

การพัฒนารูปแบบการพัฒนาทักษะทางสังคมสำหรับนิสิตนักศึกษา

นางอัจฉรา ไชยปัทม์

สถาบันวิทยบริการ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต

สาขาวิชาอุดมศึกษา ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2550

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

**A DEVELOPMENT OF A SOCIAL SKILLS DEVELOPMENT MODEL
FOR UNDERGRADUATE STUDENTS**

Mrs. Atchara Chaiyoopatham

**A Dissertation Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Doctor of Philosophy Program in Higher Education
Department of Educational Policy, Management, and Leadership**

Faculty of Education

Chulalongkorn University

Academic Year 2007

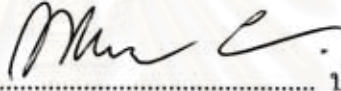
Copyright of Chulalongkorn University

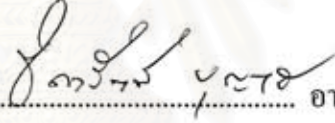
หัวข้อวิทยานิพนธ์ การพัฒนารูปแบบการพัฒนาทักษะทางสังคมสำหรับนิสิตนักศึกษา
โดย นางอัจฉรา ไชยูปถัมภ์
สาขาวิชา อุดมศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร. ธิดารัตน์ บุญนุช
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม รองศาสตราจารย์ ดร. พรชูลี อาชวอำรุง

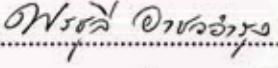
คณะกรรมการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรบัณฑิต

..... คณบดีคณะครุศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร. พงษ์สิทธิ์ สิริบรรณพิทักษ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พันธุ์ศักดิ์ พลสารรัมย์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร. ธิดารัตน์ บุญนุช)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(รองศาสตราจารย์ ดร. พรชูลี อาชวอำรุง)

..... กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์กิตติคุณ คุณดวงเดือน พิศาลบุตร)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. วรากรณ์ บวรศิริ)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. ศิริเดช สุชีวะ)

อัจฉรา ไชยอุปถัมภ์: การพัฒนารูปแบบการพัฒนาทักษะทางสังคมสำหรับนิสิตนักศึกษา
 (A DEVELOPMENT OF A SOCIAL SKILLS DEVELOPMENT MODEL FOR
 UNDERGRADUATE STUDENTS) อ.ที่ปรึกษา: รศ. ดร. ธิดารัตน์ บุญนุษ, อ.ที่ปรึกษาร่วม:
 รศ. ดร. พรชุตี อาชาว่ำรุ่ง, 313 หน้า.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนามาตรวัดทักษะทางสังคม 2) ดำรงทักษะทางสังคมของนิสิตนักศึกษา 3) เสนอรูปแบบการพัฒนาทักษะทางสังคมสำหรับนิสิตนักศึกษา วิธีดำเนินการวิจัยมีขั้นตอนดังนี้ (1) พัฒนามาตรวัดทักษะทางสังคม ด้วยการศึกษาทฤษฎี แนวคิดที่เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดกรอบ โครงสร้างมาตรวัด แล้วจึงสร้างและพัฒนามาตรวัด จากนั้นตรวจสอบคุณภาพของมาตรวัด โดยศึกษาความตรงตามเนื้อหาโดยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 10 คน ศึกษาความตรงตามเกณฑ์สัมพัทธ์ด้วยการทดลองใช้มาตรวัดกับกลุ่มตัวอย่างนักศึกษา 43 คน และอาจารย์ 1 คน วิเคราะห์ความเที่ยงแบบความสอดคล้องภายในตามสูตรการหาสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (2) ดำรงทักษะทางสังคมของนิสิตนักศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิตจากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยและมหาวิทยาลัยขอนแก่น จำนวน 1,120 คน โดยใช้เครื่องมือมาตรวัดทักษะทางสังคมที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น แล้ววิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ยของคะแนนทักษะทางสังคม ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนทักษะทางสังคมด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทาง และวิเคราะห์ปกติวิสัยของคะแนนทักษะทางสังคม (3) เสนอรูปแบบการพัฒนาทักษะทางสังคมสำหรับนิสิตนักศึกษา โดยนำผลการสำรวจข้างต้นมาสร้างรูปแบบ แล้วนำเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 17 คนเพื่อตรวจสอบ จากนั้นนำข้อเสนอของผู้ทรงคุณวุฒิมาปรับปรุงรูปแบบการพัฒนาทักษะทางสังคม

ผลการวิจัย สรุปได้ดังนี้ 1) มาตรวัดทักษะทางสังคมสำหรับนิสิตนักศึกษาเป็นแบบมาตราประมาณค่าที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามหลักการสร้างมาตรวัดจำแนกด้วยภาษาของออสทูดและคณะ มีข้อคำถาม 22 ข้อ ซึ่งต้องเลือกตอบจากตัวเลือกคู่คำคุณศัพท์ที่มีความหมายตรงข้ามกัน แบ่งระดับการตอบเป็น 7 ระดับ มีข้อคำถามที่สะท้อนพฤติกรรมบ่งชี้ทักษะทางสังคม 5 ด้าน คือ ด้านการใช้คำพูด (นิสิตนักศึกษากับนิสิตนักศึกษา) ด้านการใช้คำพูด (นิสิตนักศึกษากับอาจารย์) ด้านการใช้ท่าทาง นิสิตนักศึกษากับนิสิตนักศึกษาและอาจารย์) ด้านการทำงานกลุ่ม และด้านความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น มาตรวัดฉบับนี้มีความตรงตามเนื้อหาโดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.8-1.0 ความตรงตามเกณฑ์สัมพัทธ์มีค่าสหสัมพันธ์เท่ากับ 0.981 และค่าความเที่ยงแบบความสอดคล้องภายในเท่ากับ 0.867 จึงเป็นมาตรวัดที่มีคุณภาพ 2) จากการสำรวจทักษะทางสังคมของนิสิตนักศึกษา พบว่าปกติวิสัยระดับประเทศของคะแนนทักษะทางสังคมมีค่า 115 จำแนกรายด้านมีค่า 27, 36, 11, 34, 12 ปกติวิสัยระดับกรุงเทพมหานครมีค่า 115 จำแนกรายด้านมีค่า 28, 34, 11, 32, 11 และปกติวิสัยระดับภูมิภาคมีค่า 123 จำแนกรายด้านมีค่า 27, 36, 11, 34, 12 สำหรับ 3) รูปแบบการพัฒนาทักษะทางสังคมมี 2 ส่วน คือ (1) แนวคิดหรือหลักการในการพัฒนาทักษะทางสังคมของนิสิตนักศึกษา อันประกอบด้วยพฤติกรรมบ่งชี้ทักษะทางสังคม 5 ด้าน หลักสำคัญ 7 ประการ ในการดำเนินการศึกษาระดับปริญญาตรีของซิคเคอร์ริงและแกมตัน และแนวปฏิบัติที่ดี (Best Practice) ในการจัดกิจกรรม/โครงการ และ (2) แนวทางในการนำไปใช้เพื่อพัฒนานิสิตนักศึกษา 7 ประการ คือ นโยบายของสถาบันอุดมศึกษา หลักการและวัตถุประสงค์ เป้าหมายการพัฒนา หน่วยงานที่รับผิดชอบ ขั้นตอนการดำเนินการพัฒนาทักษะทางสังคม กิจกรรม/โครงการ และการประเมินผล

ภาควิชา.. นโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา ลายมือชื่อนิสิต.....
 สาขาวิชา.....อุดมศึกษา..... ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
 ปีการศึกษา.....2550..... ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

##468 46780 27 : MAJOR HIGHER EDUCATION

KEYWORDS: SOCIAL SKILLS / UNDERGRADUATE STUDENTS

ATCHARA CHAIYOOPATHAM: A DEVELOPMENT OF A SOCIAL SKILLS DEVELOPMENT MODEL FOR UNDERGRADUATE STUDENTS. THESIS ADVISOR: ASSOC. PROF.

THIDARAT BOONNUJ, Ed.D. THESIS CO ADVISOR: ASSOC. PROF. PORCHULEE

ACHAVAAMRUNG, Ed.D., 313 pp.

The objectives of this research were to (1) develop rating scales of undergraduate students' social skills, (2) survey undergraduate students' social skills, and (3) propose a model of developing undergraduate students' social skills. The research procedures included three main stages: (1) developing rating scales of undergraduate students' social skills by studying related theories and principles, analyzed content validity by gathering data from 10 experts, analyzed its criterion-related validity by using the data from 43 students and 1 instructor, and analyzed the reliability of the rating scales by using Cronbach's alpha, (2) surveying levels of undergraduate students' social skills: sampling groups were 1,120 undergraduate students from Chulalongkorn University and Khonkhaen University. The research tool was rating scales of social skills developed by the researcher. Descriptive statistics were used to estimate the mean score, the standard deviation (SD), and norms of the social skill scores. 2-way ANOVA was also used to compare the means of social skills scores, and (3) proposing a model of developing undergraduate students' social skills in reference to the survey results. 17 experts were, then, selected to examine the designed model, and the norms of the social skill scores were analyzed.

The research findings were as follows: (1) the rating scale of social skills were semantic differential rating scale developed based on the principals proposed by Osgood and et al. The scale consisted of 22 questions asking the students to choose pairs of adjectives that have opposite meanings. The answers were divided into seven levels. The questions reflected 5 aspects of indicative behaviours of social skills, namely the verbal skills used among students, the verbal skills used between students and instructors, the gestures used to communicate with students and instructors, teamwork skills, as well as responsibility to oneself and others. The content validity, the criterion-related validity, and the reliability were 0.8-1.0, 0.981, and 0.867, respectively. (2) According to the survey of students' social skills, it was found that the national norms of social skills scores were 115. If classified by means of the 5 indicative behaviours, the scores were 27, 36, 11, 34 and 12, respectively. The norms of students' social skills scores at Bangkok level were 115 whereas scores that were classified by the aspects were 28, 24, 11, 32 and 11, respectively. In addition, the regional norms of students' social skills scores were 123. If classified by the aspects, the scores were 36, 11, 34 and 12 respectively. (3) Two social development models were 1) principles of social skills development of students which refer to the five aspects of behaviours indicating social skills, the seven principles for good practice in undergraduate education by Chickering and Gamson, and the best practice in activities/projects management ; 2) seven approaches of implications for students development, namely higher education institute policy, principles and purposes, goals of development, responsible units, stages of social skills process development, activities/ projects, and evaluation.

Department: Educational Policy, Management, and Leadership... Student's signature:.....

Field of study:.....Higher Education..... Advisor's signature:.....

Academic Year:.....2007..... Co-advisor's signature:.....

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ด้วยความกรุณาอย่างยิ่งจากอาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร. ชิดารัตน์ บุญนุษ และอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม รองศาสตราจารย์ ดร. พรชูลี อาชวอำรุง ที่จุดประกายแนวคิดในการทำวิจัยเรื่องนี้ ทั้งสองท่านได้ให้แนวทางในการศึกษาค้นคว้า ทางด้านทักษะทางสังคมอย่างลุ่มลึก ได้เสียสละเวลาอย่างมากในการตรวจสอบกระบวนการวิจัย ทุกขั้นตอนพร้อมทั้งให้คำแนะนำอันมีคุณค่ายิ่ง รวมทั้งตรวจแก้ไขงานอย่างละเอียด ผู้วิจัยรู้สึก ซาบซึ้งในพระคุณอย่างยิ่งและขอกราบขอบพระคุณในความเมตตาของท่านทั้งสองเป็นอย่างสูง ขอกราบขอบพระคุณคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ทุกท่าน โดยเฉพาะศาสตราจารย์ กิตติคุณ คุณดวงเดือน พิศาลบุตร ผู้มีความรู้และประสบการณ์ยาวนานในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ท่านได้กรุณาให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์อย่างมากในการจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะทางสังคม ตลอดจนผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ได้เสียสละเวลาและให้ความร่วมมืออย่างดียิ่งในการตรวจแก้ไข เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้

งานวิจัยนี้จะสำเร็จมิได้ หากมิได้รับความอนุเคราะห์อำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวม ข้อมูล จากรองอธิการบดีกิจการนักศึกษา รองคณบดีฝ่ายพัฒนานักศึกษา อาจารย์ เจ้าหน้าที่ นักศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น รวมทั้งผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายกิจการนิสิต รองคณบดีฝ่ายกิจการนิสิต อาจารย์ เจ้าหน้าที่ และนิสิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยเฉพาะ ดร. สุวิมล ธนะผลเลิศ ผู้อำนวยการ ศูนย์บรรณสารสนเทศ คณะครุศาสตร์ และบุคลากรของศูนย์ที่ได้เอื้อเฟื้อสถานที่ จึงขอขอบคุณ ทุกท่าน ณ ที่นี้

ขอขอบพระคุณสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาที่ได้มอบทุนโครงการผลิตและ พัฒนาคณาจารย์ (UDC) เพื่อใช้ในการศึกษา และบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ได้ สนับสนุนทุนอุดหนุนการวิจัยครั้งนี้

นอกจากนั้น ขอขอบพระคุณคณาจารย์สาร์ตศึกษา รองศาสตราจารย์ ดร. สิริพันธุ์ สุวรรณมรรคา รองศาสตราจารย์ ดร. กรรณิการ์ สักกุล ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เพ็ญใจ สุขโรจน์ ผู้เป็น ต้นแบบด้านการพัฒนานิสิต ครูอัญชลี สุตธรรม ที่ให้คำแนะนำในการค้นคว้าข้อมูลต่างๆ อาจารย์ ดร. พรทิพย์ อันทิวโรทัย ที่ให้ความอนุเคราะห์สถานที่เป็นอย่างดี คุณสมบุญ บุญดีกุล ที่ช่วยเหลือ ในการวิเคราะห์ข้อมูล และคุณปราณี หอมจันทร์ ที่ช่วยจัดพิมพ์ รวมทั้งกัลยาณมิตรอุดมศึกษา ซึ่ง มีใจเอื้อน้อมได้ทั้งหมด ทุกท่านได้ให้กำลังใจด้วยดีตลอดเวลา เป็นที่ซาบซึ้งใจแก่ผู้วิจัยอย่างยิ่ง

ท้ายที่สุดนี้ ขอกราบขอบพระคุณบิดามารดาผู้เป็นที่รัก ตลอดจนญาติพี่น้อง โดยเฉพาะ คุณมนัส ไชยูปถัมภ์ และ ดร. นนทพจน์ ไชยูปถัมภ์ ที่ให้การสนับสนุนทุกด้านมาโดยตลอด

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฎ
สารบัญแผนภูมิ.....	ค
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	10
ขอบเขตของการวิจัย.....	11
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	11
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	13
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	30
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	31
ตอนที่ 1 แนวคิดเกี่ยวกับทักษะทางสังคม.....	31
1.1 ความหมายของทักษะทางสังคม.....	31
1.2 ความสำคัญของทักษะทางสังคม.....	33
1.3 องค์ประกอบของทักษะทางสังคม.....	35
1.4 ทฤษฎีพัฒนาการนิสิตนักศึกษาที่เกี่ยวข้องกับทักษะทางสังคม.....	39
ตอนที่ 2 มาตรวัดทักษะทางสังคม.....	48
2.1 มาตรฐานค่า (Rating Scale)	48
2.2 มาตรวัดจำแนกด้วยภาษา (Semantic Differential Scale)	58
ตอนที่ 3 แนวคิดเกี่ยวกับปกติวิสัย (Norms).....	62
ตอนที่ 4 แนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบการพัฒนาทักษะทางสังคม.....	65
4.1 ประเภทและลักษณะของรูปแบบ.....	65
4.2 แนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการเรียนการสอน.....	69
4.3 แนวคิดและหลักการสร้างรูปแบบการสอนของจอยส์และวีล.....	70

บทที่

	4.4 แนวคิดหลักสำคัญ 7 ประการ ในการดำเนินการศึกษาระดับ	
	ปริญาตรีของซิคเคอริงและแกมสัน.....	72
	ตอนที่ 5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทักษะทางสังคม.....	73
	5.1 งานวิจัยในประเทศ.....	73
	5.2 งานวิจัยต่างประเทศ.....	77
3	วิธีดำเนินการวิจัย.....	81
	ขั้นตอนที่ 1 การพัฒนามาตรวัดทักษะทางสังคม.....	81
	ขั้นที่ 1 การพัฒนารอบโครงสร้างของมาตรวัดทักษะทางสังคม	
	สำหรับนิสิตนักศึกษา.....	81
	ขั้นที่ 2 การสร้างมาตรวัด	84
	ขั้นที่ 3 การตรวจสอบคุณภาพของมาตรวัด	90
	ขั้นตอนที่ 2 การสำรวจทักษะทางสังคมของนิสิตนักศึกษา.....	92
	2.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	92
	2.2 กลุ่มตัวอย่าง.....	92
	2.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	94
	2.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	94
	2.5 การวิเคราะห์ข้อมูล	94
	ขั้นตอนที่ 3 การนำเสนอรูปแบบการพัฒนาทักษะทางสังคมสำหรับ	
	นิสิตนักศึกษา.....	95
	3.1 ร่างรูปแบบการพัฒนาทักษะทางสังคม	95
	3.2 นำเสนอผู้ทรงคุณวุฒิ.....	95
	3.3 ปรับแก้ไขร่างรูปแบบการพัฒนาทักษะทางสังคมสำหรับ	
	นิสิตนักศึกษา.....	95
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	99
	ตอนที่ 1 ผลการพัฒนามาตรวัดทักษะทางสังคมสำหรับนิสิตนักศึกษา.....	100
	1.1 ลักษณะของมาตรวัดทักษะทางสังคมสำหรับนิสิตนักศึกษา.....	100
	1.2 คุณภาพของมาตรวัดทักษะทางสังคมสำหรับนิสิตนักศึกษา.....	101

บทที่

ตอนที่ 2 ผลการสำรวจทักษะทางสังคมของนิสิตนักศึกษา.....	101
2.1 ภูมิหลังของกลุ่มตัวอย่างนิสิตนักศึกษา.....	101
2.2 ทักษะทางสังคมทั้ง 5 ด้านของกลุ่มตัวอย่างนิสิตนักศึกษา.....	105
2.3 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยทักษะทางสังคมของนิสิต นักศึกษาทั้ง 5 ด้านด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวน 2 ทาง.....	132
2.4 ปกติวิสัย (Norms) ของคะแนนทักษะทางสังคมของนิสิตนักศึกษา ตามพฤติกรรมบ่งชี้รายด้านทั้ง 5 ด้านและโดยรวม.....	141
ตอนที่ 3 รูปแบบการพัฒนาทักษะทางสังคมสำหรับนิสิตนักศึกษา.....	198
3.1 ผลการพิจารณาร่างรูปแบบการพัฒนาทักษะทางสังคมสำหรับ นิสิตนักศึกษา.....	198
3.1 รูปแบบการพัฒนาทักษะทางสังคมสำหรับนิสิตนักศึกษา.....	214
3.2.1 ส่วนที่ 1 แนวคิดหรือหลักการในการพัฒนาทักษะทางสังคม ของนิสิตนักศึกษา.....	214
3.2.2 ส่วนที่ 2 แนวทางในการนำไปใช้เพื่อพัฒนานิสิตนักศึกษา....	220
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	238
สรุปผลการวิจัย.....	238
อภิปรายผล.....	249
ข้อค้นพบจากการวิจัย.....	254
ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย.....	255
ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้.....	255
ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป.....	257
รายการอ้างอิง.....	258
ภาคผนวก.....	269
ภาคผนวก ก.....	270
รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือมาตรวัดทักษะทางสังคม.....	271
รายนามผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาร่างรูปแบบการพัฒนาทักษะทางสังคมสำหรับ นิสิตนักศึกษา.....	276
รายนามผู้ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับแนวปฏิบัติที่ดี.....	277

	ญ หน้า
ภาคผนวก ข	278
แบบสอบถามเรื่องการพัฒนา รูปแบบการพัฒนา	
ทักษะทางสังคมสำหรับนิสิตนักศึกษา	279
มาตรวัดการประเมินตนเอง.....	286
คู่มือการใช้มาตรวัดทักษะทางสังคมสำหรับนิสิตนักศึกษา.....	292
ภาคผนวก ค.....	300
สาขาวิชาตามมาตรฐานของ International Standard Classification of	
Education: ISCED.....	301
ภาคผนวก ง.....	303
แบบวิเคราะห์สาระรายวิชาที่มหาวิทยาลัยเปิดดำเนินการสอน	
ตามเกณฑ์มาตรฐานของ ISCED.....	304
ภาคผนวก จ	307
กรอบแนวคิดร่างรูปแบบการพัฒนาทักษะทางสังคมที่เสนอผู้ทรงคุณวุฒิ.....	308
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	313

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1	46
2	82
3	83
4	86
5	102
6	105
7	106
8	106
9	107
10	107
11	108
12	110

ตารางที่

13	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับของคะแนนทักษะทางสังคมในการติดต่อสื่อสารและมีมนุษยสัมพันธ์ระหว่างนิสิตนักศึกษา กับอาจารย์ตามพฤติกรรมบ่งชี้ด้านการใช้ถ้อยคำของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.....	110
14	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับของคะแนนทักษะทางสังคมในการติดต่อสื่อสารและมีมนุษยสัมพันธ์ระหว่างนิสิตนักศึกษา กับนิสิตนักศึกษาและอาจารย์ตามพฤติกรรมบ่งชี้ด้านการใช้ท่าทางของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.....	111
15	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับของคะแนนทักษะทางสังคมตามพฤติกรรมบ่งชี้ด้านลักษณะส่วนบุคคลในการทำงานกลุ่มของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.....	111
16	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับของคะแนนทักษะทางสังคมตามพฤติกรรมบ่งชี้ด้านความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่นของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.....	112
17	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับของคะแนนทักษะทางสังคมในการติดต่อสื่อสารและมีมนุษยสัมพันธ์ระหว่างนิสิตนักศึกษา กับนิสิตนักศึกษาตามพฤติกรรมบ่งชี้ด้านการใช้ถ้อยคำของนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น.....	112
18	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับของคะแนนทักษะทางสังคมในการติดต่อสื่อสารและมีมนุษยสัมพันธ์ระหว่างนิสิตนักศึกษา กับอาจารย์ตามพฤติกรรมบ่งชี้ด้านการใช้ถ้อยคำของนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น.....	113
19	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับของคะแนนทักษะทางสังคมในการติดต่อสื่อสารและมีมนุษยสัมพันธ์ระหว่างนิสิตนักศึกษา กับนิสิตนักศึกษาและอาจารย์ตามพฤติกรรมบ่งชี้ด้านการใช้ท่าทางของนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น.....	113
20	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับของคะแนนทักษะทางสังคมตามพฤติกรรมบ่งชี้ด้านลักษณะส่วนบุคคลในการทำงานกลุ่มของนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น.....	114
21	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับของคะแนนทักษะทางสังคมตามพฤติกรรมบ่งชี้ด้านความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่นของนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น.....	114
22	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนทักษะทางสังคม 5 ด้านของกลุ่มตัวอย่างนิสิตนักศึกษา จำแนกตามพฤติกรรมบ่งชี้ มหาวิทยาลัยและชั้นปี.....	115

ตารางที่	หน้า	
23	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนทักษะทางสังคม 5 ด้านของ กลุ่มตัวอย่างนิสิตนักศึกษา จำแนกตามพฤติกรรมบ่งชี้ มหาวิทยาลัยและชั้นปี.....	119
24	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนทักษะทางสังคม 5 ด้านของ กลุ่มตัวอย่างนิสิตนักศึกษา จำแนกตามพฤติกรรมบ่งชี้ มหาวิทยาลัยและ การพักอาศัย.....	123
25	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสถิติทดสอบที่เปรียบเทียบทักษะทางสังคม ในการติดต่อสื่อสารและมีมนุษยสัมพันธ์ระหว่างนิสิตศึกษากับนิสิตนักศึกษา ตามพฤติกรรมบ่งชี้ด้านการใช้ถ้อยคำระหว่างนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยกับ นักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น.....	127
26	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสถิติทดสอบที่เปรียบเทียบทักษะทางสังคม ในการติดต่อสื่อสารและมีมนุษยสัมพันธ์ระหว่างนิสิตศึกษากับอาจารย์ตาม พฤติกรรมบ่งชี้ด้านการใช้ถ้อยคำระหว่างนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยกับนักศึกษ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.....	128
27	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าสถิติทดสอบที่เปรียบเทียบทักษะทางสังคม ในการติดต่อสื่อสารและมีมนุษยสัมพันธ์ระหว่างนิสิตศึกษากับนิสิตนักศึกษา และอาจารย์ตามพฤติกรรมบ่งชี้ด้านการใช้ท่าทางระหว่างนิสิตจุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัยกับนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น.....	129
28	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสถิติทดสอบที่เปรียบเทียบทักษะทางสังคม ตามพฤติกรรมบ่งชี้ด้านลักษณะส่วนบุคคลในการทำงานกลุ่มระหว่างนิสิตจุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัยกับนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น.....	130
29	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสถิติทดสอบที่เปรียบเทียบทักษะทางสังคม ด้านความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่นระหว่างนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยกับ นักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น.....	131
30	ชื่อตัวแปรและความหมาย.....	132
31	ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยทักษะทางสังคมของนิสิตนักศึกษาทั้ง 5 ด้าน ระหว่างมหาวิทยาลัยและชั้นปี.....	133
32	ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยทักษะทางสังคมของนิสิตนักศึกษาทั้ง 5 ด้าน ระหว่างมหาวิทยาลัยและกลุ่มสาขาวิชา.....	135
33	ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยทักษะทางสังคมรายคู่ของค่าเฉลี่ยทักษะทาง สังคมของนิสิตนักศึกษาทั้ง 5 ด้านระหว่างกลุ่มสาขาวิชาโดยวิธีของเซฟเฟ.....	137

ตารางที่

หน้า

34	ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยทักษะทางสังคมของนิสิตนักศึกษา ทั้ง 5 ด้าน ระหว่างมหาวิทยาลัยกับการพักอาศัยของนิสิตนักศึกษา.....	139
35	ความถี่ ร้อยละและร้อยละสะสมของคะแนนทักษะทางสังคมในการติดต่อสื่อสารและมีมนุษยสัมพันธ์ระหว่างนิสิตนักศึกษากับนิสิตนักศึกษาตามพฤติกรรมบ่งชี้ด้านการใช้ถ้อยคำ.....	142
36	ความถี่ ร้อยละและร้อยละสะสมของคะแนนทักษะทางสังคมในการติดต่อสื่อสารและมีมนุษยสัมพันธ์ระหว่างนิสิตนักศึกษากับอาจารย์ตามพฤติกรรมบ่งชี้ด้านการใช้ถ้อยคำ.....	145
37	ความถี่ ร้อยละและร้อยละสะสมของคะแนนทักษะทางสังคมในการติดต่อสื่อสารและมีมนุษยสัมพันธ์ระหว่างนิสิตนักศึกษากับนิสิตนักศึกษาและอาจารย์ตามพฤติกรรมบ่งชี้ด้านการใช้ท่าทาง.....	147
38	ความถี่ ร้อยละและร้อยละสะสมของคะแนนทักษะทางสังคมตามพฤติกรรมบ่งชี้ด้านลักษณะส่วนบุคคลในการทำงานกลุ่ม.....	149
39	ความถี่ ร้อยละและร้อยละสะสมของคะแนนทักษะทางสังคมตามพฤติกรรมบ่งชี้ด้านความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น.....	151
40	ความถี่ ร้อยละและร้อยละสะสมของคะแนนทักษะทางสังคม โดยรวมของนิสิตนักศึกษา.....	153
41	ความถี่ ร้อยละและร้อยละสะสมของคะแนนทักษะทางสังคมในการติดต่อสื่อสารและมีมนุษยสัมพันธ์ระหว่างนิสิตนักศึกษากับนิสิตนักศึกษาตามพฤติกรรมบ่งชี้ด้านการใช้ถ้อยคำของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.....	158
42	ความถี่ ร้อยละและร้อยละสะสมของคะแนนทักษะทางสังคมในการติดต่อสื่อสารและมีมนุษยสัมพันธ์ระหว่างนิสิตนักศึกษากับอาจารย์ตามพฤติกรรมบ่งชี้ด้านการใช้ถ้อยคำของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.....	161
43	ความถี่ ร้อยละและร้อยละสะสมของคะแนนทักษะทางสังคมในการติดต่อสื่อสารและมีมนุษยสัมพันธ์ระหว่างนิสิตนักศึกษากับนิสิตนักศึกษาและอาจารย์ตามพฤติกรรมบ่งชี้ด้านการใช้ท่าทางของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.....	163
44	ความถี่ ร้อยละและร้อยละสะสมของคะแนนทักษะทางสังคมตามพฤติกรรมบ่งชี้ด้านลักษณะส่วนบุคคลในการทำงานกลุ่มของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.....	165
45	ความถี่ ร้อยละและร้อยละสะสมของคะแนนทักษะทางสังคมตามพฤติกรรมบ่งชี้ด้านความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่นของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.....	167

ตารางที่

46	ความถี่ ร้อยละและร้อยละของคะแนนทักษะทางสังคมทั้ง 5 ด้านของนิสิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.....	169
47	ความถี่ ร้อยละและร้อยละสะสมของคะแนนทักษะทางสังคมในการติดต่อสื่อสารและ มีมนุษยสัมพันธ์ระหว่างนิสิตนักศึกษา กับนิสิตนักศึกษาตามพฤติกรรมบ่งชี้ ด้านการใช้ถ้อยคำของนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น.....	173
48	ความถี่ ร้อยละและร้อยละสะสมของคะแนนทักษะทางสังคมในการติดต่อสื่อสารและ มีมนุษยสัมพันธ์ระหว่างนิสิตนักศึกษา กับอาจารย์ตามพฤติกรรมบ่งชี้ด้านการใช้ ถ้อยคำของนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น.....	176
49	ความถี่ ร้อยละและร้อยละสะสมของคะแนนทักษะทางสังคมในการติดต่อสื่อสารและ มีมนุษยสัมพันธ์ระหว่างนิสิตนักศึกษา กับนิสิตนักศึกษาและอาจารย์ตามพฤติกรรม บ่งชี้ด้านการใช้ท่าทางของนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น.....	178
50	ความถี่ ร้อยละและร้อยละสะสมของคะแนนทักษะทางสังคมตามพฤติกรรมบ่งชี้ ด้านลักษณะส่วนบุคคลในการทำงานกลุ่มของนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น.....	180
51	ความถี่ ร้อยละและร้อยละสะสมของคะแนนทักษะทางสังคมตามพฤติกรรมบ่งชี้ ด้านความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่นของนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น.....	182
52	ความถี่ ร้อยละและร้อยละสะสมของคะแนนทักษะทางสังคมทั้ง 5 ด้านของนักศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น โดยรวม.....	184
53	การแจกแจงคะแนนทักษะทางสังคม จำแนกตามระดับปกติวิสัย.....	188
54	การเทียบค่าฐานนิยมกับตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ของคะแนนทักษะทางสังคมของ นิสิตนักศึกษา จำแนกตามพฤติกรรมบ่งชี้และระดับปกติวิสัย.....	189
55	ปกติวิสัยและอันดับที่ของคะแนนทักษะทางสังคมของกลุ่มตัวอย่างนิสิตนักศึกษา ทั้งหมด จำแนกตามพฤติกรรมบ่งชี้ คณะวิชาและมหาวิทยาลัย.....	191
56	ปกติวิสัยทักษะทางสังคมในการติดต่อสื่อสารและมีมนุษยสัมพันธ์ระหว่าง นิสิตนักศึกษา กับนิสิตนักศึกษาตามพฤติกรรมบ่งชี้ด้านการใช้ถ้อยคำที่ต่ำกว่า ปกติวิสัยระดับประเทศ จำแนกตามกลุ่มสาขาวิชา คณะวิชาและมหาวิทยาลัย.....	193
57	ปกติวิสัยทักษะทางสังคมในการติดต่อสื่อสารและมีมนุษยสัมพันธ์ระหว่าง นิสิตนักศึกษา กับอาจารย์ตามพฤติกรรมบ่งชี้ด้านการใช้ถ้อยคำที่ต่ำกว่า ปกติวิสัยระดับประเทศ จำแนกตามกลุ่มสาขาวิชา คณะวิชาและมหาวิทยาลัย.....	194

ตารางที่	หน้า
58 ปกติวิสัยทักษะทางสังคมในการติดต่อสื่อสารและมีมนุษยสัมพันธ์ระหว่าง นิสิตนักศึกษา กับนิสิตนักศึกษาและอาจารย์ตามพฤติกรรมบ่งชี้ด้านการใช้ท่าทางที่ ต่ำกว่าปกติวิสัยระดับประเทศ จำแนกตามกลุ่มสาขาวิชา คณะวิชาและมหาวิทยาลัย...	195
59 ปกติวิสัยทักษะทางสังคมตามพฤติกรรมบ่งชี้ด้านลักษณะส่วนบุคคลในการทำงาน กลุ่มที่ต่ำกว่าปกติวิสัยระดับประเทศ จำแนกตามกลุ่มสาขาวิชา คณะวิชาและ มหาวิทยาลัย.....	196
60 ปกติวิสัยทักษะทางสังคมตามพฤติกรรมบ่งชี้ด้านความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น ที่ต่ำกว่าปกติวิสัยระดับประเทศ จำแนกตามกลุ่มสาขาวิชา คณะวิชาและ มหาวิทยาลัย.....	197
61 ภาพรวมการเชื่อมโยงแนวปฏิบัติที่ดีของคณะวิชาและมหาวิทยาลัยกับหลักสำคัญ 7 ประการในการดำเนินการศึกษาระดับปริญญาตรีของซิกเคอริงและแกมสัน จำแนก ตามทักษะทางสังคมและกลุ่มสาขาวิชา.....	213
62 ความสอดคล้องเชื่อมโยงระหว่างทักษะทางสังคมของนิสิตนักศึกษา กับหลักสำคัญ 7 ประการในการดำเนินการศึกษาระดับปริญญาตรีของซิกเคอริงและแกมสัน	218
63 ตัวอย่างกิจกรรม/โครงการพัฒนาทักษะทางสังคมสำหรับนิสิตนักศึกษาที่สอดคล้อง กับหลักสำคัญ 7 ประการในการดำเนินการศึกษาระดับปริญญาตรีของซิกเคอริงและ แกมสัน.....	228
64 ตัวอย่างรายวิชาในหมวดวิชาการศึกษาทั่วไปและหมวดวิชาเฉพาะของ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยและมหาวิทยาลัยขอนแก่น.....	233
65 ตัวอย่างกลวิธีในการสอดแทรกการพัฒนาทักษะทางสังคมสำหรับนิสิตนักศึกษา.....	235
66 โครงสร้างมาตรวัดทักษะทางสังคมสำหรับนิสิตนักศึกษา.....	293

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่	หน้า
1 รายละเอียดของกรอบแนวคิดในการวิจัยเรื่อง “การพัฒนารูปแบบการพัฒนาทักษะทางสังคมสำหรับนิสิตนักศึกษา”.....	14
2 กรอบแนวคิดของทฤษฎีรูปแบบพฤติกรรมภาวะ.....	40
3 รูปแบบการพัฒนาสติปัญญาและจริยธรรมของเพอร์รี่.....	47
4 ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย.....	96
5 การแจกแจงคะแนนทักษะทางสังคมในการติดต่อสื่อสารและมีมนุษยสัมพันธ์ระหว่างนิสิตนักศึกษากับนิสิตนักศึกษาตามพฤติกรรมบ่งชี้ด้านการใช้ถ้อยคำ.....	144
6 การแจกแจงคะแนนทักษะทางสังคมในการติดต่อสื่อสารและมีมนุษยสัมพันธ์ระหว่างนิสิตนักศึกษากับอาจารย์ตามพฤติกรรมบ่งชี้ด้านการใช้ถ้อยคำ.....	146
7 การแจกแจงคะแนนทักษะทางสังคมในการติดต่อสื่อสารและมีมนุษยสัมพันธ์ระหว่างนิสิตนักศึกษากับนิสิตนักศึกษาและอาจารย์ตามพฤติกรรมบ่งชี้ด้านการใช้ท่าทาง.....	148
8 การแจกแจงคะแนนทักษะทางสังคมตามพฤติกรรมบ่งชี้ด้านลักษณะส่วนบุคคลในการทำงานกลุ่ม.....	150
9 การแจกแจงคะแนนทักษะทางสังคมตามพฤติกรรมบ่งชี้ด้านความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น.....	152
10 การแจกแจงคะแนนทักษะทางสังคมตามพฤติกรรมบ่งชี้ทั้ง 5 ด้าน	156
11 การแจกแจงคะแนนทักษะทางสังคมในการติดต่อสื่อสารและมีมนุษยสัมพันธ์ระหว่างนิสิตนักศึกษากับนิสิตนักศึกษาตามพฤติกรรมบ่งชี้ด้านการใช้ถ้อยคำของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.....	160
12 การแจกแจงคะแนนทักษะทางสังคมในการติดต่อสื่อสารและมีมนุษยสัมพันธ์ระหว่างนิสิตนักศึกษากับอาจารย์ตามพฤติกรรมบ่งชี้ด้านการใช้ถ้อยคำของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.....	162
13 การแจกแจงคะแนนทักษะทางสังคมในการติดต่อสื่อสารและมีมนุษยสัมพันธ์ระหว่างนิสิตนักศึกษากับนิสิตนักศึกษาและอาจารย์ตามพฤติกรรมบ่งชี้ด้านการใช้ท่าทางของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.....	164
14 การแจกแจงคะแนนทักษะทางสังคมตามพฤติกรรมบ่งชี้ด้านลักษณะส่วนบุคคลในการทำงานกลุ่มของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.....	166

แผนภูมิที่	หน้า
15 การแจกแจงคะแนนทักษะทางสังคมตามพฤติกรรมบ่งชี้ด้านความรับผิดชอบ ต่อตนเองและผู้อื่นของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.....	168
16 การแจกแจงคะแนนทักษะทางสังคมตามพฤติกรรมบ่งชี้ทั้ง 5 ด้าน ของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.....	172
17 การแจกแจงคะแนนทักษะทางสังคมในการติดต่อสื่อสารและมีมนุษยสัมพันธ์ ระหว่างนิสิตนักศึกษา กับนิสิตนักศึกษาตามพฤติกรรมบ่งชี้ด้านการใช้ถ้อยคำ ของนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น.....	175
18 การแจกแจงคะแนนทักษะทางสังคมในการติดต่อสื่อสารและมีมนุษยสัมพันธ์ ระหว่างนิสิตนักศึกษา กับอาจารย์ตามพฤติกรรมบ่งชี้ด้านการใช้ถ้อยคำ ของนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น.....	177
19 การแจกแจงคะแนนทักษะทางสังคมในการติดต่อสื่อสารและมีมนุษยสัมพันธ์ ระหว่างนิสิตนักศึกษา กับนิสิตนักศึกษาและอาจารย์ตามพฤติกรรมบ่งชี้ ด้านการใช้ท่าทางของนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น.....	179
20 การแจกแจงคะแนนทักษะทางสังคมตามพฤติกรรมบ่งชี้ด้านลักษณะส่วนบุคคล ในการทำงานกลุ่มของนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น.....	181
21 การแจกแจงคะแนนทักษะทางสังคมตามพฤติกรรมบ่งชี้ด้านความรับผิดชอบ ต่อตนเองและผู้อื่นของนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น.....	183
22 การแจกแจงคะแนนทักษะทางสังคมตามพฤติกรรมบ่งชี้ทั้ง 5 ด้านของ นักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น.....	187
23 การวิเคราะห์ความเชื่อมโยงแนวปฏิบัติที่ดีด้านทักษะทางสังคมในการติดต่อ สื่อสารและมีมนุษยสัมพันธ์ระหว่างนิสิตนักศึกษา กับนิสิตนักศึกษาด้านการใช้ ถ้อยคำ (a1(1)) ของคณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กับ หลักสำคัญ 7 ประการในการดำเนินการศึกษาระดับปริญญาตรีของซิคเคอร์ริงและ แกมสัน.....	204
24 การวิเคราะห์ความเชื่อมโยงแนวปฏิบัติที่ดีด้านทักษะทางสังคมในการติดต่อ สื่อสารและมีมนุษยสัมพันธ์ระหว่างนิสิตนักศึกษา กับอาจารย์ด้านการใช้ถ้อยคำ (a1(2)) ของคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น กับหลักสำคัญ 7 ประการในการดำเนินการศึกษาระดับปริญญาตรีของซิคเคอร์ริงและแกมสัน.....	206

แผนภูมิที่

25	การวิเคราะห์ความเชื่อมโยงแนวปฏิบัติที่ดีด้านทักษะทางสังคมในการติดต่อสื่อสารและมีมนุษยสัมพันธ์ระหว่างนิสิตนักศึกษา กับนิสิตนักศึกษาและอาจารย์ด้านการใช้ท่าทาง (a2) ของคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น กับหลักสำคัญ 7 ประการในการดำเนินการศึกษาระดับปริญญาตรีของซิกเคอร์ริงและแกมสัน.....	208
26	การวิเคราะห์ความเชื่อมโยงแนวปฏิบัติที่ดีด้านลักษณะส่วนบุคคลในการทำงานกลุ่ม (b) ของคณะสหเวชศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กับหลักสำคัญ 7 ประการในการดำเนินการศึกษาระดับปริญญาตรีของซิกเคอร์ริงและแกมสัน.....	210
27	การวิเคราะห์ความเชื่อมโยงแนวปฏิบัติที่ดีด้านความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น (c) ของคณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น กับหลักสำคัญ 7 ประการในการดำเนินการศึกษาระดับปริญญาตรีของซิกเคอร์ริงและแกมสัน.....	212
28	กรอบแนวคิดรูปแบบการพัฒนาทักษะทางสังคมสำหรับนิสิตนักศึกษาตามหลักสำคัญ 7 ประการในการดำเนินการศึกษาระดับปริญญาตรีของซิกเคอร์ริงและแกมสัน.....	216
29	ขั้นตอนการดำเนินการพัฒนาทักษะทางสังคมในระดับมหาวิทยาลัย.....	225
30	ขั้นตอนการดำเนินการพัฒนาทักษะทางสังคมในระดับคณะวิชา.....	226
31	รูปแบบการพัฒนาทักษะทางสังคมสำหรับนิสิตนักศึกษา.....	237
32	กรอบแนวคิดร่างรูปแบบการพัฒนาทักษะทางสังคมในการติดต่อสื่อสารและมีมนุษยสัมพันธ์ระหว่างนิสิตนักศึกษา กับนิสิตนักศึกษาด้านการใช้ถ้อยคำตามหลักสำคัญ 7 ประการในการดำเนินการศึกษาระดับปริญญาตรีของซิกเคอร์ริงและแกมสัน.....	308
33	กรอบแนวคิดร่างรูปแบบการพัฒนาทักษะทางสังคมในการติดต่อสื่อสารและมีมนุษยสัมพันธ์ระหว่างนิสิตนักศึกษา กับอาจารย์ด้านการใช้ถ้อยคำตามหลักสำคัญ 7 ประการในการดำเนินการศึกษาระดับปริญญาตรีของซิกเคอร์ริงและแกมสัน.....	309
34	กรอบแนวคิดร่างรูปแบบการพัฒนาทักษะทางสังคมในการติดต่อสื่อสารและมีมนุษยสัมพันธ์ระหว่างนิสิตนักศึกษา กับนิสิตนักศึกษาและอาจารย์ด้านการใช้ท่าทางตามหลักสำคัญ 7 ประการในการดำเนินการศึกษาระดับปริญญาตรีของซิกเคอร์ริงและแกมสัน.....	310

แผนภูมิที่

35	กรอบแนวคิดร่างรูปแบบการพัฒนาทักษะทางสังคมด้านลักษณะส่วนบุคคลใน การทำงานกลุ่มตามหลักสำคัญ 7 ประการในการดำเนินการศึกษาระดับ ปริญญาตรีของซิกเคอริงและแกมสัน.....	311
36	กรอบแนวคิดร่างรูปแบบการพัฒนาทักษะทางสังคมด้านความรับผิดชอบ ต่อตนเองและผู้อื่นตามหลักสำคัญ 7 ประการในการดำเนินการศึกษาระดับ ปริญญาตรีของซิกเคอริงและแกมสัน.....	312

สถาบันวิทยบริการ
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ความสำเร็จของบัณฑิตในอุดมการณ์นั้นมิใช่เกิดขึ้นจากสติปัญญาและความรู้เพียงอย่างเดียว แต่จำเป็นต้องมีทักษะทางสังคมด้วย ดังปรากฏตามพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระมหิตลาธิเบศร อดุลยเดชวิกรม พระบรมราชชนก รัชบุรุษ และหลักการแนวคิด ทฤษฎีทางการพัฒนานิสิตนักศึกษาจำนวนมาก

พระบรมราโชวาทในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่บัณฑิต ณ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อวันที่ 3 สิงหาคม 2534 มีสาระสำคัญที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการพัฒนาทักษะทางสังคมของนิสิตนักศึกษา กล่าวคือ

... การที่บุคคลจะทำงานให้สำเร็จลุล่วงได้โดยราบรื่นนั้น นอกจากจะอาศัยความรู้ความสามารถของตนเองแล้ว ยังจะต้องได้รับความร่วมมือส่งเสริมจากผู้อื่น มีผู้ร่วมงานเป็นต้นด้วย บัณฑิตควรพยายามอย่างยิ่งที่จะประสานสัมพันธ์กับทุกฝ่ายให้ได้เป็นอย่างดี สอดคล้องและกว้างขวาง ในการนี้ท่านจะต้องประพฤติปฏิบัติต่อบุคคลทั้งปวงด้วยความสุจริตจริงใจ ต้องรู้จักประมาณค่าของตนเองอย่างถูกต้องเที่ยงตรง คือ ไม่ให้สูงเกินไปจนกลายเป็นเย่อหยิ่งจองหอง ทั้งไม่ให้ต่ำเกินไปจนทำให้ถูกสบประมาทเหยียดหยาม ทางที่ถูกต้องควรวางตัวให้พอเหมาะพอดีกับฐานะหน้าที่ พร้อมกับรักษาความสุภาพอ่อนโยนไว้ให้เหนียวแน่นสม่ำเสมอ นอกจากนั้นยังจะต้องมีความเสียสละ อดทน อดกลั้น รู้จักเกรงใจ ให้อภัยและโอนอ่อนผ่อนตามกันและกันด้วยเหตุผล ประการสำคัญที่สุด จะต้องหัดทำใจให้กว้าง รู้จักรับฟังความคิดเห็น แม้กระทั่งคำวิพากษ์วิจารณ์จากผู้อื่นอย่างฉลาด เพราะการรู้จักรับฟังอย่างฉลาดนั้น แท้จริงคือการระดมสติปัญญาและประสบการณ์อันหลากหลาย มาอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติบริหารงานให้ประสบความสำเร็จที่สมบูรณ์นั่นเอง...

(พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช, อ้างถึงใน มุลนิธิโตโยต้าประเทศไทย และมูลนิธิสตรี-ศฤงคังศ์, 2543)

นอกจากนี้ความสำคัญของทักษะทางสังคมที่นิสิตนักศึกษาจำเป็นต้องได้รับการฝึกฝนอบรมยังเห็นได้อย่างชัดเจนจากพระราชดำริของสมเด็จพระมหิตลาธิเบศร อดุลยเดชวิกรม พระบรมราชชนก ที่รับสั่งกับนักเรียนแพทย์เสมอว่า “ฉันไม่ต้องการเพียงแพทย์ที่ดี แต่ต้องการให้พวกเธอเป็นคนด้วย” และสมเด็จพระมหิตลาธิเบศร อดุลยเดชวิกรม พระบรมราชชนกยังทรงมีพระราชดำรัสเกี่ยวกับมหาวิทยาลัยว่า

...มหาวิทยาลัยเป็นสมอต้นคึกคักของชาติ เป็นสถานเพาะเลี้ยงคนดีของชาติ นั่นคือ การศึกษาจะต้องสร้างคนที่สมบูรณ์ เป็นการผสมผสานทั้งในความรู้และดีในทางความประพฤติปฏิบัติควบคู่กันไป คนทำงานได้ยังไม่เรียกดี คนเรียนเก่ง ยังไม่พอ เป็นคนรู้มากแต่เอาตัวไม่รอด จึงต้องอบรมจรรยาและความรู้ควบคู่กันไป ... (สมเด็จพระมหิตลาธิเบศร อดุลยเดชวิกรม พระบรมราชชนก อ้างถึงใน สุมน อมรวิวัฒน์, สวัสดิ์ จงกล และไพฑูริย์ สีนลรัตน์, 2542)

ดังนั้น จึงกล่าวได้ว่า การพัฒนานิสิตนักศึกษาให้เป็นคนที่สมบูรณ์ สถาบันอุดมศึกษาทั้งหลายจะต้องให้ความสำคัญในการฝึกฝนอบรมให้นิสิตนักศึกษามีลักษณะทักษะทางสังคมที่เข้าใจเพื่อนมนุษย์ มีสัมพันธภาพกับบุคคล รู้จักวางตนให้เหมาะสมกับฐานะหน้าที่ มีจรรยา มารยาทควบคู่ความรู้ด้านวิชาการ มิฉะนั้นถ้ามีเพียงความรู้แต่ขาดทักษะทางสังคมก็จะกลายเป็นบุคคลที่ความรู้ท่วมหัวแต่เอาตัวไม่รอด

ในการปาฐกถาพิเศษแก่นักศึกษาปีที่ 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ฯพณฯ พลเอกเปรม ติณสูลานนท์ ประธานองคมนตรีและรัฐบุรุษ (2548) ได้กล่าวถึงความจำเป็นในการพัฒนานิสิต นักศึกษาด้านทักษะทางสังคมไว้ว่า นิสิตนักศึกษาอยู่ในวัยที่มีความอ่อนไหวในทุกๆ มิติ ไม่ว่าจะเป็นชีวิตส่วนตัวและการอยู่ร่วมกันกับสังคม เด็กสมัยนี้จึงโตเร็วมากทั้งร่างกายและสติปัญญา ความคิด ความมั่นใจในตนเอง กล้าพูดกล้าแสดงออกมาก แต่บางเรื่องกล่าวได้ว่าเบี่ยงเบนไปจากมาตรฐานอันดีงามของสังคม ที่สำคัญคือเรื่องของวัฒนธรรม ตลอดจนค่านิยมบางอย่างที่ไม่สอดคล้องกับวิถีชีวิตและสังคมไทย

จากพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและพระราชดำรัสของสมเด็จพระมหิตลาธิเบศร อดุลยเดชวิกรม พระบรมราชชนก ที่อัญเชิญมา รวมถึงปาฐกถาของรัฐบุรุษ สะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญในการพัฒนาทักษะทางสังคม และถือเป็นหน้าที่ซึ่งฝ่ายที่เกี่ยวข้องจะต้องตระหนักและเข้าใจถึงความจำเป็นของการพัฒนานิสิตนักศึกษาด้านทักษะทางสังคม

ในเรื่องทักษะทางสังคมของนิสิตนักศึกษาได้มีผู้วิจัยและติดตามผลที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพบัณฑิตผู้สำเร็จการศึกษาจากสถาบันอุดมศึกษา พบประเด็นที่ผู้ใช้บัณฑิตหรือนายจ้าง / ผู้บังคับบัญชาของผู้สำเร็จการศึกษา ระบุถึงปัญหาหลักที่พบในการทำงานของผู้สำเร็จการศึกษา

ดังนี้ 1) บัณฑิตมีความเชื่อมั่นในตนเองมากเกินไป ยึดตนเองเป็นผู้นำ 2) ไม่สามารถปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ต่างๆ มองปัญหาและวิธีแก้ปัญหาแบบแยกส่วน 3) ปัญหาขาดมนุษยสัมพันธ์ มีปัญหาเกี่ยวกับเพื่อนร่วมงาน 4) มีค่านิยมหลายประการที่ไม่เอื้อต่อการดำเนินชีวิต เช่น ขาดความอดทน ขาดความรับผิดชอบ (สุธรรม อารีกุล และคณะ, 2540; ส่วนประกันคุณภาพ สำนักบริหารวิชาการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2547) เมื่อพิจารณาข้อมูลปัญหาหลักๆ ที่พบในการทำงานของบัณฑิตข้างต้นจึงสามารถบ่งชี้ได้อย่างชัดเจนถึงความด้อยคุณภาพของบัณฑิตด้านทักษะทางสังคม บัณฑิตจึงเป็นผู้ที่มีแต่ความรู้ความสามารถเชิงวิชาการ แต่ยังไม่ได้รับการพัฒนาทักษะทางสังคม เพื่อให้เป็นคนที่มีสมบูรณ์ สามารถปรับตัวและอยู่ในสังคมที่เปลี่ยนแปลงได้

จากข้อค้นพบข้างต้น จะเห็นได้ว่า บัณฑิตจากมหาวิทยาลัยถูกคาดหวังว่าจะต้องเป็นบุคคลชั้นนำของประเทศทั้งในด้านวิชาการและด้านทักษะทางสังคม คือการนำความรู้ในสาขาวิชาที่ได้ศึกษามาปฏิบัติได้ด้วยความรับผิดชอบ ไม่เพิกเฉยละเลยกระทำสิ่งที่ควรกระทำในความสัมพันธ์กับบุคคลที่อยู่รอบตัวในสังคม สอดคล้องกับงานวิจัยของสุนทรี โคมิน และ สนิท สมัครการ (2522) เกี่ยวกับค่านิยมไทยและความเห็นของ ชำนาญ ฦ สงขลา (2540) เกี่ยวกับทักษะความสามารถของบัณฑิตที่พึงประสงค์ว่า นอกจากบัณฑิตจะมีคุณสมบัติด้านวิชาชีพแล้ว บัณฑิตยังต้องมีคุณลักษณะที่เกี่ยวข้องกับทักษะทางสังคมร่วมด้วย ได้แก่ ทักษะการสื่อความเข้าใจ ทักษะในการเป็นสมาชิก ทักษะการแก้ปัญหา ความสามารถในการจัดการ รู้จักวัฒนธรรมขนบธรรมเนียมประเพณีของตนเองและผู้อื่น

นอกจากนี้ ประสาร มาลากุล ฦ อยุธา (2540) ยังได้กล่าวถึงลักษณะของบัณฑิตตามความคาดหวังของผู้จ้างงานในการประชุมทางวิชาการศึกษาทั่วไปไว้ว่า การที่บัณฑิตจะสามารถบูรณาการสร้างสรรค์สาระใหม่ๆ เพื่อให้การปฏิบัติงานและการครองชีวิตอยู่ในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาเป็นไปอย่างมีความสุขได้นั้น บัณฑิตจำเป็นต้องมีบุคลิกภาพทางสังคมอันประกอบด้วย การมีมนุษยสัมพันธ์ การปรับตัวเข้ากับสังคม มีเหตุผลผล กล้าแสดงออก มีความเป็นผู้นำ เชื่อมั่นในตนเอง และประพฤติดี เป็นต้น

ส่วนทักษะของผู้ประกอบการหรือผู้จ้างงาน ต้องการคุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษาที่สัมพันธ์กับทักษะทางสังคม ดังนี้ 1) ความสามารถในการปรับตัวกับเพื่อนร่วมงาน 2) แสดงออกถึงความเป็นคนรับผิดชอบและบริหารเวลาได้ดี 3) พร้อมทั้งจะปฏิบัติตนในกรอบระเบียบของหน่วยงาน 4) ความสามารถในการควบคุมและแก้ปัญหาที่ซับซ้อน 5) ความสามารถในการสื่อข้อความการนำเสนอความคิดเห็น

นอกจากนี้สื่อมวลชนต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นวิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ ซึ่งเป็นเสมือนกระจกส่องให้เห็นภาพโดยรวมของกลุ่มนิสิตนักศึกษาในปัจจุบันที่ซึมซับเอาวัฒนธรรมจากภายนอกเข้ามาแทนที่วัฒนธรรมไทย จึงปรากฏปัญหาของนิสิตนักศึกษาด้านทักษะทางสังคม ซึ่งปัญหาเหล่านี้มีทั้ง

ภาพเชิงบวกและภาพเชิงลบ มีทั้งภาพนิสิตนักศึกษาเป็นผู้กระทำ รวมถึงภาพในลักษณะที่เป็นกลุ่ม และเป็นรายบุคคล อันเป็นตัวอย่างอีกด้านหนึ่งของความย่อหย่อนทักษะทางสังคมของนิสิตนักศึกษา อาทิ

1. ปัญหาด้านวัฒนธรรม

ภาพลักษณ์ของนิสิตนักศึกษารายบุคคลที่เป็นผู้กระทำ ซึ่งมีทั้งเชิงบวกและเชิงลบ เช่น ข่าวนิสิตนักศึกษาบางคนสร้างชื่อเสียงระดับชาติและระดับโลกในสาขาวิชาที่ตนเรียน ซึ่งเป็นภาพเชิงบวก ข่าวนักศึกษาบางคนก่ออาชญากรรม การตัดสินใจแก้ปัญหาโดยการประชดชีวิตทำร้ายตัวเองเพื่อหลีกเลี่ยงสถานการณ์วิกฤติหรือขัดแย้ง รวมถึงปัญหาการแต่งกายไม่รัดกุม ไม่มีฉีดยาในที่สาธารณะ ถูกทำร้าย ถูกหลอกลวง ปล้นฆ่าและถูกใช้เป็นวัตถุทางเพศ การแสดงความก้าวร้าว ขาดสัมมาคารวะ พูดยาไม่สุภาพ โดยเฉพาะปัญหาการฆ่าตัวตายเพื่อหลีกเลี่ยงสถานการณ์วิกฤติหรือขัดแย้ง ซึ่งพบว่าปัญหาด้านนี้เพิ่มมากขึ้นเป็นลำดับ สาเหตุประการหนึ่งที่ทำให้นิสิตนักศึกษาเสี่ยงต่อการฆ่าตัวตาย คือ การขาดทักษะการสื่อสาร ซึ่งเด็กกลุ่มนี้อาจมีความคิดที่จะติดต่อสัมพันธ์กับคนอื่น ๆ แต่เนื่องจากไม่รู้วิธีพูดหรือขาดทักษะทางสังคม ทำให้ไม่มีเพื่อน ในที่สุดก็เกิดความรู้สึกท้อแท้ เบื่อหน่าย ไม่อยากมีชีวิตอยู่อีกต่อไป (นวลศิริ เปาโรหิตย์, 2538) บุคคลที่ขาดทักษะทางสังคมจะมีความรู้สึกอึดอัดเมื่อต้องเข้าไปเกี่ยวข้องกับสังคม มีความยุ่งยากใจในการตอบสนองต่อผู้คนในสังคม หรืออาจจะมีการตอบสนองที่ไม่เหมาะสม ดังนั้นบุคคลที่ขาดทักษะทางสังคมจึงไม่สามารถเข้าไปเกี่ยวข้องกับผู้อื่น ได้อย่างมีความสุข และมักจะมีแนวโน้มเป็นคนเงียบ หลีกเลี่ยงสังคม ไม่มีความมั่นใจในการแสดงพฤติกรรมต่างๆ ออกมาเมื่อเข้าสังคม (ศิริเพิ่ม เชาว์ศิลป์, 2543)

2. ปัญหาด้านการดำเนินชีวิต

ภาพลักษณ์ของนิสิตนักศึกษาในลักษณะกลุ่มที่ถูกต่อต้านจากสังคม เช่น กลุ่มนิสิตนักศึกษาที่ยึดติดวัตถุนิยม เน้นความฟุ้งเฟ้อ ความสบาย ประกอบอาชีพที่ไม่เหมาะสมขณะศึกษา เรียนแบบสิ่งที่ไม่ถูกต้อง ชอบมั่วสุมตามสถานที่ที่ไม่เหมาะสม สถานบันเทิง กลุ่มขับรถซึ่งบนท้องถนน การใช้สารเสพติด เสพสิ่งมีนเมา ดัดการพนันอบายมุข ซึ่งปัญหาเหล่านี้มีสาเหตุประการหนึ่งมาจากการขาดการปรับตัวด้านทักษะทางสังคม เพราะในวัยนิสิตนักศึกษาเป็นวัยหัวเลี้ยวหัวต่อจากวัยเด็กสู่วัยผู้ใหญ่ เด็กจึงมักสับสนเกี่ยวกับการปฏิบัติตนให้เหมาะสมกับวัย โดยเฉพาะการปรับตัวทางสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว รวมถึงอิทธิพลของกระแสวัฒนธรรมตะวันตกที่ไหลบ่าเข้าสู่สังคมไทย หากนิสิตนักศึกษา ไม่มีทักษะทางสังคมในการรู้จักไตร่ตรองอย่างรอบคอบก่อนตัดสินใจ การรู้จักเหตุ รู้จักผล รู้จักกาลเทศะก็จะชักจูงให้นิสิตนักศึกษาเข้าไปเกี่ยวข้องกับสิ่งที่เป็นอบายมุขต่างๆ อย่างยากที่จะถอนตัวได้

3. ปัญหาด้านคุณธรรมจริยธรรม

ภาพลักษณ์ของนิสิตนักศึกษาที่เป็นเชิงลบ เช่น ทูจจริตในการศึกษา การประพฤติผิดวินัย ขาดความรับผิดชอบ ไม่ตรงต่อเวลา เชื้อมั่นในตนเองมากเกินไป ไม่ยอมรับฟังความคิดเห็นผู้อื่น ขาดสติไตร่ตรอง ขาดจิตสำนึกสาธารณะ ขาดการประมาณตนและยับยั้งชั่งใจ (สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ, 2548)

จากปัญหาที่ได้กล่าวมาข้างต้น แสดงให้เห็นถึงสภาพวิกฤติปัญหาด้านทักษะทางสังคมของนิสิตนักศึกษาในระดับอุดมศึกษา ซึ่งเป็นกลุ่มสำคัญที่จะบ่งชี้อนาคตของประเทศ ด้วยเหตุนี้สถาบันอุดมศึกษาต้องตระหนักถึงบทบาทในการพัฒนานิสิตนักศึกษาให้เกิดการพัฒนาความเป็นคนโดยสมบูรณ์

ในระดับสากลก็ได้ให้ความสนใจกับกลุ่มนิสิตนักศึกษา ดังจะเห็นได้จากในการประชุมระดับโลกเรื่อง อุดมศึกษาในศตวรรษที่ 21: วิสัยทัศน์และการปฏิบัติ ณ สำนักงานใหญ่ยูเนสโก กรุงปารีส ประเทศฝรั่งเศส ระหว่างวันที่ 5-9 ตุลาคม 2541 ได้กล่าวถึงปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพอุดมศึกษาที่สำคัญคือ ตัวนิสิตนักศึกษา ที่ประชุมครั้งนี้เน้นถึงลักษณะสำคัญของนิสิตนักศึกษาคือ เป็นผู้อยู่ในวุฒิภาวะ มีความคิดริเริ่ม กล้าแสดงออกให้เป็นที่ยอมรับของสังคม และอยู่ในวัยและโอกาสที่สามารถแสวงหาความรู้เพิ่มเติมได้ด้วยตนเอง ถ้านิสิตนักศึกษาขาดความเข้าใจเรื่องระเบียบกฎเกณฑ์แบบแผนของสังคม ขาดประสบการณ์มองการณ์ไกล หรือขาดคะแนนผลที่จะเกิดตามมา ย่อมก่อให้เกิดผลเสียหายแก่สังคมส่วนรวมได้ (ทบวงมหาวิทยาลัย, 2541)

ด้วยเหตุนี้ จึงมีทฤษฎีทางการพัฒนานิสิตนักศึกษาหลายทฤษฎีที่ให้ความสนใจศึกษาถึงพัฒนาการด้านความสามารถทักษะทางสังคมของนิสิตนักศึกษาอยู่หลายกลุ่ม ที่สำคัญได้แก่ทฤษฎีรูปแบบวุฒิภาวะที่มองพัฒนาการของนิสิตนักศึกษามีการเปลี่ยนแปลงเป็นลำดับขั้น สามารถวัดและมองเห็นได้ รูปแบบการเกิดวุฒิภาวะจะต้องเกิดขึ้นภายใต้ทักษะทางปัญญา รวมถึงการตระหนักในคุณค่าทั้งต่อตนเองและผู้อื่น การที่นิสิตนักศึกษาจะเกิดทักษะทางสังคมขึ้นในตนเอง จำเป็นต้องมีปัจจัยและสภาพแวดล้อมที่จะสามารถกระตุ้นให้นิสิตนักศึกษาเกิดการค้นคว้าและเกิดการสร้างองค์ความรู้ขึ้นมา ส่งผลให้มีวุฒิภาวะและความสามารถสมวัย รู้จักควบคุมตนเองในสถานการณ์ที่วิกฤติหรือขัดแย้ง ซึ่งนิสิตนักศึกษาจะต้องฝึกฝนไปตามพัฒนาการพฤติกรรมตามธรรมชาติ อันเนื่องมาจากความพร้อมของร่างกายซึ่งนิสิตนักศึกษาควรได้รับการฝึกฝนและเรียนรู้

นอกจากทฤษฎีรูปแบบวุฒิภาวะแล้ว การพัฒนาให้นิสิตนักศึกษามีทักษะทางสังคมยังมีความเกี่ยวข้องกับทฤษฎีของเพอร์รี่ (Perry, 1970) ที่อธิบายถึงพัฒนานิสิตนักศึกษาด้านสติปัญญา ซึ่งแบ่งขั้นของการพัฒนาออกเป็น 9 ขั้นย่อย ทักษะทางสังคมของนิสิตนักศึกษาเกิดขึ้นในขั้นที่ 3 เป็นขั้นตอนที่นิสิตนักศึกษายอมรับว่าทุกสิ่งในสังคมมีทางเลือกมีทางออก โดยเริ่มจากการรู้จักปรับเปลี่ยนมุมมองของตนเอง มองเห็นความสัมพันธ์ของสิ่งต่างๆ อันจะนำไปสู่การ

พยายามค้นหาคำตอบในหลายๆ รูปแบบ เป็นความสามารถทางสังคมในการรู้จักอยู่ร่วมกับผู้อื่น และให้ความร่วมมือความช่วยเหลือและแบ่งปันกับบุคคลอื่น

ทฤษฎีพัฒนาการของอีริกสัน (Erikson, 1963) เป็นทฤษฎีที่อธิบายพัฒนาการของมนุษย์ โดยเน้นความสัมพันธ์และความต้องการทางสังคม ซึ่งทุกคนจะต้องผ่านพัฒนาการทั้ง 8 ระยะ ต่อเนื่องกันไป ในขั้นที่ 5 เป็นช่วงอายุของนิสิตนักศึกษา เป็นวัยที่มีพัฒนาการในการทำความเข้าใจ และรู้จักตนเอง หรือสับสนไม่เข้าใจตนเอง ทักษะทางสังคมของนิสิตนักศึกษาจะเกิดขึ้นในขั้นนี้ ผลดีที่เกิดขึ้นจากพัฒนาการคือ ความเสียสละ การรู้จักให้ความช่วยเหลือ กลุ่มที่มีอิทธิพลในวัยนี้ คือ กลุ่มเพื่อน บุคคลผู้นำหรือสิ่งที่จะยึดถือเป็นตัวอย่าง การจะพัฒนาทักษะทางสังคมสำหรับนิสิต นักศึกษาจึงจำเป็นต้องเข้าใจพัฒนาการตามลำดับขั้นในธรรมชาติของนิสิตนักศึกษาที่มีการ เจริญเติบโตตามวัย โดยเฉพาะช่วงที่กำลังศึกษาในระดับอุดมศึกษานี้เป็นวัยที่นิสิตนักศึกษาจะมีการเปลี่ยนแปลงและควรได้รับการพัฒนาเพื่อปลูกฝังทักษะทางสังคมอย่างมีประสิทธิภาพ ดังที่ ปรากฏสาระสำคัญอยู่ในแนวคิด ทฤษฎีทางการพัฒนานิสิตนักศึกษาด้านความสามารถทักษะทาง สังคมข้างต้น

ทักษะทางสังคมของนิสิตนักศึกษา นอกจากจะพัฒนาตามวัยและตามกลุ่มเพื่อนแล้ว การจัดการเรียนการสอนโดยสอดแทรกกิจกรรมในห้องเรียนก็มีส่วนพัฒนาได้เช่นกัน ดังที่ไลท์และ ค็อกซ์ (Light & Cox, 2001) ได้กล่าวถึงการเรียนการสอนที่เสริมสร้างทักษะทางสังคม เช่น ช่วยให้นิสิตนักศึกษามีความสามารถทางด้านการใช้วาจา การสนทนา (Sharing Verbalization) การรู้จัก เลือกลงเปลี่ยนมุมมอง (Alternative Perspectives) สามารถยอมรับความคิดที่หลากหลาย เข้าใจและ ยอมรับผู้อื่น ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (Interpersonal) และความเข้าใจตนเอง (Intrapersonal) การเคลื่อนไหวและใช้ร่างกายได้เหมาะสม มีท่าทางลักษณะที่เข้ากับคนได้ มีกิจกรรมารยาท เรียบร้อย (Bodily / Kinaesthetic) การดนตรี (Musical) การทำตัวให้ผ่อนคลายเพื่อลดแรงต้านทาน ทางอารมณ์ (Ice-breaking) การรู้จักเชื่อมโยงเรื่องราว ไม่คว่นสรุป ต้องรับข้อมูลจากหลายๆทาง มาพิจารณาประกอบกัน (Linkage) การปรับตัวเข้ากับสังคม (Normative Strategy) การเป็นผู้นำ (Leadership) การใช้พลังและความสามารถ (Power) การปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมใหม่ (Environment)

ส่วนเกรแฮมและเอลเลียต (Gresham & Elliott, 1990) ได้กล่าวถึงลักษณะของทักษะทาง สังคมที่จำเป็นสำหรับนิสิตนักศึกษาว่า ประกอบด้วย

1. การร่วมมือ (Cooperation) การยอมรับในกฎระเบียบข้อบังคับ ตลอดจนการรู้จักให้ ความช่วยเหลือและแบ่งปันผู้อื่น
2. การเอาใจเขามาใส่ใจเรา (Empathy) การเห็นอกเห็นใจ รู้จักเคารพในความรู้สึกและ ความคิดเห็นของผู้อื่น

3. การกล้าแสดงตน (Assertion) การรู้จักแสดงความคิดเห็น ยืนยันในสิทธิที่ตนเองควรจะได้ซึ่งไม่ทำให้คนอื่นรู้สึกเป็นปฏิกิริยาด้วย

4. การควบคุมตนเอง (Self Control) ความสามารถในการดูแลตนเองในสถานการณ์ที่วิกฤติหรือขัดแย้ง

5. ความรับผิดชอบ (Responsibility) การยอมรับในหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ตลอดจนหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติและเอาใจใส่ต่อภาระหน้าที่การทำงาน การติดตามผลงาน

จากแนวคิดของไลท์และค็อกซ์ (Light & Cox, 2001) เกรแฮมและเอลเลียต (Gresham & Elliott, 1990) ที่กล่าวข้างต้น จะเห็นว่ามีแนวคิดคล้ายคลึงกันในลักษณะของทักษะทางสังคมที่จำเป็นของนิสิตนักศึกษา ซึ่งสรุปสาระสำคัญได้ 3 ด้าน คือ

1. ทักษะการติดต่อสื่อสารและมนุษยสัมพันธ์ ประกอบด้วยความสามารถในการสื่อสาร ทั้งโดยการใช้คำพูด กิริยาท่าทาง การสร้างสัมพันธภาพกับบุคคลอื่น ได้แก่

- การสื่อสารที่ถูกต้อง ชัดเจน ตรงไปตรงมา
- การใช้ภาษาสุภาพและเหมาะสมกับโอกาส
- การแสดงความคิดเห็นและรับฟังความคิดเห็น
- การแยกแยะและสรุปความคิดเห็น
- การเชื่อมโยงความรู้เก่ากับความรู้ใหม่
- การวิจารณ์ความคิดเห็นโดยไม่วิจารณ์เจ้าของความคิด
- การให้ความร่วมมือ ให้กำลังใจในการทำงานร่วมกันด้วยคำพูดหรือแสดงความสนใจ

2. ทักษะการอยู่ร่วมกันและการทำงานเป็นกลุ่ม ประกอบด้วยความสามารถประนีประนอม และร่วมมือกับผู้อื่นได้ รู้จักประเมินสถานการณ์ รู้ว่าตนควรปฏิบัติอย่างไร ได้แก่

- การยอมรับความสามารถของตนเองและผู้อื่น
- การรู้จักสิทธิของตนเองและผู้อื่น
- การให้ความสำคัญและเอาใจใส่ต่อความรู้สึก ความคิดเห็นของผู้อื่น
- มีน้ำใจและความกระตือรือร้นในการช่วยเหลือผู้อื่น
- การเป็นผู้นำที่ดี การเป็นผู้ตามที่ดี
- การรู้จักจัดการกับความขัดแย้งได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. ความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น ได้แก่

- การทำงานในหน้าที่ให้สำเร็จด้วยดี
- ดูแลกลุ่มให้ปฏิบัติตามหน้าที่
- ไม่ก้าวร้าวหน้าที่ผู้อื่น
- การรักษากฎระเบียบในการทำงานและการรักษาเวลา

สถาบันอุดมศึกษาจึงควรทำหน้าที่เป็นสถาบันที่เป็นตัวแทนของการอบรมทางสังคมที่สามารถจัดกระบวนการต่างๆ เพื่อการพัฒนาให้ไปในทิศทางที่พึงปรารถนาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 6 ที่ได้กำหนดความมุ่งหมายและหลักการในการจัดการศึกษาว่า “ต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข” (คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2546) ซึ่งนโยบายดังกล่าวได้นำไปสู่แนวทางในการพัฒนานิสิตนักศึกษาในแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545 – 2549) คือ

... มหาวิทยาลัยจะต้องผลิตบัณฑิตที่มีความรู้คู่คุณธรรม มีสติปัญญาในการเรียนรู้ นึกคิดอย่างมีระบบ บุคลิกภาพดี มีความเป็นผู้นำ รับผิดชอบต่อตนเองและอาหาร ต่อสังคม ตระหนักในคุณค่าทรัพยากรและภูมิปัญญาท้องถิ่น...
(ทบวงมหาวิทยาลัย, 2545)

ทั้งนี้ลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ในศตวรรษที่ 21 ได้แก่ การมีวิสัยทัศน์ ความสามารถในการวิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูลข่าวสาร มีความสามารถติดต่อสื่อสารและสร้างสัมพันธภาพกับบุคคลอื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีค่านิยมในการตัดสินใจ เข้าใจยอมรับลักษณะความแตกต่างของวัฒนธรรม มีสมรรถภาพในการคิดวิเคราะห์เป็นระบบ รวมทั้งเต็มใจร่วมแก้ปัญหาสังคมและสิ่งแวดล้อมด้วยสันติวิธี ตลอดจนสามารถจัดการกับอารมณ์และปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมได้ (วิชัย วงษ์ใหญ่, 2543)

จากผลการวิจัยเรื่อง สภาพและปัญหาของวิชาการศึกษาทั่วไป (ไพฑูริย์ สีนลารัตน์, 2546) และเรื่อง แนวโน้มหลักสูตรวิชาการศึกษาทั่วไปของสถาบันอุดมศึกษา สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ในทศวรรษหน้า (ปนัดดา เจียรกุล, 2541) พบว่า การเรียนการสอนในหลักสูตรการศึกษาทั่วไป ยังไม่สามารถดำเนินการในทางปฏิบัติให้บรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ในหลักสูตรได้ เนื่องจากประสบปัญหาหลายประการ ทั้งปัญหาการจัดชั้นเรียนที่มีจำนวนผู้เรียนมากเกินไป การจัดวิชาในลักษณะสหวิชาอย่างเต็มรูปแบบนั้นทำไม่ได้ตามอุดมคติเท่าที่ควร โดยเฉพาะยังขาดเทคนิควิธีการสอนที่อาจารย์ยังคงเน้นการศึกษาวิชาการหรือด้านวิชาชีพต่อไปมากกว่าจะเป็นเรื่องการวางพื้นฐานทางความรู้และความคิด หรือให้ทักษะที่ถูกต้องแก่ผู้เรียนเพื่อการเป็นพลเมืองดี มีความเข้าใจต่อปัญหาสังคม รวมทั้งเพื่อเสริมสร้างบุคลิกภาพและรสนิยม เพราะผลจากการสอบถามผู้สอนมักจะมีวัตถุประสงค์อย่างหนึ่ง แต่เวลาสอน สอนไปอีกแนวทางหนึ่ง นอกจากนี้ผลการวิจัยเรื่อง คุณภาพบัณฑิตและปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพบัณฑิตคณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พบข้อมูลที่บ่งชี้ในภาพรวมเช่นเดียวกันว่าบัณฑิตมีความเห็นเกี่ยวกับรายวิชาในหลักสูตรการศึกษาทั่วไป

ในทางลบมากกว่าในทางบวก รวมถึงในแง่ประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียน บัณฑิตระบุว่ามีรูปแบบการเรียนแบบจำใจมากที่สุด (กัลยา ดิงศภัทย์, 2530)

การพัฒนาทักษะทางสังคมของนิสิตนักศึกษาจึงเป็นภารกิจที่สำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งของสถาบันอุดมศึกษาในฐานะกลไกหลักของประเทศ ซึ่งรับผิดชอบการผลิตกำลังคนในระดับสูง จะต้องกระตุ้นให้นิสิตนักศึกษามีความเข้าใจถึงความสามารถด้านทักษะทางสังคมกับบุคลิกลักษณะโดยรวมของนิสิตนักศึกษา (Raven, 1984) เพราะการที่นิสิตนักศึกษามีทักษะทางสังคม นอกจากจะเป็นการสร้างมูลค่าเพิ่มที่เพียงพอต่อสมรรถนะการแข่งขันแล้วยังทำให้สามารถบรรลุผลสำเร็จในการปฏิบัติงานที่มีคุณภาพและมีประสิทธิผลสูงกว่ามาตรฐานทั่วไปด้วย (พร ศรียมก, 2545) มีคนเป็นจำนวนมากที่มีความรู้ความสามารถ มีประสิทธิภาพในการทำงาน แต่ไม่ได้รับการส่งเสริมสนับสนุนให้เจริญก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่ก็เพราะไม่สามารถเข้ากับคนหรือให้ความร่วมมือกับคนอื่นได้ หรือสัมพันธ์ได้แต่ไม่ดี (ชิตาภา สุขพล่า, 2548) นักจิตวิทยาสมัยใหม่เชื่อมั่นว่าบุคคลประสบความสำเร็จในชีวิตได้ไม่ใช่ความเฉลียวฉลาดระดับสมอง แต่เป็นการพัฒนาบุคลิกภาพคุณลักษณะทางด้านการปรับตัว การเข้าใจตนเองและผู้อื่น ซึ่งเป็นคุณลักษณะของบุคคลที่ทุกองค์กรพยายามแสวงหามาโดยตลอด (รวีวงศ์ ศรีทองรุ่ง, 2540) พฤติกรรมของบุคคลซึ่งเป็นที่ยอมรับและได้รับการยกย่องย่อมถูกกำหนดไว้โดยวัฒนธรรมแบบแผนของสังคม ดังปรากฏตัวอย่างของบุคคลที่มีชื่อเสียงและมีสถานภาพทางสังคมในระดับสูงของประเทศประสบปัญหาการย่อหย่อนทักษะทางสังคม ไม่สามารถควบคุมตนเองในสถานการณ์ที่วิกฤติและมีข้อขัดแย้ง จึงส่งผลทำให้ภาพลักษณ์เสื่อมเสีย ในที่สุดจึงต้องลาออกจากตำแหน่ง

สิ่งสำคัญที่สถาบันอุดมศึกษาควรตระหนักคือ มหาวิทยาลัยควรมีภาระหน้าที่อันสำคัญในการใช้กระบวนการทางการศึกษาปลูกฝังแนวความคิด ให้ความรู้และสร้างความเข้าใจ ความเป็นไปของสังคมที่เคลื่อนไหวท่ามกลางความสัมพันธ์ของสมาชิกในสังคม เนื่องจากผลของการเปลี่ยนแปลงทางสังคมจะมีผลต่อการใช้ชีวิตของนิสิตนักศึกษา แต่สภาพการณ์ที่เกิดขึ้นในขณะนี้มหาวิทยาลัยไม่ได้ให้ความสำคัญต่อบทบาทการใช้กระบวนการทางการศึกษาเพื่อปลูกฝังองค์ความรู้ แนวความคิด ทักษะทางสังคมแก่นิสิตนักศึกษาเท่าที่ควรจะเป็น แต่กลับไปมุ่งเน้นผลผลิตมากกว่า จึงกล่าวได้ว่าปัจจุบันมหาวิทยาลัยละเลยการทำหน้าที่ในฐานะเป็นแหล่งความรู้ อันทรงคุณค่าที่เอื้ออำนวยให้นิสิตนักศึกษาเรียนรู้จากการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมและสัมพันธ์ภาพระหว่างบุคคลกับสภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัย อันเป็นการเสริมสร้างบุคลิกภาพทางสังคม การศึกษาในระดับมหาวิทยาลัยจะเป็นการสูญเปล่าอย่างยิ่งและไม่สามารถบรรลุถึงเป้าหมายในการผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพออกสู่สังคมได้ ถ้าไม่ถือว่าเป็นภาระหน้าที่ บทบาทอันสำคัญในการเตรียมนิสิตนักศึกษาให้สามารถเผชิญกับสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว (Scott, 1984 อ้างถึงใน Barnett, 1994) ส่งผลให้เป็นไปได้เพียงแค่นิสิตที่มีวุฒิบัตรติดมือมาหนึ่งแผ่นหรือหลายแผ่น หาได้เป็นบัณฑิตที่แท้จริงไม่ (เจตนา นาควัชระ, 2532)

แอ็กกา (Aggar, 1991 อ้างถึงใน Barnett, 1994) ได้วิพากษ์ถึงสภาพการณ์ในอุดมศึกษาว่ามุ่งไปใน “มิติด้านเดียว” กล่าวคือ การจัดการศึกษาโดยทั่วไปมีส่วนที่ให้ความสำคัญกับเนื้อหาวิชาเพื่อเพิ่มพูนด้านสติปัญญาของผู้เรียนเป็นประการสำคัญ จึงค่อนข้างละเลยต่อกระบวนการเรียนรู้มิติด้านสังคม เห็นได้จากนิสิตนักศึกษาในสังคมปัจจุบันต้องพึ่งพาอาศัยการศึกษาหาความรู้จากการค้นคว้าในเครื่องคอมพิวเตอร์ ตลอดจนเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ที่กว้างขวางขึ้น จึงดูเหมือนว่าวัฒนธรรมและความรู้ได้ถูกบรรจุอยู่ในเครื่องคอมพิวเตอร์เครื่องเดียวกัน เข้าทำนองมิติด้านเดียว ด้วยเหตุนี้จึงทำให้นิสิตนักศึกษขาดโอกาสแสดงวิจารณ์ญาณในการแสดงออกอย่างมีความหมายของชีวิต ผ่านทักษะความสามารถในการคิด การพูดและการเขียนอย่างมีเหตุผลเกี่ยวกับการเชื่อมโยงตัวเองกับสังคมโดยทั่วไป ส่งผลให้สัดส่วนองค์รวมทางสังคมที่แสดงถึงภาพการปฏิสัมพันธ์ของพฤติกรรมมนุษย์แคบลงไปกว่าสัดส่วนของการพัฒนาทักษะทางสติปัญญา มหาวิทยาลัยควรทำหน้าที่ทางภูมิปัญญาอย่างจริงจังและเข้มแข็งในการเป็นแหล่งที่นิสิตนักศึกษาได้เรียนรู้วิธีการแสวงหาวิถีชีวิต เพื่อให้เข้าใจธรรมชาติความเป็นมนุษย์ด้วยการบูรณาการความรู้และระบบคุณค่าของสังคมอย่างเป็นองค์รวม

แม้ว่าทักษะทางด้านสังคมเป็นสิ่งจำเป็นที่สถาบันอุดมศึกษาจะต้องพัฒนาให้เกิดแก่นิสิตนักศึกษาเพื่อให้เป็นบัณฑิตที่สมบูรณ์ สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ในสังคม ดังพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและพระราชดำรัสของสมเด็จพระมหิตลาธิเบศร อดุลยเดชวิกรม พระบรมราชชนก ที่ได้อัญเชิญมาไว้ในตอนต้น รวมถึงปาฐกถาของรัฐบาล และแนวคิดทฤษฎีต่างๆ ดังกล่าวมาแล้ว ทักษะทางสังคมก็ยังเป็นปัญหาของนิสิตนักศึกษาบางส่วน ดังที่เป็นข่าวเนืองๆ แต่ก็ยังไม่มีการศึกษาค้นคว้าอย่างชัดเจน รวมถึงยังไม่มีเครื่องมือที่จะวัดถึงทักษะทางสังคมของนิสิตนักศึกษาว่าพัฒนาอยู่ในระดับใด ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะพัฒนามาตรวัดเพื่อใช้วัดทักษะทางสังคมของนิสิตนักศึกษาและใช้เป็นข้อมูลในการศึกษารูปแบบการพัฒนาทักษะทางสังคมสำหรับนิสิตนักศึกษาซึ่งสถาบันอุดมศึกษาสามารถจะนำไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนานิสิตนักศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ

1. พัฒนามาตรวัดทักษะทางสังคม
2. สสำรวจทักษะทางสังคมของนิสิตนักศึกษา
3. เสนอรูปแบบการพัฒนาทักษะทางสังคมของนิสิตนักศึกษา

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้มีขอบเขตของการวิจัย คือ

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา การวิจัยนี้มุ่งพัฒนาทักษะทางสังคมของนิสิตนักศึกษาทางด้าน
 - 1.1 ทักษะทางสังคมในการติดต่อสื่อสารและมีมนุษยสัมพันธ์ระหว่างนิสิตนักศึกษา กับนิสิตนักศึกษาด้านการใช้ถ้อยคำ
 - 1.2 ทักษะทางสังคมในการติดต่อสื่อสารและมีมนุษยสัมพันธ์ระหว่างนิสิตนักศึกษา กับอาจารย์ด้านการใช้ถ้อยคำ
 - 1.3 ทักษะทางสังคมในการติดต่อสื่อสารและมีมนุษยสัมพันธ์ระหว่างนิสิตนักศึกษา กับนิสิตนักศึกษาและอาจารย์ด้านการใช้ท่าทาง
 - 1.4 ทักษะทางสังคมด้านลักษณะส่วนบุคคลในการทำงานกลุ่ม
 - 1.5 ทักษะทางสังคมด้านความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น
2. ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ นิสิตนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ถึงชั้นปีที่ 4-6 ที่ลงทะเบียนเรียนในหลักสูตรปริญญาบัณฑิต ปีการศึกษา 2550 ในสถาบันอุดมศึกษาที่เปิดสอนครบตามมาตรฐานการจัดระดับการศึกษานานาชาติ (International Standard Classification of Education: ISCED) ในเขตกรุงเทพมหานคร ได้แก่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และในเขตภูมิภาค ได้แก่ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยนเรศวร มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ รวมทั้งสิ้น 7 แห่ง
3. ใช้ระดับทักษะทางสังคมจากการรายงานตนเองของนิสิตนักศึกษา (Self-report) ตามมาตรวัดทักษะทางสังคมสำหรับนิสิตนักศึกษาที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้

รูปแบบการพัฒนาทักษะทางสังคม หมายถึง แนวคิดหรือหลักการในการพัฒนาทักษะทางสังคมของนิสิตนักศึกษา อันประกอบด้วยพฤติกรรมบ่งชี้ทักษะทางสังคม 5 ด้าน หลักสำคัญ 7 ประการในการดำเนินการศึกษาระดับปริญญาตรีของซิกเคอร์ริงและแกมสัน แนวปฏิบัติที่ดี (Best Practice) ในการจัดกิจกรรม/โครงการการพัฒนาทักษะทางสังคมของนิสิตนักศึกษา และแนวทางในการนำไปใช้เพื่อพัฒนานิสิตนักศึกษา

ทักษะทางสังคม หมายถึง พฤติกรรมการแสดงออกทางสังคมของนิสิตนักศึกษาในการติดต่อสื่อสารและมีมนุษยสัมพันธ์ การทำงานกลุ่ม รวมทั้งความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น โดยจำแนกพฤติกรรมบ่งชี้ออกเป็น 5 ด้าน ดังนี้

1. ความสามารถในการติดต่อสื่อสารและมีมนุษยสัมพันธ์ระหว่างนิสิตนักศึกษา กับ นิสิตนักศึกษาด้านการใช้ถ้อยคำ หมายถึง พฤติกรรมการแสดงออกที่สะท้อนถึงความสามารถของ นิสิตนักศึกษาด้านการใช้ถ้อยคำกับนิสิตนักศึกษาดูด้วยกันอย่างเหมาะสมกับโอกาสและบุคคล ใน 6 ด้าน ได้แก่ การใช้วาจาที่สุภาพ การใช้น้ำเสียงที่นุ่มนวล การสนทนาโต้ตอบอย่างตรงประเด็น การแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล การรับฟังความคิดเห็นอย่างไม่มีอคติ และการรู้จักปฏิเสธ

2. ความสามารถในการติดต่อสื่อสารและมีมนุษยสัมพันธ์ระหว่างนิสิตนักศึกษา กับ อาจารย์ด้านการใช้ถ้อยคำ หมายถึง พฤติกรรมการแสดงออกที่สะท้อนถึงความสามารถของ นิสิต นักศึกษาด้านการใช้ถ้อยคำกับอาจารย์อย่างเหมาะสมกับโอกาสและบุคคล ใน 6 ด้าน ได้แก่ การใช้ วาจาที่สุภาพ การใช้น้ำเสียงอย่างเคารพ การสนทนาโต้ตอบอย่างมีมารยาท การรับฟังความคิดเห็น ของอาจารย์ การแสดงความคิดเห็นที่อาจารย์มักเห็นด้วย การรู้จักปฏิเสธกล้าชี้แจงความจริงต่อ อาจารย์

3. ความสามารถในการติดต่อสื่อสารและมีมนุษยสัมพันธ์ระหว่างนิสิตนักศึกษา กับ นิสิตนักศึกษาและอาจารย์ด้านการใช้ท่าทาง หมายถึง พฤติกรรมการแสดงออกที่สะท้อนถึง ความสามารถของนิสิตนักศึกษาด้านการใช้ท่าทางระหว่างนิสิตนักศึกษา กับ นิสิตนักศึกษาและ ระหว่างนิสิตนักศึกษา กับอาจารย์ ใน 2 ด้าน ได้แก่ การมีมารยาทที่ดี การควบคุมกิริยาท่าทางอย่าง มีสัมมาคารวะ

4. ลักษณะส่วนบุคคลในการทำงานกลุ่ม หมายถึง พฤติกรรมการแสดงออกที่เอื้อ ต่อการทำงานกลุ่มระหว่างนิสิตนักศึกษา กับ นิสิตนักศึกษา ใน 6 ด้าน ได้แก่ การรู้จักควบคุมอารมณ์ ตนเอง การมีภาวะผู้นำ การมีภาวะผู้ตาม การเคารพกฎระเบียบของกลุ่ม ความสามารถในการเผชิญ กับปัญหา และการช่วยเหลือสมาชิกกลุ่ม

5. ความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น หมายถึง พฤติกรรมการแสดงออกระหว่าง นิสิตนักศึกษา กับ นิสิตนักศึกษา ใน 2 ด้าน ได้แก่ การปฏิบัติตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย การถือประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน

หลักสำคัญในการดำเนินการศึกษาระดับปริญญาตรี หมายถึง แนวคิดของซิกเคอริงและ แกมสันที่สามารถนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนสำหรับนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต ให้เกิดประสิทธิภาพ มี 7 ประการ คือ 1) สนับสนุนให้อาจารย์และนิสิตนักศึกษาปฏิบัติสัมพันธ์ซึ่งกัน และกัน 2) สนับสนุนให้มีการร่วมมือกันในห้องนิสิตนักศึกษา 3) ส่งเสริมให้มีการเรียนรู้แบบลงมือ ปฏิบัติ 4) การให้ข้อมูลย้อนกลับ 5) การเน้นการใช้เวลาที่สัมพันธ์กับงาน 6) การสื่อสารให้ทราบ ถึงความคาดหวังสูง 7) การยอมรับนับถือความสามารถพิเศษและวิธีการเรียนที่หลากหลาย

แนวปฏิบัติที่ดี (Best Practice) หมายถึง แนวคิดและวิธีดำเนินการจัดกิจกรรม/โครงการ พัฒนาทักษะทางสังคมที่มีจุดเด่น มีสัมฤทธิ์ผลสูง และเป็นที่ยอมรับอย่างกว้างขวาง

แนวทางในการนำรูปแบบไปใช้เพื่อพัฒนานิสิตนักศึกษา หมายถึง แนวคิดและวิธีดำเนินการพัฒนาทักษะทางสังคมของนิสิตนักศึกษา มี 7 ประการ คือ 1) นโยบายของสถาบันอุดมศึกษา 2) หลักการและวัตถุประสงค์ 3) เป้าหมายการพัฒนาทักษะทางสังคม 4) หน่วยงานที่รับผิดชอบ 5) ขั้นตอนการดำเนินการพัฒนาทักษะทางสังคม 6) กิจกรรม/โครงการพัฒนาทักษะทางสังคม 7) การประเมินผล

มาตรวัดทักษะทางสังคมสำหรับนิสิตนักศึกษา หมายถึง เครื่องมือที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นเพื่อวัดทักษะทางสังคมของนิสิตนักศึกษา มีลักษณะเป็นการรายงานตนเอง (Self Report) เกี่ยวกับพฤติกรรมการแสดงออกทางสังคมในการติดต่อสื่อสารและมีมนุษยสัมพันธ์ การทำงานกลุ่ม รวมทั้งความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น โดยมีพฤติกรรมบ่งชี้ 5 ด้าน คือ 1) ความสามารถในการติดต่อสื่อสารและมีมนุษยสัมพันธ์ระหว่างนิสิตศึกษากับนิสิตศึกษาด้านการใช้ถ้อยคำ 2) ความสามารถในการติดต่อสื่อสารและมีมนุษยสัมพันธ์ระหว่างนิสิตศึกษากับอาจารย์ด้านการใช้ถ้อยคำ 3) ความสามารถในการติดต่อสื่อสารและมีมนุษยสัมพันธ์ระหว่างนิสิตศึกษากับนิสิตนักศึกษาและอาจารย์ด้านการใช้ท่าทาง 4) ลักษณะส่วนบุคคลในการทำงานกลุ่ม 5) ความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น

กรอบแนวคิดในการวิจัย

กรอบแนวคิดในการวิจัย เรื่อง “การพัฒนาแบบการพัฒนาทักษะทางสังคมสำหรับนิสิตนักศึกษา” ประกอบด้วยรายละเอียดดังแผนภูมิที่ 1

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปัญหาของนิสิตนักศึกษาซึ่งสัมพันธ์กับทักษะทางสังคม

- ด้านวัฒนธรรม
- ด้านการดำเนินชีวิต
- ด้านคุณธรรมจริยธรรม (สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ, 2548)

ความจำเป็นในการพัฒนาทักษะทางสังคม

- พระบรมราโชวาทพระเจ้าอยู่หัวที่พระราชทาน แก่บัณฑิต**
 - การรู้จักวางตนให้เหมาะสมกับฐานะหน้าที่
 - การให้ความร่วมมือ
 - การประสานสัมพันธ์กับบุคคล
 - การรักยกย่องยกย่องผู้อื่น (พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช อังถึงใน มุถุนิธิโคโยคำ ประเทศไทยและมูลนิธิศตวรรษ-ศตวรรษ, 2543)
- พระราชดำริและพระบรมราโชวาท สมเด็จพระบรมราชชนก (2542)**
 - การเข้าใจในเพื่อนมนุษย์
 - การมีส่วนร่วมกับบุคคล
 - การสร้างคนที่เหมาะสมต่อสมศาน ความรู้และดีในทางปฏิบัติ
- ปรากฏาพิเศษของ 4 พระเอกเปรต ดิณดุลาหนท์ (2548)**
 - นิสิตนักศึกษาที่มีความอ่อนไหวในทุกมิติ ทั้งส่วนตัวและการอยู่ร่วมกันในสังคม
 - นิสิตนักศึกษาที่มีพฤติกรรมแสดงออกเบี่ยงเบนจากมาตรฐานคิงงของสังคม
- ยูเนสโก การประชุมระดับโลกปี 2541 เน้นถึงลักษณะทักษะทางสังคมของนิสิตนักศึกษา**
 - มีวุฒิภาวะ
 - มีความรับผิดชอบ
 - กล้าแสดงออกให้สังคมยอมรับ
 - ต้องเข้าใจถึงระเบียบแบบแผนของสังคม (ทบวงมหาวิทยาลัย, 2541)
- แผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 9 พ.ศ. 2545-2549** มหาวิทยาลัยต้องผลิตบัณฑิตที่มีบุคลิกภาพดี มีความเป็นผู้นำ รับผิดชอบตนเอง และสังคม (ทบวงมหาวิทยาลัย, 2545)
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 6 การจัดการศึกษา**
 - พัฒนาลักษณะให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์
 - มีวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต
 - สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2542)
- ลักษณะบัณฑิตที่คณาจารย์พึงประสงค์**
 - ความสามารถปรับตัวกับเพื่อนร่วมงาน
 - แสดงออกถึงความรับผิดชอบ บริหารเวลาได้ดี
 - พร้อมปฏิบัติในกรอบระเบียบแบบแผน
 - ความสามารถในการสื่อสารความ นำเสนอความคิดเห็น (สุธรรม อารีกุล และคณะ, 2540; ส่วนประกันคุณภาพ สำนักบริหารวิชาการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2547; ชำนาญ ๗ สงขลา, 2540; ประสาร มาลากุล ๗ อุดรธา, 2540)

แนวคิดทฤษฎีการพัฒนาของนิสิตนักศึกษา

- ทฤษฎีรูปแบบของอีท** พัฒนาการของบุคคลมีการเปลี่ยนแปลงตามลำดับขั้น สามารถวัดและมองเห็นได้ มีมิติ 5 มิติ เกี่ยวข้องกันอย่างเป็นอิสระ (Heath, 1978)
- ทฤษฎีพัฒนาการของอีริคสัน** พัฒนาการของมนุษย์เน้นความสัมพันธ์และความต้องการทางสังคม ขั้นที่ 5 เป็นช่วงของนิสิตนักศึกษาที่จะทำความเข้าใจในตนเอง (Erikson, 1963)
- ทฤษฎีการพัฒนาสติปัญญาและจริยธรรมของ เพอร์รี่** การพัฒนาด้านสติปัญญาแบ่งขั้นการพัฒนาเป็น 9 ขั้นย่อย ทักษะทางสังคมของนิสิตนักศึกษาก่อเกิดขึ้นในขั้นที่ 3 ที่จะยอมรับว่าทุกสิ่งในสังคมมีทางเลือก มีทางออก รู้จักปรับเปลี่ยนมุมมอง (Perry, 1970)

แนวคิดทักษะทางสังคมที่จำเป็นของนิสิตนักศึกษา (ต่างประเทศ)

- แนวคิดของเกรแฮมและเอลเลียต ประกอบด้วย**
 - การร่วมมือ (Cooperation)
 - การเอาใจเขามาใส่ใจเรา (Empathy)
 - การกล้าแสดงตน (Assertion)
 - การควบคุมตน (Self Control)
 - การรับผิดชอบ (Responsibility)
 (Gresham & Elliott, 1990)
- แนวคิดของไลท์และค็อกซ์ ประกอบด้วยลักษณะทางสังคมที่ควรเสริมสร้างในการเรียนการสอน 11 ด้าน**
 - การใช้วาจา การสนทนา (Sharing Verbalization)
 - การรู้จักเลือกเปลี่ยนมุมมอง (Alternative Perspectives)
 - ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (Interpersonal) และ ความเข้าใจในตนเอง
 - การเคลื่อนไหวและใช้ร่างกายเหมาะสม มีท่าทางลักษณะเข้ากับคนได้ (Bodily / Kinesthetic)
 - การดนตรี (Musical)
 - การทำตัวให้ผ่อนคลายเพื่อลดแรงต้านทานทางอารมณ์ (Ice-breaking)
 - การรู้จักเชื่อมโยงเรื่องราว ไม่ควั่นสรุป (Linkage)
 - การปรับตัวเข้ากับสังคม (Normative Strategy)
 - การเป็นผู้นำ (Leadership)
 - การใช้พลังและความสามารถ (Power)
 - การปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อม (Environment)
 (Light & Cox, 2001)

แนวคิดทักษะทางสังคมที่จำเป็นของนิสิตนักศึกษา (บริบทวัฒนธรรมไทย)

- มารยาทในด้านกายอัยคำ**
 - เป็นผู้พูดผู้ฟังที่ดี
 - การรู้จักแสดงความคิดเห็น
 - การกล่าวคำขอบคุณ/ขอโทษ
 - การไม่กล่าวคำหาหยาม
 - การลงท้ายคำพูดครบ/ค่ะ
 - การไม่ตะโกนเสียงดัง ขาดการสำรวจ
- มารยาทในด้านภาษาท่าทาง**
 - กิริยาเรียบร้อย (เดิน ยืน นั่ง)
 - การแต่งกาย
 - มีสัมมาคารวะ
 - การแสดงความเคารพ
 (กรมสามัญศึกษา, 2522; สำนักงานเสริมสร้างเอกลักษณ์ของชาติ, 2530; สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ, 2546)
- ลักษณะค่านิยมไทย**
 1. ลักษณะค่านิยมเพื่อการดำเนินชีวิตและการประกอบอาชีพ
 2. ลักษณะค่านิยมที่แสดงถึงลักษณะนิสัย
 3. ลักษณะค่านิยมเพื่อแสดงถึงความต้องการด้านวัตถุเพื่อความสุขสบายทางกาย
 4. ลักษณะค่านิยมเพื่อแสดงถึง ความต้องการสิ่งยึดเหนี่ยวภายในจิตใจ
 5. ลักษณะค่านิยมเพื่อการดำรงตนอยู่ในสังคม
 6. ลักษณะค่านิยมเพื่อการสร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่น
 7. ลักษณะค่านิยมทางด้านการศึกษาและการทำงาน
 8. ลักษณะค่านิยมที่เกิดจากความคาดหวังในสังคมส่วนรวม
 9. ลักษณะค่านิยมที่แสดงถึงอุดมคติและหลักยึดมั่นในการดำรงชีวิต (สุนทร โคมิน และสนิธา สมัครการ, 2522)

บทบาทของสถาบันอุดมศึกษากับการพัฒนาทักษะทางสังคมของนิสิตนักศึกษา

1. กระตุ้นให้นิสิตนักศึกษาเข้าใจถึงความสามารถด้านทักษะทางสังคมกับบุคลิกลักษณะ โดยรวมของนิสิตนักศึกษา
2. เตรียมนิสิตนักศึกษาให้เผชิญกับสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว
3. บูรณาการความรู้และระบบคุณค่าของสังคมอย่างเป็นองค์รวม (Raven, 1984; Scott, 1984; Aggar, 1991)

ลักษณะร่วมของทักษะทางสังคม

1. การคิดคือสื่อสารและมีมนุษยสัมพันธ์
2. การทำงานเป็นกลุ่ม
3. ความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น

เครื่องมือวัดทักษะทางสังคม

- มาตรวัดอันกด้วยภาษา (Semantic Differential Scale)**
 - ลักษณะของมาตรแบ่งเป็น 7 ระดับ
 - วิธีสร้างมาตรวัด 10 ขั้นตอน (ธีระพร อุวรรณ โธ, 2535)
- มาตรการของความสนใจและทัศนคติ (Measures of Interests and Attitudes)**
 - ความตรงและการตรวจสอบความตรง (ความตรงตามเนื้อหา ความตรงตามเกณฑ์ ความตรงตามทฤษฎี)
 - ความเที่ยงและการตรวจสอบความเที่ยง วิธีตรวจสอบความสอดคล้องภายใน ความคงที่ ความคลาดเคลื่อน มาตราฐานความลำเอียง (อนาสตาซี, 1968 แปลโดย ประจักษ์ อชาอารุง และคณะ, 2519)

แนวคิดและหลักการสร้างรูปแบบการพัฒนาทักษะทางสังคม

- หลักการสร้างรูปแบบตามแนวคิดของจอยซ์และวิล มี 4 ขั้นตอน คือ**
 - ขั้นตอนการทำการกรรมแต่ละขั้น (Syntax)
 - ขั้นมีปฏิสัมพันธ์ แสดงความสัมพันธ์และลักษณะบทบาทของแต่ละบุคคล
 - แสดงลักษณะได้ครบ อธิบายการตอบสนองระหว่างบุคคล การปรับพฤติกรรมการแสดงความคิดสร้างสรรค์
 - การแสดงสิ่งสนับสนุน (Support System) อธิบายลักษณะที่เป็นเงื่อนไขหรือข้อจำกัดในการปฏิบัติ เช่น จำกัดด้วยสถานที่ (Joyce & Weil, 1986)
- หลักการสร้างรูปแบบตามแนวคิดของไลท์และค็อกซ์** กล่าวถึงการเรียนการสอนที่พัฒนาทักษะทางสังคม การสร้างหลักสูตรระยะสั้น หรือการประชุมเชิงปฏิบัติการ อันประกอบด้วยวัตถุประสงค์ การเลือกเนื้อหา วิธีการสอน สิ่งอำนวยความสะดวกและสภาพแวดล้อม การประเมินผล (Light & Cox, 2001)
- แนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบและการสร้างรูปแบบ** ใช้ลักษณะรูปแบบเชิงภาษาหรือข้อความ อธิบายปรากฏการณ์ เพื่อให้เห็นโครงสร้างทางความคิด องค์ประกอบ และความสัมพันธ์ขององค์ประกอบของรูปแบบ (Keeves, 1988)

ภาพรวมทักษะทางสังคม

1. ทักษะทางสังคมในการคิดคือสื่อสารและมีมนุษยสัมพันธ์ระหว่างนิสิตนักศึกษากับนิสิตนักศึกษาในการใช้ข้อดี
2. ทักษะทางสังคมในการคิดคือสื่อสารและมีมนุษยสัมพันธ์ระหว่างนิสิตนักศึกษากับอาจารย์ด้านการใช้ข้อดี
3. ทักษะทางสังคมในการคิดคือสื่อสารและมีมนุษยสัมพันธ์ระหว่างนิสิตนักศึกษากับนิสิตนักศึกษาและอาจารย์ด้านการใช้ทำทาง
4. ทักษะทางสังคมด้านลักษณะส่วนบุคคลในการทำงานกลุ่ม
5. ทักษะทางสังคมด้านความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น

หลักสำคัญ 7 ประการในการดำเนินการศึกษาระดับปริญญาตรี

1. สนับสนุนให้อาจารย์และนิสิตนักศึกษาปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน
2. สนับสนุนให้มีความร่วมมือกันระหว่างนิสิตนักศึกษา
3. ส่งเสริมให้มีการเรียนรู้แบบลงมือปฏิบัติ
4. การให้ข้อมูลย้อนกลับทันที
5. การเน้นการใช้เวลาที่สัมพันธ์กับงาน
6. การสื่อสารให้ทราบถึงความคาดหวังสูง
7. การยอมรับนับถือความสามารถพิเศษและวิธีการเรียนที่หลากหลาย (Chickering & Gamson, 1991)

รูปแบบการพัฒนาทักษะทางสังคม

- แนวคิดหรือหลักการ**
 - พฤติกรรมบังคับทักษะ 5 ด้าน
 - หลัก 7 ประการของซิคเคอริงและแกมสัน
 - แนวปฏิบัติที่ดีในการจัดกิจกรรม/โครงการ
- แนวทางในการนำไปใช้**
 - นโยบายของสถาบันอุดมศึกษา
 - หลักการและวัตถุประสงค์
 - เป้าหมายการพัฒนา
 - หน่วยงานที่รับผิดชอบ
 - ขั้นตอนการดำเนินการพัฒนาทักษะทางสังคม
 - กิจกรรม/ โครงการ
 - การประเมินผล

แผนภูมิที่ 1 รายละเอียดของกรอบแนวคิดในการวิจัยเรื่อง “การพัฒนาแบบการพัฒนาทักษะทางสังคมสำหรับนิสิตนักศึกษา”

จากการศึกษาแนวคิดทฤษฎีและหลักการที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการพัฒนาทักษะทางสังคม สำหรับนิสิตนักศึกษา ผู้วิจัยได้วิเคราะห์และสังเคราะห์ประเด็นการวิจัยโดยสร้างกรอบแนวคิดในการวิจัยที่ครอบคลุมประเด็นต่อไปนี้

1. ภาพรวมปัญหานิสิตนักศึกษาซึ่งสัมพันธ์กับทักษะทางสังคม

1.1 การศึกษาวิจัยและติดตามผลที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพบัณฑิต ผู้สำเร็จการศึกษาจากสถาบันอุดมศึกษา ได้พบประเด็นที่ผู้ใช้บัณฑิตหรือนายจ้าง/ผู้บังคับบัญชาของผู้สำเร็จการศึกษา ระบุถึงปัญหาหลักที่พบในการทำงานของผู้สำเร็จการศึกษา (สุธรรม อารีกุล และคณะ, 2540; ส่วนประกันคุณภาพ สำนักบริหารวิชาการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2547) ดังนี้

1. บัณฑิตมีความเชื่อมั่นในตนเองมากเกินไป ยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง
2. ไม่สามารถปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ต่างๆ มองปัญหาและวิธีแก้ปัญหาแบบแยกส่วน
3. ขาดมนุษยสัมพันธ์ มีปัญหากับเพื่อนร่วมงาน
4. มีค่านิยมหลายประการที่ไม่เอื้อต่อการดำเนินชีวิต เช่น ขาดความอดทน ขาดความรับผิดชอบ

1.2 ข้อมูลปัญหาของนิสิตนักศึกษาจากสื่อมวลชนแขนงต่างๆ มีดังนี้

1.2.1 ปัญหาด้านวัฒนธรรม

ภาพลักษณ์ของนิสิตนักศึกษารายบุคคลที่เป็นผู้กระทำ ข่าวนักศึกษาบางคน ก่ออาชญากรรม การตัดสินใจแก้ปัญหาโดยการประชดชีวิต ทำร้ายตัวเองเพื่อหลีกเลี่ยงสถานการณ์วิกฤติหรือขัดแย้ง รวมถึงปัญหาการแต่งกายไม่รัดกุม ไม่มีมิดชิดในที่สาธารณะ ถูกทำร้าย ถูกหลอกลวง ปล้นฆ่าและถูกใช้เป็นวัตถุทางเพศ การแสดงความก้าวร้าว ขาดสัมมาคารวะ พูดยาไม่สุภาพ

1.2.2 ปัญหาด้านการดำเนินชีวิต

ภาพลักษณ์ของนิสิตนักศึกษาในลักษณะกลุ่มที่ถูกต่อต้านจากสังคม เช่น กลุ่มนิสิตนักศึกษาที่ยึดคติวัตถุนิยม เน้นความฟุ้งเฟ้อ ความสบาย ประกอบอาชีพที่ไม่เหมาะสม ขณะศึกษา เลียนแบบสิ่งที่ไม่ถูกต้อง ชอบมั่วสุมตามสถานที่ที่ไม่เหมาะสม สถาบันเทิง กลุ่มขับรถซิ่งบนท้องถนน การใช้สารเสพติด เสพสิ่งมีนเมา ดิถกรรมันน อบายมุข

1.2.3 ปัญหาด้านคุณธรรมจริยธรรม

ภาพลักษณ์ของนิสิตนักศึกษาที่เป็นเชิงลบ เช่น ทูจริตในการศึกษา การประพฤติผิดวินัย ขาดความรับผิดชอบ ไม่ตรงต่อเวลา เชื่อมั่นในตนเองมากเกินไป ไม่ยอมรับฟังความคิดเห็นผู้อื่น ขาดสติไตร่ตรอง ขาดจิตสำนึกสาธารณะ ขาดการประมาณตนและยับยั้งชั่งใจ (สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ, 2548)

2. แนวคิดความจำเป็นในการพัฒนาทักษะทางสังคม

2.1 พระบรมราโชวาทในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่บัณฑิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อวันที่ 3 สิงหาคม 2534 มีสาระสำคัญเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะทางสังคมของนิสิต นักศึกษาในการรู้จักวางตนเองให้เหมาะสมกับฐานะหน้าที่ รู้จักให้ความร่วมมือและประสานสัมพันธ์กับบุคคล มีความสุภาพอ่อนโยน โอนอ่อนผ่อนผันด้วยเหตุและผล ทำใจให้กว้าง รู้จักรับฟังความคิดเห็นด้วยสติปัญญาและประสบการณ์ที่หลากหลายเพื่อให้ประสบความสำเร็จในชีวิต ดังพระบรมราโชวาท

... การที่บุคคลจะทำงานให้สำเร็จลุล่วงได้โดยราบรื่นนั้น นอกจากจะอาศัยความรู้ความสามารถของตนเองแล้ว ยังจะต้องได้รับความร่วมมือส่งเสริมจากผู้อื่น มีผู้ร่วมงานเป็นต้นด้วย ดังนั้น บัณฑิตควรพยายามอย่างยิ่งที่จะประสานสัมพันธ์กับทุกฝ่ายให้ได้เป็นอย่างดี สอดคล้องและกว้างขวาง ในการนี้ท่านจะต้องประพฤติปฏิบัติต่อบุคคลทั้งปวงด้วยความสุจริตจริงใจ ต้องรู้จักประมาณค่าของตนเองอย่างถูกต้องเที่ยงตรง คือไม่ให้สูงเกินไปจนกลายเป็นเย่อหยิ่งจองหอง ทั้งไม่ให้ต่ำเกินไปจนทำให้ถูกสบประมาทเหยียดหยาม ทางที่ถูกควรวางตัวให้พอเหมาะพอดีกับฐานะหน้าที่ พร้อมกับรักษาความสุภาพอ่อนโยนไว้ให้เห็นियวแน่นอนสม่ำเสมอ นอกจากนั้น ยังจะต้องมีความเสียสละ อดทน อดกลั้น รู้จักเกรงใจ ให้อภัยและโอนอ่อนผ่อนตามกันและกันด้วยเหตุผล ประการสำคัญที่สุด จะต้องหัดทำใจให้กว้าง รู้จักรับฟังความคิดความเห็น แม้กระทั่งคำวิพากษ์วิจารณ์จากผู้อื่นอย่างฉลาด เพราะการรู้จักรับฟังอย่างฉลาดนั้น แท้จริงคือการระดมสติปัญญาและประสบการณ์อันหลากหลายมาอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติบริหารงานให้ประสบความสำเร็จที่สมบูรณ์นั่นเอง... (พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช, อ้างถึงใน มูลนิธิโตโยต้าประเทศไทย และมูลนิธิสตรี-ศฤงคาร, 2543)

2.2 พระดำริและพระบรมราโชวาทของสมเด็จพระมหิตลาธิเบศร อดุลยเดชวิกรม พระบรมราชชนกที่รับสั่งกับนักเรียนแพทย์ ได้แสดงให้เห็นถึงความสำคัญของทักษะทางสังคมว่าจำเป็นต้องให้นักเรียนแพทย์ฝึกฝนอบรม เพราะไม่ต้องการเพียงแค่แพทย์วิชาชีพที่รักษาคนทั่วไปได้เท่านั้น หากแต่ต้องการคุณลักษณะทางสังคมที่เข้าใจเพื่อนมนุษย์ มีสัมพันธภาพกับบุคคล มีจรรยาบรรณควบคุมความรู้ด้านวิชาการ มิฉะนั้นถ้ามีเพียงแค่ด้านความรู้วิชาการ วิชาชีพ แต่ขาดทักษะทางสังคมก็จะเป็นบุคคลที่เข้าทำนอง “เป็นคนรู้มากแต่เอาตัวไม่รอด” และมหาวิทยาลัยควรทำหน้าที่ในการฝึกฝนและปลูกฝังทักษะทางสังคมแก่นิสิตนักศึกษา ดังได้อัญเชิญพระดำรินี้

... ฉันไม่ต้องการเพียงแพทย์ที่ดี แต่ต้องการให้พวกเธอเป็นคนด้วย...

... มหาวิทยาลัยเป็นสมอต้นคึกคักของชาติ เป็นสถานเพาะเลี้ยงคนดีของชาติ นั่นคือการศึกษาจะต้องสร้างคนที่สมบูรณ์ เป็นการผสมผสานทั้งในความรู้และดีในทางความประพฤติปฏิบัติควบคู่กันไป คนทำงานได้ยังไม่เรียกว่าดี คนเรียนเก่งยังไม่พอ เป็นคนรู้มากแต่เอาตัวไม่รอด...

(สมเด็จพระมหิตลาธิเบศร อดุลยเดชวิกรม พระบรมราชชนก อ้างถึงใน สุมน อมรวิวัฒน์, สวัสดิ์ จงกล และไพฑูรย์ สีนลรัตน์, 2542)

2.3 แนวคิดจากปราชญ์กษัตริย์ของ ๔ชน ๔พลเอกเปรม ติณสูลานนท์ (2548)

กล่าวถึงความจำเป็นในการพัฒนานิสิตนักศึกษาด้านทักษะทางสังคมไว้ว่า

...นิสิตนักศึกษาอยู่ในวัยที่มีความอ่อนไหวในทุกๆ มิติ ไม่ว่าจะเป็นชีวิตส่วนตัวและการอยู่ร่วมกันกับสังคม เด็กสมัยนี้จึงได้โตเร็วมากทั้งร่างกายและสติปัญญา ความคิด ความมั่นใจในตนเอง กล้าพูดกล้าแสดงออกมาก แต่บางเรื่องกล่าวได้ว่า เบี่ยงเบนไปจากมาตรฐานอันดีงามของสังคม มักพูดกันเสมอว่านิสิตนักศึกษาคืออนาคตของประเทศชาติ เป็นคำพูดที่ยิ่งใหญ่ มีความหมายมาก แต่ไม่เห็นการกำหนดแนวทางประพฤติปฏิบัติบอกให้รู้ให้เข้าใจชัดเจนว่าประสงค์จะให้ไปทางไหน ไปอย่างไร...(เปรม ติณสูลานนท์, 2548)

2.4 ในการประชุมระดับโลกเรื่อง อุดมศึกษาในศตวรรษที่ 21: วิสัยทัศน์และการปฏิบัติ ณ สำนักงานใหญ่ยูเนสโก กรุงปารีส ประเทศฝรั่งเศส ระหว่างวันที่ 5-9 ตุลาคม 2541 ได้กล่าวถึงปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพอุดมศึกษาที่สำคัญคือตัวนิสิตนักศึกษา ซึ่งที่ประชุมครั้งนี้เน้นถึงลักษณะสำคัญทางสังคมของนิสิตนักศึกษาว่า เป็นผู้อยู่ในวุฒิภาวะ มีความคิดริเริ่ม กล้าแสดงออกให้เป็นที่ยอมรับของสังคม และอยู่ในวัยและโอกาสที่สามารถแสวงหาความรู้เพิ่มเติมได้ด้วยตนเอง ถ้านิสิตนักศึกษาขาดความเข้าใจเรื่องระเบียบกฎเกณฑ์แบบแผนของสังคม ขาดประสบการณ์ มองการณ์ไกลหรือคาดคะเนผลที่จะเกิดตามมา ย่อมก่อให้เกิดผลเสียหายแก่สังคมส่วนรวมได้ (ทบวงมหาวิทยาลัย, 2541)

2.5 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 6 ที่ได้กำหนดความมุ่งหมายและหลักการในการจัดการศึกษาว่า “ต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข” (คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2546)

2.6 แนวทางการพัฒนานิสิตนักศึกษาในแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545-2549) “ ก้อมหาวิทยาลัยจะต้องผลิตบัณฑิตที่มีความรู้คู่คุณธรรม มีสติปัญญาในการเรียนรู้ นึกคิดอย่างมีระบบ บุคลิกภาพดี มีความเป็นผู้นำ รับผิดชอบต่อตนเองและอาทรต่อสังคม ตระหนักในคุณค่าทรัพยากรและภูมิปัญญาท้องถิ่น” (ทบวงมหาวิทยาลัย, 2545)

2.7 การสะท้อนความคิดเห็นของผู้ประกอบการ สามารถสรุปความต้องการ คุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษาที่สัมพันธ์กับทักษะทางสังคม ดังนี้ (มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต, 2545)

1. ความสามารถในการปรับตัวกับเพื่อนร่วมงาน
2. แสดงออกถึงความเป็นคนรับผิดชอบและบริหารเวลาได้ดี
3. พร้อมที่จะปฏิบัติงานในกรอบระเบียบของหน่วยงาน
4. ความสามารถในการควบคุมและแก้ปัญหาที่ซับซ้อน
5. ความสามารถในการสื่อข้อความ การนำเสนอความคิดเห็น

3. แนวคิดทฤษฎีการพัฒนานิสิตนักศึกษา

3.1 ทฤษฎีรูปแบบวุฒิภาวะของฮีท (Heath's Maturity Model)

ฮีท (Heath, 1978) ได้นำเสนอทฤษฎีรูปแบบวุฒิภาวะในลักษณะของมิติหรือลำดับขั้นที่เป็นรูปแบบของพัฒนาการของบุคคล ซึ่งหากจะจัดประเภทแล้ว ทฤษฎีรูปแบบวุฒิภาวะของฮีทนั้นอยู่ในกลุ่ม Psychosocial (Chickering and Reisser, 1993) ซึ่งมองพัฒนาการของบุคคลว่า มีการเปลี่ยนแปลงเป็นลำดับขั้นที่สามารถวัดและมองเห็นได้ รวมไปถึงลักษณะการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นหลังจากได้รับประสบการณ์ ซึ่งประสบการณ์เป็นเหตุที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางความคิด ความรู้สึก การแสดงออก การมองเห็นคุณค่าและการเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับผู้อื่น นอกจากนี้ ทฤษฎีของฮีทยังควรจัดให้อยู่ในกลุ่มทฤษฎี Cognitive และ Person-environment Interaction) อีกด้วย เนื่องจากรูปแบบการเกิดวุฒิภาวะนั้นจะต้องเกิดขึ้นภายใต้ทักษะทางปัญญา (Cognitive Skill) และมีความสามารถที่จะอยู่ร่วมและมีความสัมพันธ์กับผู้อื่น (Interpersonal Relations) โดยฮีทได้เสนอทฤษฎีนี้ภายใต้สมมุติฐานว่า “ระบบวุฒิภาวะของบุคคล เป็นการเกิดพัฒนาการขึ้นของมิติ 5 มิติที่มีความเกี่ยวข้องกันอย่างเป็นอิสระภายใต้หลักสำคัญ 4 ประการของพัฒนาการในชีวิตของบุคคล” (“A maturing system who can be described in terms of five interdependent dimensions in the four principal sectors of his life”) (Pascarella and others, 1991) การอธิบายลักษณะที่เกิดขึ้นของทฤษฎีนี้ปรากฏออกมาในรูปแบบของ “Ideal Persons” หรือองค์รวมในอุดมการณ์ของบุคคล ซึ่งอธิบายได้ตามลักษณะของความเข้มแข็งของสุขภาพทางจิต แนวคิดในทางที่ดีตามหลักจิตวิทยา การมองโลกในทางที่ดี ความตระหนักถึงความสามารถของตัวเอง ความสามารถในการทำให้บรรลุวัตถุประสงค์ และความสามารถในการบริหารอารมณ์ของตนเอง

3.2 ทฤษฎีพัฒนาการของอีริกสัน (Erikson's Theory of Development)

อีริกสัน (1963) ได้อธิบายพัฒนาการของมนุษย์ โดยเน้นความสัมพันธ์และความต้องการทางสังคม เขาเชื่อว่ามนุษย์ในสังคมจะต้องผ่านพัฒนาการทั้ง 8 ระยะต่อเนื่องกันไป และถ้าบุคคลมิได้มีความพอใจหรือสมปรารถนาในพัฒนาการขั้นใด จะมีปัญหาเกิดขึ้นและปัญหานั้นจะสะสมต่อเนื่องไปถึงพัฒนาการในระยะหลังและมีผลต่อการพัฒนาบุคลิกภาพด้วย

ในขั้นตอนที่ 5 ซึ่งเป็นอายุของนิสิตนักศึกษาในมหาวิทยาลัยนั้น เป็นวัยที่มีพัฒนาการในด้านทำความเข้าใจและรู้จักตนเองได้ หรือสับสนไม่เข้าใจตนเอง ผลดีที่เกิดขึ้นจากพัฒนาการ คือ ความเสียสละ ความซื่อสัตย์ และจงรักภักดี ส่วนกลุ่มที่มีอิทธิพลต่อวัยรุ่นก็คือ กลุ่มเพื่อนคนอื่นๆ ในวัยเดียวกันและผู้นำหรือบุคคลหรือสิ่งที่จะยึดถือเป็นตัวอย่าง

3.3 ทฤษฎีการพัฒนาศติปัญญาและจริยธรรมของเพอร์รี่ (Perry's Scheme of Intellectual and Development)

ทฤษฎีการพัฒนาศติปัญญาและจริยธรรมของเพอร์รี่ (Perry, 1970) เป็นทฤษฎีที่มุ่งเน้นเรื่องการพัฒนาของนิสิตนักศึกษาด้านสติปัญญาและด้านจริยธรรมในเด็กที่แสดงออกอย่างเปิดเผยโดยใช้ตำแหน่ง (Position) เป็นสิ่งบ่งชี้ระดับของพัฒนาการโดยไม่เกี่ยวข้องกับระยะเวลา เพอร์รี่แบ่งโมเดลพัฒนาการทางสติปัญญาและจริยธรรมตามการแสดงออกเชิงตรรก 9 ตำแหน่ง ใน 3 กลุ่ม ดังนี้

3.3.1 ตำแหน่งที่ 1-3 เป็นตำแหน่งบ่งชี้ลักษณะการแบ่งโลกของตนเองของเด็ก ออกเป็น 2 ด้านอย่างชัดเจน (Dualism Modified) ในช่วงตำแหน่งนี้นิสิตนักศึกษาจะแบ่งมุมมองของตนเองออกเป็น 2 ด้าน คือ ด้านบวกและด้านลบ ด้านผิดและด้านถูก การเรียนรู้ของนิสิตนักศึกษาที่อยู่ในช่วงนี้จะขึ้นอยู่กับตนเองเป็นสำคัญ เนื้อหาคำสอนของอาจารย์เป็นสิ่งที่นิสิตนักศึกษาต้องยึดเอาไว้

3.3.2 ตำแหน่งที่ 4-6 เป็นตำแหน่งบ่งชี้ถึงการค้นพบความสัมพันธ์ (Relative Discovered) ในช่วงนี้นิสิตนักศึกษามีความเข้าใจในความสลับซับซ้อนของความรู้ว่าประกอบด้วยบริบทต่างๆ สัมพันธ์กันอยู่อย่างสอดคล้อง นิสิตนักศึกษาสามารถใช้ความคิดของตนเองเพื่อวิเคราะห์ตนเองและผู้อื่นได้

3.3.3 ตำแหน่งที่ 7-9 เป็นตำแหน่งบ่งชี้ถึงการตกลงร่วมในการค้นพบความสัมพันธ์ (Commitments in Relativism Developed) ในช่วงนี้นิสิตนักศึกษาจะค้นพบตนเองโดยอาศัยพื้นฐานข้อเท็จจริงที่มีการตกลงร่วมในความสัมพันธ์ระหว่างความคิด ค่านิยม พฤติกรรมต่อบุคคลอื่น เช่น การประพฤติตามหลักคำสอนศาสนา การแต่งงานเพื่อสร้างสถาบันครอบครัว การประกอบสัมมาชีพ เป็นต้น

กระบวนการทั้ง 9 ตำแหน่งข้างต้นจะเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตของนิสิตนักศึกษาแม้จะสำเร็จการศึกษาไปแล้วก็ตาม

4. แนวคิดทักษะทางสังคมที่จำเป็นของนิสิตนักศึกษา

4.1 แนวคิดการพัฒนาทักษะทางสังคมที่จำเป็นสำหรับนิสิตนักศึกษาของเกรแฮม และเอลเลียต

เกรแฮมและเอลเลียต (Gresham & Elliott, 1990) ได้กล่าวถึงพฤติกรรม 5 ด้านดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. การร่วมมือ (Cooperation) การยอมรับในกฎระเบียบข้อบังคับ ตลอดจนการรู้จักให้ความช่วยเหลือและแบ่งปันผู้อื่น
2. การเอาใจเขามาใส่ใจเรา (Empathy) การเห็นอกเห็นใจ รู้จักเคารพในความรู้สึกและความคิดของผู้อื่น
3. การกล้าแสดงตน (Assertion) การรู้จักแสดงความคิดเห็น ยืนยันในสิทธิที่ตนเองควรจะได้ซึ่งไม่ทำให้คนอื่นรู้สึกเป็นปฏิกิริยาคำย
4. การควบคุมตน (Self Control) ความสามารถในการดูแลตนเองในสถานการณ์ที่วิกฤติหรือขัดแย้ง
5. ความรับผิดชอบ (Responsibility) การยอมรับในหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ตลอดจนหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติและเอาใจใส่ต่อภาระหน้าที่การทำงาน ติดตามผลงาน

4.2 แนวคิดการเรียนการสอนที่เสริมสร้างทักษะทางสังคมสำหรับนิสิตนักศึกษาของไลท์และค็อกซ์

ไลท์และค็อกซ์ (Light & Cox, 2001) ได้กล่าวถึงการเรียนการสอนที่เสริมสร้างทักษะทางสังคม มีประเด็นต่างๆ ดังนี้

- การสนทนา (Sharing Verbalization)
- การรู้จักปรับเปลี่ยนมุมมอง (Alternative Perspectives)
- ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (Interpersonal) และความเข้าใจตนเอง (Intrapersonal)
- การเคลื่อนไหวและใช้ร่างกาย (Bodily / Kinesthetic)
- การดนตรี (Musical)
- การทำตัวให้ผ่อนคลาย เพื่อลดแรงต้านทานทางอารมณ์ (Ice-breaking)
- การเชื่อมโยง (Linkage)
- การปรับตัวเข้ากับสังคม (Normative Strategy)
- การเป็นผู้นำ (Leadership)
- การรู้จักใช้พลังและความสามารถ (Power)
- การปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อม (Environment)

5. ลักษณะค่านิยมไทย

ค่านิยม (Value) มีบทบาทสำคัญต่อพฤติกรรมของมนุษย์ในฐานะที่เป็นตัวตัดสินใจกำหนดเป็นตัวนำหรือผลักดันให้พฤติกรรมบุคคลมีความโน้มเอียงไปในทิศทางใดทิศทางหนึ่ง ค่านิยมจึงเป็นพลังที่ซ่อนเร้นอยู่ภายใต้พฤติกรรมทางสังคมส่วนใหญ่ของมนุษย์ จากการวิจัยเรื่อง “ค่านิยมและระบบค่านิยมไทย: เครื่องมือในการสำรวจวัด” โดยสุนทรี โคมิน และสนิท สมักรการ (2522) ได้ศึกษาวัดค่านิยมไทยโดยการสร้างเครื่องมือวัดค่านิยมที่เหมาะสม มีความเที่ยงตรงและเชื่อถือได้ เพื่อให้ได้มาซึ่งลักษณะค่านิยมไทยที่เชื่อได้ว่ามีผลต่อพฤติกรรมโดยสรุปเป็นลักษณะค่านิยมได้ 2 ประเภท คือ ลักษณะค่านิยมจุดหมายปลายทาง และลักษณะค่านิยมวิถีปฏิบัติ มีรายละเอียดดังนี้

5.1 ลักษณะค่านิยมจุดหมายปลายทาง 20 ข้อ

1. ค่านิยมจุดหมายปลายทางในการช่วยเหลือผู้อื่น
2. ค่านิยมจุดหมายปลายทางในการได้รับความยกย่องในสังคม
3. ค่านิยมจุดหมายปลายทางในการมีชีวิตที่ตื่นเต้น
4. ค่านิยมจุดหมายปลายทางในการมีชีวิตที่สบายพอสมควร
5. ค่านิยมจุดหมายปลายทางในการมีมิตรที่ดี
6. ค่านิยมจุดหมายปลายทางในการมีคนรัก
7. ค่านิยมจุดหมายปลายทางในการมีหลักธรรมและศาสนาเป็นที่พึ่ง
8. ค่านิยมจุดหมายปลายทางในความกว้างขวางในสังคม
9. ค่านิยมจุดหมายปลายทางในความงามของธรรมชาติและศิลปะ
10. ค่านิยมจุดหมายปลายทางในความเป็นปราชญ์ผู้รู้ดี
11. ค่านิยมจุดหมายปลายทางในความภาคภูมิใจในตนเอง
12. ค่านิยมจุดหมายปลายทางในความมั่นคงของประเทศชาติ
13. ค่านิยมจุดหมายปลายทางในความมั่งมีในเงินทองและวัตถุ
14. ค่านิยมจุดหมายปลายทางในความรักอิสระเสรี
15. ค่านิยมจุดหมายปลายทางในความสงบสุขทางใจ
16. ค่านิยมจุดหมายปลายทางในความเสมอภาค
17. ค่านิยมจุดหมายปลายทางในความสำเร็จในชีวิต
18. ค่านิยมจุดหมายปลายทางในความสุขในชีวิตและครอบครัว
19. ค่านิยมจุดหมายปลายทางในความสุภาพสำราญ
20. ค่านิยมจุดหมายปลายทางในทางที่มุ่งให้เกิดโลกที่มีสันติสุข

5.2 ลักษณะค่านิยมวิถีปฏิบัติ 23 ข้อ

ค่านิยมวิถีปฏิบัติแบบบรรทัดฐานที่นำไปสู่การปฏิบัติ อันได้แก่ลักษณะดังนี้

1. วิถีปฏิบัติในการบังคับตัวเอง

2. วิถีปฏิบัติในการเป็นตัวของตัวเอง
3. วิถีปฏิบัติในการปรับตัวเข้ากับจังหวะและสิ่งแวดล้อม
4. วิถีปฏิบัติในการประมาณตนและความรักสันโดษ
5. วิถีปฏิบัติในการพึ่งพาอาศัยกัน
6. วิถีปฏิบัติในการมีความสามารถสูง
7. วิถีปฏิบัติในการมีอารมณ์สงบและความสำรวม
8. วิถีปฏิบัติในการรักษาน้ำใจกัน
9. วิถีปฏิบัติในเรื่องความรักใคร่ชอบพอสนิทสนม
10. วิถีปฏิบัติในเรื่องการให้อภัย
11. วิถีปฏิบัติในเรื่องความกตัญญูรู้คุณ
12. วิถีปฏิบัติในเรื่องความทะเยอทะยาน
13. วิถีปฏิบัติในเรื่องความสุภาพ
14. วิถีปฏิบัติในเรื่องความอ่อนน้อมเชื่อฟัง
15. วิถีปฏิบัติในเรื่องการศึกษาสูง
16. วิถีปฏิบัติในเรื่องความกล้า
17. วิถีปฏิบัติในเรื่องความซื่อสัตย์
18. วิถีปฏิบัติในเรื่องความรับผิดชอบ
19. วิถีปฏิบัติในเรื่องความสนุกสนานร่าเริง
20. วิถีปฏิบัติในเรื่องความคิดสร้างสรรค์
21. วิถีปฏิบัติในเรื่องความสะอาด
22. วิถีปฏิบัติในเรื่องความมีน้ำใจเมตตาอารี
23. วิถีปฏิบัติในเรื่องการมีแนวคิดกว้าง

ทั้งนี้การจะพิจารณาลักษณะคุณค่าทั้งสองแนว ในทางพฤติกรรมศาสตร์ได้ให้ความสำคัญต่อสิ่งกระตุ้นและพฤติกรรมตอบสนอง S-R Connections (Stimulus-Response Connection) ซึ่งเป็นองค์ประกอบที่สำคัญอันจะนำพามาซึ่งพฤติกรรมของบุคคล แต่ในที่นี้ความหมายของตัวกระตุ้น ค่านิยมหนึ่งจะมีความหมายอะไรนั้นไม่สำคัญ สำคัญแต่ว่าตัวกระตุ้นดังกล่าวจะทำให้เกิดพฤติกรรมตอบสนองตามที่ได้คาดหมายไว้หรือไม่ และพฤติกรรมตอบสนองที่เกิดขึ้นนี้เอง หากเกิดขึ้นบ่อยก็จะสามารถพยากรณ์พฤติกรรมของบุคคลได้ค่อนข้างมั่นคงและแน่นอน ซึ่งสามารถจัดกลุ่มลักษณะพฤติกรรมได้ 9 ลักษณะ ดังนี้

1. ลักษณะค่านิยมเพื่อการดำเนินชีวิตและการประกอบอาชีพ ประกอบด้วย ค่านิยมในการดำเนินชีวิตที่ต้องการมีชีวิตที่ตื่นเต้น รักความอิสระเสรี โดยการประกอบอาชีพด้วย

ความต้องการมีความสำเร็จในชีวิต จึงมีค่านิยมด้านความทะเยอทะยาน มีการบังคับตนเองและมีการปรับตัวให้เข้ากับจังหวะและสิ่งแวดล้อม

2. **ลักษณะค่านิยมที่แสดงถึงลักษณะนิสัย** ประกอบด้วยค่านิยมที่แสดงถึงลักษณะนิสัย มีความสุภาพ มีความอ่อนน้อม เชื่อฟัง มีความซื่อสัตย์ รักความสะอาด มีการพึ่งพาอาศัยกันและชอบช่วยเหลือผู้อื่น

3. **ลักษณะค่านิยมเพื่อแสดงถึงความต้องการด้านวัตถุเพื่อความสุขสบายทางกาย** ประกอบด้วยค่านิยมที่ต้องการความมั่งมีในแง่เงินทองและวัตถุ การมีชีวิตที่สุขสบายพอควร มีความสุขสำราญ

4. **ลักษณะค่านิยมเพื่อแสดงถึงความต้องการสิ่งยึดเหนี่ยวภายในจิตใจ** ประกอบด้วยค่านิยมในการมีหลักธรรมและศาสนาเป็นที่พึ่ง รักความงามของธรรมชาติ ศิลปะและค่านิยมที่ต้องการความสงบสุขทางใจ

5. **ลักษณะค่านิยมเพื่อการดำรงตนอยู่ในสังคม** ประกอบด้วยค่านิยมเรื่องการได้รับความยกย่องในสังคมและมีความกว้างขวางในสังคม

6. **ลักษณะค่านิยมเพื่อการสร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่น** ประกอบด้วยค่านิยมเรื่องการมีมิตรที่ดี การมีคนรัก มีความรักใคร่ชอบพอสนิทสนม มีการแสดงออกในเรื่องความสัมพันธ์ต่อผู้อื่น โดยมีการให้อภัย มีการรักษาน้ำใจกัน มีน้ำใจเมตตาอารี และมีอารมณ์สงบและสำรวม

7. **ลักษณะค่านิยมทางการศึกษาและการทำงาน** ประกอบด้วยค่านิยมเรื่องความเป็นปราชญ์ผู้รู้ดี การมีการศึกษาสูง มีความสามารถสูง มีความคิดกว้างและสร้างสรรค์

8. **ลักษณะค่านิยมที่เกิดจากความคาดหวังในสังคมส่วนรวม** ประกอบด้วยค่านิยมในการอยู่ในโลกที่มีสันติสุข มีความมั่นคงของประเทศชาติและความเสมอภาค

9. **ลักษณะค่านิยมที่แสดงถึงอุดมคติและหลักยึดมั่นในการดำรงชีวิต** ประกอบด้วยค่านิยมในการมีความภาคภูมิใจในตัวเอง ยึดมั่นในการมีความสุขในชีวิตและครอบครัว มีอุดมคติที่ต้องมีความเป็นตัวของตัวเอง มีการประมาณตนและความรักสันโดษ มีความกตัญญูรู้คุณ มีความสนุกสนานร่าเริง และมีความกล้าหาญ พร้อมทั้งจะยื่นหยัดในการต่อสู้เพื่อความคิดและความเชื่อของตน

6. บทบาทของสถาบันอุดมศึกษาต่อการพัฒนาทักษะทางสังคมของนิสิตนักศึกษา

6.1 แนวคิดของราเวน (Raven, 1984) เห็นว่า “การพัฒนาทักษะทางสังคมของนิสิตนักศึกษาเป็นภารกิจที่สำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งของสถาบันอุดมศึกษาในฐานะกลไกหลักของประเทศ ซึ่งรับผิดชอบการผลิตกำลังคนในระดับสูง จะต้องกระตุ้นให้นิสิตนักศึกษามีความเข้าใจถึงความสามารถด้านทักษะทางสังคมกับบุคลิกลักษณะโดยรวมของนิสิตนักศึกษา”

6.2 แนวคิดของสก๊อต (Scott, 1984 อ้างถึงใน Barnett, 1994) สิ่งสำคัญที่สถาบันอุดมศึกษาควรตระหนักคือมหาวิทยาลัยควรมีภาระหน้าที่อันสำคัญในการใช้กระบวนการ

ทางการศึกษาปลูกฝังแนวความคิด ให้ความรู้และสร้างความเข้าใจ ความเป็นไปของสังคมที่เคลื่อนไหวท่ามกลางความสัมพันธ์ของสมาชิกในสังคม เนื่องจากผลของความเปลี่ยนแปลงทางสังคมจะมีผลต่อการใช้ชีวิตของนิสิตนักศึกษา แต่สภาพการณ์ที่เกิดขึ้นในขณะนี้มหาวิทยาลัยไม่ได้ให้ความสำคัญต่อบทบาทการใช้กระบวนการทางการศึกษาเพื่อปลูกฝังองค์ความรู้ แนวความคิด ทักษะทางสังคมแก่นิสิตนักศึกษาเท่าที่ควรจะเป็น แต่กลับไปมุ่งเน้นผลผลิตมากกว่า จึงกล่าวได้ว่าปัจจุบันมหาวิทยาลัยละเลยการทำหน้าที่ในฐานะเป็นแหล่งความรู้อันทรงคุณค่าที่เอื้ออำนวยให้นิสิตนักศึกษาเรียนรู้จากการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมและสัมพันธ์ภาพระหว่างบุคคลกับสภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัย อันเป็นการเสริมสร้างบุคลิกภาพทางสังคม การศึกษาในระดับมหาวิทยาลัยจะเป็นการสูญเปล่าอย่างยิ่ง และไม่สามารถบรรลุถึงเป้าหมายในการผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพออกสู่สังคม ถ้าไม่ถือว่าเป็นภาระหน้าที่ บทบาทอันสำคัญในการเตรียมนิสิตนักศึกษาให้สามารถเผชิญกับสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว

6.3 แนวคิดของแอกกา (Aggar, 1991 อ้างถึงใน Barnett, 1994) วิพากษ์ถึงสภาพการณ์ในอุดมศึกษาว่ามุ่งไปใน “มิติด้านเดียว” กล่าวคือ การจัดการศึกษาโดยทั่วไปมีสัดส่วนที่ให้ความสำคัญกับเนื้อหาวิชาเพื่อเพิ่มพูนด้านสติปัญญาของผู้เรียนเป็นประการสำคัญ จึงค่อนข้างละเลยต่อกระบวนการเรียนรู้มิติด้านสังคม เห็นได้จากนิสิตนักศึกษาในสังคมปัจจุบันต้องพึ่งพาอาศัยการศึกษาหาความรู้จากการค้นคว้าในเครื่องคอมพิวเตอร์ ตลอดจนเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ที่กว้างขวางขึ้น จึงดูเหมือนว่าวัฒนธรรมและความรู้ได้ถูกบรรจุอยู่ในเครื่องคอมพิวเตอร์เครื่องเดียวกัน เข้าทำนองมิติด้านเดียว ด้วยเหตุดังกล่าวนี้จึงทำให้นิสิตนักศึกษขาดโอกาสแสดงวิจรรณญาณในการแสดงออกอย่างมีความหมายของชีวิต ผ่านทักษะความสามารถในการคิด การพูด และการเขียนอย่างมีเหตุผลเกี่ยวกับการเชื่อมโยงตัวเองกับสังคมโดยทั่วไป ส่งผลให้สัดส่วนองค์รวมทางสังคมที่แสดงถึงภาพการปฏิสัมพันธ์ของพฤติกรรมมนุษย์แคบลงไปกว่าสัดส่วนของการพัฒนาทักษะทางสติปัญญา มหาวิทยาลัยควรทำหน้าที่ทางภูมิปัญญาอย่างจริงจังและเข้มแข็งในการเป็นแหล่งที่นิสิตนักศึกษาได้เรียนรู้วิธีการแสวงหาวิถีชีวิต เพื่อให้เข้าใจธรรมชาติความเป็นมนุษย์ด้วยการบูรณาการความรู้และระบบคุณค่าของสังคมอย่างเป็นองค์รวม

7. ลักษณะร่วมของทักษะทางสังคม

ทักษะทางสังคมมีลักษณะร่วม 3 ลักษณะ คือ

- 7.1 การติดต่อสื่อสารและมีมนุษยสัมพันธ์
- 7.2 การทำงานเป็นกลุ่ม
- 7.3 ความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น

8. เครื่องมือสำรวจทักษะทางสังคม

ในการวิจัยเพื่อสำรวจทักษะทางสังคมสำหรับนิสิตนักศึกษานี้ จะนำแนวคิดการใช้วิธีวัดด้วยมาตรวัดซึ่งเป็นวิธีที่มีผู้นิยมใช้มาก เนื่องจากมีความเป็นปรนัยสูง สามารถวัดได้กับคนกลุ่มใหญ่ ใช้เวลาน้อยกว่าการวัดด้วยวิธีอื่นๆ

8.1 ประเภทของมาตรวัดเจตคติ มี 14 ประเภท (ธีระพร อูวรรณ โฉม, 2535) ดังนี้

1. มาตรวัดอันตรภาคปรากฏเท่ากัน (Equal appearing intervals scales) ของ Thurstone
2. มาตรวิธีเปรียบเทียบรายคู่ (Pair comparisons method) ของ Thurstone
3. มาตรรวมการประมาณค่า (Summated ratings scale) ของ Likert
4. มาตรสเกลโลแกรม (Scalogram scale) ของ Guttman
5. มาตรระยะห่างทางสังคม (Social distance scale) ของ Bogardus
6. มาตรจำแนกด้วยภาษา (Semantic differential scale) ของ Osgood
7. มาตรจำแนกพฤติกรรม (Behavioral differential scale) ของ Triandis
8. มาตรกลุ่มทฤษฎีความคาดหวัง-คุณค่า (Expectancy-value theory) อาทิ ทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผลของ Fishbein and Ajzen ทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนของ Ajzen
9. รายการความคิด (Listed thoughts)
10. แบบตรวจสอบรายการคุณศัพท์ (Adjective checklist)
11. มาตรสเตปเปล (Staple scale)
12. มาตรประมาณตนเอง (Self-rating scale)
13. มาตรอันตรภาคตามลำดับ (Successive intervals scale)
14. มาตรวัดส่วนบุคคล (Ideographic vs nomothetic)

เมื่อพิจารณาประเภทของมาตรทั้ง 14 ประเภท พบว่า มาตรวัดที่นิยมใช้มากที่สุดในปัจจุบันมี 2 ชนิด คือ มาตรรวมประมาณค่า (Summated ratings scale) ของลิเคิร์ต (Likert) และ มาตรวัดจำแนกด้วยภาษา (Semantic differential scale) ของออสกู๊ด (Osgood)

8.2 มาตรวัดจำแนกด้วยภาษา (Semantic differential scale) ของออสกู๊ด

8.2.1 ลักษณะของมาตรวัดจำแนกด้วยภาษา

มาตรวัดจำแนกด้วยภาษาของออสกู๊ด เป็นการประเมินความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดๆ โดยกำหนดความคิดรวบยอด (concept) เกี่ยวกับสิ่งที่ต้องการวัดชุดหนึ่งเสมือนรายการหัวข้อ เนื้อหาที่เป็นองค์ประกอบของสิ่งที่จะวัด เช่น จะวัดเจตคติเกี่ยวกับครอบครัวซึ่งย่อมประกอบด้วยความคิดรวบยอด คือ พ่อ แม่ ลูก ญาติ เป็นต้น แล้วกำหนดการวัดเป็น 2 ทิศทาง จากการใช้ชุดคำคุณศัพท์คู่ที่มีความหมายตรงกันข้าม (Bipolar semantic scale) ไประบุความรู้สึกของ

บุคคลที่มีต่อแต่ละความคิดรวบยอดที่เกี่ยวกับสิ่งที่ต้องการวัดนั้น ด้วยการเขียนเครื่องหมาย/หรือ x ลงบนตำแหน่งในช่วงการวัดที่กำหนดไปทางด้านใดด้านหนึ่งระหว่างค่าคุณศัพท์คู่ โดยมีความเชื่อว่าการที่บุคคลจะรู้สึกอย่างไร คิดอย่างไรต่อสิ่งนั้นตามค่านิยม ขนบธรรมเนียมประเพณีและความเชื่อต่างๆ จะขึ้นอยู่กับความหมายของภาษา (semantic) ที่บุคคลรับรู้ต่อสิ่งที่ต้องการวัดนั้น สิ่งที่ต้องการวัดนี้จะประกอบด้วยความคิดรวบยอดหลายๆ อย่างที่มาจากความหมายของภาษาที่ประกอบด้วยขอบข่าย 3 มิติ (ไพฑูรย์ โปธิสาร, 2546) ดังนี้

- 1) มิติด้านการประเมินค่า เป็นคำคุณศัพท์ที่ใช้ในการประเมินค่า เช่น ดี-เลว เกลียด-รัก ยุติธรรม-ลำเอียง เมตตา-ทารุณ ฉลาด-โง่ ซื่อสัตย์-คดโกง เป็นต้น
- 2) มิติด้านศักยภาพ เป็นคำคุณศัพท์เกี่ยวกับศักยภาพหรือกำลัง/ความสามารถ ทำงาน เช่น ยาก-ง่าย หนัก-เบา แข็งแรง-อ่อนแอ ใหญ่-เล็ก ทนทาน-บอบบาง แข็ง-อ่อน เป็นต้น
- 3) มิติด้านการกระทำ/กิจกรรม เป็นคำคุณศัพท์แสดงกิจกรรม/การปฏิบัติต่างๆ เช่น ช้า-เร็ว ร่าเริง-หงอยเหงา กระตือรือร้น-เฉื่อยชา เป็นต้น

8.2.2 วิธีพัฒนามาตรวัดจำแนกด้วยภาษา

วิธีพัฒนามาตรวัดจำแนกด้วยภาษาเป็นการผสมผสานแนวคิดของ นักจิตวิทยา ได้แก่ ออสกูด ซูไซ แทนเนนบาวม (Osgood, Suci, Tannenbaum, 1957)

ขั้นตอนโดยสังเขปมี 10 ขั้นตอน (ธีระพร อูรรณโณ, 2535) คือ

- 1) กำหนดที่หมายของเจตคติให้ชัดเจน
- 2) นำที่หมายไปกระตุ้นคำคุณศัพท์จากกลุ่มตัวอย่างขั้นพัฒนามาตร นำที่หมายไปพิมพ์ใส่ห้วกระดาษพร้อมคำชี้แจงการตอบ นำแบบสำรวจคำคุณศัพท์ที่เกี่ยวกับที่หมายของเจตคติไปให้กลุ่มคนที่มีลักษณะคล้ายกลุ่มตัวอย่างประมาณตั้งแต่ 30 คน เพื่อให้ตอบว่าที่หมายทางจิตเป็นสิ่งที่..... ตามความเห็นของผู้ตอบ โดยให้ใช้คำคุณศัพท์บรรยาย
- 3) คัดเลือกคำคุณศัพท์ นำคำคุณศัพท์ทั้งหมดที่ได้มาจัดหมวดหมู่ รวมคำที่คล้ายกันและตรงกันข้ามกันเข้าไว้ด้วยกัน แล้วบันทึกความถี่ของคำตอบแต่ละหมวดไว้ เรียงลำดับความถี่คำตอบจากสูงสุดไปต่ำสุด แล้วคัดเอาคำที่มีความถี่สูงใน 10-12 ลำดับแรกมาใช้ หรือหาคำร้อยละสะสมจากความถี่สูงสุดลงไปสู่ความถี่ต่ำสุด คัดเอาคำคุณศัพท์หรือคู่คำคุณศัพท์ที่มีร้อยละสะสมประมาณร้อยละ 75 มาใช้ หากคำคุณศัพท์ตัวใด กลุ่มตัวอย่างผู้ตอบไม่ได้ตอบคำตอบตรงกันข้ามมาด้วย ผู้สร้างมาตรอาจนำไปถามกลุ่มตัวอย่างใหม่อีกครั้ง หรืออาจค้นคว้าจากพจนานุกรม แต่ต้องแน่ใจว่าเป็นคำตอบตรงกันข้ามจริงๆ
- 4) พิมพ์มาตรขั้นพัฒนา พร้อมเขียนคำชี้แจงการตอบอย่างละเอียด แล้วเขียนไว้เป็นหน้าก่อนถึงหน้ามาตร
- 5) ทดลองใช้มาตรขั้นพัฒนา

6) ให้คะแนนคำตอบ โดยกำหนดค่าคะแนนของช่วงการวัดเป็น 1-7 คะแนน หรือ -3 คะแนน ถึง + 3 คะแนน แล้วนำคำตอบของกลุ่มตัวอย่างขึ้นพัฒนามาตรมาให้คะแนน โดยให้คะแนนคำตอบที่ตอบมาด้านคุณศัพท์ที่มีความหมายทางไม่ติระหว่าง -3 ถึง -1 ให้คะแนนคำตอบที่ตอบมาด้วยคุณศัพท์ที่มีความหมายทางติระหว่าง 1 ถึง 3 และให้คะแนนคำตอบที่ตัดสินใจไม่ได้ เป็น 0 จากนั้นก็รวมคะแนนรวมของแต่ละคน สำหรับคะแนน 0 เป็นจุดศูนย์กลางนั้น ออสกูด ชูไซ และแทนเนนบวม ถือว่าจุดกลางของคะแนนรวม (กรณีเป็นศูนย์) เป็นจุดที่แสดงว่าบุคคลมีเจตคติเป็นกลางต่อเรื่องนั้น ดังนั้น บุคคลใดมีคะแนนรวมเป็นลบถือว่ามีเจตคติทางลบต่อที่หมาย และบุคคลใดมีคะแนนรวมเป็นบวก ถือว่ามีเจตคติทางบวกต่อ ที่หมาย ส่วนคะแนนที่บวกลบเล็กน้อย ถือเป็นความเข้มหรือความหนักแน่นของเจตคติไปในทิศทางนั้น ผลการประเมินความรู้สึกลำบากค่าเฉลี่ยเป็นรายด้านของกลุ่มคำคุณศัพท์ทั้ง 3 ด้าน เพื่อแสดงทิศทางของมิติทางภาษาแต่ละมิติของความคิดรวบยอดหนึ่งๆ

7) การหาสหสัมพันธ์รายข้อกับคะแนนรวม

8) การคัดเลือกข้อความ ยกเว้นไม่ต้องคัดเลือกข้อความทางบวกหรือลบ เพราะมาตรจำแนกความหมายแต่ละข้อมีคำคุณศัพท์เป็นคู่ทางบวกและลบอยู่แล้ว และใช้การวิเคราะห์องค์ประกอบแทนในขั้นนี้เพื่อคัดเอาเฉพาะคู่คำคุณศัพท์ที่เป็นการประเมินเท่านั้นมาใช้

9) การตรวจสอบความเที่ยงของมาตร

10) การตรวจสอบความตรงของมาตร

9. แนวคิดและหลักการสร้างรูปแบบการพัฒนาทักษะทางสังคม

9.1 แนวคิดของจอยส์และวีล (Joyce and Weil, 1986) มี 4 ขั้นตอน คือ

1. ขั้นตอนในการทำกิจกรรมแต่ละขั้น (Syntax)
2. ขั้นมีปฏิสัมพันธ์ (Social System) แสดงความสัมพันธ์และลักษณะบทบาทของแต่ละบุคคล
3. แสดงหลักการโต้ตอบ (Principle of Reaction) อธิบายการตอบสนองระหว่างบุคคล การปรับพฤติกรรม การแสดงความคิดสร้างสรรค์
4. แสดงสิ่งสนับสนุน (Support System) อธิบายลักษณะที่เป็นเงื่อนไขหรือข้อจำกัดในการปฏิบัติ เช่น จำกัดด้วยสถานที่ บุคคล เป็นต้น

9.2 แนวคิดของไลท์และค็อกซ์ (Light & Cox, 2001) การวิจัยครั้งนี้ใช้รูปแบบการเรียนการสอนที่เสริมสร้างทักษะทางสังคม เช่น ช่วยให้นิสิตนักศึกษา มีความสามารถทางด้านการใช้วาจา การสนทนา การรู้จักเลือกเปลี่ยนมุมมอง สามารถยอมรับความคิดที่หลากหลาย เข้าใจ และยอมรับผู้อื่น ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และความเข้าใจตนเอง การเคลื่อนไหวและใช้ร่างกาย

ได้เหมาะสม มีท่าทางลักษณะที่เข้ากับคนได้ มีกิจกรรมยาทเรียบร้อย การดนตรี การทำตัวให้ผ่อนคลายเพื่อลดแรงต้านทานทางอารมณ์ การรู้จักเชื่อมโยงเรื่องราว ไม่คว่นสรุป ต้องรับข้อมูลจากหลายๆ ทางมาพิจารณาประกอบกัน การปรับตัวเข้ากับสังคม การเป็นผู้นำ การใช้พลังและความสามารถ การปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมใหม่ (Environment)

9.3 แนวคิดของคีฟส์ (Keeves, 1988) ได้จัดแบ่งรูปแบบออกเป็น 5 ประเภท ดังนี้

9.3.1 Analogue Models หมายถึง แบบหุ่นจำลองเชิงเทียบเคียง โดยวิธีการจำลองจากของจริงหรือคล้ายกับของจริง อาจมีขนาดแตกต่างจากขนาดจริงไปบ้าง เช่น หุ่นจำลองรถยนต์ หุ่นจำลองเครื่องบิน หุ่นจำลองเรือเดินสมุทร เป็นต้น ส่วนใหญ่จะมีลักษณะเชิงกายภาพ จุดอ่อนที่พบคือไม่สามารถระบุความสัมพันธ์ของแต่ละองค์ประกอบภายในแบบจำลองได้อย่างชัดเจน

9.3.2 Semantic Models หมายถึง รูปแบบที่ใช้ภาษาในการอธิบาย บางครั้งเรียกว่ารูปแบบเชิงข้อความ โดยใช้ปรากฏการณ์ทางภาษา ซึ่งอาจเป็นตัวอักษร รูปภาพ หรือแผนภูมิ เพื่อให้เห็นโครงสร้างทางความคิด องค์ประกอบและความสัมพันธ์ขององค์ประกอบที่สำคัญในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง เช่น รูปแบบเกี่ยวกับเจตคติ รูปแบบเกี่ยวกับผลการเรียนแบบต่างๆ

9.3.3 Schematic Models หมายถึง รูปแบบที่ใช้แผนภูมิ (Diagram) แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ขององค์ประกอบที่สำคัญในเรื่องใดเรื่องหนึ่งที่มีผลต่อกัน เช่น การเขียนรูปแบบโครงสร้างขององค์กรการบริหารงาน เป็นต้น

9.3.4 Mathematical Models หมายถึง รูปแบบที่แสดงออกในรูปของสูตรหรือสมการทางคณิตศาสตร์ จึงมักเรียกรูปแบบนี้ว่า รูปแบบเชิงคณิตศาสตร์ โดยเริ่มมีการนำมาใช้ในช่วงปี ค.ศ.1960 ในสาขาวิชาการวัดผลการศึกษา และต่อมาได้ขยายผลไปทางด้านการศึกษา การศึกษา และสาขาวิชาอื่นๆ เพราะสามารถทดสอบสมมติฐานได้และนำไปสู่การพิสูจน์ข้อเท็จจริงในเรื่องนั้นๆ ได้

9.3.5 Causal Models หมายถึง รูปแบบเชิงสาเหตุ เป็นรูปแบบที่อยู่ในระดับขั้นสูง โดยมีตัวแปรแต่ละตัว ต้องแสดงความสำคัญเชิงสาเหตุกับตัวแปรอื่นๆ ซึ่งมี 2 ลักษณะ คือ

1) Recursive Models หมายถึง รูปแบบแสดงความสัมพันธ์ของสาเหตุหรือตัวแปรอื่นที่มีเส้นทางของการเป็นสาเหตุไปในทางเดียว หรือไม่มีความสัมพันธ์ย้อนกลับ

2) Non-Recursive Models หมายถึง รูปแบบที่แสดงความสัมพันธ์เชิงสาเหตุแบบเส้นคู่ระหว่างตัวแปร โดยทิศทางของความสัมพันธ์ของตัวแปรหนึ่งอาจเป็นไปได้ทั้งสาเหตุและผลของตัวแปรอื่นๆ ภายในรูปแบบนั้น คือ ทั้งความสัมพันธ์ไปและย้อนกลับได้

กล่าวโดยสรุป แนวคิดรูปแบบที่เหมาะสมกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยในครั้งนี้ คือ Semantic Models ตามที่คีฟส์ได้กำหนดขอบเขตและนิยามความหมายไว้

10. แนวคิดหลักสำคัญ 7 ประการ ในการดำเนินการศึกษาระดับปริญญาตรีของซิคเคอร์ริง และแกมสัน (The seven principles for good practice in undergraduate education)

แนวคิดหลักสำคัญ 7 ประการ ในการดำเนินการศึกษาระดับปริญญาตรีของซิคเคอร์ริง และแกมสัน (Chickering and Gamson, 1991: 13-23 อ้างถึงใน พรชูลี อาชวอำรุง, 2539) มีดังนี้

10.1 สนับสนุนให้อาจารย์และนิสิตนักศึกษาปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน (Encourages student-faculty contact)

10.2 สนับสนุนให้มีการร่วมมือกันในหมู่นิสิตนักศึกษา (Encourages cooperation among students)

10.3 ส่งเสริมให้มีการเรียนรู้แบบลงมือปฏิบัติ (Encourages active learning)

10.4 การให้ข้อมูลย้อนกลับทันที (Gives prompt feedback)

10.5 การเน้นการใช้เวลาที่สัมพันธ์กับงาน (Emphasizes time on task)

10.6 การสื่อสารให้ทราบถึงความหวังสูง (Communicates high expectations)

10.7 การยอมรับนับถือความสามารถพิเศษและวิธีการเรียนที่หลากหลาย (Respects diverse talented and ways of learning)

11. ภาพรวมทักษะทางสังคม

ทักษะทางสังคมมี 5 ด้าน คือ

11.1 ทักษะในการติดต่อสื่อสารและมีมนุษยสัมพันธ์ระหว่างนิสิตนักศึกษากับนิสิตนักศึกษาด้านการใช้ถ้อยคำ

11.2 ทักษะในการติดต่อสื่อสารและมีมนุษยสัมพันธ์ระหว่างนิสิตนักศึกษากับอาจารย์ด้านการใช้ถ้อยคำ

11.3 ทักษะในการติดต่อสื่อสารและมีมนุษยสัมพันธ์ระหว่างนิสิตนักศึกษากับนิสิตนักศึกษาและอาจารย์ด้านการใช้ท่าทาง

11.4 ลักษณะส่วนบุคคลในการทำงานกลุ่ม

11.5 ความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น

12. รูปแบบการพัฒนาทักษะทางสังคม

ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ

12.1 แนวคิดหรือหลักการในการพัฒนาทักษะทางสังคมของนิสิตนักศึกษา อันประกอบด้วยพฤติกรรมบ่งชี้ทักษะทางสังคม 5 ด้าน หลักสำคัญ 7 ประการในการดำเนินการศึกษาระดับปริญญาตรีของซิคเคอร์ริงและแกมสัน และแนวปฏิบัติที่ดี (Best Practice) ในการจัดกิจกรรม/โครงการการพัฒนาทักษะทางสังคมของนิสิตนักศึกษา

12.2 แนวทางในการนำไปใช้เพื่อพัฒนานิสิตนักศึกษา มี 7 ประการ คือ นโยบายของสถาบันอุดมศึกษา หลักการและวัตถุประสงค์ เป้าหมายการพัฒนาทักษะทางสังคม หน่วยงานที่รับผิดชอบ ขั้นตอนการดำเนินการพัฒนาทักษะทางสังคม กิจกรรม/โครงการพัฒนาทักษะทางสังคม และการประเมินผล

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

การวิจัยครั้งนี้มีประโยชน์ คือ

1. ได้มาตรฐานวัดทักษะทางสังคมสำหรับนิสิตนักศึกษาที่มีคุณภาพ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ทันทีเพื่อสำรวจและพัฒนานิสิตนักศึกษาต่อไป
2. ได้สารสนเทศเกี่ยวกับระดับทักษะทางสังคมของนิสิตนักศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งได้ทราบปกติวิสัย (Norms) ทั้งระดับประเทศ ระดับกรุงเทพมหานคร และระดับภูมิภาค ซึ่งสามารถใช้เป็นเกณฑ์กลางในการเทียบเคียงระดับทักษะทางสังคมของนิสิตนักศึกษาได้
3. ได้รูปแบบการพัฒนาทักษะทางสังคมที่สถาบันอุดมศึกษาสามารถนำไปใช้เพื่อพัฒนานิสิตนักศึกษาให้เป็นบัณฑิตที่มีคุณภาพสูง

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยเรื่อง “รูปแบบการพัฒนาทักษะทางสังคมสำหรับนิสิตนักศึกษา” ได้ศึกษาทฤษฎีแนวคิด หลักการและงานวิจัยต่างๆ เพื่อเป็นแนวทางการวิจัย โดยนำเสนอตามลำดับดังนี้

ตอนที่ 1 แนวคิดเกี่ยวกับทักษะทางสังคม

- 1.1 ความหมายของทักษะทางสังคม
- 1.2 ความสำคัญของทักษะทางสังคม
- 1.3 องค์ประกอบของทักษะทางสังคม
- 1.4 ทฤษฎีพัฒนาการนิสิตนักศึกษาที่เกี่ยวข้องกับทักษะทางสังคม

ตอนที่ 2 มาตรวัดทักษะทางสังคม

- 2.1 ขั้นตอนการพัฒนามาตรวัด
- 2.2 มาตรวัดจำแนกด้วยภาษา

ตอนที่ 3 แนวคิดเกี่ยวกับปกติวิสัย (Norms)

ตอนที่ 4 แนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบการพัฒนาทักษะทางสังคม

- 4.1 ประเภทและลักษณะของรูปแบบตามแนวคิดของสไตเนอร์ คีฟส์ และแคปแลน
- 4.2 แนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการเรียนการสอน
- 4.3 แนวคิดและหลักการสร้างรูปแบบการสอนของจอยส์และวีล
- 4.4 แนวคิดหลักสำคัญ 7 ประการ ในการดำเนินการศึกษาระดับปริญญาตรีของซิคเคอริงและแกมสัน

ตอนที่ 5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

- 5.1 งานวิจัยในประเทศ
- 5.2 งานวิจัยต่างประเทศ

ตอนที่ 1 แนวคิดเกี่ยวกับทักษะทางสังคม

1.1 ความหมายของทักษะทางสังคม

ได้มีผู้ให้ความหมายของทักษะทางสังคมไว้ต่างๆ กัน ดังนี้

อูยณีย์ โปธิสุข (2545) กล่าวว่า ทักษะทางสังคมเป็นความสามารถที่เรารู้จัก เข้าใจ ความรู้สึก ความต้องการทางจิตใจ หรือความต้องการต่างๆ ของคนที่เราเกี่ยวข้องกับด้วย รวมทั้ง

รู้จักที่จะสร้างสานสายสัมพันธ์ให้มั่นคงด้วยความรัก ความเอาใจใส่เอื้ออาทรต่อผู้อื่นอย่างต่อเนื่องรู้จักการแสดงออกอย่างเหมาะสมต่อสภาพการณ์ต่างๆ

สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต (2540) กล่าวว่า ทักษะทางสังคม คือ ความสามารถของบุคคลในการที่จะมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยสามารถแสดงออกถึงความคิด ความรู้สึกของตนเองตามสิทธิและความพึงพอใจ ตลอดจนทำให้ความต้องการแห่งตนสามารถบรรลุได้โดยไม่ละเมิดสิทธิและความพึงพอใจของบุคคลอื่น

สุขุมล เกษมสุข (2535) ได้ให้ความหมายของคำว่า ทักษะทางสังคมไว้ว่า หมายถึง ความสามารถของบุคคลในสังคมที่จะอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข ด้วยการรู้จักรับผิดชอบตามบทบาทหน้าที่ของตน รู้จักปฏิบัติต่อผู้อื่น มีสำนึกต่อสังคมและสร้างประโยชน์ให้แก่สังคม

วาริ ธีระจิตร (2530) กล่าวว่า ทักษะทางสังคม หมายถึง การรู้จักอยู่ร่วมกันและทำงานด้วยกัน รู้จักการให้และการรับ การรู้จักความรับผิดชอบ รู้จักผลัดเปลี่ยนเวร รู้จักเคารพสิทธิของผู้อื่น และมีความสำนึกต่อสังคม อันได้แก่ การอยู่ร่วมกันในสังคม และความรู้สึกที่ดีต่อสังคม ความหมายอีกแง่มุมหนึ่งคือ ทักษะที่ทำให้มนุษย์แต่ละคนซึ่งเป็นหน่วยหนึ่งของสังคมสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างสงบสุขและเป็นประโยชน์ต่อสังคมนั้นๆ

ประนอม เดชชัย (2521) กล่าวว่า ทักษะทางสังคม หมายถึง ทักษะการดำรงชีวิตอยู่ในสังคม เป็นทักษะที่จะไปใช้ในชีวิตประจำวัน และสามารถปฏิบัติตนอยู่ในสังคมได้อย่างถูกต้องและสะดวกสบาย

ริกจิโอ (Riggio, 1989) กล่าวว่า ทักษะทางสังคม หมายถึง ทักษะในการติดต่อสื่อสารทางสังคมในด้านอารมณ์และสังคม ซึ่งจัดหมวดหมู่ได้ 3 ด้าน คือ ทักษะในการรับ ทักษะในการส่ง และทักษะในการควบคุมการสื่อสารระหว่างบุคคล

ฮาร์กีย์ และ แม็คคาร์ตัน (Hargie and McCartan, 1986 อ้างถึงใน วนิดา เตียวพานิช, 2537) กล่าวว่า ทักษะทางสังคม หมายถึง ทักษะที่ใช้เมื่อบุคคลมีการกระทำระหว่างกันในระดับของการมีความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล

มอร์แกน (Morgan, 1983 อ้างถึงใน สมใจ ลักษณะ, 2529) ได้ให้ความหมายของทักษะทางสังคมว่า เป็นความสามารถที่จะปฏิสัมพันธ์และรักษาความสัมพันธ์กับบุคคลนั้นไว้ อีกทั้งยังเป็นความสามารถที่บุคคลจะทำให้ บรรลุเป้าหมายตามที่ตนเองต้องการจะปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่นด้วย ซึ่งการบรรลุเป้าหมายนี้จะเป็นตัวกำหนดว่าบุคคลนั้นมีทักษะทางสังคมในระดับใดด้วย

แฟรนเคิล (Fraenkel, 1980) ได้ให้ความหมายของทักษะทางสังคมว่า ทักษะที่มีขอบเขตที่กว้างกว่าทักษะทางวิชาการ จึงยากกว่าในการส่งเสริมทักษะทางสังคม ทำให้เราเห็นความจริงและมีความรู้สึกว่าเป็นการยากที่เราจะเรียนทักษะทางสังคมให้ครบถ้วนสมบูรณ์ แต่ทักษะทางสังคมจะเกิดขึ้นตลอดชีวิตของแต่ละบุคคล

จอห์นสัน (Johnson, 1980 อ้างถึงใน สมใจ ลักษณะ, 2529) กล่าวว่า ทักษะทางสังคม หมายถึง ความสามารถในการสื่อสาร ทำความเข้าใจซึ่งกันและกัน การรู้จักทำงานร่วมกันและการยอมรับนับถือกัน เป็นรากฐานของการสร้างบุคลิกภาพให้เกิดความมุ่งมั่นในการปรับตัวได้ทุกโอกาส และมีความสำเร็จสูงทั้งในปัจจุบันและการทำงานในอนาคต

จาโรลิเมค (Jarolimek, 1977) กล่าวว่า ทักษะทางสังคม หมายถึง การอยู่ร่วมกันและการทำงานร่วมกับผู้อื่น เคารพต่อสิทธิของผู้อื่น เรียนรู้การควบคุมตนเอง ตัดสินใจด้วยตนเอง ร่วมแสดงความคิดเห็นและประสบการณ์กับผู้อื่นได้

เบลเลคและเฮเซน (Bellack and Hersen, 1977) กล่าวว่า ทักษะทางสังคม หมายถึง ความสามารถของแต่ละบุคคลในการแสดงความรู้สึกออกมาใน 2 ทาง คือ ทางบวกและทางลบ ระหว่างบุคคลกับบุคคล เกิดขึ้นเมื่อได้รับการเสริมแรงทางสังคมและสามารถแสดงออกได้ทางคำพูดและไม่ใช้คำพูด

สรุปได้ว่า ทักษะทางสังคม หมายถึง ความสามารถในการปรับตัวได้ดีในสังคม สามารถหลีกเลี่ยงข้อขัดแย้งต่างๆ อันเกิดจากการพูดและการกระทำต่อผู้อื่น เช่น การสร้างสัมพันธภาพ และการอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นโดยอาศัยการสื่อสารด้วยวิธีการต่างๆ ทั้งการใช้ถ้อยคำและการไม่ใช้ถ้อยคำ บุคคลจะต้องสามารถแสดงบทบาทของตนเอง ควบคุมอารมณ์และแสดงพฤติกรรมออกมาได้อย่างเหมาะสม

1.2 ความสำคัญของทักษะทางสังคม

มนุษย์ทุกคนจำเป็นต้องมีทักษะทางสังคม เพราะมนุษย์ต้องอยู่ในสังคม ไม่ว่าจะเป็นที่บ้าน ที่โรงเรียน หรือที่ทำงาน ทั้งนี้ทักษะทางสังคมเกี่ยวข้องกับความสามารถในการปรับตัวของบุคคลเพื่อให้อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข นั่นคือ ถ้ามีทักษะทางสังคมที่ดีจะทำให้สามารถปรับตัวได้ ซึ่งจะนำไปสู่การมีชีวิตที่ดีในอนาคต ในทางกลับกัน ถ้าขาดทักษะทางสังคมจะทำให้มีปัญหาในการปรับตัวอันจะนำไปสู่ปัญหาต่างๆในชีวิต ตลอดจนมีโอกาสที่จะประสบความล้มเหลวในชีวิตสูงเช่นกัน ดังจะได้กล่าวถึงความสำคัญของทักษะทางสังคม ดังนี้

สุขมาล เกษมสุข (2535) กล่าวว่า ทักษะทางสังคมเป็นสิ่งจำเป็นและมีความสำคัญต่อมนุษย์ เพราะมนุษย์ไม่สามารถจะอยู่ได้ตามลำพัง ต้องมีเพื่อน มีกลุ่มสังคมที่จะดำรงชีวิตอยู่ร่วมกัน ตั้งแต่สังคมการทำงานจนถึงสังคมชุมชน ประเทศและโลก ทุกกลุ่มสังคมต้องมีการติดต่อสัมพันธ์พึ่งพาอาศัยกัน ซึ่งต้องอาศัยทักษะทางสังคม ทักษะทางสังคมมีความสำคัญทั้งทางด้านส่วนบุคคลและด้านสังคม ดังนี้

ความสำคัญทางด้านส่วนบุคคล ทักษะทางสังคมเป็นทักษะที่ช่วยให้บุคคลสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ยิ่งสภาพสังคมมีการเปลี่ยนแปลงไปมากเท่าไร ทักษะทาง

สังคมยังมีความจำเป็นมากขึ้นเท่านั้น บุคคลต้องมีความสามารถในการปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น สามารถสื่อความหมายความเข้าใจกัน สามารถทำงานร่วมกัน สามารถแก้ปัญหาได้โดยสันติวิธีเมื่อเกิดความขัดแย้ง รู้จักคิดและแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นต่อตนเองและสังคมได้ สามารถปรับตัวได้ในทุกสภาพแวดล้อม สิ่งเหล่านี้เป็นทักษะที่จะช่วยให้มนุษย์ดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างมีความสุขและมั่นคง

ความสำคัญทางด้านสังคม สังคมใดที่สมาชิกเป็นผู้ที่มีทักษะทางสังคม มีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน เข้าใจกัน สามารถทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นโดยสันติวิธี สมาชิกรู้จักเสียสละประโยชน์ส่วนตน เพื่อประโยชน์ส่วนรวม มีความคิดสร้างสรรค์เพื่อพัฒนาสังคมที่ตนอยู่ สังคมนั้นย่อมเป็นสังคมที่สงบสุข มีความเจริญมั่นคง แต่ถ้าสังคมใดมีลักษณะตรงกันข้าม ถ้าสมาชิกขาดทักษะทางสังคม สังคมนั้นย่อมมีปัญหา ไม่สงบสุข และมีแต่ความเสื่อม ทักษะทางสังคมจึงมีความสำคัญ ช่วยพัฒนาทั้งบุคคลและสังคม เพราะถ้าบุคคลซึ่งเป็นสมาชิกของสังคมมีทักษะที่จะอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขแล้ว สังคมย่อมสงบสุขและเจริญก้าวหน้าไปด้วย

ประนอม เดชชัย (2536) กล่าวว่า ทักษะทางสังคมเป็นทักษะซึ่งผู้เรียนจำเป็นต้องมีเพื่อประโยชน์ในการดำรงชีวิตร่วมกับผู้อื่นในสังคม ซึ่งได้แก่ ทักษะในการดำเนินชีวิตในสังคมและทักษะทางกระบวนการกลุ่ม

สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต (2533) กล่าวว่า การขาดทักษะทางสังคมทำให้บุคคลไม่สามารถควบคุมตนเองได้ ซึ่งเห็นได้จากการที่มีความวิตกกังวลหรือกลัวเกินกว่าเหตุ เมื่อจะต้องเผชิญกับสิ่งต่างๆ เช่น การสอบหรือการออกไปพูดหน้าชั้น การที่ไม่สามารถควบคุมตนเองได้ ซึ่งเป็นผลจากการขาดทักษะทางสังคมแล้ว ยังส่งผลต่อการไประงับการเรียนรู้อีกด้วย นอกจากนี้การขาดทักษะทางสังคมยังส่งผลต่อสังคมด้วย นั่นคือเรายังจะพบว่าบุคคลที่ขาดทักษะทางสังคมส่วนหนึ่งจะแสดงออกในลักษณะของพฤติกรรมต่อต้านสังคม ได้แก่ การแสดงพฤติกรรมก้าวร้าว ทั้งต่อบุคคลและสิ่งของ ซึ่งจะเห็นได้จากพฤติกรรมการทำลายของสาธารณสมบัติ เช่น การจัดแะโรงเรียน การฉีกแผ่นสีตามผนัง หรือการก่อการทะเลาะวิวาทกับเพื่อนๆ เป็นต้น

อุษณีย์ โพธิ์สุข (2545) กล่าวว่า ทักษะทางสังคมเป็นทักษะสำคัญที่ทำให้คนประสบความสำเร็จในชีวิตในอนาคตได้ จึงเป็นคุณลักษณะสำคัญอย่างหนึ่งของความสามารถทางความฉลาดทางอารมณ์ (EQ) ของมนุษย์

ริน และ มาร์คิล (Rinn and Markill, 1979 อ้างถึงใน วรรณสวัสดิ์ อุทัยพันธุ์, 2540) พบว่า เด็กที่ขาดทักษะทางสังคมจะพบกับประสบการณ์ทางลบทั้งในระยะสั้นและระยะยาว และผลในทางลบนั้นจะเพิ่มมากขึ้นในช่วงวัยรุ่นและวัยผู้ใหญ่

อาร์กี (Argyle, 1995) กล่าวว่า ทักษะทางสังคมมีความสำคัญ เนื่องจากส่งผลกระทบต่อสัมพันธภาพ สุขภาพ ความสุข ความเบิกบานใจ และประสิทธิภาพในการทำงานร่วมกับผู้อื่น

ทักษะทางสังคมเป็น 1 ใน 3 ของสิ่งนำไปสู่ความสำเร็จในชีวิต โดยงานวิจัยทางจิตวิทยาได้แสดงให้เห็นว่าเป็นจริง คนที่เรียนได้เกรด C+ อาจมีเงินเดือนหรือตำแหน่งงานที่สูงกว่าคนที่เรียนได้เกรด A ถ้าเขามีทักษะทางสังคมที่เหนือกว่า และ IQ หรือความฉลาดนั้นเป็นอีกหนึ่งส่วนที่ทำให้ประสบความสำเร็จในการทำงานได้ ส่วนประการสุดท้ายจะมาจากความทะเยอทะยาน ซึ่งขึ้นอยู่กับลักษณะงานกิจกรรมที่บุคคลนั้นเลือกกระทำ

ทักษะทางสังคมของนักเรียนในการปฏิบัติต่อเพื่อน ครูและครอบครัวได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้น เป็นสิ่งสำคัญต่อการพัฒนาพฤติกรรมทางสังคมและการปรับตัวในโรงเรียน ทั้งนี้ การขาดพฤติกรรมทางสังคมยังมีความสัมพันธ์สูงกับนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ โดยเฉพาะอย่างยิ่งความสามารถในการอ่าน นักเรียนที่เข้ากับผู้อื่นไม่ได้จะมีความเสี่ยงที่จะปรับตัวได้ไม่ดีในโรงเรียน

สรุปได้ว่า ทักษะทางสังคมเป็นทักษะที่มีความสำคัญต่อมนุษย์ ซึ่งช่วยให้สามารถดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข โดยเฉพาะในวัยของนิสิตนักศึกษาในระดับอุดมศึกษาซึ่งมีความอ่อนไหวในทุกๆ มิติ นั้น การขาดทักษะทางสังคมอาจก่อให้เกิดผลลบต่างๆ ได้ เช่น ไม่สามารถปรับตัวได้ มีปัญหาในการเรียนรู้ ก่อให้เกิดความขัดแย้งและปัญหาในการอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นได้

1.3 องค์ประกอบของทักษะทางสังคม

มีผู้กล่าวถึงองค์ประกอบของทักษะทางสังคมไว้ต่างๆ กัน ดังนี้

สุนทร สุนันท์ชัย (2514) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของทักษะทางสังคมว่า ประกอบด้วย การพูดจา การทำความเคารพ การรู้จักลำดับก่อนหลัง การเคารพสิทธิของผู้อื่น การมีความรับผิดชอบต่อผู้อื่น ฯลฯ

ประนอม เดชชัย (2521) กล่าวถึง องค์ประกอบของทักษะทางสังคมว่า ประกอบด้วย ทักษะในการปฏิบัติตนในสังคม มารยาทในสังคม การแต่งกาย การรู้จักค่านิยมในสังคม ความรอบรู้ กฎระเบียบข้อบังคับ กฎหมาย และความต้องการของสังคม

นาตยา ภัทรแสงไทย (อ้างถึงใน วารี ธีระจิตร, 2530) กล่าวว่าทักษะทางสังคมประกอบด้วย

1. การวางแผนร่วมกับผู้อื่น เช่น การแบ่งงานกันทำในกลุ่ม
2. การมีส่วนร่วมในโครงการต่างๆ
3. การมีส่วนร่วมในการอภิปรายกลุ่ม
4. การสนองตอบอย่างมีมารยาทต่อคำถามของผู้อื่น
5. การเป็นผู้นำในการอภิปราย

6. การแสดงความรับผิดชอบ

7. การช่วยเหลือผู้อื่น

อูมาพร ตรังคสมบัติ (2544) กล่าวถึง การมีทักษะทางสังคมว่าประกอบด้วย

1. ความสามารถสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น
2. สื่อสารได้อย่างชัดเจน ตรงไปตรงมา รู้จักฟังและรู้จักโต้ตอบ
3. รู้จักประเมินสถานการณ์ รู้ว่าตนควรจะทำอย่างไร
4. จัดการกับความขัดแย้งได้อย่างมีประสิทธิภาพ
5. สามารถประนีประนอมและร่วมมือกับผู้อื่นได้
6. มีความเป็นผู้นำ
7. รู้จักโน้มน้าวจิตใจคน สร้างความร่วมมือร่วมใจ แรงบันดาลใจและความกระตือรือร้นให้เกิดขึ้นในกลุ่ม

ทาบ (Taba, 1967) กล่าวถึงองค์ประกอบของทักษะทางสังคมว่า ทักษะทางสังคมเน้นในเรื่อง

1. การทำงานกลุ่ม
2. ความสามารถในการร่วมกันอภิปราย
3. ความสามารถในการพัฒนาความคิดในการมีปฏิสัมพันธ์กับคนอื่น ๆ
4. ความสามารถในการร่วมมือกันวางแผนงาน

จาโรลิเมค (Jarolimek, 1977) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของทักษะทางสังคมไว้ดังนี้

1. การใช้ชีวิตและการทำงานร่วมกับผู้อื่น
2. การรู้จักเป็นผู้ให้และผู้รับ
3. การเคารพต่อข้อตกลง
4. การรู้จักใช้ออกาสให้เหมาะสม
5. การเคารพในสิทธิของผู้อื่น
6. การตระหนักถึงการสร้างสังคม

ริกจิโอ (Riggio, 1989) ได้แบ่งทักษะทางสังคมออกเป็น 6 ด้าน ดังนี้

1. การแสดงออกทางอารมณ์ (Emotional Expressivity) หมายถึง ความสามารถในการแสดงออกในการสื่อสารกับบุคคลอื่นโดยไม่ใช้ถ้อยคำ เป็นการสื่อความทางอารมณ์รวมทั้งการแสดงเจตคติและการแสดงออกระหว่างบุคคล
2. ความไวในการรับรู้อารมณ์ผู้อื่น (Emotional Sensitivity) หมายถึง ความสามารถในการรับและตีความการสื่อสารที่ไม่ใช้ถ้อยคำของบุคคลอื่น
3. การควบคุมอารมณ์ของตนเอง (Emotional Control) หมายถึง ความสามารถในการควบคุมและกำกับอารมณ์ รวมถึงการแสดงออกที่ไม่ใช้คำพูดของตนเอง

4. การแสดงออกทางสังคม (Social Expressivity) หมายถึง ความสามารถในการแสดงออกโดยใช้ถ้อยคำ และความสามารถในการเข้าร่วมการสนทนากับผู้อื่น
5. ความไวในการรับรู้ทางสังคม (Social Sensitivity) หมายถึง ความสามารถในการตีความหมายการสื่อสาร โดยใช้ถ้อยคำของบุคคลอื่น
6. การควบคุมทางสังคม (Social Control) หมายถึง ทักษะในการแสดงบทบาททางสังคม และความสามารถในการแสดงตน

โกลแมน (Goleman, 1998) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของทักษะทางสังคม ดังนี้

1. การมีอิทธิพลเพื่อใช้ในการชักจูง โน้มน้าวใจผู้อื่น (Influence)
2. การมีทักษะการสื่อสารเปิดใจกว้างในการรับฟัง และสื่อสารโต้ตอบด้วยความชัดเจน (Communication)
3. การมีความเป็นผู้นำ สามารถผลักดันและชักนำบุคคลกลุ่มคนได้ (Leadership) การก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง เริ่มต้นหรือดำเนินการเปลี่ยนแปลงสิ่งต่างๆ ได้ (Change Catalyst)
4. การจัดการกับความขัดแย้ง แก้ปัญหาความไม่ลงรอยกัน (Conflict Management) ความสามารถสร้างสัมพันธ์ภาพให้แน่นแฟ้น ช่วยและสนับสนุนให้เกิดความสัมพันธ์ (Building Bonds)
5. การช่วยเหลือและร่วมมือโดยทำงานร่วมกับบุคคลอื่นที่มีจุดมุ่งหมายเดียวกัน (Collaboration and Cooperation)
6. ความสามารถในการทำงานเป็นทีม สร้างสรรค์การทำงานร่วมกับผู้อื่นเพื่อให้ไปถึงเป้าหมายของกลุ่ม (Team Capabilities)

แคนเลอร์ (Candler, n.d.) ได้เสนอทักษะทางสังคมที่ต้องการในการทำงานร่วมกัน ดังนี้

1. เข้าใจถึงการเปลี่ยนแปลง
2. สรรเสริญ
3. แบ่งปันสิ่งของ
4. ร้องขอความช่วยเหลือ
5. ใจเสียที่เจ็บสงบ
6. มีส่วนร่วมอย่างเท่าๆ กัน
7. พูดถึงเรื่องที่สุภาพ
8. สนับสนุนการทำงาน
9. ใช้ประโยชน์จากการจำชื่อ
10. ให้กำลังใจผู้อื่น

11. ติดต่อสื่อสารได้อย่างชัดเจน
12. รอคอยอย่างอดทน
13. ยอมรับความแตกต่าง
14. รับฟังอย่างกระตือรือร้น
15. แก้ปัญหาความขัดแย้ง
16. ทำตามคำแนะนำ
17. ถอดความ
18. จัดการกับวัตถุสิ่งของ
19. ยึดถือหมุดคณะ
20. แลกเปลี่ยนความคิด
21. จดบันทึกความคิด ความรู้
22. แบ่งปันภาระงาน/หน้าที่
23. ยกย่องคนที่ประสบความสำเร็จ
24. ช่วยเหลือผู้อื่น

ฮาเซล และคณะ (Hassell and others, 1979 อ้างถึงใน วนิดา เดียวพานิช, 2537) กล่าวว่า ทักษะทางสังคมมีลักษณะสำคัญ 3 ประการ คือ

1. ทักษะทางสังคม เป็นพฤติกรรมความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลที่เกิดขึ้นในสถานการณ์ที่เฉพาะเจาะจงเหมือนกัน ถึงแม้จะต่างสถานการณ์และวัฒนธรรมกัน
2. การใช้ภาษาพูดและภาษาท่าทางของแต่ละกลุ่ม จะมีผลต่อความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ซึ่งการตอบสนองในด้านภาษาพูดและภาษาท่าทางนั้นสามารถเรียนรู้ได้
3. บทบาทของบุคคลแต่ละคนมีความสำคัญและความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลจะมีประสิทธิภาพได้นั้น ต้องรวมถึงความสามารถในการแสดงพฤติกรรมที่ไม่ทำให้ผู้อื่นเสียหาย ทั้งทางวาจาและทางกาย

ฮาร์เกี และแมคคาร์ตัน (Hargie and McCartan, 1986 อ้างถึงใน วนิดา เดียวพานิช, 2537) ยังได้อธิบายถึงลักษณะสำคัญของทักษะทางสังคม 6 ประการ คือ

1. ทักษะทางสังคม เป็นพฤติกรรมที่มีจุดมุ่งหมายและต้องมีความตั้งใจ
2. ทักษะทางสังคม เป็นพฤติกรรมทางสังคมที่ผู้อื่นสามารถสังเกตเห็นได้
3. พฤติกรรมการแสดงออกจะต้องเหมาะสมกับสถานการณ์
4. ทักษะทางสังคมประกอบด้วยพฤติกรรมทางสังคมหลายๆ อย่างที่สัมพันธ์กัน
5. ทักษะทางสังคมประกอบด้วยพฤติกรรมที่เกิดจากการเรียนรู้
6. ลักษณะที่สำคัญตามทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมของเบนดูรา (Bandura) คือ ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมของตนเอง เช่น จะต้องรู้ว่าเมื่อไรควรพูดหรือทำอะไร

ซึ่งสำคัญพอๆ กับการที่รู้ว่าจะพูดหรือกินอย่างไร ความสามารถทางด้านความรู้ความเข้าใจของแต่ละบุคคลนี้จะมีอิทธิพลต่อความสามารถในการเรียนรู้ทักษะใหม่ๆ ด้วย

เกรแฮม (Grasham, 1960) กล่าวถึงการพัฒนาทักษะทางสังคม สรุปได้ว่าผู้เรียนสามารถพัฒนาทักษะด้านนี้ได้ โดยการที่ผู้สอนจัดประสบการณ์ให้ ผู้เรียนจะปรับพฤติกรรมของตนเองให้เข้ากับสถานการณ์ทางสังคมที่เขาได้พบ ทักษะทางสังคมที่ควรจัดให้ผู้เรียนควรประกอบด้วย

1. ให้ความอดทนต่อบุคคลอื่นในสิ่งที่แตกต่างไปจากตัวเรา เช่น ความแตกต่างในด้านความคิดเห็น ความสามารถ เจตคติ
2. ความสามารถในการวางแผนร่วมกับผู้อื่น
3. ความร่วมมือในการแก้ปัญหา
4. การโต้เถียงด้วยเหตุผลและการเสนอข้อมูล
5. การมีส่วนร่วมรับผิดชอบในการกระทำ
6. รู้จักการแบ่งปันวัสดุและอุปกรณ์ต่างๆ เป็นต้น

พริสเลย์ (Priestley, 1978) กล่าวถึงการพัฒนาทักษะทางสังคมว่า การฝึกทักษะทางสังคมเป็นทางหนึ่งที่ทำให้บุคคลมีความสามารถในการผจญกับปัญหาต่างๆ ในสังคม ทำให้ตระหนักถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น และเป็นการเตรียมตัวในการที่จะนำไปใช้กับคนอื่นๆ ซึ่งทักษะทางสังคมที่จะฝึกให้เด็กนั้นรวมทั้งสิ่งต่อไปนี้ด้วย คือ การแสดงความคิดเห็น ความมั่นใจในตนเอง การตระหนักถึงผลกระทบของการกระทำของตัวเราต่อบุคคลอื่น การควบคุมอารมณ์ อดทนต่อความกดดันของกลุ่ม เข้าใจเจตนาของคนอื่นๆ มีความรู้สึกที่ดีต่อการสนทนาร่วมกัน

จากองค์ประกอบของทักษะทางสังคมที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นได้ว่าประกอบด้วยคุณลักษณะต่างๆ คือ ความสามารถในการสื่อสาร โดยการใช้ท่าทาง คำพูด การสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับบุคคลอื่น การทำงานร่วมกัน การรู้จักควบคุมตนเอง การรู้จักบทบาทหน้าที่ของตนเอง เคารพกฎเกณฑ์ของสังคมและสามารถแก้ปัญหาในสถานการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้น ซึ่งองค์ประกอบเหล่านี้เป็นส่วนสำคัญที่นิสิตนักศึกษาจะยึดถือเป็นแนวทางในการดำรงชีวิต การอยู่ร่วมกันในสังคมและการทำงานร่วมกับผู้อื่นต่อไป

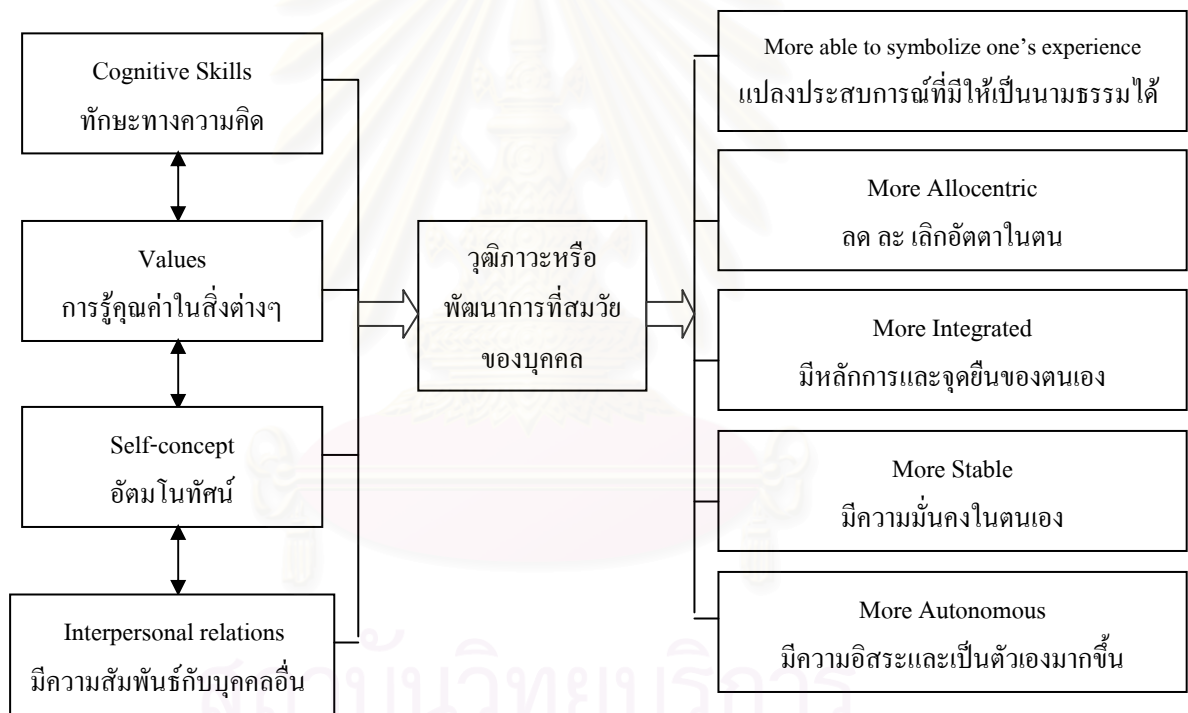
1.4 ทฤษฎีพัฒนาการนิสิตนักศึกษาที่เกี่ยวข้องกับทักษะทางสังคม

ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับทักษะทางสังคมมีหลายทฤษฎี กล่าวคือ

1.4.1 ทฤษฎีรูปแบบวุฒิภาวะของฮีท (Heath's Maturity Model)

ฮีท (Heath, 1978) ได้เสนอทฤษฎีรูปแบบวุฒิภาวะในลักษณะของมิติหรือลำดับขั้นที่เป็นรูปแบบของพัฒนาการของบุคคล ซึ่งหากจะจัดประเภทแล้ว ทฤษฎีรูปแบบวุฒิภาวะของฮีทนั้นอยู่ในกลุ่ม Psychosocial (Chickering and Reisser, 1993) ซึ่งมองพัฒนาการของบุคคลว่ามี

การเปลี่ยนแปลงเป็นลำดับขั้นที่สามารถวัดและมองเห็นได้ รวมไปถึงลักษณะการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นหลังจากได้รับประสบการณ์ ซึ่งประสบการณ์เป็นเหตุที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางด้านความคิด ความรู้สึก การแสดงออก การมองเห็นคุณค่า และการเกี่ยวข้องกับสัมพันธ์กับผู้อื่น นอกจากนี้ทฤษฎีของอีซิงควอร์จัดให้อยู่ในกลุ่มทฤษฎี Cognitive และ Person-environment Interaction อีกด้วย การอธิบายลักษณะที่เกิดขึ้นของทฤษฎีนี้ปรากฏออกมาในรูปของ “Ideal Persons” หรือองค์รวมในอุดมการณ์ของบุคคล ซึ่งอธิบายได้ตามลักษณะของความเข้มแข็งของสุขภาพทางจิต แนวคิดในทางที่ดีตามหลักจิตวิทยา การมองโลกในทางที่ดี ความตระหนักถึงความสามารถของตัวเอง ความสามารถในการทำให้บรรลุวัตถุประสงค์ และความสามารถในการบริหารอารมณ์ของตนเอง มิติทั้ง 5 มิติของพัฒนาการทางวุฒิภาวะ (The five dimensions of maturing) สามารถแสดงกรอบแนวคิดของทฤษฎีรูปแบบวุฒิภาวะ ดังรายละเอียดในแผนภูมิที่ 2

แผนภูมิที่ 2 กรอบแนวคิดของทฤษฎีรูปแบบวุฒิภาวะ

แนวคิดหลักของพัฒนาการ มีดังนี้

- พฤติกรรมที่มีขึ้นในแต่ละระดับเป็นการสร้างขึ้นจากลักษณะเด่นและเป็นส่วนที่เกี่ยวข้องกับบุคลิกลักษณะของบุคคลนั้น
- พฤติกรรมในขั้นหนึ่งๆ จะมีคุณภาพหรือขีดความสามารถที่แตกต่างกันไป (อาจมากกว่าหรือน้อยกว่า) จากพฤติกรรมที่ปรากฏในขั้นที่เกิดขึ้นก่อนหรือเกิดขึ้นทีหลัง
- เด็กทุกคนจะมีพัฒนาการในแต่ละขั้นตอนเหมือนกันหมดและเป็นไปตามลำดับ

จะไม่มีเด็กคนใดที่จะสามารถก้าวกระโดดผ่านขั้นตอนหนึ่งขั้นตอนใดไปได้โดยไม่ปฏิบัติขั้นตอนก่อนหน้านั้น

การพัฒนาการของทุกชีวิตอาจได้รับอิทธิพลจากสิ่งแวดล้อมเป็นปัจจัยทำให้พัฒนาการในขั้นตอนต่างๆ เกิดขึ้นเป็นไปได้เร็วกว่าเดิมหรือช้ากว่าเดิมได้ แต่ที่สำคัญคือทุกชีวิตจะต้องมีพัฒนาการทุกขั้นตอน เป็นไปตามลำดับเหมือนกันหมด โดยจะไม่มีเด็กคนใดก้าวกระโดดขั้นตอนการพัฒนาขั้นใดขั้นหนึ่งไปได้

อธิบายกรอบแนวคิดทฤษฎีรูปแบบวุฒิภาวะ

ภายใต้สมมุติฐานเบื้องต้นของทฤษฎีนี้เชื่อว่า “ระบบวุฒิภาวะของบุคคล เป็นการเกิดพัฒนาการขึ้นของมิติ 5 มิติที่มีความเกี่ยวข้องกันอย่างเป็นอิสระภายใต้หลักสำคัญ 4 ประการของพัฒนาการในชีวิตของบุคคล” (“A maturing system who can be described in terms of five interdependent dimensions in the four principal sectors of his life”) (Pascarella and others, 1991)

มิติทั้ง 5 ของทฤษฎีรูปแบบวุฒิภาวะ มีดังนี้

- 1) มีความสามารถนำเอาประสบการณ์ที่เกิดขึ้นมาสรุปให้เป็นนามธรรมได้ (More able to symbolize one's experience) เช่น เมื่อได้รับประสบการณ์แห่งความเจ็บปวดที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งก็จะเก็บไว้ หากเหตุการณ์ บุคคลหรือสิ่งที่ทำให้เจ็บปวดปรากฏขึ้นอีกครั้งก็จะพยายามหลีกเลี่ยงไม่เข้าไปใกล้ เป็นต้น
- 2) มีการลด ละ เลิกอัตตาหรือความเป็นตัวตนเอง (More allocentric or others centered) นั่นคือมีความพยายามที่จะอยู่ร่วมกับผู้อื่นให้ได้ โดยการเน้นผู้อื่นเป็นสำคัญ ซึ่งเป็นคุณลักษณะของการอยู่ร่วมในสังคม
- 3) มีหลักการเป็นของตนเอง (More Integrated) มีลักษณะส่วนตัวชัดเจนขึ้น มีจุดยืนของตัวเอง ไม่ซ้ำแบบใคร สามารถอธิบายถึงเหตุของการกระทำและผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำของตนเองได้
- 4) มีความมั่นคงมากขึ้น (More Stable) ประกอบด้วยการมีสภาพความมั่นคงทางความคิด มีความมั่นคงทางจิตใจและมีความมั่นคงในลักษณะการกระทำมากขึ้น รู้ว่าตัวเองเป็นใคร มีหน้าที่อะไร และรู้ว่าผู้อื่นเป็นใคร มีธรรมชาติอย่างไร ทำให้เกิดความเข้าใจในธรรมชาติของตนเองและผู้อื่น มิตินี้ส่งผลให้เกิดความมั่นใจในความคิดของตนเองแต่ก็ไม่รบกวนผู้อื่น มีหลักการและมีความมั่นคงในสิ่งที่เชื่อและมั่นคงในหลักการของตนเอง
- 5) ความเป็นตัวของตัวเองและอิสระมากขึ้น (More Autonomous) สามารถดำรงชีวิตได้ด้วยตัวเอง ความเป็นอิสระที่จะคิดหรือทำในสิ่งที่ตนเองต้องการภายใต้พื้นฐานแห่งความเชื่อที่มีอยู่ สามารถรับผิดชอบต่อผลของกิจกรรมที่ตัวเองกระทำลงไปและมีอิสระที่จะคิดและประกอบกิจกรรมอย่างสร้างสรรค์

จากมิติทั้ง 5 มิติที่กล่าวมานี้เป็นสัญญาณให้เห็นถึงรูปแบบของพัฒนาการวุฒิภาวะที่จะมีการพัฒนาเป็นไปในแนวนาน โดยจะมีการพัฒนาอยู่ภายใต้ระบบพัฒนาการทั้งระบบของบุคคล (Self System) เป็นโครงสร้างที่ปรากฏให้เห็นได้ดังนี้

1) ทักษะทางปัญญาของบุคคล (Cognitive Skills) นักพฤติกรรมนิยม (Behaviorism) มักจะระบุว่าบุคคลเกิดพัฒนาการ โดยดูจากการเปลี่ยนแปลงทางพฤติกรรมที่วัดได้และสังเกตเห็นเป็นสำคัญ แต่จริงๆ แล้วคนเรามีสิ่งที่ เป็นเหมือนกล่องดำ (Black Box) ตามความเชื่อของกลุ่มปัญญานิยม (Cognitivism) ซึ่งเชื่อว่าสิ่งที่ เป็นพัฒนาการของบุคคลอาจเป็นไปในลักษณะที่ไม่สามารถวัดหรือสังเกตเห็นได้ แต่ก็สามารถอนุมานได้ว่าเกิดการเปลี่ยนแปลงหรือเกิดพัฒนาการ เช่น ในกรณีที่ครูให้เหตุผลกับลูกศิษย์แล้วลูกศิษย์เกิดการเปลี่ยนพฤติกรรม แต่ครูไม่สามารถรู้ได้ว่ามีอะไรเกิดขึ้นที่ทำให้ลูกศิษย์เปลี่ยนพฤติกรรม ลักษณะนี้เกิดขึ้นในกระบวนการทางความคิดที่เรียกว่ามีการเปลี่ยนแปลงในกล่องดำนั้น ซึ่งไม่สามารถเห็นขั้นตอนการเปลี่ยนแปลง แต่ใช้วิธีอนุมานสรุปจากผลลัพธ์ (Outcome) หรือที่ปรากฏได้

2) การตระหนักถึงคุณค่า (Values) เห็นคุณค่าในทุกสิ่งทุกอย่าง รวมทั้งคุณค่าในตัวเองและคุณค่าในผู้อื่น สิ่งของรอบกาย และรู้จักการแสวงหาค่าจากสิ่งที่เกี่ยวข้องได้

3) อัตมโนทัศน์ หรือมีความคิดรวบยอดเกี่ยวกับตัวเอง (Self-concept) รู้ว่าตัวเองเป็นใคร มีธรรมชาติอย่างไร ซึ่งอัตมโนทัศน์จะเป็นตัวชี้นำการกระทำของบุคคล หากบุคคลมีอัตมโนทัศน์ต่อตนเองในเชิงบวกก็จะเป็นบุคคลที่มีความภาคภูมิใจในตัวเอง รู้ถึงความสามารถของตนเอง ทำงานได้มากกว่าที่ผู้อื่นคาดหมาย ตรงกันข้ามหากบุคคลมีอัตมโนทัศน์ต่อตนเองในเชิงลบก็จะมองตัวเองเป็นคนไร้ค่า หมดกำลังใจในชีวิต จะหลีกเลี่ยงงานและหลีกเลี่ยงสังคม ทั้งนี้อัตมโนทัศน์จะเกิดขึ้นจากประสบการณ์ จากการเลี้ยงดู จากการบอกกล่าวของผู้ใกล้ชิด เช่น พ่อ แม่ ครู อาจารย์ เป็นต้น

4) มีความสัมพันธ์กับผู้อื่น (Interpersonal Relations) มีความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล รู้ว่าเมื่อมีความสัมพันธ์กับคนๆ หนึ่งจะต้องวางตัวอย่างไร การรู้จักกาลเทศะในการอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคม เช่น การให้เกียรติ การรู้จักแสดงความยินดีกับผู้อื่น เป็นต้น

สีท เน้นอย่างชัดเจนไว้ว่า การเกิดการเปลี่ยนแปลงไปเป็น (becoming) หรือที่เขาเลือกที่จะใช้คำว่า “วุฒิภาวะ” (maturing) ว่า เป็นการเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ซึ่งเขาอธิบายเพิ่มเติมว่า ในลักษณะการเกิดขึ้นของวุฒิภาวะนี้ ประกอบด้วยส่วนของวุฒิภาวะและการเจริญเติบโตทางกายที่เป็นลักษณะของ Nature เอง และส่วนของ Nurture ที่เป็นการขัดเกลาอบรมสั่งสอนโดยบิดามารดาครู อาจารย์ รวมถึงการปะทะสัมพันธ์กับผู้อื่นในสังคมนี้จะเป็นไปอย่างมีระบบแบบไม่มีที่สิ้นสุด (unending process) มีหน้าที่และโครงสร้างที่ชัดเจน ทั้งนี้ในโครงสร้างแต่ละส่วนจะไม่สามารถเกิดพัฒนาการขึ้นได้อย่างเป็นอิสระ ในทางตรงข้ามโครงสร้างทุกโครงสร้างจะต้องมีพัฒนาการที่

เกี่ยวข้องซึ่งกันและกัน โครงสร้างหนึ่งที่เกิดการพัฒนาจะส่งผลให้โครงสร้างอื่นเกิดการพัฒนาตามไปด้วย ซึ่งพัฒนาการในโครงสร้างทั้ง 4 โครงสร้างนี้จะมีความสัมพันธ์ต่อการเกิดพัฒนาการในมิติทั้ง 5 มิติที่กล่าวไว้ข้างต้น หลักการต่างๆ ที่นำมาสู่ทฤษฎีของอีริกสัน เขาได้ศึกษาและได้ข้อมูลมาจากการรวบรวมข้อมูลจากหลายแห่ง อันได้แก่ การศึกษาวิชาการทางการแพทย์ ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง และการอ่านจากงานวิจัยเชิงคุณภาพที่มีปรากฏอยู่ก่อนแล้ว นอกจากนี้แล้วอีริกสันยังได้ศึกษาหาข้อมูลทางด้านชีววิทยา จิตวิทยา หลักจิตวิเคราะห์ สาระทางมานุษยวิทยา การศึกษา และข้อมูลทางด้านสุขภาพจิตอีกด้วย

1.4.2 ทฤษฎีพัฒนาการของอีริกสัน (Erikson's Theory of Development)

อีริกสัน (1963) ได้อธิบายพัฒนาการของมนุษย์ โดยเน้นความสัมพันธ์และความต้องการทางสังคม เขาเชื่อว่ามนุษย์ในสังคมจะต้องผ่านพัฒนาการทั้ง 8 ระยะต่อเนื่องกันไป และถ้าบุคคลมิได้มีความพอใจหรือสมปรารถนาในพัฒนาการขั้นใด จะมีปัญหาเกิดขึ้นและปัญหานั้นจะสะสมต่อเนื่องไปถึงพัฒนาการในระยะหลัง และมีผลต่อการพัฒนาบุคลิกภาพด้วย

ขั้นพัฒนาการของอีริกสัน (สำเนา ขจรศิลป์, 2542) มีดังนี้

1. ความไว้วางใจ หรือความไม่ไว้วางใจ (Trust/Mistrust) พัฒนาการในขั้นนี้จะเกิดขึ้นในช่วงอายุแรกเกิดจนถึง 2 ขวบ เป็นช่วงที่ต้องได้รับการเอาใจใส่อย่างสม่ำเสมอ ถ้าบิดามารดาตอบสนองความต้องการพื้นฐานได้ดี เด็กจะเกิดความรู้สึกอบอุ่นและพัฒนาต่อไปเป็น “ความไว้วางใจ” ถ้าบิดามารดาเลียดูแลในวัยนี้ไม่เหมาะสม ไม่สามารถตอบสนองความต้องการพื้นฐานของเด็กได้ดี เด็กอาจจะเกิดความหวาดระแวง ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนา “ความไม่ไว้วางใจ” ตนเองและผู้อื่นได้ในอนาคต

2. ความเป็นตัวของตัวเองหรือความไม่มั่นใจในตนเอง (Autonomy/Doubt) พัฒนาการในขั้นนี้เกิดขึ้นในช่วงวัยที่เด็กมีความอยากรู้อยากเห็น อยากกระทำ ถ้าเด็กได้รับการกระตุ้นให้กำลังใจ รวมทั้งมีโอกาสดลองทำในสิ่งที่อยากจะทำ จะส่งผลให้เด็กได้พัฒนาความเป็นตัวของตัวเอง แต่ถ้าเด็กไม่ได้รับโอกาสดังกล่าวโดยมีบุคคลอื่นทำแทนทั้งหมด เด็กจะเกิดความสงสัยในขีดความสามารถของตนเอง และในท้ายที่สุดจะพัฒนาไปสู่การขาดความมั่นใจในตนเอง ไม่กล้าทำในสิ่งต่างๆ

3. ความคิดริเริ่มหรือความรู้สึกผิด (Initiative/Guilt) พัฒนาการในขั้นนี้เกิดขึ้นในช่วงที่เด็กสามารถช่วยเหลือตนเองได้ และต้องการที่จะมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมต่างๆ ถ้าเด็กมีอิสระในการทำกิจกรรมและมีโอกาสได้ซักถามในสิ่งที่สงสัยใคร่รู้ ซึ่งจะพัฒนาไปสู่การมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ แต่ถ้าเด็กขาดทั้งโอกาสในการทำกิจกรรมและการซักถาม เด็กจะเกิดความรู้สึกว่าสิ่งที่ตนทำและถามก่อให้เกิดความรำคาญแก่ผู้ใหญ่และเป็นเรื่องไร้สาระ เด็กก็จะเกิดความรู้สึกผิดที่จะทำสิ่งต่างๆ

4. ความอูตสาหะหรือความรู้สึกต่ำต้อย (Industry/Inferiority) พัฒนาการในขั้นนี้เกิดขึ้นในช่วงเด็กโต ก่อนเข้าสู่ช่วงวัยรุ่น (6-12 ปี) เด็กในวัยนี้จะมีความอูตสาหะขยับหมั่นเพียรในการทำกิจกรรมต่างๆ ให้ลุล่วง สำเร็จและพอใจ ถ้าผลการกระทำไม่ประสบผลสำเร็จจะรู้สึกต่ำต้อย ในช่วงวัยนี้ครูจะมีบทบาทสำคัญมากต่อตัวเด็ก

5. การสร้างเอกลักษณ์หรือความสับสนในบทบาทตนเอง (Identity/Identity Confusion) พัฒนาการในขั้นนี้เกิดขึ้นในช่วงวัยรุ่นตอนต้นถึงตอนปลาย เป็นช่วงวัยที่เริ่มห่างจากบิดามารดา ใช้เวลาส่วนใหญ่กับเพื่อน มีความเป็นตัวของตัวเองมากขึ้น มีโอกาสแสวงหาประสบการณ์ต่างๆ เพื่อค้นหาเอกลักษณ์แห่งตน ไม่ว่าจะเป็นการค้นหาบทบาทที่เหมาะสม ความสนใจ ทักษะ ความต้องการ และเป้าหมายของชีวิต ถ้าหาเอกลักษณ์แห่งตนได้จะมีความพร้อมที่จะพัฒนาไปสู่ขั้นที่ 6 ต่อไป

ในขั้นตอนที่ 5 ซึ่งเป็นช่วงอายุของนิสิตนักศึกษาในมหาวิทยาลัยนั้น เป็นวัยที่มีการพัฒนาการในด้านทำความเข้าใจและรู้จักตนเองได้ หรือสับสนไม่เข้าใจตนเอง ผลดีที่เกิดขึ้นจากพัฒนาการ คือ ความเสียสละ และความซื่อสัตย์ จงรักภักดี ส่วนกลุ่มที่มีอิทธิพลต่อวัยรุ่นคือกลุ่มเพื่อน คนอื่นๆ ในวัยเดียวกันและผู้นำหรือบุคคลหรือสิ่งที่จะยึดถือเป็นตัวอย่าง

ตามความคิดเห็นของอิริคสัน วิถีทางเอกลักษณ์ที่เกิดขึ้นกับวัยรุ่นเกิดจากการมีความสับสนทางบทบาท (role confusion) เกี่ยวกับความไม่รู้ว่าตัวเองเป็นใครและไม่รู้ว่าโตขึ้นจะเป็นอย่างไร สำหรับเด็กวัยรุ่นหลายคน ช่วงวัยรุ่นเป็นช่วงที่รู้สึกในตัวเองที่คลั่งใคล้ เพราะมีความตื่นตัวของแรงขับทางเพศและร่างกายก็เติบโตอย่างรวดเร็ว พวกเขาจึงมีความไม่แน่ใจและรู้สึกอับอายต่อสิ่งที่พวกเขาไม่มั่นใจว่าตัวเองเป็นอยู่และอาจจะเป็นในอนาคต

พฤติกรรมของวัยรุ่นหลายคนมีลักษณะแบบเบ็ดเสร็จ (Totalism) เป็นการตั้งกฎเกณฑ์เบ็ดเสร็จ ในค่านิยมความเชื่อและความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (Erikson, 1964) วัยรุ่นจะรับอุดมการณ์ที่ง่าย และทำตามโดยไม่สงสัย โดยมีการยอมรับคำพูดของคนที่เขาเชื่อว่าเป็นวีรบุรุษในวงการยาเสพติด หรือยอมรับคำพูดของแก๊งเด็กมีปัญหาหรือพวกคลั่งไคล้ลัทธิทางศาสนา และเชื่อกลุ่มการเมืองที่ดูเหมือนจะให้คำตอบต่อปัญหาที่ยุ่งยากของพวกเขา อิริคสันได้เตือนเราว่าอย่าคิดว่าพฤติกรรมเหล่านั้นผิดปกติ ตรงกันข้ามเราควรพยายามเข้าใจว่าเป็นอีกวิถีทางในการแก้ปัญหา แม้การกระทำดังกล่าวจะมีผลทำลายชนไม่น่าให้อภัย แต่ก็มีคุณค่าต่อการอยู่รอดสำหรับหนุ่มสาวหลายคน (Erikson, 1964)

ความคิดเห็นทั่วไปของอิริคสันที่มีต่อพัฒนาการของเด็กนั้นเป็นไปในแง่ดี ทั้งนี้เขาคิดว่าความสับสนบางส่วนและความล้มเหลวในการที่จะสร้างสรรค์ของเด็กมิได้เป็นความผิดของเด็ก แต่เป็นผลมาจากการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทางการเมือง วัฒนธรรมและเทคโนโลยี ซึ่งทำให้ไม่เชื่อถือค่านิยมที่มีอยู่เพราะมันใช้ไม่ได้อีกต่อไป นอกจากนี้อาจเชื่อมโยงกับคนรุ่นก่อน ซึ่งไม่แน่ใจในค่านิยมของตนเอง ทำให้ไม่สามารถสอนลูกได้อย่างถูกต้อง

ประการสุดท้ายผู้ใหญ่บางส่วนยังเป็นตัวเตรียมการประท้วงในหมู่วัยรุ่น เพราะผู้ใหญ่พวกนี้คอร์รัปชันและทำสิ่งที่ชั่วร้าย จึงทำให้พวกเขาเป็นแบบอย่างไม่ได้ อิริคสันได้ย้ำเน้นว่าผู้ใหญ่ต้องการเด็กเหมือนเด็กต้องการผู้ใหญ่ เพราะเด็ก ๆ จะเป็นผู้ดูแลสังคมในอนาคต การประท้วงของพวกเขาจะทำให้ผู้ใหญ่ปรับปรุงระบบค่านิยมเสียใหม่

การแก่วิกฤติของวัยรุ่นที่ประสบความสำเร็จ ทำให้เกิด fidelity ซึ่งอิริคสันเรียกว่า “ความสามารถในการคงไว้ซึ่งความจงรักภักดี ซึ่งให้โดยอิสระทั้งๆ ที่มีการขัดแย้งกันของระบบของค่านิยม” (Erikson, 1964) ปัจจุบันนี้วัยรุ่นมีความซื่อสัตย์ต่อตัวเองและต่อบุคคลสำคัญในชีวิตมากขึ้น พวกเขาเลือกคบเพื่อน เลือกคู่ เลือกเพื่อนร่วมงานและผูกพันกับคนเหล่านี้ พวกเขาสร้างความซื่อสัตย์ต่อวิสัยทัศน์เกี่ยวกับอนาคต และพวกเขาจะพยายามทำให้สำเร็จ (Erikson, 1975) พวกเขาพร้อมที่จะทำหน้าที่ในสังคมเทคโนโลยีโดยมิเพียงแต่เป็นผู้ปกป้องประเพณีและวัฒนธรรม แต่ยังเป็นคนฟื้นฟูและคนสร้างสรรค์วัฒนธรรมใหม่ วัยรุ่นที่แก้ปัญหาวิกฤติทางเอกลักษณ์ไม่ได้ จะพัฒนาเอกลักษณ์เชิงลบ (negative identity) ซึ่งพวกเขาจะเหยียดหยามและแสดงท่าทีที่มองโลกในแง่ร้ายต่อบทบาทที่สังคมมอบให้และต่อสิ่งที่ชุมชนคิดว่าดี พวกเขาจะมีความจงรักภักดีต่อกลุ่มคน ประชาชนและอุดมการณ์ที่ทำร้ายตัวเองและทำลายสังคม

6. ความใกล้ชิดสนิทสนมหรือการแยกตัว (Intimacy/Isolation) พัฒนาการในขั้นนี้จะเกิดขึ้นในช่วงวัยผู้ใหญ่ตอนต้นถึงวัยกลางคน บุคคลที่ค้นพบเอกลักษณ์แห่งตน จะเข้าใจชีวิตและเข้าใจผู้อื่นมากขึ้น สร้างความใกล้ชิดสนิทสนมกับผู้อื่นได้ดี ซึ่งจะนำไปสู่การแต่งงานเพื่อสร้างความสัมพันธ์ใกล้ชิดซึ่งกันและกัน แต่ถ้าบุคคลมีปัญหาในการค้นหาเอกลักษณ์แห่งตนก็อาจสร้างปัญหาในการสร้างความใกล้ชิดสนิทสนมกับผู้อื่นและนำไปสู่การแยกตัวออกไปอยู่ตามลำพัง

7. การสร้างสรรค์ประโยชน์แก่สังคมหรือความเบื่อหน่าย (Generativity/Stagnation) พัฒนาการในขั้นนี้เกิดขึ้นในช่วงวัยกลางคนถึงวัยชรา เป็นช่วงวัยที่ผ่านพ้นขั้นที่ 7 มาแล้ว และเป็นผู้ที่มีความสุขความเจริญ ความสำเร็จในชีวิต พร้อมที่จะเป็นผู้ให้ แต่ถ้าบุคคลใดไม่สามารถพัฒนามาถึงขั้นที่ 7 ได้ก็จะเกิดความท้อแท้สิ้นหวัง เมื่อชีวิตและสังคม ไม่สามารถสร้างสรรค์ประโยชน์แก่สังคมได้

8. บูรณภาพหรือความสิ้นหวัง (Integrity/Despair) พัฒนาการในขั้นนี้เกิดขึ้นในช่วงสุดท้ายของชีวิต งานและกิจกรรมต่างๆ ลดน้อยลงมาก ถ้าบุคคลใดมีพัฒนาการในขั้นที่ 5, 6 และ 7 เป็นอย่างดี ก็จะมีบูรณภาพของชีวิต คือมีความมั่นคงพร้อมบริบูรณ์ในทุกด้านแล้ว แต่ถ้าในขั้นพัฒนาการที่ผ่านมานี้ไม่เป็นไปด้วยดีหรือไม่เหมาะสม บุคคลนั้นอาจเกิดความท้อแท้สิ้นหวังและไร้สุข

ขั้นตอนพัฒนาการของอิริคสัน สรุปได้ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ขั้นตอนพัฒนาการของอิริคสัน

ขั้นที่	ผลของการพัฒนา		ช่วงอายุ
	ทางบวก	ทางลบ	
1	ความไว้วางใจ (Trust)	ความไม่ไว้วางใจ (Mistrust)	ตั้งแต่เกิด - 2 ปี
2	ความเป็นตัวของตัวเอง (Autonomy)	ความไม่มั่นใจในตนเอง (Doubt)	3 - 6 ปี
3	ความคิดริเริ่ม (Initiative)	ความรู้สึกผิด (Guilt)	10 - 14 ปี
4	ความขยันหมั่นเพียร (Industry)	ความรู้สึกต่ำต้อย (Inferiority)	14 - 20 ปี
5	มีเอกลักษณ์ (Identity)	มีความสับสน (Role Confusion)	20 - 40 ปี
6	ความผูกพัน (Intimacy)	การแยกตัว (Isolation)	40 - 65 ปี
7	การทำประโยชน์ให้สังคม (Generativity)	ความเหนื่อยหน่าย (Stagnation)	65 ปีขึ้นไป
8	บูรณาภาพ (Integrity)	ความสิ้นหวัง (Despair)	

1.4.3 ทฤษฎีการพัฒนาศติปัญญาและจริยธรรมของเพอร์รี่ (Perry's Scheme of Intellectual and Development)

ทฤษฎีการพัฒนาศติปัญญาและจริยธรรมของเพอร์รี่ (Perry, 1970) เป็นทฤษฎีที่มุ่งเน้นเรื่องการพัฒนาจิตตปัญญาศึกษาด้านสติปัญญาและด้านจริยธรรมในเด็กที่แสดงออกอย่างเปิดเผยโดยใช้ตำแหน่ง (Position) เป็นสิ่งบ่งชี้ระดับของพัฒนาการโดยไม่เกี่ยวข้องกับระยะเวลา เพอร์รี่แบ่งโมเดลพัฒนาการทางสติปัญญาและจริยธรรมตามการแสดงออกเชิงตรรก 9 ตำแหน่ง ใน 3 กลุ่ม ดังนี้

1. ตำแหน่งที่ 1-3 เป็นตำแหน่งบ่งชี้ลักษณะการแบ่งโลกของตนของเด็ก ออกเป็น 2 ด้าน อย่างชัดเจน (Dualism Modified) ในช่วงตำแหน่งนี้นักศึกษาจะแบ่งมุมมองของตนออกเป็น 2 ด้าน คือ ด้านบวกและด้านลบ ด้านผิดและด้านถูก การเรียนรู้ของนักศึกษายิ่งอยู่ในช่วงนี้จะขึ้นอยู่กับตนเองเป็นสำคัญ เนื้อหาคำสอนของอาจารย์เป็นสิ่งที่นักศึกษายิ่งยึดเอาไว้

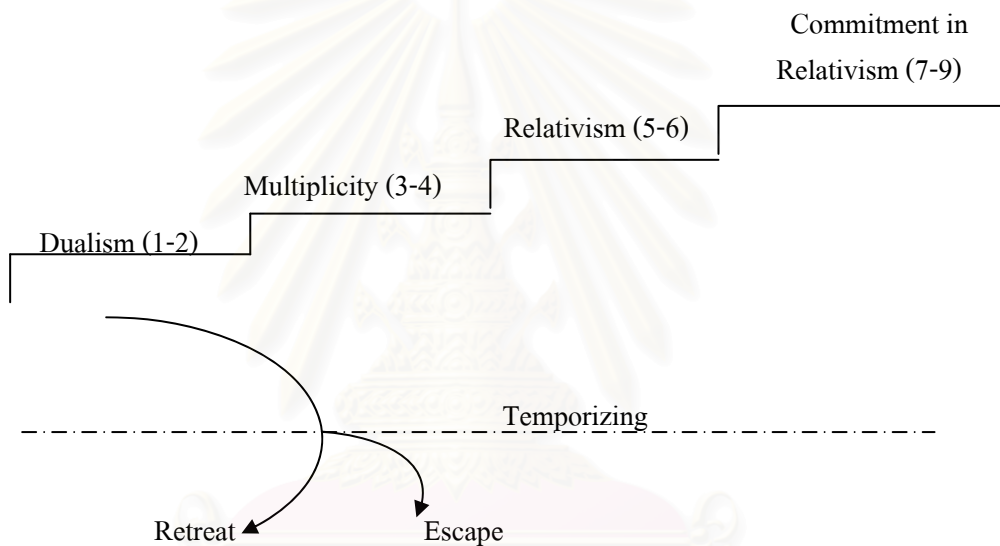
2. ตำแหน่งที่ 4-6 เป็นตำแหน่งบ่งชี้ถึงการค้นพบความสัมพันธ์ (Relative Discovered) ในช่วงนี้นักศึกษามีความเข้าใจในความสลับซับซ้อนของความรู้ว่าประกอบด้วย

บริบทต่างๆ สัมพันธ์กันอยู่อย่างสอดคล้อง นิสิตนักศึกษาสามารถใช้ความคิดของตนเพื่อวิเคราะห์ตนเองและผู้อื่นได้

3. ตำแหน่งที่ 7-9 เป็นตำแหน่งบ่งชี้ถึงการตกลงร่วมในการค้นพบ

ความสัมพันธ์ (Commitments in Relativism Developed) ในช่วงนี้นิสิตนักศึกษาจะค้นพบตนเอง โดยอาศัยพื้นฐานข้อเท็จจริงที่มีการตกลงร่วมในความสัมพันธ์ระหว่างความคิด ค่านิยม พฤติกรรม ต่อบุคคลอื่น เช่น การประพฤติตามหลักคำสอนศาสนา การแต่งงานเพื่อสร้างสถาบันครอบครัว การประกอบ สัมมาอาชีพ เป็นต้น

กระบวนการทั้ง 9 ตำแหน่งข้างต้น จะเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตของนิสิตนักศึกษา แม้จะสำเร็จการศึกษาไปแล้วก็ตาม ดังรายละเอียดในแผนภูมิที่ 3

แผนภูมิที่ 3 รูปแบบการพัฒนาสติปัญญาและจริยธรรมของเพอร์รี่

จากทฤษฎีของเพอร์รี่จะเห็นว่า ในการพัฒนาทักษะทางสังคมของนิสิตนักศึกษา ต้องอาศัยความรู้หรือสติปัญญาในการคิดอย่างมีโครงสร้าง ดังนั้นระดับสติปัญญาและระดับการมีจริยธรรมของนิสิตนักศึกษาจึงเกี่ยวข้องกับทักษะทางสังคม ซึ่งสามารถนำแนวคิดดังกล่าวมาใช้เป็นแนวทางส่งเสริมให้นิสิตนักศึกษามีความเคารพในตนเองมากขึ้นและมีความเชื่อมั่นมากขึ้น เมื่อมีสติปัญญา รู้คิด มีความรู้ดี ล้ำพียงความมีทักษะทางสังคมอย่างเดียวไม่ทำให้นิสิตนักศึกษารู้สึกเคารพตนเอง เชื่อมั่นในความสามารถของตนเองสูงขึ้น ต้องเกี่ยวพันไปกับระดับของสติปัญญาด้วยจึงจะปรับเปลี่ยนพฤติกรรมทางสังคมในด้านบวก

ตอนที่ 2 มาตรวัดทักษะทางสังคม

2.1 มาตรฐานค่า (Rating Scale)

2.1.1 ความหมายของมาตรฐานค่า

อุทุมพร (ทองอุไทย) จามรمان (2548: 1) ให้ความหมายของมาตรฐานค่าว่า หมายถึง เครื่องมือที่ใช้รวบรวมข้อมูลชนิดหนึ่งเหมือนแบบทดสอบ แบบวัดทางจิตวิทยา แบบสัมภาษณ์ แบบสังเกต หากแต่เป็นเครื่องมือที่มุ่งให้ผู้ตอบตนเอง (Self Report) มากกว่าให้ผู้อื่นประเมินค่าลักษณะที่ต้องการ

2.1.2 ประเภทของมาตรฐานค่า

อุทุมพร (ทองอุไทย) จามรมาน (2548: 2) จัดมาตรฐานค่าเป็น 2 ประเภทใหญ่ๆ คือ

2.1.2.1 ประเภททั่วไป ซึ่งแยกเป็นประเภทย่อยๆ คือ

มาตรฐานกำหนดตัวเลข (Numerical Scale)

มาตรฐานกำหนดตัวเลข (Numerical Scale)

มาตรฐานกำหนดเส้น (Graphs Scale)

มาตรฐานกำหนดมาตรฐาน (Standard Scale)

มาตรฐานกำหนดมาตรฐาน (Cumulated Point Scale)

มาตรฐานกำหนดตัวเลือก (Forced Choice Scale)

2.1.2.2 ประเภทเฉพาะ แยกได้ 3 ประเภทย่อย คือ

Likert Rating Scale

Guttman Rating Scale

Osgood Rating Scale

2.1.3 ลักษณะของมาตรฐานค่า

มาตรฐานค่าเป็นเครื่องมือที่ช่วยในการตีค่าคุณลักษณะทางจิตวิทยาอันเป็นสิ่งที่ซับซ้อนและเป็นนามธรรม วัดได้ยากออกมาเป็นค่าเชิงปริมาณอย่างเป็นระบบ มาตรฐานค่าประกอบด้วย 2 ส่วน คือ ส่วนที่เป็นข้อความหรือสิ่งเร้ากับส่วนที่เป็นคำตอบหรือสเกลซึ่งแสดงถึงระดับความเข้มของพฤติกรรมหรือคุณลักษณะนั้นๆ ซึ่งลักษณะที่ดีของมาตรฐานค่ามีดังนี้

2.1.3.1 ส่วนของชุดสิ่งเร้าที่เป็นลักษณะที่จะให้ประเมินหรือพฤติกรรมที่เลือกมาควรมีลักษณะดังนี้

- 1) เป็นสิ่งที่มีความสำคัญตรงกับสิ่งที่ต้องการวัดมากที่สุด

- 2) ต้องเป็นอิสระ ไม่กำกวมกับลักษณะอื่น
- 3) เป็นสิ่งที่สามารถสังเกตเห็นได้โดยตรง
- 4) มีความเป็นเอกเทศไม่ใช่องค์ประกอบของลักษณะที่มีความสัมพันธ์

กันต่ำ

- 5) คุณลักษณะที่จะให้ประเมินไม่ควรมีมากเกินไป

2.1.3.2 ส่วนของคำตอบที่ให้ความหมายระดับพฤติกรรมจะต้องสร้างดังนี้

1) ให้คำนิยามหรือบรรยายระดับพฤติกรรมของแต่ละลักษณะที่จะประเมินให้ชัดเจน เพื่อให้เกิดความชัดเจน เป็นที่เข้าใจตรงกันของผู้ประเมิน จะทำให้สามารถตัดสินใจได้อย่างเป็นปรนัยและมีความเที่ยง

- 2) สิ่งที่อธิบายระดับพฤติกรรมจะต้องมีความต่อเนื่องกันตามลำดับ

ทุกสเกล

- 3) คำอธิบายสเกลแต่ละพฤติกรรมจะต้องสอดคล้องกับแต่ละลักษณะ

- 4) ควรเป็นคำอธิบายที่เข้าใจง่ายและตรงกัน สามารถมองเห็นเป็น

รูปธรรมมากกว่าที่จะใช้คำวิเศษง่าย ๆ ทั่วไป

- 5) การอธิบายในทุกสเกลจะต้องเป็นเรื่องเดียวกัน

- 6) จำนวนช่วงหรือสเกลที่จะประเมินควรสร้างให้เหมาะสม โดยปกติมัก

แบ่งเป็น 3-7 ช่วง มีการนิยามคำตอบของแต่ละสเกลอย่างชัดเจน และควรมีการสลับช่วงหรือลำดับพฤติกรรมจากมากไปหาน้อย และจากน้อยไปหามาก เพื่อที่จะแก้ปัญหาการประเมินโดยอัตโนมัติ

2.1.4 ขั้นตอนการพัฒนามาตรประมาณค่า

ในการพัฒนามาตรทางจิตวิทยาและทางพฤติกรรมศาสตร์ เดเวลลิส (DeVellis, 1991 อ้างถึงใน ฅฎฐภรณ์ หลาวทอง, 2544) มีข้อเสนอแนะโดยทั่วไป 8 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 กำหนดให้แน่ชัดว่าอะไรคือสิ่งที่ต้องการวัด ซึ่งประกอบไปด้วยความชัดเจนในเชิงทฤษฎี ลักษณะที่เฉพาะเจาะจงในโครงสร้างของสิ่งที่วัดไม่กว้างหรือแคบจนเกินไป และสิ่งใดที่จะรวมเข้าไปในการวัดครั้งนี้ด้วย

ขั้นที่ 2 สร้างข้อคำถามโดยต้องเลือกข้อคำถามที่สะท้อนถึงจุดมุ่งหมายในการวัด สร้างข้อคำถามที่มีลักษณะเท่าเทียมกัน จำนวนข้อคำถามควรมีจำนวนมากเป็น 3 หรือ 4 เท่าของมาตรสุดท้ายที่ต้องการ แยกแยะข้อคำถามที่มีลักษณะที่ติดออกจากข้อคำถามที่มีลักษณะที่ไม่ดี โดยพิจารณาจากความกำกวมของข้อคำถาม การมีข้อความที่ยาวเกินไป อ่านแล้วเข้าใจยากหรือมีหลายแนวคิดอยู่ในข้อเดียวกัน ข้อความในข้อคำถามไม่ควรเป็นบวกหรือเป็นลบมากเกินไป

ขั้นที่ 3 กำหนดรูปแบบสำหรับการวัดว่าจะมีลักษณะของมาตรเป็นเช่นไร อาทิ มาตรแบบเทอร์สโตน มาตรแบบกัทแมน มาตรแบบออสกูด หรือมาตรแบบลิเคิร์ต จำนวนช่วง

ของการวัดจะเป็นเท่าไร มีรูปแบบการตอบลักษณะใด แบบสองทางหรือแบบทางเดียว พร้อมทั้งกำหนดระยะเวลาในการตอบให้ชัดเจน

ขั้นที่ 4 ให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาข้อคำถามที่สร้างขึ้นในรอบแรก โดยให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบการให้นิยามปรากฏการณ์ของสิ่งที่จะวัดของผู้สร้างมาตรวจว่ามีความสัมพันธ์กับข้อคำถามที่สร้างขึ้นหรือไม่ อย่างไร แล้วประเมินความชัดเจนและความถูกต้องของข้อคำถามในเชิงเนื้อหา การใช้คำ โครงสร้างในการวัด เป็นต้น ผู้เชี่ยวชาญต้องสามารถบอกได้ว่าประเด็นใดควรตกไปและประเด็นใดควรที่จะเพิ่มเข้ามา และสุดท้ายผู้สร้างมาตรจะต้องสรุปความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด แล้วตัดสินใจว่าจะยอมรับหรือปฏิเสธคำแนะนำใดบ้าง ซึ่งในขั้นตอนนี้ถือเป็นความรับผิดชอบของผู้สร้างมาตรเอง

ขั้นที่ 5 พิจารณาเลือกข้อคำถามที่มีความตรงตามที่กล่าวไว้ว่าหัวใจของมาตรคือชุดของข้อคำถามที่พัฒนาขึ้น ถ้าเป็นไปได้ควรเพิ่มเติมข้อคำถามกระหนงที่คล้ายคลึงกันหรือเป็นแบบคู่ขนานลงในมาตร ซึ่งข้อคำถามดังกล่าวที่ช่วยในการตรวจสอบความตรงของมาตร และมีความเป็นไปได้ที่ผู้ตอบจะตอบมาตรตามความต้องการของสังคม (Social Desirability) ดังนั้น ควรเพิ่มเติมข้อคำถามในมาตรเพื่อตรวจสอบการตอบตามความต้องการของสังคมเข้าไปในมาตรด้วย และควรตรวจสอบถึงความลำเอียงในการตอบด้วย ทั้งนี้เพื่อให้ได้มาตรที่มีความตรงอย่างสมบูรณ์

ขั้นที่ 6 นำมาตรไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง โดยการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งประเด็นนี้ยังไม่มีประเด็นที่เป็นข้อสรุปที่แน่นอน ตามหลักเหตุผลแล้วกลุ่มตัวอย่างควรมีขนาดใหญ่ Nunnally (1978) กล่าวว่า จำนวนของกลุ่มตัวอย่างที่จะวัดนั้นมีความเกี่ยวข้องกับจำนวนข้อคำถามด้วย โดยเสนอว่ากลุ่มตัวอย่างควรมีจำนวน 300 คน จึงถือว่าเพียงพอ ทั้งนี้เพื่อลดความเสี่ยงในเรื่องรูปแบบของความแปรปรวนร่วมระหว่างข้ออาจจะไม่คงที่ และความไม่เป็นตัวแทนของประชากรที่ตั้งใจจะใช้มาตร

ขั้นที่ 7 การประเมินข้อคำถาม โดยการทดสอบข้อคำถามที่สร้างขึ้นเพื่อหาข้อคำถามที่มีความสัมพันธ์สูงกับคะแนนจริงหรือตัวแปรแฝงที่ต้องการวัดโดยพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างข้อ (Inter-correlation) หากมีค่าสูงแสดงว่ามีตัวแปรแฝงร่วมกันอยู่ หากพบว่าค่าความสัมพันธ์เป็นลบควรพิจารณาว่าได้มีการกลับขั้วการให้คะแนนหรือไม่ ถ้ายังไม่ได้กลับขั้วการให้คะแนนก็กลับคะแนนให้เรียบร้อย แล้วจึงหาความสัมพันธ์อีกครั้งหนึ่ง หลังจากนั้นหาความสัมพันธ์รายข้อกับคะแนนรวม โดยที่ไม่ได้รวมคะแนนของข้อที่จะหาความสัมพันธ์ไปด้วย uncorrected correlation คือการหาค่าความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนในข้อนั้นกับคะแนนทั้งหมดของมาตร ตรวจสอบความแปรปรวนรายข้อหากข้อคำถามมีความแปรปรวนสูง แสดงว่ากลุ่มผู้ตอบมีความหลากหลายในการตอบ แล้วหาค่าเฉลี่ยของข้อคำถามเพื่อหาจุดกึ่งกลางของพิสัย การตอบ ตรวจสอบความเที่ยงของมาตร โดยเฉพาะสัมประสิทธิ์แอลฟา ซึ่งมีค่าอยู่ระหว่าง 0 ถึง 1 Nunnally (1978) เสนอว่าค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา 0.70 ขึ้นไปจึงจะสามารถยอมรับได้

ขั้นที่ 8 กำหนดความยาวที่เหมาะสมของมาตร เนื่องจากความยาวของมาตรมีผลต่อความเที่ยง ทำให้มีความแปรปรวนระหว่างข้อคำถามสูง ดังนั้นการเพิ่มจำนวนข้อเข้าไปในมาตรทำให้มีความเที่ยงสูงขึ้น แต่ถ้ามาตรมีขนาดสั้นก็จะทำให้ผู้ตอบไม่เกิดความเบื่อหน่าย ดังนั้นผู้สร้างมาตรควรพิจารณาถึงความยาวที่เหมาะสมของมาตรด้วย หากต้องคัดข้อคำถามออกควรพิจารณาข้อคำถามที่มีความสัมพันธ์ต่ำกับข้อคำถามอื่นๆ เป็นต้น

2.1.5 การตรวจสอบคุณภาพของมาตรประมาณค่า

คุณภาพที่สำคัญของค่าที่ต้องตรวจสอบก่อนนำไปใช้จริง ได้แก่ อำนาจจำแนกของข้อความรายข้อและความตรงกับความเที่ยงของมาตรประมาณค่าทั้งฉบับ

1. การตรวจสอบอำนาจจำแนก อำนาจจำแนกของมาตรประมาณค่าหรือมาตรวัดเจตคติเป็นคุณภาพของข้อความที่แสดงถึงความสามารถในการจำแนกแยกกลุ่มผู้ตอบออกเป็นประเภทที่มีความเห็นไปในทางบวกหรือมีความเห็นไปในทางลบออกจากกันได้ สำหรับมาตรประมาณค่าทั่วไปและมาตรวัดเจตคติของลิเคิร์ตกับมาตรวัดเจตคติของออสกุนด์นั้น การตรวจสอบหาอำนาจจำแนกของข้อความจะใช้วิธีการทดสอบค่าเฉลี่ยระหว่างกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำตามเทคนิค 25% ของลิเคิร์ต กล่าวคือ เมื่อนำแบบประเมินค่าไปทดสอบกลุ่มตัวอย่างมาแล้ว ตรวจสอบให้คะแนนเรียงคะแนนจากมากไปหาน้อย คัดเลือกผู้ที่ได้คะแนนสูงสุดและรองลงมา 25% ให้เป็นกลุ่มสูงและผู้ที่ได้คะแนนต่ำสุดและรองขึ้นไป 25% เป็นกลุ่มต่ำ จากนั้นหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และความแปรปรวน (S^2) ของคะแนนในแต่ละกลุ่ม นำไปทดสอบด้วย t-test ถ้าข้อความใดพบว่ามีความสำคัญแปลว่าข้อความนั้นมีอำนาจจำแนกใช้ได้

ความหมายของค่าอำนาจจำแนก

พวงรัตน์ ทวีรัตน์ (2538) กล่าวว่า อำนาจจำแนกเป็นคุณสมบัติของเครื่องมือที่สามารถจำแนกบุคคลออกเป็น 2 กลุ่มที่มีคุณลักษณะต่างกันในเรื่องที่ศึกษา ถ้าเครื่องมือเป็นแบบทดสอบวัดความรู้และปัญญา (Cognitive Domain) ก็จำแนกออกเป็นกลุ่มเก่งและกลุ่มอ่อน ถ้าเครื่องมือเป็นแบบสอบถามความคิดเห็นหรือมาตรวัดทัศนคติก็จำแนกเป็น 2 กลุ่มที่มีความคิดเห็นหรือทัศนคติในทางบวกและทางลบ

ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ (2543) กล่าวว่า ค่าอำนาจจำแนก หมายถึงความสามารถในการแยกลักษณะของคน 2 กลุ่มได้ นั่นคือแยกคุณลักษณะนั้นสูงกับคนที่มีคุณลักษณะนั้นต่ำ เช่น วัดความซื่อสัตย์ คนที่ได้คะแนนสูงแปลว่ามีความซื่อสัตย์มาก ส่วนคนที่ได้คะแนนต่ำแปลว่า เป็นคนไม่มีความซื่อสัตย์หรือซื่อสัตย์น้อย

สรุปว่า อำนาจจำแนก หมายถึง ความสามารถในการแยกบุคคลออกเป็น 2 กลุ่มที่มีคุณลักษณะต่างกัน ในการวิจัยครั้งนี้ คือ อำนาจจำแนกกลุ่มนิสิตนักศึกษาที่มีทักษะทางสังคมสูงและทักษะทางสังคมต่ำ

2. ความตรง (Validity) ความตรงของมาตรเกี่ยวข้องกับเรื่องที่ว่ามาตรนั้นวัดอะไรและวัดได้ดีเพียงใด ในเรื่องนี้เราต้องไม่รับเอาแต่เรื่องมาตรเป็นดัชนีว่ามาตรนั้นวัดอะไร ซึ่งมาตรให้เพียงป้ายสะดวกสั้นๆ สำหรับบอกเงื่อนไขที่มีความหมายสำหรับพฤติกรรมที่คลุมไปถึง แม้ว่าได้เพิ่มความพยายามที่จะตั้งชื่อมาตรให้จำเพาะและมีคำนิยามที่วัดได้มากยิ่งขึ้นแล้วก็ตาม ลักษณะประจำตัวที่วัดได้ด้วยมาตรฉบับหนึ่งมีความหมายเพียงเป็นลักษณะประจำที่ได้จากการพิจารณาตรวจสอบแหล่งสาระข้อเท็จจริงที่เป็นวัตถุประสงค์ และการทำการวิจัยให้ประจักษ์ที่ใช้ในการหาความตรงของมาตรฉบับนั้น ยิ่งกว่านั้นความตรงของมาตรไม่สามารถจะใช้ศัพท์ต่างๆไปรายงานได้ ไม่สามารถกล่าวได้ว่า มาตรฉบับใดมีความตรงสูงหรือต่ำเท่าที่มีอยู่ในคำแนะนำย่อๆ ความตรงของมาตรต้องหาด้วยการอ้างอิงถึงการเลือกใช้มาตรโดยเฉพาะตอนนั้นด้วย

ตามหลักแล้ว วิธีการหาความตรงของมาตรทุกวิธีเกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างการทำมาตรฉบับนั้นกับข้อเท็จจริง สังเกตได้อย่างอิสระของลักษณะพฤติกรรมที่กำลังพิจารณากัน ระเบียบวิธีจำเพาะที่ใช้ค้นหาสัมพันธภาพเหล่านี้มีมากและเรียกชื่อต่างๆ กัน ในหนังสือ Standards for Educational and Psychological Tests and Manuals, 1966 ได้จัดแบ่งวิธีการเหล่านี้ออกเป็นสามประเภทใหญ่ๆ คือ ความตรงตามเนื้อหา ความตรงตามเกณฑ์สัมพันธ และความตรงตามโครงสร้างหรือทฤษฎี

การตรวจสอบความตรงมี 2 ระยะ คือ ระยะก่อนเก็บรวบรวมข้อมูลกับระยะหลังเก็บรวบรวมข้อมูล การตรวจสอบความตรงในระยะก่อนการรวบรวมข้อมูลคือ การพิจารณาตัดสิน (Judgement) โดยผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญในสาขาที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรที่ต้องการวัด ส่วนการตรวจสอบความตรงหลังการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นการหาความตรงโดยการใช้ข้อมูลเชิงประจักษ์

การหาความตรงโดยการพิจารณาตัดสิน มักเริ่มต้นก่อนการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการพิจารณาความถูกต้องของการให้คำจำกัดความเชิงปฏิบัติการของตัวแปรทางจิตวิทยา ความครอบคลุมของประเด็นย่อย ลักษณะและภาษาของข้อความที่เขียนซึ่งความตรงในระยะนี้คือความตรงตามเนื้อหา

การหาความตรงโดยข้อมูลเชิงประจักษ์เริ่มต้นหลังจากที่รวบรวมข้อมูลไปแล้ว เป็นการนำสถิติเข้ามาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล สถิติที่นำมาใช้ได้แก่ การวัดแนวโน้มเข้าสู่ส่วนกลาง การวัดการกระจาย ลักษณะการแจกแจงความถี่ของข้อมูล การหาความสัมพันธ์ระหว่างข้อและระหว่างตัวแปร การวิเคราะห์ตัวประกอบที่ซ่อนอยู่ในสาระเนื้อหา ความตรงในระยะนี้ได้แก่ความตรงตามเกณฑ์ ความตรงตามการทำนาย และความตรงตามโครงสร้างหรือทฤษฎี

ดังนั้น การจำแนกประเภทของการตรวจสอบความตรง ก็คือ การจำแนกวิธีการหาหลักฐานเพื่อระบุความตรงหรืออาจกล่าวได้ว่า เป็นการจำแนกวิธีแสวงหาข้อมูลตามวัตถุประสงค์ คือ

1. ความตรงตามเนื้อหา
2. ความตรงตามเกณฑ์สัมพัทธ์
3. ความตรงตามทฤษฎีที่ใช้

การตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (Content Validity)

เนื่องจากข้อความในมาตรได้มาจากตัวอย่างของเนื้อหาที่ต้องการวัดซึ่งจัดว่าเป็นกลุ่มตัวอย่างของเนื้อหาหรือเป็นตัวแทนของประชากรเนื้อหา ชุดของข้อคำถามจึงเป็นชุดหนึ่งในทุกๆ ชุดที่จะเป็นไปได้ของเนื้อหาในประชากรเนื้อหา ซึ่งการได้ข้อคำถามจะถือว่าเป็นการสุ่มข้อคำถามในประชากร ดังนั้นคำจำกัดความของการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาก็คือ “ประเภทของหลักฐานที่ตรงกับการใช้ตัวอย่างเนื้อหาในประชากรเนื้อหา” การตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาจึงเกี่ยวข้องกับ (ก) ความสอดคล้องกับเนื้อหา และ (ข) ความเป็นตัวแทนของประชากรเนื้อหา การตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาจึงเป็นการตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างความตั้งใจจะใช้ข้อมูลจากข้อความซึ่งเป็นตัวแทนของประชากรเนื้อเรื่องกับข้อความที่สร้างขึ้น

วิธีตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาใช้กลุ่มบุคคลประมาณ 5 คนที่มีความรู้ในเนื้อหาสาระทฤษฎี กลุ่มคนเหล่านี้ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านนั้นๆ ที่มีความรู้ในเรื่องตัวแปรนั้นๆ ให้คนกลุ่มนี้ได้รับเอกสารที่เกี่ยวข้องกับคำจำกัดความเชิงปฏิบัติการ เอกสาร ตำรา หรือรายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อพิจารณาในประเด็นคำจำกัดความเชิงปฏิบัติการเสียก่อน

ปัญหาที่พบบ่อยก็คือผู้เชี่ยวชาญนั้นไม่ใช่ผู้เชี่ยวชาญที่แท้จริง ความตรงตามเนื้อหาจึงกลายเป็นความตรงผิวเผิน (Face Validity) ดังนั้น การพิจารณาคุณสมบัติของผู้เชี่ยวชาญจึงเป็นสิ่งสำคัญ โดยเน้นว่าบุคคลดังกล่าวมีผลงาน หลักฐานที่ชี้ชัดในความเชี่ยวชาญนั้นๆ จริงๆ หลักฐานที่ควรพิจารณาในการเป็นผู้เชี่ยวชาญ ได้แก่ ผลงานทางวิชาการที่ทันสมัยต่อเนื่องมาเป็นระยะเวลานาน

การตรวจสอบความตรงตามเกณฑ์สัมพัทธ์ (Criterion Related Validity)

การแสวงหาหลักฐานเพื่อตรวจสอบความตรงตามเกณฑ์สัมพัทธ์จะต้องระบุเกณฑ์ภายนอกที่เกี่ยวข้องก่อน เช่น ลักษณะก้าวร้าวของคน มีความหมายสอดคล้องกับความก้าวร้าวของมาตรที่วัดความก้าวร้าวหรือไม่

เกณฑ์ภายนอกในที่นี้จำแนกตามช่วงเวลาได้ 2 ระยะคือ เกณฑ์ภายนอกในปัจจุบันกับ เกณฑ์ภายนอกในอนาคต การตรวจสอบความตรงตามเกณฑ์ภายนอกในปัจจุบันเรียกว่า Concurrent Validation ส่วนการตรวจสอบความตรงตามเกณฑ์ภายนอกในอนาคตเรียกว่า Predictive Validation

วิธีตรวจสอบความตรงตามเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องนิยมใช้ค่าความสัมพันธ์โดยมีขั้นตอน ดังนี้

1. การกำหนดเกณฑ์ หรือเครื่องมือวัดที่ได้มาตรฐานหรือที่เชื่อถือได้ก่อน
 2. การรวบรวมข้อมูล 2 ชุด ชุดหนึ่งคือข้อมูลที่ได้จากเครื่องมือที่สร้างและอีกชุดหนึ่งคือ ข้อมูลที่ได้จากแบบวัดตัวแปรนี้ แต่เป็นมาตรฐานแล้ว หรือที่เชื่อถือได้แล้ว
 3. กำหนดหาความสัมพันธ์ของข้อมูลทั้งสองชุด ถ้าได้ค่าความสัมพันธ์สูงและมีนัยสำคัญและมีทิศทางทางบวก ก็สรุปได้ว่าเครื่องมือวัดนี้มีความตรงตามเกณฑ์นั้นๆ
- ปัญหาของการหาความตรงแบบนี้เป็นคือ เกณฑ์ภายนอกที่นำมาพิจารณานั้นเหมาะสมสอดคล้องกับมาตรที่สร้างหรือไม่ ในบางครั้งการหาเกณฑ์ที่สอดคล้องนั้นทำได้ยาก หรือที่หาได้ก็ไม่น่าเชื่อถือ ตัวอย่างเช่น การสร้างมาตรวัดความเสียดสี มักจะหาเกณฑ์ภายนอก คือมาตรวัดความเสียดสีที่มีอยู่แล้วและเชื่อถือได้ยาก เพราะถ้ามีมาตรดังกล่าวก็ไม่จำเป็นต้องสร้างมาตรวัดขึ้นมาใหม่ เพราะใช้ข้อมูลจากมาตรนั้นได้เลย

การตรวจสอบความตรงตามโครงสร้างหรือทฤษฎี (Construct Validity)

จากคำจำกัดความเชิงปฏิบัติการของความตรงตามโครงสร้างด้วยคำถามที่ว่า “ลักษณะที่วัดออกมาสอดคล้องกับทฤษฎีของเนื้อหาสาระนั้นหรือไม่” หรือ “ลักษณะที่วัดสอดคล้องกับการวัดหรือไม่”

เนื่องจากกระบวนการตรวจสอบความตรงตามโครงสร้าง เป็นกระบวนการที่หาข้อมูลมาสนับสนุนสมมติฐาน การตรวจสอบจึงใช้วิธีการวิจัยและการวิเคราะห์ต่างๆ เช่น ใช้การวิเคราะห์เชิงตรรกะ ใช้การวิจัยเชิงทดลอง ใช้การศึกษาความสัมพันธ์ ใช้การเปรียบเทียบกับกลุ่มที่มีหลักฐานอยู่แล้ว (Known Group) ใช้การวิเคราะห์ด้วยทฤษฎีสรุปอ้างอิง ใช้เทคนิคลักษณะหลากหลายวิธี ใช้การวิเคราะห์ตัวประกอบวิธีพหุ (Multimethod Factor Analysis) และใช้การวิเคราะห์สมการ โครงสร้าง (Structural Equation Modeling)

การใช้วิธีวิเคราะห์ตัวประกอบเพื่อหาค่าความตรงเชิงโครงสร้าง มีวิธีการดังนี้

1. การสร้างสมมติฐานเกี่ยวกับตัวแปรทางจิตวิทยาว่า น่าจะประกอบด้วยตัวประกอบอะไรบ้าง
 2. สร้างข้อความที่วัดตัวประกอบดังกล่าว
 3. ตรวจสอบความสอดคล้อง และถูกต้องในเชิงการวัดก่อนรวบรวมข้อมูล
 4. รวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นตัวแทนของประชากร
 5. วิเคราะห์ตัวประกอบว่าได้ตัวประกอบตามที่ตั้งสมมติฐานไว้หรือไม่
- ถ้าใช้ก็แสดงว่ามีความตรงเชิงโครงสร้าง

3. ความเที่ยง (Reliability) หมายถึง ความคงที่ของคะแนนที่ได้จากการทดสอบ คนกลุ่มเดียวกันสองครั้งด้วยแบบสอบเดิมในเวลาที่แตกต่างกัน หรือทดสอบคนกลุ่มเดียวกัน

ด้วยข้อสอบต่างชุดที่มีข้อสอบเทียบเท่ากัน หรือภายใต้สภาพการสอบแตกต่างกัน ความคิดเกี่ยวกับความเที่ยงที่ได้เป็นรากฐานของการคำนวณหาความคลาดเคลื่อนในการวัด (Error of Measurement) ของแต่ละคะแนนซึ่งจะช่วยให้ทำนายพิสัยของการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นต่อคะแนนของแต่ละคน อันเป็นผลจากสิ่งอื่นที่ไม่เกี่ยวข้องกันหรือเกิดขึ้นโดยบังเอิญ

ความคิดเกี่ยวกับความเที่ยงของมาตรครอบคลุมลักษณะหลายอย่างแห่งความคงที่ของคะแนน ความหมายกว้างที่สุดคือ ความเที่ยงของการทดสอบชี้ให้เห็นขนาดของความแตกต่างระหว่างคะแนนของแต่ละคนที่ได้จากการทดสอบ ความแตกต่างดังกล่าวเป็นความแตกต่างที่แท้จริงกับส่วนที่คลาดเคลื่อนโดยบังเอิญ ในการวัดเรื่องใดๆก็ตาม การเปลี่ยนแปลงของค่าที่วัดได้จะประกอบด้วยความแปรปรวนที่แท้จริงกับความแปรปรวนคลาดเคลื่อน และความแปรปรวนคลาดเคลื่อนในการวัดตามวัตถุประสงค์อย่างหนึ่ง อาจจะเป็นความแปรปรวนที่แท้จริงในการวัดตามวัตถุประสงค์อีกอย่างหนึ่งได้ อาจจะทำให้ได้ว่า ความแปรปรวนที่แท้จริง (True Variance) คือความแปรปรวนที่เกิดจากตัวของสิ่งที่เราต้องการวัด ส่วนความแปรปรวนคลาดเคลื่อน (Error Variance) ก็คือความแปรปรวนของสิ่งอื่นที่มากระทบหรือมีอิทธิพลต่อการวัด แล้วทำให้ค่าที่วัดได้ไม่บริสุทธิ์ ตัวอย่างเช่น ถ้าเรามีความประสงค์จะวัดความเปลี่ยนแปลงทางอารมณ์ของนายแดง คะแนนความรื่นเริงหรือเศร้าโศกที่นายแดงได้รับแต่ละวันจะเปลี่ยนแปลงอยู่เรื่อย ความแปรปรวนของคะแนนดังกล่าวก็เป็นความแปรปรวนที่แท้จริง แต่ถ้าเราต้องการวัดลักษณะถาวรทางบุคลิกภาพของนายแดง คะแนนบุคลิกภาพของนายแดงที่วัดได้แต่ละวันในระยะเวลาดังกล่าวจะผิดไปจากธรรมดา การเปลี่ยนแปลงของคะแนนที่วัดได้นี้เป็นความแปรปรวนคลาดเคลื่อน

อันที่จริงภาวะใดๆ ที่ไม่เกี่ยวข้องกันกับจุดมุ่งหมายของมาตรแล้วก็เป็นความแปรปรวนคลาดเคลื่อนทั้งสิ้น การที่ผู้ดำเนินการวัดพยายามจัดสภาพการณ์การวัดให้เป็นแบบเดียวกัน โดยควบคุมสิ่งแวดล้อม คำชี้แจง การจำกัดเวลา ความเป็นกันเอง และตัวประกอบอื่นๆ ทั้งที่เกี่ยวข้องกับการวัด ก็เพื่อลดความแปรปรวน ความคลาดเคลื่อน และทำให้คะแนนจากการวัดมีความเที่ยงมากยิ่งขึ้น อย่างไรก็ตาม ไม่มีมาตรหรือเครื่องมือในการวัดใดๆ ที่มีความเชื่อถือได้อย่างสมบูรณ์แบบดั่งนั้นมาตรทุกฉบับจึงจำเป็นต้องมีข้อความที่บอกค่าความเที่ยง ความเที่ยงนี้จะเป็นลักษณะของมาตรเมื่อมีการควบคุมการวัดในสภาพมาตรฐาน และกลุ่มผู้ร่วมการทดสอบมีลักษณะอย่างเดียวกันกับกลุ่มตัวอย่างปกติวิสัย (Normative Sample) ทั้งมีข้อความที่บอกคุณสมบัติของกลุ่มตัวอย่างควบไปกับชนิดของความเที่ยงที่หาได้ ความเที่ยงของมาตรมีหลายชนิดตามสภาพของการวัด

วิธีการเชิงประจักษ์ที่เราใช้ในการประมาณค่าความเที่ยงของมาตร 3 วิธี

การสอบซ้ำ การสอบซ้ำเป็นความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนที่ได้จากแบบสอบถามเดียวกัน แต่ได้จากการวัดในระยะเวลาที่ต่างกัน การสอบซ้ำเป็นวิธีการที่ใกล้เคียงที่สุดกับแนวคิดของค่าความเที่ยงและเป็นกระบวนการที่ง่ายที่สุด โดยเราจะใช้มาตรวัดหนึ่งฉบับทดสอบกับกลุ่มบุคคลกลุ่มเดียว 2 ครั้ง ในระยะเวลาที่ต่างกัน แล้วจึงหาค่าสหสัมพันธ์ โดยทั่วไปใช้ค่า

สหสัมพันธ์เพียร์สันระหว่างคะแนนที่ได้จากการสอบทั้งสองครั้ง และในกรณีที่มีการสอบมากกว่าสองครั้ง ค่าความเที่ยงเป็นค่าเฉลี่ยของความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนที่ได้จากการสอบแต่ละครั้ง ข้อดีของการสอบซ้ำคือข้อคำถามที่ใช้เป็นข้อคำถามเดิม ดังนั้นความไม่น่าเชื่อถืออันเนื่องมาจากข้อคำถามที่แตกต่างกันซึ่งเกิดขึ้นเมื่อเราใช้แบบสอบเทียบเท่า นอกจากนี้เรายังใช้มาตรวัดเพียงฉบับเดียว ไม่จำเป็นต้องหาแบบสอบถามที่มีรูปแบบแบบเทียบเท่ามาอีกหนึ่งฉบับ อย่างไรก็ตาม การสอบซ้ำมีข้อเสียหลายประการ กล่าวคืออิทธิพลของการสอบแบบครั้งแรกที่อาจมีผลต่อการตอบในครั้งที่สอง เนื่องจากผู้ตอบอาจจำข้อความได้และตอบไปในทิศทางเดียวกับการตอบแบบสอบในครั้งแรก จึงทำให้ค่าความเที่ยงที่ได้มีค่าสูงอย่างมาก

แบบสอบเท่าเทียม แบบสอบเท่าเทียมเป็นรูปแบบที่สามารถเปรียบเทียบกันได้ 2 รูปแบบของแบบสอบฉบับเดียวกัน

การแบ่งครึ่งข้อสอบ การแบ่งครึ่งข้อสอบเป็นความสัมพันธ์ระหว่างแบบสอบส่วนต่างๆ ของแบบวัดเดียวกันที่สามารถเปรียบเทียบกันได้

การตรวจสอบความสอดคล้องภายใน (Internal Consistency)

ความสอดคล้องภายใน หมายถึง ค่าที่ได้จากการตอบข้อความมีความเกี่ยวข้องกันหรือข้อความทั้งหลายมีความสัมพันธ์กัน ข้อมูลที่ใช้ได้จากการวัดลักษณะ 1 ครั้ง ด้วยมาตรที่ต้องการหาความเที่ยงแบบความสอดคล้องภายใน (internal consistency) อาจใช้เป็นความตรงได้ ถ้าทฤษฎีที่ใช้สนับสนุนการวัดทัศนคติตัวที่ต้องการบอกว่าข้อคำถามรายข้อสูงมีความสัมพันธ์ระหว่างกันสูง ค่าความสอดคล้องภายในอาจแปลความหมายได้เท่ากับหลักฐานของความตรงเชิงโครงสร้าง แต่อย่างไรก็ตามก็ยังไม่มิตฤษฎีที่จะนำไปสู่การสรุปว่าความสัมพันธ์เหล่านี้เป็นตัวบ่งชี้ความตรง และบางทฤษฎีก็ชี้ว่าความสอดคล้องภายในที่สูงอาจชี้ให้เห็นความตรงที่ต่ำ (หมายความว่า เครื่องมือมีความเที่ยงสูง สามารถสรุปได้ว่าเครื่องมือมีความตรงสูง แต่เครื่องมือที่มีความตรงไม่อาจสรุปได้ว่าเครื่องมือมีความเที่ยงสูงเนื่องจากเครื่องมืออาจมีความเที่ยงต่ำก็ได้)

การตรวจสอบความสอดคล้องภายใน มีวิธีดังนี้

1. แบบแบ่งครึ่ง
2. สูตร Spearman Brown
3. Kuder-Richardson 20
4. Kuder-Richardson 21
5. Cronbach's Alpha

การตรวจสอบความคงที่ (Stability)

ในกรณีที่มีการวัดหลายครั้ง แต่ละครั้งห่างกันประมาณ 1-2 สัปดาห์ การหาค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงก็คือ การหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของการวัดทั้งสองครั้งนั่นเอง

โดยสรุป ความเที่ยงเกี่ยวกับแหล่งความคลาดเคลื่อนมีดังนี้

ความเที่ยง	วิธีการ	ความคลาดเคลื่อน
ความสอดคล้องภายใน	วัด 1 ครั้ง	จากการวัดและจากผู้ให้ข้อมูล
ความคงที่	วัด 2 ครั้ง	จากเวลา และผู้ให้ข้อมูล

ระยะห่างกัน 1-2 สัปดาห์

ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการใช้มาตร

ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการวัด (Standard Error of Measurement) เป็นอีกค่าหนึ่งที่จะช่วยอธิบายค่าความเที่ยง ในกรณีที่มีการคำนวณค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยง

ความลำเอียง หมายถึง ค่าหรือคะแนนที่ได้จากการใช้มาตร ซึ่งสะท้อนคุณสมบัติอื่นที่ไม่ได้ตั้งใจวัดหรือไม่ต้องการวัด คุณสมบัติอื่นๆ ได้แก่ เพศ สภาพทางเศรษฐกิจ ภูมิศาสตร์ เผ่าพันธุ์ ฯลฯ

ความลำเอียงในที่นี้จะแบ่งเป็นความลำเอียงของมาตร (Test Bias) กับความลำเอียงของข้อ (Item Bias)

ความลำเอียงของมาตร (Test Bias) จะเกิดขึ้นเมื่อคะแนนหรือค่าที่ได้จากการวัดด้วยมาตรสะท้อนสิ่งอื่นนอกเหนือจากที่ต้องการจะวัด ความลำเอียงของมาตรเกี่ยวข้องกับความจริงของมาตร มาตรที่มีความลำเอียง คือมาตรที่วัดได้ไม่ตรงกับสิ่งที่ต้องการจะวัด ในการนำค่าหรือคะแนนไปใช้จึงไม่เหมาะสม

ความลำเอียงของข้อคำถาม (Item Bias) จะเกิดขึ้นกับข้อที่ลำเอียงเข้าหาคุณสมบัติอื่น เช่น ข้อคำถามบางข้อคำถามเอียงเข้าหาเพศหญิง นั่นคือ เพศหญิงจะตอบได้ถูกมากกว่าเพศชาย ดังนั้นการตรวจสอบความลำเอียงของข้อจึงเป็นสิ่งจำเป็นกว่าการทดสอบความลำเอียงของมาตร เพราะเมื่อสามารถตรวจสอบได้ว่าข้อใดลำเอียง ผู้สร้างข้อความก็อาจดึงข้อความนั้นออก แล้วสร้างใหม่เพื่อให้ปลอดจากความลำเอียง และเพื่อให้ได้มาตรที่ปลอดจากข้อที่มีความลำเอียง

การตรวจสอบความลำเอียงของข้อคำถามทำได้ 2 ระยะ คือ

ก. ในระยะของการสร้างเครื่องมือ เป็นการพิจารณาข้อความแต่ละข้อว่าจะมีผลต่อกลุ่มผู้ตอบต่างกันหรือไม่ เช่น ภาษาที่ใช้ เนื้อหาที่ถาม วิธีการตอบ ผู้สร้างข้อความนั้นๆ เป็นผู้พิจารณาเอง

ข. ในระยะการพัฒนาเครื่องมือ เมื่อรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิเคราะห์คุณภาพของเครื่องมือ การตรวจสอบความลำเอียงของข้อความมีหลายวิธี

2.2 มาตรวัดจำแนกด้วยภาษา (Semantic Differential Scale)

ไพทูลย์ โปธิสาร (2546: 24-27) ได้อธิบายถึงมาตรวัดจำแนกด้วยภาษาไว้ดังนี้

ความหมาย มาตรวัดจำแนกด้วยภาษา (Semantic Differential Scale หรือ Bipolar Semantic Scale) หมายถึง วิธีการวัดเจตคติของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดๆ มาตรวัดนี้ใช้ประเมินความรู้สึกของบุคคลโดยนำคำคุณศัพท์ทางภาษามาเป็นสื่อการวัด

ที่มา ออสกู๊ด ซูซี และทานเนนบวม (Osgood, Suci and Tannenbaum) ได้เสนอมาตรวัดจำแนกด้วยภาษาเพื่อใช้วัดเจตคติของบุคคล ในปี ค.ศ. 1957

ลักษณะของมาตรวัดจำแนกด้วยภาษา

เป็นการประเมินความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดๆ โดยกำหนดความคิดรวบยอด (concept) เกี่ยวกับสิ่งที่ต้องการวัดขึ้นชุดหนึ่งเสมือนรายการหัวข้อเนื้อหาที่เป็นองค์ประกอบของสิ่งที่จะวัด เช่น จะวัดเจตคติเกี่ยวกับครอบครัว ซึ่งย่อมาประกอบด้วยความคิดรวบยอด คือ พ่อ แม่ ลูก ญาติ เป็นต้น แล้วกำหนดการวัดเป็น 2 ทิศทาง จากการใช้ชุดคำคุณศัพท์คู่ที่มีความหมายตรงกันข้าม (bipolar semantic scale) ไประบุความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อแต่ละความคิดรวบยอดที่เกี่ยวข้อง สิ่งที่ต้องการวัดนั้น โดยมีความเชื่อว่าการที่บุคคลจะรู้สึกอย่างไร คิดอย่างไรต่อสิ่งนั้นตามค่านิยม ขนบธรรมเนียมประเพณี และความเชื่อต่างๆ จะขึ้นอยู่กับความหมายของภาษา (semantic) ที่บุคคลรับรู้ต่อสิ่งที่ต้องการวัดนั้น สิ่งที่ต้องการวัดนี้จะประกอบด้วยความคิดรวบยอดหลายๆ อย่างที่มาจากความหมายของภาษาที่ประกอบด้วยขอบข่าย 3 มิติ ดังนี้

1. มิติด้านการประเมินค่า เป็นคำคุณศัพท์ที่ใช้ในการประเมินค่า เช่น ดี-เลว เกลียด-รัก ยุติธรรม-ลำเอียง เมตตา-ทารุณ ฉลาด-โง่ ซื่อสัตย์-คดโกง เป็นต้น
2. มิติด้านศักยภาพ เป็นคำคุณศัพท์เกี่ยวกับศักยภาพหรือกำลัง/ความสามารถในการทำงาน เช่น ยาก-ง่าย หนัก-เบา แข็งแรง-อ่อนแอ ใหญ่-เล็ก ทนทาน-บอบบาง แข็ง-อ่อน เป็นต้น
3. มิติด้านการกระทำ/กิจกรรม เป็นคำคุณศัพท์ที่แสดงกิจกรรม/การปฏิบัติต่างๆ เช่น ช้า-เร็ว ร่าเริง-หงอยเหงา กระตือรือร้น-เฉื่อยชา เป็นต้น

มาตรวัดจำแนกด้วยภาษามีลักษณะดังนี้

1. กำหนดความคิดรวบยอดเกี่ยวกับสิ่งที่ต้องการวัดขึ้นชุดหนึ่ง และแต่ละความคิดรวบยอดจะกำหนดคำคุณศัพท์คู่ที่มีความหมายตรงกันข้าม เป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มคำคุณศัพท์ด้านการประเมินค่า ด้านศักยภาพ ด้านการกระทำ/กิจกรรม จำนวนด้านละ 3-4 คู่ ที่จะให้ผู้ตอบแสดงความรู้สึกต่อความคิดรวบยอดนั้นบนมาตรวัดที่แบ่งเป็นช่วงเท่าๆ กัน โดยการเขียนความหมาย / หรือ x ลงบนตำแหน่งในช่วงการวัดที่กำหนดไปทางใดทางหนึ่งระหว่างคำคุณศัพท์คู่ ดังตัวอย่างมาตรวัดที่ประเมินเจตคติต่อครอบครัวซึ่งอาจต้องรวมความรู้สึกต่อบุคคลต่างๆ บทบาทหน้าที่และความสัมพันธ์อื่นๆ ในครอบครัวด้วย เช่น ความรู้สึกต่อพ่อ

ยุติธรรม								ลำเอียง
คู่กัน								อ่อนโยน
กล้าแสดงออก								เก็บตัว

2. กำหนดค่าคะแนนของช่วงการวัด เป็น 1-7 คะแนนหรือ -3 คะแนน ถึง +3 แล้วนำผลการประเมินความรู้สึกรวมค่าเฉลี่ยเป็นรายด้านของกลุ่มคำคุณศัพท์ทั้ง 3 ด้าน เพื่อแสดงทิศทางของมิติทางภาษาแต่ละมิติของความคิดรวบยอดหนึ่งๆ

การสร้างมาตรวัดจำแนกด้วยภาษา

ดำเนินการสร้างเป็นขั้นตอน ดังนี้

1. กำหนดตัวแปรเจตคติที่ต้องการวัด
2. กำหนดความคิดรวบยอดที่เป็นองค์ประกอบของตัวแปรเจตคตินั้น อาจทำได้ทั้งโดยการให้ (1) บุคคลที่คาดว่าจะมีเจตคติต่อสิ่งที่ต้องการวัด นักภาษาศาสตร์ และผู้เชี่ยวชาญด้านตัวแปรเจตคติที่ต้องการวัด รวมกันจำนวน 3-5 คนขึ้นไป แล้วให้กลุ่มบุคคลเหล่านี้เสนอความคิดรวบยอดที่เกี่ยวกับตัวแปรเจตคติที่ต้องการวัด และหรือ (2) กำหนดจากเอกสาร ตำรา ทฤษฎีเกี่ยวกับตัวแปรเจตคติที่ต้องการวัดร่วมกับข้อเท็จจริงปัจจุบันที่เกี่ยวกับตัวแปรเจตคตินั้น

3. เลือกที่มีความหมายเชิงการประเมินค่า เชิงศักยภาพ และเชิงการกระทำ/กิจกรรมต่อความคิดรวบยอดมาด้านละ 3-4 คำคุณศัพท์ รวมเป็นความคิดรวบยอดละ 9-12 คำคุณศัพท์ แล้วกำหนดที่มีความหมายตรงกันข้ามกับคำคุณศัพท์ที่เลือกไว้เป็นคู่ๆ กัน

4. จัดคำคุณศัพท์คู่เป็นกลุ่มมิติหรือคละกัน โดยไม่แยกเป็นกลุ่มมิติ (9-12 คู่) ของความคิดรวบยอดที่กำหนด เรียงลำดับความคิดรวบยอดของตัวแปรเจตคติเป็นมาตรวัดจำแนกด้วยภาษา

การตรวจสอบคุณภาพของมาตรวัดจำแนกด้วยภาษา

1. การตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง เป็นการตรวจสอบว่าความคิดรวบยอดและคำคุณศัพท์คู่ที่เลือกไว้นั้น ได้มีความสอดคล้องกับโครงสร้างตัวแปรเจตคติและวัดเจตคติเรื่องนั้นหรือไม่ โดยให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวนหนึ่งได้ตรวจสอบ/ประเมิน แล้ววิเคราะห์ความสอดคล้องของความเห็นของผู้เชี่ยวชาญนั้น

2. การตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ เมื่อผู้เชี่ยวชาญได้ตรวจสอบและเห็นว่าเป็นความคิดรวบยอดและเป็นคำคุณศัพท์คู่ที่มีคุณภาพดีแล้ว ให้นำไปวัดเจตคติของกลุ่มตัวอย่างจำนวนหนึ่ง แล้วใช้เทคนิคการวิเคราะห์องค์ประกอบ (Factor Analysis) วิเคราะห์องค์ประกอบของแต่ละมิติทางภาษา

3. การวิเคราะห์ความเชื่อมั่น สามารถเลือกใช้สูตรการคำนวณค่าความเชื่อมั่นต่างๆ เช่น สูตรของลำเรียง บุญเรืองรัตน์ สูตรของสเปียร์แมน บราวน์ สูตรของรูลอน และสูตรของครอนบาค (ลำเรียง บุญเรืองรัตน์ สุพันธ์ ศลโกสุม และไพฑูรย์ โพธิสาร, 2545)

การตรวจให้คะแนนและการแปลความหมาย

การตรวจให้คะแนนทำโดยกำหนดค่าระดับความรู้สึกหรือความคิดเห็นต่อความคิดรวบยอดจากตำแหน่งบนช่วงการวัดที่กำหนดไว้ไปทางด้านหนึ่งด้านใดระหว่างค่าคุณศัพท์ที่คู่แต่ละคู่ที่กำหนดเป็น 7 ช่วงการวัด โดยให้คะแนนด้านที่มีความหมายต่อความคิดรวบยอดนั้นในทาง *ดี/ไม่ดี/ไม่เหมาะสม* เริ่มตั้งแต่ 1 คะแนนและเพิ่มขึ้นช่วงละ 1 ไปทางด้านค่าคุณศัพท์ที่มีความหมายไปทาง *เด่น/ดี/เหมาะสม* จนถึงสุด 7 คะแนน หรือกำหนดช่วงคะแนนตรงตำแหน่งกลางเป็น 0 และเพิ่มขึ้นช่วงละ 1 คะแนนไปทางด้านค่าคุณศัพท์ที่มีความหมายไปทาง *เด่น/ดี/เหมาะสม* จนถึง +3 และลดลงช่วงละ 1 คะแนนไปทางด้านค่าคุณศัพท์ที่มีความหมายไปทาง *ด้อย/ไม่ดี/ไม่เหมาะสม* จนถึง -3 คะแนน แล้วนำคะแนนผลการตอบแต่ละคู่ค่าคุณศัพท์มาคำนวณค่าเฉลี่ยของแต่ละมิติเป็นรายความคิดรวบยอด

การแปลความหมายคะแนนเจตคติ ทำได้ 2 แนวทาง ดังนี้

1. แปลความหมายเป็นรายความคิดรวบยอด โดยใช้ค่าเฉลี่ยของแต่ละมิติ
2. แปลความหมายของตัวแปรเจตคติ โดยใช้ค่าเฉลี่ยรวมของแต่ละมิติ

โดยปริมาณค่าเฉลี่ยแสดงถึงความเข้มจากลักษณะหนึ่งไปยังอีกลักษณะหนึ่งของความหมายมิติทางภาษาด้านการประเมินคือ ดี-ไม่ดี (good - bad) ด้านศักยภาพ คือ มีพลัง – อ่อนแอ (strong – weak) และด้านการกระทำ/กิจกรรม คือมีชีวิตชีวา-เก็บตัว (active-passive) ดังนี้

มิติด้านการประเมินค่า

+1 ก่อนข้างดี	0 ปานกลาง	-1 ก่อนข้างไม่ดี
+2 ดี		-2 ไม่ดี
+3 ดีมาก		-3 ไม่ดีอย่างมาก

มิติด้านศักยภาพ

+1 ก่อนข้างมีพลัง	0 ปานกลาง	-1 ก่อนข้างอ่อนแอ
+2 มีพลัง		-2 อ่อนแอ
+3 มีพลังมาก		-3 อ่อนแออย่างมาก

มิติด้านการกระทำ/กิจกรรม

+1 ก่อนข้างมีชีวิตชีวา	0 ปานกลาง	-1 ก่อนข้างเก็บตัว
+2 มีชีวิตชีวา		-2 เก็บตัว
+3 มีชีวิตชีวามาก		-3 เก็บตัวอย่างมาก

ข้อคิดเห็นในการนำมาตรวัดจำแนกด้วยภาษาไปใช้

1. ความคิดรวบยอดและคำคุณศัพท์คู่ที่มีความหมายตรงกันข้ามที่นำมาให้ผู้ตอบ ประเมินความรู้สึกของตนเองนั้น จะต้องเป็นที่เข้าใจตรงกันและผู้ตอบมีความคุ้นเคยกับคำคุณศัพท์ เหล่านั้นเพื่อให้สามารถกระตุ้นผู้ตอบให้แสดงความรู้สึก ความเชื่อ ความสนใจ ความกลัว ความ ผงใจหรืออคติ การสนับสนุนหรือต่อต้านเรื่องใดๆ ของบุคคล วัตถุหรือเหตุการณ์ได้

2. มีความแตกต่างระหว่างการคิดคะแนนจากการตอบของมาตรวัดจำแนกด้วยภาษา กับการให้/คิดคะแนนการตอบของมาตรวัดประมาณค่าแบบอื่นๆ ดังนั้น การรวมคะแนนและการ แปลความหมายจากการวัดเจตคติจึงควรได้ตรวจสอบก่อนว่าเป็นมาตรวัดจำแนกด้วยภาษาหรือไม่

ประโยชน์ของมาตรวัดจำแนกด้วยภาษา

1. ใช้วัดเจตคติของบุคคลที่มีต่อสิ่งต่างๆ ว่ามีเจตคติที่ดีหรือไม่ดีต่อสิ่งนั้นๆ เพียงไร
2. สำหรับโรงเรียน ใช้วัดเจตคติต่อการเรียนของนักเรียนว่า การเรียนวิชาต่างๆ สอด รับกับเป้าหมายขององค์ประกอบด้านจิตพิสัยเพียงไร ทำให้ทราบเจตคติต่อการเรียนวิชาต่างๆ ได้
3. ออสตุดได้คิดค้นมาตรวัดนี้ขึ้นเพื่อใช้วัดเจตคติ แต่นักการศึกษาได้นำแนวทางของ ไปใช้วัดความคิดเห็น ความเชื่อ และอื่นๆ อีกมาก เช่น การประเมิน โปรแกรมการศึกษา การประเมิน ความเห็นของบุคคลต่อพฤติกรรมทางการเมือง เป็นต้น ในการวิจัยทางการศึกษา ได้มีการนำ มาตรวัดจำแนกด้วยภาษาไปใช้ประโยชน์ในการรวบรวมข้อมูลวิจัยโดยได้มีงานวิจัยสำรวจเจตคติ และความสัมพันธ์ของเจตคติดกับตัวแปรอื่นๆ อีกมากมาย

นอกจากนี้ ได้มีการดัดแปลงมาตรวัดจำแนกด้วยภาษาให้มีช่วงการวัดเป็น 5 ช่วง โดย ให้เหตุผลว่ามีความเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายที่มีความสามารถในการจำแนกน้อย เช่น เด็กระดับ ประถมวัย รวมถึงได้มีการนำ วลี มาใช้ร่วมกับ คำคุณศัพท์ ในการให้ความหมายความคิดรวบยอดด้วย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยสนใจที่จะนำแนวคิดของการสร้างมาตรวัดจำแนกด้วยภาษา ดังกล่าวข้างต้นมาพัฒนาเป็นเครื่องมือวัดทักษะทางสังคม

อย่างไรก็ตาม มาตรวัดทักษะทางสังคมมีการสร้างหลายรูปแบบ ได้มีการนำมาตรวัด ทักษะทางสังคมมาแปลและพัฒนาเพื่อใช้ในการศึกษาวิจัย อาทิ มาตรวัดทักษะทางสังคมตาม แนวคิดของริกจิโอ (Riggio, 1989) ที่สร้างขึ้นในปี ค.ศ.1986 รูปแบบคำถามเป็นแบบมาตรประมาณ ค่า 5 ระดับ ผู้ที่นำเครื่องมือของริกจิโอมาใช้ ได้แก่ ภาศิษฏา อ่อนดี (2539) ซึ่งศึกษาเกี่ยวกับ ความสัมพันธ์ของทักษะทางสังคมกับการปฏิบัติงานและมนุษยสัมพันธ์ของพยาบาลประจำการ โรงพยาบาลศิริราช โดยใช้เครื่องมือที่นวลละออ สุภาพล (อ้างถึงในภาศิษฏา อ่อนดี, 2539) ได้แปล และเรียบเรียงขึ้นจากแบบวัดทักษะทางสังคมของริกจิโอ จากนั้นได้นำไปวิเคราะห์ได้ค่าอำนาจ จำแนกอยู่ระหว่าง 4.69-30.23 ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ .93 นอกจากนี้ ศันสนีย์ นาคะสนธิ์ (2545) ได้ศึกษาและพัฒนาทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดประดู่ในทรงธรรม กรุงเทพมหานคร โดยใช้แบบวัดทักษะทางสังคมที่พัฒนาและปรับปรุงมาจากริกจิโอ (1989) รูปแบบ

ของคำถามเป็นมาตรฐานค่า 5 ระดับ จำนวน 81 ข้อ นำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง 80 คน ได้ค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบระหว่าง 1.96-17.20 และค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ .80

ตอนที่ 3 แนวคิดเกี่ยวกับปกติวิสัย (Norms)

คำว่า Norms มีคำแปลภาษาไทยที่ต่างกัน อาทิ ปกติวิสัย เกณฑ์ปกติ ปทัสถาน เป็นต้น สำหรับงานวิจัยครั้งนี้จะใช้คำว่าปกติวิสัย

ลิวิน สายยศ และอังคณา สายยศ (2543: 313-317) กล่าวว่า เกณฑ์ปกติหมายถึง ข้อเท็จจริงทางสถิติที่บรรยายการแจกแจงของคะแนนจากประชากรที่นิยามไว้อย่างดีแล้ว และเป็นคะแนนที่จะบอกระดับความสามารถของผู้สอบว่าอยู่ในระดับใดของกลุ่มประชากร แต่ในทางปฏิบัติประชากรที่นิยามไว้อย่างดี (Well defined population) เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ดีของประชากรนั่นเอง แต่ต้องมีจำนวนมากพอที่จะเป็นตัวแทนของประชากรได้ ไม่เช่นนั้นจะทำให้เกณฑ์ปกติเชื่อมั่นไม่ได้ การสร้างเกณฑ์ปกติจึงขึ้นอยู่กับเกณฑ์ 3 ประการ

1. ความเป็นตัวแทนที่ดี การสุ่มกลุ่มตัวอย่างของประชากรที่นิยามทำได้หลายวิธี เช่น สุ่มแบบธรรมดา สุ่มแบบแบ่งชั้น สุ่มแบบเป็นระบบ หรือสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม เป็นต้น เลือกสุ่มตามความเหมาะสม โดยการพิจารณาประชากรเป็นตัวสำคัญ ถ้าประชากรมีลักษณะเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ไม่มีคุณสมบัติแตกต่างกันมากนัก ใช้วิธีสุ่มแบบธรรมดาดีที่สุด ถ้าเป็นลักษณะที่มีสิ่งแตกต่างกันมาก เช่น ขนาดโรงเรียนต่างกัน ระดับความสามารถแตกต่างกัน ทำเลที่ตั้งแตกต่างกันและมีผลต่อการเรียน กรณีนี้ควรใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น ถ้าแต่ละหน่วยการสุ่ม เช่น โรงเรียน ห้องเรียน มีคุณลักษณะไม่แตกต่างกัน แต่แบ่งหน่วยการสุ่มไว้แล้ว การสุ่มแบบนี้ใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งกลุ่มจะดีที่สุด 3 วิธีนี้ใช้ในการสุ่มเพื่อสร้างเกณฑ์ปกติมากที่สุด ดังนั้น ก่อนสร้างเกณฑ์ปกติต้องวางแผนการสุ่มให้ดีกว่าก่อน เพื่อให้เกณฑ์ปกติเชื่อมั่นได้

2. มีความเที่ยงตรง ในที่นี้หมายถึงการนำคะแนนดิบไปเทียบกับเกณฑ์ปกติที่ทำไว้แล้ว สามารถแปลความหมายได้ตรงกับความเป็นจริง เช่น คนหนึ่งสอบเลขได้ 20 คะแนน ตรงกับเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 50 และตรงกับคะแนนที่ (T) 50 แปลว่าเป็นความสามารถปานกลางของกลุ่ม ความเป็นจริงจะเป็นอย่างตัวเลขในเกณฑ์ปกติดังกล่าวได้หรือไม่ ดังนั้นความสอดคล้องของคะแนนการสอบกับเกณฑ์ปกติตามความเป็นจริงจึงถือว่าเป็นสิ่งสำคัญมากในการแปลความหมายของคะแนนการสอบแต่ละครั้ง

3. มีความทันสมัย เกณฑ์ปกตินั้นขึ้นอยู่กับความสามารถของประชากรกลุ่มนั้น การพัฒนาคนมีอยู่ตลอดเวลา เทคโนโลยี สภาพแวดล้อม อาหารการกินเหล่านี้ คนจะเก่งขึ้นหรืออ่อนแอลงได้ ดังนั้นเกณฑ์ปกติที่เคยศึกษาไว้นานแล้วหลายปี อาจมีความผิดพลาดจากความเป็น

จริง จำเป็นต้องศึกษาใหม่หรือเปลี่ยนแปลงให้ทันสมัยอยู่เสมอๆ โดยทั่วไปแล้วเกณฑ์ปกติควรจะเปลี่ยนทุกๆ 5 ปี

ชนิดของเกณฑ์ปกติ เกณฑ์ปกติแบ่งชนิดได้ตามลักษณะของประชากรและตามลักษณะของการใช้สถิติการเปรียบเทียบ การแบ่งตามลักษณะของประชากร แบ่งได้ดังนี้

1. เกณฑ์ปกติระดับชาติ (National norms) การสร้างเกณฑ์ปกติระดับชาตินั้นใช้ประชากรที่นิยามไว้มากมายทั่วประเทศ เช่น หากเกณฑ์ปกติของวิชาเลขคณิตระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ระดับชาติ ก็ต้องสอบนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ทั่วประเทศ หรือสุ่มตัวอย่างให้ครอบคลุมทั่วประเทศ จำนวนนักเรียนที่จะต้องสอบจึงมีมาก เพื่อให้รู้ว่าสร้างเมื่อปี พ.ศ.ใด ก็ต้องกำหนดวันเดือนปีการสร้างไว้ด้วย เพื่อคนใช้เกณฑ์ปกติจะรู้ว่าทันสมัยหรือไม่

2. เกณฑ์ปกติระดับท้องถิ่น (Local norms) เป็นการสร้างเกณฑ์ปกติระดับเล็กลงมา เช่น ระดับจังหวัด หรือระดับอำเภอ การสร้างเกณฑ์ปกติระดับนี้ค่าใช้จ่ายจะน้อยลง และเป็นประโยชน์ในการเปรียบเทียบคะแนนของผู้สอบกับคนทั้งจังหวัดหรืออำเภอ ในการจัดการศึกษาบางครั้งจังหวัดแต่ละจังหวัด อาจเน้นเนื้อหาวิชาบางวิชาไม่เหมือนกัน โดยเฉพาะทางด้านวิชาชีพ บางจังหวัดเน้นเกษตร บางจังหวัดเน้นอุตสาหกรรม บางจังหวัดเน้นการทำประมง เป็นต้น วิชาที่มีการเน้นแตกต่างกัน การสร้างเกณฑ์ปกติระดับท้องถิ่นจะมีประโยชน์มากแต่วิชาพื้นฐานอื่นๆ ก็สามารถหาเกณฑ์ปกติระดับท้องถิ่นได้เหมือนกัน เพื่อประโยชน์ในการเปรียบเทียบความสามารถในวิชาการของนักเรียนคนหนึ่งกับคนทั้งจังหวัดหรืออำเภอว่า เด็กคนหนึ่งสอบแล้วจะอยู่ในระดับใด เก่งหรืออ่อนกว่าคนอื่นเพียงใด เพื่อหาทางปรับปรุงแก้ไขได้

3. เกณฑ์ปกติของโรงเรียน (Local norms) โรงเรียนบางแห่งมีขนาดใหญ่ นักเรียนแต่ละชั้นมีจำนวนมาก เวลาสร้างข้อสอบแต่ละวิชาแต่ละระดับชั้น ได้ดีมีมาตรฐานแล้ว จะสร้างเกณฑ์ปกติของโรงเรียนตนเองก็ได้ กรณีสร้างเกณฑ์ปกติของโรงเรียนเดียวหรือกลุ่มโรงเรียนในเครือ เรียกว่าเกณฑ์ปกติของโรงเรียน ใช้ประเมินเปรียบเทียบนักเรียนแต่ละคนกับนักเรียนส่วนรวมของโรงเรียน และใช้ประเมินการพัฒนาของโรงเรียนได้ด้วย โดยดูจากการศึกษาว่าแต่ละปี เค้นหรือดี้อยกว่าปีที่สร้างเกณฑ์ปกติเอาไว้

การสร้างเกณฑ์ปกติมีการสร้างโดยยึดหลักการทางสถิติหลายอย่าง เช่น

1. เกณฑ์ปกติเปอร์เซ็นต์ไทล์ (Percentile norms) เกณฑ์แบบนี้สร้างจากคะแนนดิบที่มาจากประชากร หรือกลุ่มตัวอย่างที่เป็นตัวแทนที่ดี แล้วดำเนินการตามวิธีการสร้างเกณฑ์ปกติ แต่พอถึงหาค่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ก็หยุดเท่านั้น เกณฑ์ปกติแบบนี้เป็นคะแนนจัดอันดับเท่านั้น จะนำไปบอกกลับกันไม่ได้ แต่สามารถเปรียบเทียบและแปลความหมายได้ เช่น เด็กคนหนึ่งสอบได้ 25 คะแนน ไปเทียบกับเกณฑ์ปกติตรงกับตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 80 แสดงว่าเขามีความสามารถเหนือคนอื่น 80% เกณฑ์ปกติเปอร์เซ็นต์ไทล์ใช้ควบคู่กับเกณฑ์ปกติคะแนนมาตรฐานอื่นๆอยู่เสมอ เพราะแปลผลได้ง่าย ไม่ซับซ้อน

2. **เกณฑ์ปกติคะแนนที่ (T-score norms)** นิยมใช้กันมากเพราะเป็นคะแนนมาตรฐานสามารถนำมาบวกลบและเฉลี่ยได้ มีค่าเหมาะสมในการแปลความหมาย คือ มีค่าตั้งแต่ 0 ถึง 100 มีคะแนนเฉลี่ย 50 ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน 10

3. **เกณฑ์ปกติสไตน์ (Stainies norms)** คะแนนแบบนี้เป็นคะแนนมาตรฐานชนิดหนึ่ง แต่มีค่าเพียง 9 ตัว (Standard nine points) ค่าตั้งแต่ 1 ถึง 9 คะแนน เฉลี่ยอยู่ที่ 5 คะแนน มีความเบี่ยงเบนมาตรฐานประมาณ 2 คะแนน วิธีการหามักจะเทียบจากเปอร์เซ็นต์ของความถี่ที่คะแนนเรียงตามค่าจะสะดวกกว่า

4. **เกณฑ์ปกติตามอายุ (Age norms)** แบบทดสอบมาตรฐานบางอย่างหาเกณฑ์ปกติตามอายุ เพื่อดูพัฒนาการในเรื่องเดียวกันว่า อายุต่างกันจะมีพัฒนาการอย่างไร โดยมากแบบทดสอบวัดเชาวน์ปัญญาและความถนัดจะหาเกณฑ์ปกติวิธีนี้ ส่วนแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์จะหาเฉพาะแบบทดสอบวิชาที่เป็นพื้นฐาน เช่น ภาษาและคณิตศาสตร์ เป็นต้น และคำนึงว่า เนื้อหาจะต้องไม่มีผลกับระดับอายุ เช่น เรื่องคำศัพท์สามารถหาได้ตั้งแต่อายุ 5 ปีถึง 20 ปี ทั้งนี้เพื่อจะดูว่าศัพท์ที่กำหนดไว้จำนวนหนึ่งนั้น ถ้านักเรียนคนหนึ่งอายุ 10 ปี สอบได้จำนวนหนึ่ง เมื่อเทียบเกณฑ์ปกติ น่าจะเป็นความสามารถคำศัพท์เท่ากับอายุเท่าใด อาจจะเท่ากับเด็กอายุ 8 ปี 10 ปี หรือ 15 ปี

5. **เกณฑ์ปกติตามระดับชั้น (Grade norms)** เป็นการหาเกณฑ์ปกติตามระดับชั้นว่าคะแนนเท่าไรควรจะอยู่ระดับชั้นไหนจึงจะเหมาะสม แบบทดสอบที่จะทำเกณฑ์ปกติชนิดนี้ได้ต้องเป็นเนื้อหาเดียวกัน ดังนั้นการวัดที่มีเนื้อหาแตกต่างกันตามระดับชั้นจะทำไม่ได้ ทำให้ไม่รู้จะเปรียบเทียบแปลผลว่าอย่างไร วิชาที่นิยมมักจะเป็นวิชาพื้นฐาน เช่น คำศัพท์คณิตศาสตร์เบื้องต้น แบบทดสอบก็ต้องออกความรู้ความสามารถที่กว้าง เช่น คำศัพท์ก็ให้ครอบคลุมตั้งแต่ชั้นประถมปีที่ 1 ถึงมัธยมปีที่ 6 แล้วศึกษาดูว่าระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จะได้กี่คะแนน ปีที่ 2 จะได้กี่คะแนน ไปเรื่อยๆ จนถึงมัธยมปีที่ 6 จะได้กี่คะแนน โดยมากแต่ละระดับชั้นก็จะเป็นช่วงคือ การแจกแจงของคะแนนจะซ้อนทับกันเป็นระยะไป เมื่อสร้างเสร็จแล้ว ถ้าเด็กคนหนึ่งมาสอบแบบทดสอบฉบับนี้ได้คะแนน 20 คะแนนและกำลังเรียนชั้นมัธยมปีที่ 2 แต่เมื่อเทียบแล้วเท่ากับนักเรียนชั้นประถมปีที่ 6 จะได้นำไปพัฒนาต่อ

โสภณ ชูพิกุลชัย (2522: 63) ได้อธิบายเกี่ยวกับปกติสถานของกลุ่ม ดังนี้
ปกติสถานคือ นอร์ม (Norms) ของกลุ่ม หรือเกณฑ์กลางของกลุ่มที่กำหนดขึ้นสำหรับให้สมาชิกในกลุ่มถือปฏิบัติตาม ถ้าใครปฏิบัตินอกเหนือไปถือว่าผิดปกติไปจากกลุ่ม ทั้งนี้เพราะการปฏิบัติตามปกติสถานของกลุ่มถือว่าเป็นการกระทำที่เป็นที่ยอมรับ ในทางตรงข้าม ถ้าสมาชิกปฏิบัติต่างไปจากปกติสถานของกลุ่มวางไว้ถือว่ากระทำผิด ในกลุ่มที่มีประสิทธิภาพนั้น ปกติสถานควรที่จะต้องกำหนดลงไว้ให้ชัดเจน เพราะถ้าปกติสถานไม่แน่นอนก็จะเกิดการวุ่นวายขึ้น ตกลงกันไม่ได้ ในที่สุดก็ไม่สามารถจะนำกลุ่มบรรลุวัตถุประสงค์

ปทัสถานของกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งจะเป็นมาตรการถึงการปฏิบัติตนของสมาชิกภายในกลุ่มตามปกติแล้วกลุ่มมักจะมีผลทำให้สมาชิกปฏิบัติตนตามบทบาทต่างๆ ถ้าสมาชิกปฏิบัติตนผิดจากความคาดหวังของกลุ่ม จะมีผลทำให้กลุ่มขาดความสมดุล ก่อให้เกิดการเสื่อมประสิทธิภาพของการปฏิบัติงาน

การที่จะให้สมาชิกปฏิบัติตนตามปทัสถานของกลุ่มนั้นมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้ ประการที่หนึ่ง จะต้องเน้นให้สมาชิกเข้าใจและยอมรับเกณฑ์กลางที่ทางกลุ่มตั้งขึ้น ประการที่สอง มีการควบคุมดูแลการประพฤติปฏิบัติของสมาชิกในกลุ่ม ประการที่สาม พิจารณาตอบแทนความดีที่สมาชิกประพฤติปฏิบัติตามปทัสถานของกลุ่มในทางตรงกันข้าม ถ้าสมาชิกปฏิบัติต่างจากปทัสถานที่ตั้งไว้ หรือละเมิดเกณฑ์กลางก็จะมีผลลงโทษต่อผู้ปฏิบัติ

ตอนที่ 4 แนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบการพัฒนาทักษะทางสังคม

รูปแบบ (Model) โดยทั่วไป หมายถึง สิ่งหรือวิธีการดำเนินงานที่เป็นต้นแบบอย่างใดอย่างหนึ่ง

4.1 ประเภทและลักษณะของรูปแบบ

สไตเนอร์ (Steiner, 1988) ได้กล่าวถึงความหมายของรูปแบบ คือ สิ่งของสิ่งหนึ่ง ที่คล้ายคลึงกับสิ่งของอีกสิ่งหนึ่ง ได้จำแนกความหมายโดยเฉพาะของรูปแบบเป็น 2 ประเภท คือ แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. รูปแบบเชิงกายภาพ (Physical Models) แบ่งเป็น 2 ลักษณะ คือ

1.1 รูปแบบของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง (Model-of)

1.2 รูปแบบเพื่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง (Model-for)

ทั้งสองรูปแบบนี้มีความแตกต่างกัน กล่าวคือ Model-of เป็นรูปแบบจำลองสิ่งของจากของจริง เช่น แบบจำลองเครื่องบินซึ่งจำลองมาจากเครื่องบินจริง องค์ประกอบมิได้แสดงความสัมพันธ์กันไว้ชัดเจน ส่วน Model-for เป็นการออกแบบหรือสร้างรูปแบบจำลองเพื่อเป็นต้นแบบในการผลิตหรือพัฒนาให้ขึ้นไปตามนั้น บางครั้งเรียกว่า หุ่นต้นแบบ

2. รูปแบบเชิงมโนทัศน์ (Conceptual Models) แบ่งเป็น 2 ลักษณะ คือ

2.1 รูปแบบเชิงความคิดของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง (Conceptual Model-of) คือ แบบจำลองที่สร้างขึ้น โดยจำลองมาจากทฤษฎีที่มีอยู่แล้ว

2.2 รูปแบบเชิงความคิดเพื่อสร้างสิ่งใดสิ่งหนึ่ง (Conceptual Model-for) คือ แบบจำลองที่สร้างขึ้นเพื่อใช้อธิบายทฤษฎี

สำหรับรูปแบบในทางสังคมศาสตร์มักหมายถึง ชุดของข้อความเชิงนามธรรมที่เกี่ยวกับปรากฏการณ์ที่เราสนใจเพื่อใช้ในการนิยามคุณลักษณะหรือบรรยายคุณสมบัติต่างๆให้เกิดความเข้าใจได้ง่าย ซึ่งรูปแบบที่ใช้ศึกษาค้นคว้าปรากฏการณ์ทางสังคมควรมีคุณสมบัติ 2 ประการคือ มีความสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงของปรากฏการณ์ที่ศึกษาและสามารถนำไปใช้หาข้อสรุปเพื่ออธิบายอย่างถูกต้อง ส่วนการที่จะระบุรูปแบบหนึ่งๆ จะต้องมีการละเอียดมากน้อยเพียงใดจึงจะเหมาะสมกับรูปแบบนั้นๆ ควรมีองค์ประกอบอะไรบ้าง ไม่ได้มีข้อกำหนดเป็นการตายตัว ทั้งนี้แล้วแต่ปรากฏการณ์แต่ละอย่างและวัตถุประสงค์ของผู้สร้างรูปแบบที่ต้องการอธิบายปรากฏการณ์นั้นๆ อย่างไร

คีฟส์ (Keeves, 1988) กล่าวว่า “รูปแบบ” และ “ทฤษฎี” เป็นสิ่งที่ไม่เหมือนกัน เขาได้อธิบายว่า เมื่อต้องการทดสอบสถานการณ์ที่เป็นปัญหาจะมีการตั้งสมมติฐานขึ้นเพื่อแก้ปัญหาสมมติฐานนี้อาจจะพัฒนาจากการหยั่งรู้ จากการศึกษาก่อนหน้านี้ หรือจากการพิจารณาเชิงทฤษฎี และถ้าสมมติฐานนี้มีความคงที่และสามารถแผ่ขยายออกไปได้ก็จะนำไปสู่การเป็นทฤษฎีอย่างไรก็ตาม ถึงแม้จะมีการยืนยันแต่ยังมีความสนใจศึกษาหรือมีความสงสัยอยู่ ยังอยู่ในช่วงของการสืบสวนต่อไป ซึ่งในช่วงของการสืบสวนนี้อาจจะมีความจำเป็นที่จะต้องพิจารณาสมมติฐานในลักษณะของนามธรรมและจัดทำเป็นรูปแบบขึ้นเพื่อเตรียมโครงสร้างสำหรับการแสดงความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มสมมติฐานที่ถูกเสนอขึ้น ในกรณีนี้รูปแบบจึงเหมือนกับสมมติฐานซึ่งอยู่ภายในรูปแบบคือ สามารถสร้างจากหลักฐานต่างๆที่มีอยู่ จากการหยั่งรู้ด้วยคำอุปมาอุปไมยหรือแตกมาจากทฤษฎีก็ได้

คีฟส์ได้รวบรวมประเภทของรูปแบบจากนักการศึกษาต่างๆ ซึ่งเป็นรูปแบบที่ใช้ในทางการศึกษาและทางสังคมศาสตร์ไว้ 4 ประเภท ดังนี้

1. **รูปแบบเชิงอุปมาอุปไมย (Analogue Models)** เป็นรูปแบบที่ใช้ในการเปรียบเทียบอุปมาอุปไมยกับปรากฏการณ์ที่เป็นรูปธรรม เพื่อสร้างความเข้าใจในปรากฏการณ์ที่เป็นนามธรรมลักษณะเป็นรูปแบบเชิงกายภาพ ส่วนใหญ่ใช้ทางด้านวิทยาศาสตร์ เช่น รูปแบบที่ใช้ในการทำนายจำนวนนักเรียนที่จะเข้าสู่ระบบโรงเรียนซึ่งอนุมานแนวคิดมาจากการเปิดน้ำเข้าและปล่อยน้ำออกจากถัง นักเรียนที่จะเข้าสู่ระบบโรงเรียนเปรียบเทียบกับน้ำที่ไหลเข้าไปในถัง ส่วนนักเรียนที่ออกจากระบบโรงเรียนเปรียบเทียบกับน้ำที่ไหลออกจากถัง ดังนั้น นักเรียนที่คงอยู่ในระบบจึงเท่ากับจำนวนนักเรียนที่เข้าสู่ระบบลบด้วยจำนวนนักเรียนที่ออกจากระบบ เป็นต้น

2. **รูปแบบเชิงความหมาย (Semantic Models)** หมายถึง รูปแบบที่ใช้ภาษาในการอธิบาย บางครั้งเรียกว่ารูปแบบเชิงข้อความ โดยแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ขององค์ประกอบที่สำคัญในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง เช่น รูปแบบเกี่ยวกับเจตคติ รูปแบบเกี่ยวกับผลการเรียนแบบต่างๆ

3. รูปแบบเชิงแผนภูมิ แบบแผน หรือโครงการ (Schematic Models) หมายถึง

รูปแบบที่ใช้แผนภูมิ (Diagram) แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ขององค์ประกอบที่สำคัญในเรื่องใดเรื่องหนึ่งที่มีผลต่อกัน เช่น การเขียนรูปแบบโครงสร้างขององค์กรการบริหารงาน เป็นต้น

4. รูปแบบเชิงคณิตศาสตร์ (Mathematical Models) ได้นำมาใช้ในทางการศึกษา

ในช่วงต้นของทศวรรษที่ 1960 ในช่วงแรกนำมาใช้ในการวัดผลการศึกษา ต่อมาจึงขยายไปใช้กับการวิจัยการศึกษาในสาขาวิชาต่างๆ ปัจจุบันมีแนวโน้มที่จะนำไปใช้ทางด้านพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์เพิ่มมากขึ้น รูปแบบชนิดนี้ใช้สมการทางคณิตศาสตร์เป็นสื่อในการแสดงความสัมพันธ์ของตัวแปรต่างๆ รูปแบบนี้นิยมใช้กันทั้งในสาขาจิตวิทยาและศึกษาศาสตร์ รวมทั้งการบริหารการศึกษาด้วย

5. รูปแบบเชิงสาเหตุ (Causal Models) เป็นรูปแบบที่พัฒนามาจากเทคนิคการวิเคราะห์

เส้นทาง (Path Analysis) เป็นวิธีวัดความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่สามารถบอกได้ว่า ตัวแปรอิสระตัวใดบ้างที่มีผลกระทบทางตรงและมีผลกระทบทางอ้อมต่อตัวแปรตามที่น่าสนใจศึกษา ทั้งขนาดและทิศทางที่มีผลกระทบกับหลักการสร้างรูปแบบเชิงภาษา โดยนำตัวแปรต่างๆ มาสัมพันธ์เชิงเหตุผลและผลที่เกิดขึ้น

แคปแลน (Kaplan, 1994) ได้ให้นิยามของรูปแบบว่า เป็นระบบสัญลักษณ์ที่อ้างถึงความมีนัยสำคัญของโครงสร้างหนึ่งหรือระบบ ซึ่งก่อให้เกิดการหาความเห็นพ้องต้องกันที่ชัดเจนจากการพิจารณาจากจุดใหญ่ไปสู่จุดย่อย คุณค่าของรูปแบบอยู่ในความเป็นนามธรรม ซึ่งสามารถจะตีความได้หลายอย่าง และบ่งชี้ให้เห็นความคล้ายคลึงที่มีได้คาดหมายมาก่อน คุณค่านี้ปรากฏในสารบบความสามารถ ซึ่งจะสรุปจากจุดใหญ่ไปสู่จุดย่อยของรูปแบบ เพื่อให้ผลที่มีได้คาดหวังไว้ล่วงหน้าอาจทำนายและทดสอบได้โดยการสังเกตผลของการทดลอง

ลักษณะของรูปแบบจะมีคุณประโยชน์ต้องเป็นไปตามเงื่อนไขดังต่อไปนี้

1. รูปแบบนำไปสู่การทำนายผลที่สามารถจะพิสูจน์ได้โดยการสังเกต
2. โครงสร้างของรูปแบบควรจะต้องแสดงถึงขบวนการที่ทำให้เห็นเหตุผลอันสัมพันธ์กับเรื่องที่กำลังวิจัยอยู่
3. รูปแบบที่ดำเนินการอธิบายและก่อให้เกิดจินตนาการในการสร้างมโนทัศน์หรือความสัมพันธ์ใหม่ๆ อันเป็นผลมาจากการวิจัย

4. รูปแบบควรมีความสัมพันธ์เชิงโครงสร้างมากกว่าจะมีความสัมพันธ์เชิงความสัมพันธ์ประเภทของรูปแบบ

แคปแลน (Kaplan, 1964) ได้แยกประเภทของรูปแบบไว้ทั้งสิ้น 4 ประเภท คือ

1. รูปแบบเสมือน (Analogue Model)
2. รูปแบบเชิงความหมาย (Semantic Model)
3. รูปแบบระบบ (Schematic Model)

4. รูปแบบคณิตศาสตร์ (Mathematical Model)

ลักษณะของรูปแบบ

จากคุณสมบัติของรูปแบบดังกล่าว ทำให้นักวิจัยสามารถใช้รูปแบบและการสร้างรูปแบบเพื่อเป็นประโยชน์ในการสืบสวนหรือการวิจัยได้ การที่รูปแบบจะสามารถใช้ได้อย่างเกิดประโยชน์จะต้องมีลักษณะดังต่อไปนี้ (Keeves, 1988)

1. รูปแบบควรจะประกอบด้วย ความสัมพันธ์เชิงโครงสร้างมากกว่าความสัมพันธ์เชิงสัมพันธ์แบบธรรมดาของตัวแปร แต่อย่างไรก็ตามความสัมพันธ์สหสัมพันธ์ (Correlation) และเชิงถดถอย (Regression) นี้มีความจำเป็นในการทดสอบในระยะต้น จนกว่าตัวแปรที่จะต้องการค้นหาสามารถชี้ให้เห็นได้อย่างชัดเจน

2. รูปแบบควรจะนำไปสู่การทำนายผลที่จะได้ซึ่งสามารถทดสอบด้วยการสังเกต ดังนั้นรูปแบบที่ดีจึงควรมีการออกแบบการทดสอบรูปแบบที่มีพื้นฐานจากข้อมูลเชิงประจักษ์ และถ้าการทดสอบไม่ได้ผลคงที่ รูปแบบนั้นก็จะถูกปฏิเสธ

3. โครงสร้างของรูปแบบจะต้องเกี่ยวข้องกับบางสิ่งที่เป็นกลไกเชิงเหตุผลที่เกี่ยวข้องกับสิ่งที่ต้องการทดสอบ รูปแบบที่ดีจึงไม่ควรนำไปสู่การทำนายเพียงอย่างเดียวเท่านั้น แต่จะต้องสามารถอธิบายปรากฏการณ์ต่างๆได้ด้วย

4. ในระยะยาว รูปแบบจะต้องสามารถอธิบายโมทัศน์ใหม่ ความสัมพันธ์ใหม่ และเป็นการขยายการสืบสวนต่อไปอีกด้วย

โดยสรุปจะเห็นได้ว่า รูปแบบมีความชัดเจนและสามารถให้คำนิยามได้ รูปแบบสามารถสร้าง ทดสอบและถ้าจำเป็นก็สามารถสร้างขึ้นมาใหม่ได้ถ้ามีการสืบสวนต่อไปอีก รูปแบบมีความสัมพันธ์กับทฤษฎีและอาจจะแตกต่างจากทฤษฎี แต่โดยมโนทัศน์แล้วมีความแตกต่างกันไปจากตัวทฤษฎีเอง

การสร้างรูปแบบ

ในการสร้างรูปแบบ เมสัน อัลเบิร์ต และคีย์เดอรี (Meason, Albert and Khedourri, 1985) ได้เสนอขั้นตอนในการสร้างรูปแบบไว้ 5 ขั้นตอน คือ

1. **ขั้นรวบรวมปัญหา (Problem Formulation)** เพื่อให้รู้ว่าอะไรคือปัญหาที่แท้จริง
2. **ขั้นพัฒนารูปแบบ (Model Construction)** ดำเนินการภายหลังจากที่ได้รวบรวมปัญหาต่างๆแล้ว ในการสร้างรูปแบบต้องพิจารณาวัตถุประสงค์เบื้องต้นของการสร้างและต้องรู้ถึงลักษณะเฉพาะที่ต้องการของผลผลิต ต้องรู้ข้อมูลสารสนเทศที่จำเป็นและควรคำนึงถึงค่าใช้จ่ายในการสร้างและความสนใจของผู้ใช้ด้วย เพราะถ้ารูปแบบมีค่าใช้จ่ายสูงและไม่เป็นที่ยอมรับของผู้ใช้ ข้อมูลที่รวบรวมมาอาจมีโอกาสนอกปรองได้ในระหว่างการดำเนินงานขั้นต่างๆ จึงควรมีการประเมินค่าความแปรปรวน และควรพิจารณาอย่างระมัดระวังว่าสมควรนำตัวแปรใดบ้างมาไว้ในรูปแบบที่

จะสร้าง เมื่อสร้างเสร็จแล้วก็ต้องพิจารณาว่า ครอบคลุมตัวแปรหรือไม่ มีความบกพร่องในตัวแปรใดบ้าง

3. การทดสอบรูปแบบ (Testing the Model) เมื่อสร้างรูปแบบเสร็จแล้วควรทดสอบโดยพิจารณาถึง

3.1 มีความตรงตามสถานการณ์จริง (Valid) รูปแบบที่สร้าง หากมีความใกล้เคียงกับความจริงจะดีมาก เพราะจะช่วยให้การตัดสินใจดีขึ้น ไม่ยุ่งยากต่อการนำไปใช้ และควรพิจารณาถึงระดับของความสำเร็จจากการแก้ปัญหา

3.2 มีการนำไปทดลองใช้เพื่อเปรียบเทียบว่าผลการนำไปใช้ทำให้มีการปรับปรุงคุณภาพในการปฏิบัติงานอย่างไร การทดลองใช้มี 2 ลักษณะ คือ ทดลองย้อนหลัง (Retrospective Evaluation) โดยใช้กับข้อมูลในอดีต และการทดลองใช้ปฏิบัติในปัจจุบัน (Pretest)

4. การทำให้สำเร็จ (Implementation) เมื่อผ่านการทดสอบแล้วก็ควรสามารถที่จะนำไปใช้ให้เกิดความสำเร็จเพราะไม่มีรูปแบบใดที่จะเรียกว่า สำเร็จอย่างสมบูรณ์จนกว่าจะได้รับการยอมรับ ได้รับความสนใจ และมีการนำไปใช้

5. การพัฒนาปรับปรุงรูปแบบให้ทันสมัย (Model Updating) แม้จะมีการนำรูปแบบไปใช้อย่างประสบความสำเร็จ แต่ก็ควรมีการพัฒนาปรับปรุง ประยุกต์ให้เหมาะกับวัตถุประสงค์ขององค์กร และสถานการณ์ที่กระทบจากภายนอก และภายในองค์กรด้วย

โดยสรุป การสร้างรูปแบบไม่มีข้อกำหนดตายตัวแน่นอนว่าจะต้องทำอะไรบ้าง แต่โดยทั่วไปเริ่มจากการศึกษาความรู้เกี่ยวกับเรื่องที่จะสร้างรูปแบบให้ชัดเจน และหาสมมติฐานและหลักการของรูปแบบที่จะพัฒนา แล้วสร้างรูปแบบตามหลักการที่กำหนดขึ้น จากนั้นจึงนำรูปแบบที่สร้างไปตรวจสอบหาคุณภาพของรูปแบบว่าสามารถนำไปใช้ได้ผลจริงหรือไม่

จากแนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบและการสร้างรูปแบบที่นำเสนอไว้ข้างต้นเป็นแนวคิดและหลักการในการกำหนดรูปแบบการพัฒนาทักษะทางสังคม รูปแบบที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นรูปแบบเชิงภาษา (Semantic Model) หรือรูปแบบเชิงความหมาย ซึ่งจะอธิบายโดยใช้ปรากฏการณ์ทางภาษาในลักษณะของข้อความ รูปภาพ หรือแผนภูมิ เพื่อให้เห็นถึงโครงสร้างทางความคิด องค์ประกอบและความสัมพันธ์ขององค์ประกอบภายในของปรากฏการณ์นั้น

4.2 แนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการเรียนการสอน

ทิสนา แจมมณี (2550) ได้ให้ความหมายของรูปแบบการจัดการเรียนการสอนว่า หมายถึง สภาพหรือลักษณะของการจัดการเรียนการสอนที่จัดขึ้นอย่างเป็นระบบระเบียบตามหลักปรัชญา ทฤษฎี หลักการ แนวคิด หรือความเชื่อต่างๆ โดยอาศัยวิธีสอนและเทคนิคการสอนต่างๆ เข้ามาช่วยให้สภาพการเรียนการสอนนั้นเป็นไปตามหลักการที่ยึดถือ และได้ให้ข้อสรุปว่า รูปแบบ

การจัดการเรียนการสอนกับระบบการจัดการเรียนการสอน มีความหมายเหมือนกัน แต่นิยมใช้ต่างกันในแง่ของระบบย่อยและระบบใหญ่ ระบบการจัดการเรียนสอนนิยมใช้กับระบบใหญ่ ซึ่งครอบคลุมองค์ประกอบสำคัญของการเรียนการสอนโดยรวม ส่วนรูปแบบการจัดการเรียนการสอนนิยมใช้กับระบบที่น้อยกว่า เช่น ระบบวิธีสอนแบบต่างๆ

1. รูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่เน้นความสัมพันธ์ของบุคคลกับบุคคลอื่น (Social Family) เป็นการใช้กระบวนการจัดให้นักเรียนทำงานร่วมกันได้ใช้หลักประชาธิปไตยในการวิเคราะห์ปัญหาสังคม คุณค่าทางสังคม รูปแบบการจัดการเรียนการสอนในกลุ่มนี้คือการเรียนเป็นคู่ (Partners in Learning) บทบาทสมมติ (Role Playing) การใช้เหตุผลเพื่อแก้ปัญหาสังคม (Jurisprudential Inquiry) การสอนตามความแตกต่างระหว่างบุคคล (Adapting to Individual Differences)

2. รูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่เน้นทักษะการเรียนรู้ด้วยการคิด (Information Processing Family) เน้นการจัดเก็บข้อมูล การสร้างมโนทัศน์ รูปแบบการจัดการเรียนการสอนในกลุ่มนี้คือ การสอนคิดแบบอุปนัย (Thinking Inductively) การสอนมโนทัศน์ (Attending Concepts) การสอนวิธีการจำ (Memorization) การเรียนรู้จากตัวแบบ (Learning from Presentations) การฝึกคิดสืบเสาะ (Inquiry Training) การคิดเชิงอุปมาอุปไมย (Synectics) การพัฒนาสติปัญญา (Developing Intellect)

3. รูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่เน้นเสริมสร้างบุคลิกภาพนักเรียน (Personal Family) เน้นการพัฒนาเอกลักษณ์และอารมณ์ของตนเอง การตระหนักและเข้าใจตนเอง รูปแบบการจัดการเรียนการสอนในกลุ่มนี้คือ การสอนการพัฒนาบุคลิกภาพ (Nondirective Teaching) การสอนให้มีมโนทัศน์เกี่ยวกับตนเอง (Concepts of Self)

4. รูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่เน้นการปรับพฤติกรรม (Behavioral Systems Family) รูปแบบนี้ได้แนวคิดจากงานของสกินเนอร์ (Skinner) สามารถนำไปใช้สอนมโนทัศน์ ทักษะ การเปลี่ยนนิสัย ควบคุมพฤติกรรมกรเรียน รูปแบบการจัดการเรียนการสอนในกลุ่มนี้คือ การเรียนแบบรอบรู้ (Mastery Learning) การสอนโดยตรง (Direct Instruction) การสอนให้ควบคุมตนเอง (Learning Self-Control) การสอนให้ฝึกฝนตนเอง (Training and Self-Training) การสอนแบบวางเงื่อนไขการเรียน (Conditions of Learning)

4.3 แนวคิดและหลักการสร้างรูปแบบการสอนของจอยส์และวีล

หลักการสร้างรูปแบบการสอนตามแนวคิดของจอยส์และวีล (Joyce and Weil, 1986) มี 4 ขั้นตอน คือ

1. ขั้นตอนในการทำกิจกรรมแต่ละขั้น (Syntax)

2. **ขั้นมีปฏิสัมพันธ์ (Social System)** แสดงความสัมพันธ์และลักษณะบทบาทของแต่ละบุคคล
3. **แสดงหลักการโต้ตอบ (Principle of Reaction)** อธิบายการตอบสนองระหว่างบุคคล การปรับพฤติกรรม การแสดงความคิดสร้างสรรค์
4. **แสดงสิ่งสนับสนุน (Support System)** อธิบายลักษณะที่เป็นเงื่อนไข หรือข้อจำกัดในการปฏิบัติ เช่น จำกัดด้วยสถานที่ บุคคล เป็นต้น

จากรายงานการวิจัย Action Research โดย Ontario Action Researcher (2003) ได้นำรูปแบบตามแนวคิดของจอยส์และวีล ไปทดลองใช้ พบว่า การสร้างรูปแบบที่ดี มีประสิทธิภาพควรปฏิบัติดังนี้

1. กำหนดเป้าหมายของการสอนให้ชัดเจน
2. จัดเตรียมรายละเอียดของเนื้อหา และกิจกรรมให้สอดคล้องกับเป้าหมาย
3. วางแผนขั้นตอนในการสอน โดยมีวัตถุประสงค์ให้ผู้เรียนเกิดความรู้ใหม่
4. ปฏิบัติตามขั้นตอน และสอดแทรกแนวคิดของหลักสูตรที่ต้องการให้ผู้เรียนได้รับรู้เป็นระยะๆ

การเรียนรู้ตามรูปแบบนี้จะได้ผลดี ขึ้นอยู่กับ

1. การนำเสนอแนวคิด (Concept) และหลักการ (Principles) ที่ชัดเจน
 2. การแสวงหาความรู้เชิงรุกโดยผู้เรียน
 3. ความแรงของพุทธิปัญญาของนักเรียน ซึ่งทำให้เกิดรูปแบบทางพุทธิปัญญาที่คงทน
- รูปแบบนี้ประกอบด้วย 3 ระยะ ได้แก่

ระยะที่ 1 มีขั้นตอนดังนี้

- 1.1 นำเสนอโครงสร้าง
- 1.2 อธิบายคุณลักษณะที่เกี่ยวข้อง
- 1.3 ยกตัวอย่างที่เหมาะสม
- 1.4 จัดหาสิ่งแวดล้อมเพื่อเสริมเนื้อหา
- 1.5 ทบทวนความตระหนักของความรู้และประสบการณ์ที่สอดคล้องหรือเกี่ยวข้องกับผู้เรียน

ระยะที่ 2 มีขั้นตอนดังนี้

- 2.1 นำเสนอเนื้อหา
- 2.2 แสดงให้เห็นความสอดคล้องของเนื้อหาที่นำเสนอ
- 2.3 เชื่อมโยงระหว่างเนื้อหากับการจัดรูปแบบการสอน

ระยะที่ 3 มีขั้นตอนดังนี้

- 3.1 ใช้หลักการการเรียนรู้ร่วมกันสำหรับสิ่งที่รู้มาแล้ว

3.2 กระตุ้นผู้เรียนให้หยั่งรู้ในเนื้อหา

3.3 ทำแนวคิดให้กระจ่าง

3.4 ประยุกต์ให้เห็นแนวคิดเชิงรุก โดยมีการทดสอบผู้เรียน

4.4 แนวคิดหลักสำคัญ 7 ประการ ในการดำเนินการศึกษาระดับปริญญาตรีของซิคเคอริง และแกมสัน (The seven principles for good practice in undergraduate education)

แนวคิดหลักสำคัญ 7 ประการ ในการดำเนินการศึกษาระดับปริญญาตรีของซิคเคอริง และแกมสัน (Chickering and Gamson, 1991: 13-23 อ้างถึงใน พรชูลี อาชาวาร์จ, 2539) มีดังนี้

1. สนับสนุนให้อาจารย์และนิสิตนักศึกษาปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน (Encourages student-faculty contact)

การที่อาจารย์และนิสิตนักศึกษาพบปะกันบ่อยครั้งทั้งภายในและภายนอกชั้นเรียน เป็นองค์ประกอบสำคัญที่ก่อให้เกิดการมีส่วนร่วมในการเรียนการสอนและแรงจูงใจในตัวนิสิต นักศึกษา ความเอาใจใส่ของอาจารย์ช่วยให้นิสิตนักศึกษาผ่านภาวะวิกฤตต่างๆ และสามารถเรียน ได้ต่อไปจนสำเร็จการศึกษา การที่นิสิตนักศึกษารู้จักคุ้นเคยกับอาจารย์บางท่านดีช่วยเสริมให้ ผูกพันกับวิชาการและช่วยให้คิดถึงค่านิยมของตนเองและแผนในอนาคต

2. สนับสนุนให้มีการร่วมมือกันในหมู่นิสิตนักศึกษา (Encourages cooperation among students)

การเรียนการสอนที่ดีขึ้นในลักษณะการทำงานเป็นทีมมากกว่าการทำงานเดี่ยวๆ การเรียนที่ดีเช่นเดียวกับการทำงานที่ดี เป็นการร่วมมือกันและเป็นเรื่องของสังคม มิใช่การแข่งขัน และโดดเดี่ยว การทำงานร่วมกับผู้อื่นมักเพิ่มพูนความผูกพันกับการเรียน การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและตอบสนองต่อผู้อื่น ช่วยปรับปรุงความคิดและก่อให้เกิดความเข้าใจที่ลึกซึ้งยิ่งขึ้น

3. ส่งเสริมให้มีการเรียนรู้แบบลงมือปฏิบัติ (Encourages active learning)

การเรียนรู้มิใช่กีฬาที่มีผู้ดู นิสิตนักศึกษาเรียนรู้ไม่มากนักจากการนั่งฟังอาจารย์ ในห้องเรียน ท่องจำบทเรียนและพยายามหาคำตอบ แต่ต้องอภิปรายว่าเรียนอะไรอยู่ เขียนเกี่ยวกับ เรื่องที่เรียน หากความสัมพันธ์กับประสบการณ์ที่ผ่านมาและนำไปประยุกต์กับชีวิตประจำวัน นิสิต นักศึกษาต้องทำให้สิ่งที่เรียนรู้เป็นส่วนหนึ่งของตัวเขา

4. การให้ข้อมูลย้อนกลับทันที (Gives prompt feedback)

การที่ทราบว่าจะรู้อะไรและไม่รู้อะไรทำให้นิสิตนักศึกษาจับประเด็นการเรียน ได้ ถูกต้อง เพื่อให้ได้ประโยชน์จากวิชาที่เรียน นิสิตนักศึกษาต้องได้รับข้อมูลย้อนกลับที่เหมาะสม ในระยะแรกนิสิตนักศึกษาต้องการให้ทดสอบความรู้และสมรรถนะที่มีอยู่แล้วในชั้นเรียน นิสิต นักศึกษาต้องการการติชมเพื่อปรับปรุงตนเอง ในช่วงที่ศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยเป็นระยะๆ นิสิต

นักศึกษาต้องการมองว่าได้เรียนรู้อะไร ต้องรู้อะไรเพิ่มเติม และประเมินความก้าวหน้าของตนเองได้อย่างไร

5. การเน้นการใช้เวลาที่สัมพันธ์กับงาน (Emphasizes time on task)

เวลาบวกกับพลังเท่ากับการเรียนรู้ ไม่มีอะไรแทนที่การใช้เวลาให้สัมพันธ์กับงานได้ การรู้จักใช้เวลาให้เหมาะสมสำคัญที่สุดต่อทั้งนิสิตนักศึกษาและนักวิชาชีพ นิสิตนักศึกษาต้องการการแนะนำฝึกฝนให้รู้จักใช้เวลาอย่างมีประสิทธิภาพ การใช้เวลาตามความจำเป็นของงาน หมายถึง การเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล การที่สถาบันกำหนดเวลาและความคาดหวังให้แก่ นิสิต นักศึกษา อาจารย์ ผู้บริหาร และบุคลากรอื่นๆ เป็นการวางรากฐานสำหรับมาตรฐานของงานสถาบัน

6. การสื่อสารให้ทราบถึงความหวังสูง (Communicates high expectations)

คาดหวังมากขึ้น และท่านจะได้รับมากขึ้น การคาดหวังสูงสำคัญสำหรับทุกคน สำหรับผู้ไม่พร้อม ผู้ไม่ต้องการทำงานหนัก และสำหรับผู้ที่ฉลาดและขยัน การคาดหวังสูงสำหรับนิสิตนักศึกษาเป็นการทำนายผลสูงเพราะเป็นการคาดหวังสูงสำหรับการทำงานของอาจารย์และสถาบันด้วยว่าต้องทำงานมากขึ้น เพื่อบรรลุความคาดหวังที่วางไว้ให้นิสิตนักศึกษา

7. การยอมรับนับถือความสามารถพิเศษและวิธีการเรียนที่หลากหลาย (Respects diverse talented and ways of learning)

หนทางสู่การเรียนรู้มีหลากหลาย นิสิตนักศึกษานำความสามารถ ความถนัดและสไตล์นานาประการมาสู่สถาบัน อาจไม่รู้จักทฤษฎีเลย นิสิตนักศึกษาจึงต้องการโอกาสแสดงความสามารถของตนและเรียนรู้ที่จะใช้ความสามารถนั้นๆ ให้เกิดประโยชน์เสียก่อน อาจารย์จึงจะช่วยให้เรียนรู้ใหม่ๆ ที่ไม่คุ้นเคยมาก่อนในภายหลัง

ตอนที่ 5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทักษะทางสังคม

5.1 งานวิจัยในประเทศ

เสรี โอภาส (2532) ได้ศึกษาเปรียบเทียบทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ระหว่างโรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดใหญ่ จังหวัดสุโขทัย ผลการวิจัยพบว่า ทักษะทางสังคมของนักเรียนโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง โรงเรียนขนาดกลาง มีแนวโน้มว่าจะมีทักษะทางสังคมสูงสุด รองลงมาคือ โรงเรียนขนาดใหญ่ และโรงเรียนขนาดเล็ก และนักเรียนหญิงมีแนวโน้มว่าจะมีทักษะทางสังคมสูงกว่านักเรียนชาย

รังสี วิบูลย์อรรรดกร (2534) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทักษะทางสังคมและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดปราจีนบุรี ผลการศึกษาพบว่า ทักษะทางสังคมมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาอย่างมี

นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยเฉพาะด้านการมีส่วนร่วมในการทำงานกลุ่ม การแสดง ความรับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมาย การมีลักษณะความเป็นผู้นำกลุ่ม และการช่วยเหลือผู้อื่น ทักษะทางสังคมของนักเรียนชายและนักเรียนหญิงไม่แตกต่างกัน และทักษะทางสังคมของ นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและต่ำ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ปัทมาวดี บุญยสวัสดิ์ (2536) ได้ศึกษาผลการใช้เกมการละเล่นพื้นบ้านของไทยที่มี ต่อการพัฒนาทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนอนุบาลพิบูลย์สวัสดิ์ ผลการวิจัยพบว่านักเรียนกลุ่มทดลองมีคะแนนทักษะทางสังคมในด้านการเคารพต่อระเบียบวินัย ของตนเองและกลุ่ม การมีส่วนร่วมในการทำงานกลุ่ม การแสดงออกและการแก้ปัญหาในกลุ่มไม่ แตกต่างกัน นักเรียนกลุ่มทดลองมีคะแนนทักษะทางสังคมในด้านการมีมารยาทในสังคม การ แสดงความรับผิดชอบและมีลักษณะความเป็นผู้นำ การช่วยเหลือผู้อื่น สูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักเรียนกลุ่มทดลองมีสังคมมิติสูงกว่ากลุ่มควบคุม

วนิดา เตียวพานิช (2537) ได้ศึกษาผลของการฝึกทักษะทางสังคมที่มีต่อการสื่อสาร กับผู้ป่วยของนักศึกษาพยาบาลของวิทยาลัยสหราชอาณาจักร กรุงเทพมหานคร โดยแบ่งเป็นกลุ่ม ควบคุมและกลุ่มทดลอง กลุ่มละ 8 คน กลุ่มทดลองได้รับการฝึกทักษะทางสังคมด้านทักษะการ ตั้งเกต ทักษะการฟัง ทักษะการพูด และทักษะการประสานความคิด ส่วนกลุ่มควบคุมได้รับการ สอนแบบปกติ ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษากลุ่มทดลองที่ได้รับการฝึกทักษะทางสังคมมีคะแนน การสื่อสารกับผู้ป่วยสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ภาศิษฏา อ่อนดี (2539) ได้ศึกษาทักษะทางสังคมกับการปฏิบัติงานและมนุษย สัมพันธ์ของพยาบาลประจำการ โรงพยาบาลศิริราช ผลการวิจัยพบว่า พยาบาลที่มีทักษะทางสังคม สูง มีการปฏิบัติงานในแต่ละด้าน และการปฏิบัติงานรวมสูงกว่าพยาบาลที่มีทักษะทางสังคมต่ำ พยาบาลที่มีทักษะทางสังคมสูงมีมนุษยสัมพันธ์สูงกว่าพยาบาลที่มีทักษะทางสังคมต่ำ และการ ปฏิบัติงานพยาบาลในแต่ละด้านมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับมนุษยสัมพันธ์

วรรณสวัสดิ์ อุทัยพันธุ์ (2540) ได้ศึกษาผลของกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ที่มีต่อการพัฒนา ทักษะทางสังคมของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 คณะบริหารธุรกิจบัณฑิต โดยกลุ่มตัวอย่างได้เข้าร่วม โปรแกรมกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีการพัฒนาทักษะทางสังคม ภายหลังจากการเข้าร่วมโปรแกรมกลุ่มสัมพันธ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในด้านทักษะ การสร้างสัมพันธภาพ ทักษะการสื่อสาร ทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่น ทักษะในการแก้ปัญหา และตัดสินใจร่วมกัน การรับรู้ที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น

อำพัน จารุทัศนางกูร (2541 อ้างถึงใน ภาศิษฏา อ่อนดี, 2539) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผล การฝึกทักษะทางสังคมแบบกลุ่มและแบบรายบุคคลที่มีต่อการแสดงความคิดเห็นออกเห็นใจผู้ป่วยจิตเวช ของพยาบาลเทคนิค โรงพยาบาลสมเด็จพระเจ้าพระยา กรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่า พยาบาล

เทคนิคที่ได้รับการฝึกทักษะทางสังคมแบบกลุ่มและที่ได้รับการฝึกทักษะทางสังคมแบบรายบุคคล มีคะแนนการแสดงความคิดเห็นออกเห็นใจผู้ป่วยจิตเวชเพิ่มขึ้นอย่างไม่แตกต่างกัน

หรรษา แก้วพุดปกรณ์ (2541) ได้ศึกษาผลการฝึกควบคุมความโกรธและทักษะทางสังคมที่มีต่อการลดพฤติกรรมก้าวร้าวของนักศึกษาอาชีวศึกษา ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาที่ได้รับการฝึกควบคุมความโกรธและทักษะทางสังคมมีค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมก้าวร้าวน้อยกว่านักเรียนที่ไม่ได้รับการฝึก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ศันสนีย์ นาคะสนธิ์ (2545) ได้ศึกษาและพัฒนาทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดประดู่ในทรงธรรม กรุงเทพมหานคร โดยคัดเลือกนักเรียนที่มีคะแนนทักษะทางสังคมตั้งแต่เปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 25 ลงมา จำนวน 12 คน เข้าร่วมกลุ่มสัมพันธเพื่อพัฒนาทักษะทางสังคม ผลการศึกษาพบว่า ทักษะทางสังคมของนักเรียนอยู่ในระดับปานกลาง นักเรียนเพศชายและเพศหญิงมีทักษะทางสังคมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักเรียนมีทักษะทางสังคมเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ภายหลังการเข้าร่วมกลุ่มสัมพันธเพื่อพัฒนาทักษะทางสังคม

ไพจิตร ฝึกเจริญผล (2523: ง) ได้วิจัยเรื่อง “ความสัมพันธ์ระหว่างอัตมโนทัศน์ การปรับตัวและสติปัญญาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1” โดยมีจุดมุ่งหมาย 1) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างอัตมโนทัศน์และความสอดคล้องของอัตมโนทัศน์กับการปรับตัวและสติปัญญา 2) เพื่อเปรียบเทียบอัตมโนทัศน์และความสอดคล้องของอัตมโนทัศน์ของนักเรียนที่มีการปรับตัวและสติปัญญาแตกต่างกัน กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ของโรงเรียนในเขตกรุงเทพมหานคร 3 โรงเรียนและในจังหวัดใกล้เคียง 4 โรงเรียน จำนวน 233 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมีแบบวัดบุคลิกภาพและแบบทดสอบ 3 ชุด คือ แบบวัดอัตมโนทัศน์ แบบวัดการปรับตัว และแบบทดสอบแมทริซีสก้าวน้ำ ฉับมาตรฐาน การวิเคราะห์ข้อมูลใช้วิธีหาค่าสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และการวิเคราะห์ความแปรปรวน 2 ทางแบบไม่วัดซ้ำ ผลการวิจัยปรากฏว่า 1) อัตมโนทัศน์และการปรับตัวมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r = .31$) 2) ไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างอัตมโนทัศน์กับสติปัญญา การปรับตัวกับสติปัญญา และไม่พบความสอดคล้องของอัตมโนทัศน์กับการปรับตัวและความสอดคล้องของอัตมโนทัศน์กับสติปัญญา 3) อัตมโนทัศน์ของนักเรียนที่มีการปรับตัวแตกต่างกันมีความแตกต่างกัน กล่าวคือนักเรียนที่มีการปรับตัวดีมีอัตมโนทัศน์สูงกว่าที่มีการปรับตัวไม่ดี 4) อัตมโนทัศน์ของนักเรียนที่มีสติปัญญาแตกต่างกัน ไม่แตกต่างกัน 5) ความสอดคล้องของอัตมโนทัศน์ของนักเรียนที่มีการปรับตัวและสติปัญญาแตกต่างกัน ไม่แตกต่างกัน

ณัฐภรณ์ หลาวทอง (2544: ง) ได้วิจัยเรื่อง “การพัฒนามาตรฐานนิสิตสากลตามบริบทของสังคมวัฒนธรรมไทย” โดยมีวัตถุประสงค์ 3 ประการคือ ประการแรก เพื่อพัฒนารอบแนวคิดของนิสิตสากล จากการสัมภาษณ์ สอบถามผู้เชี่ยวชาญและศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง เพื่อ

สร้างเป็นโมเดลการวัดสำนึกสากลตามบริบทสังคมวัฒนธรรมไทย ประการที่สอง เพื่อพัฒนามาตรวัดสำนึกสากลจากกรอบแนวคิดที่กำหนดขึ้น โดยตรวจสอบคุณภาพของมาตรวัดสำนึกสากล ทั้งความเที่ยงและความตรง ประการที่สาม เพื่อเปรียบเทียบความสอดคล้องระหว่างโมเดลการวัดสำนึกสากลที่ Hett (1993) พัฒนาขึ้น โมเดลสำนึกสากลตามบริบทของสังคมวัฒนธรรมไทย และโมเดลที่มีการผสมผสานจากทั้งสองโมเดล กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ นิสิตนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิตจากมหาวิทยาลัยของรัฐ 4 แห่ง จำนวน 1,739 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ มาตรวัดสำนึกตามบริบทของสังคมวัฒนธรรมไทย มาตรวัดสำนึกสากลที่ Hett พัฒนาขึ้น วิเคราะห์ความตรงตามโครงสร้างด้วยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน โดยใช้โปรแกรมลิสเรล วิเคราะห์ความตรงตามเกณฑ์สัมพัทธ์ด้วยสูตรการหาสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน โปรดักต์โมเมนต์ และวิเคราะห์ความเที่ยงแบบความสอดคล้องภายในตามสูตรการหาสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค ผลการวิจัย พบว่า สำนึกสากลตามบริบทของสังคมวัฒนธรรมไทย ประกอบด้วยจำนวน 43 ข้อ 4 องค์ประกอบ คือ (ก) การยอมรับความหลากหลายทางวัฒนธรรม (ข) การใส่ใจต่อประเด็นปัญหาโลก (ค) การพึ่งพาอาศัยและอยู่ร่วมกันโดยสันติ (ง) การเป็นสมาชิกพลโลก มาตรวัดนี้มีความตรงตามเกณฑ์สัมพัทธ์กับมาตรวัดสำนึกสากลของ Hett อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01 ($r = 0.70$) ความเที่ยงแบบความสอดคล้องภายในของมาตรเท่ากับ 0.84 โมเดลการวัดสำนึกสากลทั้ง 3 โมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โมเดลสำนึกสากลตามบริบทของสังคมวัฒนธรรมไทยอธิบายความแปรปรวนในตัวแปรสำนึกสากลได้ร้อยละ 86 เป็นโมเดลที่สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์มากที่สุด โดยมีค่าไค-สแควร์เท่ากับ 1.40, $p = 0.24$ ท็องศาอิสระ 1, GFI = 1, AGFI = 1 และ RMR = 0

จิตติมา คงปาน (2549) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาแบบสำรวจความสนใจในอาชีพสำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาแบบสำรวจความสนใจในอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย พร้อมคู่มือการใช้แบบสำรวจ ซึ่งประกอบด้วย วิธีดำเนินการสอบ การตรวจให้คะแนน และการแปลความหมายของคะแนนเมื่อเทียบกับเกณฑ์ปกติ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุราษฎร์ธานี เขต 1 เขต 2 และเขต 3 และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระเบียง เขต 1 จำนวน 1,000 คน ซึ่งได้มา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสำรวจความสนใจในอาชีพสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น จำนวน 1 ฉบับ มีการจำแนกกลุ่มอาชีพออกเป็น 6 ประเภท ตามกรอบแนวคิดของฮอลแลนด์ การตรวจสอบคุณภาพ ปรากฏผลดังนี้

1. ค่าความตรงเชิงโครงสร้างของแบบสำรวจความสนใจในอาชีพ มีคะแนนเฉลี่ยจากการตัดสินใจของผู้เชี่ยวชาญ ตั้งแต่ 0.714 ถึง 1.00

2. แบบสำรวจความสนใจในอาชีพในตอนต้นที่ 2 รายชื่ออาชีพ มีค่าความเที่ยงอยู่ระหว่าง 0.673 ถึง 0.760 และมีค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการวัดอยู่ระหว่าง 1.234 ถึง 1.368

3. แบบสำรวจความสนใจในอาชีพในตอนต้นที่ 3 ข้อมูลด้านอาชีพ รวมทุกหมวด มีค่าความเที่ยงอยู่ระหว่าง 0.895 ถึง 0.923 และมีค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการวัดอยู่ระหว่าง 3.837 ถึง 4.723

ผลการวิจัยในครั้งนี้ทำให้ได้แบบสำรวจความสนใจในอาชีพที่มีคุณภาพไว้ใช้ในการแนะแนวการศึกษาและอาชีพ ซึ่งครูแนะแนวควรนำแบบสำรวจความสนใจในอาชีพฉบับนี้ไปใช้กับนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เพื่อให้นักเรียนได้ทราบความสนใจของตนเอง สามารถตัดสินใจวางแผนการศึกษา และเลือกอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งสามารถวางแผนพัฒนาตนเองในด้านต่าง ๆ เพื่อที่จะนำไปสู่อาชีพที่นักเรียนสนใจ และมีความถนัดในอนาคตต่อไป

5.2 งานวิจัยต่างประเทศ

เฮอร์เบิร์ตและมาร์ลอร์ (Herbert and Marlore, 1984) ได้ศึกษาโครงสร้างของความฉลาดทางสังคม กลุ่มตัวอย่างเป็นลูกจ้างในโรงพยาบาลทางจิต จำนวน 186 คน ผลการศึกษพบว่าสามารถวัดความฉลาดทางสังคมได้ 5 องค์ประกอบ คือ ความสนใจทางสังคม ทักษะทางสังคม ทักษะการแสดงความรู้สึก การแสดงออกทางอารมณ์ และความวิตกกังวลทางสังคม จากการวิเคราะห์การถดถอย พบว่า ความสนใจทางสังคมและการแสดงออกทางอารมณ์เป็นสิ่งสำคัญอันดับแรกที่ทำให้เกิดภาวะที่สมบูรณทางสังคม มีความสัมพันธ์กันปานกลางระหว่างความสนใจทางสังคม การแสดงออกทางอารมณ์และความวิตกกังวลทางสังคม และมีความสัมพันธ์ปานกลางเช่นกันระหว่างเพศชาย เพศหญิง และบุคคลที่มีลักษณะเบี่ยงเบนทางเพศ

มิลเลอร์ (Miller, 1990) ได้ศึกษาผลกระทบที่มีต่อทักษะทางสังคม เนื่องมาจากความสำเร็จและความล้มเหลวในกลุ่มที่มีสถานะและไม่มีสถานะทางสังคม โดยแบ่งสถานะทางสังคมออกเป็น 4 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ประสบความสำเร็จในสังคม กลุ่มที่ล้มเหลวทางสังคม กลุ่มที่ไม่ประสบความสำเร็จในสังคม และกลุ่มที่ไม่ล้มเหลวทางสังคม โดยวัดทักษะทางสังคม ความภาคภูมิใจในตนเอง และการยึดถือกับตำแหน่งของรอตเตอร์ (Rotter) ผลการวิจัยพบว่า ระดับของทักษะทางสังคมส่งผลต่อความเข้าใจเหตุการณ์ต่างๆ ในสังคม และคาดว่าบุคคลที่มีทักษะทางสังคมสูงเนื่องมาจากผลของสังคมทางบวกจากภายใน คือมีความมั่นใจ มีปัจจัยที่ควบคุมได้ ขณะที่กลุ่มที่มีทักษะทางสังคมต่ำเนื่องจากผลของสังคมจากภายนอกในทำนองเดียวกัน คือ ไม่มีความมั่นใจ ไม่สามารถควบคุมปัจจัยต่างๆ ได้ และผลของสังคมจากภายในและภายนอกมีสาเหตุมาจากทักษะทางสังคม สถานภาพทางสังคมและผลของสถานะทางสังคม

รามเมเกอร์ (Ramaekers, 1990) ได้ศึกษาผลกระทบของทักษะทางสังคมที่มีต่อพัฒนาการของนักเรียนในหอพัก โดยใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนที่อยู่

หอพัก 54 คน พัฒนาการที่วัดคือ ความหงอยเหงา การนับถือตนเอง การมีส่วนร่วมในกิจกรรม ความรู้และการใช้ศูนย์บริการนักเรียน ความพอใจในชีวิต ความพอใจในสถาบัน และการสนับสนุนทางสังคม โดยวัด 2 ครั้ง ในภาคเรียนที่ 1 และ 2 คะแนนจากภาคเรียนที่ 1 ทำนายคะแนนในภาคเรียนที่ 2 และวัดทักษะทางสังคม ใช้แบบสำรวจทางสังคม ผลการวิจัยพบว่าการเปลี่ยนแปลงจากภาคเรียนที่ 1 ในเรื่องการสนับสนุนและการมีส่วนร่วมในกิจกรรมพิเศษ แต่การเปลี่ยนแปลงนี้ไม่มีความสัมพันธ์กับระดับของทักษะทางสังคมของนักเรียน

แมดริด (Madrid, 2001) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการสื่อสารโดยใช้สื่อคอมพิวเตอร์ (CMC) กับทักษะทางสังคมและความหงอยเหงา กลุ่มตัวอย่างเป็นพนักงานบริษัทจำนวน 64 คน ทำแบบวัดทักษะทางสังคม แบบทดสอบการปรับตัวที่ใช้กับ CMC และแบบวัดความหงอยเหงา ผลการวิจัยพบว่า การสื่อสารโดยใช้คอมพิวเตอร์เป็นสื่อมีความสัมพันธ์กับระดับความหงอยเหงาและทักษะทางสังคมอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แต่มีความสัมพันธ์ทางลบเล็กน้อยระหว่างทักษะทางสังคมกับ CMC ปฏิสัมพันธ์ระหว่างการใช้ CMC และเพศส่งผลต่อระดับของความหงอยเหงา เพศชายที่ใช้ CMC สูง จะมีระดับความหงอยเหงาต่ำ และเพศชายที่ใช้ CMC ต่ำ จะมีระดับความหงอยเหงาสูง ส่วนในเพศหญิง พบว่าระดับความหงอยเหงาแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

อิงเกลเบิร์กและสโจเบิร์ก (Engelberg and Sjöberg, 2004) ได้ศึกษาทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล บุคลิกภาพและความฉลาดทางอารมณ์ (EQ) ที่เกี่ยวข้องกับการใช้อินเทอร์เน็ต โดยวัดด้วย Internet Addiction Scale กับกลุ่มตัวอย่างนักศึกษา ประเมินความฉลาดทางอารมณ์ด้วย performance measures ซึ่งได้จากหน้าตา อารมณ์ที่แสดงออกทางสีหน้าและแปลผลจาก social episodes การใช้อินเทอร์เน็ตสัมพันธ์กับความเหงาและการยึดติดกับค่านิยม และความสัมพันธ์ต่ำระหว่างงานกับการพักผ่อนและความฉลาดทางอารมณ์ ส่วนการศึกษามีบุคลิกภาพสำคัญ 5 ประการ ไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพและการใช้อินเทอร์เน็ต ผลการวิจัยพบว่าผู้ที่ใช้อินเทอร์เน็ตบ่อยๆ มีแนวโน้มที่จะอยู่อย่างโดดเดี่ยว มีค่านิยมเบี่ยงเบน และมีแนวโน้มที่จะขาดทักษะทางอารมณ์และสังคม

เดล-อาเมน (Deil-Amen, 2006) ได้ศึกษาวิธีการสอนทักษะทางสังคมในวิทยาลัยชุมชนและวิทยาลัยการอาชีพเอกชนที่ไม่แสวงหากำไรและที่มุ่งกำไร โดยเน้นโครงการของวิทยาลัยที่ประสาทปริญญาในสาขาธุรกิจ สาธารณสุข คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยี เกือบทุกคณะของทั้งสองวิทยาลัย เชื่อว่านายจ้างในสาขานี้ต้องการทักษะทางสังคมที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพที่สนับสนุนอาชีพ อาจารย์วิทยาลัยชุมชน ยกเว้นสาขาสาธารณสุขให้เหตุผล 3 ประการว่าเขาไม่ต้องการทักษะทางสังคมและไม่ต้องการสอนทักษะทางสังคม ตรงกันข้ามกับวิทยาลัยการอาชีพที่บรรจุทักษะทางสังคมไว้ในหลักสูตรอย่างเปิดเผย งานวิจัยนี้เสนอแนะว่าคณะต่างๆ ย่อมแตกต่างกันในการสอนและปลูกฝังทักษะทางสังคม ซึ่งวิทยาลัยอาจจะสร้างโอกาสให้แก่นักศึกษาในตลาดแรงงานและความ

เคลื่อนไหวทางสังคม ตรงข้ามกับ Bowles และ Gintis ได้หยิบยกความเป็นไปได้ว่าวิทยาลัยชุมชนอาจจะมีส่วนในการสร้างความไม่เท่าเทียมกันในสังคม โดยหลีกเลี่ยงการสอนเรื่องวัฒนธรรม และทักษะทางสังคมที่จำเป็นในที่ทำงานทุกวันนี้

เบท (Beth, 1991) ได้ศึกษาความตรงเชิงโครงสร้างในองค์ประกอบย่อยของแบบประเมินทักษะทางสังคม The Social Skills Rating System (SSRS), Checklist (CBCL) และแบบประเมิน The Vineland Adaptive Behavior Scales (Vineland) กลุ่มที่ได้รับการประเมินเป็นเด็กและวัยรุ่นที่มีภาวะทางอารมณ์เคร่งเครียด วิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีหลายลักษณะหลายวิธีโดยมีผู้ประเมินคือ พ่อ แม่ และครู ผลการศึกษาพบว่า แบบประเมิน SSRS CBCL และ TRF มีความตรงเชิงเหมือน และไม่มีความตรงเชิงจำแนกกับ SSRS การประเมินจากพ่อแม่โดยใช้ Vineland และ SSRS พบว่าแตกต่างกันจากการประเมินโดย CBCL ด้านการประเมินจากครูพบว่า ประเมิน โดยใช้ SSRS และ TRF ไม่แตกต่างกัน การประเมินกับเด็กที่มีทักษะทางสังคมแตกต่างกัน คือ เด็กที่มีปัญหาทางอารมณ์ (EH) และเด็กที่ไม่มีปัญหาทางอารมณ์ (N-EH) เมื่อใช้ SSRS และ Vineland พบว่าเด็ก EH มีทักษะทางสังคมต่ำกว่าเด็ก N-EH อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และเด็ก EH และ N-EH มีทักษะทางสังคมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติเมื่อประเมิน โดยพ่อแม่

ชูนิง (Chewning, 1992) ได้ศึกษาความตรงเชิงโครงสร้างของแบบประเมิน “The Social Skills Rating System-Teacher Form (SSRS-T) ในด้านความตรงเชิงสภาพและความตรงเชิงจำแนก โดยครูจำนวน 57 คน ประเมินเด็กอนุบาลที่เรียนรู้อำนาจ (EMH) จำนวน 34 คน เด็กที่บกพร่องทางการเรียนรู้ (LD) จำนวน 56 คน และเด็กปกติ (NH) จำนวน 90 คน ผลการวิจัย พบว่าความตรงเชิงจำแนกของ SSRS-T สามารถจำแนกระหว่างเด็กปกติและเด็กที่มีปัญหาได้ ซึ่งเด็ก NH มีคะแนนทักษะทางสังคมสูงกว่าเด็ก LD และ EMH อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนความตรงเชิงสภาพ พบว่า SSRS-T มีความสัมพันธ์กับแบบประเมินทางสังคม 2 ฉบับ คือ แบบประเมิน “The Walker-McConnell Scale of Social Competence and School Adjustment” (Walker-McConnell) และแบบประเมิน “The Matson’s Evaluation of Social Skills with Youngster (MESSY)

เฟอร์เรอร์ (Furrer, 1999) ได้ศึกษาการวัดกระบวนการแปลรหัสการแสดงออกที่ไม่ใช้ภาษาพูดและทักษะทางสังคมในผู้ใหญ่ที่มีสภาวะความสนใจสั้นผิดปกติ (ADHD) กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาปริญญาตรี จำนวน 56 คน ทำแบบวัดความเข้าใจส่วนบุคคลเกี่ยวกับภาระงานแบบสอบถามเพื่อวินิจฉัยสภาวะ ADHD และแบบสำรวจทักษะทางสังคม (SSI) ผลการศึกษาพบว่า อาการ ADHD ไม่มีความสัมพันธ์กับทักษะทางสังคม หรือการแปลรหัสการแสดงออกที่ไม่ใช้ภาษาพูด มีแนวโน้มว่าผู้ที่มีลักษณะ ADHD อาจขาดการรับรู้การแสดงออกที่ไม่ใช้ภาษาพูด และโดยทั่วไป IPT และ SSI เป็นเครื่องมือที่สามารถประเมินความสามารถในการรับรู้การแสดงออกโดยไม่ใช้ภาษาพูด และทักษะทางสังคมได้อย่างเหมาะสม

จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทักษะทางสังคมดังกล่าวข้างต้น พบว่า ได้มีการศึกษาอย่างกว้างขวางในด้านการพัฒนาทักษะทางสังคมทั้งโดยการฝึกการเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ตลอดจนการหาความสัมพันธ์ระหว่างทักษะทางสังคมกับปัจจัยอื่นๆ ซึ่งกลุ่มตัวอย่างที่นำมาศึกษานั้นครอบคลุมในหลายๆ กลุ่ม เช่น นักเรียน นักศึกษา พยาบาล ลูกจ้างในสำนักงาน ฯลฯ ซึ่งหากมีเครื่องมือที่มีคุณภาพสำหรับวัดทักษะทางสังคมสำหรับนิสิตนักศึกษาในระดับอุดมศึกษาก็จะเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาทักษะทางสังคมในแง่มุมต่างๆ ต่อไป

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัย เรื่อง “การพัฒนารูปแบบการพัฒนาทักษะทางสังคมสำหรับนิสิตนักศึกษา” ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงพัฒนา (Developmental Research) มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนามาตรวัด เพื่อสำรวจระดับทักษะทางสังคมของนิสิตนักศึกษา และเพื่อเสนอรูปแบบการพัฒนาทักษะทางสังคมสำหรับนิสิตนักศึกษา วิธีดำเนินการวิจัยประกอบด้วยขั้นตอนตามลำดับต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 การพัฒนามาตรวัดทักษะทางสังคม

ขั้นตอนที่ 2 การสำรวจทักษะทางสังคมของนิสิตนักศึกษา

ขั้นตอนที่ 3 การนำเสนอรูปแบบการพัฒนาทักษะทางสังคมสำหรับนิสิตนักศึกษา

ขั้นตอนที่ 1 การพัฒนามาตรวัดทักษะทางสังคม

การพัฒนามาตรวัดทักษะทางสังคม มี 3 ขั้น ดังนี้

ขั้นที่ 1 การพัฒนารอบโครงสร้างของมาตรวัดทักษะทางสังคมสำหรับนิสิตนักศึกษา

โดยศึกษาทฤษฎี แนวคิดและหลักการที่เกี่ยวข้องกับทักษะทางสังคมสำหรับนิสิตนักศึกษามาวิเคราะห์ประเด็นสำคัญ 2 ประเด็น คือ

1.1 การสร้างกรอบแนวคิดการพัฒนมาตรวัด

โดยนำข้อมูลทฤษฎี แนวคิดและหลักการที่เกี่ยวข้องกับทักษะทางสังคมสำหรับนิสิตนักศึกษามาวิเคราะห์และสังเคราะห์เพื่อกำหนดกรอบแนวคิดการพัฒนมาตรวัดในเบื้องต้น ดังรายละเอียดแสดงในตารางที่ 2

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 2 ทฤษฎี แนวคิดและหลักการที่เกี่ยวข้องกับทักษะทางสังคมสำหรับนิสิตนักศึกษา

กรอบแนวคิด	ทฤษฎี / แนวคิด / หลักการที่ศึกษา
1. แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาทักษะทางสังคมของต่างประเทศ	1.1 แนวคิดลักษณะทักษะทางสังคมที่ควรเสริมสร้างในการเรียนการสอนของไลท์และค็อกซ์ จำนวน 11 ด้าน 1.2 แนวคิดพฤติกรรมทักษะทางสังคมที่จำเป็นของนิสิตนักศึกษาของเกรแฮม และเอลเลียต
2. แนวคิดลักษณะทักษะทางสังคมตามบริบทวัฒนธรรมไทย	2.1 แนวคิดลักษณะค่านิยมไทยของสุนทรีย์ โคมิน และสนิท สมัครการ 9 ลักษณะ 2.2 แนวคิดลักษณะของผู้มีมารยาทสังคม 2 ด้าน คือ มารยาทในด้านภาษาถ้อยคำ และมารยาทในด้านภาษาท่าทาง (กรมสามัญศึกษา สำนักงานเสริมสร้างเอกลักษณ์ของชาติ สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ กระทรวงวัฒนธรรม)
3. ทฤษฎี/แนวคิดการพัฒนา นิสิตนักศึกษาที่เกี่ยวข้องกับทักษะทางสังคม	3.1 ทฤษฎีรูปแบบบุคลิกภาพของฮีท 3.2 ทฤษฎีพัฒนาการของอิริคสัน 3.3 ทฤษฎีพัฒนาการสติปัญญาของเพอร์รี
4. แผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษาฉบับที่ 9 พ.ศ. 2545-2549	4.1 มหาวิทยาลัยต้องผลิตบัณฑิตที่มีบุคลิกภาพดี มีความเป็นผู้นำ รับผิดชอบต่อตนเองและสังคม
5. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542	5.1 หมวด 1 บททั่วไป ความมุ่งหมายและหลักการ (มาตรา 6) พัฒนาลักษณะให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ มีวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่น ได้อย่างมีความสุข
6. แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนการสอนและหลักสูตรรายวิชาการศึกษาทั่วไปในระดับอุดมศึกษา	6.1 วัตถุประสงค์ จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม หลักสูตรการศึกษาทั่วไป 6.2 สภาพ ลักษณะของการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาการศึกษาทั่วไปที่เกี่ยวข้องกับการเสริมสร้างทักษะทางสังคม 6.3 การประเมินผลการเรียนการสอนในรายวิชาการศึกษาทั่วไป
7. แนวคิดเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์ให้แก่ นิสิตนักศึกษาตามหลักสูตร การศึกษาและแนวคิดกิจกรรม นิสิตนักศึกษาในระดับอุดมศึกษา	7.1 หลักการ จุดมุ่งหมายของกิจกรรมนิสิตนักศึกษา 7.2 รูปแบบของการจัดกิจกรรมนิสิตนักศึกษาที่สัมพันธ์กับทักษะทางสังคม

1.2 การบูรณาการลักษณะร่วมของทักษะทางสังคม

ได้บูรณาการลักษณะร่วมของทักษะทางสังคมจากแนวคิดของต่างประเทศและประเทศไทย สามารถสรุปสาระสำคัญได้ 3 ด้านสำหรับเป็นกรอบการพัฒนามาตรวัดในเบื้องต้น ดังแสดงในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 การบูรณาการลักษณะร่วมของทักษะทางสังคม

ลักษณะร่วมของทักษะทางสังคม	แนวคิดทักษะทางสังคม		
	ไพล์และค็อกซ์	เกรแฮม และเอลเลียต	สุนทรีย โคมิน และ สนิท สมักรการ
1. ทักษะการติดต่อสื่อสารและมนุษยสัมพันธ์	<ul style="list-style-type: none"> - การใช้วาจา - การสนทนา - ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล - การเชื่อมโยงเรื่องราว - ไม่ด่วนสรุป - มีท่าทางลักษณะเข้ากับคนได้ 	<ul style="list-style-type: none"> - การรู้จักแสดงความคิดเห็น - การไม่ทำให้คนอื่นรู้สึกเป็นปรปักษ์ - เคารพความรู้สึกผู้อื่น 	<ul style="list-style-type: none"> - การรักษาน้ำใจกัน - ความมีน้ำใจ เมตตา อารี - การฟังพาทักษะกัน - การปรับตัวเข้ากับจังหวะและสิ่งแวดล้อม - การมีแนวคิดกว้าง
2. ทักษะการอยู่ร่วมกันและการทำงานเป็นกลุ่มสามารถร่วมมือกับผู้อื่นได้	<ul style="list-style-type: none"> - ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล - การเลือกเปลี่ยนมุมมอง - การปรับตัวเข้ากับสังคม - การทำตัวผ่อนคลายเข้าใจและยอมรับผู้อื่น 	<ul style="list-style-type: none"> - การร่วมมือ - การยอมรับกฎระเบียบ - การให้ความช่วยเหลือแบ่งปัน - การเอาใจเขามาใส่ใจเรา - การรู้จักจัดการกับความขัดแย้ง 	<ul style="list-style-type: none"> - ความสนุกสนาน ร่าเริงและความกล้าหาญ - ความสุภาพอ่อนน้อม - การมีอารมณ์สงบและสำรวม - การขอความช่วยเหลือผู้อื่น - การมีมิตรที่ดี - การมีคนรัก - การให้อภัย
3. ความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น	<ul style="list-style-type: none"> - ความเข้าใจตนเอง - การเป็นผู้นำ - การใช้พลังและความสามารถ 	<ul style="list-style-type: none"> - การควบคุมตนเอง - การรับผิดชอบ - การยอมรับในหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย - การติดตามผลงาน - การรักษาข้อบังคับ 	<ul style="list-style-type: none"> - การประมาณในตน - การบังคับตนเอง - การเป็นตัวของตัวเอง - ความภาคภูมิใจในตนเอง - ความรับผิดชอบ

ผลจากการวิเคราะห์และสังเคราะห์สาระสำคัญจากกรอบแนวคิดการพัฒนามาตรวัดกับลักษณะร่วมของทักษะสังคมดังตารางข้างต้น ทำให้ได้ลักษณะร่วม 3 ลักษณะ คือ

1. การติดต่อสื่อสารและมีมนุษยสัมพันธ์
2. การทำงานเป็นกลุ่ม
3. ความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น

จากนั้น ผู้วิจัยได้นำมาพัฒนาต่อ โดยกำหนดเป็นพฤติกรรมบ่งชี้ทักษะทางสังคมของนิสิตนักศึกษาที่มุ่งวัด ซึ่งควรครอบคลุมพฤติกรรม 5 ด้าน คือ

1. ความสามารถในการติดต่อสื่อสารและมีมนุษยสัมพันธ์ระหว่างนิสิตนักศึกษา กับ นิสิตนักศึกษาด้านการใช้ถ้อยคำ
2. ความสามารถในการติดต่อสื่อสารและมีมนุษยสัมพันธ์ระหว่างนิสิตนักศึกษา กับ อาจารย์ด้านการใช้ถ้อยคำ
3. ความสามารถในการติดต่อสื่อสารและมีมนุษยสัมพันธ์ระหว่างนิสิตนักศึกษา กับ นิสิตนักศึกษาและอาจารย์ด้านการใช้ท่าทาง
4. ลักษณะส่วนบุคคลในการทำงานกลุ่ม
5. ความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น

ขั้นที่ 2 การสร้างมาตรวัด

ดำเนินการดังนี้

2.1 นำพฤติกรรมบ่งชี้ทักษะทางสังคมทั้ง 5 ด้านมาเป็นกรอบของมาตรวัดทักษะทางสังคม ซึ่งเป็นแบบมาตรประมาณค่าตามหลักการมาตรวัดจำแนกด้วยภาษา (Semantic Differential Scale) ของออสกู๊ด ชูไซ และแทนเนนบวม (Osgood, Suci and Tannenbaum, 1957)

2.2 เขียนสถานการณ์ โดยเลือกสถานการณ์ที่มีความเป็นไปได้ที่จะเกิดขึ้นจริงกับนิสิตนักศึกษา จำนวน 6 เรื่อง เช่น บรรยากาศในการเรียน ในการประชุมองค์การบริหารนิสิตนักศึกษา และกิจกรรมของชมรมต่างๆ ทั้งนี้เพื่อสำรวจคู่คำคุณศัพท์จากกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช่ตัวอย่างจริง

2.3 นำสถานการณ์ที่เขียนขึ้นไปสำรวจกับกลุ่มตัวอย่างนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 80 คน ที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชา 0201107 การเรียนรู้ผ่านกิจกรรมนิสิต ซึ่งเป็นรายวิชาที่มีนิสิตหลายคนและหลายชั้นปีเรียนร่วมกัน เพื่อเก็บรวบรวมคู่คำคุณศัพท์ที่มีความหมายตรงข้ามกัน โดยกลุ่มตัวอย่างจะต้องอ่านสถานการณ์ทั้ง 6 เรื่องตามพฤติกรรมบ่งชี้ทักษะทางสังคม แล้วเขียนคู่คำคุณศัพท์ที่มีความหมายตรงข้ามกันเข้ามาให้ได้จำนวนมากที่สุดตามการรับรู้ของแต่ละบุคคล เช่น สุกภาพ – หยาบคาย ตรงประเด็น – ไม่ตรงประเด็น เป็นต้น

2.4 นำคู่คำคุณศัพท์ที่ได้ทั้งหมดมาเรียงลำดับความถี่จากสูงสุดไปต่ำสุด แล้วคัดเลือกคู่คำคุณศัพท์ที่มีความถี่สูงสุดมาใช้สำหรับสร้างมาตรวัด ได้คู่คำคุณศัพท์ จำนวน 22 คู่ เป็นสเกล 7 ระดับ

2.5 เขียนข้อคำถามที่สะท้อนพฤติกรรมบ่งชี้ทักษะทางสังคมของนิสิตนักศึกษา 5 ด้าน และเหมาะสมกับคู่คำคุณศัพท์ที่สำรวจมา ทำให้ได้ข้อคำถามจำนวน 22 ข้อ

2.6 จัดพิมพ์มาตรวัดทักษะทางสังคม ซึ่งประกอบด้วยข้อคำถามที่ส่วนบนของมาตรวัด ถัดมาเป็นคู่คำคุณศัพท์ที่ตรงข้าม 2 คู่ โดยกำหนดแบ่งสเกลระหว่างคู่คำคุณศัพท์เป็น 7 ระดับ สำหรับนำไปตรวจสอบคุณภาพของมาตรวัดต่อไป

สรุปโครงสร้างของมาตรวัดที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น ดังรายละเอียดในตารางที่ 4

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4 โครงสร้างมาตรวัดทักษะทางสังคมสำหรับนิสิตนักศึกษา

ลักษณะร่วม ทักษะทางสังคม	ประเด็นที่ มุ่งวัด	ระดับ บุคคล	จำนวน ข้อ	พฤติกรรมบ่งชี้ ทักษะทางสังคม	ข้อที่วัด	ข้อความถาม	ค่าคุณศัพท์	
							ทางบวก	ทางลบ
1. การติดต่อ สื่อสารและมี มนุษยสัมพันธ์ กับนิสิต นักศึกษา ขณะติดต่อ สื่อสารทาง สังคมกับผู้อื่น มีพฤติกรรม อย่างไร	การแสดงออก ด้วยการใช้ ถ้อยคำของ นิสิตนักศึกษา	นิสิต นักศึกษา กับนิสิต นักศึกษา	(6)	การใช้วาจา	1	ปกติท่านใช้คำพูด คุยกับเพื่อนๆ อย่างไร.....	สุภาพ	ไม่สุภาพ
				การใช้น้ำเสียง	3	เวลาพูดคุยกับเพื่อนๆ ท่านใช้น้ำเสียงที่.....	นุ่มนวล	ไม่นุ่มนวล
				การสนทนาโต้ตอบ	5	บ่อยครั้งเมื่อมีการสนทนาโต้ตอบกับ เพื่อนๆ ท่านมักจะโต้ตอบอย่างไร.....	ตรง ประเด็น	ไม่ตรง ประเด็น
				การแสดง ความคิดเห็น	7	เมื่อท่านแสดงความคิดเห็นในกลุ่มเพื่อน เพื่อนๆ มักจะ.....	คล้อย ตามท่าน	ไม่คล้อย ตามท่าน
				การรับฟัง ความคิดเห็น	9	เมื่อใดที่เพื่อนๆ แสดงความคิดเห็น ท่านจะ รับฟังความคิดเห็นอย่างไร.....	ไม่มีอคติ	มีอคติ
				การรู้จักปฏิเสธ	11	บ่อยครั้งเมื่อถูกเพื่อนๆ ชวนให้ทำในสิ่งที่ ท่านไม่ชอบทำ เช่น ชวนไปดื่มสุราหรือ เที่ยวกลางคืน ท่านจะ.....	ปฏิเสธ	ไม่ ปฏิเสธ

ตารางที่ 4 โครงสร้างมาตรวัดทักษะทางสังคมสำหรับนิสิตนักศึกษา (ต่อ)

ลักษณะร่วม ทักษะทางสังคม	ประเด็นที่มุ่งวัด	ระดับ บุคคล	จำนวน ข้อ	พฤติกรรมบ่งชี้ ทักษะทางสังคม	ข้อที่วัด	ข้อความถาม	ค่าคุณศัพท์	
							ทางบวก	ทางลบ
การแสดงออก ด้วยการใช้ ถ้อยคำของ นิสิตนักศึกษา ขณะติดต่อ สื่อสารทาง สังคมกับผู้อื่น มีพฤติกรรม อย่างไร	นิสิต นักศึกษา กับอาจารย์	(6)	การใช้วาจา	2	เมื่อพูดคุยกับอาจารย์ ท่านใช้คำพูดที่.....	สุภาพมาก	สุภาพน้อย	
			การใช้น้ำเสียง	4	ท่านใช้น้ำเสียงพูดคุยกับอาจารย์อย่าง.....	เคารพ	ไม่เคารพ	
			การสนทนาโต้ตอบ	6	ปกติท่านสนทนากับอาจารย์ อย่าง.....	มีมารยาท	ไม่มี มารยาท	
			การแสดงความคิดเห็น	8	เมื่อมีการแสดงความคิดเห็นกับอาจารย์ อาจารย์ส่วนใหญ่มัก.....	เห็นด้วย กับท่าน	ไม่เห็นด้วย กับท่าน	
			การรับฟัง ความคิดเห็น	10	เมื่อใดที่อาจารย์มีแนวคิดที่ไม่เหมือนท่าน ท่านจะ.....	รับฟัง	ไม่รับฟัง	
			การรู้จักปฏิเสธ	12	เมื่ออาจารย์เข้าใจท่านผิด ท่าน.....	กล้าชี้แจง ความจริง	ไม่ กล้าชี้แจง ความจริง	

ตารางที่ 4 โครงสร้างมาตรฐานวัดทักษะทางสังคมสำหรับนิสิตนักศึกษา (ต่อ)

ลักษณะร่วม ทักษะทางสังคม	ประเด็นที่มุ่งวัด	ระดับ บุคคล	จำนวน ข้อ	พฤติกรรมบ่งชี้ ทักษะทางสังคม	ข้อที่วัด	ข้อคำถาม	คำคุณศัพท์	
							ทางบวก	ทางลบ
	การแสดงออกด้วยการใช้ท่าทางขณะติดต่อสื่อสารทางสังคมกับผู้อื่น มีพฤติกรรมอย่างไร	นิสิต นักศึกษา กับนิสิต นักศึกษา	(1)	กิริยาท่าทาง	13	ขณะอยู่กับเพื่อน ท่านมักแสดงกิริยาท่าทางต่อเพื่อนๆ อย่าง.....	มีมารยาท	ไม่มีมารยาท
							มีสัมมาคารวะ	ไม่มีสัมมาคารวะ
2. การทำงานเป็นกลุ่ม	ลักษณะส่วนบุคคลที่นิสิตนักศึกษาแสดงออกในการทำงานกลุ่ม มีพฤติกรรมอย่างไร	นิสิต นักศึกษา กับนิสิต นักศึกษา	(6)	การควบคุมอารมณ์ตนเอง	15	ในขณะที่ท่านทำงานกลุ่มร่วมกับเพื่อนๆ ท่านมักจะ.....	ควบคุมอารมณ์ได้	ควบคุมอารมณ์ไม่ได้
				ภาวะผู้นำ	16	เมื่อทำงานในกลุ่มกับเพื่อนๆ ท่านมักจะ.....	เป็นผู้นำ	ไม่เป็นผู้นำ
				ภาวะผู้ตาม	17	ในบางครั้งเมื่อต้องเป็นสมาชิกของกลุ่ม ท่านจะ.....ผู้นำ	ให้เกียรติ	ไม่ให้เกียรติ

ตารางที่ 4 โครงสร้างมาตรวัดทักษะทางสังคมสำหรับนิสิตนักศึกษา (ต่อ)

ลักษณะร่วม ทักษะทางสังคม	ประเด็นที่มุ่งวัด	ระดับ บุคคล	จำนวน ข้อ	พฤติกรรมบ่งชี้ ทักษะทางสังคม	ข้อที่วัด	ข้อความถาม	ค่าคุณศัพท์	
							ทางบวก	ทางลบ
				เคารพใน กฎระเบียบของ กลุ่ม	18	บ่อยครั้งที่ทำงานกลุ่มกับเพื่อนๆ ท่าน มักจะ.....	ทำตาม กฎระเบียบ ของกลุ่ม	ไม่ทำตาม กฎระเบียบ ของกลุ่ม
				การเผชิญกับ ปัญหา	19	เมื่อมีปัญหาขณะทำงานกลุ่มกับเพื่อนๆ ท่านแก้ปัญหาอย่างไร.....	ใช้เหตุผล	ใช้อารมณ์
				การช่วยเหลือ สมาชิกกลุ่ม	20	เมื่อทำงานกลุ่มกับเพื่อนๆ ท่านช่วยเหลือ เพื่อนสมาชิกทุกครั้งอย่าง.....	เต็มใจ	ไม่เต็มใจ
3. ความ รับผิดชอบต่อ ตนเองและผู้อื่น	การแสดงออกถึง ความรับผิดชอบต่อ ตนเองและผู้อื่น มีพฤติกรรม อย่างไร	นิสิต นักศึกษ กับนิสิต นักศึกษา	(2)	การปฏิบัติตน ตามหน้าที่	21	เมื่อได้รับมอบหมายให้ทำงานใดๆ ก็ตาม ท่านปฏิบัติตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย อย่างไร.....	รับผิดชอบ	ไม่ รับผิดชอบ
				การถือประโยชน์ ส่วนรวมมากกว่า ประโยชน์ส่วนตัว	22	เมื่อท่านทำงานที่ได้รับมอบหมาย ท่านมัก ทุ่มเทเวลาเพื่อประโยชน์.....	ส่วนรวม	ส่วนตัว

ขั้นที่ 3 การตรวจสอบคุณภาพของมาตรวัด

หลังจากที่พัฒนามาตรวัดทักษะทางสังคมสำหรับนิสิตนักศึกษาเสร็จแล้ว ได้ตรวจสอบคุณภาพของมาตรวัด ดังนี้

1. นำมาตรวัดที่พัฒนาขึ้นไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจแก้ไขเพื่อปรับปรุงหรือเพิ่มเติมเกี่ยวกับเนื้อหาและภาษาที่ใช้ให้ชัดเจน เหมาะสมกับกลุ่มนิสิตนักศึกษา รวมทั้งถูกต้องตามพจนานุกรม

2. นำมาตรวัดทักษะทางสังคมไปหาค่าความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) โดยผู้ทรงคุณวุฒิ 2 กลุ่ม (ตั้งรายนามในภาคผนวก ก) พิจารณาตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา โดยใช้ “แบบตรวจสอบคุณภาพมาตรวัดทักษะทางสังคมของผู้ทรงคุณวุฒิ” จากนั้นนำมาปรับปรุงแก้ไขข้อคำถามให้เหมาะสมพร้อมที่จะนำไปทดลองใช้

เกณฑ์การคัดเลือกผู้ทรงคุณวุฒิกลุ่มที่ 1 จำนวน 5 คน มีดังนี้

1) มีประสบการณ์ด้านการสอนนิสิตนักศึกษาในระดับอุดมศึกษามากกว่า 20 ปี
2) มีความรู้ความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ เป็นที่ยอมรับของสังคม ทางด้านทักษะทางสังคม วัฒนธรรมไทย และภาษาไทย

3) ดำรงตำแหน่งหรือเคยดำรงตำแหน่งผู้บริหารฝ่ายกิจการนิสิตนักศึกษา

เกณฑ์การคัดเลือกผู้ทรงคุณวุฒิกลุ่มที่ 2 จำนวน 5 คน มีดังนี้

1) สำเร็จการศึกษาระดับดุษฎีบัณฑิต มีประสบการณ์การสอนด้านการวัดและประเมินผล การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ จิตวิทยาสังคม ในระดับอุดมศึกษา
2) มีความรู้ ความเชี่ยวชาญและผลงานด้านการวัดและประเมินผล ด้านการสร้างแบบทดสอบทางจิตวิทยา

ในการพิจารณาความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหาหรือพฤติกรรมบ่งชี้ทักษะทางสังคมนั้น ผู้วิจัยได้นำผลการตรวจสอบคุณภาพมาตรวัดทักษะทางสังคมของผู้ทรงคุณวุฒิกลุ่มที่ 2 มาประเมินดัชนีความสอดคล้องที่มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประเมินค่า 3 ระดับ โดยให้ค่าน้ำหนักเป็นคะแนนต่อไปนี้

มีความคิดเห็นว่า เหมาะสม ให้คะแนนเป็น +1

มีความคิดเห็นว่า ไม่แน่ใจ/ควรปรับปรุง ให้คะแนนเป็น 0

มีความคิดเห็นว่า ไม่เหมาะสม ให้คะแนนเป็น -1

จากนั้น ใช้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Consistency: IOC) เป็นเกณฑ์ในการพิจารณา ซึ่งคำนวณดัชนีความสอดคล้องได้จากสูตร (ณัฐภรณ์ หลาวทอง, 2548) ดังนี้

$$IOC = \frac{R}{N} = \frac{\text{ผลรวมความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิในข้อนั้น}}{\text{จำนวนผู้ทรงคุณวุฒิ}}$$

เมื่อ IOC หมายถึง ค่าดัชนีความสอดคล้อง

R หมายถึง คะแนนความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ

N หมายถึง จำนวนของผู้ทรงคุณวุฒิ

ข้อคำถามที่ได้ควรมีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับพฤติกรรมบ่งชี้ทักษะทางสังคมตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป

3. นำมาตรวัดที่สร้างขึ้นไปทดลองใช้กับนักศึกษา สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง จำนวน 43 คน

4. นำมาตรวัดที่สร้างขึ้นไปให้อาจารย์ผู้สอนนักศึกษาทั้ง 43 คน ของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง จำนวน 1 คน ประเมินพฤติกรรมทักษะทางสังคมของนักศึกษากลุ่มนี้ เพื่อตรวจสอบความตรงตามเกณฑ์สัมพัทธ์ (Criterion Related Validation) ด้วยการใช้อรรถสัมพันธ์ของคะแนน 2 ชุด คือ คะแนนจากกลุ่มนักศึกษาและคะแนนจากอาจารย์

เกณฑ์ในการเลือกอาจารย์และรายวิชา คือ เป็นอาจารย์ที่มีคุณสมบัติเป็นที่ยอมรับของสังคม มีความรู้ทางด้านจิตวิทยาสังคมหรือทฤษฎีการพัฒนานิสิตนักศึกษา และมีประสบการณ์ด้านกิจกรรมนิสิตนักศึกษาไม่น้อยกว่า 5 ปี ได้รับการเชิดชูเกียรติด้านบุคลิกภาพ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาของชมรมหรือสโมสรนิสิตนักศึกษา คลุกคลีใกล้ชิดกับนิสิตนักศึกษา สอนรายวิชาที่เกี่ยวข้องกับจิตวิทยาสังคม มีรูปแบบการเรียนการสอนที่มีการจัดกิจกรรมหลากหลายระหว่างผู้สอนกับผู้เรียนและระหว่างผู้เรียนด้วยกันเอง ซึ่งจะเอื้อให้อาจารย์สามารถสังเกตเห็นพฤติกรรมทักษะทางสังคมของนักศึกษาและประเมินทักษะทางสังคมของนักศึกษาเหล่านั้นได้

5. นำคะแนนของนักศึกษากลุ่มนี้มาคำนวณหาค่าความเที่ยงของมาตรวัดด้วยการวิเคราะห์ความสอดคล้องภายในตามสูตรการหาสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha)

การแปลผลค่าคะแนนของระดับทักษะทางสังคมของนิสิตนักศึกษา

มาตรวัดฉบับนี้มีจำนวนข้อคำถามทั้งหมด 22 ข้อ ใช้มาตราส่วนประเมินค่า 7 อันดับ ดังนั้นการให้คะแนนจึงเรียงลำดับคะแนนตั้งแต่ 7 คะแนนจนถึง 1 คะแนน โดยเริ่มจากคำคุณศัพท์ที่มีความหมายทางบวก ดังนี้

ทำเครื่องหมายวงกลมล้อมรอบเลข 7	ให้ 7 คะแนน
ทำเครื่องหมายวงกลมล้อมรอบเลข 6	ให้ 6 คะแนน
ทำเครื่องหมายวงกลมล้อมรอบเลข 5	ให้ 5 คะแนน
ทำเครื่องหมายวงกลมล้อมรอบเลข 4	ให้ 4 คะแนน
ทำเครื่องหมายวงกลมล้อมรอบเลข 3	ให้ 3 คะแนน
ทำเครื่องหมายวงกลมล้อมรอบเลข 2	ให้ 2 คะแนน
ทำเครื่องหมายวงกลมล้อมรอบเลข 1	ให้ 1 คะแนน

การแปลผลค่าคะแนนทักษะทางสังคม ใช้เกณฑ์การแบ่งระดับทักษะทางสังคมดังนี้

1.00 – 3.50	มีทักษะทางสังคมระดับต่ำ
3.51 – 5.50	มีทักษะทางสังคมระดับปานกลาง
5.51 – 7.00	มีทักษะทางสังคมระดับสูง

ขั้นตอนที่ 2 การสำรวจทักษะทางสังคมของนิสิตนักศึกษา

2.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นิสิตนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ถึงชั้นปีที่ 4 ที่ลงทะเบียนเรียนในหลักสูตรปริญญาบัณฑิต ปีการศึกษา 2550 ในสถาบันอุดมศึกษาที่เปิดสอนครบ 9 กลุ่มโปรแกรม ตามมาตรฐาน ISCED ในเขตกรุงเทพมหานคร ได้แก่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และในเขตภูมิภาค ได้แก่ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยนครสวรรค์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ รวมทั้งสิ้น 7 แห่ง

2.2 กลุ่มตัวอย่าง

การได้มาซึ่งกลุ่มตัวอย่างในการสำรวจทักษะทางสังคมของนิสิตนักศึกษา มีวิธีการและขั้นตอนดังนี้

2.2.1 ใช้การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างมหาวิทยาลัย ด้วยการสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling) จากสถาบันอุดมศึกษาที่เปิดสอนครบ 9 กลุ่มโปรแกรม ตามมาตรฐาน ISCED ในเขตกรุงเทพมหานคร 1 แห่ง ได้แก่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และในเขตภูมิภาค 1 แห่ง ได้แก่ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

2.2.2 ใช้การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างนิสิตนักศึกษาของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยและมหาวิทยาลัยขอนแก่นให้ครอบคลุมทุกคณะวิชา คณะละ 32 คน ชั้นปีละ 8 คน (ชั้นปีที่ 1-4 ซึ่งชั้นปีที่ 4 ได้รวมกลุ่มตัวอย่างชั้นปีที่ 5-6 ด้วย เนื่องจากบริบทใกล้เคียงกันกับชั้นปีที่ 4)

จึงได้กลุ่มตัวอย่างนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จาก 18 คณะ 3 กลุ่มสาขาวิชา มีจำนวน 576 คน และกลุ่มตัวอย่างนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น จาก 17 คณะ 3 กลุ่มสาขาวิชา มีจำนวน 544 คน รวมทั้งสิ้น 1,120 คน

ในการวิจัยครั้งนี้ เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจากสองมหาวิทยาลัย ซึ่งแบ่งกลุ่มสาขาวิชาออกเป็น 3 กลุ่มเหมือนกัน แต่กำหนดคณะวิชาภายใต้กลุ่มสาขาวิชาแต่ละกลุ่มไม่ตรงกัน ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้จัดกลุ่มสาขาวิชาของทั้งสองมหาวิทยาลัยใหม่ โดยจัดรวมคณะวิชาต่างๆ ที่มีศาสตร์ใกล้เคียงกันและมีพื้นฐานการเรียนการสอนที่คล้ายคลึงกันไว้ในกลุ่มสาขาวิชาเดียวกัน

เพื่อให้สามารถวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยระหว่างมหาวิทยาลัยและกลุ่มสาขาวิชาได้ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. กลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ ประกอบด้วยคณะวิชา 10 คณะ คือ

- 1) คณะแพทยศาสตร์
- 2) คณะทันตแพทยศาสตร์
- 3) คณะเภสัชศาสตร์
- 4) คณะสัตวแพทยศาสตร์
- 5) คณะสหเวชศาสตร์
- 6) คณะเทคนิคการแพทย์
- 7) คณะพยาบาลศาสตร์
- 8) คณะสาธารณสุขศาสตร์
- 9) คณะจิตวิทยา
- 10) สำนักวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา

2. กลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี ประกอบด้วยคณะวิชา 5 คณะ คือ

- 1) คณะวิทยาศาสตร์
- 2) คณะวิศวกรรมศาสตร์
- 3) คณะเทคโนโลยี
- 4) คณะเกษตรศาสตร์
- 5) คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์

3. กลุ่มสาขาวิชาสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ ประกอบด้วยคณะวิชา 11 คณะ คือ

- 1) คณะอักษรศาสตร์
- 2) คณะศิลปกรรมศาสตร์
- 3) คณะเศรษฐศาสตร์
- 4) คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี
- 5) คณะวิทยาการจัดการ
- 6) คณะนิติศาสตร์
- 7) คณะนิเทศศาสตร์
- 8) คณะรัฐศาสตร์
- 9) คณะครุศาสตร์
- 10) คณะศึกษาศาสตร์
- 11) คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

2.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการสำรวจทักษะทางสังคมของนิสิตนักศึกษาครั้งนี้เป็นมาตรวัดทักษะทางสังคมสำหรับนิสิตนักศึกษาซึ่งผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้น อันเป็นแบบมาตราประมาณค่าตามหลักการมาตรวัดจำแนกด้วยภาษา (Semantic Differential Scale) ของออสกู๊ด ชูไซ และแทนเนนบวม (Osgood, Suci and Tannenbaum, 1957)

2.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ได้นำมาตรวัดทักษะทางสังคมสำหรับนิสิตนักศึกษาที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นไปสำรวจทักษะทางสังคมของนิสิตนักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ดังนี้

1. ทำบันทึกถึงอนุสาสทหอพักนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เก็บข้อมูลจากนิสิตที่พักในหอพักส่วนหนึ่ง อีกส่วนหนึ่งทำบันทึกถึงคณบดีและติดต่อประสานงานกับฝ่ายกิจการนิสิตของคณะวิชา เก็บข้อมูลจากนิสิตภายในคณะ เพื่อให้ได้จำนวนครบตามที่ต้องการ

2. ทำบันทึกถึงรองอธิการบดีฝ่ายพัฒนานักศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่นและประสานงานกับเจ้าหน้าที่ของฝ่ายพัฒนานักศึกษาเพื่อนัดหมายนิสิตนักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

2.5 การวิเคราะห์ข้อมูล มีขั้นตอนดังนี้

1. วิเคราะห์ภูมิหลังของกลุ่มตัวอย่างนิสิตนักศึกษาด้วยสถิติภาคบรรยาย ได้แก่ ความถี่ และร้อยละ
2. วิเคราะห์ข้อมูลทักษะทางสังคมด้วยสถิติภาคบรรยาย ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
3. เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยทักษะทางสังคมของนิสิตนักศึกษาทั้ง 5 ด้าน ด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทาง (2-way ANOVA) โดยจำแนกดังนี้
 - 3.1 ระหว่างมหาวิทยาลัยและชั้นปี
 - 3.2 ระหว่างมหาวิทยาลัยและกลุ่มสาขาวิชา
 - 3.3 ระหว่างมหาวิทยาลัยและการพักอาศัยของนิสิตนักศึกษา
4. วิเคราะห์ปกติวิสัย (Norms) ของคะแนนทักษะทางสังคมของนิสิตนักศึกษาตามพฤติกรรมบ่งชี้รายด้านทั้ง 5 ด้าน และโดยรวม โดยใช้ค่าฐานนิยม (Mode) จำแนกได้ดังนี้
 - 4.1 ปกติวิสัยของคะแนนทักษะทางสังคมของนิสิตนักศึกษาทั้งสองมหาวิทยาลัยในแต่ละด้านทั้ง 5 ด้าน และโดยรวม
 - 4.2 ปกติวิสัยของคะแนนทักษะทางสังคมของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยในแต่ละด้านทั้ง 5 ด้านและโดยรวม
 - 4.3 ปกติวิสัยของคะแนนทักษะทางสังคมของนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่นในแต่ละด้านทั้ง 5 ด้านและโดยรวม
 - 4.4 การเทียบค่าฐานนิยม (Mode) กับตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ (Percentile rank)

4.5 ปกติวิสัยและอันดับที่ของคะแนนทักษะทางสังคมของกลุ่มตัวอย่างนิสิต นักศึกษา

ขั้นตอนที่ 3 การนำเสนอรูปแบบการพัฒนาทักษะทางสังคมสำหรับนิสิตนักศึกษา

การนำเสนอรูปแบบการพัฒนาทักษะทางสังคมสำหรับนิสิตนักศึกษา ดำเนินการดังนี้

3.1 ร่างรูปแบบการพัฒนาทักษะทางสังคม โดยนำข้อมูลที่ได้จากผลการสำรวจทักษะทางสังคมของนิสิตนักศึกษาทั้ง 5 ด้าน (ขั้นตอนที่ 2) มาเป็นฐานข้อมูลในการร่างรูปแบบ และยึดหลักสำคัญ 7 ประการในการดำเนินการศึกษาระดับปริญญาตรีของซิกเกอร์ริงและแกมสันด้วย

3.2 นำเสนอผู้ทรงคุณวุฒิ (Connoisseurship) จำนวน 17 คน (ตั้งรายนามในภาคผนวก ก) เพื่อพิจารณาตรวจสอบร่างรูปแบบการพัฒนาทักษะทางสังคมและให้ข้อเสนอแนะ

เกณฑ์การคัดเลือกผู้ทรงคุณวุฒิ มีดังนี้

3.2.1 ดำรงตำแหน่งหรือเคยดำรงตำแหน่งผู้บริหารในตำแหน่งใดตำแหน่งหนึ่ง ได้แก่

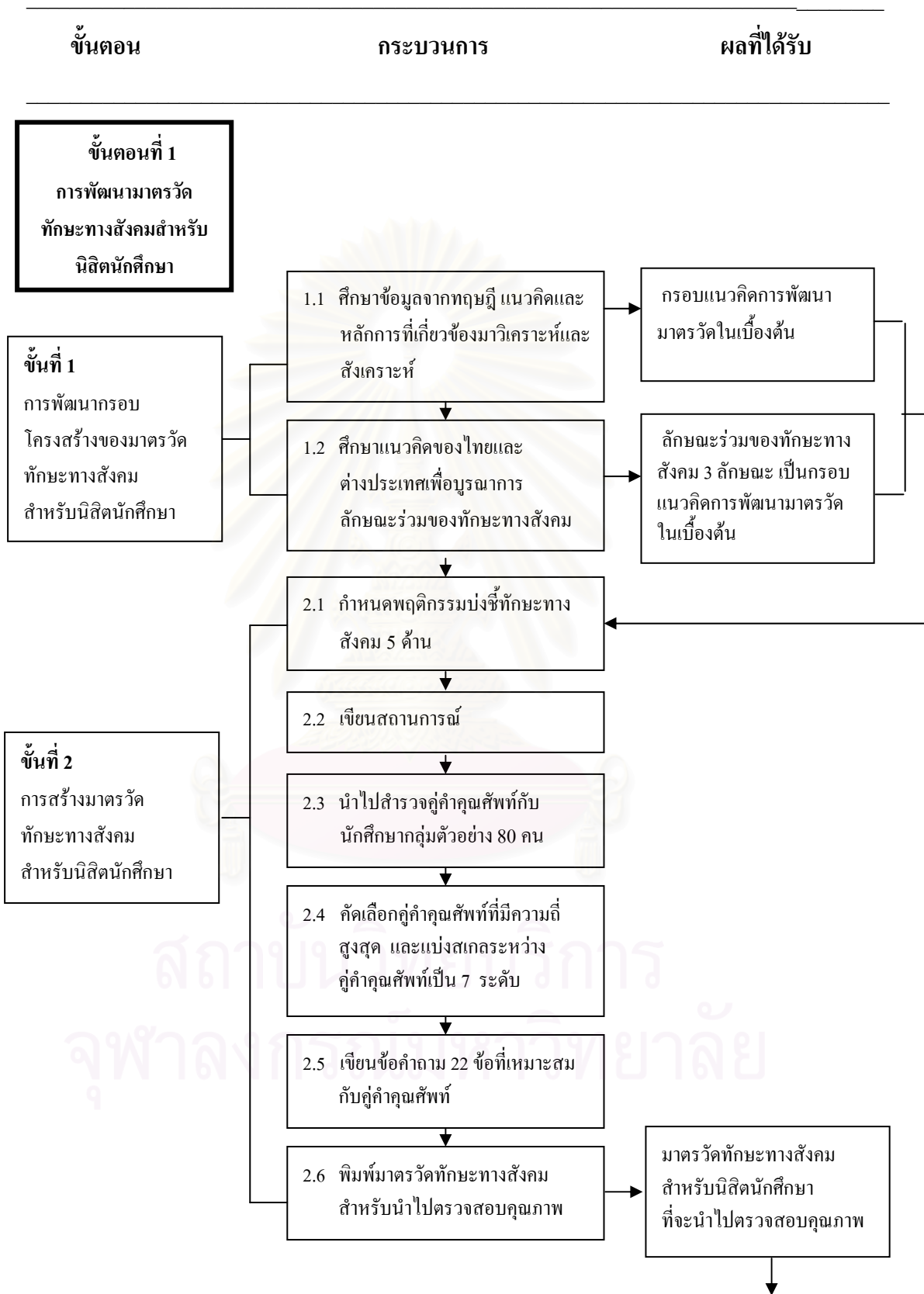
1) รองอธิการบดี 2) ผู้ช่วยอธิการบดี 3) รองคณบดี 4) ผู้ช่วยคณบดี

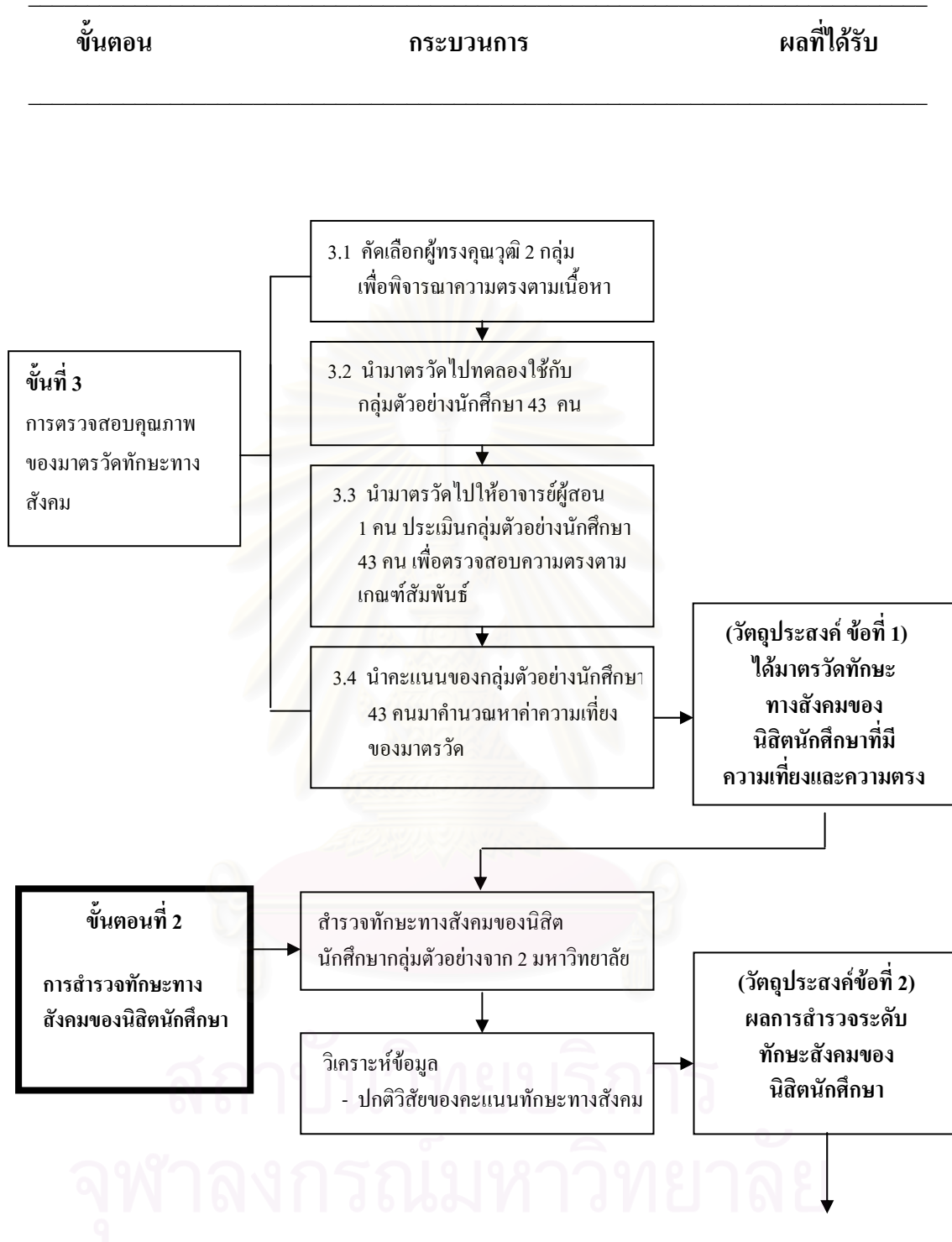
3.2.2 มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ด้านทักษะทางสังคม วัฒนธรรมไทย ภาษาไทย

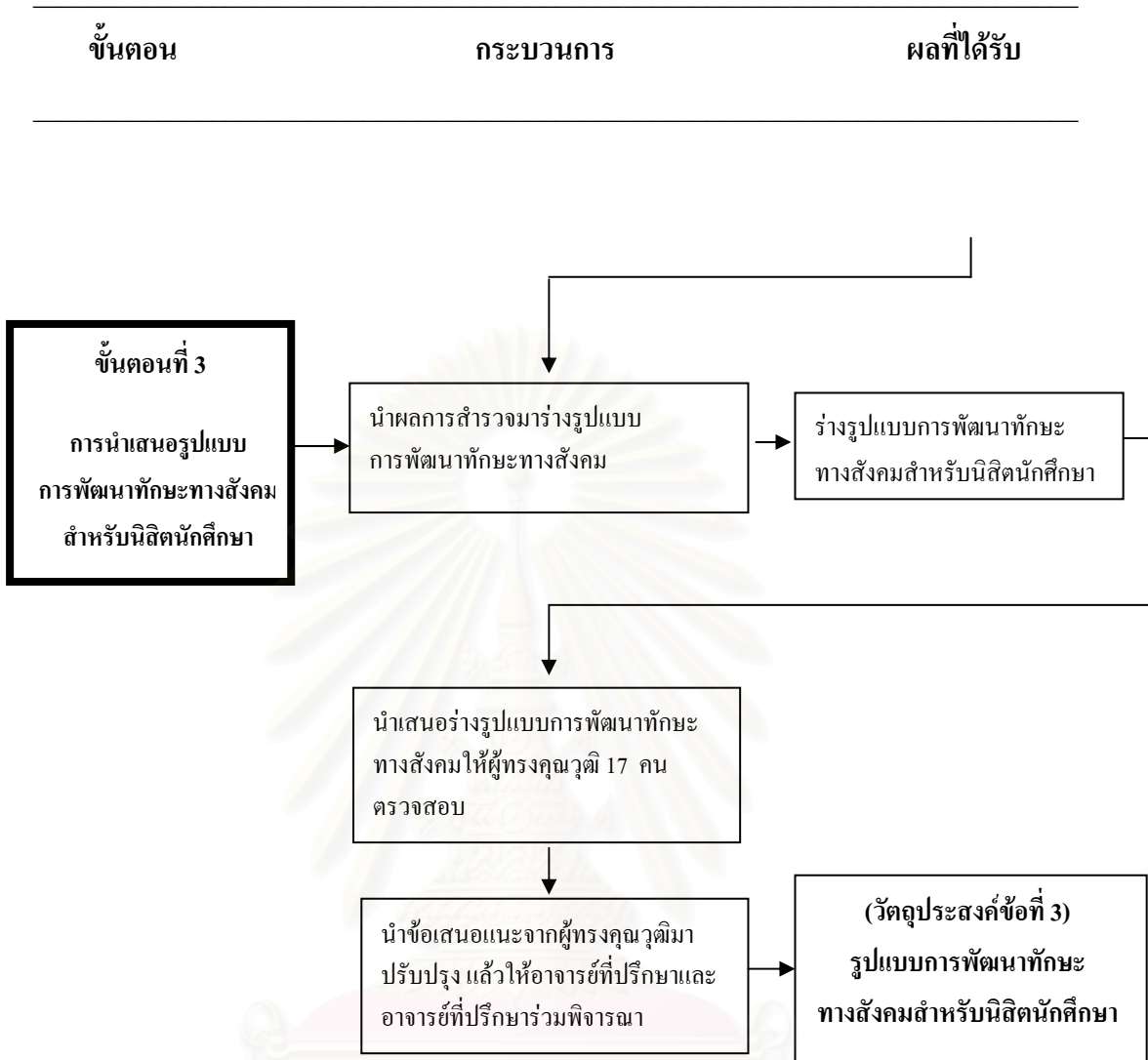
3.2.3 ปฏิบัติงานหรือเคยปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนานิสิตนักศึกษา

3.3 ปรับแก้ไขร่างรูปแบบการพัฒนาทักษะทางสังคมสำหรับนิสิตนักศึกษา โดยสรุปประเด็นความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิทั้งหมด และใช้เกณฑ์ความสอดคล้องของผู้ทรงคุณวุฒิร้อยละ 80 เพื่อปรับปรุงแก้ไขร่างรูปแบบ แล้วนำไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบอีกครั้งหนึ่งเพื่อความถูกต้องและสมบูรณ์ของรูปแบบ

รายละเอียดเกี่ยวกับขั้นตอนการดำเนินการวิจัย สรุปเป็นภาพรวมดังแสดงในแผนภูมิที่ 4

แผนภูมิที่ 4 ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ จำแนกผลการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการพัฒนามาตรวัดทักษะทางสังคม

ตอนที่ 2 ผลการสำรวจทักษะทางสังคมของนิสิตนักศึกษา

2.1 ภูมิหลังของกลุ่มตัวอย่างนิสิตนักศึกษา

2.2 ทักษะทางสังคมทั้ง 5 ด้านของกลุ่มตัวอย่างนิสิตนักศึกษา

2.2.1 ภาพรวมค่าเฉลี่ยทักษะทางสังคมตามพฤติกรรมบ่งชี้ย่อยรายด้านของกลุ่มตัวอย่างนิสิตนักศึกษา

2.2.2 ภาพรวมค่าเฉลี่ยทักษะทางสังคมตามพฤติกรรมบ่งชี้ย่อยรายด้านของกลุ่มตัวอย่างนิสิตนักศึกษาในแต่ละมหาวิทยาลัย

2.2.3 ค่าเฉลี่ยทักษะทางสังคมของกลุ่มตัวอย่างนิสิตนักศึกษา จำแนกตามมหาวิทยาลัยและชั้นปี

2.2.4 ค่าเฉลี่ยทักษะทางสังคมของกลุ่มตัวอย่างนิสิตนักศึกษา จำแนกตามมหาวิทยาลัยและกลุ่มสาขาวิชา

2.2.5 ค่าเฉลี่ยทักษะทางสังคมของกลุ่มตัวอย่างนิสิตนักศึกษา จำแนกตามมหาวิทยาลัยและการพักอาศัย

2.2.6 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยทักษะทางสังคมของกลุ่มตัวอย่างนิสิตนักศึกษาระหว่างจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยและมหาวิทยาลัยขอนแก่น

2.3 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยทักษะทางสังคมของนิสิตนักศึกษาทั้ง 5 ด้าน ด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทาง จำแนกดังนี้

2.3.1 ระหว่างมหาวิทยาลัยและชั้นปี

2.3.2 ระหว่างมหาวิทยาลัยและกลุ่มสาขาวิชา

2.3.3 ระหว่างมหาวิทยาลัยและการพักอาศัยของนิสิตนักศึกษา

2.4 ปกติวิสัย (Norms) ของคะแนนทักษะทางสังคมของนิสิตนักศึกษาตามพฤติกรรมบ่งชี้รายด้านทั้ง 5 ด้านและโดยรวม

2.4.1 ปกติวิสัยของคะแนนทักษะทางสังคมของนิสิตนักศึกษาทั้งสองมหาวิทยาลัยในแต่ละด้าน ทั้ง 5 ด้านและโดยรวม

2.4.2 ปกติวิสัยของคะแนนทักษะทางสังคมของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยในแต่ละด้าน ทั้ง 5 ด้านและโดยรวม

- 2.4.3 ปกติวิสัยของคะแนนทักษะทางสังคมของนักศึกษา
มหาวิทยาลัยขอนแก่นในแต่ละด้าน ทั้ง 5 ด้านและโดยรวม
- 2.4.4 การเทียบค่าฐานนิยมกับตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ (Percentile rank)
- 2.4.5 ปกติวิสัยและอันดับที่ของคะแนนทักษะทางสังคมของกลุ่มตัวอย่าง
นิสิตนักศึกษา

ตอนที่ 3 ผลการพัฒนารูปแบบการพัฒนาทักษะทางสังคมสำหรับนิสิตนักศึกษา

- 3.1 ผลการพิจารณารูปแบบการพัฒนาทักษะทางสังคมสำหรับนิสิตนักศึกษา
- 3.2 รูปแบบการพัฒนาทักษะทางสังคมสำหรับนิสิตนักศึกษา

ตอนที่ 1 ผลการพัฒนามาตรวัดทักษะทางสังคมสำหรับนิสิตนักศึกษา

1.1 ลักษณะของมาตรวัดทักษะทางสังคมสำหรับนิสิตนักศึกษา

ผู้วิจัยได้พัฒนามาตรวัดทักษะทางสังคมสำหรับนิสิตนักศึกษามีลักษณะเป็น เครื่องมือวัดแบบการรายงานตนเอง (Self Report) โดยมาตรในการวัดเป็นแบบมาตราประมาณค่าที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามหลักการของมาตรวัดจำแนกด้วยภาษา (Semantic Differential Scale) ของ ออสกู๊ด ซูไซ และแทนเนนบวม (Osgood, Suci and Tannenbaum, 1957) มีข้อคำถาม จำนวน 22 ข้อ ซึ่งต้องเลือกตอบจากตัวเลือกคู่คำคุณศัพท์ที่มีความหมายตรงข้ามกัน โดยแบ่งระดับการตอบ เป็น 7 ระดับ มีระดับคะแนน 7 ถึง 1

มาตรวัดทักษะทางสังคมสำหรับนิสิตนักศึกษาลบนี้ แบ่งเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ภูมิหลังของนิสิตนักศึกษา

ตอนที่ 2 เป็นการประเมินความรู้สึกและความคิดเห็นที่มีต่อตนเองของนิสิตนักศึกษา ตามพฤติกรรมบ่งชี้ทักษะทางสังคมของนิสิตนักศึกษา 5 ด้าน ดังนี้

1. ทักษะทางสังคมในการติดต่อสื่อสารและมีมนุษยสัมพันธ์ระหว่าง นิสิตนักศึกษากับนิสิตนักศึกษาด้านการใช้ถ้อยคำ
2. ทักษะทางสังคมในการติดต่อสื่อสารและมีมนุษยสัมพันธ์ระหว่าง นิสิตนักศึกษากับอาจารย์ด้านการใช้ถ้อยคำ
3. ทักษะทางสังคมในการติดต่อสื่อสารและมีมนุษยสัมพันธ์ระหว่าง นิสิตนักศึกษากับนิสิตนักศึกษาและอาจารย์ด้านการใช้ท่าทาง
4. ทักษะทางสังคมด้านลักษณะส่วนบุคคลในการทำงานกลุ่ม
5. ทักษะทางสังคมด้านความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น

1.2 คุณภาพของมาตรวัดทักษะทางสังคมสำหรับนิสิตนักศึกษา

ผลการศึกษาคูณภาพของมาตรวัดทักษะทางสังคมสำหรับนิสิตนักศึกษา พบว่า มีคุณภาพด้านความตรงและความเที่ยง ดังนี้

1.2.1 ผลการศึกษาคความตรงตามเนื้อหา พบว่า ค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถาม อยู่ระหว่าง 0.80-1.00 ซึ่งอยู่ในระดับที่มีคุณภาพ แสดงว่ามาตรวัดนี้มีความตรงตามเนื้อหา (ตั้งรายละเอียดในภาคผนวก ก)

1.2.2 ผลการศึกษาคความตรงตามเกณฑ์สัมพัทธ์ พบว่า ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนทักษะทางสังคมที่วัดได้จากนักศึกษาสัมพัทธ์กับคะแนนที่อาจารย์ประเมินสูงมาก คือ มีค่าเท่ากับ 0.981

1.2.3 ผลการวิเคราะห์ค่าความเที่ยงแบบสอดคล้องภายในของมาตรวัดเท่ากับ 0.867 แสดงว่ามาตรวัดนี้มีความเที่ยงในการวัด

จากผลดังกล่าวแสดงว่า มาตรวัดทักษะทางสังคมที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมีความตรงและความเที่ยงที่เชื่อถือได้ จึงเป็นมาตรวัดทักษะทางสังคมที่มีคุณภาพ

ตอนที่ 2 ผลการสำรวจทักษะทางสังคมของนิสิตนักศึกษา

2.1 ภูมิหลังของกลุ่มตัวอย่างนิสิตนักศึกษา

ผลการวิเคราะห์ภูมิหลังของกลุ่มตัวอย่างนิสิตนักศึกษา ดังแสดงในตารางที่ 5

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 5 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างนิสิตนักศึกษา จำแนกตามภูมิภาคและมหาวิทยาลัย

ภูมิภาค	มหาวิทยาลัย				รวม	
	จุฬาฯ		ขอนแก่น		จำนวน	ร้อยละ
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
1. เพศ						
1.1 ชาย	239	41.5	208	38.2	447	39.9
1.2 หญิง	337	58.5	336	61.8	673	60.1
2. ระดับชั้นปี						
2.1 ปีที่ 1	144	25.0	136	25.0	280	25.0
2.2 ปีที่ 2	144	25.0	136	25.0	280	25.0
2.3 ปีที่ 3	144	25.0	136	25.0	280	25.0
2.4 ปีที่ 4-6	144	25.0	136	25.0	280	25.0
3. กลุ่มสาขาวิชา						
3.1 วิทยาศาสตร์สุขภาพ	224	38.9	224	41.2	448	40.0
1) คณะแพทยศาสตร์	32	5.6	32	5.9	64	5.7
2) คณะทันตแพทยศาสตร์	32	5.6	32	5.9	64	5.7
3) คณะเภสัชศาสตร์	32	5.6	32	5.9	64	5.7
4) คณะสัตวแพทยศาสตร์	32	5.6	32	5.9	64	5.7
5) คณะสหเวชศาสตร์	32	5.6	-	-	32	2.9
6) คณะเทคนิคการแพทย์	-	-	32	5.9	32	2.9
7) คณะพยาบาลศาสตร์	-	-	32	5.9	32	2.9
8) คณะสาธารณสุขศาสตร์	-	-	32	5.9	32	2.9
9) คณะจิตวิทยา	32	5.6	-	-	32	2.9
10) สำนักวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา	32	5.6	-	-	32	2.9

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 5 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างนิสิตนักศึกษา จำแนกตามภูมิภาคและมหาวิทยาลัย (ต่อ)

ภูมิภาค	มหาวิทยาลัย				รวม	
	จุฬาฯ		ขอนแก่น		จำนวน	ร้อยละ
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
3.2 วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี	96	16.7	160	29.4	256	22.9
1) คณะวิทยาศาสตร์	32	5.6	32	5.9	64	5.7
2) คณะวิศวกรรมศาสตร์	32	5.6	32	5.9	64	5.7
3) คณะเทคโนโลยี	-	-	32	5.9	32	2.9
4) คณะเกษตรศาสตร์	-	-	32	5.9	32	2.9
5) คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์	32	5.6	32	5.9	64	5.7
3.3 สังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์	256	44.4	160	29.4	416	37.1
1) คณะอักษรศาสตร์	32	5.6	-	-	32	2.9
2) คณะศิลปกรรมศาสตร์	32	5.6	32	5.9	64	5.7
3) คณะเศรษฐศาสตร์	32	5.6	-	-	32	2.9
4) คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี	32	5.6	-	-	-	2.9
5) คณะวิทยาการจัดการ	-	-	32	5.9	-	2.9
6) คณะนิติศาสตร์	32	5.6	32	5.9	-	5.7
7) คณะนิเทศศาสตร์	32	5.6	-	-	-	2.9
8) คณะรัฐศาสตร์	32	5.6	-	-	-	2.9
9) คณะครุศาสตร์	32	5.6	-	-	-	2.9
10) คณะศึกษาศาสตร์	-	-	32	5.9	-	2.9
11) คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	-	-	32	5.9	-	5.7
4. การพักอาศัย						
4.1 บิชา-มารดา	286	49.7	64	11.8	350	31.3
4.2 ผู้ปกครองหรือญาติพี่น้อง	48	8.3	19	3.5	67	6.0
4.3 เพื่อน (พักในหอพักของมหาวิทยาลัย)	167	29.0	255	46.9	422	37.7
4.4 เพื่อน (พักในหอพักนอกมหาวิทยาลัย)	46	8.0	164	30.1	210	18.8
4.5 อื่นๆ	29	5.0	42	7.7	71	6.3
รวม	576	51.4	544	48.6	1,120	100.0

เมื่อพิจารณาข้อมูลในตารางที่ 5 แสดงว่า นิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยตอบแบบสอบถามทั้งหมดจำนวน 576 คน เป็นนิสิตชาย จำนวน 239 คน คิดเป็นร้อยละ 41.5 และเป็นนิสิตหญิง จำนวน 337 คน คิดเป็นร้อยละ 58.5 เป็นนิสิตชั้นปีที่ 1, 2, 3 และ 4 จำนวนเท่ากันทุกชั้นปี จำนวน 144 คน ซึ่งมาจากทุกคณะจำนวน 18 คณะๆ ละ 32 คน เมื่อจัดกลุ่มสาขาวิชา เป็นนิสิตจากกลุ่มสาขาวิชาสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์มากที่สุด จำนวน 256 คน คิดเป็นร้อยละ 44.4 รองลงมาเป็นนิสิตกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ จำนวน 224 คน คิดเป็นร้อยละ 38.9 นิสิตส่วนใหญ่พักอาศัยอยู่กับบิดามารดา จำนวน 286 คน คิดเป็นร้อยละ 49.7 รองลงมา พักอาศัยอยู่กับเพื่อนในหอพักของมหาวิทยาลัย จำนวน 167 คน คิดเป็นร้อยละ 29.0

ส่วนนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่นตอบแบบสอบถามทั้งหมด จำนวน 544 คน เป็นนักศึกษาชาย จำนวน 208 คน คิดเป็นร้อยละ 38.2 และเป็นนักศึกษานิสิตหญิง จำนวน 336 คน คิดเป็นร้อยละ 61.8 เป็นนักศึกษาระดับชั้นปีที่ 1, 2, 3 และ 4 จำนวนเท่ากันทุกชั้นปี จำนวน 136 คน ซึ่งมาจากทุกคณะ จำนวน 17 คณะๆ ละ 32 คนเช่นกัน เมื่อจัดกลุ่มสาขาวิชา พบว่า เป็นนักศึกษากลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพมากที่สุด จำนวน 224 คน คิดเป็นร้อยละ 41.2 และเป็นนักศึกษากลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและกลุ่มสาขาวิชาสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ จำนวน 160 คนเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 29.4 และนักศึกษาลูกสาวส่วนใหญ่พักอาศัยอยู่กับเพื่อนในหอพักของมหาวิทยาลัย จำนวน 255 คน คิดเป็นร้อยละ 46.9 รองลงมา คือพักอาศัยอยู่กับเพื่อนในหอพักนอกมหาวิทยาลัย จำนวน 164 คน คิดเป็นร้อยละ 30.1

เมื่อเปรียบเทียบลักษณะภูมิหลังของนิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่นกับมหาวิทยาลัยขอนแก่น พบความเหมือนและความแตกต่างดังนี้ นิสิตนักศึกษามีความคล้ายกันในด้านอัตราส่วนของนิสิตนักศึกษารายต่อนิสิตนักศึกษานิสิตหญิงคือประมาณ 40 : 60 แต่มีความแตกต่างกันในด้านการกระจายระหว่างกลุ่มสาขาวิชาและที่พักอาศัยของทั้งสองมหาวิทยาลัย กล่าวคือ ในกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ ทั้งสองมหาวิทยาลัยมีสัดส่วนใกล้เคียงกัน คือ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยร้อยละ 38.9 มหาวิทยาลัยขอนแก่นร้อยละ 41.2 ใน กลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยขอนแก่นมีสัดส่วนสูงกว่าจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย คือ มหาวิทยาลัยขอนแก่นร้อยละ 29.4 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยร้อยละ 16.7 และในกลุ่มสาขาวิชาสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยมีสัดส่วนสูงกว่ามหาวิทยาลัยขอนแก่น คือ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยร้อยละ 44.4 มหาวิทยาลัยขอนแก่นร้อยละ 29.4

สัดส่วนการพักอาศัยมีความแตกต่างกันมากระหว่างนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยกับนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น กล่าวคือ นักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่นประมาณร้อยละ 75 คิดเป็น 3 ใน 4 ของนักศึกษาที่พักอยู่ในหอพักของมหาวิทยาลัย โดยประมาณร้อยละ 50 พักในหอพักมหาวิทยาลัย และอีกร้อยละ 30 พักในหอพักนอกมหาวิทยาลัย ในขณะที่นิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยร้อยละ 27 เท่านั้นที่พักในหอพักมหาวิทยาลัย ส่วนการพักอาศัยกับบิดามารดาหรือ

ผู้ปกครองหรือญาติพี่น้อง มีลักษณะที่แตกต่างกัน กล่าวคือ นิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยร้อยละ 50 พักกับบิดามารดา อีกร้อยละ 8.3 พักกับผู้ปกครองหรือญาติพี่น้องที่มีใช้บิดามารดา สำหรับ นิสิตศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่นมีเพียงร้อยละ 12 ที่พักกับบิดามารดา และอีกร้อยละ 3.5 พักกับผู้ปกครองหรือญาติพี่น้องที่มีใช้บิดามารดา

2.2 ทักษะทางสังคมทั้ง 5 ด้านของกลุ่มตัวอย่างนิสิตนักศึกษา

2.2.1 ภาพรวมค่าเฉลี่ยทักษะทางสังคมของกลุ่มตัวอย่างนิสิตนักศึกษา

ดังแสดงในตารางที่ 6 – 11

ตารางที่ 6 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับของคะแนนทักษะทางสังคมในการติดต่อดสื่อสารและมีมนุษยสัมพันธ์ระหว่างนิสิตนักศึกษากับนิสิตนักศึกษาตามพฤติกรรมบ่งชี้ด้านการใช้ถ้อยคำของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

พฤติกรรมบ่งชี้ด้านการใช้ถ้อยคำ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1. การไหว้จากที่สุภาพ	4.41	1.35	ปานกลาง
2. การใช้น้ำเสียงที่นุ่มนวล	4.38	1.13	ปานกลาง
3. การสนทนาโต้ตอบอย่างตรงประเด็น	4.99	1.20	ปานกลาง
4. การแสดงความคิดเห็นที่ทำให้เพื่อนคล้อยตาม	4.63	1.05	ปานกลาง
5. การรับฟังความคิดเห็นของเพื่อนอย่างไม่มีอคติ	5.16	1.14	ปานกลาง
6. การรู้จักปฏิเสธ	5.05	1.77	ปานกลาง

จากตารางที่ 6 แสดงค่าเฉลี่ยทักษะทางสังคมในการติดต่อดสื่อสารและมีมนุษยสัมพันธ์ระหว่างนิสิตนักศึกษากับนิสิตนักศึกษาตามพฤติกรรมบ่งชี้ด้านการใช้ถ้อยคำของกลุ่มตัวอย่างนิสิตนักศึกษาทั้งหมด พบว่า มีทักษะทางสังคมอยู่ในระดับปานกลางทั้ง 6 ข้อ

ตารางที่ 7 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับของคะแนนทักษะทางสังคมในการติดต่อสื่อสารและมีมนุษยสัมพันธ์ระหว่างนิสิตนักศึกษา กับอาจารย์ตามพฤติกรรมบ่งชี้ด้านการใช้ถ้อยคำของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

พฤติกรรมบ่งชี้ด้านการใช้ถ้อยคำ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1. การไหว้จากที่สุภาพ	6.35	0.82	สูง
2. การใช้น้ำเสียงอย่างเคารพ	6.29	0.86	สูง
3. การสนทนาโต้ตอบอย่างมีมารยาท	6.31	0.84	สูง
4. การแสดงความคิดเห็นที่อาจารย์มักเห็นด้วย	4.79	1.06	ปานกลาง
5. การรับฟังความคิดเห็นของอาจารย์	5.63	1.13	สูง
6. การรู้จักปฏิเสธกล้าชี้แจงความจริงต่ออาจารย์	5.68	1.23	สูง

จากตารางที่ 7 แสดงค่าเฉลี่ยของทักษะทางสังคมในการติดต่อสื่อสารและมีมนุษยสัมพันธ์ระหว่างนิสิตนักศึกษา กับอาจารย์ตามพฤติกรรมบ่งชี้ด้านการใช้ถ้อยคำของกลุ่มตัวอย่างนิสิตนักศึกษาทั้งหมด พบว่า มีเพียงพฤติกรรมการแสดงความคิดเห็นที่อาจารย์มักเห็นด้วยเท่านั้นที่อยู่ในระดับปานกลาง นอกนั้นอยู่ในระดับสูง

ตารางที่ 8 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับของคะแนนทักษะทางสังคมในการติดต่อสื่อสารและมีมนุษยสัมพันธ์ระหว่างนิสิตนักศึกษา กับนิสิตนักศึกษาและอาจารย์ตามพฤติกรรมบ่งชี้ด้านการใช้ท่าทางของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

พฤติกรรมบ่งชี้ด้านการใช้ท่าทาง	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1. กิริยาท่าทาง (นิสิตนักศึกษา กับ นิสิตนักศึกษา)	4.61	1.22	ปานกลาง
2. กิริยาท่าทาง (นิสิตนักศึกษา กับอาจารย์)	6.27	0.88	สูง

จากตารางที่ 8 แสดงค่าเฉลี่ยของทักษะทางสังคมในการติดต่อสื่อสารและมีมนุษยสัมพันธ์ระหว่างนิสิตนักศึกษา กับนิสิตนักศึกษาและอาจารย์ตามพฤติกรรมบ่งชี้ด้านการใช้ท่าทางของกลุ่มตัวอย่างนิสิตนักศึกษาทั้งหมด พบว่า กิริยาท่าทางที่แสดงออกระหว่างนิสิตนักศึกษาด้วยกันอยู่ในระดับปานกลาง (4.61) ส่วนพฤติกรรมกิริยาท่าทางที่แสดงออกระหว่างนิสิตนักศึกษา กับอาจารย์อยู่ในระดับสูง (6.27)

ตารางที่ 9 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับของคะแนนทักษะทางสังคมตามพฤติกรรมบ่งชี้
ด้านลักษณะส่วนบุคคลในการทำงานของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

พฤติกรรมบ่งชี้ด้านลักษณะ ส่วนบุคคลในการทำงานกลุ่ม	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1. การควบคุมอารมณ์ตนเอง	5.50	1.08	ปานกลาง
2. ภาวะผู้นำ	4.58	1.24	ปานกลาง
3. ภาวะผู้ตาม	5.76	0.99	สูง
4. การเคารพในกฎระเบียบของกลุ่ม	5.53	1.05	สูง
5. การเผชิญกับปัญหา	5.60	1.05	สูง
6. การช่วยเหลือสมาชิกกลุ่ม	5.86	1.03	สูง

จากตารางที่ 9 แสดงค่าเฉลี่ยของทักษะทางสังคมตามพฤติกรรมบ่งชี้ด้านลักษณะส่วนบุคคล
ในการทำงานกลุ่มของกลุ่มตัวอย่างนิสิตนักศึกษาทั้งหมด พบว่า มีทักษะทางสังคมอยู่ในระดับสูง
จำนวน 4 ข้อ อีก 2 ข้ออยู่ในระดับปานกลาง คือ การควบคุมอารมณ์ตนเอง (5.50) และภาวะผู้นำ
(4.58)

ตารางที่ 10 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับของคะแนนทักษะทางสังคมตามพฤติกรรมบ่งชี้
ด้านความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่นของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

พฤติกรรมบ่งชี้ ด้านความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1. การปฏิบัติตามหน้าที่	5.91	1.02	สูง
2. การถือประโยชน์ส่วนรวมมากกว่า ประโยชน์ส่วนตัว	5.53	1.07	สูง

จากตารางที่ 10 แสดงค่าเฉลี่ยของทักษะทางสังคมตามพฤติกรรมบ่งชี้ด้านความ
รับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่นของกลุ่มตัวอย่างนิสิตนักศึกษาทั้งหมด พบว่า มีทักษะทางสังคมอยู่ใน
ระดับสูงทั้งสองข้อ (5.91 และ 5.53 ตามลำดับ)

ตารางที่ 11 ภาพรวมของระดับทักษะทางสังคมของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด จำแนกตาม
พฤติกรรมบ่งชี้

พฤติกรรมบ่งชี้	ระดับทักษะทางสังคม		
	สูง	ปานกลาง	ต่ำ
ด้านการใช้ถ้อยคำ (นิสิตนักศึกษา กับ นิสิตนักศึกษา)			
1. การไหว้จากที่สุภาพ		√	
2. การใช้น้ำเสียงที่นุ่มนวล		√	
3. การสนทนาโต้ตอบอย่างตรงประเด็น		√	
4. การแสดงความคิดเห็นที่ทำให้เพื่อนคล้อยตาม		√	
5. การรับฟังความคิดเห็นของเพื่อนอย่างไม่มียึดถือ		√	
6. การรู้จักปฏิเสธ		√	
ด้านการใช้ถ้อยคำ (นิสิตนักศึกษา กับ อาจารย์)			
1. การไหว้จากที่สุภาพ	√		
2. การใช้น้ำเสียงอย่างเคารพ	√		
3. การสนทนาโต้ตอบอย่างมีมารยาท	√		
4. การแสดงความคิดเห็นที่อาจารย์มักเห็นด้วย		√	
5. การรับฟังความคิดเห็นของอาจารย์	√		
6. การรู้จักปฏิเสธ กล้าชี้แจงความจริงต่ออาจารย์	√		
ด้านการใช้ท่าทาง			
1. กิริยาท่าทาง (นิสิตนักศึกษา กับ นิสิตนักศึกษา)		√	
2. กิริยาท่าทาง (นิสิตนักศึกษา กับ อาจารย์)	√		
ด้านลักษณะส่วนบุคคลในการทำงานกลุ่ม			
1. การควบคุมอารมณ์ตนเอง		√	
2. ภาวะผู้นำ		√	
3. ภาวะผู้ตาม	√		
4. การเคารพในกฎระเบียบของกลุ่ม	√		
5. การเผชิญกับปัญหา	√		
6. การช่วยเหลือสมาชิกกลุ่ม	√		

ตารางที่ 11 ภาพรวมของระดับทักษะทางสังคมของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด จำแนกตาม
พฤติกรรมบ่งชี้ (ต่อ)

พฤติกรรมบ่งชี้	ระดับทักษะทางสังคม		
	สูง	ปานกลาง	ต่ำ
ด้านความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น	√		
1. การปฏิบัติตามหน้าที่	√		
2. การถือประโยชน์ส่วนรวมมากกว่า ประโยชน์ส่วนตัว	√		

จากตารางที่ 11 แสดงภาพรวมของระดับทักษะทางสังคมของกลุ่มตัวอย่างนิสิตนักศึกษาทั้งหมด พบว่า ด้านการใช้ถ้อยคำ (นิสิตศึกษากับนิสิตนักศึกษา) นิสิตนักศึกษามีทักษะทางสังคมอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ

ด้านการใช้ถ้อยคำ (นิสิตศึกษากับอาจารย์) นิสิตนักศึกษามีทักษะทางสังคมอยู่ในระดับสูงทุกข้อ ยกเว้นการแสดงความคิดเห็นที่อาจารย์มักเห็นด้วยอยู่ในระดับปานกลาง

ด้านการใช้ท่าทาง (นิสิตศึกษากับนิสิตนักศึกษาและอาจารย์) กิริยาท่าทางระหว่างนิสิตศึกษากับอาจารย์อยู่ในระดับสูง ส่วนกิริยาท่าทางระหว่างนิสิตศึกษากับนิสิตนักศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง

ด้านลักษณะส่วนบุคคลในการทำงานกลุ่ม นิสิตนักศึกษามีทักษะทางสังคมอยู่ในระดับสูงทุกข้อ ยกเว้นการควบคุมอารมณ์ตนเองและภาวะผู้นำอยู่ในระดับปานกลาง

ด้านความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น นิสิตนักศึกษามีทักษะทางสังคมอยู่ในระดับสูงทุกข้อ

2.2.2 ภาพรวมค่าเฉลี่ยทักษะทางสังคมของกลุ่มตัวอย่างนิสิตนักศึกษาของ แต่ละมหาวิทยาลัย

ดังแสดงในตารางที่ 12-21

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ดังแสดงในตารางที่ 12-16

มหาวิทยาลัยขอนแก่น ดังแสดงในตารางที่ 17-21

ตารางที่ 12 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับของคะแนนทักษะทางสังคมในการติดต่อสื่อสารและมีมนุษยสัมพันธ์ระหว่างนิสิตนักศึกษา กับนิสิตนักศึกษาตามพฤติกรรมบ่งชี้ ด้านการใช้ถ้อยคำของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พฤติกรรมบ่งชี้ด้านการใช้ถ้อยคำ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1. การใช้วาจาที่สุภาพ	4.26	1.37	ปานกลาง
2. การใช้น้ำเสียงที่นุ่มนวล	4.26	1.18	ปานกลาง
3. การสนทนาโต้ตอบอย่างตรงประเด็น	5.03	1.20	ปานกลาง
4. การแสดงความคิดเห็นที่ทำให้เพื่อนคล้อยตาม	4.61	1.04	ปานกลาง
5. การรับฟังความคิดเห็นของเพื่อนอย่างไม่มีอคติ	5.15	1.15	ปานกลาง
6. การรู้จักปฏิเสธ	5.23	1.72	ปานกลาง

จากตารางที่ 12 แสดงค่าเฉลี่ยของทักษะทางสังคมในการติดต่อสื่อสารและมีมนุษยสัมพันธ์ระหว่างนิสิตนักศึกษา กับนิสิตนักศึกษาตามพฤติกรรมบ่งชี้ด้านการใช้ถ้อยคำของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พบว่ามีทักษะทางสังคมอยู่ในระดับปานกลางทั้ง 6 ข้อ

ตารางที่ 13 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับของคะแนนทักษะทางสังคมในการติดต่อสื่อสารและมีมนุษยสัมพันธ์ระหว่างนิสิตนักศึกษา กับอาจารย์ตามพฤติกรรมบ่งชี้ ด้านการใช้ถ้อยคำของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พฤติกรรมบ่งชี้ด้านการใช้ถ้อยคำ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1. การใช้วาจาที่สุภาพ	6.26	0.86	สูง
2. การใช้น้ำเสียงอย่างเคารพ	6.20	0.90	สูง
3. การสนทนาโต้ตอบอย่างมีมารยาท	6.28	0.86	สูง
4. การแสดงความคิดเห็นที่อาจารย์มักเห็นด้วย	4.75	1.08	ปานกลาง
5. การรับฟังความคิดเห็นของอาจารย์	5.61	1.12	สูง
6. การรู้จักปฏิเสธกล้าชี้แจงความจริงต่ออาจารย์	5.70	1.21	สูง

จากตารางที่ 13 แสดงค่าเฉลี่ยของทักษะทางสังคมในการติดต่อสื่อสารและมีมนุษยสัมพันธ์ระหว่างนิสิตนักศึกษา กับอาจารย์ตามพฤติกรรมบ่งชี้ด้านการใช้ถ้อยคำของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พบว่า มีทักษะทางสังคมอยู่ในระดับสูงทุกข้อ ยกเว้นการแสดงความคิดเห็นที่อาจารย์มักเห็นด้วย อยู่ในระดับปานกลาง (4.75)

ตารางที่ 14 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับของคะแนนทักษะทางสังคมในการติดต่อสื่อสารและมีมนุษยสัมพันธ์ระหว่างนิสิตนักศึกษา กับนิสิตนักศึกษาและอาจารย์ ตามพฤติกรรมบ่งชี้ด้านการใช้ทำทางของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พฤติกรรมบ่งชี้ด้านการใช้ทำทาง	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1. กิริยาทำทาง (นิสิตนักศึกษา กับ นิสิตนักศึกษา)	4.51	1.25	ปานกลาง
2. กิริยาทำทาง (นิสิตนักศึกษา กับ อาจารย์)	6.22	0.90	สูง

จากตารางที่ 14 แสดงค่าเฉลี่ยของทักษะทางสังคมในการติดต่อสื่อสารและมีมนุษยสัมพันธ์ระหว่างนิสิตนักศึกษา กับนิสิตนักศึกษาและอาจารย์ตามพฤติกรรมบ่งชี้ด้านการใช้ทำทางของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พบว่า พฤติกรรมกิริยาทำทางที่แสดงออกระหว่างนิสิตนักศึกษา กับนิสิตนักศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง (4.51) ส่วนพฤติกรรมกิริยาทำทางที่แสดงออกระหว่างนิสิตนักศึกษา กับอาจารย์อยู่ในระดับสูง (6.22)

ตารางที่ 15 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับของคะแนนทักษะทางสังคมตามพฤติกรรมบ่งชี้ด้านลักษณะส่วนบุคคลในการทำงานกลุ่มของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พฤติกรรมบ่งชี้ ด้านลักษณะส่วนบุคคลในการทำงานกลุ่ม	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1. การควบคุมอารมณ์ตนเอง	5.50	1.07	ปานกลาง
2. ภาวะผู้นำ	4.57	1.24	ปานกลาง
3. ภาวะผู้ตาม	5.80	0.95	สูง
4. การเคารพในกฎระเบียบของกลุ่ม	5.58	1.01	สูง
5. การเผชิญกับปัญหา	5.67	1.05	สูง
6. การช่วยเหลือสมาชิกกลุ่ม	5.89	1.01	สูง

จากตารางที่ 15 แสดงค่าเฉลี่ยของทักษะทางสังคมตามพฤติกรรมบ่งชี้ด้านลักษณะส่วนบุคคลในการทำงานกลุ่มของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พบว่า มีทักษะทางสังคมอยู่ในระดับสูงจำนวน 4 ข้อ อีก 2 ข้ออยู่ในระดับปานกลาง คือ การควบคุมอารมณ์ตนเอง (5.50) และภาวะผู้นำ (4.57)

ตารางที่ 16 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับของคะแนนทักษะทางสังคมตามพฤติกรรมบ่งชี้ด้านความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่นของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พฤติกรรมบ่งชี้ด้านความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1. การปฏิบัติตามหน้าที่	5.91	1.02	สูง
2. การถือประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว	5.48	1.10	ปานกลาง

จากตารางที่ 16 แสดงค่าเฉลี่ยของทักษะทางสังคมตามพฤติกรรมบ่งชี้ด้านความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่นของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พบว่ามีทักษะทางสังคมอยู่ในระดับสูง 1 ข้อ คือ การปฏิบัติตามหน้าที่ และอยู่ในระดับปานกลาง 1 ข้อ คือ การถือประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว

ตารางที่ 17 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับของคะแนนทักษะทางสังคมในการติดต่อสื่อสารและมีมนุษยสัมพันธ์ระหว่างนิสิตนักศึกษา กับนิสิตนักศึกษาตามพฤติกรรมบ่งชี้ด้านการใช้ถ้อยคำของนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น

พฤติกรรมบ่งชี้ด้านการใช้ถ้อยคำ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1. การไหว้จากที่สุภาพ	4.57	1.31	ปานกลาง
2. การใช้น้ำเสียงที่นุ่มนวล	4.51	1.06	ปานกลาง
3. การสนทนาโต้ตอบอย่างตรงประเด็น	4.94	1.20	ปานกลาง
4. การแสดงความคิดเห็นที่ทำให้เพื่อนคล้อยตาม	4.66	1.06	ปานกลาง
5. การรับฟังความคิดเห็นของเพื่อนอย่างไม่มีอคติ	5.18	1.12	ปานกลาง
6. การรู้จักปฏิเสธ	4.87	1.82	ปานกลาง

จากตารางที่ 17 แสดงค่าเฉลี่ยของทักษะทางสังคมในการติดต่อสื่อสารและมีมนุษยสัมพันธ์ระหว่างนิสิตนักศึกษา กับนิสิตนักศึกษาด้วยการใช้ถ้อยคำของนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น พบว่า มีทักษะทางสังคมอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ

ตารางที่ 18 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับของคะแนนทักษะทางสังคมในการติดต่อสื่อสารและมีมนุษยสัมพันธ์ระหว่างนิสิตนักศึกษา กับอาจารย์ตามพฤติกรรมบ่งชี้ด้านการใช้ถ้อยคำของนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น

พฤติกรรมบ่งชี้ด้านการใช้ถ้อยคำ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1. การใช้วาจาที่สุภาพ	6.43	0.77	สูง
2. การใช้น้ำเสียงอย่างเคารพ	6.38	0.80	สูง
3. การสนทนาโต้ตอบอย่างมีมารยาท	6.35	0.82	สูง
4. การแสดงความคิดเห็นที่อาจารย์มักเห็นด้วย	4.84	1.04	ปานกลาง
5. การรับฟังความคิดเห็นของอาจารย์	5.66	1.14	สูง
6. การรู้จักปฏิเสธกล้าชี้แจงความจริงต่ออาจารย์	5.66	1.25	สูง

จากตารางที่ 18 แสดงค่าเฉลี่ยของทักษะทางสังคมในการติดต่อสื่อสารและมีมนุษยสัมพันธ์ระหว่างนิสิตนักศึกษา กับอาจารย์ตามพฤติกรรมบ่งชี้ด้านการใช้ถ้อยคำของนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น พบว่า มีเพียงพฤติกรรมการแสดงความคิดเห็นที่อาจารย์มักเห็นด้วยเท่านั้นที่อยู่ในระดับปานกลาง นอกนั้นอยู่ในระดับสูง

ตารางที่ 19 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับของคะแนนทักษะทางสังคมในการติดต่อสื่อสารและมีมนุษยสัมพันธ์ระหว่างนิสิตนักศึกษา กับนิสิตนักศึกษาและอาจารย์ตามพฤติกรรมบ่งชี้ด้านการใช้ท่าทางของนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น

พฤติกรรมบ่งชี้ด้านการใช้ท่าทาง	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1. กิริยาท่าทาง (นิสิตนักศึกษา กับ นิสิตนักศึกษา)	4.72	1.18	ปานกลาง
2. กิริยาท่าทาง (นิสิตนักศึกษา กับ อาจารย์)	6.32	0.85	สูง

จากตารางที่ 19 แสดงค่าเฉลี่ยของทักษะทางสังคมในการติดต่อสื่อสารและมีมนุษยสัมพันธ์ระหว่างนิสิตนักศึกษา กับนิสิตนักศึกษาและอาจารย์ตามพฤติกรรมบ่งชี้ด้านการใช้ท่าทางของนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น พบว่า พฤติกรรมกิริยาท่าทางที่แสดงออกระหว่างนักศึกษาด้วยกันเองอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนพฤติกรรมกิริยาท่าทางที่แสดงออกระหว่างนักศึกษากับอาจารย์อยู่ในระดับสูง

ตารางที่ 20 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับของคะแนนทักษะทางสังคมตามพฤติกรรมบ่งชี้ด้านลักษณะส่วนบุคคลในการทำงานกลุ่มของนักศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น

พฤติกรรมบ่งชี้ ด้านลักษณะส่วนบุคคลในการทำงานกลุ่ม	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1. การควบคุมอารมณ์ตนเอง	5.50	1.10	ปานกลาง
2. ภาวะผู้นำ	4.60	1.24	ปานกลาง
3. ภาวะผู้ตาม	5.72	1.03	สูง
4. การเคารพในกฎระเบียบของกลุ่ม	5.47	1.09	ปานกลาง
5. การเผชิญกับปัญหา	5.53	1.04	สูง
6. การช่วยเหลือสมาชิกกลุ่ม	5.83	1.05	สูง

จากตารางที่ 20 แสดงค่าเฉลี่ยของทักษะทางสังคมตามพฤติกรรมบ่งชี้ด้านลักษณะส่วนบุคคลในการทำงานกลุ่มของนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น พบว่า มีทักษะทางสังคมอยู่ในระดับสูงและปานกลาง จำนวน 3 ข้อเท่ากัน

ตารางที่ 21 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับของคะแนนทักษะทางสังคมตามพฤติกรรมบ่งชี้ด้านความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่นของนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น

พฤติกรรมบ่งชี้ด้านความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1. การปฏิบัติตามหน้าที่	5.91	1.01	สูง
2. การถือประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน	5.59	1.03	สูง

จากตารางที่ 21 แสดงค่าเฉลี่ยของทักษะทางสังคมตามพฤติกรรมบ่งชี้ด้านความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่นของนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น พบว่า มีทักษะทางสังคมอยู่ในระดับสูงทั้ง 2 ข้อเช่นกัน

2.2.3 ค่าเฉลี่ยทักษะทางสังคมของกลุ่มตัวอย่างนิสิตนักศึกษา จำแนกตามมหาวิทยาลัยและชั้นปี

ตารางที่ 22 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนทักษะทางสังคม 5 ด้านของกลุ่มตัวอย่างนิสิตนักศึกษา จำแนกตามพฤติกรรมบ่งชี้ มหาวิทยาลัยและชั้นปี

พฤติกรรมบ่งชี้	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย								มหาวิทยาลัยขอนแก่น								รวม	
	ชั้นปีที่ 1		ชั้นปีที่ 2		ชั้นปีที่ 3		ชั้นปีที่ 4-6		ชั้นปีที่ 1		ชั้นปีที่ 2		ชั้นปีที่ 3		ชั้นปีที่ 4-6			
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.
1. การใช้เวลาที่สุภาพ	4.20	1.49	4.26	1.35	4.17	1.30	4.42	1.34	4.57	1.51	4.68	1.21	4.52	1.14	4.51	1.38	4.41	1.35
2. การใช้น้ำเสียงที่นุ่มนวล	4.38	1.26	4.13	1.08	4.28	1.18	4.28	1.21	4.57	1.17	4.62	1.04	4.44	1.00	4.40	1.01	4.38	1.13
3. การสนทนาโต้ตอบอย่างตรง ประเด็น	5.08	1.24	5.12	1.14	4.99	1.16	4.95	1.27	5.04	1.23	5.01	1.18	4.90	1.12	4.80	1.26	4.99	1.20
4. การแสดงความคิดเห็นที่ทำให้ เพื่อนคล้อยตาม	4.72	1.05	4.46	1.08	4.54	0.98	4.74	1.04	4.69	1.11	4.63	1.05	4.71	0.95	4.59	1.13	4.63	1.05
5. การรับฟังความคิดเห็นของ เพื่อนอย่างไม่ถือคติ	5.25	1.23	5.14	1.28	5.14	1.03	5.06	1.05	5.31	1.24	5.18	1.12	5.16	1.02	5.07	1.11	5.16	1.14
6. การรู้จักปฏิเสธ	5.46	1.58	5.18	1.83	5.15	1.73	5.14	1.71	5.21	1.82	5.05	1.90	4.71	1.71	4.49	1.72	5.05	1.77
ด้านการใช้ถ้อยคำ (รวมด้าน) (ระหว่างนิสิตนักศึกษากับ นิสิตนักศึกษา)	29.09	4.89	28.29	4.28	28.27	4.78	28.59	4.60	29.39	4.95	29.17	4.83	28.44	4.14	27.86	5.02	28.63	4.68

ตารางที่ 22 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนทักษะทางสังคม 5 ด้านของกลุ่มตัวอย่างนิสิตนักศึกษา จำแนกตามพฤติกรรมบ่งชี้ มหาวิทยาลัยและชั้นปี (ต่อ)

พฤติกรรมบ่งชี้	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย								มหาวิทยาลัยขอนแก่น								รวม	
	ชั้นปีที่ 1		ชั้นปีที่ 2		ชั้นปีที่ 3		ชั้นปีที่ 4-6		ชั้นปีที่ 1		ชั้นปีที่ 2		ชั้นปีที่ 3		ชั้นปีที่ 4-6			
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.
1. การใช้วาจาที่สุภาพ	6.32	0.82	6.28	0.81	6.23	0.85	6.23	0.95	6.42	0.82	6.54	0.73	6.32	0.83	6.44	0.68	6.35	0.82
2. การใช้น้ำเสียงอย่างเคารพ	6.22	0.88	6.24	0.87	6.16	0.94	6.18	0.91	6.46	0.78	6.46	0.82	6.26	0.87	6.36	0.72	6.29	0.86
3. การสนทนาโต้ตอบอย่างมีมารยาท	6.30	0.89	6.36	0.79	6.26	0.78	6.22	0.98	6.30	0.90	6.46	0.68	6.25	0.85	6.38	0.83	6.31	0.84
4. การแสดงความคิดเห็นที่อาจารย์ มักเห็นด้วย	4.81	1.01	4.84	1.02	4.58	1.11	4.77	1.17	4.96	1.12	4.86	0.99	4.76	1.06	4.76	0.98	4.79	1.06
5. การรับฟังความคิดเห็นอาจารย์	5.64	1.17	5.50	1.18	5.60	1.09	5.63	1.03	5.82	1.19	5.77	1.06	5.51	1.22	5.52	1.08	5.63	1.13
6. การรู้จักปฏิเสธกล้าชี้แจงความจริง ต่ออาจารย์	5.79	1.10	5.63	1.28	5.76	1.24	5.60	1.19	5.63	1.33	5.71	1.16	5.54	1.24	5.76	1.27	5.68	1.23
ด้านการใช้ถ้อยคำ (รวมด้าน) (ระหว่างนิสิตนักศึกษากับอาจารย์)	35.08	3.52	34.85	3.43	34.59	3.57	34.63	4.29	35.59	3.81	35.80	3.50	34.64	3.76	35.22	3.52	35.05	3.70
1. กิริยาท่าทาง (นิสิตนักศึกษากับนิสิตนักศึกษา)	4.54	1.26	4.38	1.24	4.47	1.30	4.65	1.19	4.79	1.32	4.79	1.13	4.68	0.96	4.60	1.28	4.61	1.22
2. กิริยาท่าทาง (นิสิตนักศึกษากับอาจารย์)	4.22	0.82	6.31	0.81	6.16	1.03	6.21	0.92	6.35	0.86	6.37	0.85	6.17	0.92	6.39	0.76	6.27	0.88
ด้านการใช้ท่าทาง (รวมด้าน) (ระหว่างนิสิตนักศึกษากับ นิสิตนักศึกษาและอาจารย์)	10.76	1.62	10.69	1.73	10.63	1.96	10.86	1.78	11.14	1.75	11.16	1.59	10.85	1.45	10.99	1.71	10.88	1.71

ตารางที่ 22 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนทักษะทางสังคม 5 ด้านของกลุ่มตัวอย่างนิสิตนักศึกษา จำแนกตามพฤติกรรมบ่งชี้ มหาวิทยาลัยและชั้นปี (ต่อ)

พฤติกรรมบ่งชี้	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย								มหาวิทยาลัยขอนแก่น								รวม	
	ชั้นปีที่ 1		ชั้นปีที่ 2		ชั้นปีที่ 3		ชั้นปีที่ 4-6		ชั้นปีที่ 1		ชั้นปีที่ 2		ชั้นปีที่ 3		ชั้นปีที่ 4-6			
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.
1. การควบคุมอารมณ์ตนเอง	5.60	0.98	5.56	1.09	5.44	1.08	5.38	1.12	5.56	1.13	5.50	1.10	5.51	1.07	5.41	1.11	5.50	1.08
2. ภาวะผู้นำ	4.64	1.24	4.47	1.35	4.57	1.10	4.60	1.26	4.46	1.24	4.63	1.16	4.68	1.22	4.61	1.32	4.58	1.24
3. ภาวะผู้ตาม	5.86	0.85	5.82	0.97	5.81	0.97	5.69	1.03	5.72	1.20	5.84	0.95	5.68	0.96	5.65	1.01	5.76	0.99
4. การเคารพในกฎระเบียบของกลุ่ม	5.73	0.97	5.54	1.01	5.51	1.02	5.55	1.04	5.51	1.17	5.65	1.08	5.39	0.94	5.35	1.13	5.53	1.05
5. การเผชิญกับปัญหา	5.81	0.96	5.61	1.08	5.69	1.02	5.55	1.12	5.63	1.11	5.60	0.98	5.47	1.02	5.43	1.05	5.60	1.05
6. การช่วยเหลือสมาชิกกลุ่ม	5.98	0.93	5.90	0.97	5.80	1.09	5.89	1.03	5.98	1.04	5.96	1.04	5.74	1.01	5.66	1.06	5.86	1.03
ด้านลักษณะส่วนบุคคล ในการทำงานกลุ่ม (รวมด้าน)	33.62	3.80	32.90	4.27	32.82	4.25	32.66	4.49	32.86	4.76	33.18	4.48	32.47	4.32	32.11	4.71	32.83	4.39
1. การปฏิบัติตามหน้าที่	5.96	0.93	5.96	0.97	5.81	1.10	5.92	1.09	5.93	1.02	5.98	0.94	5.88	1.00	5.85	1.09	5.91	1.02
2. การถือประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว	5.56	1.03	5.55	1.08	5.38	1.11	5.46	1.15	5.71	1.07	5.68	0.98	5.55	1.06	5.42	1.01	5.53	1.07
ด้านความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น (รวมด้าน)	11.52	1.54	11.51	1.79	11.19	1.89	11.38	1.99	11.64	1.81	11.66	1.74	11.43	1.80	11.27	1.84	11.44	1.80
รวมทั้ง 5 ด้าน	120.05	12.10	118.27	12.27	117.49	12.62	118.12	14.35	120.6	14.56	120.97	13.5	117.86	12.50	117.45	13.68	118.84	13.24

จากตารางที่ 22 พบว่า ค่าเฉลี่ยรวมทั้ง 5 ด้านของทักษะทางสังคมของนิสิต
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ชั้นปีที่ 1 มีทักษะทางสังคมมากที่สุด (120.05) ส่วนนักศึกษา
มหาวิทยาลัยขอนแก่น ชั้นปีที่ 2 มีทักษะทางสังคมมากที่สุด (120.97)

ทักษะทางสังคมในการติดต่อสื่อสารและมีมนุษยสัมพันธ์ระหว่างนิสิตนักศึกษากับนิสิต
นักศึกษาตามพฤติกรรมบ่งชี้ด้านการใช้ถ้อยคำของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พบว่า นิสิต
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ชั้นปีที่ 1 มีทักษะทางสังคมในด้านนี้มากที่สุด เช่นเดียวกับนักศึกษา
มหาวิทยาลัยขอนแก่น ชั้นปีที่ 1 (29.09, 29.39 ตามลำดับ)

ทักษะทางสังคมในการติดต่อสื่อสารและมีมนุษยสัมพันธ์ระหว่างนิสิตนักศึกษากับ
อาจารย์ ตามพฤติกรรมบ่งชี้ด้านการใช้ถ้อยคำของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พบว่า นิสิต
ชั้นปีที่ 1 มีทักษะทางสังคมในด้านนี้มากที่สุด (35.08) สำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น
พบว่า นักศึกษาชั้นปีที่ 2 มีทักษะทางสังคมในด้านนี้มากที่สุด (35.80)

ทักษะทางสังคมในการติดต่อสื่อสารและมีมนุษยสัมพันธ์ระหว่างนิสิตนักศึกษากับนิสิต
นักศึกษาและอาจารย์ ตามพฤติกรรมบ่งชี้ด้านการใช้ท่าทางของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
พบว่า นิสิตชั้นปีที่ 4 มีทักษะทางสังคมในด้านนี้มากที่สุด (10.86) สำหรับนักศึกษา
มหาวิทยาลัยขอนแก่น พบว่า นักศึกษาชั้นปีที่ 2 มีทักษะทางสังคมในด้านนี้มากที่สุด (11.16)

ทักษะทางสังคมตามพฤติกรรมบ่งชี้ด้านลักษณะส่วนบุคคลในการทำงานกลุ่มของนิสิต
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พบว่า นิสิตชั้นปีที่ 1 มีทักษะทางสังคมในด้านนี้มากที่สุด (33.62)
สำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น พบว่า นักศึกษาชั้นปีที่ 2 มีทักษะทางสังคมในด้านนี้มาก
ที่สุด (33.18)

ทักษะทางสังคมตามพฤติกรรมบ่งชี้ด้านความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่นของนิสิต
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พบว่า นิสิตชั้นปีที่ 1 มีทักษะทางสังคมในด้านนี้มากที่สุด (11.52)
สำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น พบว่า นักศึกษาชั้นปีที่ 2 มีทักษะทางสังคมในด้านนี้มาก
ที่สุด (11.66)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2.2.4 ค่าเฉลี่ยทักษะทางสังคมของกลุ่มตัวอย่างนิสิตนักศึกษา จำแนกตามมหาวิทยาลัยและสาขาวิชา

ตารางที่ 23 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนทักษะทางสังคม 5 ด้านของกลุ่มตัวอย่างนิสิตนักศึกษา จำแนกตามพฤติกรรมบ่งชี้ มหาวิทยาลัย และสาขาวิชา

พฤติกรรมบ่งชี้	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย						มหาวิทยาลัยขอนแก่น						รวม	
	วิทยาฯสุขภาพ		วิทยาฯเทคโนโลยี		สังคมฯมนุษย		วิทยาฯสุขภาพ		วิทยาฯเทคโนโลยี		สังคมฯมนุษย			
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.
1. การใช้เวลาที่สุภาพ	4.51	1.29	4.01	1.46	4.14	1.38	4.71	1.26	4.54	1.25	4.41	1.42	4.41	1.35
2. การใช้น้ำเสียงที่นุ่มนวล	4.42	1.13	4.04	1.26	4.21	1.19	4.57	1.04	4.55	1.01	4.38	1.12	4.38	1.13
3. การสนทนาโต้ตอบอย่างตรงประเด็น	5.04	1.13	5.04	1.38	5.02	1.20	4.97	1.13	5.01	1.16	4.83	1.32	4.99	1.20
4. การแสดงความคิดเห็นที่ทำให้เพื่อน คล้อยตาม	4.66	0.99	4.40	1.16	4.66	1.03	4.58	1.00	4.79	1.07	4.64	1.13	4.63	1.05
5. การรับฟังความคิดเห็นของเพื่อนอย่าง ไม่มีอคติ	5.19	1.07	5.07	1.35	5.14	1.15	5.21	1.14	5.21	1.17	5.10	1.06	5.16	1.14
6. การรู้จักปฏิเสธ	5.34	1.64	4.80	1.86	5.30	1.70	5.06	1.91	4.54	1.78	4.95	1.68	5.05	1.77
ด้านการใช้ถ้อยคำ (รวมด้าน) (ระหว่างนิสิตนักศึกษากับนิสิตนักศึกษา)	29.17	4.20	27.36	5.50	28.46	4.5	29.09	4.50	28.64	4.49	28.26	5.37	28.63	4.63

ตารางที่ 23 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนทักษะทางสังคม 5 ด้านของกลุ่มตัวอย่างนิสิตนักศึกษา จำแนกตามพฤติกรรมบ่งชี้ มหาวิทยาลัย และสาขาวิชา (ต่อ)

พฤติกรรมบ่งชี้	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย						มหาวิทยาลัยขอนแก่น						รวม	
	วิทย์ฯสุขภาพ		วิทย์ฯเทคโนโลยี		สังคมฯมนุษย		วิทย์ฯสุขภาพ		วิทย์ฯเทคโนโลยี		สังคมฯมนุษย			
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.
1. การใช้วาจาที่สุภาพ	6.18	0.99	6.31	0.77	6.32	0.75	6.51	0.68	6.55	0.64	6.21	0.95	6.35	0.82
2. การใช้น้ำเสียงอย่างเคารพ	6.23	0.87	6.06	0.81	6.22	0.96	6.42	0.74	6.46	0.71	6.27	0.95	6.29	0.86
3. การสนทนาได้ตอบอย่างมีมารยาท	6.29	0.88	6.09	1.01	6.34	0.78	6.43	0.72	6.45	0.78	6.13	0.94	6.31	0.84
4. การแสดงความคิดเห็นที่ทำให้เพื่อนคล้อยตาม	4.67	1.01	4.67	1.22	4.85	1.09	4.95	1.00	4.79	1.12	4.73	1.00	4.79	1.06
5. การรับฟังความคิดเห็นที่อาจารย์มักเห็นด้วย	5.66	1.22	5.56	1.25	5.58	1.15	5.66	1.25	5.69	1.09	5.62	1.05	5.63	1.13
6. การรู้จักปฏิเสธกล้าชี้แจงความจริงต่ออาจารย์	5.52	1.23	5.78	1.22	5.82	1.17	5.81	1.15	5.59	1.28	5.51	1.34	5.68	1.23
ด้านการใช้ถ้อยคำ (รวมด้าน) (ระหว่างนิสิตนักศึกษากับอาจารย์)	34.55	3.48	34.48	4.29	35.13	3.67	35.77	3.34	35.53	3.26	34.46	4.32	35.05	3.70
1. กิริยาท่าทาง (นิสิตนักศึกษากับนิสิตนักศึกษา)	4.74	1.18	4.18	1.38	4.43	1.22	4.77	1.23	4.75	1.09	4.61	1.20	4.61	1.22
2. กิริยาท่าทาง (นิสิตนักศึกษากับอาจารย์)	6.24	0.92	6.08	1.04	6.27	0.81	6.42	0.75	6.37	0.81	6.13	0.98	6.27	0.88
ด้านการใช้ท่าทาง (รวมด้าน)	10.97	1.71	10.26	2.01	10.70	1.71	11.19	1.63	11.12	1.44	10.73	1.77	10.88	1.71

ตารางที่ 23 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนทักษะทางสังคม 5 ด้านของกลุ่มตัวอย่างนิสิตนักศึกษา จำแนกตามพฤติกรรมปั่งซี่ มหาวิทยาลัย และสาขาวิชา (ต่อ)

พฤติกรรมปั่งซี่	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย						มหาวิทยาลัยขอนแก่น						รวม	
	วิทย์ฯสุขภาพ		วิทย์ฯเทคโนโลยี		สังคมฯมนุษย		วิทย์ฯสุขภาพ		วิทย์ฯเทคโนโลยี		สังคมฯมนุษย			
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.
1. การควบคุมอารมณ์ตนเอง	5.51	0.98	5.20	1.35	5.60	1.00	5.60	1.11	5.56	1.02	5.29	1.15	5.50	1.08
2. ภาวะผู้นำ	4.50	1.17	4.32	1.26	4.72	1.27	4.48	1.22	4.62	1.31	4.74	1.17	4.58	1.24
3. ภาวะผู้ตาม	5.81	0.90	5.47	1.27	5.91	0.83	5.92	0.94	5.72	1.08	5.45	1.06	5.76	0.99
4. การเคารพในกฎระเบียบของกลุ่ม	5.61	0.98	5.33	1.38	5.65	0.86	5.63	1.00	5.48	1.10	5.26	1.16	5.53	1.06
5. การเผชิญกับปัญหา	5.63	0.96	5.53	1.25	5.75	1.03	5.67	0.95	5.54	1.08	5.33	1.10	5.60	1.05
6. การช่วยเหลือสมาชิกกลุ่ม	5.85	1.00	5.69	1.27	6.00	0.88	5.97	0.93	5.87	1.08	5.61	1.14	5.86	1.03
ด้านลักษณะส่วนบุคคลในการทำงานกลุ่ม (รวมด้าน)	32.90	3.73	31.54	5.70	33.64	3.82	33.27	3.99	32.76	4.78	31.69	4.99	32.83	4.40
1. การปฏิบัติตามหน้าที่	5.96	0.97	5.59	1.27	5.99	0.94	6.14	0.91	5.79	1.01	5.70	1.09	5.91	1.02
2. การถือประโยชน์ส่วนรวมมากกว่า ประโยชน์ส่วนตัว	5.57	1.02	5.23	1.34	5.51	1.06	5.71	0.92	5.63	1.08	5.38	1.11	5.53	1.07
ด้านความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น (รวมด้าน)	11.52	1.70	10.82	2.23	11.50	1.69	11.85	1.59	11.42	1.81	11.08	1.97	11.44	1.81
รวมทั้ง 5 ด้าน	119.12	11.55	114.47	16.6	119.43	12.10	121.18	12.17	119.48	12.53	116.22	15.99	118.84	13.24

จากตารางที่ 23 ค่าเฉลี่ยรวมทั้ง 5 ด้านของทักษะทางสังคมของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พบว่า นิสิตกลุ่มสาขาวิชาสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์มีทักษะทางสังคมมากที่สุด (119.43) สำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น พบว่า นักศึกษากลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพมีทักษะทางสังคมมากที่สุด (121.18)

ทักษะทางสังคมในการติดต่อสื่อสารและมีมนุษยสัมพันธ์ระหว่างนิสิตนักศึกษา กับ นิสิตนักศึกษาตามพฤติกรรมบ่งชี้ด้านการใช้ถ้อยคำของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พบว่า นิสิตกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพมีทักษะทางสังคมในด้านนี้มากที่สุด (29.17) สำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น พบว่า นักศึกษากลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพมีทักษะทางสังคมในด้านนี้มากที่สุด (29.09) เช่นกัน

ทักษะทางสังคมในการติดต่อสื่อสารและมีมนุษยสัมพันธ์ระหว่างนิสิตนักศึกษา กับ อาจารย์ ตามพฤติกรรมบ่งชี้ด้านการใช้ถ้อยคำของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พบว่า นิสิตกลุ่มสาขาวิชาสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์มีทักษะทางสังคมในด้านนี้มากที่สุด (35.13) สำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น พบว่า นักศึกษากลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพมีทักษะทางสังคมในด้านนี้มากที่สุด (35.77)

ทักษะทางสังคมในการติดต่อสื่อสารและมีมนุษยสัมพันธ์ระหว่างนิสิตนักศึกษา กับ นิสิตนักศึกษาและอาจารย์ตามพฤติกรรมบ่งชี้ด้านการใช้ท่าทางของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พบว่า นิสิตกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพมีทักษะทางสังคมในด้านนี้มากที่สุด (10.97) สำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น พบว่า นักศึกษากลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพมีทักษะทางสังคมในด้านนี้มากที่สุด (11.19) เช่นกัน

ทักษะทางสังคมตามพฤติกรรมบ่งชี้ด้านลักษณะส่วนบุคคลในการทำงานกลุ่มของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พบว่า นิสิตกลุ่มสาขาวิชาสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์มีทักษะทางสังคมในด้านนี้มากที่สุด (33.64) สำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น พบว่า นักศึกษากลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพมีทักษะทางสังคมในด้านนี้มากที่สุด (33.27)

ทักษะทางสังคมตามพฤติกรรมบ่งชี้ด้านความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่นของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พบว่า นิสิตกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพมีทักษะทางสังคมในด้านนี้มากที่สุด (11.52) สำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น พบว่า นักศึกษากลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพมีทักษะทางสังคมในด้านนี้มากที่สุด (11.85) เช่นกัน

2.2.5 ค่าเฉลี่ยทักษะทางสังคมของกลุ่มตัวอย่างนิสิตนักศึกษา จำแนกตามมหาวิทยาลัยและการพักอาศัย

ตารางที่ 24 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนทักษะทางสังคม 5 ด้านของกลุ่มตัวอย่างนิสิตนักศึกษา จำแนกตามพฤติกรรมบ่งชี้ มหาวิทยาลัยและการพักอาศัย

พฤติกรรมบ่งชี้	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย				มหาวิทยาลัยขอนแก่น				รวม	
	พักกับครอบครัว		พักหอพัก		พักกับครอบครัว		พักหอพัก			
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.
1. การใช้วาจาที่สุภาพ	4.19	1.45	4.36	1.26	4.36	1.39	4.61	1.30	4.41	1.35
2. การใช้น้ำเสียงที่นุ่มนวล	4.21	1.26	4.34	1.07	4.41	1.17	4.52	1.04	4.38	1.13
3. การสนทนาโต้ตอบอย่างตรงประเด็น	5.03	1.20	5.04	1.20	5.14	1.11	4.90	1.21	4.99	1.20
4. การแสดงความคิดเห็นที่ทำให้เพื่อน คล้อยตาม	4.67	1.02	4.53	1.06	4.54	1.12	4.68	1.05	4.63	1.05
5. การรับฟังความคิดเห็นของเพื่อนอย่าง ไม่มีอคติ	5.15	1.16	5.14	1.14	5.27	1.03	5.16	1.14	5.16	1.14
6. การรู้จักปฏิเสธ	5.26	1.66	5.19	1.79	4.80	1.81	4.88	1.82	5.05	1.77
ด้านการใช้อ้อยคำ (รวมด้าน) (ระหว่างนิสิตนักศึกษากับนิสิตนักศึกษา)	28.51	4.61	28.62	4.61	28.52	4.36	28.75	4.85	28.63	4.68

ตารางที่ 24 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนทักษะทางสังคม 5 ด้านของกลุ่มตัวอย่างนิสิตนักศึกษา จำแนกตามพฤติกรรมปิ้งชี้ มหาวิทยาลัยและการพักอาศัย (ต่อ)

พฤติกรรมปิ้งชี้	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย				มหาวิทยาลัยขอนแก่น				รวม	
	พักกับครอบครัว		พักหอพัก		พักกับครอบครัว		พักหอพัก			
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.
1. การใช้วาจาที่สุภาพ	6.31	0.86	6.20	0.85	6.45	0.82	6.43	0.76	6.35	0.82
2. การใช้น้ำเสียงอย่างเคารพ	6.17	0.96	6.24	0.81	6.35	0.86	6.39	0.79	6.29	0.86
3. การสนทนาโต้ตอบอย่างมีมารยาท	6.27	0.90	6.30	0.81	6.28	0.85	6.36	0.81	6.31	0.84
4. การแสดงความคิดเห็นที่อาจารย์มักเห็นด้วย	4.85	1.12	4.62	1.02	4.73	1.09	4.85	1.03	4.79	1.06
5. การรับฟังความคิดเห็นของอาจารย์	5.61	1.07	5.60	1.18	5.63	1.20	5.66	1.14	5.63	1.13
6. การรู้จักปฏิเสธกล่าวชี้แจงความจริงต่ออาจารย์	5.69	1.20	5.71	1.22	5.81	1.16	5.63	1.26	5.68	1.23
ด้านการใช้ถ้อยคำ (รวมด้าน) (ระหว่างนิสิตนักศึกษากับอาจารย์)	34.90	3.68	34.67	3.76	35.24	3.25	35.33	3.74	35.04	3.70
1. กิริยาท่าทาง (นิสิตนักศึกษากับนิสิตนักศึกษา)	4.40	.27	4.66	1.20	4.73	1.23	4.71	1.17	4.61	1.22
2. กิริยาท่าทาง (นิสิตนักศึกษากับอาจารย์)	6.16	0.96	6.31	0.80	6.14	0.98	6.35	0.83	6.27	0.88
ด้านการใช้ท่าทาง (รวมด้าน)	10.57	1.83	10.96	1.68	10.88	1.68	11.06	1.62	10.88	1.71

ตารางที่ 24 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนทักษะทางสังคม 5 ด้านของกลุ่มตัวอย่างนิสิตนักศึกษา จำแนกตามพฤติกรรมปิ้งชี้ มหาวิทยาลัยและการพักอาศัย (ต่อ)

พฤติกรรมปิ้งชี้	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย				มหาวิทยาลัยขอนแก่น				รวม	
	พักกับครอบครัว		พักหอพัก		พักกับครอบครัว		พักหอพัก			
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.
1. การควบคุมอารมณ์ตนเอง	5.56	1.04	5.40	1.11	5.71	1.02	5.46	1.11	5.50	1.08
2. ภาวะผู้นำ	4.61	1.26	4.52	1.21	4.67	1.37	4.58	1.21	4.58	1.24
3. ภาวะผู้ตาม	5.77	0.94	5.83	0.98	5.72	0.97	5.72	1.05	5.76	0.99
4. การเคารพในกฎระเบียบของกลุ่ม	5.54	1.03	5.64	0.99	5.54	1.11	5.46	1.09	5.53	1.05
5. การเผชิญกับปัญหา	5.67	1.04	5.66	1.06	5.69	1.09	5.50	1.03	5.60	1.05
6. การช่วยเหลือสมาชิกกลุ่ม	5.85	1.01	5.94	1.01	5.95	1.16	5.81	1.02	5.86	1.03
ด้านทักษะส่วนบุคคลในการทำงานกลุ่ม (รวมด้าน)	33.01	4.23	33.00	4.21	33.29	4.37	32.54	4.61	32.83	4.40
1. การปฏิบัติตามหน้าที่	5.91	1.05	5.91	0.99	5.93	1.07	5.90	1.00	5.91	1.02
2. การถือประโยชน์ส่วนรวมมากกว่า ประโยชน์ส่วนตัว	5.42	1.10	5.57	1.11	5.76	1.09	5.56	1.02	5.53	1.07
ด้านความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น (รวมด้าน)	11.33	1.84	11.48	1.77	11.69	4.37	11.46	1.78	11.44	1.81
รวมทั้ง 5 ด้าน	118.31	12.76	118.71	13.03	119.61	12.49	119.15	13.84	118.84	13.24

2.2.6 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยทักษะทางสังคมของกลุ่มตัวอย่าง นิสิตนักศึกษาระหว่างจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยและมหาวิทยาลัยขอนแก่น

ตารางที่ 25 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสถิติทดสอบที่เปรียบเทียบทักษะทางสังคมในการติดต่อสื่อสารและมีมนุษยสัมพันธ์ระหว่างนิสิตนักศึกษา กับนิสิตนักศึกษาตามพฤติกรรมบ่งชี้ด้านการใช้อ้อยคำระหว่างนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยกับนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น

พฤติกรรมบ่งชี้	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย		มหาวิทยาลัยขอนแก่น		ค่าสถิติทดสอบที (t)
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
1. การใช้เวลาที่สุภาพ	4.26	1.37	4.57	1.31	-3.83**
2. การใช้น้ำเสียงที่นุ่มนวล	4.26	1.19	4.51	1.06	-3.59**
3. การสนทนาโต้ตอบอย่างตรงประเด็น	5.03	1.20	4.94	1.20	1.33
4. การแสดงความคิดเห็นที่ทำให้เพื่อนคล้อยตาม	4.61	1.04	4.66	1.06	-0.66
5. การรับฟังความคิดเห็นของเพื่อนอย่างไม่มีอคติ	5.15	1.15	5.18	1.12	-0.48
6. การรู้จักปฏิเสธ	5.23	1.72	4.87	1.82	3.46**
รวมด้าน	28.55	4.60	28.73	4.77	-0.58

**P < 0.01

จากตารางที่ 25 พบว่า โดยรวมแล้วค่าเฉลี่ยทักษะทางสังคมในการติดต่อสื่อสารและมีมนุษยสัมพันธ์ระหว่างนิสิตนักศึกษา กับนิสิตนักศึกษาตามพฤติกรรมบ่งชี้ด้านการใช้อ้อยคำระหว่างนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยกับนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่นไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาพฤติกรรมย่อยทั้ง 6 ข้อ พบว่า มี 3 ข้อที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมี 2 ข้อที่ค่าเฉลี่ยทักษะทางสังคมของนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่นสูงกว่านิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้แก่ เรื่องการใช้เวลาและการใช้น้ำเสียง ส่วนอีก 1 ข้อคือเรื่องการรู้จักปฏิเสธ ค่าเฉลี่ยของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยสูงกว่านักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น

ตารางที่ 26 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสถิติทดสอบที่เปรียบเทียบทักษะทางสังคมในการติดต่อสื่อสารและมีมนุษยสัมพันธ์ระหว่างนิสิตนักศึกษา กับอาจารย์ตามพฤติกรรมบ่งชี้ด้านการใช้อ้อยคำระหว่างนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยกับนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น

พฤติกรรมบ่งชี้	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย		มหาวิทยาลัยขอนแก่น		ค่าสถิติทดสอบที่ (t)
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
1. การใช้วาจาที่สุภาพ	6.26	0.86	6.43	0.77	-3.45**
2. การใช้น้ำเสียงอย่างนุ่มนวล	6.20	0.90	6.38	0.81	-3.62**
3. การสนทนาโต้ตอบอย่างตรงประเด็น	6.28	0.86	6.35	0.82	-1.28
4. การแสดงความคิดเห็นที่อาจารย์ มักเห็นด้วย	4.75	1.08	4.84	1.04	-1.36
5. การรับฟังความคิดเห็นของอาจารย์	5.61	1.12	5.66	1.14	-0.75
6. การรู้จักปฏิเสธกล้าชี้แจงความจริงต่ออาจารย์	5.70	1.21	5.66	1.25	0.52
รวมด้าน	34.80	3.72	35.32	3.67	-2.34*

*P < 0.05

**P < 0.01

จากตารางที่ 26 พบว่า โดยรวมค่าเฉลี่ยทักษะทางสังคมในการติดต่อสื่อสารและมีมนุษยสัมพันธ์ระหว่างนิสิตนักศึกษา กับอาจารย์ ตามพฤติกรรมบ่งชี้ด้านการใช้อ้อยคำของนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่นแตกต่างจากค่าเฉลี่ยของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาพฤติกรรมย่อยทั้ง 6 ข้อ มีเพียง 2 ข้อที่ค่าเฉลี่ยของนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่นแตกต่างจากค่าเฉลี่ยของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ได้แก่ เรื่องการใช้วาจาและเรื่องการใช้น้ำเสียง ความแตกต่างดังกล่าวอยู่ในลักษณะที่ค่าเฉลี่ยของนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่นสูงกว่าของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 27 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าสถิติทดสอบที่เปรียบเทียบทักษะทางสังคมในการติดต่อสื่อสารและมีมนุษยสัมพันธ์ระหว่างนิสิตนักศึกษา กับนิสิตนักศึกษาและอาจารย์ตามพฤติกรรมบ่งชี้ด้านการใช้ท่าทางระหว่างนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยกับนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น

พฤติกรรมบ่งชี้	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย		มหาวิทยาลัยขอนแก่น		ค่าสถิติทดสอบที (t)
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
1. กิริยาท่าทาง (นิสิตนักศึกษา กับ นิสิตนักศึกษา)	4.51	1.25	4.72	1.18	-2.87**
2. กิริยาท่าทาง (นิสิตนักศึกษา กับ อาจารย์)	6.22	0.90	6.32	0.85	-1.80
รวมด้าน	10.73	1.78	11.04	1.63	-2.97**

**P < 0.01

จากตารางที่ 27 พบว่า ค่าเฉลี่ยทักษะทางสังคมในการติดต่อสื่อสารและมีมนุษยสัมพันธ์ระหว่างนิสิตนักศึกษา กับนิสิตนักศึกษาและอาจารย์ตามพฤติกรรมบ่งชี้ด้านการใช้ท่าทาง ค่าเฉลี่ยของนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่นแตกต่างจากค่าเฉลี่ยของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาพฤติกรรมย่อยทั้ง 2 ข้อ มีเพียงข้อเดียวที่ค่าเฉลี่ยของนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่นแตกต่างจากค่าเฉลี่ยของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ได้แก่ กิริยาท่าทาง (นิสิตนักศึกษา กับ นิสิตนักศึกษา) ความแตกต่างดังกล่าวอยู่ในลักษณะที่ค่าเฉลี่ยของนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่นสูงกว่าของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 28 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสถิติทดสอบที่เปรียบเทียบทักษะทางสังคมตามพฤติกรรมบ่งชี้ด้านลักษณะส่วนบุคคลในการทำงานกลุ่มระหว่างนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยกับนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น

พฤติกรรมบ่งชี้	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย		มหาวิทยาลัยขอนแก่น		ค่าสถิติทดสอบที่ (t)
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
1. การควบคุมอารมณ์ตนเอง	5.50	1.07	5.50	1.11	0.01
2. ภาวะผู้นำ	4.57	1.24	4.60	1.24	-0.36
3. ภาวะผู้ตาม	5.80	0.95	5.72	1.03	1.19
4. การเคารพในกฎระเบียบของกลุ่ม	5.58	1.01	5.47	1.09	1.71
5. การเผชิญกับปัญหา	5.67	1.05	5.53	1.04	2.17*
6. การช่วยเหลือสมาชิกกลุ่ม	5.89	1.01	5.83	1.05	0.92
รวมด้าน	33.01	4.22	32.65	4.57	1.31

*P < 0.05

จากตารางที่ 28 พบว่า โดยรวมค่าเฉลี่ยทักษะทางสังคมด้านลักษณะส่วนบุคคลในการทำงานกลุ่มระหว่างนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยกับนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่นไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาพฤติกรรมย่อยทั้ง 6 ข้อ พบว่า มีเพียงข้อเดียวที่ค่าเฉลี่ยของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยแตกต่างจากค่าเฉลี่ยของนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ เรื่องการเผชิญกับปัญหา ความแตกต่างดังกล่าวอยู่ในลักษณะที่ค่าเฉลี่ยของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยสูงกว่าของนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 29 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสถิติทดสอบที่เปรียบเทียบทักษะทาง
สังคมด้านความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่นระหว่างนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
กับนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น

พฤติกรรมบ่งชี้	จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย		มหาวิทยาลัย ขอนแก่น		ค่าสถิติ ทดสอบที่ (t)
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
1. การปฏิบัติตามหน้าที่	5.91	1.02	5.91	1.01	0.03
2. การถือประโยชน์ส่วนรวมมากกว่า ประโยชน์ส่วนตัว	5.48	1.10	5.59	1.03	-1.62
รวมด้าน	11.39	1.81	11.50	1.80	-0.95

จากตารางที่ 29 พบว่า ค่าเฉลี่ยทักษะทางสังคมตามพฤติกรรมบ่งชี้ด้านความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่นระหว่างนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยกับนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่นไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาพฤติกรรมย่อยทั้ง 2 ข้อ พบว่าไม่ทั้งสองข้อเช่นกัน

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยทักษะทางสังคมของกลุ่มตัวอย่างนิสิตนักศึกษา ระหว่างจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยและมหาวิทยาลัยขอนแก่น สรุปได้ดังนี้

เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยทักษะทางสังคมทั้ง 5 ด้านของนิสิตนักศึกษาทั้งสองมหาวิทยาลัย พบว่า ด้านการใช้ถ้อยคำระหว่างนิสิตนักศึกษากับอาจารย์และด้านการใช้ท่าทางมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ .05 ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาพฤติกรรมบ่งชี้อยู่ ด้านการใช้ถ้อยคำระหว่างนิสิตนักศึกษากับนิสิตนักศึกษา พบว่า พฤติกรรมบ่งชี้ที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ได้แก่ การใช้วาจาที่สุภาพ การใช้น้ำเสียงที่นุ่มนวล ซึ่งค่าเฉลี่ยมหาวิทยาลัยขอนแก่นสูงกว่าจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และการรู้จักปฏิเสธ ซึ่งค่าเฉลี่ยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยสูงกว่ามหาวิทยาลัยขอนแก่น

ด้านการใช้ถ้อยคำระหว่างนิสิตนักศึกษากับอาจารย์ พฤติกรรมบ่งชี้ที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ได้แก่ การใช้วาจาที่สุภาพ การใช้น้ำเสียงอย่างเคารพ ซึ่งค่าเฉลี่ยมหาวิทยาลัยขอนแก่นสูงกว่าจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยทั้งสองข้อ

ด้านการใช้ท่าทาง พฤติกรรมบ่งชี้ที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ได้แก่ กิริยาท่าทางระหว่างนิสิตนักศึกษากับนิสิตนักศึกษา ซึ่งค่าเฉลี่ยมหาวิทยาลัยขอนแก่นสูงกว่าจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ด้านลักษณะส่วนบุคคลในการทำงานกลุ่ม พฤติกรรมบ่งชี้ที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ การเผชิญกับปัญหา ซึ่งค่าเฉลี่ยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยสูงกว่ามหาวิทยาลัยขอนแก่น

2.3 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยทักษะทางสังคมของนิสิตนักศึกษาทั้ง 5 ด้าน (2-Way ANOVA) โดยจำแนกดังนี้

2.3.1 ระหว่างมหาวิทยาลัย และชั้นปี

2.3.2 ระหว่างมหาวิทยาลัย และกลุ่มสาขาวิชา

2.3.3 ระหว่างมหาวิทยาลัย และการพักอาศัยของนิสิตนักศึกษา

เพื่อความชัดเจนในการวิเคราะห์ ผู้วิจัยจึงได้กำหนดตัวแปรสำหรับการวิเคราะห์ในครั้งนี้อย่างแสดงในตารางที่ 30

ตารางที่ 30 ชื่อตัวแปรและความหมาย

ชื่อตัวแปร	ความหมาย
มหาวิทยาลัย	มหาวิทยาลัย 1. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2. มหาวิทยาลัยขอนแก่น
ชั้นปี	ชั้นปี 1. ชั้นปีที่ 1 2. ชั้นปีที่ 2 3. ชั้นปีที่ 3 4. ชั้นปีที่ 4 – 6
กลุ่มสาขาวิชา	กลุ่มสาขาวิชา 1. วิทยาศาสตร์สุขภาพ 2. วิทยาศาสตร์เทคโนโลยี 3. สังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์
การพักอาศัย	การพักอาศัย 1. อยู่กับบิดา มารดา/ผู้ปกครอง/ญาติ 2. อยู่กับเพื่อน/หอพัก/อื่นๆ
a1(1)	ค่าเฉลี่ยของทักษะทางสังคมในการติดต่อสื่อสารและมีมนุษยสัมพันธ์ระหว่างนิสิตนักศึกษากับนิสิตนักศึกษาตามพฤติกรรมบ่งชี้ด้านการใช้ถ้อยคำ
a1(2)	ค่าเฉลี่ยของทักษะทางสังคมในการติดต่อสื่อสารและมีมนุษยสัมพันธ์ระหว่างนิสิตนักศึกษากับอาจารย์ตามพฤติกรรมบ่งชี้ด้านการใช้ถ้อยคำ
a2	ค่าเฉลี่ยของทักษะทางสังคมในการติดต่อสื่อสารและมีมนุษยสัมพันธ์ระหว่างนิสิตนักศึกษา กับนิสิตนักศึกษา และอาจารย์ตามพฤติกรรมบ่งชี้ด้านการใช้ท่าทาง
b	ค่าเฉลี่ยของทักษะทางสังคมตามพฤติกรรมบ่งชี้ด้านลักษณะส่วนบุคคลในการทำงานกลุ่ม
c	ค่าเฉลี่ยของทักษะทางสังคมตามพฤติกรรมบ่งชี้ด้านความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น

2.3.1 ระหว่างมหาวิทยาลัย และชั้นปี

ตารางที่ 31 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยทักษะทางสังคมของนิสิตนักศึกษาทั้ง 5 ด้าน
ระหว่างมหาวิทยาลัยและชั้นปี

แหล่งข้อมูล	ตัวแปรตาม	Sum of Squares	df	Mean Square	ค่าสถิติ F	ระดับนัยสำคัญ
มหาวิทยาลัย	a1 (1)	.207	1	.207	.341	.560
	a1 (2)	2.067	1	2.067	5.472*	.019
	a2	6.391	1	6.391	8.777**	.003
	b	.918	1	.918	1.715	.191
	c	.731	1	.731	.898	.343
ชั้นปี	a1 (1)	4.742	3	1.581	2.604	.051
	a1 (2)	2.877	3	.959	2.539	.055
	a2	1.894	3	.631	.867	.458
	b	3.457	3	1.152	2.153	.092
	c	4.868	3	1.623	1.994	.113
มหาวิทยาลัย* ชั้นปี	a1 (1)	2.650	3	.883	1.455	.225
	a1 (2)	.705	3	.235	.622	.601
	a2	1.221	3	.407	.559	.642
	b	1.191	3	.397	.742	.527
	c	1.137	3	.379	.466	.706
ความคลาดเคลื่อน มาตรฐาน	a1 (1)	675.071	1112	.607		
	a1 (2)	420.036	1112	.378		
	a2	809.705	1112	.728		
	b	595.121	1112	.535		
	c	904.899	1112	.814		
รวม	a1 (1)	26189.028	1120			
	a1 (2)	38643.750	1120			
	a2	33960.750	1120			
	b	34142.361	1120			
	c	37580.250	1120			

* P < 0.05

**P < 0.01

จากตารางที่ 31 พบว่า ทักษะทางสังคมของนิสิตนักศึกษาระหว่างนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยและนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่นมีค่าเฉลี่ยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ a1(2) ทักษะทางสังคมในการติดต่อสื่อสารและมีมนุษยสัมพันธ์ระหว่างนิสิตนักศึกษากับอาจารย์ตามพฤติกรรมบ่งชี้ด้านการใช้อ้อยคำ และมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ a2 ทักษะทางสังคมในการติดต่อสื่อสารและมีมนุษยสัมพันธ์ระหว่างนิสิตนักศึกษากับนิสิตนักศึกษาและอาจารย์ตามพฤติกรรมบ่งชี้ด้านการใช้ท่าทาง

สำหรับชั้นปีที่ต่างกันไม่มีผลทำให้ค่าเฉลี่ยทักษะทางสังคมทั้ง 5 ด้านมีความแตกต่างกัน ส่วนปฏิสัมพันธ์ระหว่างมหาวิทยาลัยและชั้นปีไม่มีผลทำให้ค่าเฉลี่ยทักษะทางสังคมทั้ง 5 ด้านแตกต่างกัน

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2.3.2 ระหว่างมหาวิทยาลัยและกลุ่มสาขาวิชา

ตารางที่ 32 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยทักษะทางสังคมของนิสิตนักศึกษาทั้ง 5 ด้าน
ระหว่างมหาวิทยาลัยและกลุ่มสาขาวิชา

แหล่งข้อมูล	ตัวแปรตาม	Sum of Squares	df	Mean Square	ค่าสถิติ F	ระดับนัยสำคัญ
มหาวิทยาลัย	a1 (1)	.785	1	.785	1.297	.255
	a1 (2)	1.975	1	1.975	5.271*	.022
	a2	8.602	1	8.602	11.997**	.001
	b	.095	1	.095	.181	.670
	c	1.784	1	1.784	2.241	.135
กลุ่มสาขาวิชา	a1 (1)	6.466	2	3.233	5.341**	.005
	a1 (2)	.777	2	.389	1.037	.355
	a2	9.354	2	4.677	6.523**	.002
	b	3.795	2	1.898	3.616*	.027
	c	15.159	2	7.579	9.519**	.000
มหาวิทยาลัย* กลุ่มสาขาวิชา	a1 (1)	2.610	2	1.305	2.156	.116
	a1 (2)	5.849	2	2.925	7.806**	.000
	a2	6.625	2	3.312	4.620**	.010
	b	12.736	2	6.368	12.135**	.000
	c	11.841	2	5.920	7.436**	.001
ความคลาดเคลื่อน มาตรฐาน	a1 (1)	674.375	1,114	.605		
	a1 (2)	417.385	1,114	.375		
	a2	798.775	1,114	.717		
	b	584.586	1,114	.525		
	c	887.014	1,114	.796		
รวม	a1 (1)	26189.028	1,120			
	a1 (2)	38643.750	1,120			
	a2	33960.750	1,120			
	b	34142.361	1,120			
	c	37580.250	1,120			

*P < 0.05

** P < 0.01

จากตารางที่ 32 พบว่า ทักษะทางสังคมของนิสิตนักศึกษาระหว่างนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยและนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่นมีค่าเฉลี่ยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ a1 (2) ทักษะทางสังคมในการติดต่อสื่อสารและมีมนุษยสัมพันธ์ระหว่างนิสิตนักศึกษากับอาจารย์ตามพฤติกรรมบ่งชี้ด้านการใช้ถ้อยคำ และมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ได้แก่ a2 ทักษะทางสังคมในการติดต่อสื่อสารและมีมนุษยสัมพันธ์ระหว่างนิสิตนักศึกษากับนิสิตนักศึกษาและอาจารย์ตามพฤติกรรมบ่งชี้ด้านการใช้ท่าทาง

สำหรับกลุ่มสาขาวิชาที่ต่างกัน มีผลทำให้ค่าเฉลี่ยทักษะทางสังคม 4 ด้านมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จำนวน 3 ด้าน ได้แก่ a1 (1) ทักษะทางสังคมในการติดต่อสื่อสารและมีมนุษยสัมพันธ์ระหว่างนิสิตนักศึกษากับนิสิตนักศึกษาตามพฤติกรรมบ่งชี้ด้านการใช้ถ้อยคำ a2 ทักษะทางสังคมในการติดต่อสื่อสารและมีมนุษยสัมพันธ์ระหว่างนิสิตนักศึกษากับนิสิตนักศึกษาและอาจารย์ด้านการใช้ท่าทาง และ c ทักษะทางสังคมตามพฤติกรรมบ่งชี้ด้านความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น และมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 1 ด้าน ได้แก่ b ทักษะทางสังคมตามพฤติกรรมบ่งชี้ด้านลักษณะส่วนบุคคลในการทำงานกลุ่ม และตัวแปรที่มีความแตกต่างจะทดสอบค่าเฉลี่ยรายคู่ต่อไปโดยวิธีของเชฟเฟ้ (Scheffé)

ส่วนปฏิสัมพันธ์ระหว่างมหาวิทยาลัยและกลุ่มสาขาวิชาที่มีผลทำให้ค่าเฉลี่ยทักษะทางสังคม จำนวน 4 ด้าน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ได้แก่ a 1(2) ทักษะทางสังคมในการติดต่อสื่อสารและมีมนุษยสัมพันธ์ระหว่างนิสิตนักศึกษากับอาจารย์ตามพฤติกรรมบ่งชี้ด้านการใช้ถ้อยคำ a2 ทักษะทางสังคมในการติดต่อสื่อสารและมีมนุษยสัมพันธ์ระหว่างนิสิตนักศึกษากับนิสิตนักศึกษาและอาจารย์ตามพฤติกรรมบ่งชี้ด้านการใช้ท่าทาง b ทักษะทางสังคมตามพฤติกรรมบ่งชี้ด้านลักษณะส่วนบุคคลในการทำงานกลุ่ม และ c ทักษะทางสังคมตามพฤติกรรมบ่งชี้ด้านความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 33 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยทักษะทางสังคมรายคู่ของค่าเฉลี่ยทักษะทางสังคมของนิสิตนักศึกษาทั้ง 5 ด้านระหว่างกลุ่มสาขาวิชา โดยวิธีของเชฟเฟ

ตัวแปรตาม	(I) กลุ่มสาขาวิชา	(J) กลุ่มสาขาวิชา	Mean Difference (I - J)	ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน	ระดับนัยสำคัญ
a 1 (1)	วิทยาศาสตร์สุขภาพ	วิทยาศาสตร์เทคโนโลยี	.1609*	.06096	.031
		สังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์	.1237	.05298	.066
	วิทยาศาสตร์เทคโนโลยี	วิทยาศาสตร์สุขภาพ	-.1609*	.06096	.031
a1 (2)	วิทยาศาสตร์เทคโนโลยี	วิทยาศาสตร์สุขภาพ	-.0372	.06181	.835
		สังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์	.0372	.06181	.835
	สังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์	วิทยาศาสตร์สุขภาพ	-.1237	.05298	.066
a2	วิทยาศาสตร์สุขภาพ	วิทยาศาสตร์เทคโนโลยี	.0050	.04796	.995
		สังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์	.0480	.04168	.516
	วิทยาศาสตร์เทคโนโลยี	วิทยาศาสตร์สุขภาพ	-.0050	.04796	.995
b	สังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์	วิทยาศาสตร์สุขภาพ	.0430	.04862	.677
		วิทยาศาสตร์เทคโนโลยี	-.0430	.04862	.677
	วิทยาศาสตร์สุขภาพ	วิทยาศาสตร์เทคโนโลยี	.1429	.06634	.099
a2	วิทยาศาสตร์เทคโนโลยี	วิทยาศาสตร์สุขภาพ	.1855*	.05766	.006
		วิทยาศาสตร์เทคโนโลยี	-.1429	.06634	.099
	สังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์	วิทยาศาสตร์สุขภาพ	-.0427	.06726	.818
b	สังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์	วิทยาศาสตร์เทคโนโลยี	-.1855*	.05766	.006
		วิทยาศาสตร์สุขภาพ	.0427	.06726	.818
	วิทยาศาสตร์สุขภาพ	วิทยาศาสตร์เทคโนโลยี	.1287	.05676	.077
c	วิทยาศาสตร์สุขภาพ	สังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์	.0330	.04932	.800
		วิทยาศาสตร์เทคโนโลยี	-.1287	.05676	.077
	วิทยาศาสตร์เทคโนโลยี	สังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์	-.0958	.05754	.251
c	สังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์	วิทยาศาสตร์สุขภาพ	-.0330	.04932	.800
		วิทยาศาสตร์เทคโนโลยี	.0958	.05754	.251
	วิทยาศาสตร์สุขภาพ	สังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์	.2461*	.06991	.002
c	วิทยาศาสตร์สุขภาพ	วิทยาศาสตร์เทคโนโลยี	.1767*	.06076	.015
		สังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์	-.2461*	.06991	.002
	วิทยาศาสตร์เทคโนโลยี	สังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์	-.0694	.07088	.619
c	สังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์	วิทยาศาสตร์สุขภาพ	-.1767*	.06076	.015
		วิทยาศาสตร์เทคโนโลยี	.0694	.07088	.619

*P < 0.05

จากตารางที่ 33 พบว่า กลุ่มสาขาวิชาที่แตกต่างกันมีผลทำให้ค่าเฉลี่ยทักษะทางสังคมในแต่ละด้านมีความแตกต่างกันดังนี้

a1 (1) ค่าเฉลี่ยทักษะทางสังคมในการติดต่อสื่อสารและมีมนุษยสัมพันธ์ระหว่างนิสิตนักศึกษา กับนิสิตนักศึกษาตามพฤติกรรมบ่งชี้ด้านการใช้อ้อยคำ ระหว่างสาขาวิชา มี 1 คู่ ที่แตกต่างกัน ได้แก่ กลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพกับกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี

a2 ค่าเฉลี่ยทักษะทางสังคมในการติดต่อสื่อสารและมีมนุษยสัมพันธ์ระหว่างนิสิตนักศึกษา กับนิสิตนักศึกษาและอาจารย์ตามพฤติกรรมบ่งชี้ด้านการใช้ท่าทาง มี 1 คู่ ที่แตกต่างกัน ได้แก่ กลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพกับกลุ่มสาขาวิชาสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์

c ค่าเฉลี่ยทักษะทางสังคมตามพฤติกรรมบ่งชี้ด้านความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น มี 2 คู่ ที่แตกต่างกัน ได้แก่ กลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพกับกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี และกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพกับกลุ่มสาขาวิชาสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2.3.3 ระหว่างมหาวิทยาลัยและการพักอาศัยของนิสิตนักศึกษา

ตารางที่ 34 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยทักษะทางสังคมของนิสิตนักศึกษาทั้ง 5 ด้าน
ระหว่างมหาวิทยาลัยกับการพักอาศัยของนิสิตนักศึกษา

แหล่งข้อมูล	ตัวแปรตาม	Sum of Squares	df	Mean Square	ค่าสถิติ F	ระดับนัยสำคัญ
มหาวิทยาลัย	a1 (1)	.028	1	.028	.046	.830
	a1 (2)	1.322	1	1.322	3.486	.062
	a2	2.005	1	2.005	2.774	.096
	b	.037	1	.037	.069	.793
	c	1.331	1	1.331	1.634	.201
การพักอาศัย	a1 (1)	.145	1	.145	.238	.626
	a1 (2)	.027	1	.027	.070	.791
	a2	3.945	1	3.945	5.457*	.020
	b	.741	1	.741	1.382	.240
	c	.071	1	.071	.087	.768
มหาวิทยาลัย* การพักอาศัย	a1 (1)	.024	1	.024	.039	.844
	a1 (2)	.130	1	.130	.344	.558
	a2	.534	1	.534	.739	.390
	b	.702	1	.702	1.309	.253
	c	1.618	1	1.618	1.986	.159
ความ คลาดเคลื่อน มาตรฐาน	a 1(1)	682.208	1,116	.611		
	a1 (2)	423.332	1,116	.379		
	a2	806.672	1,116	.723		
	b	598.677	1,116	.536		
	c	909.237	1,116	.815		
รวม	a1 (1)	26189.028	1,120			
	a1 (2)	38643.750	1,120			
	a2	33960.750	1,120			
	b	34142.361	1,120			
	c	37580.250	1,120			

*P < 0.05

จากตารางที่ 34 พบว่า นิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยและนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น ไม่มีผลทำให้ค่าเฉลี่ยทักษะทางสังคมทั้ง 5 ด้านมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

สำหรับการพักอาศัยของนิสิตนักศึกษามีผลทำให้ค่าเฉลี่ยทักษะทางสังคม เพียง 1 ด้านมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ a2 ทักษะทางสังคมในการติดต่อสื่อสาร และมีมนุษยสัมพันธ์ระหว่างนิสิตนักศึกษากับนิสิตนักศึกษากับนิสิตนักศึกษากับอาจารย์ตามพฤติกรรมบ่งชี้ ด้านการใช้ทำทาง

ส่วนปฏิสัมพันธ์ระหว่างมหาวิทยาลัยและการพักอาศัยของนิสิตนักศึกษามีผลทำให้ค่าเฉลี่ยทักษะทางสังคมทั้ง 5 ด้านแตกต่างกัน

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยทักษะทางสังคมของนิสิตนักศึกษាทั้ง 5 ด้าน ด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวน 2 ทาง สรุปได้ดังนี้

ตัวแปรที่นำมาวิเคราะห์ 3 ตัว ได้แก่ ชั้นปี กลุ่มสาขาวิชา และการพักอาศัยของนิสิตนักศึกษ พบว่า ปฏิสัมพันธ์ระหว่างมหาวิทยาลัยและกลุ่มสาขาวิชามีผลทำให้ค่าเฉลี่ยทักษะทางสังคมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนปฏิสัมพันธ์ระหว่างมหาวิทยาลัยและชั้นปีของนิสิตนักศึกษ ปฏิสัมพันธ์ระหว่างมหาวิทยาลัยและการพักอาศัย ไม่มีผลทำให้ค่าเฉลี่ยทักษะทางสังคมทั้ง 5 ด้านแตกต่างกัน

ส่วนผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยทักษะทางสังคมรายคู่ของค่าเฉลี่ยทักษะทางสังคมของนิสิตนักศึกษาทั้ง 5 ด้านระหว่างกลุ่มสาขาวิชา โดยวิธีของเซฟเฟ่ กลุ่มสาขาวิชาที่แตกต่างกันมีผลทำให้ค่าเฉลี่ยทักษะทางสังคมในแต่ละด้านมีความแตกต่างกันดังนี้

ค่าเฉลี่ยทักษะทางสังคมในการติดต่อสื่อสารและมีมนุษยสัมพันธ์ระหว่างนิสิตนักศึกษากับนิสิตนักศึกษตามพฤติกรรมบ่งชี้ด้านการใช้ถ้อยคำ ระหว่างสาขาวิชา มี 1 คู่ ที่แตกต่างกัน ได้แก่ กลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพกับกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี

ค่าเฉลี่ยทักษะทางสังคมในการติดต่อสื่อสารและมีมนุษยสัมพันธ์ระหว่างนิสิตนักศึกษากับนิสิตนักศึกษและอาจารย์ตามพฤติกรรมบ่งชี้ด้านการใช้ทำทาง มี 1 คู่ ที่แตกต่างกัน ได้แก่ กลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพกับกลุ่มสาขาวิชาสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์

ค่าเฉลี่ยทักษะทางสังคมตามพฤติกรรมบ่งชี้ด้านความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น มี 2 คู่ ที่แตกต่างกัน ได้แก่ กลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพกับกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี และกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพกับกลุ่มสาขาวิชาสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์

2.4 ปกติวิสัย (Norms) ของคะแนนทักษะทางสังคมของนิสิตนักศึกษาตาม พฤติกรรมบ่งชี้รายด้านทั้ง 5 ด้าน และโดยรวม

จำแนกได้ดังนี้

2.4.1 ปกติวิสัยของคะแนนทักษะทางสังคมของนิสิตนักศึกษาทั้งสอง
มหาวิทยาลัยในแต่ละด้าน ทั้ง 5 ด้านและโดยรวม

2.4.2 ปกติวิสัยของคะแนนทักษะทางสังคมของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ในแต่ละด้าน ทั้ง 5 ด้านและโดยรวม

2.4.3 ปกติวิสัยของคะแนนทักษะทางสังคมของนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น
ในแต่ละด้าน ทั้ง 5 ด้านและโดยรวม

2.4.4 การเทียบค่าฐานนิยมกับตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ (Percentile rank)

2.4.5 ปกติวิสัยและอันดับที่ของคะแนนทักษะทางสังคมของกลุ่มตัวอย่าง
นิสิตนักศึกษา

ดังรายละเอียดต่อไปนี้

2.4.1 ปกติวิสัยของคะแนนทักษะทางสังคมของนิสิตนักศึกษาทั้งสอง
มหาวิทยาลัยในแต่ละด้าน ทั้ง 5 ด้าน และโดยรวม

ปกติวิสัยของคะแนนทักษะทางสังคมของนิสิตนักศึกษาทั้งสอง
มหาวิทยาลัยในแต่ละด้าน ทั้ง 5 ด้าน ดังแสดงในตารางที่ 35-39

ปกติวิสัยของคะแนนทักษะทางสังคมของนิสิตนักศึกษาทั้งสอง
มหาวิทยาลัยโดยรวม ดังแสดงในตารางที่ 40

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 35 ความถี่ ร้อยละและร้อยละสะสมของคะแนนทักษะทางสังคมในการติดต่อสื่อสารและมีมนุษยสัมพันธ์ระหว่างนิสิตนักศึกษา กับนิสิตนักศึกษาตามพฤติกรรมบ่งชี้ด้านการใช้ถ้อยคำ

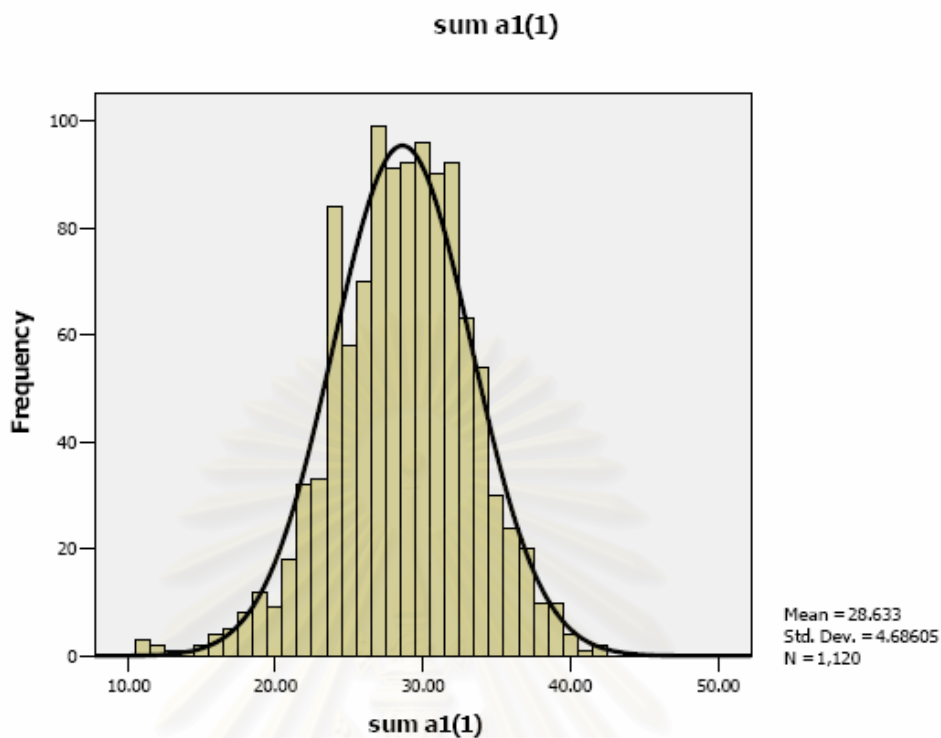
คะแนนทักษะทางสังคม	ความถี่ (คน)	ร้อยละ	ร้อยละสะสม
11.00	3	.3	.3
12.00	2	.2	.4
13.00	1	.1	.5
14.00	1	.1	.6
15.00	2	.2	.8
16.00	4	.4	1.2
17.00	5	.4	1.6
18.00	8	.7	2.3
19.00	12	1.1	3.4
20.00	9	.8	4.2
21.00	18	1.6	5.8
22.00	32	2.9	8.7
23.00	33	2.9	11.6
24.00	84	7.5	19.1
25.00	58	5.2	24.3
26.00	70	6.3	30.5
27.00	99	8.8	39.4
28.00	91	8.1	47.5
29.00	92	8.2	55.7
30.00	96	8.6	64.3
31.00	90	8.0	72.3
32.00	92	8.2	80.5
33.00	63	5.6	86.2
34.00	54	4.8	91.0
35.00	30	2.7	93.7

ตารางที่ 35 ความถี่ ร้อยละและร้อยละสะสมของคะแนนทักษะทางสังคมในการติดต่อสื่อสารและมีมนุษยสัมพันธ์ระหว่างนิสิตนักศึกษา กับนิสิตนักศึกษาตามพฤติกรรมบ่งชี้ด้านการใช้ถ้อยคำ (ต่อ)

คะแนนทักษะทางสังคม	ความถี่ (คน)	ร้อยละ	ร้อยละสะสม
36.00	24	2.1	95.8
37.00	20	1.8	97.6
38.00	10	.9	98.5
39.00	10	.9	99.4
40.00	4	.4	99.7
41.00	1	.1	99.8
42.00	2	.2	100.0
รวม	1,120	100.0	

จากตารางที่ 35 แสดงปกติวิสัยที่ใช้ในการแปลค่าเบี่ยงกลุ่มของคะแนนทักษะทางสังคมในการติดต่อสื่อสารและมีมนุษยสัมพันธ์ระหว่างนิสิตนักศึกษา กับนิสิตนักศึกษาตามพฤติกรรมบ่งชี้ด้านการใช้ถ้อยคำ เท่ากับ 27.00

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนภูมิที่ 5 การแจกแจงคะแนนทักษะทางสังคมในการติดต่อสื่อสารและมีมนุษยสัมพันธ์ระหว่างนิสิตนักศึกษา กับนิสิตนักศึกษาตามพฤติกรรมบ่งชี้ด้านการใช้ถ้อยคำ

$$\text{ค่าเฉลี่ย } (\bar{X}) = 28.63$$

$$\text{มัธยฐาน (Median)} = 29.00$$

$$\text{ฐานนิยม (Mode)} = 27.00$$

$$\text{ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน} = 4.69$$

$$\text{ความเบ้ (Skewness)} = -0.32$$

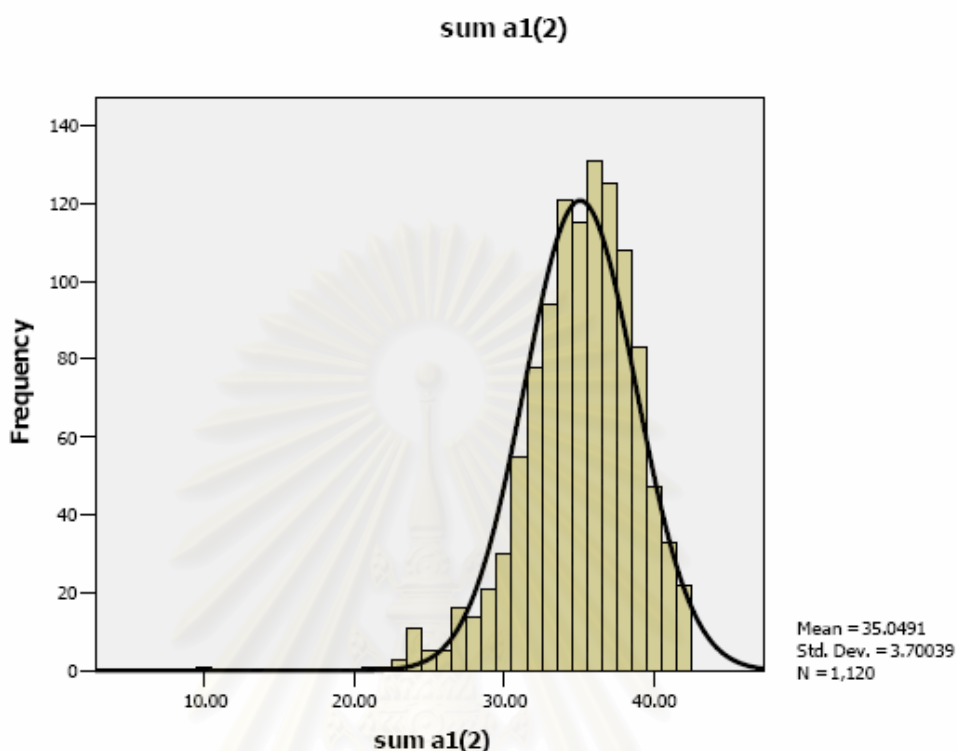
$$\text{ความโค้ง (Kurtosis)} = 0.58$$

จากแผนภูมิที่ 5 แสดงสถิติพื้นฐานของคะแนนทักษะทางสังคมของนิสิตนักศึกษาในการติดต่อสื่อสารและมีมนุษยสัมพันธ์ระหว่างนิสิตนักศึกษา กับนิสิตนักศึกษาตามพฤติกรรมบ่งชี้ด้านการใช้ถ้อยคำ พบว่า ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 28.63 ค่ามัธยฐานเท่ากับ 29.00 และฐานนิยมเท่ากับ 27.00 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 4.69 มีค่าความเบ้เป็นลบเล็กน้อยเท่ากับ -0.32 และค่าความโค้งเท่ากับ 0.58

ตารางที่ 36 ความถี่ ร้อยละและร้อยละสะสมของคะแนนทักษะทางสังคมในการติดต่อสื่อสาร และมีมนุษยสัมพันธ์ระหว่างนิสิตนักศึกษา กับอาจารย์ ตามพฤติกรรมบ่งชี้ ด้านการใช้ถ้อยคำ

คะแนนทักษะทางสังคม	ความถี่ (คน)	ร้อยละ	ร้อยละสะสม
10.00	1	.1	.1
21.00	1	.1	.2
22.00	1	.1	.3
23.00	3	.3	.5
24.00	11	1.0	1.5
25.00	5	.4	2.0
26.00	5	.4	2.4
27.00	16	1.4	3.8
28.00	14	1.3	5.1
29.00	21	1.9	7.0
30.00	30	2.7	9.6
31.00	55	4.9	14.6
32.00	78	7.0	21.5
33.00	94	8.4	29.9
34.00	121	10.8	40.7
35.00	115	10.3	51.0
36.00	131	11.7	62.7
37.00	125	11.2	73.8
38.00	108	9.6	83.5
39.00	83	7.4	90.9
40.00	47	4.2	95.1
41.00	33	2.9	98.0
42.00	22	2.0	100.0
รวม	1,120	100.0	

จากตารางที่ 36 แสดงปกติวิสัยที่ใช้ในการแปลค่าแบบอิงกลุ่มของคะแนนทักษะทางสังคม ในการติดต่อสื่อสารและมีมนุษยสัมพันธ์ระหว่างนิสิตนักศึกษา กับอาจารย์ ตามพฤติกรรมบ่งชี้ ด้านการใช้ถ้อยคำ เท่ากับ 36.00

แผนภูมิที่ 6 การแจกแจงคะแนนทักษะทางสังคมในการติดต่อสื่อสารและมีมนุษยสัมพันธ์ระหว่าง
นิสิตนักศึกษา กับอาจารย์ตามพฤติกรรมบ่งชี้ด้านการใช้ถ้อยคำ

ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) = 35.05

มัธยฐาน (Median) = 35.00

ฐานนิยม (Mode) = 36.00

ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 3.70

ความเบ้ (Skewness) = -0.87

ความโด่ง (Kurtosis) = 2.25

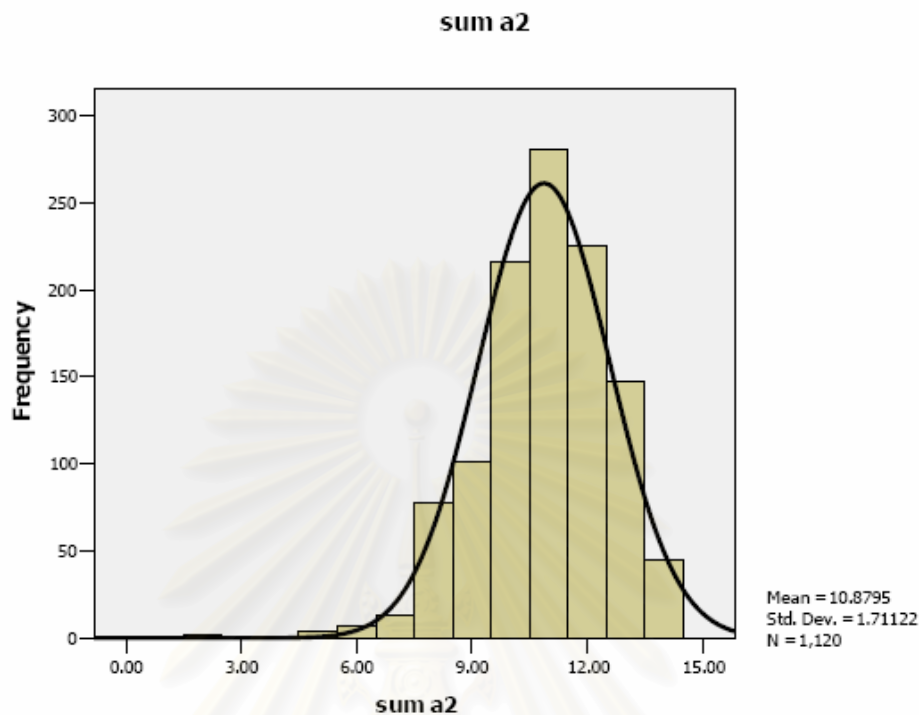
จากแผนภูมิที่ 6 แสดงสถิติพื้นฐานของคะแนนทักษะทางสังคมของนิสิตนักศึกษาในการ
ติดต่อสื่อสารและมีมนุษยสัมพันธ์ระหว่างนิสิตนักศึกษา กับอาจารย์ตามพฤติกรรมบ่งชี้
ด้านการใช้ถ้อยคำ พบว่า ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 35.05 ค่ามัธยฐานเท่ากับ 35.00 และฐานนิยมเท่ากับ 36.00
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 3.70 มีค่าความเบ้เป็นลบเล็กน้อยเท่ากับ -0.87 ค่าความโด่งเท่ากับ
2.25

ตารางที่ 37 ความถี่ ร้อยละและร้อยละสะสมของคะแนนทักษะทางสังคมในการติดต่อสื่อสาร และมีมนุษยสัมพันธ์ระหว่างนิสิตนักศึกษา กับนิสิตนักศึกษาและอาจารย์ตามพฤติกรรม บ่งชี้ด้านการใช้ทำทาง

คะแนนทักษะทางสังคม	ความถี่ (คน)	ร้อยละ	ร้อยละสะสม
2.00	2	.2	.2
3.00	1	.1	.3
5.00	4	.4	.6
6.00	7	.6	1.3
7.00	13	1.2	2.4
8.00	78	7.0	9.4
9.00	101	9.0	18.4
10.00	216	19.3	37.7
11.00	281	25.1	62.8
12.00	225	20.1	82.9
13.00	147	13.1	96.0
14.00	45	4.0	100.0
รวม	1,120	100.0	

จากตารางที่ 37 แสดงปกติวิสัยที่ใช้ในการแปลค่าแบบอิงกลุ่มของคะแนนทักษะทางสังคมในการติดต่อสื่อสารและมีมนุษยสัมพันธ์ระหว่างนิสิตนักศึกษา กับนิสิตนักศึกษาและอาจารย์ตามพฤติกรรมบ่งชี้ด้านการใช้ทำทาง เท่ากับ 11.00

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนภูมิที่ 7 การแจกแจงคะแนนทักษะทางสังคมในการติดต่อสื่อสารและมีมนุษยสัมพันธ์ระหว่าง
นิสิตนักศึกษา กับ นิสิตนักศึกษา และอาจารย์ตามพฤติกรรมบ่งชี้ด้านการใช้ทำทาง

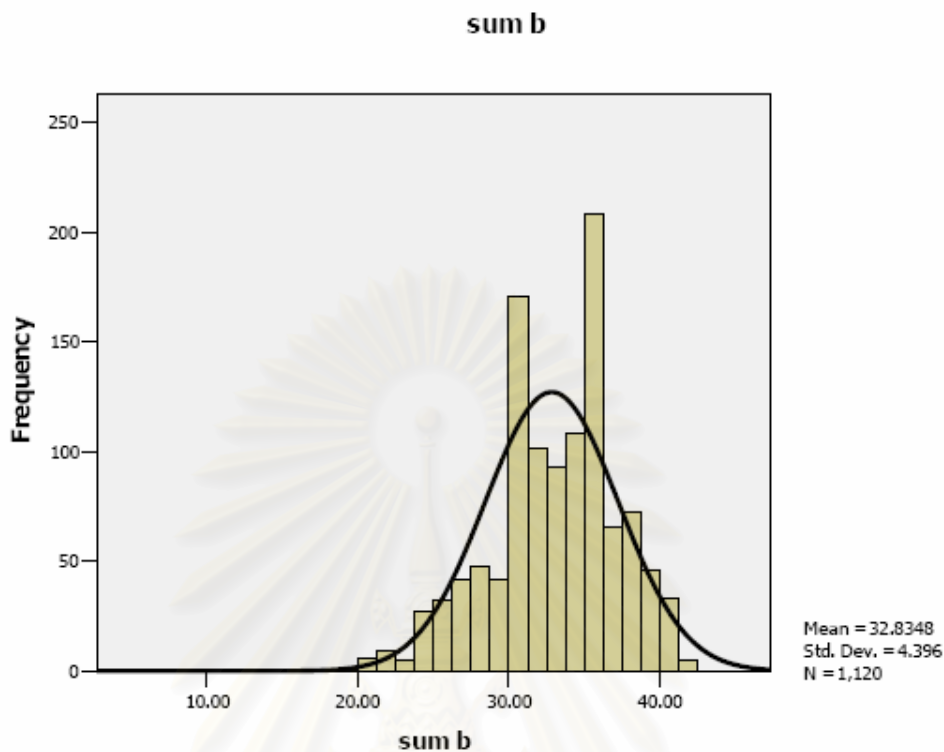
ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	= 10.88
มัธยฐาน (Median)	= 1.00
ฐานนิยม (Mode)	= 11.00
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	= 1.71
ความเบ้ (Skewness)	= -0.69
ความโด่ง (Kurtosis)	= 1.43

จากแผนภูมิที่ 7 แสดงสถิติพื้นฐานของคะแนนทักษะทางสังคมของนิสิตนักศึกษาในการติดต่อสื่อสารและมีมนุษยสัมพันธ์ระหว่างนิสิตนักศึกษา กับ นิสิตนักศึกษา และอาจารย์ตามพฤติกรรมบ่งชี้ด้านการใช้ทำทาง พบว่าค่าเฉลี่ยเท่ากับ 10.88 ค่ามัธยฐานเท่ากับ 1.00 และฐานนิยมเท่ากับ 11.00 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.71 มีค่าความเบ้เป็นลบเล็กน้อยเท่ากับ -0.69 ค่าความโด่งเท่ากับ 1.43

ตารางที่ 38 ความถี่ ร้อยละและร้อยละสะสมของคะแนนทักษะทางสังคมตามพฤติกรรมบ่งชี้
ด้านลักษณะส่วนบุคคลในการทำงานกลุ่ม

คะแนนทักษะทางสังคม	ความถี่ (คน)	ร้อยละ	ร้อยละสะสม
6.00	1	.1	.1
11.00	1	.1	.2
12.00	1	.1	.3
16.00	1	.1	.4
18.00	1	.1	.4
19.00	1	.1	.5
21.00	6	.5	1.1
22.00	9	.8	1.9
23.00	5	.4	2.3
24.00	27	2.4	4.7
25.00	15	1.3	6.1
26.00	17	1.5	7.6
27.00	42	3.8	11.3
28.00	48	4.3	15.6
29.00	42	3.8	19.4
30.00	86	7.7	27.1
31.00	85	7.6	34.6
32.00	101	9.0	43.7
33.00	93	8.3	52.0
34.00	108	9.6	61.6
35.00	102	9.1	70.7
36.00	106	9.5	80.2
37.00	66	5.9	86.1
38.00	72	6.4	92.5
39.00	46	4.1	96.6
40.00	16	1.4	98.0
41.00	17	1.5	99.6
42.00	5	.4	100.0
รวม	1,120	100.0	

จากตารางที่ 38 แสดงปกติวิสัยที่ใช้ในการแปลค่าแบบอิงกลุ่มของคะแนนทักษะทางสังคมตามพฤติกรรมบ่งชี้ด้านลักษณะส่วนบุคคลในการทำงานกลุ่ม เท่ากับ 34.00

แผนภูมิที่ 8 การแจกแจงคะแนนทักษะทางสังคมตามพฤติกรรมบ่งชี้ด้านลักษณะส่วนบุคคล
ในการทำงานกลุ่ม

ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	= 32.83
มัธยฐาน (Median)	= 33.00
ฐานนิยม (Mode)	= 34.00
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	= 4.40
ความเบ้ (Skewness)	= -0.81
ความโค้ง (Kurtosis)	= 1.90

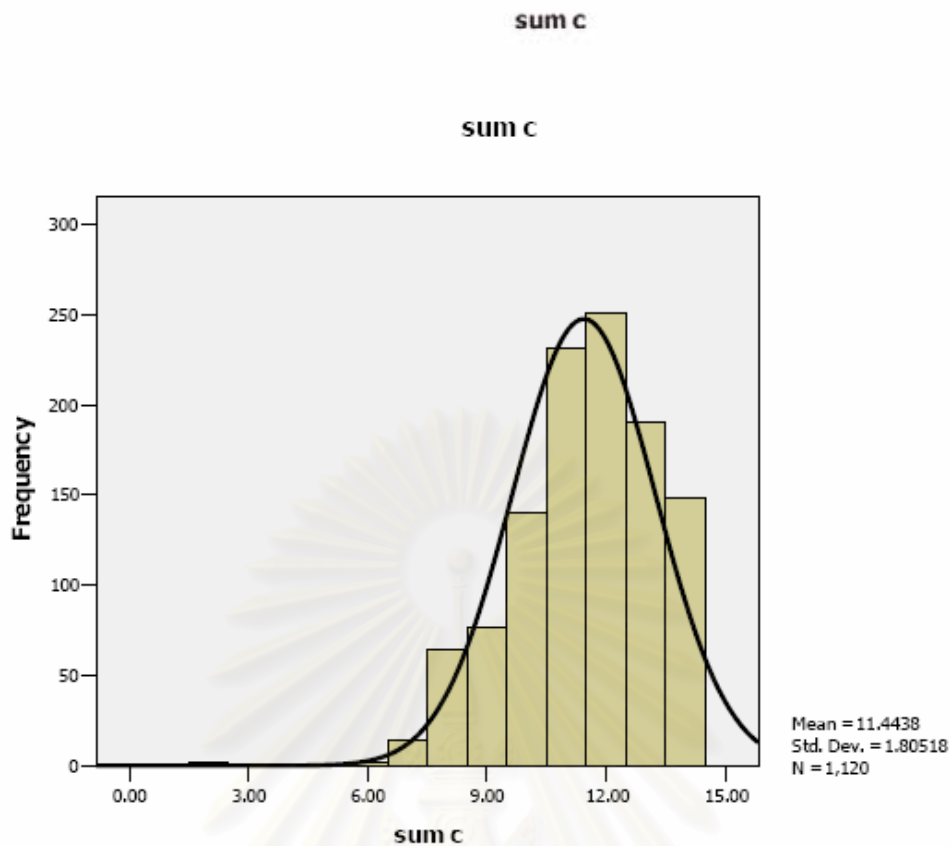
จากแผนภูมิที่ 8 แสดงสถิติพื้นฐานของคะแนนทักษะทางสังคมของนิสิตนักศึกษาตามพฤติกรรมบ่งชี้ด้านลักษณะส่วนบุคคลในการทำงานกลุ่ม พบว่า ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 32.83 ค่ามัธยฐานเท่ากับ 33.00 และฐานนิยมเท่ากับ 34.00 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 4.40 มีค่าความเบ้เป็นลบเล็กน้อยเท่ากับ -0.81 ค่าความโค้งเท่ากับ 1.90 และมีค่าต่ำสุดเท่ากับ 6 ค่าสูงสุดเท่ากับ 42

ตารางที่ 39 ความถี่ ร้อยละและร้อยละสะสมของคะแนนทักษะทางสังคมตามพฤติกรรมบ่งชี้
ด้านความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น

คะแนนทักษะทางสังคม	ความถี่ (คน)	ร้อยละ	ร้อยละสะสม
2.00	2	.2	.2
3.00	1	.1	.3
6.00	2	.2	.4
7.00	14	1.3	1.7
8.00	64	5.7	7.4
9.00	77	6.9	14.3
10.00	140	12.5	26.8
11.00	231	20.6	47.4
12.00	251	22.4	69.8
13.00	190	17.0	86.8
14.00	148	13.2	100.0
รวม	1,120	100.0	

จากตารางที่ 39 แสดงปกติวิสัยที่ใช้ในการแปลค่าแบบอิงกลุ่มของคะแนนทักษะทางสังคมตามพฤติกรรมบ่งชี้ด้านความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น เท่ากับ 12.00

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนภูมิที่ 9 การแจกแจงคะแนนทักษะทางสังคมตามพฤติกรรมบ่งชี้ด้านความรับผิดชอบ
ต่อตนเองและผู้อื่น

ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	= 11.44
มัธยฐาน (Median)	= 12.00
ฐานนิยม (Mode)	= 12.00
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	= 1.81
ความเบ้ (Skewness)	= -0.73
ความโค้ง (Kurtosis)	= 1.06

จากแผนภูมิที่ 9 แสดงสถิติพื้นฐานของคะแนนทักษะทางสังคมของนิสิตนักศึกษาตาม
พฤติกรรมบ่งชี้ด้านความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น พบว่า ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 11.44 ค่ามัธยฐาน
เท่ากับ 12.00 และฐานนิยมเท่ากับ 12.00 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.81 มีค่าความเบ้เป็นลบ
เล็กน้อยเท่ากับ -0.73 ค่าความโค้งเท่ากับ 1.06 และมีค่าต่ำสุดเท่ากับ 2 ค่าสูงสุดเท่ากับ 14

ตารางที่ 40 ความถี่ ร้อยละและร้อยละสะสมของคะแนนทักษะทางสังคมโดยรวมของ
นิสิตนักศึกษา

คะแนนทักษะทางสังคม	ความถี่ (คน)	ร้อยละ	ร้อยละสะสม
31.00	1	.1	.1
65.00	1	.1	.2
71.00	1	.1	.3
79.00	1	.1	.4
80.00	1	.1	.4
82.00	1	.1	.5
83.00	4	.4	.9
84.00	1	.1	1.0
85.00	2	.2	1.2
86.00	2	.2	1.3
87.00	4	.4	1.7
88.00	10	.9	2.6
89.00	1	.1	2.7
90.00	3	.3	2.9
91.00	2	.2	3.1
92.00	6	.5	3.7
93.00	5	.4	4.1
94.00	7	.6	4.7
95.00	7	.6	5.4
96.00	4	.4	5.7
97.00	7	.6	6.3
98.00	4	.4	6.7
99.00	13	1.2	7.9
100.00	4	.4	8.2
101.00	7	.6	8.8
102.00	10	.9	9.7
103.00	13	1.2	10.9
104.00	14	1.3	12.1
105.00	20	1.8	13.9
106.00	21	1.9	15.8
107.00	22	2.0	17.8
108.00	22	2.0	19.7

ตารางที่ 40 ความถี่ ร้อยละและร้อยละสะสมของคะแนนทักษะทางสังคมโดยรวมของ
นิสิตนักศึกษา (ต่อ)

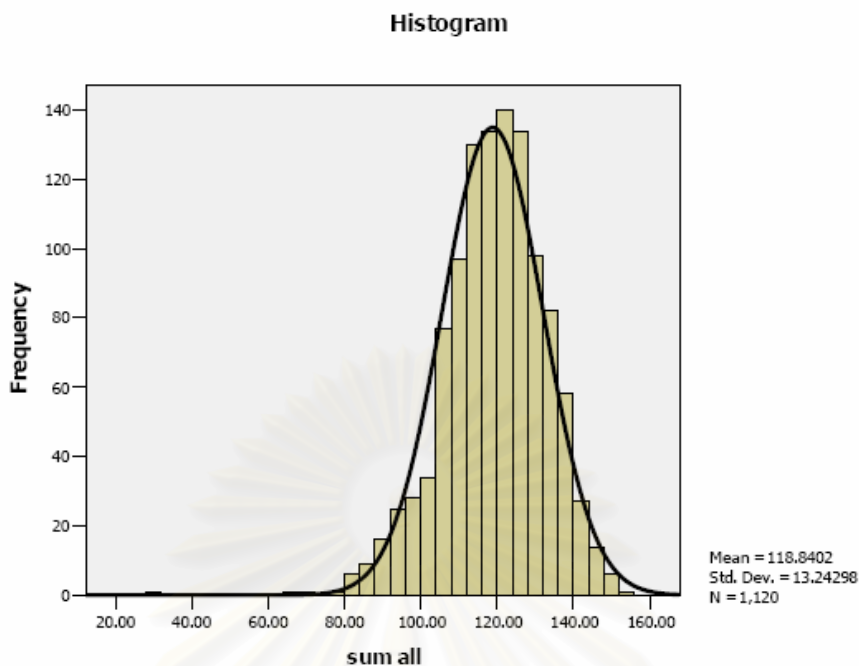
คะแนนทักษะทางสังคม	ความถี่ (คน)	ร้อยละ	ร้อยละสะสม
109.00	15	1.3	21.1
110.00	32	2.9	23.9
111.00	28	2.5	26.4
112.00	34	3.0	29.5
113.00	25	2.2	31.7
114.00	30	2.7	34.4
115.00	41	3.7	38.0
116.00	29	2.6	40.6
117.00	38	3.4	44.0
118.00	29	2.6	46.6
119.00	38	3.4	50.0
120.00	35	3.1	53.1
121.00	26	2.3	55.4
122.00	39	3.5	58.9
123.00	40	3.6	62.5
124.00	40	3.6	66.1
125.00	26	2.3	68.4
126.00	28	2.5	70.9
127.00	40	3.6	74.5
128.00	29	2.6	77.1
129.00	22	2.0	79.0
130.00	26	2.3	81.3
131.00	21	1.9	83.2
132.00	19	1.7	84.9
133.00	21	1.9	86.8
134.00	28	2.5	89.3
135.00	14	1.3	90.5
136.00	18	1.6	92.1
137.00	19	1.7	93.8
138.00	10	.9	94.7

ตารางที่ 40 ความถี่ ร้อยละและร้อยละสะสมของคะแนนทักษะทางสังคมโดยรวมของ
นิสิตนักศึกษา (ต่อ)

คะแนนทักษะทางสังคม	ความถี่ (คน)	ร้อยละ	ร้อยละสะสม
139.00	11	1.0	95.7
140.00	6	.5	96.3
141.00	12	1.1	97.3
142.00	3	.3	97.6
143.00	6	.5	98.1
144.00	3	.3	98.4
145.00	4	.4	98.8
146.00	6	.5	99.3
147.00	1	.1	99.4
148.00	4	.4	99.7
149.00	2	.2	99.9
154.00	1	.1	100.0
รวม	1,120	100.0	

จากตารางที่ 40 แสดงปกติวิสัยโดยรวมที่ใช้ในการแปลค่าแบบอิงกลุ่มของคะแนนทักษะทางสังคมของนิสิตนักศึกษา เท่ากับ 115.00

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนภูมิที่ 10 การแจกแจงคะแนนทักษะทางสังคมตามพฤติกรรมบ่งชี้ทั้ง 5 ด้าน

ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	=	118.84
มัธยฐาน (Medium)	=	119.50
ฐานนิยม (Mode)	=	115.00
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	=	13.24
ความเบ้ (Skew ness)	=	-0.62
ความโด่ง (Kurtosis)	=	1.79

จากแผนภูมิที่ 10 แสดงสถิติพื้นฐานของคะแนนทักษะทางสังคมของนิสิตนักศึกษา ทั้ง 5 ด้าน พบว่า ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 118.84 ค่ามัธยฐานเท่ากับ 119.50 และฐานนิยม เท่ากับ 115.00 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 13.24 มีค่าความเบ้เป็นลบเล็กน้อย เท่ากับ -0.62 ค่าความโด่ง เท่ากับ 1.79

2.4.2 ปกติวิสัยของคะแนนทักษะทางสังคมของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในแต่ละด้าน ทั้ง 5 ด้านและโดยรวม

ปกติวิสัยของคะแนนทักษะทางสังคมของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในแต่ละด้าน ทั้ง 5 ด้าน ดังแสดงในตารางที่ 41-45 และ

ปกติวิสัยของคะแนนทักษะทางสังคมของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยรวม ดังแสดงในตารางที่ 46

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 41 ความถี่ ร้อยละและร้อยละสะสมของคะแนนทักษะทางสังคมในการติดต่อสื่อสารและมีมนุษยสัมพันธ์ระหว่างนิสิตนักศึกษา กับนิสิตนักศึกษาตามพฤติกรรมบ่งชี้ด้านการใช้ถ้อยคำของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

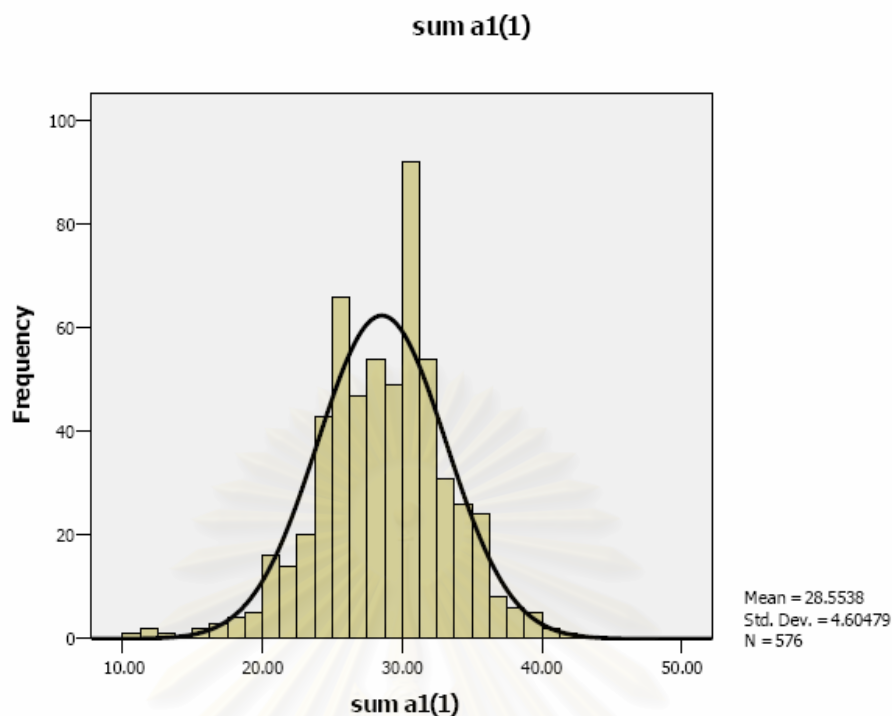
คะแนนทักษะทางสังคม	ความถี่ (คน)	ร้อยละ	ร้อยละสะสม
11.00	1	.2	.2
12.00	2	.3	.5
13.00	1	.2	.7
15.00	1	.2	.9
16.00	1	.2	1.0
17.00	3	.5	1.6
18.00	4	.7	2.3
19.00	5	.9	3.1
20.00	5	.9	4.0
21.00	11	1.9	5.9
22.00	14	2.4	8.3
23.00	20	3.5	11.8
24.00	43	7.5	19.3
25.00	28	4.9	24.1
26.00	38	6.6	30.7
27.00	47	8.2	38.9
28.00	54	9.4	48.3
29.00	49	8.5	56.8
30.00	48	8.3	65.1
31.00	44	7.6	72.7
32.00	54	9.4	82.1
33.00	31	5.4	87.5
34.00	26	4.5	92.0
35.00	15	2.6	94.6

ตารางที่ 41 ความถี่ ร้อยละและร้อยละสะสมของคะแนนทักษะทางสังคมในการติดต่อสื่อสารและมีมนุษยสัมพันธ์ระหว่างนิสิตนักศึกษา กับนิสิตนักศึกษาตามพฤติกรรมบ่งชี้ด้านการใช้ถ้อยคำของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (ต่อ)

คะแนนทักษะทางสังคม	ความถี่ (คน)	ร้อยละ	ร้อยละสะสม
36.00	9	1.6	96.2
37.00	8	1.4	97.6
38.00	6	1.0	98.6
39.00	5	.9	99.5
40.00	2	.3	99.8
42.00	1	.2	100.0
รวม	576	100.0	

จากตารางที่ 41 แสดงปกติวิสัยที่ใช้ในการแปลค่าแบบอิงกลุ่มของคะแนนทักษะทางสังคมในการติดต่อสื่อสารและมีมนุษยสัมพันธ์ระหว่างนิสิตนักศึกษา กับนิสิตนักศึกษาตามพฤติกรรมบ่งชี้ด้านการใช้ถ้อยคำของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เท่ากับ 28.00

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนภูมิที่ 11 การแจกแจงคะแนนทักษะทางสังคมในการติดต่อสื่อสารและมีมนุษยสัมพันธ์ระหว่างนิสิตนักศึกษา กับนิสิตนักศึกษาตามพฤติกรรมบ่งชี้ด้านการใช้ถ้อยคำของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

$$\text{ค่าเฉลี่ย } (\bar{X}) = 28.55$$

$$\text{มัธยฐาน (Median)} = 29.00$$

$$\text{ฐานนิยม (Mode)} = 28.00$$

$$\text{ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน} = 4.60$$

$$\text{ความเบ้ (Skewness)} = -0.34$$

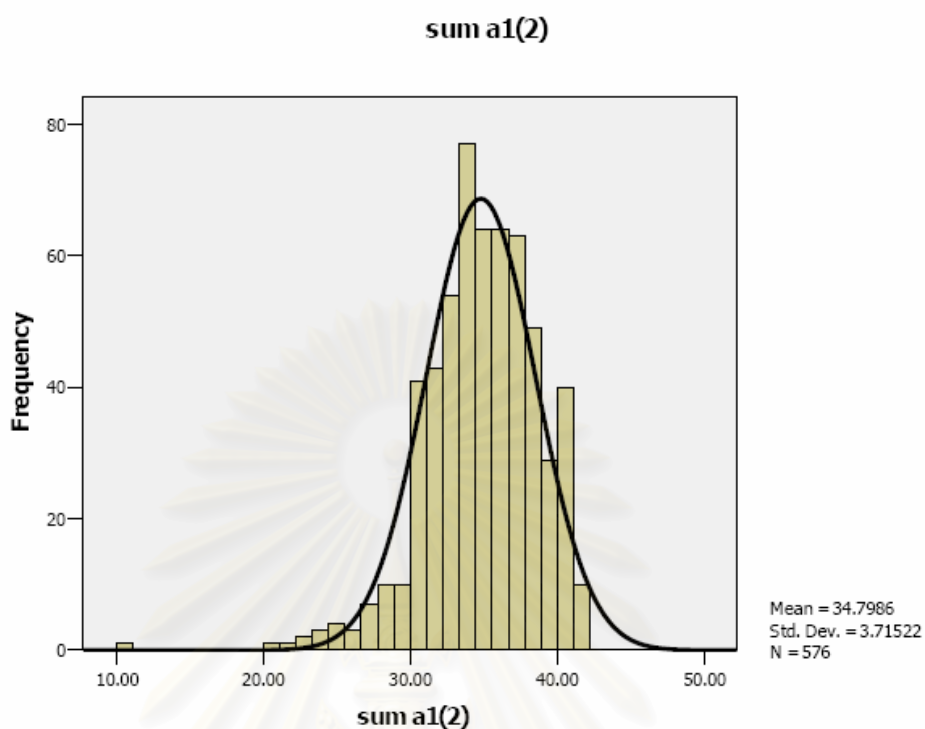
$$\text{ความโค้ง (Kurtosis)} = 0.71$$

จากแผนภูมิที่ 11 แสดงสถิติพื้นฐานของคะแนนทักษะทางสังคมในการติดต่อสื่อสารและมีมนุษยสัมพันธ์ระหว่างนิสิตนักศึกษา กับนิสิตนักศึกษาตามพฤติกรรมบ่งชี้ด้านการใช้ถ้อยคำของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พบว่า ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 28.55 มัธยฐานเท่ากับ 29.00 และฐานนิยมเท่ากับ 28.00 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 4.60 มีค่าความเบ้เป็นลบเล็กน้อยเท่ากับ -0.34 และค่าความโค้งเท่ากับ 0.71

ตารางที่ 42 ความถี่ ร้อยละและร้อยละสะสมของทักษะทางสังคมในการติดต่อสื่อสารและมี
 มนุษยสัมพันธ์ระหว่างนิสิตนักศึกษากับอาจารย์ตามพฤติกรรมบ่งชี้ด้านการใช้ถ้อยคำ
 ของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

คะแนนทักษะทางสังคม	ความถี่ (คน)	ร้อยละ	ร้อยละสะสม
10.00	1	.2	.2
21.00	1	.2	.3
22.00	1	.2	.5
23.00	2	.3	.9
24.00	3	.5	1.4
25.00	4	.7	2.1
26.00	3	.5	2.6
27.00	7	1.2	3.8
28.00	10	1.7	5.6
29.00	10	1.7	7.3
30.00	16	2.8	10.1
31.00	25	4.3	14.4
32.00	43	7.5	21.9
33.00	54	9.4	31.3
34.00	77	13.4	44.6
35.00	64	11.1	55.7
36.00	64	11.1	66.8
37.00	63	10.9	77.8
38.00	49	8.5	86.3
39.00	29	5.0	91.3
40.00	23	4.0	95.3
41.00	17	3.0	98.3
42.00	10	1.7	100.0
รวม	576	100.0	

จากตารางที่ 42 แสดงปกติวิสัยที่ใช้ในการแปลค่าแบบอิงกลุ่มของคะแนนทักษะทาง
 สังคมในการติดต่อสื่อสารและมีมนุษยสัมพันธ์ระหว่างนิสิตนักศึกษากับอาจารย์ตามพฤติกรรมบ่งชี้
 ด้านการใช้ถ้อยคำของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เท่ากับ 34.00

แผนภูมิที่ 12 การแจกแจงคะแนนทักษะทางสังคมในการติดต่อสื่อสารและมีมนุษยสัมพันธ์ระหว่างนิสิตนักศึกษา กับอาจารย์ตามพฤติกรรมบ่งชี้ด้านการใช้ถ้อยคำของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	= 34.80
มัธยฐาน (Median)	= 35.00
ฐานนิยม (Mode)	= 34.00
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	= 3.72
ความเบ้ (Skewness)	= -1.03
ความโค้ง (Kurtosis)	= 3.77

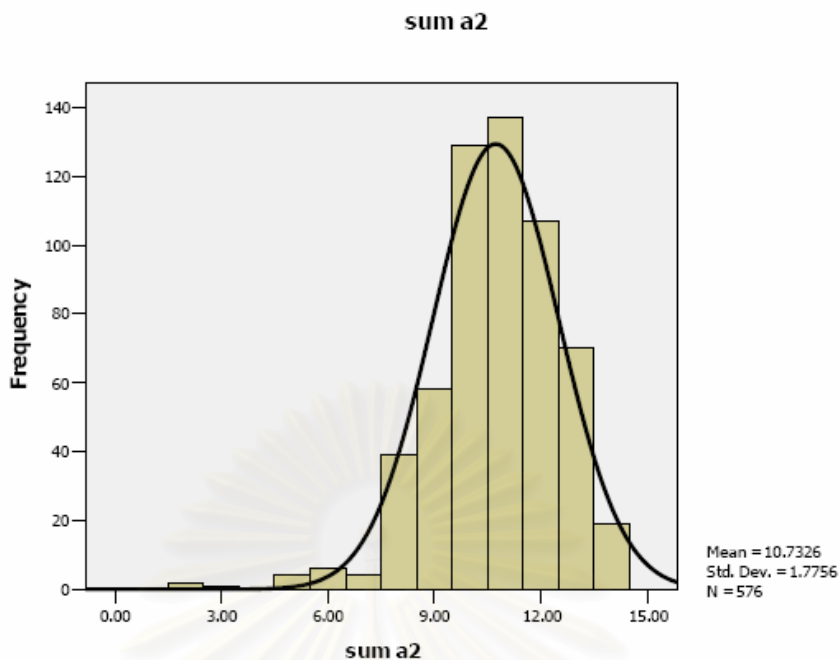
จากแผนภูมิที่ 12 แสดงสถิติพื้นฐานของคะแนนทักษะทางสังคมในการติดต่อสื่อสารและมีมนุษยสัมพันธ์ระหว่างนิสิตนักศึกษา กับอาจารย์ตามพฤติกรรมบ่งชี้ด้านการใช้ถ้อยคำของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พบว่า ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 34.80 ค่ามัธยฐานเท่ากับ 35.00 และฐานนิยมเท่ากับ 34.00 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 3.72 มีค่าความเบ้เป็นลบเล็กน้อยเท่ากับ -1.03 และค่าความโค้งเท่ากับ 3.77

ตารางที่ 43 ความถี่ ร้อยละและร้อยละสะสมของคะแนนทักษะทางสังคมในการติดต่อสื่อสาร และมีมนุษยสัมพันธ์ระหว่างนิสิตนักศึกษา กับนิสิตนักศึกษาและอาจารย์ตามพฤติกรรม บ่งชี้ด้านการใช้ทำทางของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

คะแนนทักษะทางสังคม	ความถี่ (คน)	ร้อยละ	ร้อยละสะสม
2.00	2	.3	.3
3.00	1	.2	.5
5.00	4	.7	1.2
6.00	6	1.0	2.3
7.00	4	.7	3.0
8.00	39	6.8	9.7
9.00	58	10.1	19.8
10.00	129	22.4	42.2
11.00	137	23.8	66.0
12.00	107	18.6	84.5
13.00	70	12.2	96.7
14.00	19	3.3	100.0
รวม	576	100.0	

จากตารางที่ 43 แสดงปกติวิสัยที่ใช้ในการแปลค่าแบบอิงกลุ่มของคะแนนทักษะทางสังคมในการติดต่อสื่อสารและมีมนุษยสัมพันธ์ระหว่างนิสิตนักศึกษา กับนิสิตนักศึกษาและอาจารย์ตามพฤติกรรมบ่งชี้ด้านการใช้ทำทางของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เท่ากับ 11.00

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนภูมิที่ 13 การแจกแจงคะแนนทักษะทางสังคมในการติดต่อสื่อสารและมีมนุษยสัมพันธ์ระหว่างนิสิตนักศึกษา กับนิสิตนักศึกษาและอาจารย์ตามพฤติกรรมบ่งชี้ด้านการใช้ท่าทางของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

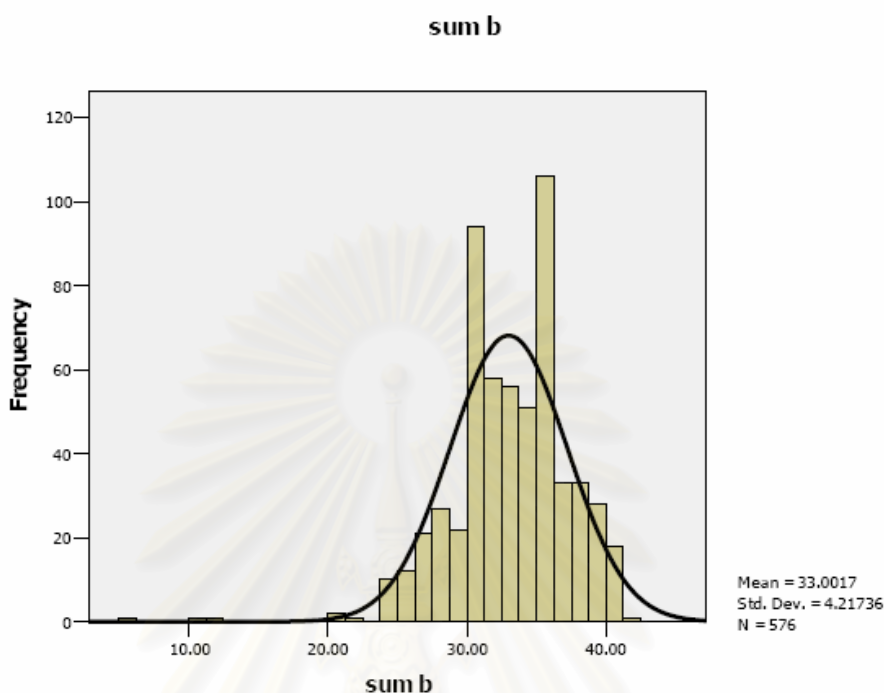
ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	= 10.73
มัธยฐาน (Median)	= 11.00
ฐานนิยม (Mode)	= 11.00
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	= 1.78
ความเบ้ (Skewness)	= -0.89
ความโค้ง (Kurtosis)	= 2.35

จากแผนภูมิที่ 13 แสดงสถิติพื้นฐานของคะแนนทักษะทางสังคมในการติดต่อสื่อสารและมีมนุษยสัมพันธ์ระหว่างนิสิตนักศึกษา กับนิสิตนักศึกษาและอาจารย์ตามพฤติกรรมบ่งชี้ด้านการใช้ท่าทางของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พบว่า ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 10.73 ค่ามัธยฐานเท่ากับ 11.00 และฐานนิยมเท่ากับ 11.00 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.78 มีค่าความเบ้เป็นลบเท่ากับ -0.89 และค่าความโค้งเท่ากับ 2.35

ตารางที่ 44 ความถี่ ร้อยละและร้อยละสะสมของคะแนนทักษะทางสังคมตามพฤติกรรมบ่งชี้
ด้านลักษณะส่วนบุคคลในการทำงานกลุ่มของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

คะแนนทักษะทางสังคม	ความถี่ (คน)	ร้อยละ	ร้อยละสะสม
6.00	1	.2	.2
11.00	1	.2	.3
12.00	1	.2	.5
21.00	2	.3	.9
22.00	1	.2	1.0
24.00	10	1.7	2.8
25.00	6	1.0	3.8
26.00	6	1.0	4.9
27.00	21	3.6	8.5
28.00	27	4.7	13.2
29.00	22	3.8	17.0
30.00	48	8.3	25.3
31.00	46	8.0	33.3
32.00	58	10.1	43.4
33.00	56	9.7	53.1
34.00	51	8.9	62.0
35.00	49	8.5	70.5
36.00	57	9.9	80.4
37.00	33	5.7	86.1
38.00	33	5.7	91.8
39.00	28	4.9	96.7
40.00	9	1.6	98.3
41.00	9	1.6	99.8
42.00	1	.2	100.0
รวม	576	100.0	

จากตารางที่ 44 แสดงปกติวิสัยที่ใช้ในการแปลค่าแบบอิงกลุ่มของคะแนนทักษะทางสังคมตามพฤติกรรมบ่งชี้ด้านลักษณะส่วนบุคคลในการทำงานเป็นกลุ่มของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เท่ากับ 32.00

แผนภูมิที่ 14 การแจกแจงคะแนนทักษะทางสังคมตามพฤติกรรมบ่งชี้ด้านลักษณะส่วนบุคคล
ในการทำงานกลุ่มของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	= 33.00
มัธยฐาน (Median)	= 33.00
ฐานนิยม (Mode)	= 32.00
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	= 4.22
ความเบ้ (Skewness)	= -1.05
ความโค้ง (Kurtosis)	= 4.27

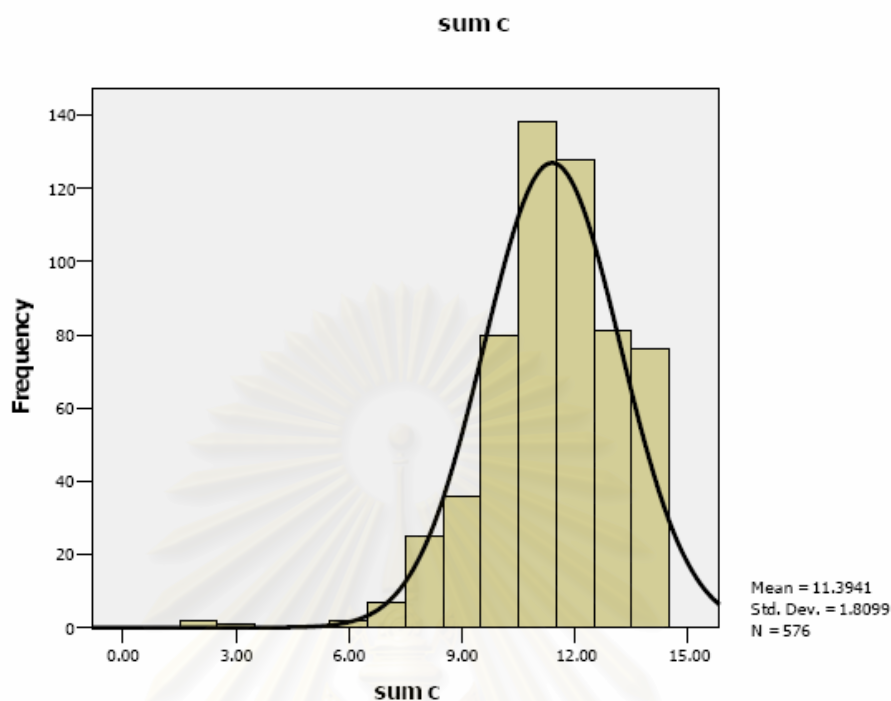
จากแผนภูมิที่ 14 แสดงสถิติพื้นฐานของคะแนนทักษะทางสังคมตามพฤติกรรมบ่งชี้ด้านลักษณะส่วนบุคคลในการทำงานกลุ่มของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พบว่าค่าเฉลี่ยเท่ากับ 33.00 ค่ามัธยฐานเท่ากับ 33.00 และฐานนิยมเท่ากับ 32.00 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 4.22 มีความเบ้เป็นลบเท่ากับ -1.05 ค่าความโค้งเท่ากับ 4.27

ตารางที่ 45 ความถี่ ร้อยละและร้อยละสะสมของคะแนนทักษะทางสังคมตามพฤติกรรมบ่งชี้
ด้านความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่นของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

คะแนนทักษะทางสังคม	ความถี่ (คน)	ร้อยละ	ร้อยละสะสม
2.00	2	.3	.3
3.00	1	.2	.5
6.00	2	.3	.9
7.00	7	1.2	2.1
8.00	25	4.3	6.4
9.00	36	6.3	12.7
10.00	80	13.9	26.6
11.00	138	24.0	50.5
12.00	128	22.2	72.7
13.00	81	14.1	86.8
14.00	76	13.2	100.0
รวม	576	100.0	

จากตารางที่ 45 แสดงปกติวิสัยที่ใช้ในการแปลค่าแบบอิงกลุ่มของคะแนนทักษะทางสังคมตามพฤติกรรมบ่งชี้ด้านความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่นของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเท่ากับ 11.00

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนภูมิที่ 15 การแจกแจงคะแนนทักษะทางสังคมตามพฤติกรรมบ่งชี้ด้านความรับผิดชอบ
ต่อตนเองและผู้อื่นของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	= 11.39
มัธยฐาน (Median)	= 11.00
ฐานนิยม (Mode)	= 11.00
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	= 1.81
ความเบ้ (Skewness)	= -0.93
ความโด่ง (Kurtosis)	= 2.51

จากแผนภูมิที่ 15 แสดงสถิติพื้นฐานของคะแนนทักษะทางสังคมตามพฤติกรรมบ่งชี้ด้านความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่นของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พบว่า ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 11.39 ค่ามัธยฐานเท่ากับ 11.00 และฐานนิยมเท่ากับ 11.00 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.81 มีค่าความเบ้เป็นลบเท่ากับ -0.93 ค่าความโด่งเท่ากับ 2.51

ตารางที่ 46 ความถี่ ร้อยละและร้อยละสะสมของคะแนนทักษะทางสังคมทั้ง 5 ด้านของนิสิต
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

คะแนนทักษะทางสังคม	ความถี่ (คน)	ร้อยละ	ร้อยละสะสม
31.00	1	.2	.2
65.00	1	.2	.3
80.00	1	.2	.5
83.00	1	.2	.7
85.00	2	.3	1.0
86.00	1	.2	1.2
88.00	4	.7	1.9
89.90	1	.2	2.1
90.00	2	.3	2.4
91.00	1	.2	2.6
92.00	3	.5	3.1
93.00	2	.3	3.5
94.00	2	.3	3.8
95.00	4	.7	4.5
96.00	1	.2	4.7
97.00	5	.9	5.6
98.00	2	.3	5.9
99.00	5	.9	6.8
100.00	2	.3	7.1
101.00	2	.3	7.5
102.00	4	.7	8.2
103.00	7	1.2	9.4
104.00	6	1.0	10.4
105.00	10	1.7	12.2
106.00	17	3.0	15.1
107.00	9	1.6	16.7
108.00	13	2.3	20.5

ตารางที่ 46 ความถี่ ร้อยละและร้อยละสะสมของคะแนนทักษะทางสังคมทั้ง 5 ด้านของนิสิต
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (ต่อ)

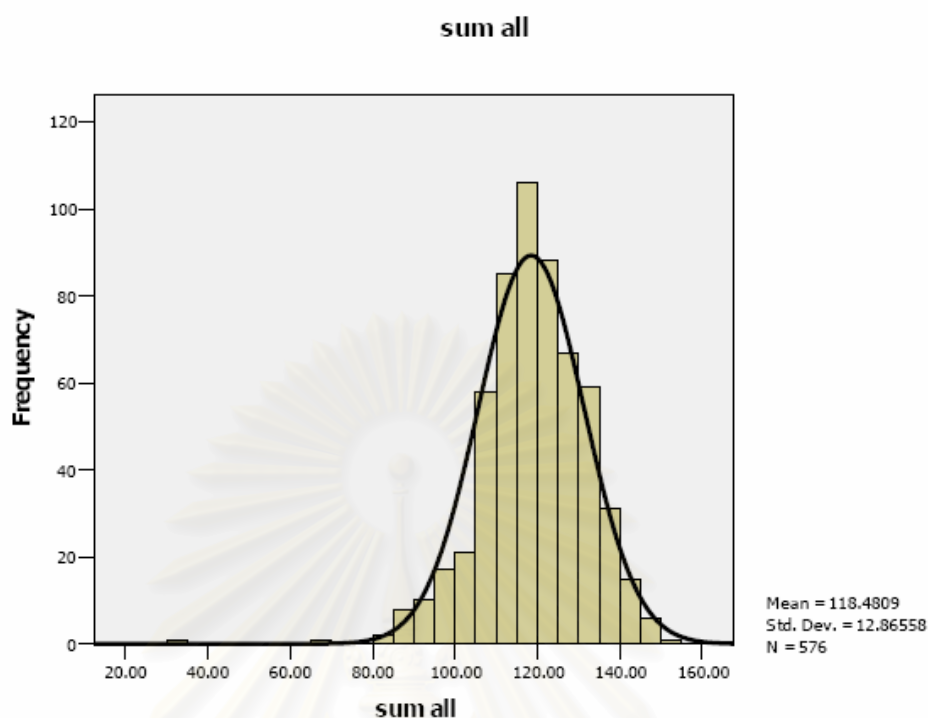
คะแนนทักษะทางสังคม	ความถี่ (คน)	ร้อยละ	ร้อยละสะสม
109.00	9	1.6	20.5
110.00	16	2.8	23.3
111.00	15	2.6	25.9
112.00	19	3.3	29.2
113.00	17	3.0	32.1
114.00	18	3.1	35.2
115.00	24	4.2	39.4
116.00	21	3.6	43.1
117.00	20	3.5	46.5
118.00	23	4.0	50.5
119.00	18	3.1	53.6
120.00	19	3.3	56.9
121.00	14	2.4	59.4
122.00	20	3.5	62.8
123.00	14	2.4	65.3
124.00	21	3.6	68.9
125.00	14	2.4	71.4
126.00	12	2.1	73.4
127.00	20	3.5	76.9
128.00	9	1.6	78.5
129.00	12	2.1	80.6
130.00	12	2.1	82.6
131.00	9	1.6	84.2
132.00	8	1.4	85.6
133.00	12	2.1	87.7
134.00	18	3.1	90.8
135.00	6	1.0	91.8
136.00	10	1.7	93.6
137.00	7	1.2	94.8
138.00	2	.3	95.1
139.00	6	1.0	96.2

ตารางที่ 46 ความถี่ ร้อยละและร้อยละสะสมของคะแนนทักษะทางสังคมทั้ง 5 ด้านของนิสิต
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (ต่อ)

คะแนนทักษะทางสังคม	ความถี่ (คน)	ร้อยละ	ร้อยละสะสม
140.00	2	.3	96.5
141.00	.4	.7	97.2
142.00	2	.3	97.6
143.00	5	.9	98.4
144.00	2	.3	98.8
145.00	3	.5	99.3
146.00	2	.3	99.7
147.00	1	.2	99.8
154.00	1	.2	100.0
รวม	576	100.00	

จากตารางที่ 46 แสดงปกติวิสัยที่ใช้ในการแปลค่าแบบอิงกลุ่มของคะแนนทักษะทางสังคมของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยตามพฤติกรรมบ่งชี้ทั้ง 5 ด้าน เท่ากับ 115

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนภูมิที่ 16 การแจกแจงคะแนนทักษะทางสังคมตามพฤติกรรมบ่งชี้ทั้ง 5 ด้านของ
นิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) = 118.48

มัธยฐาน (Median) = 118.00

ฐานนิยม (Mode) = 115.00

ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 12.86

ความเบ้ (Skewness) = -0.79

ความโค้ง (Kurtosis) = 3.75

จากแผนภูมิที่ 16 แสดงสถิติพื้นฐานของคะแนนทักษะทางสังคมทั้ง 5 ด้านของนิสิต
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พบว่า ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 118.48 ค่ามัธยฐานเท่ากับ 118.00 และฐานนิยม
เท่ากับ 115.00 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 12.86 มีค่าความเบ้เป็นลบเท่ากับ -0.79 ค่าความโค้ง
เท่ากับ 3.75

2.4.3 ปกติวิสัยของคะแนนทักษะทางสังคมของนักศึกษามหาวิทยาลัย
ขอนแก่น ในแต่ละด้าน ทั้ง 5 ด้านและโดยรวม
ดังแสดงในตารางที่ 47-52

ตารางที่ 47 ความถี่ ร้อยละและร้อยละสะสมของคะแนนทักษะทางสังคมในการติดต่อสื่อสารและ
มีมนุษยสัมพันธ์ระหว่างนิสิตนักศึกษากับนิสิตนักศึกษา ตามพฤติกรรมบ่งชี้ด้านการ
ใช้ถ้อยคำของนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น

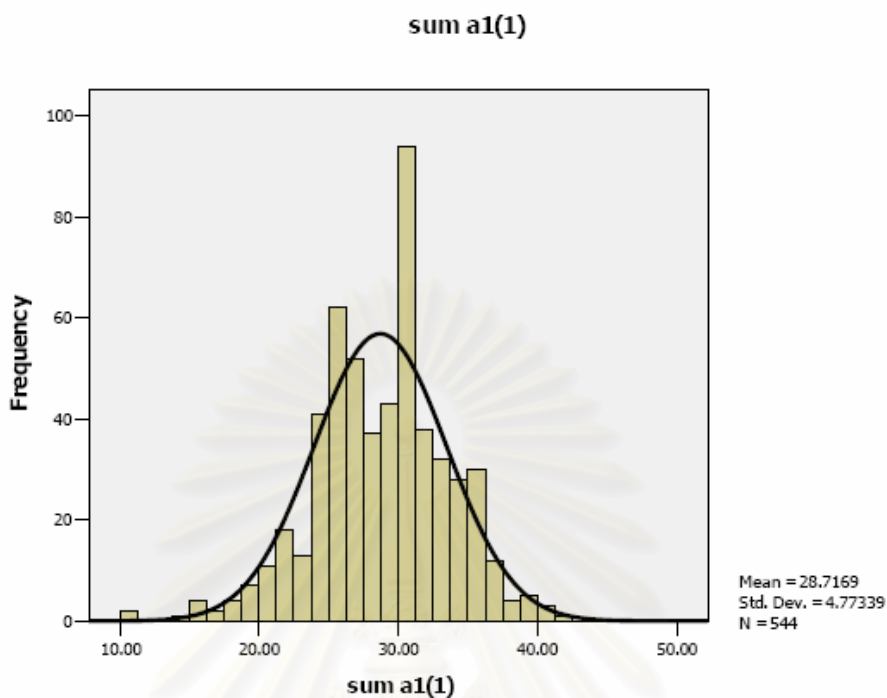
คะแนนทักษะทางสังคม	ความถี่ (คน)	ร้อยละ	ร้อยละสะสม
11.00	2	.4	.4
14.00	1	.2	.6
15.00	1	.2	.7
16.00	3	.6	1.3
17.00	2	.4	1.7
18.00	4	.7	2.4
19.00	7	1.3	3.7
20.00	4	.7	4.4
21.00	7	1.3	5.7
22.00	18	3.3	9.0
23.00	13	2.4	11.4
24.00	41	7.5	18.9
25.00	30	5.5	24.4
26.00	32	5.9	30.3
27.00	52	9.6	39.9
28.00	37	6.8	46.7
29.00	43	7.9	54.6
30.00	48	8.8	63.4
31.00	46	8.5	71.9
32.00	38	7.0	78.9
33.00	32	5.9	84.7
34.00	28	5.1	89.9
35.00	15	2.8	92.6

ตารางที่ 47 ความถี่ ร้อยละและร้อยละสะสมของคะแนนทักษะทางสังคมในการติดต่อสื่อสารและ
มีมนุษยสัมพันธ์ระหว่างนิสิตนักศึกษากับนิสิตนักศึกษา ตามพฤติกรรมบ่งชี้ด้านการใช้
ถ้อยคำของนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น (ต่อ)

คะแนนทักษะทางสังคม	ความถี่ (คน)	ร้อยละ	ร้อยละสะสม
36.00	15	2.8	95.4
37.00	12	2.2	97.6
38.00	4	.7	98.3
39.00	5	.9	99.3
40.00	2	.4	99.6
41.00	1	.2	99.8
42.00	1	.2	100.0
รวม	544	100.0	

จากตารางที่ 47 แสดงปกติวิสัยที่ใช้ในการแปลค่าแบบอิงกลุ่มของคะแนนทักษะทาง
สังคมในการติดต่อสื่อสารและมีมนุษยสัมพันธ์ระหว่างนิสิตนักศึกษากับนิสิตนักศึกษาตาม
พฤติกรรมบ่งชี้ด้านการใช้ถ้อยคำของนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น เท่ากับ 27.00

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนภูมิที่ 17 การแจกแจงคะแนนทักษะทางสังคมในการติดต่อสื่อสารและมีมนุษยสัมพันธ์ระหว่างนิสิตนักศึกษา กับนิสิตนักศึกษาตามพฤติกรรมบ่งชี้ด้านการใช้ถ้อยคำของนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น

ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) = 28.72

มัธยฐาน (Median) = 29.00

ฐานนิยม (Mode) = 27.00

ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 4.77

ความเบ้ (Skewness) = -0.30

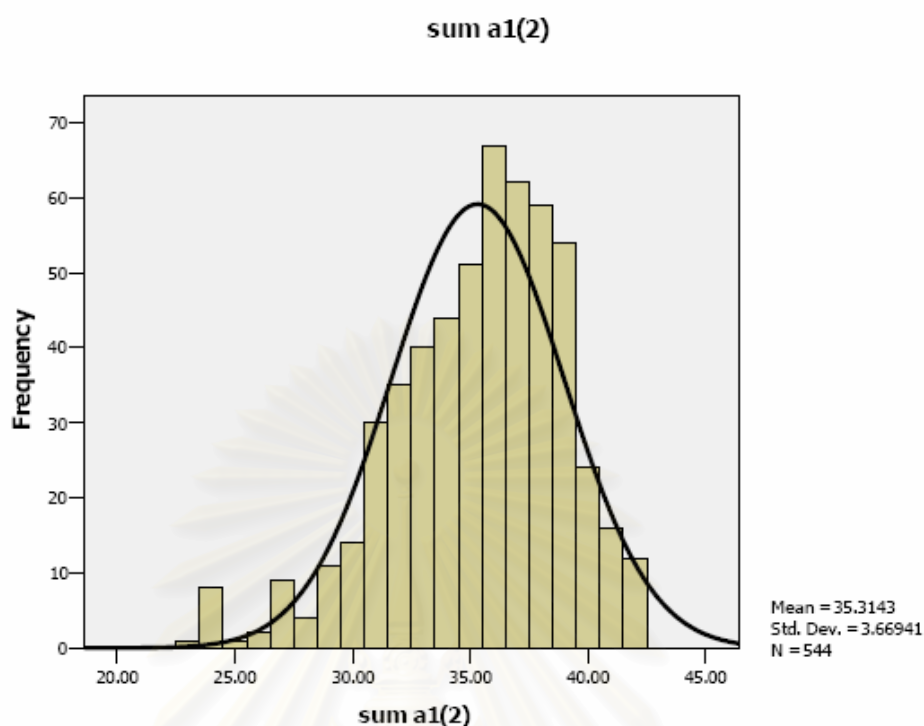
ความโค้ง (Kurtosis) = 0.46

จากแผนภูมิที่ 17 แสดงสถิติพื้นฐานของคะแนนทักษะทางสังคมในการติดต่อสื่อสารและมีมนุษยสัมพันธ์ระหว่างนิสิตนักศึกษา กับนิสิตนักศึกษาตามพฤติกรรมบ่งชี้ด้านการใช้ถ้อยคำของนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น พบว่า ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 28.72 ค่ามัธยฐานเท่ากับ 29.00 และฐานนิยมเท่ากับ 27.00 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 4.77 มีค่าความเบ้เป็นลบเล็กน้อยเท่ากับ -0.30 และค่าความโค้งเท่ากับ 0.46

ตารางที่ 48 ความถี่ ร้อยละและร้อยละสะสมของทักษะทางสังคมในการติดต่อสื่อสารและมี
 มนุษยสัมพันธ์ระหว่างนิสิตนักศึกษากับอาจารย์ ตามพฤติกรรมบ่งชี้ด้านการใช้ถ้อยคำ
 ของนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น

คะแนนทักษะทางสังคม	ความถี่ (คน)	ร้อยละ	ร้อยละสะสม
23.00	1	.2	.2
24.00	8	1.5	1.7
25.00	1	.2	1.8
26.00	2	.4	2.2
27.00	9	1.7	3.9
28.00	4	.7	4.6
29.00	11	2.0	6.6
30.00	14	2.6	9.2
31.00	30	5.5	14.7
32.00	35	6.4	21.1
33.00	40	7.4	28.5
34.00	44	8.1	36.6
35.00	51	9.4	46.0
36.00	67	12.3	58.3
37.00	62	11.4	69.7
38.00	59	10.8	80.5
39.00	54	9.9	90.4
40.00	24	4.4	94.9
41.00	16	2.9	97.8
42.00	12	2.2	100.0
รวม	544	100.0	

จากตารางที่ 48 แสดงปกติวิสัยที่ใช้ในการแปลค่าแบบอิงกลุ่มของคะแนนทักษะทาง
 สังคมในการติดต่อสื่อสารและมีมนุษยสัมพันธ์ระหว่างนิสิตนักศึกษากับอาจารย์ ตามพฤติกรรม
 บ่งชี้ ด้านการใช้ถ้อยคำของนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น เท่ากับ 36.00

แผนภูมิที่ 18 การแจกแจงคะแนนทักษะทางสังคมในการติดต่อสื่อสารและมีมนุษยสัมพันธ์ระหว่างนิสิตนักศึกษา กับอาจารย์ตามพฤติกรรมบ่งชี้ด้านการใช้ถ้อยคำของนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น

ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	= 35.31
มัธยฐาน (Median)	= 36.00
ฐานนิยม (Mode)	= 36.00
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	= 3.67
ความเบ้ (Skewness)	= -0.71
ความโค้ง (Kurtosis)	= 0.53

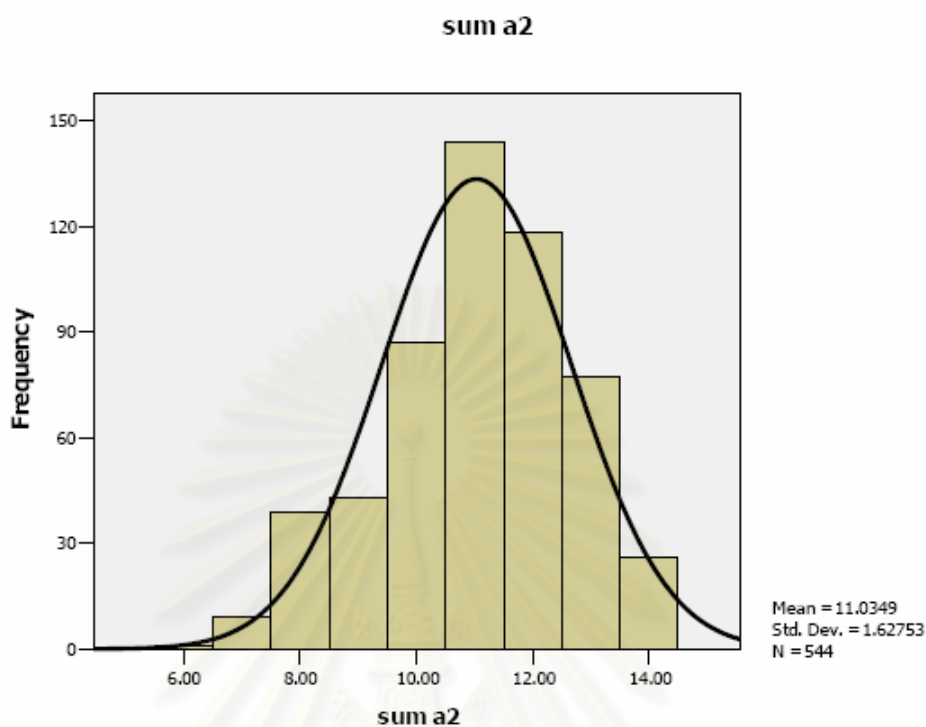
จากแผนภูมิที่ 18 แสดงสถิติพื้นฐานของคะแนนทักษะทางสังคมในการติดต่อสื่อสารและมีมนุษยสัมพันธ์ระหว่างนิสิตนักศึกษา กับอาจารย์ตามพฤติกรรมบ่งชี้ด้านการใช้ถ้อยคำของนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น พบว่า ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 35.31 ค่ามัธยฐานเท่ากับ 36.00 และฐานนิยมเท่ากับ 36.00 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 3.67 มีค่าความเบ้เป็นลบเท่ากับ -0.71 ค่าความโค้งเท่ากับ 0.53

ตารางที่ 49 ความถี่ ร้อยละและร้อยละสะสมของคะแนนทักษะทางสังคมในการติดต่อสื่อสาร และมีมนุษยสัมพันธ์ระหว่างนิสิตนักศึกษา กับนิสิตนักศึกษาและอาจารย์ตามพฤติกรรม บ่งชี้ด้านการใช้ทำทางของนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น

คะแนนทักษะทางสังคม	ความถี่ (คน)	ร้อยละ	ร้อยละสะสม
6.00	1	.2	.2
7.00	9	1.7	1.8
8.00	39	7.2	9.0
9.00	43	7.9	16.9
10.00	87	16.0	32.9
11.00	144	26.5	59.4
12.00	118	21.7	81.1
13.00	77	14.2	95.2
14.00	26	4.8	100.0
รวม	544	100.0	

จากตารางที่ 49 แสดงปกติวิสัยที่ใช้ในการแปลค่าแบบอิงกลุ่มของคะแนนทักษะทางสังคมในการติดต่อสื่อสารและมีมนุษยสัมพันธ์ระหว่างนิสิตนักศึกษา กับนิสิตนักศึกษาและอาจารย์ตามพฤติกรรมบ่งชี้ด้านการใช้ทำทางของนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น เท่ากับ 11.00

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนภูมิที่19 การแจกแจงคะแนนทักษะทางสังคมในการติดต่อสื่อสารและมีมนุษยสัมพันธ์ระหว่างนิสิตนักศึกษา กับนิสิตนักศึกษาและอาจารย์ตามพฤติกรรมบ่งชี้ด้านการใช้ทำทางของนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น

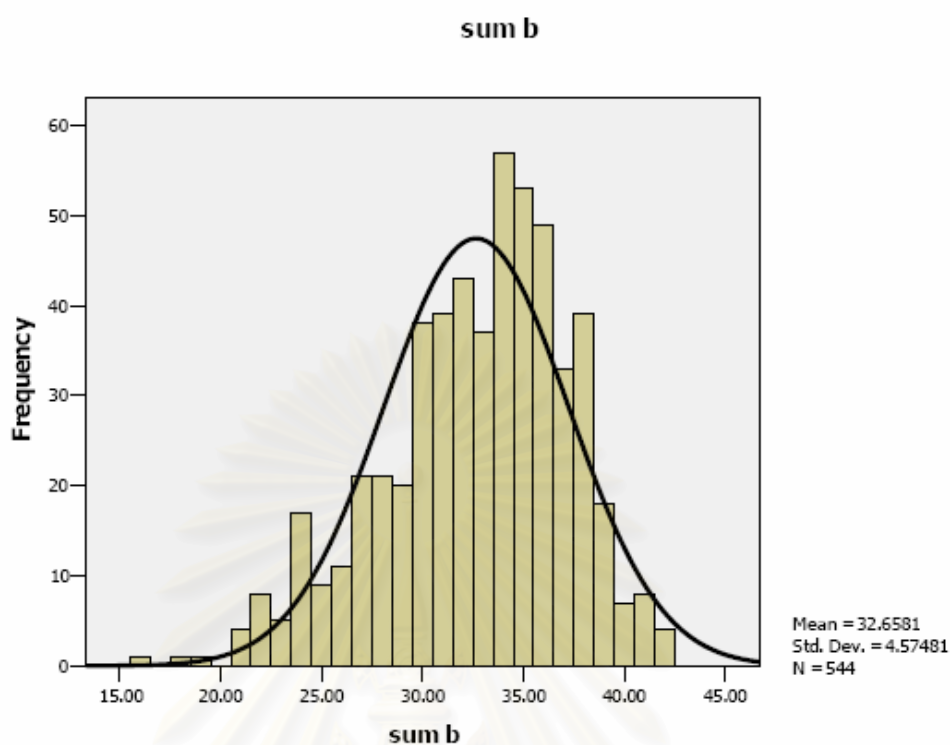
ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	= 11.03
มัธยฐาน (Median)	= 11.00
ฐานนิยม (Mode)	= 11.00
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	= 1.63
ความเบ้ (Skewness)	= -0.39
ความโด่ง (Kurtosis)	= -0.25

จากแผนภูมิที่19 แสดงสถิติพื้นฐานของคะแนนทักษะทางสังคมในการติดต่อสื่อสารและมีมนุษยสัมพันธ์ระหว่างนิสิตนักศึกษา กับนิสิตนักศึกษาและอาจารย์ตามพฤติกรรมบ่งชี้ด้านการใช้ทำทางของนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น พบว่า ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 11.03 ค่ามัธยฐานเท่ากับ 11.00 และฐานนิยมเท่ากับ 11.00 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.63 มีค่าความเบ้เป็นลบเล็กน้อยเท่ากับ -0.39 ค่าความโด่งเท่ากับ -0.25

ตารางที่ 50 ความถี่ ร้อยละและร้อยละสะสมของคะแนนทักษะทางสังคมตามพฤติกรรมบ่งชี้
ด้านลักษณะส่วนบุคคลในการทำงานกลุ่มของนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น

คะแนนทักษะทางสังคม	ความถี่ (คน)	ร้อยละ	ร้อยละสะสม
16.00	1	.2	.2
18.00	1	.2	.4
19.00	1	.2	.6
21.00	4	.7	1.3
22.00	8	1.5	2.8
23.00	5	.9	3.7
24.00	17	3.1	6.8
25.00	9	1.7	8.5
26.00	11	2.0	10.5
27.00	21	3.9	14.3
28.00	21	3.9	18.2
29.00	20	3.7	21.9
30.00	38	7.0	28.9
31.00	39	7.2	36.0
32.00	43	7.9	43.9
33.00	37	6.8	50.7
34.00	57	10.5	61.2
35.00	53	9.7	71.0
36.00	49	9.0	80.0
37.00	33	6.1	86.0
38.00	39	7.2	93.2
39.00	18	3.3	96.5
40.00	7	1.3	97.8
41.00	8	1.5	99.3
42.00	4	.7	100.0
รวม	544	100.0	

จากตารางที่ 50 แสดงปกติวิสัยที่ใช้ในการแปลค่าแบบอิงกลุ่มของคะแนนทักษะทางสังคมตามพฤติกรรมบ่งชี้ด้านลักษณะส่วนบุคคลในการทำงานกลุ่มของนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น เท่ากับ 34.00

แผนภูมิที่ 20 การแจกแจงคะแนนทักษะทางสังคมตามพฤติกรรมบ่งชี้ด้านลักษณะส่วนบุคคล
ในการทำงานกลุ่มของนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น

ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) = 32.66

มัธยฐาน (Median) = 33.00

ฐานนิยม (Mode) = 34.00

ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 4.57

ความเบ้ (Skewness) = -0.59

ความโค้ง (Kurtosis) = 0.10

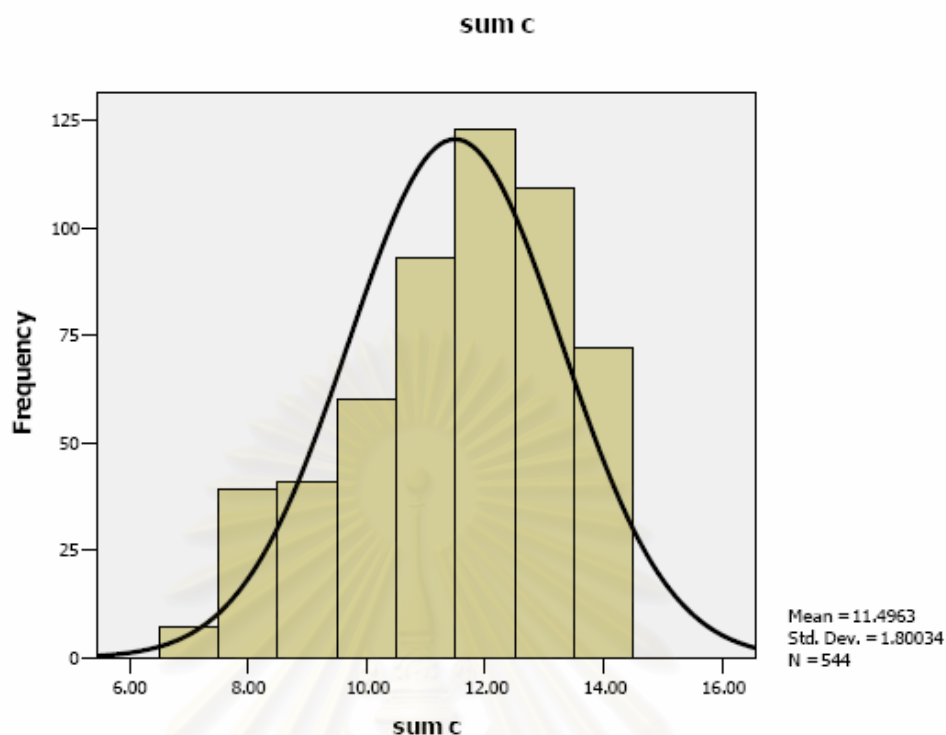
จากแผนภูมิที่ 20 แสดงสถิติพื้นฐานของคะแนนทักษะทางสังคมตามพฤติกรรมบ่งชี้ด้านลักษณะส่วนบุคคลในการทำงานกลุ่มของนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น พบว่าค่าเฉลี่ยเท่ากับ 32.66 ค่ามัธยฐานเท่ากับ 33.00 และฐานนิยมเท่ากับ 34.00 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 4.57 มีค่าความเบ้เป็นลบเล็กน้อยเท่ากับ -0.59 ค่าความโค้งเท่ากับ 0.10

ตารางที่ 51 ความถี่ ร้อยละและร้อยละสะสมของคะแนนทักษะทางสังคมตามพฤติกรรมบ่งชี้
ด้านความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่นของนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น

คะแนนทักษะทางสังคม	ความถี่ (คน)	ร้อยละ	ร้อยละสะสม
7.00	7	1.3	1.3
8.00	39	7.2	8.5
9.00	41	7.5	16.0
10.00	60	11.0	27.0
11.00	93	17.1	44.1
12.00	123	22.6	66.7
13.00	109	20.0	86.8
14.00	72	13.2	100.0
รวม	544	100.0	

จากตารางที่ 51 แสดงปกติวิสัยที่ใช้ในการแปลค่าแบบอิงกลุ่มของคะแนนทักษะทางสังคมตามพฤติกรรมบ่งชี้ด้านความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่นของนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น เท่ากับ 12.00

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนภูมิที่ 21 การแจกแจงคะแนนทักษะทางสังคมตามพฤติกรรมบ่งชี้ด้านความรับผิดชอบ
ต่อตนเองและผู้อื่นของนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น

ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	= 11.50
มัธยฐาน (Median)	= 12.00
ฐานนิยม (Mode)	= 12.00
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	= 1.80
ความเบ้ (Skewness)	= -0.52
ความโด่ง (Kurtosis)	= -0.54

จากแผนภูมิที่ 21 แสดงสถิติพื้นฐานของคะแนนทักษะทางสังคมตามพฤติกรรมบ่งชี้ด้าน
ความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่นของนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น พบว่า ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 11.50
ค่ามัธยฐานเท่ากับ 12.00 และฐานนิยมเท่ากับ 12.00 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.81
มีค่าความเบ้เป็นลบเล็กน้อยเท่ากับ -0.52 ค่าความโด่งเท่ากับ -0.54

ตารางที่ 52 ความถี่ ร้อยละและร้อยละสะสมของคะแนนทักษะทางสังคมของนักศึกษา
มหาวิทยาลัยขอนแก่นโดยรวม

คะแนนทักษะทางสังคม	ความถี่ (คน)	ร้อยละ	ร้อยละสะสม
71.00	1	.2	.2
79.00	1	.2	.4
82.00	1	.2	.6
83.00	3	.6	1.1
84.00	1	.2	1.3
86.00	1	.2	1.5
87.00	4	.7	2.2
88.00	6	1.1	3.3
90.00	1	.2	3.5
91.00	1	.2	3.7
92.00	3	.6	4.2
93.00	3	.6	4.8
94.00	5	.9	5.7
95.00	3	.6	6.3
96.00	3	.6	6.8
97.00	2	.4	7.2
98.00	2	.4	7.5
99.00	8	1.5	9.0
100.00	2	.4	9.4
101.00	5	.9	10.3
102.00	6	1.1	11.4
103.00	6	1.1	12.5
104.00	8	1.5	14.0
105.00	10	1.8	15.8
106.00	4	.7	16.5
107.00	13	2.4	18.9
108.00	9	1.7	20.6
109.00	6	1.1	21.7

ตารางที่ 52 ความถี่ ร้อยละและร้อยละสะสมของคะแนนทักษะทางสังคมของนักศึกษา
มหาวิทยาลัยขอนแก่นโดยรวม (ต่อ)

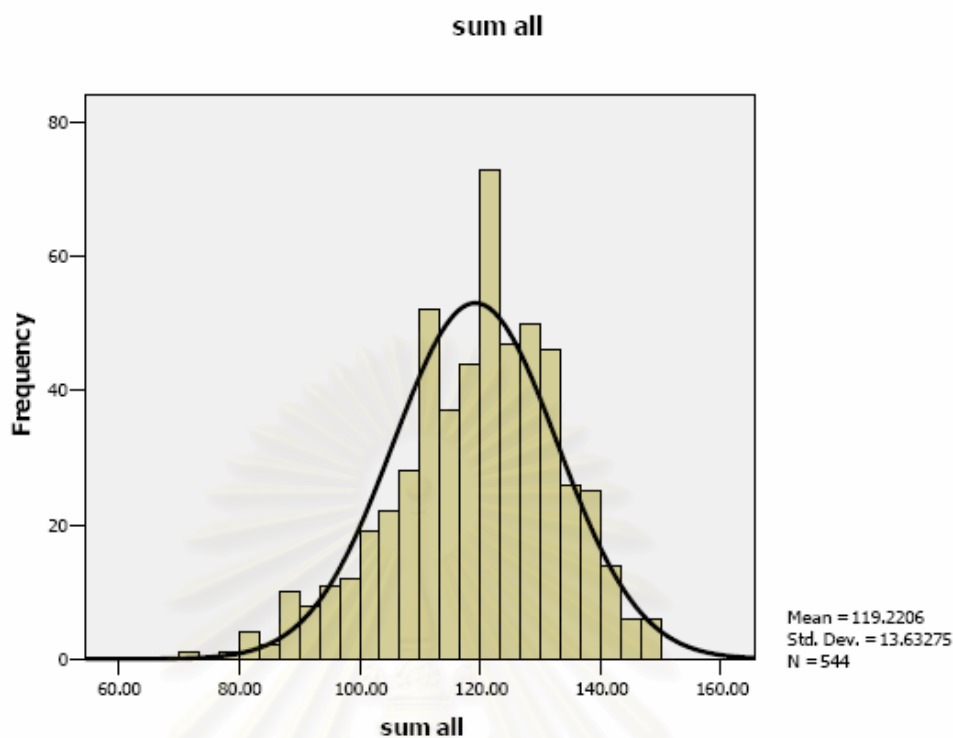
คะแนนทักษะทางสังคม	ความถี่ (คน)	ร้อยละ	ร้อยละสะสม
110.00	16	2.9	24.6
111.00	13	2.4	27.0
112.00	15	2.8	29.8
113.00	8	1.5	31.3
114.00	12	2.2	33.5
115.00	17	3.1	36.6
116.00	8	1.5	38.1
117.00	18	3.3	41.4
118.00	6	1.1	42.5
119.00	20	3.7	46.1
120.00	16	2.9	49.1
121.00	12	2.2	51.3
122.00	19	3.5	54.8
123.00	26	4.8	59.6
124.00	19	3.5	63.1
125.00	12	2.2	65.3
126.00	16	2.9	68.2
127.00	20	3.7	71.9
128.00	20	3.7	75.6
129.00	10	1.8	77.4
130.00	14	2.6	80.0
131.00	12	2.2	82.2
132.00	11	2.0	84.2
133.00	9	1.7	85.8
134.00	10	1.8	87.7
135.00	8	1.5	89.2
136.00	8	1.5	90.6
137.00	12	2.2	92.8
138.00	8	1.5	94.3
139.00	5	.9	95.2

ตารางที่ 52 ความถี่ ร้อยละและร้อยละสะสมของคะแนนทักษะทางสังคมของนักศึกษา
มหาวิทยาลัยขอนแก่นโดยรวม (ต่อ)

คะแนนทักษะทางสังคม	ความถี่ (คน)	ร้อยละ	ร้อยละสะสม
140.00	4	.7	96.0
141.00	8	1.5	97.4
142.00	1	.2	97.6
143.00	1	.2	97.8
144.00	1	.2	98.0
145.00	1	.2	98.2
146.00	4	.7	98.9
148.00	4	.7	99.6
149.00	2	.4	100.00
รวม	544	100.00	

จากตารางที่ 52 แสดงปกติวิสัยที่ใช้ในการแปลค่าแบบอิงกลุ่มของคะแนนทักษะทางสังคมของนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่นตามพฤติกรรมบ่งชี้ทั้ง 5 ด้าน เท่ากับ 123

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนภูมิที่ 22 การแจกแจงคะแนนทักษะทางสังคมตามพฤติกรรมบ่งชี้ทั้ง 5 ด้านของนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น

ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	=	119.22
มัธยฐาน (Medium)	=	121.00
ฐานนิยม (Mode)	=	123.00
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	=	13.63
ความเบ้ (Skew ness)	=	-0.47
ความโค้ง (Kurtosis)	=	0.12

จากแผนภูมิที่ 22 แสดงสถิติพื้นฐานของคะแนนทักษะทางสังคมทั้ง 5 ด้านของนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น พบว่า ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 119.22 ค่ามัธยฐานเท่ากับ 121.00 และฐานนิยมเท่ากับ 123.00 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 13.63 มีค่าความเบ้เป็นลบเล็กน้อยเท่ากับ -0.47 ค่าความโค้งเท่ากับ 0.12

2.4.4 การเทียบค่าฐานนิยมกับตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์

จากการนำมาตรวจวัดทักษะทางสังคมไปใช้สำรวจนิสิตนักศึกษาในกลุ่มตัวอย่าง ทั้งสองมหาวิทยาลัย จำนวน 1,120 คน ในการวิเคราะห์หาค่าปกติวิสัยนั้น สามารถพิจารณาได้จาก คะแนนเฉลี่ย หรือมัธยฐาน หรือฐานนิยมของคะแนนทักษะทางสังคม ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ได้ เลือกใช้ค่าฐานนิยม เนื่องจากต้องการเกณฑ์กลางของกลุ่มตัวอย่างนิสิตนักศึกษาสำหรับให้สมาชิก ในกลุ่มได้ปฏิบัติตาม ทั้งในระดับประเทศ ระดับกรุงเทพมหานคร และระดับภูมิภาค ดังแสดงใน ตารางที่ 53

ตารางที่ 53 การแจกแจงคะแนนทักษะทางสังคม จำแนกตามระดับปกติวิสัย

การแจกแจง คะแนนทักษะทางสังคม	ปกติวิสัย		
	ระดับประเทศ	ระดับกรุงเทพฯ	ระดับภูมิภาค
คะแนนเฉลี่ย	184.84	118.48	119.22
มัธยฐาน	119.50	118.00	121.00
ฐานนิยม	115.00	115.00	123.00
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	13.24	12.86	13.63
ความเบ้	-0.62	-0.79	-0.47
ความโด่ง	1.79	3.74	0.12

จากตารางที่ 53 เมื่อพิจารณาค่าฐานนิยม พบว่า ปกติวิสัยระดับประเทศและระดับ กรุงเทพมหานคร เท่ากับ 115 ส่วนปกติวิสัยระดับภูมิภาค เท่ากับ 123

นอกจากนี้จะได้นำเสนอการเทียบค่าฐานนิยมดังกล่าวข้างต้นกับตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ ของคะแนนทักษะทางสังคมด้วย เพื่อให้ทราบว่า มีกลุ่มนิสิตนักศึกษากี่เปอร์เซ็นต์ที่ต่ำกว่าหรือ เท่ากับ และกี่เปอร์เซ็นต์ที่สูงกว่าค่านั้น ดังแสดงในตารางที่ 54

ตารางที่ 54 การเทียบค่านิยามกับตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ของคะแนนทักษะทางสังคมของนิสิต
นักศึกษา จำแนกตามพฤติกรรมบ่งชี้และระดับปกติวิสัย

พฤติกรรมบ่งชี้	ระดับประเทศ		ระดับกรุงเทพมหานคร		ระดับภูมิภาค	
	ค่าฐาน นิยาม	เปอร์เซ็นต์ ไทล์	ค่าฐาน นิยาม	เปอร์เซ็นต์ ไทล์	ค่าฐาน นิยาม	เปอร์เซ็นต์ ไทล์
ด้านการใช้ถ้อยคำ(ระหว่างนิสิต นักศึกษากับนิสิตนักศึกษา)	27	39.4	28	48.3	27	39.9
ด้านการใช้ถ้อยคำ(ระหว่างนิสิต นักศึกษากับอาจารย์)	36	62.7	34	44.6	36	58.3
ด้านการใช้ท่าทาง(ระหว่างนิสิต นักศึกษากับนิสิตนักศึกษากับ อาจารย์)	11	62.8	11	66.0	11	59.4
ด้านลักษณะส่วนบุคคล ในการทำงานกลุ่ม	34	61.6	32	43.4	34	61.2
ด้านความรับผิดชอบต่อตนเอง และผู้อื่น	12	69.8	11	50.5	12	66.7
รวม	115	38.0	115	39.4	123	59.6

จากตารางที่ 54 แสดงการเทียบค่านิยามทักษะทางสังคมของนิสิตนักศึกษาในแต่ละด้าน
ทั้ง 5 ด้านและโดยรวมกับตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ โดยการแปลค่าแบบอิงกลุ่มในระดับประเทศ
ระดับกรุงเทพมหานคร และระดับภูมิภาค พบว่า ปกติวิสัยระดับประเทศเท่ากับ 115 ตรงกับตำแหน่ง
เปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 38.0 ส่วนปกติวิสัยระดับกรุงเทพมหานครเท่ากับ 115 ตรงกับตำแหน่ง
เปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 39.4 และปกติวิสัยระดับภูมิภาคเท่ากับ 123 ตรงกับตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 59.6

เมื่อพิจารณาจำแนกตามพฤติกรรมบ่งชี้รายด้าน พบว่า

ทักษะทางสังคมในการติดต่อสื่อสารและมีมนุษยสัมพันธ์นิสิตนักศึกษาตามพฤติกรรมบ่งชี้
ด้านการใช้ถ้อยคำ

ปกติวิสัยระดับประเทศ เท่ากับ 27 ตรงกับตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 39.4

ปกติวิสัยระดับกรุงเทพมหานครเท่ากับ 28 ตรงกับตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 48.3

ปกติวิสัยระดับภูมิภาค เท่ากับ 27 ตรงกับตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 39.9

ทักษะทางสังคมในการติดต่อสื่อสารและมีมนุษยสัมพันธ์ระหว่างนิสิตนักศึกษา กับอาจารย์
ตามพฤติกรรมบ่งชี้ด้านการใช้ถ้อยคำ

ปกติวิสัยระดับประเทศเท่ากับ 36 ตรงกับตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 62.7

ปกติวิสัยระดับกรุงเทพมหานครเท่ากับ 34 ตรงกับตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 44.6

ปกติวิสัยระดับภูมิภาคเท่ากับ 36 ตรงกับตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 58.3

ทักษะทางสังคมในการติดต่อสื่อสารและมีมนุษยสัมพันธ์ระหว่างนิสิตนักศึกษา กับนิสิต
นักศึกษาและอาจารย์ตามพฤติกรรมบ่งชี้ด้านการใช้ท่าทาง

ปกติวิสัยระดับประเทศเท่ากับ 11 ตรงกับตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 62.8

ปกติวิสัยระดับกรุงเทพมหานครเท่ากับ 11 ตรงกับตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 66.0

ปกติวิสัยระดับภูมิภาคเท่ากับ 11 ตรงกับตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 59.4

ทักษะทางสังคมตามพฤติกรรมบ่งชี้ด้านลักษณะส่วนบุคคลในการทำงานกลุ่ม

ปกติวิสัยระดับประเทศเท่ากับ 34 ตรงกับตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 61.6

ปกติวิสัยระดับกรุงเทพมหานครเท่ากับ 32 ตรงกับตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 43.4

ปกติวิสัยระดับภูมิภาคเท่ากับ 34 ตรงกับตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 61.2

ทักษะทางสังคมตามพฤติกรรมบ่งชี้ด้านความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น

ปกติวิสัยระดับประเทศเท่ากับ 12 ตรงกับตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 69.8

ปกติวิสัยระดับกรุงเทพมหานครเท่ากับ 11 ตรงกับตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 50.5

ปกติวิสัยระดับภูมิภาคเท่ากับ 12 ตรงกับตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 66.7

2.4.5 ปกติวิสัยและอันดับที่ของคะแนนทักษะทางสังคมของกลุ่มตัวอย่าง

นิสิตนักศึกษาทั้งหมด

ปกติวิสัยและอันดับที่ของคะแนนทักษะทางสังคมของกลุ่มตัวอย่างนิสิต
นักศึกษาทั้งหมดในคณะวิชาต่างๆ ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยและมหาวิทยาลัยขอนแก่น
ดังแสดงในตารางที่ 55

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 55 ปกติวิสัยและอันดับที่ของคะแนนทักษะทางสังคมของกลุ่มตัวอย่างนิสิตนักศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำแนกตามพฤติกรรมบ่งชี้ คณะวิชาและมหาวิทยาลัย

คณะวิชา / มหาวิทยาลัย	ทักษะ 5 ด้าน		คณะวิชา / มหาวิทยาลัย	a1(1)		คณะวิชา / มหาวิทยาลัย	a1(2)		คณะวิชา / มหาวิทยาลัย	a2		คณะวิชา / มหาวิทยาลัย	b		คณะวิชา / มหาวิทยาลัย	c	
	ปกติวิสัยระดับประเทศ 11			ปกติวิสัยระดับประเทศ 27			ปกติวิสัยระดับประเทศ 34			ปกติวิสัยระดับประเทศ 11			ปกติวิสัยระดับประเทศ 34			ปกติวิสัยระดับประเทศ 12	
	ปกติวิสัย	อันดับ		ปกติวิสัย	อันดับ		ปกติวิสัย	อันดับ		ปกติวิสัย	อันดับ		ปกติวิสัย	อันดับ		ปกติวิสัย	อันดับ
พยาบาลศาสตร์ ขอนแก่น	141	1	ศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาฯ	33	1	วิทยาการจัดการ ขอนแก่น	39	1	พยาบาลศาสตร์ ขอนแก่น	13	1	สหเวชศาสตร์ จุฬาฯ	39	1	วิศวกรรมศาสตร์ ขอนแก่น	14	1
เกษตรศาสตร์ ขอนแก่น	137	2	ทันตแพทยศาสตร์ ขอนแก่น	32	2	เภสัชศาสตร์ จุฬาฯ	38	2	ศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาฯ	13	1	พยาบาลศาสตร์ ขอนแก่น	38	2	ศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาฯ	14	1
ศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาฯ	134	3	พยาบาลศาสตร์ ขอนแก่น	32	2	เทคนิคการแพทย์ ขอนแก่น	38	2	แพทยศาสตร์ จุฬาฯ	13	1	ศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาฯ	37	3	เภสัชศาสตร์ ขอนแก่น	13	3
วิศวกรรมศาสตร์ ขอนแก่น	127	4	สำนักวิชาวิทยาศาสตร์ฯ จุฬาฯ	32	2	วิศวกรรมศาสตร์ จุฬาฯ	38	2	เทคนิคการแพทย์ ขอนแก่น	12	4	แพทยศาสตร์ ขอนแก่น	36	4	เทคนิคการแพทย์ ขอนแก่น	13	3
ศึกษาศาสตร์ ขอนแก่น	127	4	วิทยาศาสตร์ จุฬาฯ	32	2	เกษตรศาสตร์ ขอนแก่น	38	2	เทคโนโลยี ขอนแก่น	12	4	ทันตแพทยศาสตร์ ขอนแก่น	36	4	สาธารณสุขศาสตร์ ขอนแก่น	13	3
ทันตแพทยศาสตร์ ขอนแก่น	126	6	สหเวชศาสตร์ จุฬาฯ	31	6	ศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาฯ	38	2	เศรษฐศาสตร์ จุฬาฯ	12	4	สัตวแพทยศาสตร์ จุฬาฯ	36	4	วิทยาศาสตร์ ขอนแก่น	13	3
จิตวิทยา จุฬาฯ	126	6	เกษตรศาสตร์ ขอนแก่น	31	6	นิติศาสตร์ จุฬาฯ	38	2	รัฐศาสตร์ จุฬาฯ	12	4	วิทยาศาสตร์ ขอนแก่น	36	4	แพทยศาสตร์ จุฬาฯ	12	7
ครุศาสตร์ จุฬาฯ	124	8	ทันตแพทยศาสตร์ จุฬาฯ	30	8	ศึกษาศาสตร์ ขอนแก่น	38	2	ครุศาสตร์ จุฬาฯ	12	4	ครุศาสตร์ จุฬาฯ	36	4	แพทยศาสตร์ ขอนแก่น	12	7
วิทยาการจัดการ ขอนแก่น	123	9	เภสัชศาสตร์ ขอนแก่น	30	8	ทันตแพทยศาสตร์ ขอนแก่น	37	9	มนุษยศาสตร์ฯ ขอนแก่น	12	4	วิทยาศาสตร์ จุฬาฯ	35	9	ทันตแพทยศาสตร์ ขอนแก่น	12	7
มนุษยศาสตร์ฯ ขอนแก่น	123	9	สาธารณสุขศาสตร์ ขอนแก่น	30	8	สาธารณสุขศาสตร์ ขอนแก่น	37	9	แพทยศาสตร์ ขอนแก่น	11	10	เกษตรศาสตร์ ขอนแก่น	35	9	สหเวชศาสตร์ จุฬาฯ	12	7
สัตวแพทยศาสตร์ จุฬาฯ	122	11	จิตวิทยา จุฬาฯ	30	8	รัฐศาสตร์ จุฬาฯ	37	9	ทันตแพทยศาสตร์ จุฬาฯ	11	10	วิทยาการจัดการ ขอนแก่น	35	9	พยาบาลศาสตร์ ขอนแก่น	12	7
เทคนิคการแพทย์ ขอนแก่น	122	11	วิศวกรรมศาสตร์ จุฬาฯ	30	8	พยาบาลศาสตร์ ขอนแก่น	36	12	ทันตแพทยศาสตร์ ขอนแก่น	11	10	รัฐศาสตร์ จุฬาฯ	35	9	จิตวิทยา จุฬาฯ	12	7
สาธารณสุขศาสตร์ ขอนแก่น	120	13	นิติศาสตร์ จุฬาฯ	30	8	สถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาฯ	36	12	เภสัชศาสตร์ ขอนแก่น	11	10	ศึกษาศาสตร์ ขอนแก่น	35	9	เกษตรศาสตร์ ขอนแก่น	12	7
วิทยาศาสตร์ ขอนแก่น	120	13	มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	30	8	สถาปัตยกรรมศาสตร์ ขอนแก่น	36	12	สหเวชศาสตร์ จุฬาฯ	11	10	มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	35	9	สถาปัตยกรรมศาสตร์ ขอนแก่น	12	7
อักษรศาสตร์ จุฬาฯ	120	13	แพทยศาสตร์ ขอนแก่น	29	15	เศรษฐศาสตร์ จุฬาฯ	36	12	สาธารณสุขศาสตร์ ขอนแก่น	11	10	วิศวกรรมศาสตร์ ขอนแก่น	34	15	ศิลปกรรมศาสตร์ ขอนแก่น	12	7
แพทยศาสตร์ ขอนแก่น	119	16	สัตวแพทยศาสตร์ จุฬาฯ	29	15	สัตวแพทยศาสตร์ ขอนแก่น	35	16	สำนักวิชาวิทยาศาสตร์ฯ จุฬาฯ	11	10	พาณิชย์ศาสตร์และการบัญชี	34	15	วิทยาการจัดการ ขอนแก่น	12	7
ทันตแพทยศาสตร์ จุฬาฯ	118	17	เทคนิคการแพทย์ ขอนแก่น	29	15	วิทยาศาสตร์ ขอนแก่น	35	16	จิตวิทยา จุฬาฯ	11	10	สัตวแพทยศาสตร์ ขอนแก่น	33	17	ครุศาสตร์ จุฬาฯ	12	7
รัฐศาสตร์ จุฬาฯ	118	17	เศรษฐศาสตร์ จุฬาฯ	29	15	วิศวกรรมศาสตร์ ขอนแก่น	35	16	วิทยาศาสตร์ จุฬาฯ	11	10	เทคนิคการแพทย์ ขอนแก่น	33	17	ศึกษาศาสตร์ ขอนแก่น	12	7
เภสัชศาสตร์ จุฬาฯ	117	19	ครุศาสตร์ จุฬาฯ	29	15	อักษรศาสตร์ จุฬาฯ	35	16	วิทยาศาสตร์ ขอนแก่น	11	10	สำนักวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา	33	17	ทันตแพทยศาสตร์ จุฬาฯ	11	19
สหเวชศาสตร์ จุฬาฯ	117	19	เภสัชศาสตร์ จุฬาฯ	28	20	พาณิชย์ศาสตร์ฯ จุฬาฯ	35	16	วิศวกรรมศาสตร์ จุฬาฯ	11	10	ทันตแพทยศาสตร์ จุฬาฯ	32	20	เภสัชศาสตร์ จุฬาฯ	11	19
แพทยศาสตร์ จุฬาฯ	116	21	สถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาฯ	28	20	แพทยศาสตร์ จุฬาฯ	34	21	วิศวกรรมศาสตร์ ขอนแก่น	11	10	เภสัชศาสตร์ จุฬาฯ	32	20	สัตวแพทยศาสตร์ จุฬาฯ	11	19
เภสัชศาสตร์ ขอนแก่น	116	21	สถาปัตยกรรมศาสตร์ ขอนแก่น	28	20	แพทยศาสตร์ ขอนแก่น	34	21	เกษตรศาสตร์ ขอนแก่น	11	10	สาธารณสุขศาสตร์ ขอนแก่น	32	20	สำนักวิชาวิทยาศาสตร์ฯ จุฬาฯ	11	19
วิทยาศาสตร์ จุฬาฯ	116	21	อักษรศาสตร์ จุฬาฯ	28	20	สหเวชศาสตร์ จุฬาฯ	34	21	สถาปัตยกรรมศาสตร์ ขอนแก่น	11	10	อักษรศาสตร์ จุฬาฯ	32	20	วิทยาศาสตร์ จุฬาฯ	11	19
สำนักวิชาวิทยาศาสตร์ฯ จุฬาฯ	115	24	แพทยศาสตร์ จุฬาฯ	27	24	สำนักวิชาวิทยาศาสตร์ฯ จุฬาฯ	34	21	นิติศาสตร์ จุฬาฯ	11	10	เภสัชศาสตร์ ขอนแก่น	31	24	วิศวกรรมศาสตร์ จุฬาฯ	11	19
เศรษฐศาสตร์ จุฬาฯ	115	24	สัตวแพทยศาสตร์ ขอนแก่น	27	24	จิตวิทยา จุฬาฯ	34	21	ศึกษาศาสตร์ ขอนแก่น	11	10	จิตวิทยา จุฬาฯ	31	24	อักษรศาสตร์ จุฬาฯ	11	19
สถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาฯ	114	26	วิศวกรรมศาสตร์ ขอนแก่น	27	24	วิทยาศาสตร์ จุฬาฯ	34	21	เภสัชศาสตร์ จุฬาฯ	10	26	วิศวกรรมศาสตร์ จุฬาฯ	31	24	เศรษฐศาสตร์ จุฬาฯ	11	19
พาณิชย์ศาสตร์ฯ จุฬาฯ	113	27	วิทยาการจัดการ ขอนแก่น	27	24	ศิลปกรรมศาสตร์ ขอนแก่น	34	21	สัตวแพทยศาสตร์ จุฬาฯ	10	26	เศรษฐศาสตร์ จุฬาฯ	31	24	พาณิชย์ศาสตร์ฯ จุฬาฯ	11	19
นิเทศศาสตร์ จุฬาฯ	112	28	รัฐศาสตร์ จุฬาฯ	27	24	ครุศาสตร์ จุฬาฯ	34	21	สัตวแพทยศาสตร์ ขอนแก่น	10	26	นิติศาสตร์ จุฬาฯ	31	24	นิติศาสตร์ จุฬาฯ	11	19
วิศวะกรรมศาสตร์ จุฬาฯ	110	29	ศึกษาศาสตร์ ขอนแก่น	27	24	เภสัชศาสตร์ ขอนแก่น	33	29	สถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาฯ	10	26	สถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาฯ	30	29	นิเทศศาสตร์ จุฬาฯ	11	19
สัตวแพทยศาสตร์ ขอนแก่น	108	30	วิทยาศาสตร์ ขอนแก่น	26	30	นิติศาสตร์ จุฬาฯ	33	29	อักษรศาสตร์ จุฬาฯ	10	26	สถาปัตยกรรมศาสตร์ ขอนแก่น	30	29	มนุษยศาสตร์ฯ ขอนแก่น	11	19
นิติศาสตร์ จุฬาฯ	108	30	เทคโนโลยี ขอนแก่น	26	30	สัตวแพทยศาสตร์ จุฬาฯ	32	31	พาณิชย์ศาสตร์ฯ จุฬาฯ	10	26	นิเทศศาสตร์ จุฬาฯ	30	29	สัตวแพทยศาสตร์ ขอนแก่น	10	31
ศิลปกรรมศาสตร์ ขอนแก่น	107	32	ศิลปกรรมศาสตร์ ขอนแก่น	25	32	มนุษยศาสตร์ฯ ขอนแก่น	32	31	วิทยาการจัดการ ขอนแก่น	10	26	ศิลปกรรมศาสตร์ ขอนแก่น	29	32	เทคโนโลยี ขอนแก่น	10	31
สถาปัตยกรรมศาสตร์ ขอนแก่น	104	33	พาณิชย์ศาสตร์ฯ จุฬาฯ	25	32	เทคโนโลยี ขอนแก่น	31	33	นิติศาสตร์ จุฬาฯ	10	26	แพทยศาสตร์ จุฬาฯ	28	32	สถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาฯ	10	31
เทคโนโลยี ขอนแก่น	99	34	นิเทศศาสตร์ จุฬาฯ	24	34	ทันตแพทยศาสตร์ จุฬาฯ	24	34	ศิลปกรรมศาสตร์ ขอนแก่น	9	34	เทคโนโลยี ขอนแก่น	27	34	รัฐศาสตร์ จุฬาฯ	10	31
นิติศาสตร์ ขอนแก่น	88	35	นิติศาสตร์ ขอนแก่น	24	34	นิติศาสตร์ ขอนแก่น	24	34	นิติศาสตร์ ขอนแก่น	8	35	นิติศาสตร์ ขอนแก่น	24	35	นิติศาสตร์ ขอนแก่น	8	35

จากตารางที่ 55 แสดงปกตวิสัยระดับประเทศ เท่ากับ 27 เมื่อพิจารณาเทียบกับปกตวิสัยตาม
 พฤติกรรมบ่งชี้รายด้าน 5 ด้าน พบว่า คณะวิชาที่มีปกตวิสัยสูงสุดเป็นอันดับที่ 1 ได้แก่ ด้าน a1(1)
 การติดต่อสื่อสารและมีมนุษยสัมพันธ์ระหว่างนิสิตนักศึกษา กับนิสิตนักศึกษาตามพฤติกรรมบ่งชี้
 การใช้ถ้อยคำคือคณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (ปกตวิสัย = 33) ด้าน a1(2) การ
 ติดต่อสื่อสารและมีมนุษยสัมพันธ์ระหว่างนิสิตนักศึกษา กับอาจารย์ตามพฤติกรรมบ่งชี้การใช้ถ้อยคำ
 คือคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น (ปกตวิสัย = 39) ด้าน a2 การติดต่อสื่อสารและมี
 มนุษยสัมพันธ์ระหว่างนิสิตนักศึกษา กับนิสิตนักศึกษาและอาจารย์ตามพฤติกรรมบ่งชี้การใช้ท่าทาง
 คือ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น (ปกตวิสัย = 13) ด้าน b ลักษณะส่วนบุคคลในการ
 ทำงานกลุ่มคือคณะสหเวชศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (ปกตวิสัย = 39) ด้าน c ความรับผิดชอบ
 ต่อตนเองและผู้อื่นคือคณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น (ปกตวิสัย = 14)

ทั้ง 5 คณะวิชาที่มีปกตวิสัยสูงสุดของทักษะทางสังคมตามพฤติกรรมบ่งชี้แต่ละด้าน จึง
 นับเป็นแนวปฏิบัติที่ดี (Best Practice) ของแต่ละด้าน ซึ่งจะได้นำจุดเด่นของการจัดกิจกรรม/
 โครงการที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาทักษะทางสังคมของนิสิตศึกษามหาวิเคราะห์ เพื่อใช้เป็นข้อมูล
 พื้นฐานในการร่างรูปแบบการพัฒนาทักษะทางสังคมสำหรับนิสิตนักศึกษาต่อไป

จากการนำค่าฐานนิยมในแต่ละคณะวิชาและมหาวิทยาลัยมาเปรียบเทียบด้วยวิธีการจัด
 อันดับค่าฐานนิยม โดยจำแนกตามพฤติกรรมบ่งชี้ในแต่ละด้าน 5 ด้านและโดยรวม พบว่า มีกลุ่ม
 สาขาวิชาและคณะวิชาของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยและนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่นที่มี
 ปกตวิสัยต่ำกว่าปกตวิสัยระดับประเทศ ดังแสดงในตารางที่ 56-60

สถาบันวิทยบริการ
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 56 ปกติวิสัยทักษะทางสังคมในการติดต่อสื่อสารและมีมนุษยสัมพันธ์ระหว่างนิสิต นักศึกษากับนิสิตนักศึกษาตามพฤติกรรมบ่งชี้ด้านการใช้ถ้อยคำที่ต่ำกว่าปกติวิสัย ระดับประเทศ จำแนกตามกลุ่มสาขาวิชา คณะวิชาและมหาวิทยาลัย

กลุ่มสาขาวิชา	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย		มหาวิทยาลัยขอนแก่น		ปกติวิสัย ระดับประเทศ ด้าน a1(1)
	คณะวิชา	ปกติวิสัย	คณะวิชา	ปกติวิสัย	
วิทยาศาสตร์สุขภาพ	-	-	-	-	27
วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี	-	-	วิทยาศาสตร์	26	
			เทคโนโลยี	26	
สังคมศาสตร์และ มนุษยศาสตร์	พาณิชยศาสตร์ และการบัญชี	25	ศิลปกรรม ศาสตร์	25	
	นิเทศศาสตร์	24	นิติศาสตร์	24	

จากตารางที่ 56 แสดงกลุ่มสาขาวิชาและคณะวิชาของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่มีปกติวิสัยต่ำกว่าปกติวิสัยระดับประเทศของทักษะทางสังคมในการติดต่อสื่อสาร และมีมนุษยสัมพันธ์ระหว่างนิสิตนักศึกษากับนิสิตนักศึกษาตามพฤติกรรมบ่งชี้ด้านการใช้ถ้อยคำ พบว่า มี 1 กลุ่มสาขาวิชา ได้แก่ กลุ่มสาขาวิชาสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ ประกอบด้วย คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี (ปกติวิสัย = 25) คณะนิเทศศาสตร์ (ปกติวิสัย = 24)

สำหรับกลุ่มสาขาวิชาและคณะวิชาของนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่นที่มีปกติวิสัยต่ำกว่าปกติวิสัยระดับประเทศของทักษะทางสังคมในการติดต่อสื่อสารและมีมนุษยสัมพันธ์ระหว่างนิสิตนักศึกษากับนิสิตนักศึกษาตามพฤติกรรมบ่งชี้ด้านการใช้ถ้อยคำ มีจำนวน 2 กลุ่มสาขาวิชา และ 4 คณะวิชา ได้แก่ กลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี ประกอบด้วยคณะวิทยาศาสตร์ (ปกติวิสัย = 26) คณะเทคโนโลยี (ปกติวิสัย = 26) และกลุ่มสาขาวิชาสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ ประกอบด้วยคณะศิลปกรรมศาสตร์ (ปกติวิสัย = 25) และคณะนิติศาสตร์ (ปกติวิสัย = 24)

ตารางที่ 57 ปกติวิสัยทักษะทางสังคมในการติดต่อสื่อสารและมีมนุษยสัมพันธ์ระหว่างนิสิต นักศึกษากับอาจารย์ตามพฤติกรรมบ่งชี้ด้านการใช้ถ้อยคำที่ต่ำกว่าปกติวิสัย ระดับประเทศ จำแนกตามกลุ่มสาขาวิชา คณะวิชาและมหาวิทยาลัย

กลุ่มสาขาวิชา	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย		มหาวิทยาลัยขอนแก่น		ปกติวิสัย ระดับ ประเทศ ด้าน a1(2)
	คณะวิชา	ปกติวิสัย	คณะวิชา	ปกติวิสัย	
วิทยาศาสตร์ สุขภาพ	แพทยศาสตร์	34	แพทยศาสตร์	34	36
	ทันตแพทยศาสตร์	24	เภสัชศาสตร์	33	
	สัตวแพทยศาสตร์	32	สัตวแพทยศาสตร์	35	
	สหเวชศาสตร์	34	-	-	
	สำนักวิชา วิทยาศาสตร์การกีฬา	34	-	-	
	จิตวิทยา	34	วิทยาศาสตร์	35	
วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี	วิทยาศาสตร์	34	วิศวกรรมศาสตร์	35	
	-	-	เทคโนโลยี	31	
สังคมศาสตร์และ มนุษยศาสตร์	อักษรศาสตร์	35	ศิลปกรรมศาสตร์	34	
	พาณิชยศาสตร์และ การบัญชี	35	นิติศาสตร์	24	
	นิเทศศาสตร์	33	มนุษยศาสตร์และ สังคมศาสตร์	32	
	ครุศาสตร์	34			

จากตารางที่ 57 แสดงกลุ่มสาขาวิชาและคณะวิชาของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่มี ปกติวิสัยต่ำกว่าปกติวิสัยระดับประเทศของทักษะทางสังคมในการติดต่อสื่อสารและมี มนุษยสัมพันธ์ระหว่างนิสิตนักศึกษากับอาจารย์ตามพฤติกรรมบ่งชี้ด้านการใช้ถ้อยคำ พบว่า มี จำนวน 3 กลุ่มสาขาวิชา 11 คณะวิชา

สำหรับกลุ่มสาขาวิชาและคณะวิชาของนิสิตมหาวิทยาลัยขอนแก่นที่มี ปกติวิสัยต่ำกว่าปกติวิสัยระดับประเทศของทักษะทางสังคมในการติดต่อสื่อสารและมีมนุษย สัมพันธ์ระหว่างนิสิตนักศึกษากับอาจารย์ตามพฤติกรรมบ่งชี้ด้านการใช้ถ้อยคำ พบว่า มีจำนวน 3 กลุ่มสาขาวิชา และ 9 คณะวิชา

ตารางที่ 58 ปกติวิสัยทักษะทางสังคมในการติดต่อสื่อสารและมีมนุษยสัมพันธ์ระหว่างนิสิต นักศึกษากับนิสิตนักศึกษาและอาจารย์ตามพฤติกรรมบ่งชี้ด้านการใช้ทำทางที่ต่ำกว่า ปกติวิสัยระดับประเทศ จำแนกตามกลุ่มสาขาวิชา คณะวิชาและมหาวิทยาลัย

กลุ่มสาขาวิชา	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย		มหาวิทยาลัยขอนแก่น		ปกติวิสัย ระดับประเทศ ด้าน a2
	คณะวิชา	ปกติวิสัย	คณะวิชา	ปกติวิสัย	
วิทยาศาสตร์	เภสัชศาสตร์	10	-	-	11
สุขภาพ	สัตวแพทยศาสตร์	10	สัตวแพทยศาสตร์	10	
วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี	สถาปัตยกรรมศาสตร์	10	-	-	
สังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์	อักษรศาสตร์	10	ศิลปกรรมศาสตร์	10	
	พาณิชยศาสตร์และการบัญชี	10	วิทยาการจัดการ	10	
	นิติศาสตร์	10	นิติศาสตร์	8	

จากตารางที่ 58 แสดงกลุ่มสาขาวิชาและคณะวิชาของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่มีปกติวิสัยต่ำกว่าปกติวิสัยระดับประเทศของทักษะทางสังคมในการติดต่อสื่อสารและมีมนุษยสัมพันธ์ระหว่างนิสิตนักศึกษากับนิสิตนักศึกษาและอาจารย์ตามพฤติกรรมบ่งชี้ด้านการใช้ทำทาง พบว่า มีจำนวน 3 กลุ่มสาขาวิชา 6 คณะวิชา

สำหรับกลุ่มสาขาวิชาและคณะวิชาของนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่นที่มีปกติวิสัยต่ำกว่าปกติวิสัยระดับประเทศของทักษะทางสังคมในการติดต่อสื่อสารและมีมนุษยสัมพันธ์ระหว่างนิสิตนักศึกษากับนิสิตนักศึกษาและอาจารย์ตามพฤติกรรมบ่งชี้ด้านการใช้ทำทาง พบว่า มีจำนวน 3 กลุ่มสาขาวิชา 4 คณะวิชา

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 59 ปกติวิสัยทักษะทางสังคมตามพฤติกรรมบ่งชี้ด้านลักษณะส่วนบุคคลในการทำงานกลุ่ม
ที่ต่ำกว่าปกติวิสัยระดับประเทศ จำแนกตามกลุ่มสาขาวิชา คณะวิชาและมหาวิทยาลัย

กลุ่มสาขาวิชา	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย		มหาวิทยาลัยขอนแก่น		ปกติวิสัย ระดับประเทศ ด้าน b
	คณะวิชา	ปกติวิสัย	คณะวิชา	ปกติวิสัย	
วิทยาศาสตร์ สุขภาพ	แพทยศาสตร์	28	เทคนิคการแพทย์	33	34
	ทันตแพทยศาสตร์	32	สาธารณสุขศาสตร์	32	
	เภสัชศาสตร์	32	เภสัชศาสตร์	31	
	สำนักวิชา วิทยาศาสตร์การกีฬา	33	สัตวแพทยศาสตร์	33	
	จิตวิทยา	31	-	-	
วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี	วิศวกรรมศาสตร์	31	เทคโนโลยี	27	
	สถาปัตยกรรม ศาสตร์	30	สถาปัตยกรรม ศาสตร์	30	
สังคมศาสตร์ และ มนุษยศาสตร์	อักษรศาสตร์	32	ศิลปกรรมศาสตร์	29	
	นิเทศศาสตร์	30	-	-	
	เศรษฐศาสตร์	31	-	-	
	นิติศาสตร์	31	นิติศาสตร์	24	

จากตารางที่ 59 แสดงกลุ่มสาขาวิชาและคณะวิชาของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่มี
ปกติวิสัยต่ำกว่าปกติวิสัยระดับประเทศของทักษะทางสังคมตามพฤติกรรมบ่งชี้ด้านลักษณะส่วน
บุคคลในการทำงานกลุ่ม พบว่า มีจำนวน 3 กลุ่มสาขาวิชา 11 คณะวิชา

สำหรับกลุ่มสาขาวิชาและคณะวิชาของนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่นที่มีปกติวิสัยต่ำกว่า
ปกติวิสัยระดับประเทศของทักษะทางสังคมตามพฤติกรรมบ่งชี้ด้านลักษณะส่วนบุคคลในการ
ทำงานกลุ่ม พบว่า มีจำนวน 3 กลุ่มสาขาวิชา 8 คณะวิชา

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 60 ปกติวิสัยทักษะทางสังคมตามพฤติกรรมบ่งชี้ด้านความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น
ที่ต่ำกว่าปกติวิสัยระดับประเทศ จำแนกตามกลุ่มสาขาวิชา คณะวิชา และมหาวิทยาลัย

กลุ่มสาขาวิชา	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย		มหาวิทยาลัยขอนแก่น		ปกติวิสัย ระดับประเทศ ด้าน c
	คณะวิชา	ปกติวิสัย	คณะวิชา	ปกติวิสัย	
วิทยาศาสตร์ สุขภาพ	ทันตแพทยศาสตร์	11	-	-	12
	เภสัชศาสตร์	11			
	สัตวแพทยศาสตร์	11	สัตวแพทยศาสตร์	10	
	สำนักวิชา วิทยาศาสตร์ การกีฬา	11	-	-	
	วิทยาศาสตร์	11	-	-	
วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี	วิทยาศาสตร์	11	-	-	
	วิศวกรรมศาสตร์	11	เทคโนโลยี	10	
	สถาปัตยกรรม ศาสตร์	10	-	-	
สังคมศาสตร์ และ มนุษยศาสตร์	อักษรศาสตร์	11	-	-	
	พาณิชยศาสตร์ และการบัญชี	11	-	-	
	นิติศาสตร์	11	นิติศาสตร์	8	
	นิเทศศาสตร์	11	-	-	
	รัฐศาสตร์	10	มนุษยศาสตร์และ สังคมศาสตร์	11	

จากตารางที่ 60 แสดงกลุ่มสาขาวิชาและคณะวิชาของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่มี
ปกติวิสัยต่ำกว่าปกติวิสัยระดับประเทศของทักษะทางสังคมตามพฤติกรรมบ่งชี้ด้านความ
รับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น พบว่า มีจำนวน 3 กลุ่มสาขาวิชา 12 คณะวิชา

สำหรับกลุ่มสาขาวิชาและคณะวิชาของนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่นที่มีปกติวิสัยต่ำกว่า
ปกติวิสัยระดับประเทศของทักษะทางสังคมตามพฤติกรรมบ่งชี้ด้านลักษณะส่วนบุคคลในการ
ทำงานกลุ่ม พบว่า มีจำนวน 3 กลุ่มสาขาวิชา 4 คณะวิชา

ตอนที่ 3 รูปแบบการพัฒนาทักษะทางสังคมสำหรับนิสิตนักศึกษา

3.1 ผลการพิจารณาร่างรูปแบบการพัฒนาทักษะทางสังคมสำหรับนิสิตนักศึกษา

3.2 รูปแบบการพัฒนาทักษะทางสังคมสำหรับนิสิตนักศึกษา

3.1 ผลการพิจารณาร่างรูปแบบการพัฒนาทักษะทางสังคมสำหรับนิสิตนักศึกษา

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากผลการสำรวจทักษะทางสังคมของนิสิตนักศึกษาด้วยมาตรวัดทักษะทางสังคมสำหรับนิสิตนักศึกษา (ตอนที่ 2) มาพิจารณาร่วมกับหลักการสำคัญ 7 ประการในการดำเนินการศึกษาระดับปริญญาตรีของซิคเคอริงและแกมสัน เพื่อใช้เป็นแนวทางในการร่างรูปแบบการพัฒนาทักษะทางสังคมของนิสิตนักศึกษา ซึ่งประกอบด้วย 2 ส่วน คือ 1) ร่างแนวคิดหรือหลักการในการพัฒนาทักษะทางสังคมของนิสิตนักศึกษา และ 2) ร่างแนวทางในการนำไปใช้เพื่อพัฒนานิสิตนักศึกษา ดังรายละเอียดต่อไปนี้

3.1.1 ส่วนที่ 1 ร่างแนวคิดหรือหลักการในการพัฒนาทักษะทางสังคมของนิสิตนักศึกษา

ประกอบด้วย พฤติกรรมบ่งชี้ทักษะทางสังคม 5 ด้าน และหลักสำคัญ 7 ประการในการดำเนินการศึกษาระดับปริญญาตรีของซิคเคอริงและแกมสัน ดังนี้

พฤติกรรมบ่งชี้ทักษะทางสังคม มี 5 ด้าน คือ

- 1) ทักษะทางสังคมในการติดต่อสื่อสารและมีมนุษยสัมพันธ์ระหว่างนิสิตนักศึกษากับนิสิตนักศึกษาด้านการใช้ถ้อยคำ
- 2) ทักษะทางสังคมในการติดต่อสื่อสารและมีมนุษยสัมพันธ์ระหว่างนิสิตนักศึกษากับอาจารย์ด้านการใช้ถ้อยคำ
- 3) ทักษะทางสังคมในการติดต่อสื่อสารและมีมนุษยสัมพันธ์ระหว่าง นิสิตนักศึกษากับนิสิตนักศึกษาและอาจารย์ด้านการใช้ท่าทาง

4) ทักษะทางสังคมด้านลักษณะส่วนบุคคลในการทำงานกลุ่ม

5) ทักษะทางสังคมด้านความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น

หลักการสำคัญ 7 ประการในการดำเนินการศึกษาระดับปริญญาตรีของซิคเคอริงและแกมสัน คือ

- 1) สนับสนุนให้อาจารย์และนิสิตนักศึกษาศึกษาปฏิบัติซึ่งกันและกัน
- 2) สนับสนุนให้มีการร่วมมือกันในหมู่นิสิตนักศึกษา
- 3) ส่งเสริมให้มีการเรียนรู้แบบลงมือปฏิบัติ

- 4) การให้ข้อมูลย้อนกลับ
- 5) การเน้นการใช้เวลาที่สัมพันธ์กับงาน
- 6) การสื่อสารให้ทราบถึงความคาดหวังสูง
- 7) การยอมรับนับถือความสามารถพิเศษและวิธีการเรียนที่หลากหลาย
(ดังรายละเอียดในบทที่ 2 หน้า 72)

3.1.2 ส่วนที่ 2 ร่างแนวทางในการนำไปใช้เพื่อพัฒนานิสิตนักศึกษา

ในการนำแนวคิดหรือหลักการ (จากส่วนที่ 1) ไปใช้พัฒนานิสิตนักศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพนั้น สถาบันอุดมศึกษาควรดำเนินการดังนี้

- 1) นโยบายของสถาบันอุดมศึกษาในการพัฒนาทักษะทางสังคม
- 2) หลักการและวัตถุประสงค์
- 3) เป้าหมายการพัฒนาทักษะทางสังคม
- 4) หน่วยงานที่รับผิดชอบ
- 5) ขั้นตอนการดำเนินการพัฒนาทักษะทางสังคม
- 6) กิจกรรม/โครงการในการพัฒนาทักษะทางสังคม
- 7) การประเมินผล

ผู้วิจัยได้นำแนวคิดหรือหลักการในส่วนที่ 1 มากำหนดกรอบแนวคิดร่างรูปแบบการพัฒนาทักษะทางสังคมของนิสิตนักศึกษาตามพฤติกรรมบ่งชี้รายด้าน จำนวน 5 รูปแบบ ดังแผนภูมิที่ 20-24 ในภาคผนวก จ ดังจะได้กล่าวในรายละเอียดต่อไปนี้

กรอบแนวคิดร่างรูปแบบที่ 1 การพัฒนาทักษะทางสังคมในการติดต่อสื่อสารและมีมนุษยสัมพันธ์ระหว่างนิสิตศึกษากับนิสิตนักศึกษาด้านการใช้ถ้อยคำ

ในการพัฒนาทักษะทางสังคมดังกล่าวให้สอดคล้องกับหลักสำคัญ 7 ประการในการดำเนินการศึกษาระดับปริญญาตรีของซิคเคอร์ริงและแกมสัน (ดังแผนภูมิที่ 20) ปฏิสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนิสิตศึกษานั้น อาจารย์มีบทบาทในการทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษา (Advisor) หรือผู้อำนวยการความสะดวก (Facilitator) เปิดโอกาสให้นิสิตนักศึกษาปรึกษาหารือได้เสมอ มีความเป็นกันเอง กระตุ้นให้นิสิตนักศึกษาสนทนาโต้ตอบกัน แสดงความคิดเห็นและยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นภายในระยะเวลาที่เหมาะสม อาจารย์ชี้แจงพฤติกรรมที่คาดหวังให้นิสิตนักศึกษารู้อย่างชัดเจน ซึ่งจะช่วยนิสิตนักศึกษาให้รู้ความคาดหวังที่มีต่อตนและพยายามจะแสดงพฤติกรรมนั้น และกิจกรรมที่จัดเน้นการพัฒนานิสิตนักศึกษาทางด้านการใช้ถ้อยคำสุภาพ น้ำเสียงนุ่มนวล แสดงความคิดเห็น รู้จักการปฏิเสธ เช่น บทบาทสมมติ โต้วาที เป็นต้น

กรอบแนวคิดร่างรูปแบบที่ 2 การพัฒนาทักษะทางสังคมในการติดต่อสื่อสารและมีมนุษยสัมพันธ์ระหว่างนิสิตนักศึกษา กับอาจารย์ด้านการใช้ถ้อยคำ

ในการพัฒนาทักษะทางสังคมดังกล่าวให้สอดคล้องกับหลักสำคัญ 7 ประการในการดำเนินการศึกษาระดับปริญญาตรีของซิคเคอร์ริงและแกมสันนั้น (ดังแผนภูมิที่ 21) อาจารย์มีบทบาทในการทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษา (Advisor) หรือผู้อำนวยความสะดวก (Facilitator) อาจารย์และนิสิตนักศึกษาร่วมกันจัดกิจกรรมฝึกฝนการใช้ถ้อยคำ น้ำเสียง แสดงความคิดเห็น ฝึกการสนทนา ได้ตอบอย่างมีมารยาท รู้จักรับฟังความคิดเห็นของอาจารย์ รวมทั้งรู้จักปฏิเสธ กล้าชี้แจงความจริงต่ออาจารย์ โดยใช้เวลาในการฝึกฝนอย่างต่อเนื่องและเหมาะสม มีการวิพากษ์วิจารณ์พฤติกรรมที่แสดงออกร่วมกัน อาจารย์ชี้แจงพฤติกรรมที่คาดหวังให้นิสิตนักศึกษารู้อย่างชัดเจน ซึ่งจะช่วยนิสิตนักศึกษาให้รู้ความคาดหวังที่มีต่อตนและพยายามจะแสดงพฤติกรรมนั้น กิจกรรมที่จัดมีความหลากหลายเหมาะสมกับระดับทักษะทางสังคม เช่น การอภิปราย การแสดงบทบาทสมมติ คลินิกหมอลำ เป็นต้น

กรอบแนวคิดร่างรูปแบบที่ 3 การพัฒนาทักษะทางสังคมในการติดต่อสื่อสารและมีมนุษยสัมพันธ์ระหว่าง นิสิตนักศึกษา กับนิสิตนักศึกษาและอาจารย์ด้านการใช้ท่าทาง

ในการพัฒนาทักษะทางสังคมดังกล่าวให้สอดคล้องกับหลักสำคัญ 7 ประการในการดำเนินการศึกษาระดับปริญญาตรีของซิคเคอร์ริงและแกมสันนั้น (ดังแผนภูมิที่ 22) อาจารย์มีบทบาทสำคัญในการเป็นแบบอย่างของผู้มีมารยาทงามและมีสัมมาคารวะ สนับสนุนให้นิสิตนักศึกษาได้ฝึกฝนเรื่องมารยาทและการมีสัมมาคารวะต่ออาจารย์ภายในระยะเวลาที่เหมาะสม อาจารย์หรือกลุ่มเพื่อนสังเกตท่าทางและให้คำติชมรวมทั้งข้อเสนอแนะเพื่อแก้ไขปรับปรุง อาจารย์บอกความคาดหวังให้นิสิตนักศึกษาทราบ กิจกรรมที่จัดเน้นเรื่องมารยาทและการมีสัมมาคารวะ มีความน่าสนใจ เหมาะกับวัย โดยส่งเสริมให้นิสิตนักศึกษาเป็นผู้สร้างสรรค์กิจกรรมขึ้นเอง เช่น การจัดอบรมเชิงปฏิบัติการเรื่องมารยาทในสังคม การจัดประกวดผู้มีมารยาทงาม เป็นต้น

กรอบแนวคิดร่างรูปแบบที่ 4 การพัฒนาทักษะทางสังคมด้านลักษณะส่วนบุคคลในการทำงานกลุ่ม

ในการพัฒนาทักษะทางสังคมดังกล่าวให้สอดคล้องกับหลักสำคัญ 7 ประการในการดำเนินการศึกษาระดับปริญญาตรีของซิคเคอร์ริงและแกมสันนั้น (ดังแผนภูมิที่ 23) อาจารย์มีบทบาทในการทำหน้าที่เป็นกัลยาณมิตร เป็นแบบอย่างที่ดีในการควบคุมอารมณ์ ชี้แนะและช่วยเหลือในการแก้ปัญหา นิสิตนักศึกษามีการปรึกษาหารือกันอย่างใกล้ชิด ช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการทำงานกลุ่ม มีการแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบงานร่วมกันทั้งในฐานะผู้นำและผู้ตาม เรียนรู้จากการปฏิบัติงานจริงตามกฎระเบียบที่วางไว้ มีการวิเคราะห์กระบวนการทำงานของกลุ่มและให้ข้อมูลย้อนกลับ กำหนดระยะเวลาที่เหมาะสมกับงานและระดับความสามารถของนิสิตนักศึกษา อาจารย์

กำหนดขั้นตอนการทำงานหรือฝึกฝนให้นิสิตนักศึกษาดำเนินงานอย่างเป็นระบบระเบียบ กิจกรรมกลุ่มที่จัดขึ้นเป็นความคิดสร้างสรรค์ของอาจารย์หรือนิสิตนักศึกษา ซึ่งมีหลากหลายรูปแบบทั้งในชั้นเรียนและนอกชั้นเรียน เช่น การทำโครงการ การวิจัยชุมชน ถ่ายสัมภาษณ์ท้องถิ่น เป็นต้น

กรอบแนวคิดร่างรูปแบบที่ 5 การพัฒนาทักษะทางสังคมด้านความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น

ในการพัฒนาทักษะทางสังคมดังกล่าวให้สอดคล้องกับหลักสำคัญ 7 ประการในการดำเนินการศึกษาระดับปริญญาตรีของซิกเคอร์ริงและแกมสันนั้น (ดังแผนภูมิที่ 24) อาจารย์ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative learning) โดยทำหน้าที่เป็นผู้อำนวยความสะดวกหรือพี่เลี้ยง (Mentor) ในการควบคุมดูแลให้นิสิตนักศึกษาที่มีความสามารถแตกต่างกันเรียนรู้ร่วมกัน แต่ละคนได้รับการฝึกฝนให้มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ของตนและขณะเดียวกันก็ช่วยเหลือสมาชิกคนอื่น ๆ ด้วยโดยเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตน นิสิตศึกษาลงมือปฏิบัติตามที่ได้รับมอบหมายจากกลุ่มภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้ มีการสังเกตการปฏิบัติงานตามหน้าที่ของแต่ละคนและให้ข้อมูลย้อนกลับพร้อมทั้งแรงเสริม อาจารย์ชี้แจงความคาดหวังที่สูงให้นิสิตนักศึกษาทราบอย่างชัดเจนเพื่อให้นิสิตศึกษาพยายามพัฒนาตนเองมากขึ้น กิจกรรมที่จัดมีหลากหลายรูปแบบทั้งในชั้นเรียนและนอกชั้นเรียน เช่น การจัดกิจกรรมแบบจิ๊กซอว์ (Jigsaw) การทำโครงการ การบริการชุมชน ถ่ายอาสาพัฒนา ถ่ายสัมภาษณ์ท้องถิ่น เป็นต้น

การนำเสนอผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อตรวจสอบ

หลังจากพัฒนาร่างรูปแบบการพัฒนาทักษะทางสังคมสำหรับนิสิตนักศึกษาเสร็จแล้ว ได้จัดประชุมผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 17 คน เมื่อวันที่ 13 มีนาคม 2551 ณ ห้องประชุมสำนักงานกิจการนิสิต อาคารประชุมสุข อาชีวอารุง คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เพื่อพิจารณาตรวจสอบร่างรูปแบบที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น

ผลการพิจารณาตรวจสอบของผู้ทรงคุณวุฒิ สรุปได้ดังนี้

1. ด้านหลักการ

1.1 กรอบแนวคิดร่างรูปแบบการพัฒนาทักษะทางสังคมของนิสิตนักศึกษาที่นำเสนอแยกรายด้าน จำนวน 5 รูปแบบ ควรนำเสนอเพียงรูปแบบเดียว โดยบูรณาการทักษะทางสังคมตามพฤติกรรมบ่งชี้ทั้ง 5 ด้านอย่างเป็นองค์รวม ไม่ต้องแยกรายด้าน (ดังแผนภูมิที่ 16) ข้อเสนอแนะนี้สอดคล้องกับข้อควรคำนึงในการพัฒนาทักษะที่ว่า การพัฒนาทักษะใดทักษะหนึ่งย่อมต้องอาศัยทักษะย่อยประกอบกัน ฉะนั้นต้องให้ผู้เรียนเกิดทักษะย่อยก่อน เช่น การทำงานเป็นกลุ่ม ผู้เรียนจำเป็นต้องมีทักษะการพูด การฟัง การรู้จักแยกแยะความคิดเห็นต่างๆ ได้ก่อน (ประนอม เดชชัย, 2536: 21)

1.2 ควรนำคำฐานนิยมและอันดับที่สูงสุดของคะแนนทักษะทางสังคมของนิสิต นักศึกษาในคณะวิชาและมหาวิทยาลัยมาเป็นแนวปฏิบัติที่ดี (Best Practice) จากนั้นนำมาวิเคราะห์ ถึงวิธีการหรือกิจกรรมที่สะท้อนลักษณะเด่นและมีผลสัมฤทธิ์สูง ซึ่งจะได้อีกต่อไป

1.3 ควรเชื่อมโยงแนวปฏิบัติที่ดีของแต่ละคณะวิชาและมหาวิทยาลัยกับหลักสำคัญ 7 ประการในการดำเนินการศึกษาระดับปริญญาตรีของซิกเคอริงและแกมสัน เพื่อให้ได้แนวทางการจัดกิจกรรมในการพัฒนาทักษะทางสังคมที่เหมาะสมกับนิสิตนักศึกษาในระดับปริญญาบัณฑิต

1.4 ควรมองภาพกว้าง เพื่อสร้างบัณฑิตที่มีความเป็นผู้นำและผู้ตามในสังคม โลกาภิวัตน์

2. ด้านเป้าหมาย เสนอให้พัฒนานิสิตนักศึกษาให้มีทักษะทางสังคมที่มีความเป็นไทย แต่ปรับตัวสู่โลกยุคใหม่ได้อย่างเหมาะสม

3. ด้านการดำเนินการ

3.1 ควรเน้นกระบวนการและกิจกรรมที่แสดงถึงปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างอาจารย์และ นิสิตนักศึกษา เพราะอาจารย์ผู้สอนมีความสำคัญอย่างยิ่งในการเป็นต้นแบบที่ดี

3.2 ควรคำนึงถึงรูปแบบหรือกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้นิสิตนักศึกษาได้เรียนรู้ วัฒนธรรมสากลท่ามกลางกระแสโลกาภิวัตน์จากสังคมที่เป็นจริง เพื่อให้เกิดความสมดุลระหว่าง วัฒนธรรมไทยกับวัฒนธรรมสากล โดยที่นิสิตนักศึกษาจะสามารถรักษาวรรณธรรมไทยที่สั่งสมมา พร้อมกับแสดงออกถึงพฤติกรรมทางสังคมในรูปแบบของเวทีไทยในเวทีโลกได้

การศึกษาแนวปฏิบัติที่ดีในการจัดกิจกรรม/โครงการพัฒนาทักษะทางสังคม

จากข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิที่เสนอให้นำคำฐานนิยมและอันดับที่สูงสุดของ คะแนนทักษะทางสังคมของนิสิตนักศึกษาในคณะวิชาและมหาวิทยาลัยมาเป็นแนวปฏิบัติที่ดี (Best Practice) นั้น ผู้วิจัยได้พิจารณาผลการจัดอันดับคะแนนทักษะทางสังคมที่สูงสุด (ตารางที่ 42) พบว่า มี 5 คณะวิชา จำแนกตามรายด้าน คือ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, คณะสหเวชศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, และคณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ซึ่งทั้ง 5 คณะวิชานี้ถือว่าเป็นแนวปฏิบัติที่ดีที่จะได้ศึกษาต่อไป โดยผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ผู้บริหาร คณาจารย์และบุคลากรของทั้ง 5 คณะวิชาดังกล่าว จำนวน 9 คน ระหว่างวันที่ 3-7 มีนาคม 2551 ดังรายละเอียดต่อไปนี้

คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย: แนวปฏิบัติที่ดีของการพัฒนาทักษะทางสังคม ในการติดต่อสื่อสารและมีมนุษยสัมพันธ์ระหว่างนิสิตนักศึกษา กับนิสิตนักศึกษาด้านการใช้ถ้อยคำ

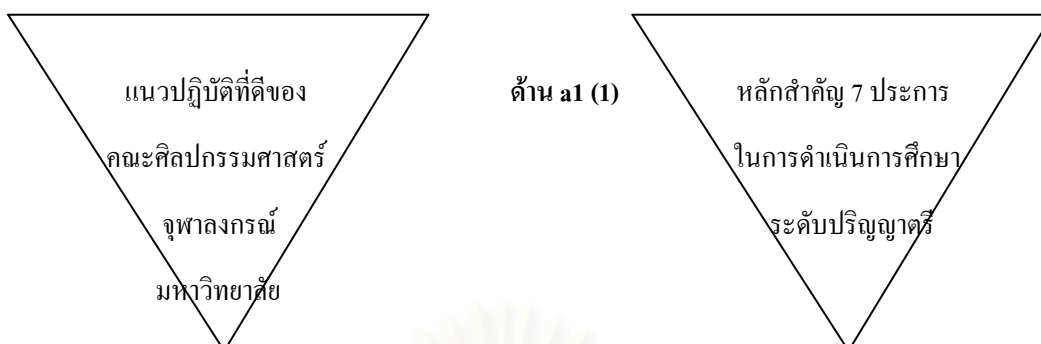
จากการสัมภาษณ์สัทธานต์ จันทร์แจ่มใส นักวิชาการศึกษา และพนิดา รัตตสาธุชน เจ้าหน้าที่โครงการ Art for All คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (สัมภาษณ์, 3 มีนาคม 2551) พบว่า ปฏิสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนิสิตคณะนี้อยู่ในระดับสูง เนื่องจากธรรมชาติของศาสตร์ให้ความสำคัญกับเอกลักษณ์ วัฒนธรรม ประเพณีไทย ซึ่งเห็นได้จากกิจกรรมหลายรูปแบบที่เกี่ยวข้องกับพิธีกรรม การเคารพนับถือครูบาอาจารย์ เช่น พิธีไหว้ครูครอบครุ คนตรีไทย นาฏศิลป์ ช่างศิลป์ การถ่ายทอดต่อท่ารำ ต่อเพลง นอกจากนี้ ส่วนใหญ่การถ่ายทอดวิชาความรู้และทักษะต่างๆ จากอาจารย์หรือ “พ่อครู แม่ครู” เป็นแบบตัวต่อตัว จึงใกล้ชิดกับนิสิตมาก

อีกประการหนึ่งคือ นิสิตมีการร่วมมือกันในหมู่นิสิตด้วยกันเองสูง ไม่นิยมการแข่งขัน เนื่องจากแต่ละสาขาวิชามีนิสิตจำนวนน้อย จึงทำให้การติดต่อสื่อสารด้านการใช้ถ้อยคำระหว่างนิสิตกับนิสิตมีประสิทธิภาพ รวมทั้งบรรยากาศของการเรียนการสอนจะต้องมีจัดแสดงผลงานทั้งของอาจารย์และนิสิตตลอดปี เช่น คอนเสิร์ต ปีพาทย์ดีกดาบรรพ์ แฟชั่นโชว์ นาฏศิลป์ นิทรรศการ เป็นต้น นิสิตจึงมีโอกาสพัฒนาทักษะทางด้านนี้อย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ

นอกจากนี้ คณะศิลปกรรมศาสตร์ได้ส่งเสริมการเรียนรู้แบบลงมือปฏิบัติ ด้วยการจัดกิจกรรมพัฒนานิสิตภายใต้ชื่อ Art for All ที่เปิดโอกาสและส่งเสริมให้นิสิตนำศักยภาพในศาสตร์ศิลปกรรม สาขาวิชาต่างๆ มาเติมเต็มให้แก่เยาวชนผู้ด้อยโอกาสภายใต้หลักการศิลปะบำบัด

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลจากการสัมภาษณ์ดังกล่าวข้างต้นมาวิเคราะห์เชื่อมโยงกับหลักสำคัญ 7 ประการในการดำเนินการศึกษาระดับปริญญาตรีของซิกเคอร์ริงและแกมสัน พบว่า แนวปฏิบัติที่ดีของคณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สอดคล้องกับหลักสำคัญ จำนวน 5 ข้อ คือ ข้อที่ 1-2, 5-7 ดังรายละเอียดในแผนภูมิที่ 23

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนภูมิที่ 23 การวิเคราะห์ความเชื่อมโยงแนวปฏิบัติที่ดีด้านทักษะทางสังคมในการติดต่อสื่อสาร และมีมนุษย์สัมพันธ์ระหว่างนิสิตนักศึกษากับนิสิตนักศึกษาด้านการใช้ถ้อยคำ (a1 (1)) ของคณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กับหลักสำคัญ 7 ประการในการดำเนินการศึกษาระดับปริญญาตรีของซิกเคอร์ริงและแกมสัน

คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น: แนวปฏิบัติที่ดีของการพัฒนาทักษะทางสังคม ในการติดต่อสื่อสารและมีมนุษยสัมพันธ์ระหว่างนิสิตนักศึกษา กับอาจารย์ด้านการใช้ถ้อยคำ

จากการสัมภาษณ์ จงรัชต์ หงส์งาม อธิการบดีฝ่ายพัฒนานักศึกษา คณะวิทยาการ
จัดการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น (สัมภาษณ์, 4 มีนาคม 2551) พบว่า

คณะนี้ได้ใช้กิจกรรมนิสิตนักศึกษาเป็นตัวขับเคลื่อนการพัฒนานักศึกษาของคณะ โดย
ทีมผู้บริหารฝ่ายพัฒนานักศึกษาได้ให้ความสำคัญอย่างยิ่งและทุ่มเทเวลาให้แก่นักศึกษาทั้งในและ
นอกเวลาราชการสนับสนุนและส่งเสริมทุกด้านที่จะให้นักศึกษาเป็นผู้สร้างสรรค์กิจกรรม

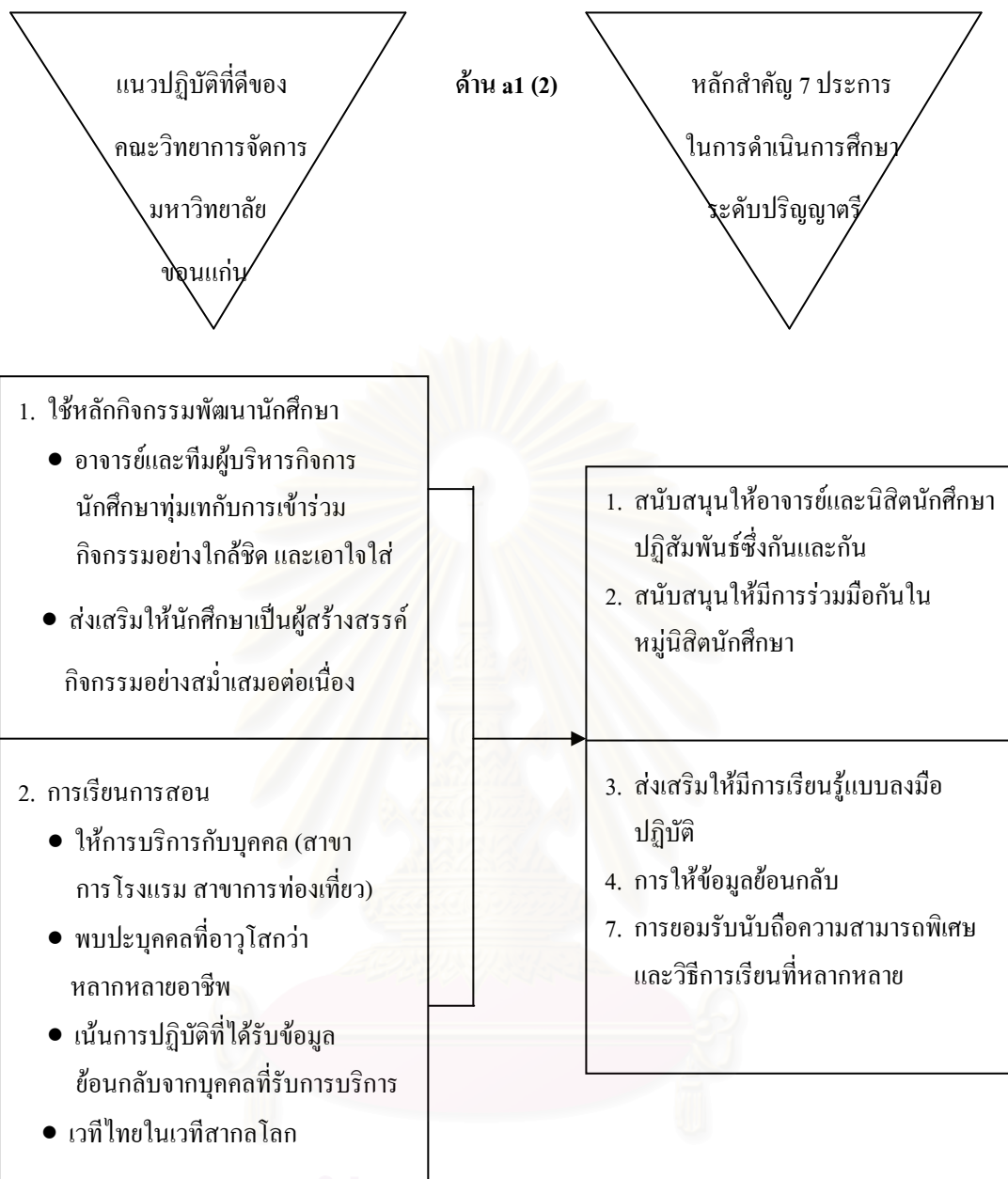
กิจกรรมเด่น คือ กิจกรรม Stroke หรือการเปิดใจระหว่างทีมงานและนักศึกษาที่เข้าร่วม
กิจกรรม เป็นการละลายพฤติกรรมนักศึกษาตั้งแต่ชั้นปีที่ 1 ให้อารมณ์ดี ยอมรับผู้อื่น เพื่อการอยู่
ร่วมกันอย่างมีความสุข ซึ่งทีมผู้บริหารกิจการนักศึกษาของคณะได้เข้าร่วมกิจกรรมนี้อย่างเต็มที่
ทำให้ประสบความสำเร็จสูง และเป็นที่ยอมรับของคณะอื่นๆ โดยทีมอาจารย์และนักศึกษาคณะ
คณะได้รับเชิญเป็นวิทยากรในการจัดกิจกรรมนี้ให้แก่คณะต่างๆ ในมหาวิทยาลัยขอนแก่น

กิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักศึกษาเรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติ ได้แก่ กิจกรรมละครเวที
อันเป็นการรวมกลุ่มของนักศึกษาด้วยกันเอง ผู้แสดงเป็นนักศึกษาที่มีบุคลิกภาพดี ตั้งใจและทุ่มเท
ในการฝึกซ้อมจนทำให้สามารถเปิดการแสดงได้หลายรอบและสร้างชื่อเสียงให้แก่คณะด้วย

นอกจากนี้ ยังมีกิจกรรมด้านศิลปวัฒนธรรม ที่นับว่าเป็นงานใหญ่ของคณะได้แก่งาน
ลอยกระทง ซึ่งอาจารย์และนักศึกษาได้ร่วมแรงร่วมใจกันจัดงานอย่างแข็งขัน เป็นการพัฒนาทักษะ
ทางสังคมอีกทางหนึ่ง

ส่วนด้านการเรียนการสอนก็มีส่วนช่วยส่งเสริมการพัฒนาทักษะด้านนี้เช่นกัน ดังจะเห็น
ได้จากนักศึกษาในสาขาวิชาการโรงแรม การท่องเที่ยว จะมีการฝึกปฏิบัติวิชาชีพในสถานการณ์จริง
เป็นการเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้ฝึกฝนการใช้ถ้อยคำที่เหมาะสม รวมทั้งมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีใน
การพบปะกับบุคคลที่อาวุโสกว่าและหลากหลายอาชีพ ที่สำคัญคือได้รับข้อมูลย้อนกลับทันทีจาก
ผู้รับบริการ จึงเป็นผลให้ทักษะทางสังคมของนักศึกษาคณะนี้อยู่ในระดับสูง

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลจากการสัมภาษณ์ดังกล่าวข้างต้นมาวิเคราะห์เชื่อมโยงกับหลักสำคัญ
7 ประการในการดำเนินการศึกษาระดับปริญญาตรีของซิกเคอร์ริงและแกมสัน พบว่า แนวปฏิบัติที่ดี
ของคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น สอดคล้องกับหลักสำคัญจำนวน 5 ข้อ คือ ข้อที่
1-4, 7 ดังรายละเอียดในแผนภูมิที่ 24

แผนภูมิที่ 24 การวิเคราะห์ความเชื่อมโยงแนวปฏิบัติที่ดีด้านทักษะทางสังคมในการติดต่อสื่อสาร และมีมนุษยสัมพันธ์ระหว่างนิสิตนักศึกษากับอาจารย์ด้านการใช้ถ้อยคำ (a1(2)) ของคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น กับหลักสำคัญ 7 ประการในการดำเนินการศึกษาระดับปริญญาตรีของซิกเคอร์ริงและแกมสัน

คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น: แนวปฏิบัติที่ดีของการพัฒนาทักษะทางสังคม ในการติดต่อสื่อสารและมีมนุษยสัมพันธ์ระหว่างนิสิตนักศึกษา กับนิสิตนักศึกษาและอาจารย์ ด้านการใช้ทำทาง

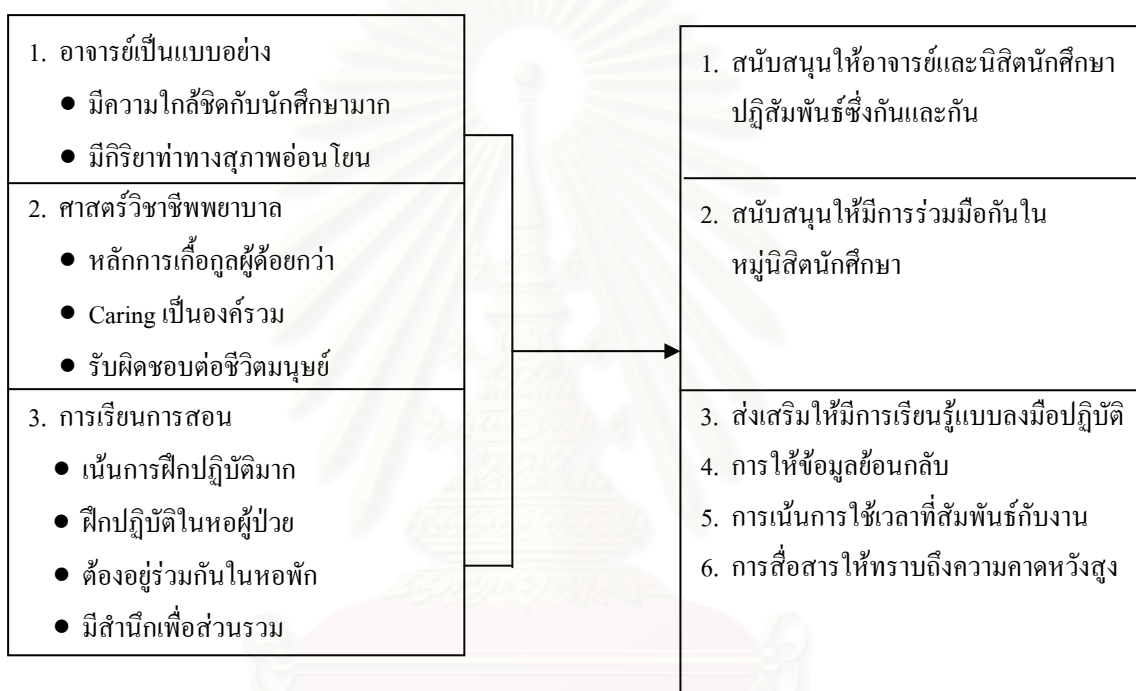
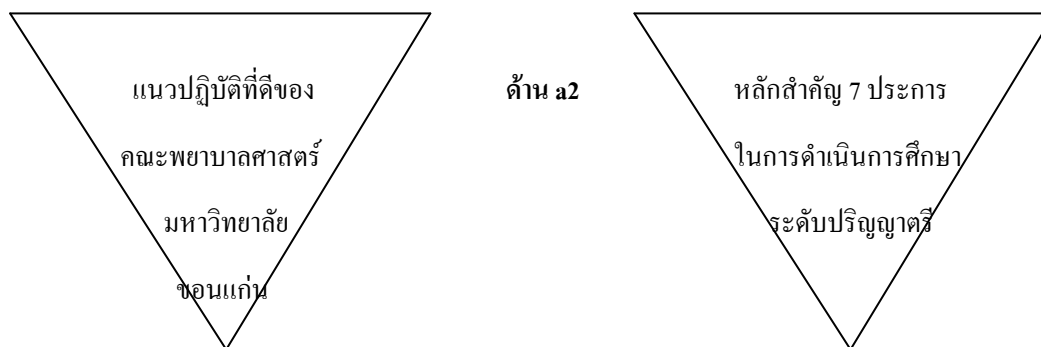
จากการสัมภาษณ์ สมจิต แคนสีแก้ว รองคณบดีฝ่ายพัฒนานักศึกษา คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น (สัมภาษณ์, 4 มีนาคม 2551) พบว่า คณะนี้สนับสนุนให้อาจารย์และนักศึกษามีปฏิสัมพันธ์ต่อกันเป็นสำคัญ ดังเห็นได้จากโครงการส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างคณาจารย์และนักศึกษา เรียกว่า วันครอบครัวสีฟ้า การจัดระบบอาจารย์ที่ปรึกษาซึ่งกำหนดให้อาจารย์ที่ปรึกษาต้องจัดเวลาพบนักศึกษาอย่างน้อย 1 ชั่วโมง/สัปดาห์ พร้อมกับบันทึกรายงาน เพื่อพิจารณาว่ามีประเด็นใดที่จำเป็นต้องให้คำแนะนำอย่างต่อเนื่องและใกล้ชิดเป็นพิเศษ

ด้านการเรียนการสอนเน้นการฝึกปฏิบัติมากโดยเฉพาะในหอผู้ป่วย อาจารย์และนักศึกษาใช้เวลาร่วมกันอย่างมากทั้งในชั้นเรียนและในหอพัก นักศึกษาจึงสามารถควบคุมกิริยาทำทางได้อย่างมีสัมมาคารวะ โดยได้เห็นแบบอย่างที่ดีจากอาจารย์ผู้ควบคุมดูแล (mentor)

นอกจากนี้ยังส่งเสริมการเรียนรู้แบบลงมือปฏิบัติ โดยใช้หลักการออกสู่ชุมชนด้วยการให้นักศึกษารวมกลุ่มกันเองในการทำกิจกรรมหลากหลาย อาทิ การจัดค่ายบริการสุขภาพแก่ชุมชน การให้บริการสุขอนามัยโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน รวมถึง การเข้าร่วมงานวันสำคัญของวิชาชีพพยาบาล เช่น วันศรีนครินทร์ พอสว. วันพยาบาลไทย-สากล เป็นต้น นักศึกษาจะได้เห็นผู้เจ็บป่วย ผู้ทุพพลภาพ รวมทั้งผู้ที่ด้อยโอกาสกว่า จึงทำให้นักศึกษาคณะนี้มีจิตใจอ่อนโยน มีทำที่เป็นมิตร สีหน้า ทำทางและแววตาที่เอื้ออาทร รวมทั้งมีมารยาทที่ดี

ทางด้านหลักสูตร คณะพยาบาลศาสตร์มีจุดเน้นที่ Holistic Care โดยใช้ความเอื้ออาทร (caring) กับความเป็นมนุษย์ ไม่ใช่เป็นเพียงกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ รายวิชาต่างๆ จึงตั้งความหวังกับนักศึกษาสูงในการที่จะพัฒนานักศึกษาให้รู้จักการพและเอื้ออาทรต่อกันด้วยจิตวิญญาณวิชาชีพการพยาบาล โดยสอนสอดแทรกในรายวิชาต่างๆ ทุกชั้นปี รวมทั้งมีการจัดพิธีที่ให้เกิดระลึกแก่นักศึกษาเมื่อสอบผ่านหลักสูตรแต่ละปี เช่น โครงการรับหมวกและเสื้อ อันเป็นการปลุกฝังให้นักศึกษารักและภูมิใจในวิชาชีพและสถาบัน นอกจากนี้ยังมีพิธีประกาศคุณความดีมอบรางวัลจากคณบดี (Dean Award) เพื่อยกย่องความดีของนักศึกษาในวันสำคัญต่างๆ เช่น วันสถาปนาคณะพยาบาล วันไหว้ครู เป็นต้น กิจกรรมเหล่านี้เป็นการสื่อสารให้นักศึกษาทราบถึงความคาดหวังของทุกฝ่าย

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลจากการสัมภาษณ์ดังกล่าวข้างต้นมาวิเคราะห์เชื่อมโยงกับหลักสำคัญ 7 ประการในการดำเนินการศึกษาระดับปริญญาตรีของซิกเคอร์ริงและแกมสัน พบว่า แนวปฏิบัติที่ดีของคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น สอดคล้องกับหลักสำคัญจำนวน 6 ข้อ คือ ข้อที่ 1- 6 ดังรายละเอียดในแผนภูมิที่ 25

แผนภูมิที่ 25 การวิเคราะห์ความเชื่อมโยงแนวปฏิบัติที่ดีด้านทักษะทางสังคมในการติดต่อสื่อสาร และมีมนุษย์สัมพันธ์ระหว่างนิสิตนักศึกษากับนิสิตนักศึกษาและอาจารย์ด้านการใช้ท่าทาง (a 2) ของคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น กับหลักสำคัญ 7 ประการในการดำเนินการศึกษาระดับปริญญาตรีของซิคเคอร์ริงและแกมสัน

**คณะสหเวชศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย: แนวปฏิบัติที่ดีของการพัฒนาทักษะทางสังคม
ด้านลักษณะส่วนบุคคลในการทำงานกลุ่ม**

จากการสัมภาษณ์เปรมทิพย์ ทวีริชธรรม รองคณบดีฝ่ายกิจการนิสิต คณะสหเวชศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (สัมภาษณ์, 7 มีนาคม 2551) พบว่า

เนื่องจากคณะสหเวชศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นศาสตร์แบบสหวิทยาการ มีความหลากหลายทั้งด้านเทคนิคการแพทย์ กายภาพบำบัด โภชนาการ นิสิตแต่ละสาขาวิชาต้องร่วมมือกันในการส่งผ่านข้อวินิจฉัยจากห้องปฏิบัติการเฉพาะทาง จึงต้องอาศัยทักษะการทำงานกลุ่มสูง มีความรับผิดชอบ และใช้เวลาอย่างเหมาะสมกับชนิดของงาน โดยเฉพาะการทำงานในห้องปฏิบัติการที่ต้องแข่งขันกับเวลา

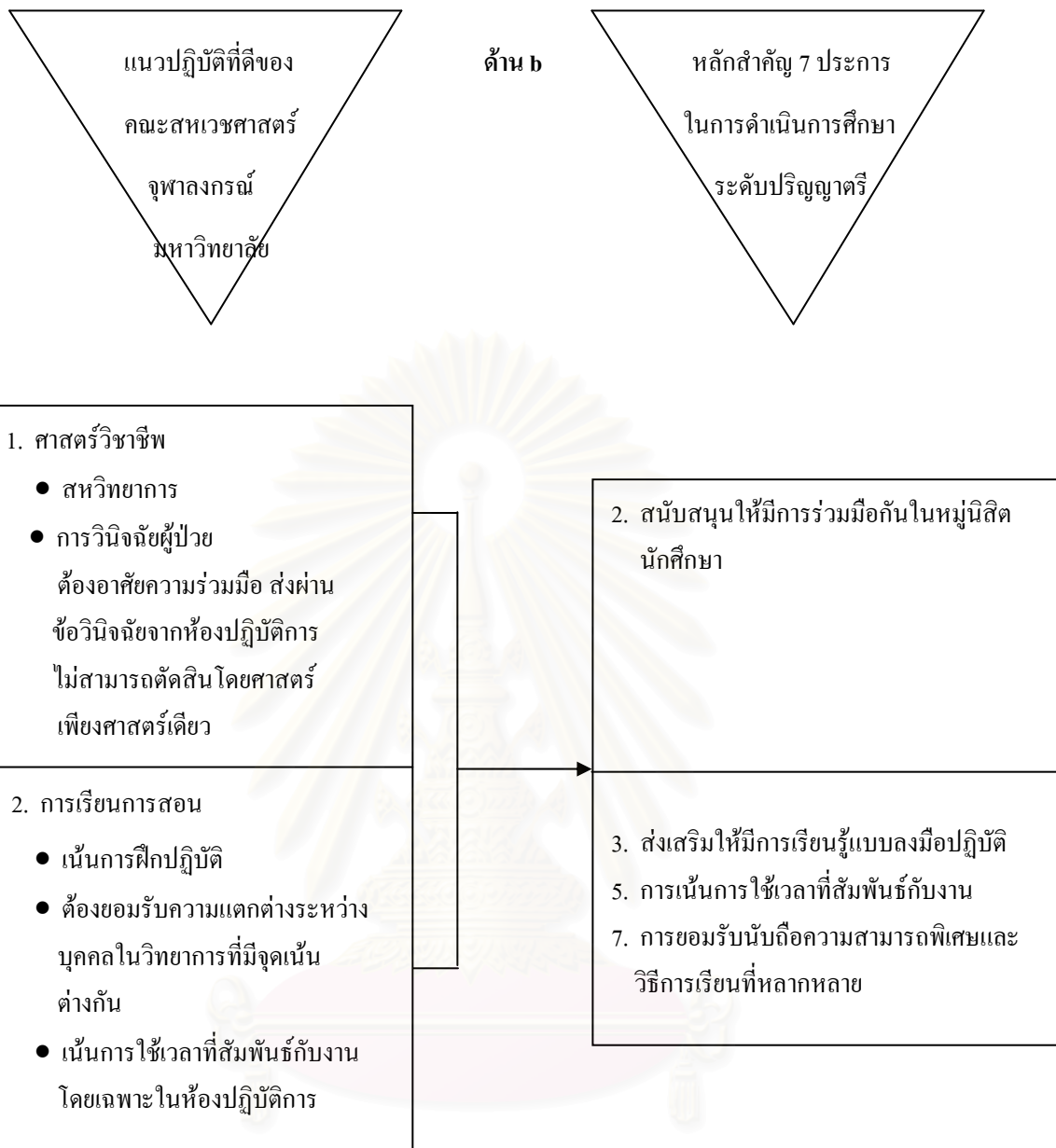
ด้านการเรียนการสอน นิสิตได้รับการฝึกให้รู้จักรับฟังความคิดเห็นผู้อื่น ยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล ประสานประโยชน์ร่วมกัน จึงมีทักษะการทำงานกลุ่มที่ดี

ด้านการจัดกิจกรรมของสโมสรนิสิต มีการรวมกลุ่มกันหลายฝ่ายอย่างเข้มแข็ง โดยเน้นการจัดเวทีประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอ

นอกจากนี้ยังมีระบบพี่รหัส – น้องรหัสที่เข้มแข็ง นิสิตได้ช่วยเหลือซึ่งกันและกันอย่างใกล้ชิด อันเป็นการพัฒนาทักษะการอยู่ร่วมกันกับผู้อื่น ทำให้สามารถปรับตัวได้อย่างมีความสุข

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลจากการสัมภาษณ์ดังกล่าวข้างต้นมาวิเคราะห์เชื่อมโยงกับหลักสำคัญ 7 ประการในการดำเนินการศึกษาระดับปริญญาตรีของซิคเคอร์ริงและแกมสัน พบว่า แนวปฏิบัติที่ดีของคณะสหเวชศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สอดคล้องกับหลักสำคัญจำนวน 4 ข้อ คือ ข้อที่ 2-3, 5, 7 ดังรายละเอียดในแผนภูมิที่ 26

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนภูมิที่ 26 การวิเคราะห์ความเชื่อมโยงแนวปฏิบัติที่ดีด้านลักษณะส่วนบุคคลในการทำงานกลุ่ม (b) ของคณะสหเวชศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กับหลักสำคัญ 7 ประการในการดำเนินการศึกษาระดับปริญญาตรีของซิกเคอร์ริงและแกมสัน

คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น: แนวปฏิบัติที่ดีของการพัฒนาทักษะทางสังคม ด้านความรับผิดชอบตนเองและผู้อื่น

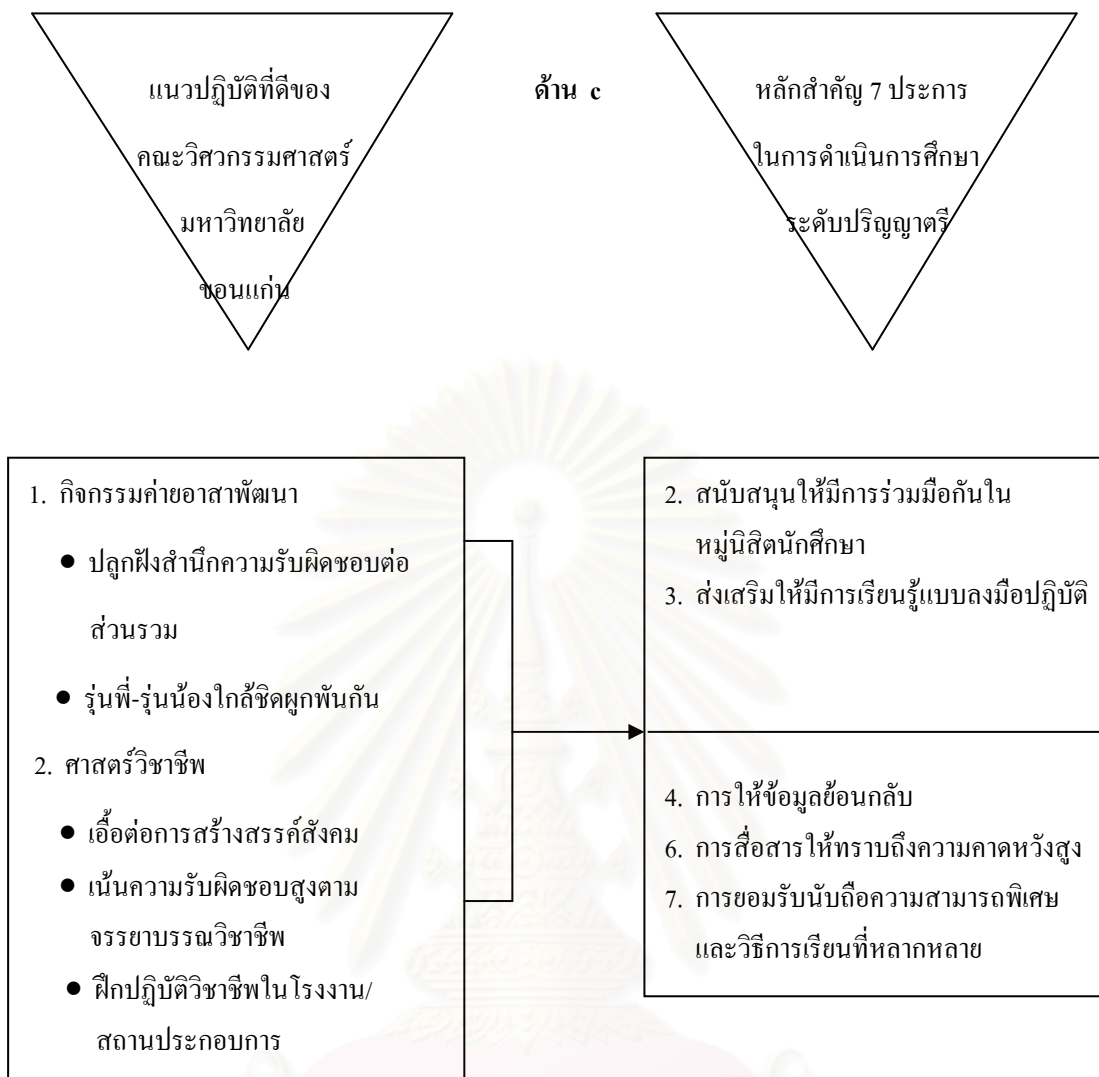
จากการสัมภาษณ์ประพัทธ์ สันติวารากร รองคณบดีฝ่ายพัฒนานักศึกษา และอันชรีย์ ขันนั้ไทย ผู้ช่วยคณบดีฝ่ายพัฒนานักศึกษา คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น (สัมภาษณ์, 4 มีนาคม 2551) พบว่า

ในปีการศึกษา 2548 คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ได้ออกประกาศ เรื่อง “หลักเกณฑ์การเข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษา คณะวิศวกรรมศาสตร์” กำหนดให้นักศึกษาที่จะสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรได้ต้องเข้าร่วมกิจกรรมอย่างน้อย 24 ครั้ง โดยต้องเป็นกิจกรรมในด้านต่างๆ อย่างน้อย 5 ด้าน จากประเภทกิจกรรมต่างๆ ดังต่อไปนี้ 1) ด้านการแสดงความจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ 2) ด้านวิชาการ เทคโนโลยีและสารสนเทศ 3) ด้านการบำเพ็ญประโยชน์ 4) ด้านการพัฒนาบุคลิกภาพและความเป็นผู้นำ 5) ด้านทักษะทางภาษา 6) ด้านการส่งเสริมวินัย คุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณของวิชาชีพ 7) ด้านการรณรงค์ต่อต้านยาเสพติด 8) ด้านการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมและประเพณีอันดีงาม 9) ด้านกีฬา นันทนาการและการต้อนรับนักศึกษาใหม่ 10) ด้านอื่นๆ ที่ส่งเสริมคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ของมหาวิทยาลัย ทั้งนี้หน่วยงานด้านพัฒนานักศึกษาได้จัดทำฐานข้อมูลการเข้าร่วมกิจกรรมและออกใบรับรองการเข้าร่วมกิจกรรมให้แก่ นักศึกษา

กิจกรรมที่เด่นมากคือ ด้านการบำเพ็ญประโยชน์ เช่น ค่าอาสาพัฒนา เป็นการเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้ใช้ความรู้และทักษะด้านวิชาชีพวิศวกรรมศาสตร์สาขาวิชาต่างๆ ในการจัดกิจกรรมค่ายในชุมชน โดยเฉพาะด้านการก่อสร้าง เช่น การสร้างสนามเด็กเล่น การสร้างห้องสมุด เป็นต้น อีกทั้งเป็นการปลูกฝังสำนึกความรับผิดชอบต่อส่วนรวม และทำให้รุ่นพี่รุ่นน้องมีความใกล้ชิดผูกพันกันมาก เห็นได้จากการเข้าร่วมกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ต่างๆ อย่างพร้อมเพรียง

ด้านการเรียนการสอน นักศึกษาต้องไปฝึกปฏิบัติวิชาชีพในสถานประกอบการหรือโรงงาน จึงทำให้ได้รับข้อมูลย้อนกลับจากผู้เกี่ยวข้องเพื่อปรับปรุงงานต่อไป นอกจากนี้ศาสตร์ วิชาชีพนี้เอื้อต่อการสร้างสรรค์สังคม เน้นความรับผิดชอบต่อสังคมตามจรรยาบรรณวิชาชีพและความคาดหวังของสังคม

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลจากการสัมภาษณ์ดังกล่าวข้างต้นมาวิเคราะห์เชื่อมโยงกับหลักสำคัญ 7 ประการในการดำเนินการศึกษาระดับปริญญาตรีของซิกเคอร์ริงและแกมสัน พบว่า แนวปฏิบัติที่ดีของคณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น สอดคล้องกับหลักสำคัญจำนวน 5 ข้อ คือ ข้อที่ 2-4, 6-7 ดังรายละเอียดในแผนภูมิที่ 27

แผนภูมิที่ 27 การวิเคราะห์ความเชื่อมโยงแนวปฏิบัติที่ดีด้านความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น (c) ของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น กับหลักสำคัญ 7 ประการในการดำเนินการศึกษาระดับปริญญาตรีของซิกเคอริงและแกมสัน

สรุปการวิเคราะห์ความเชื่อมโยงทักษะทางสังคมและแนวปฏิบัติที่ดีกับหลักสำคัญ 7 ประการในการดำเนินการศึกษาระดับปริญญาตรีของซิกเคอริงและแกมสัน ในภาพรวม ดังแสดงในตารางที่ 61

ตารางที่ 61 ภาพรวมการเชื่อมโยงแนวปฏิบัติที่ดีของคณะวิชาและมหาวิทยาลัยกับหลักสำคัญ 7 ประการในการดำเนินการศึกษาระดับปริญญาตรีของซิคเคอริงและแกมสัน จำแนกตามทักษะทางสังคมและกลุ่มสาขาวิชา

หลักสำคัญ 7 ประการ	ทักษะทางสังคม/กลุ่มสาขาวิชา/แนวปฏิบัติที่ดีของคณะวิชาและมหาวิทยาลัย					รวม
	a 1 (1)	a 1 (2)	a 2	b	c	
	กลุ่มสังคม- มนุษยศาสตร์	กลุ่มสังคม- มนุษยศาสตร์	กลุ่มวิทย์ฯ สุขภาพ	กลุ่มวิทย์ฯ สุขภาพ	กลุ่มวิทย์ฯ เทคโนโลยี	
	ศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาฯ	วิทยาการจัดการ ม.ขอนแก่น	พยาบาลศาสตร์ ม.ขอนแก่น	สหเวชศาสตร์ จุฬาฯ	วิศวกรรมศาสตร์ ม.ขอนแก่น	
1	√	√	√	—	—	3
2	√	√	√	√	√	5
3	—	√	√	√	√	4
4	—	√	√	—	√	3
5	√	—	√	√	—	3
6	√	—	√	—	√	3
7	√	√	—	√	√	4
รวม	5	5	6	4	5	

จากตารางที่ 61 พบว่า ทักษะทางสังคมที่สอดคล้องกับหลักสำคัญ 7 ประการที่มีความดีสูงสุด คือ หลักข้อที่ 2 สนับสนุนให้มีการร่วมมือกันในหมู่นิสิตนักศึกษา (5) รองลงมา คือ หลักข้อที่ 3 ส่งเสริมให้มีการเรียนรู้แบบลงมือปฏิบัติ และข้อที่ 7 การยอมรับนับถือความสามารถพิเศษและวิธีการเรียนที่หลากหลาย (4) ข้อที่เหลือนอกนั้นมีความดี (3)

เมื่อพิจารณากลุ่มสาขาวิชา พบว่า กลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพมีความดีสูงสุด (6) รองลงมา ได้แก่ กลุ่มสาขาวิชาสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ และกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี (5)

เมื่อพิจารณาแนวปฏิบัติที่ดีของคณะวิชากับหลักสำคัญ 7 ประการ พบว่า คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มีแนวปฏิบัติที่สอดคล้องกับหลักสำคัญทุกข้อ ยกเว้นข้อที่ 7 ส่วนคณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีแนวปฏิบัติที่สอดคล้องกับหลักสำคัญทุกข้อ ยกเว้นข้อที่ 3 และ 4 เช่นเดียวกับคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มีแนวปฏิบัติที่สอดคล้องกับหลักสำคัญทุกข้อ ยกเว้นข้อที่ 5 และ 6 เช่นเดียวกับ คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มีแนวปฏิบัติที่สอดคล้องกับหลักสำคัญทุกข้อ ยกเว้นข้อที่ 1 และ 5

สำหรับคณะสหเวชศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีแนวปฏิบัติที่สอดคล้องกับหลักสำคัญ
ในข้อที่ 2-3 และ 5, 7

จากการสัมภาษณ์เกี่ยวกับแนวปฏิบัติที่ดี ผลการวิเคราะห์เชื่อมโยงแนวปฏิบัติที่ดีที่
สอดคล้องกับหลักสำคัญ 7 ประการในการดำเนินการศึกษาระดับปริญญาตรีของซิกเคอร์ริงและ
แกมสันตามพฤติกรรมบ่งชี้ทักษะทางสังคมทั้ง 5 ด้าน ดังกล่าวข้างต้น ได้นำมาใช้พัฒนารูปแบบ
การพัฒนาทักษะทางสังคมสำหรับนิสิตนักศึกษาให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ดังได้กล่าวในรายละเอียดต่อไป

3.2 รูปแบบการพัฒนาทักษะทางสังคมสำหรับนิสิตนักศึกษา

รูปแบบการพัฒนาทักษะทางสังคมของนิสิตนักศึกษาที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นประกอบด้วย
2 ส่วน คือ

1. แนวคิดหรือหลักการในการพัฒนาทักษะทางสังคมของนิสิตนักศึกษา
2. แนวทางในการนำไปใช้เพื่อพัฒนานิสิตนักศึกษา

3.2.1 ส่วนที่ 1 แนวคิดหรือหลักการในการพัฒนาทักษะทางสังคมของนิสิตนักศึกษา

แนวคิดหรือหลักการในการพัฒนาทักษะทางสังคมของนิสิตนักศึกษา
ประกอบด้วยหลัก 3 ประการ คือ พฤติกรรมบ่งชี้ทักษะทางสังคม 5 ด้าน หลักสำคัญ 7 ประการใน
การดำเนินการศึกษาระดับปริญญาตรีของซิกเคอร์ริงและแกมสัน รวมทั้งแนวปฏิบัติที่ดีในการจัด
กิจกรรม/โครงการพัฒนาทักษะทางสังคม ดังแผนภูมิที่ 16

พฤติกรรมบ่งชี้ทักษะทางสังคม มี 5 ด้าน คือ

- 1) ทักษะทางสังคมในการติดต่อสื่อสารและมีมนุษยสัมพันธ์ระหว่าง
นิสิตนักศึกษากับนิสิตนักศึกษาด้านการใช้ถ้อยคำ
- 2) ทักษะทางสังคมในการติดต่อสื่อสารและมีมนุษยสัมพันธ์ระหว่าง
นิสิตนักศึกษากับอาจารย์ด้านการใช้ถ้อยคำ
- 3) ทักษะทางสังคมในการติดต่อสื่อสารและมีมนุษยสัมพันธ์ระหว่าง
นิสิตนักศึกษากับนิสิตนักศึกษาและอาจารย์ด้านการใช้ท่าทาง
- 4) ทักษะทางสังคมด้านลักษณะส่วนบุคคลในการทำงานกลุ่ม
- 5) ทักษะทางสังคมด้านความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น

หลักสำคัญ 7 ประการในการดำเนินการศึกษาระดับปริญญาตรีของซิคเคอริง

และแกมสัน คือ

- 1) สนับสนุนให้อาจารย์และนิสิตนักศึกษาปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน
- 2) สนับสนุนให้มีการร่วมมือกันในหมู่นิสิตนักศึกษา
- 3) ส่งเสริมให้มีการเรียนรู้แบบลงมือปฏิบัติ
- 4) การให้ข้อมูลย้อนกลับ
- 5) การเน้นการใช้เวลาที่สัมพันธ์กับงาน
- 6) การสื่อสารให้ทราบถึงความคาดหวังสูง
- 7) การยอมรับนับถือความสามารถพิเศษและวิธีการเรียนที่หลากหลาย
(ดังรายละเอียดในบทที่ 2 หน้า 72)

แนวปฏิบัติที่ดีในการจัดกิจกรรม/โครงการพัฒนาทักษะทางสังคม

ในการพัฒนาทักษะทางสังคม จำเป็นต้องยึดแนวปฏิบัติที่ดีและแสวงหา

แนวปฏิบัติที่ดีที่เหมาะสมกับบริบทของสถาบัน โดย

- 1) ศึกษาแนวปฏิบัติที่ดีที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาทักษะทางสังคมจากแหล่งข้อมูลที่หลากหลายทั้งในและนอกสถาบัน เช่น ผลการสำรวจทักษะทางสังคมด้วยมาตรวัดทักษะทางสังคมที่ผู้วิจัยพัฒนา สืบค้นข้อมูลผ่านอินเทอร์เน็ต หรือแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเครือข่ายกิจกรรมนิสิตนักศึกษาทั้งในและนอกสถาบัน เป็นต้น เพราะในการวิจัยครั้งนี้ ได้ศึกษาแนวปฏิบัติที่ดีตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพบว่ามี 5 คณะวิชาที่ถือว่าเป็นแนวปฏิบัติที่ดีของทักษะทางสังคมแต่ละด้าน ฉะนั้น คณะวิชาเหล่านี้จึงเป็นเพียงตัวอย่างที่นำมาใช้เป็นแนวทางจัดกิจกรรม/โครงการพัฒนาทักษะทางสังคม
- 2) นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาแนวปฏิบัติที่ดีข้างต้นไปใช้ในการออกแบบหรือจัดกิจกรรม/โครงการพัฒนาทักษะทางสังคมที่เหมาะสมกับบริบทของสถาบัน

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

- 1) สนับสนุนให้อาจารย์และนิสิตนักศึกษาปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน
- 2) สนับสนุนให้มีการร่วมมือกันในหมู่นิสิตนักศึกษา
- 3) ส่งเสริมให้มีการเรียนรู้แบบลงมือปฏิบัติ
- 4) การให้ข้อมูลย้อนกลับ
- 5) การใช้เวลาที่สัมพันธ์กับงาน
- 6) การสื่อสารให้ทราบถึงความคาดหวังสูง
- 7) การยอมรับนับถือความสามารถพิเศษและวิธีการเรียนที่หลากหลาย

แผนภูมิที่ 28 กรอบแนวคิดรูปแบบการพัฒนาทักษะทางสังคมสำหรับนิสิตนักศึกษา

ตามหลักสำคัญ 7 ประการในการดำเนินการศึกษาระดับปริญญาตรีของซิกเคอร์ริงและแกมตัน

จากแผนภูมิที่ 28 จะเห็นได้ว่า ในการพัฒนาทักษะทางสังคมของนิสิตนักศึกษาทั้ง 5 ด้านนั้นจำเป็นต้องยึดหลักสำคัญ 7 ประการในการดำเนินการศึกษาระดับปริญญาตรีของซิคเคอร์ริง และแกมสัน รวมทั้งแนวปฏิบัติที่ดี ซึ่งทำให้ตระหนักถึงบทบาทหน้าที่และปฏิสัมพันธ์ของอาจารย์ และนิสิตนักศึกษา ตลอดจนลักษณะของกิจกรรม/โครงการที่เอื้อต่อการพัฒนาทักษะทางสังคม ซึ่งเป็นส่วนเสริมและสนับสนุน สร้างสรรค์ประสบการณ์อันกว้างขวางแก่นิสิตนักศึกษาไม่น้อยกว่า วิชาการที่ได้รับในห้องเรียน

ความสอดคล้องเชื่อมโยงกันระหว่างทักษะทางสังคมกับหลักสำคัญ 7 ประการและแนวปฏิบัติที่ดีสามารถอธิบายได้ดังตารางที่ 62

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 62 ความสอดคล้องเชื่อมโยงระหว่างทักษะทางสังคมของนิสิตนักศึกษา กับหลักสำคัญ 7 ประการในการดำเนินการศึกษาระดับปริญญาตรีของซิกเคอริงและแกมสัน

พฤติกรรมบ่งชี้ทักษะทางสังคม	ปฏิสัมพันธ์อาจารย์กับนิสิตนักศึกษา	การร่วมมือกันในหมู่นิสิตนักศึกษา	การเรียนรู้ด้วยการลงมือปฏิบัติ	การให้ข้อมูลย้อนกลับ	การเน้นการใช้เวลาที่สัมพันธ์กับงาน	สื่อให้ทราบถึงความคาดหวังสูง	การยอมรับความแตกต่าง
a 1(1)	เป็นที่ปรึกษาผู้อำนวยการความสะดวกละเอียด	- จัดตั้งชมรมพัฒนาทักษะการพูด - คลินิกหมอกาษา	- ฝึกพูดหน้าชั้น - แข่งขันได้วาที - แสดงบทบาทสมมติ	อาจารย์/เพื่อนให้คำติชมและข้อเสนอแนะเพื่อการแก้ไข	กำหนดเวลาการจัดกิจกรรมและการพัฒนาปรับปรุงตน	กำหนดพฤติกรรมที่คาดหวังอย่างชัดเจน	- ได้วาที - แสดงบทบาทสมมติ
a 1(2)	- พบปะนิสิตฯ สม่ำเสมอ - อำนวยความสะดวกและให้คำแนะนำ	- จัดตั้งชมรมพัฒนาทักษะการพูด - คลินิกหมอกาษา	- พบอาจารย์ที่ปรึกษา - ร่วมทัศนศึกษาและกิจกรรมของชมรม	อาจารย์ติชมและให้คำแนะนำที่เหมาะสม	กำหนดเวลาการจัดกิจกรรมและการพัฒนาปรับปรุงตน	กำหนดพฤติกรรมที่คาดหวังอย่างชัดเจน	- ทัศนศึกษา - ร่วมกัน - คลินิกหมอกาษา
a2	- เป็นแบบอย่างที่ดี - อำนวยความสะดวกและให้คำแนะนำ	- จัดกิจกรรมฝึกอบรมและประกวดมารยาท	- ปฏิบัติตามแบบอย่างที่ดี - ร่วมกิจกรรมฝึกอบรมและประกวดมารยาท	อาจารย์/เพื่อนร่วมกันสังเกตพฤติกรรมวิพากษ์วิจารณ์และให้ข้อเสนอแนะ	กำหนดเวลาการจัดกิจกรรม และการพัฒนาปรับปรุงตน	กำหนดพฤติกรรมที่คาดหวังอย่างชัดเจน	- การอบรมเชิงปฏิบัติการ - การประกวดผู้มีมารยาทงาม

a1(1) ทักษะทางสังคมในการติดต่อสื่อสารและมีมนุษยสัมพันธ์ระหว่างนิสิตนักศึกษากับนิสิตนักศึกษาด้านการใช้ถ้อยคำ

a1(2) ทักษะทางสังคมในการติดต่อสื่อสารและมีมนุษยสัมพันธ์ระหว่างนิสิตนักศึกษากับอาจารย์ด้านการใช้ถ้อยคำ

a2 ทักษะทางสังคมในการติดต่อสื่อสารและมีมนุษยสัมพันธ์ระหว่างนิสิตนักศึกษากับนิสิตนักศึกษและอาจารย์ด้านการใช้ท่าทาง

ตารางที่ 62 ความสอดคล้องเชื่อมโยงระหว่างทักษะทางสังคมของนิสิตนักศึกษา กับหลักสำคัญ 7 ประการในการดำเนินการศึกษาระดับปริญญาตรี ของซิคเคอริงและแกมสัน (ต่อ)

พฤติกรรม บ่งชี้ทักษะ ทางสังคม	ปฏิสัมพันธ์อาจารย์กับ นิสิตนักศึกษา	การร่วมมือกัน ในหมู่นิสิตนักศึกษา	การเรียนรู้ด้วยการลงมือปฏิบัติ	การให้ข้อมูล ย้อนกลับ	การเห็นการใช้เวลาที่สัมพันธ์กับงาน	สื่อให้ทราบถึงความคาดหวังสูง	การยอมรับความแตกต่าง
b	- สนับสนุนการทำงานกลุ่ม - ติดตามผลการดำเนินงานกลุ่ม - ช่วยแก้ปัญหา	- เลือกกิจกรรม/โครงการที่ได้รับมอบหมายตามความสนใจ - ร่วมกันวางแผนการดำเนินงาน	- ปฏิบัติงานตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ทั้งในฐานะผู้นำและผู้ตาม - ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน - ร่วมกันแก้ไขปัญหาโดยควบคุมอารมณ์	อาจารย์/เพื่อน ร่วมกัน ปรึกษาหารือ กระบวนการทำงานของกลุ่ม และเสนอแนะให้ปรับปรุงแก้ไข	กำหนดเวลาการจัดกิจกรรม	กำหนดพฤติกรรมที่คาดหวังอย่างชัดเจน	- จัดกิจกรรมหลากหลายรูปแบบ ทั้งในและนอกชั้นเรียน เช่น โครงการ
c	- จัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ - ดูแลการแบ่งหน้าที่ ความรับผิดชอบงานกลุ่ม	ให้ความร่วมมือกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ	- ปฏิบัติงานตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย - ช่วยเหลือสมาชิกเพื่อประโยชน์ส่วนรวม	- สังเกต การปฏิบัติงานกลุ่ม เป็นรายบุคคล ให้ข้อมูลย้อนกลับ และแรงเสริม	กำหนดเวลาการจัดกิจกรรมและการพัฒนาปรับปรุงตน	กำหนดพฤติกรรมที่คาดหวังอย่างชัดเจน	การเรียนรู้แบบร่วมมือ

b ทักษะทางสังคมด้านลักษณะส่วนบุคคลในการทำงานกลุ่ม

c ทักษะทางสังคมด้านความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น

3.2.2 ส่วนที่ 2 แนวทางในการนำไปใช้เพื่อพัฒนานิสิตนักศึกษา

เพื่อให้การนำแนวคิดหรือหลักการ (จากส่วนที่ 1) ไปใช้พัฒนานิสิตนักศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพนั้น สถาบันอุดมศึกษาควรกำหนดแนวทางในการนำไปใช้ 7 ประการ ดังนี้

- 1) นโยบายของสถาบันอุดมศึกษาในการพัฒนาทักษะทางสังคม
- 2) หลักการและวัตถุประสงค์
- 3) เป้าหมายการพัฒนาทักษะทางสังคม
- 4) หน่วยงานที่รับผิดชอบ
- 5) ขั้นตอนการดำเนินการพัฒนาทักษะทางสังคม
- 6) กิจกรรม/โครงการในการพัฒนาทักษะทางสังคม
- 7) การประเมินผล

ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1) นโยบายของสถาบันอุดมศึกษาในการพัฒนาทักษะทางสังคม

ในการพัฒนาทักษะทางสังคมของนิสิตนักศึกษา สถาบันการศึกษา ระดับอุดมศึกษาควรทำหน้าที่เป็นสถาบันที่เป็นตัวแทนของการอบรมทางสังคมที่สามารถจัดกระบวนการต่าง ๆ เพื่อการพัฒนาให้ไปในทิศทางที่พึงปรารถนาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 6 ที่ได้กำหนดความมุ่งหมายและหลักการในการจัดการศึกษาว่า “ต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข” ซึ่งนโยบายดังกล่าวได้นำไปสู่แนวทางในการพัฒนานิสิตนักศึกษาในแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545 – 2549) คือ “มหาวิทยาลัยจะต้องผลิตบัณฑิตที่มีความรู้คู่คุณธรรม มีสติปัญญาในการเรียนรู้ นึกคิดอย่างมีระบบ บุคลิกภาพดี มีความเป็นผู้นำ รับผิดชอบต่อตนเองและอาทรต่อสังคม ตระหนักในคุณค่าทรัพยากรและภูมิปัญญาท้องถิ่น”

การพัฒนาทักษะทางสังคมของนิสิตนักศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 6 และแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545 – 2549) จึงเป็นภารกิจที่สำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งของสถาบันอุดมศึกษาที่ควรที่จะจัดสรรทรัพยากรให้เหมาะสมและเพียงพอที่จะรองรับกิจกรรมหรือ โครงการพัฒนาทักษะทางสังคมที่มีความหลากหลายเพราะการที่นิสิตนักศึกษามีทักษะทางสังคมซึ่งสอดคล้องกับแบบแผนของสังคมจะเป็นการยกระดับการผลิตกำลังคนในระดับสูงที่มีสมรรถนะพร้อมที่จะแข่งขันได้ และเป็นการสร้างความคุ้มค่าเพิ่มให้กับตนเอง ทำให้สามารถบรรลุผลสำเร็จในการปฏิบัติงานที่มีคุณภาพและมีประสิทธิผลสูงกว่ามาตรฐานทั่วไป

ดังนั้น สถาบันการศึกษาในระดับอุดมศึกษาควรกำหนดนโยบายการพัฒนาทักษะทางสังคมของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต ดังนี้

1. เร่งรัดส่งเสริมและพัฒนาทักษะทางสังคมของนิสิตนักศึกษาให้เป็นบัณฑิต ในอุดมการณ์ที่มีคุณภาพและมีประสิทธิผลสูงกว่ามาตรฐานทั่วไป
2. จัดสรรทรัพยากรบุคคลและงบประมาณอย่างเหมาะสมและเพียงพอที่จะดำเนินการจัดกิจกรรม/โครงการพัฒนาทักษะทางสังคมให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้
3. ส่งเสริมและสนับสนุนบุคลากรให้มีความรู้ความเข้าใจ ตระหนักถึงความสำคัญของทักษะทางสังคมและภาระหน้าที่ในการจัดกิจกรรม/โครงการพัฒนาทักษะทางสังคม
4. สนับสนุนให้นิสิตนักศึกษามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและสร้างสรรค์กิจกรรม/โครงการพัฒนาทักษะทางสังคม

2) หลักการและวัตถุประสงค์

หลักการของรูปแบบการพัฒนาทักษะทางสังคมสำหรับนิสิตนักศึกษา ประกอบด้วยหลัก 3 ประการ คือ พฤติกรรมบ่งชี้ทักษะทางสังคม 5 ด้าน หลักสำคัญ 7 ประการในการดำเนินการศึกษาระดับปริญญาตรีของซิกเคอร์ริงและแกมสัน และแนวปฏิบัติที่ดีในการจัดกิจกรรม/โครงการพัฒนาทักษะทางสังคมของนิสิตนักศึกษา ดังรายละเอียดในส่วนที่ 1

วัตถุประสงค์ เพื่อให้นิสิตนักศึกษาในหลักสูตรปริญญาบัณฑิตได้รับการส่งเสริมและพัฒนาให้มีทักษะทางสังคมทั้ง 5 ด้าน

3) เป้าหมายการพัฒนาทักษะทางสังคม

เป้าหมายการพัฒนาทักษะทางสังคมสำหรับนิสิตนักศึกษา คือ ผลิตบัณฑิตระดับปริญญาตรีที่มีทักษะทางสังคมสูง

4) หน่วยงานที่รับผิดชอบ

หน่วยงานที่รับผิดชอบ แบ่งออกเป็น 2 ระดับ คือ

4.1 ระดับมหาวิทยาลัย หน่วยงานหลักที่รับผิดชอบการพัฒนาทักษะทางสังคมของนิสิตนักศึกษา คือฝ่ายกิจการนิสิตนักศึกษาของมหาวิทยาลัย ภายใต้การกำกับดูแลของรองอธิการบดีฝ่ายกิจการนิสิตนักศึกษา

หน่วยงานนี้จะต้องประสานความร่วมมือกับหน่วยงานต่างๆ ทั้งภายใน ภายนอกและ/หรือระหว่างมหาวิทยาลัย เพื่อให้การบริหารจัดการมีความเข้มแข็งและสามารถขยายผลออกไปอย่างกว้างขวาง หน่วยงานภายในมหาวิทยาลัยที่จะต้องประสานความ

ร่วมมือกัน อาทิ ฝ่ายกิจการนิสิตนักศึกษาของคณะวิชาต่างๆ องค์การบริหารนิสิตนักศึกษา สโมสรนิสิตนักศึกษา ศึกษานิสิตนักศึกษา ชมรมหรือชุมนุมต่างๆ ของมหาวิทยาลัย ส่วนหน่วยงานภายนอกที่จะต้องประสานความร่วมมือกัน อาทิ ฝ่ายกิจการนิสิตนักศึกษาของมหาวิทยาลัยต่างๆ ทั้งในกรุงเทพมหานครและภูมิภาค ซึ่งอาจจะรวมตัวกันในรูปแบบของเครือข่ายกิจการนิสิตนักศึกษา ระหว่างมหาวิทยาลัย นอกจากนี้ก็มีองค์การบริหารนิสิตนักศึกษาของมหาวิทยาลัยต่างๆ สมาคมศิษย์เก่า เป็นต้น

4.2 ระดับคณะวิชา หน่วยงานหลักที่รับผิดชอบการพัฒนาทักษะทางสังคมของนิสิตนักศึกษา คือ ฝ่ายกิจการนิสิตนักศึกษาของคณะวิชา ภายใต้การกำกับดูแลของรองคณบดีฝ่ายกิจการนิสิตนักศึกษา

หน่วยงานนี้จะต้องประสานความร่วมมือกับหน่วยงานต่างๆ ทั้งภายใน ภายนอกและ/หรือระหว่างคณะวิชา หน่วยงานภายในคณะวิชาที่จะต้องประสานความร่วมมือกัน อาทิ ฝ่ายวิชาการของคณะวิชา ซึ่งครอบคลุมทั้งอาจารย์ที่ปรึกษาและอาจารย์ผู้สอน ศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษา ตลอดจนคณะกรรมการบริหารนิสิตนักศึกษาของคณะวิชา คณะกรรมการชมรมต่างๆ รวมทั้งเครือข่ายกิจการนิสิตนักศึกษาระหว่างคณะวิชาต่างๆ เป็นต้น ส่วนหน่วยงานภายนอก คณะวิชาที่เกี่ยวข้อง อาทิ ฝ่ายกิจการนิสิตนักศึกษาของมหาวิทยาลัยและของคณะวิชาอื่นๆ ภายในมหาวิทยาลัยเดียวกันหรือระหว่างมหาวิทยาลัย ซึ่งอาจจะอยู่ในรูปแบบของเครือข่ายคณะศึกษาระหว่างมหาวิทยาลัย เช่น เครือข่ายครุศาสตร์-ศึกษาศาสตร์ เครือข่ายแพทยศาสตร์-พยาบาลศาสตร์ เป็นต้น

อย่างไรก็ตาม เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล มหาวิทยาลัยหรือคณะวิชาอาจจัดตั้งหน่วยงานและคณะทำงาน อันประกอบด้วยคณาจารย์และนิสิตนักศึกษา เพื่อทำหน้าที่รับผิดชอบการพัฒนาทักษะทางสังคมของนิสิตนักศึกษาโดยตรง

5) ขั้นตอนการดำเนินการพัฒนาทักษะทางสังคม

ขั้นตอนการดำเนินการพัฒนาทักษะทางสังคม แบ่งออกเป็น 2 ระดับ คือ ระดับมหาวิทยาลัยและระดับคณะวิชา แต่ละระดับดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

ระดับมหาวิทยาลัย

5.1 สำรวจทักษะทางสังคมของนิสิตนักศึกษากลุ่มเป้าหมายทุกคณะ ทุกชั้นปี โดยใช้มาตรวัดทักษะทางสังคมที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น

5.2 เทียบเคียงกับปกติวิสัย โดยนำผลคะแนนทักษะทางสังคมมาวิเคราะห์ทั้ง 5 ด้าน และโดยรวม จำแนกตามกลุ่มสาขาวิชาและคณะวิชา และนำปกติวิสัยในแต่ละด้านไปเทียบเคียงกับเกณฑ์กลาง ซึ่งเป็นปกติวิสัยระดับประเทศรายด้าน (27, 36, 11, 34, 12

ตามลำดับ) ส่วนปกติวิสัยโดยรวม นำไปเทียบเคียงกับเกณฑ์กลาง ซึ่งเป็นปกติวิสัยระดับ กรุงเทพมหานคร (115) สำหรับมหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานคร หรือปกติวิสัยระดับภูมิภาค (123) สำหรับมหาวิทยาลัยในภูมิภาค

5.3 คัดกรองนิสิตนักศึกษากลุ่มเป้าหมาย ออกเป็น 2 กลุ่ม โดยพิจารณาจากการเทียบเคียงปกติวิสัยในข้อ 5.2 จะได้กลุ่มที่มีคะแนนสูงกว่าปกติวิสัย กับกลุ่มที่มีคะแนนต่ำกว่าปกติวิสัย จำแนกตามพฤติกรรมบ่งชี้ทักษะทางสังคมรายด้าน

5.4 ศึกษาแนวปฏิบัติที่ดี (Best practice) ตามพฤติกรรมบ่งชี้ทักษะทางสังคมรายด้าน โดยพิจารณาจากการจัดอันดับคะแนนทักษะทางสังคมแต่ละด้านทั้ง 5 ด้านและโดยรวม จำแนกตามกลุ่มสาขาวิชาและคณะวิชา กลุ่มสาขาวิชาหรือคณะวิชาใดที่อยู่อันดับสูงสุด ถือเป็นแนวปฏิบัติที่ดีในด้านนั้นๆ

5.5 นำแนวปฏิบัติที่ดีมาวิเคราะห์เชื่อมโยงกับหลักสำคัญ 7 ประการในการดำเนินการศึกษาระดับปริญญาตรีของซิคเคอร์ริงและแกมสัน เพื่อฝ่ายกิจการนิสิตนักศึกษาของมหาวิทยาลัยจะได้ใช้เป็นแนวทางในการกำหนดกิจกรรม/โครงการพัฒนาทักษะทางสังคมของนิสิตนักศึกษาที่เหมาะสมกับบริบทของสถาบัน รวมทั้งวางแผนจัดสรรด้านงบประมาณและทรัพยากรบุคคล ตลอดจนประชาสัมพันธ์กิจกรรม/โครงการให้ทราบทั่วกันทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย

5.6 นำข้อมูลจากการสำรวจที่ได้จากข้อ 5.2 – 5.4 เสนอฝ่ายกิจการนิสิตนักศึกษาของคณะวิชาแต่ละคณะดำเนินการต่อไป

ระดับคณะวิชา

5.7 ฝ่ายกิจการนิสิตนักศึกษาของคณะวิชาจัดทำฐานข้อมูลทักษะทางสังคมของนิสิตนักศึกษาภายในคณะและวางแผนการบริหารจัดการที่เชื่อมโยงกับเครือข่ายทั้งภายในคณะวิชา นอกคณะวิชา และระหว่างมหาวิทยาลัย

5.8 ฝ่ายกิจการนิสิตนักศึกษาของคณะวิชาศึกษาและแสวงหาแนวปฏิบัติที่ดีที่เหมาะสมกับบริบทของคณะวิชา เพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางออกแบบหรือจัดกิจกรรม/โครงการที่สอดคล้องกับผลการสำรวจทักษะทางสังคม

5.9 ฝ่ายกิจการนิสิตนักศึกษาของคณะวิชาประสานงานกับฝ่ายวิชาการ เพื่อเสนอข้อมูลให้แก่อาจารย์ที่ปรึกษาและอาจารย์ผู้สอนดำเนินการต่อไป

5.10 อาจารย์ที่ปรึกษาและนิสิตนักศึกษาในควมดูแลร่วมกันวางแผนพัฒนาเป็นรายบุคคล ดังนี้

5.10.1 นิสิตนักศึกษาที่มีคะแนนทักษะทางสังคมต่ำทุกด้านควรได้รับการพัฒนาทุกด้านอย่างเป็นองค์รวม ส่วนผู้ที่มีคะแนนทักษะทางสังคมต่ำบางด้านนั้น อาจจะเน้นพัฒนาเฉพาะด้านที่สำคัญ โดยเข้าร่วมกิจกรรม/โครงการที่เหมาะสม หรือเพิ่มพูนความรู้

จากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย เช่น สื่อ เอกสาร หนังสือ ตำรา วิดิทัศน์ เป็นต้น และทดลองนำความรู้สู่การปฏิบัติด้วยการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นในบริบทต่างๆ เช่น ในชีวิตประจำวัน ในชั้นเรียน นอกชั้นเรียน

5.10.2 นิสิตนักศึกษาที่มีคะแนนทักษะทางสังคมสูงทุกด้าน จำเป็นต้องพัฒนาอย่างเป็นองค์รวมต่อไป เพื่อรักษาระดับทักษะทางสังคมให้คงอยู่หรือเพิ่มมากขึ้น อาจจะพัฒนาตนเองโดยเข้าร่วมกิจกรรม/โครงการที่เหมาะสม อันเป็นการแบ่งปันประสบการณ์กับหมู่นิสิตนักศึกษาด้วยกัน อาจจะเข้าร่วมกับคณาจารย์ในฐานะผู้ช่วยวิทยากรหรือเป็นต้นแบบทักษะทางสังคมด้านที่สูงนั้น ซึ่งจะทำได้เห็นแบบอย่างที่ดีและมีปฏิสัมพันธ์กับอาจารย์และนิสิต นักศึกษามากขึ้น

5.11 ประเมินความก้าวหน้าในการพัฒนาทักษะทางสังคมของนิสิต นักศึกษา โดย

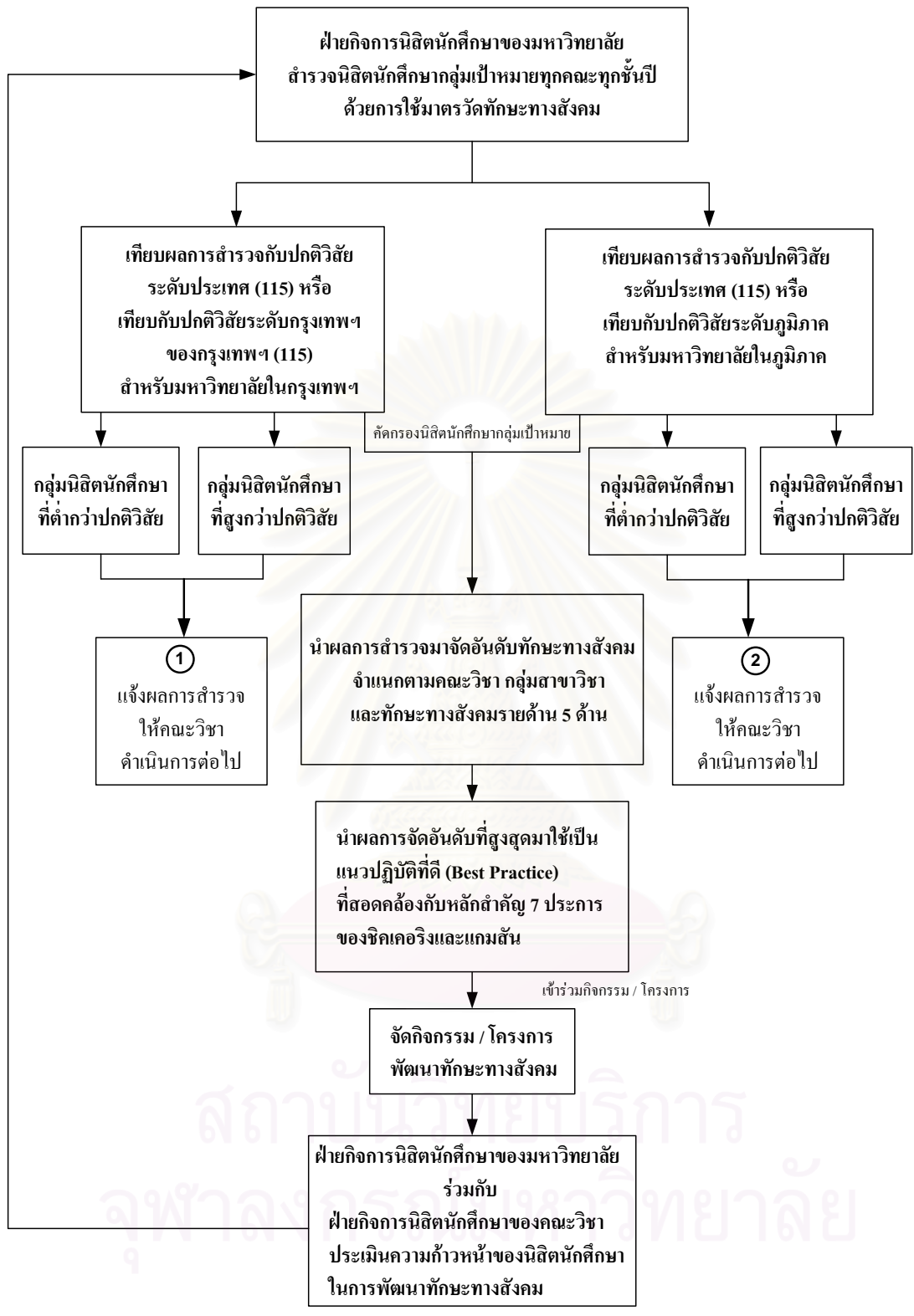
5.11.1 นิสิตนักศึกษาจัดทำเพิ่มสะสมผลงานในการพัฒนาตนเอง เสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อประเมินผลเป็นรายบุคคล

5.11.2 นิสิตนักศึกษาที่เข้าร่วมกิจกรรม/โครงการประเมินผล การจัดกิจกรรม เพื่อจะได้นำข้อมูลไปปรับปรุงกิจกรรม

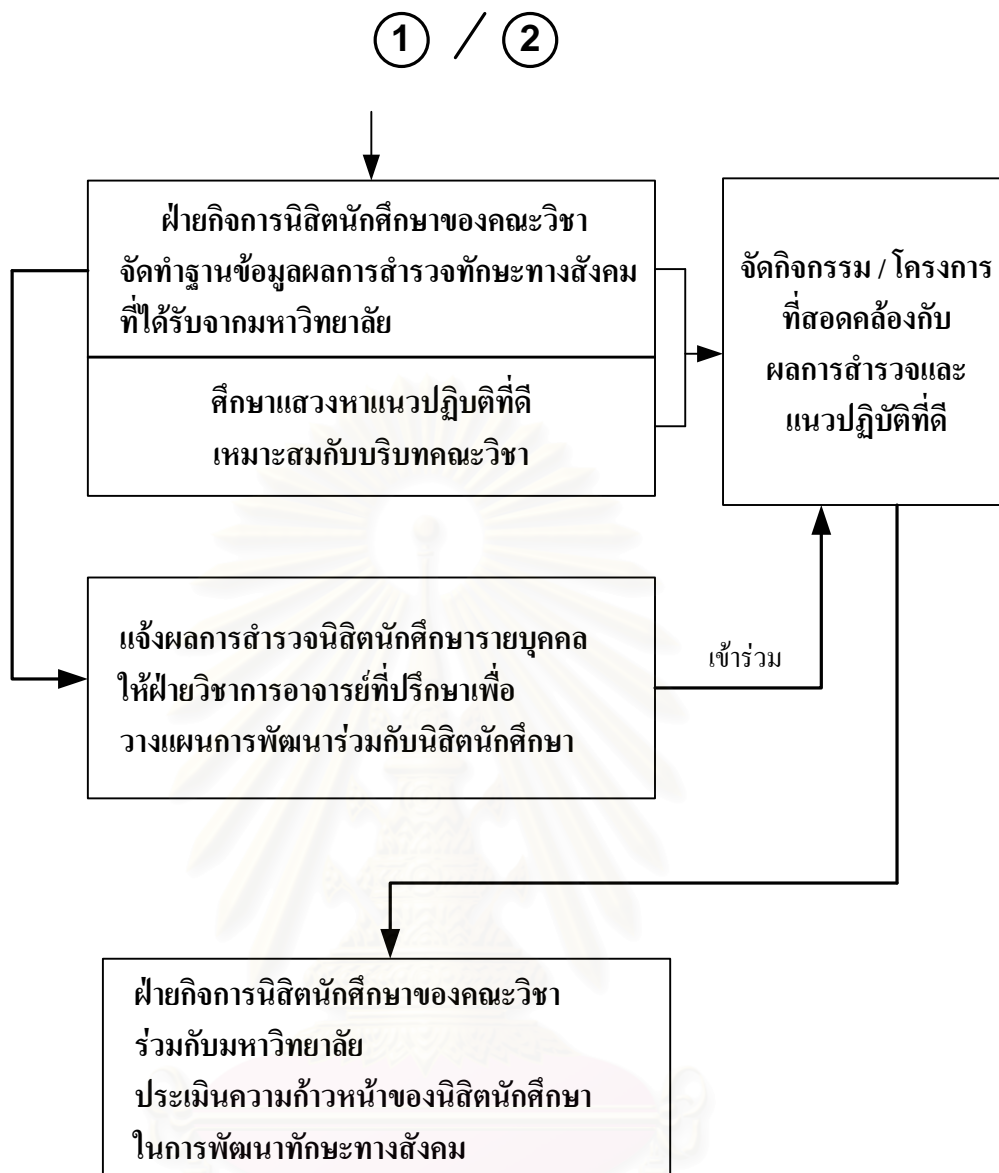
5.11.3 คณะวิชาร่วมกับมหาวิทยาลัยสำรวจทักษะทางสังคมของ นิสิตนักศึกษาด้วยการใช้มาตรวัดนี้วัดซ้ำอีกครั้งหนึ่ง เพื่อนำผลการสำรวจไปวางแผนการพัฒนา ต่อไป พร้อมกับจัดทำฐานข้อมูลทักษะทางสังคมของนิสิตนักศึกษาอย่างต่อเนื่องและให้เป็น ปัจจุบันเสมอ

ขั้นตอนการดำเนินการพัฒนาทักษะทางสังคมของนิสิตนักศึกษา สรุปเป็น ภาพรวมได้ ดังแผนภูมิที่ 29 - 30

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนภูมิ 29 ขั้นตอนการดำเนินการพัฒนาทักษะทางสังคมในระดับมหาวิทยาลัย

แผนภูมิ 30 ขั้นตอนการดำเนินการพัฒนาทักษะทางสังคมในระดับคณะวิชา

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

6) กิจกรรม/โครงการพัฒนาทักษะทางสังคม

ในการออกแบบกิจกรรม /โครงการพัฒนาทักษะทางสังคมตามพฤติกรรมบ่งชี้ทั้ง 5 ด้าน ต้องคำนึงถึงแนวปฏิบัติที่ดีที่เหมาะสมกับบริบทของสถาบันและยึดหลักสำคัญ 7 ประการในการดำเนินการศึกษาระดับปริญญาตรีของซิกเคอร์ริงและแกมสัน รวมทั้งผลการสำรวจทักษะทางสังคมของนิสิตนักศึกษาด้วย เพื่อจะได้จัดกิจกรรม /โครงการที่มีความหลากหลายทั้งในชั้นเรียนและนอกชั้นเรียน มีความยืดหยุ่นสูง สามารถที่จะตอบสนองนิสิตนักศึกษากลุ่มเป้าหมายที่มีทักษะทางสังคมแตกต่างกันในแต่ละด้าน อันจะช่วยให้นิสิตนักศึกษาได้มีโอกาสเลือกเรียนรู้และฝึกฝนอย่างกว้างขวางตามความต้องการของตน

ในการบริหารงานกิจกรรม/โครงการพัฒนาทักษะทางสังคมนั้น หน่วยงานหลักที่รับผิดชอบการจัดกิจกรรม/โครงการต่างๆ แบ่งเป็น 2 ระดับ คือ ระดับมหาวิทยาลัย และระดับคณะวิชา ซึ่งทั้งสองระดับนี้ อยู่ในความรับผิดชอบของฝ่ายกิจการนิสิตนักศึกษา ภายใต้การกำกับดูแลของรองอธิการบดีฝ่ายกิจการนิสิตนักศึกษาในระดับมหาวิทยาลัย และรองคณบดีฝ่ายกิจการนิสิตนักศึกษาในระดับคณะวิชา หน่วยงานทั้งสองสามารถร่วมมือกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องได้ทั้งภายในและภายนอก ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับลักษณะของกิจกรรม เช่น ฝ่ายวิชาการ ฝ่ายประชาสัมพันธ์ ศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษา สมาคมศิษย์เก่า เป็นต้น

ประการสำคัญคือ หลังจากเสร็จสิ้นการจัดกิจกรรม/โครงการแต่ละงานแล้ว หน่วยงานผู้รับผิดชอบจะต้องประเมินผลการจัดกิจกรรม/โครงการเหล่านี้ และรวบรวมเป็นฐานข้อมูลเพื่อนำผลไปใช้ในการวางแผนจัดกิจกรรมต่อไป ซึ่งผลการประเมินส่วนนี้จะเป็นข้อมูลส่วนหนึ่งของการประเมินผลรูปแบบการพัฒนาทักษะทางสังคมสำหรับนิสิตนักศึกษาอีกด้วย

ตัวอย่างกิจกรรม /โครงการพัฒนาทักษะทางสังคมดังแสดงในตารางที่ 63

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 63 ตัวอย่างกิจกรรม/โครงการพัฒนาทักษะทางสังคมสำหรับนิสิตนักศึกษาที่สอดคล้องกับหลักสำคัญ 7 ประการในการดำเนินการศึกษาระดับปริญญาตรีของซิกเคอริงและแกมสัน

ลำดับที่	กิจกรรม/โครงการพัฒนาทักษะทางสังคม	หลักสำคัญ 7 ประการ
1	<p>โครงการจัดระบบอาจารย์ที่ปรึกษาและอาจารย์ต้นแบบทักษะทางสังคม ที่มีบุคลิกภาพ ความประพฤติและมารยาทงาม สมควรยกย่องเชิดชูเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นิสิตนักศึกษา</p> <p>หน่วยงานที่รับผิดชอบ: ฝ่ายกิจการนิสิตนักศึกษาร่วมกับฝ่ายวิชาการ</p>	<ul style="list-style-type: none"> ส่งเสริมปฏิสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนิสิตนักศึกษา
2	<p>โครงการจัดบริการตามวิชาชีพ</p> <p>นิสิตนักศึกษาแต่ละกลุ่มสาขาวิชาจัดโครงการจัดบริการตามวิชาชีพ ด้วยการบำเพ็ญประโยชน์แก่สังคม/ ชุมชน เช่น</p> <ul style="list-style-type: none"> นิสิตนักศึกษากลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพจัดค่ายบริการด้านสาธารณสุขมูลฐานและสุขอนามัย นิสิตนักศึกษากลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีจัดค่ายอาสาพัฒนาชุมชน ให้บริการสิ่งปลูกสร้างอาคาร สถานที่ และระบบสาธารณูปโภค นิสิตนักศึกษากลุ่มสาขาวิชาสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ จัดค่ายเชื่อมโยงในชุมชน ให้บริการด้านกิจกรรมแนะแนววิชาการ การศึกษาต่อ <p>หน่วยงานที่รับผิดชอบ: ฝ่ายกิจการนิสิตนักศึกษา ร่วมกับชมรมค่ายต่างๆ</p>	<ul style="list-style-type: none"> สนับสนุนความร่วมมือในหมู่นิสิตนักศึกษา ส่งเสริมการเรียนรู้แบบลงมือปฏิบัติ
3	<p>โครงการทักษะทางสังคมสัญจร ศึกษาเรียนรู้ศิลปวัฒนธรรม วิถีชีวิต เครือข่ายสถาบันในกรุงเทพมหานครและภูมิภาค</p> <ul style="list-style-type: none"> จุดประกายให้นิสิตศึกษานำความรู้ข้อคิดที่ได้รับจากการวิเคราะห์ความแตกต่างกันในกฎระเบียบของวิถีวัฒนธรรม ชุมชน/สังคม ที่นิสิตนักศึกษาสามารถนำไปปรับปรุงด้านการปรับตัวในการใช้ชีวิตอยู่ร่วมกับบุคคลในสังคม <p>หน่วยงานที่รับผิดชอบ: ฝ่ายกิจการนิสิตนักศึกษาของแต่ละสถาบัน ร่วมกันจัด ในรูปแบบเครือข่ายแลกเปลี่ยนเรียนรู้</p>	<ul style="list-style-type: none"> สนับสนุนการร่วมมือในหมู่นิสิตนักศึกษา ส่งเสริมการเรียนรู้แบบลงมือปฏิบัติ ยอมรับในความสามารถและวิธีการเรียนที่แตกต่างกัน

ตารางที่ 63 ตัวอย่างกิจกรรม/โครงการพัฒนาทักษะทางสังคมสำหรับนิสิตนักศึกษาที่สอดคล้องกับ
หลักสำคัญ 7 ประการในการดำเนินการศึกษาระดับปริญญาตรีของซิกเคอร์ริงและแกมสัน (ต่อ)

ลำดับที่	กิจกรรม/โครงการพัฒนาทักษะทางสังคม	หลักสำคัญ 7 ประการ
4	<p>โครงการค้นหาและยกย่องต้นแบบทักษะทางสังคม เพื่อเป็นแบบอย่างความประพฤติที่ถูกต้อง และร่วมสมัยน่าสนใจทำตามแบบ</p> <ul style="list-style-type: none"> • ครูอาจารย์ต้นแบบ (อาจารย์-ลูกศิษย์) • ศิษย์เก่าต้นแบบ (รุ่นพี่-รุ่นน้อง) • นิสิตนักศึกษาต้นแบบ (เพื่อน-เพื่อน) • บุคคลในภาครัฐ / เอกชนต้นแบบ (นิสิต-นักศึกษา-บุคคลในสังคม) <p>หน่วยงานที่รับผิดชอบ: ฝ่ายกิจการนิสิตนักศึกษาร่วมกับสมาคมศิษย์เก่า</p>	<ul style="list-style-type: none"> • ปฏิสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนิสิตนักศึกษา • การร่วมมือกันในหมู่นิสิตนักศึกษา • การลงมือปฏิบัติ • การให้ข้อมูลย้อนกลับทันที
5	<p>โครงการค่ายสัมผัสท้องถิ่น</p> <ul style="list-style-type: none"> • เรียนรู้ทักษะทางสังคมจากประสบการณ์จริงในบริบทวัฒนธรรมท้องถิ่น • ตระหนักถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลของการเป็นสมาชิกสังคม • ได้มีโอกาสพบปะกับบุคคลที่หลากหลายอาชีพ ทำให้นิสิตนักศึกษาได้สื่อสารสัมพันธ์กับบุคคลอย่างกว้างขวาง <p>หน่วยงานที่รับผิดชอบ: ฝ่ายกิจการนิสิตนักศึกษาร่วมกับฝ่ายวิชาการ</p>	<ul style="list-style-type: none"> • การเรียนรู้แบบลงมือปฏิบัติ • การร่วมมือกันในหมู่นิสิตนักศึกษา
6	<p>โครงการจัดบรรยายพิเศษ / สัมมนา / อภิปราย / เสวนา โดยนิสิตนักศึกษาเครือข่ายสถาบัน ผู้ทรงคุณวุฒิ อาจารย์ ศิษย์เก่า ในหัวข้อที่เกี่ยวกับการสร้างเสริมทักษะทางสังคม โดยจัดอย่างต่อเนื่องตลอดหลักสูตร เช่น ในการปฐมนิเทศ ปัจฉิมนิเทศ ก่อนและหลังการออกฝึกปฏิบัติวิชาชีพ ตัวอย่างหัวข้อ อาทิ</p> <ul style="list-style-type: none"> • เทคนิคการพัฒนาตนเองสู่ความเป็นผู้นำผู้ตามที่ดี • เทคนิคการทำงานร่วมกับผู้อื่น • เทคนิคการสร้างเสริมทัศนคติและบุคลิกภาพในเชิงบวก • เทคนิคการพูดและภาษาท่าทางในที่สาธารณะ • มารยาทสังคมกับคนรุ่นใหม่ <p>หน่วยงานที่รับผิดชอบ: ฝ่ายกิจการนิสิตนักศึกษาร่วมกับฝ่ายวิชาการ ชมรมต่างๆ</p>	<ul style="list-style-type: none"> • ปฏิสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนิสิตนักศึกษา • การร่วมมือกันในหมู่นิสิตนักศึกษา • การลงมือปฏิบัติ • การให้ข้อมูลย้อนกลับทันที

ตารางที่ 63 ตัวอย่างกิจกรรม/โครงการพัฒนาทักษะทางสังคมสำหรับนิสิตนักศึกษาที่สอดคล้องกับ
หลักสำคัญ 7 ประการในการดำเนินการศึกษาระดับปริญญาตรีของซิกเคอริ่งและแกมสัน(ต่อ)

ลำดับที่	กิจกรรม/โครงการพัฒนาทักษะทางสังคม	หลักสำคัญ 7 ประการ
7	<p>โครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ ทั้งระยะสั้นและระยะยาว เพื่อฝึกอบรมและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ด้านทักษะทางสังคม ซึ่งกันและกันระหว่างนิสิตนักศึกษา ระหว่างคณะวิชา ระหว่างกลุ่มสาขาวิชา และระหว่างมหาวิทยาลัย</p> <p>หน่วยงานที่รับผิดชอบ: ฝ่ายกิจการนิสิตนักศึกษา หรือเครือข่ายนิสิตนักศึกษาระดับสถาบัน</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● ปฏิสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนิสิตนักศึกษา ● การร่วมมือกันในหมู่นิสิตนักศึกษา ● การลงมือปฏิบัติ ● การให้ข้อมูลย้อนกลับทันที ● การใช้เวลาที่สัมพันธ์กับงาน
8	<p>โครงการประกวดภาพลักษณ์งาม</p> <ul style="list-style-type: none"> ● สนับสนุนให้นิสิตนักศึกษารวมกลุ่มกัน เพื่อจัดกิจกรรมประกวดภาพลักษณ์ผู้มีมารยาทงาม <p>หน่วยงานที่รับผิดชอบ: องค์การบริหารสโมสรนิสิตนักศึกษาของมหาวิทยาลัย ร่วมกับคณะกรรมการนิสิตนักศึกษาระดับคณะวิชา</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● ปฏิสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนิสิตนักศึกษา ● การร่วมมือกันในหมู่นิสิตนักศึกษา ● การลงมือปฏิบัติ ● การให้ข้อมูลย้อนกลับทันที ● การใช้เวลาที่สัมพันธ์กับงาน
9	<p>กิจกรรมการวิเคราะห์กรณีศึกษา (Case Study) โดยใช้บทความ บทกลอน ข้อคิด เหตุการณ์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับทักษะทางสังคม</p> <ul style="list-style-type: none"> ● วิเคราะห์คุณลักษณะ ● วิเคราะห์บุคลิกภาพ ● วิเคราะห์พฤติกรรมการแสดงออกของบุคคลในกรณีศึกษา ● อภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นร่วมกันระหว่างนิสิตนักศึกษาและอาจารย์ ● หาข้อสรุปและให้ข้อเสนอแนะเชิงสร้างสรรค์ <p>หน่วยงานที่รับผิดชอบ: ฝ่ายวิชาการ (คณาจารย์ในรายวิชาต่างๆ)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● ปฏิสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนิสิตนักศึกษา ● การร่วมมือกันในหมู่นิสิตนักศึกษา ● การลงมือปฏิบัติ ● การให้ข้อมูลย้อนกลับทันที ● การใช้เวลาที่สัมพันธ์กับงาน
10	<p>โครงการจัดสร้างสถานการณ์จำลองเพื่อฝึกทักษะทางสังคม</p> <ul style="list-style-type: none"> ● การฝึกมารยาทในที่ประชุม ● การฝึกมารยาทในการแสดงความคิดเห็น ● การฝึกมารยาทในการรับประทานอาหาร ● การฝึกการควบคุมอากัปกริยาการแสดงออกในที่สาธารณะ <p>หน่วยงานที่รับผิดชอบ: ฝ่ายกิจการนิสิตนักศึกษาร่วมกับฝ่ายวิชาการ</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● ปฏิสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนิสิตนักศึกษา ● การร่วมมือกันในหมู่นิสิตนักศึกษา ● การลงมือปฏิบัติ ● การให้ข้อมูลย้อนกลับทันที ● การใช้เวลาที่สัมพันธ์กับงาน

ตารางที่ 63 ตัวอย่างกิจกรรม/โครงการพัฒนาทักษะทางสังคมสำหรับนิสิตนักศึกษาที่สอดคล้องกับ
หลักสำคัญ 7 ประการในการดำเนินการศึกษาระดับปริญญาตรีของซิกเคอร์ริงและแกมสัน (ต่อ)

ลำดับที่	กิจกรรม/โครงการพัฒนาทักษะทางสังคม	หลักสำคัญ 7 ประการ
11	<p>กิจกรรมการแสดงผลงานทางสังคม ผ่านกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์</p> <ul style="list-style-type: none"> • ฝึกบทบาทผู้นำที่ดี • ฝึกบทบาทผู้ตามที่ดี • ฝึกการเผชิญหน้ากับความขัดแย้ง <p>หน่วยงานที่รับผิดชอบ: ฝ่ายกิจการนิสิตนักศึกษา ร่วมกับฝ่ายวิชาการ</p>	<ul style="list-style-type: none"> • ปฏิสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนิสิตนักศึกษา • การร่วมมือกันในหมู่นิสิตนักศึกษา • การลงมือปฏิบัติ • การให้ข้อมูลย้อนกลับทันที • การใช้เวลาที่สัมพันธ์กับงาน
12	<p>กิจกรรมการแสดงผลงานที่ส่งเสริมทักษะทางสังคม</p> <ul style="list-style-type: none"> • การให้นิสิตนักศึกษามูลนิธิโครงการทักษะทางสังคมทั้ง 5 ด้าน มาสู่กระบวนการสร้างสรรค์ผ่านละครเวที <p>หน่วยงานที่รับผิดชอบ: ฝ่ายกิจการนิสิตนักศึกษา สโมสรนิสิตนักศึกษา ชมรมที่เกี่ยวข้อง เช่น ชุมนุมศิลปะการแสดง</p>	<ul style="list-style-type: none"> • ปฏิสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนิสิตนักศึกษา • การร่วมมือกันในหมู่นิสิตนักศึกษา • การลงมือปฏิบัติ • การให้ข้อมูลย้อนกลับทันที • การใช้เวลาที่สัมพันธ์กับงาน
13	<p>โครงการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนทักษะทางสังคม</p> <p>ผลิตสื่อพร้อมคู่มือที่ทันสมัย เหมาะสม และตอบสนองการเรียนรู้ด้านทักษะทางสังคม เพื่อนิสิตนักศึกษาได้นำไปพัฒนาเป็นรายบุคคล เช่น วิดิทัศน์ วีซีดี สไลด์สื่อผสม เทปคำบรรยาย</p> <p>หน่วยงานที่รับผิดชอบ: ฝ่ายกิจการนิสิตนักศึกษา ร่วมกับฝ่ายวิชาการ หรือศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษาของคณะวิชา</p>	<ul style="list-style-type: none"> • ปฏิสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนิสิตนักศึกษา • การร่วมมือกันในหมู่นิสิตนักศึกษา • การลงมือปฏิบัติ • การให้ข้อมูลย้อนกลับทันที • การใช้เวลาที่สัมพันธ์กับงาน
14	<p>โครงการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์กิจกรรมทักษะทางสังคม</p> <ul style="list-style-type: none"> • การจัดนิทรรศการ • จัดทำ website • ขกย่องบุคคลที่มีทักษะทางสังคมดีเด่นที่มาจากสถาบันเดียวกันหรือต่างสถาบัน <p>หน่วยงานที่รับผิดชอบ: ฝ่ายกิจการนิสิตนักศึกษา ร่วมกับฝ่ายประชาสัมพันธ์ องค์การบริหารสโมสรนิสิตนักศึกษาของมหาวิทยาลัย ร่วมกับคณะกรรมการนิสิตนักศึกษาของแต่ละคณะวิชา</p>	<ul style="list-style-type: none"> • ปฏิสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนิสิตนักศึกษา • การร่วมมือกันในหมู่นิสิตนักศึกษา • การลงมือปฏิบัติ • การให้ข้อมูลย้อนกลับทันที • การใช้เวลาที่สัมพันธ์กับงาน

ตารางที่ 63 ตัวอย่างกิจกรรม/โครงการพัฒนาทักษะทางสังคมสำหรับนิสิตนักศึกษาที่สอดคล้องกับ
หลักสำคัญ 7 ประการในการดำเนินการศึกษาระดับปริญญาตรีของซิกเคอร์ริงและแกมสัน (ต่อ)

15	โครงการพัฒนารายวิชาที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาทักษะทางสังคม ในหมวดวิชาการศึกษาทั่วไป เช่น รายวิชาวัฒนธรรมไทย หน่วยงานที่รับผิดชอบ: ฝ่ายวิชาการ (อาจารย์ประจำรายวิชา)	ปฏิสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับ นิสิตนักศึกษา
16	โครงการบูรณาการทักษะทางสังคมในรายวิชาต่างๆ หน่วยงานที่รับผิดชอบ: ฝ่ายวิชาการ (อาจารย์ประจำรายวิชา)	ปฏิสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับ นิสิตนักศึกษา
17	โครงการจัดทำรายวิชาที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาทักษะทางสังคม โดยเปิดรายวิชาใหม่ในหมวดวิชาการศึกษาทั่วไป เช่น รายวิชา “ทักษะทางสังคม” เน้นทฤษฎีและภาคปฏิบัติทางด้านทักษะทางสังคม หน่วยงานที่รับผิดชอบ: สำนักงานการศึกษาทั่วไป	ปฏิสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์ กับนิสิตนักศึกษา
18	โครงการจัดทำสมุดบันทึกพัฒนาการทักษะทางสังคม โดยนิสิตนักศึกษาสร้างสรรค์ขึ้นจากประสบการณ์ส่วนตัวของแต่ละ บุคคล และมหาวิทยาลัยหรือคณะวิชาออกใบรับรองประสบการณ์ ทักษะทางสังคมให้ หน่วยงานที่รับผิดชอบ: ฝ่ายกิจการนิสิตนักศึกษาร่วมกับฝ่ายวิชาการ	<ul style="list-style-type: none"> ● ปฏิสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์ กับนิสิตนักศึกษา ● การร่วมมือกัน ในหมู่นิสิต นักศึกษา ● การลงมือปฏิบัติ ● การให้ข้อมูลย้อนกลับทันที ● การใช้เวลาที่สัมพันธ์กับงาน

จากตารางที่ 63 จะเห็นได้ว่า ตัวอย่างกิจกรรม/โครงการพัฒนาทักษะทางสังคม
สำหรับนิสิตนักศึกษาต่างๆ มีความหลากหลายและสามารถนำไปปรับใช้ให้เหมาะกับบริบทของ
คณะวิชาหรือมหาวิทยาลัยได้ กิจกรรม/โครงการเหล่านี้นอกจากจะมีส่วนช่วยให้นิสิตนักศึกษา
พัฒนาตนเองแล้ว ยังเป็นการส่งเสริมให้เกิดปฏิสัมพันธ์ในหลายระดับ เช่น ระดับชั้นปี ระดับกลุ่ม
สาขาวิชา ระดับคณะวิชา ระดับมหาวิทยาลัย มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในกลุ่มบุคคลหลายกลุ่ม
ทั้งในชั้นเรียนและนอก ชั้นเรียน เช่น อาจารย์ บุคลากร กลุ่มเพื่อน เป็นต้น รวมทั้งจะก่อให้เกิด
การประสานความร่วมมือและสามารถผลักดันให้เกิดเป็นเครือข่ายทักษะทางสังคมที่มีพลัง
ขับเคลื่อนอย่างต่อเนื่องได้

เมื่อพิจารณาด้านหลักสูตร จะเห็นว่า หลายวิชาที่เปิดสอน ในระดับอุดมศึกษา
มีเนื้อหาสนับสนุนส่งเสริมการพัฒนาทักษะทางสังคมของนิสิตนักศึกษาอย่างเป็นองค์รวม ทั้งใน
หมวดวิชาการศึกษาทั่วไป หมวดวิชาเฉพาะของแต่ละคณะวิชา แต่ละสาขาวิชา ทั้งนี้ได้ประมวล
ตัวอย่างรายวิชาที่เปิดสอนในคณะวิชาที่เป็นแนวปฏิบัติที่ดี ดังรายละเอียดในตารางที่ 64

ตารางที่ 64 ตัวอย่างรายวิชาในหมวดวิชาการศึกษาทั่วไปและหมวดวิชาเฉพาะของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยและมหาวิทยาลัยขอนแก่น

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย		มหาวิทยาลัยขอนแก่น	
หมวดวิชาการศึกษาทั่วไป	หมวดวิชาเฉพาะ	หมวดวิชาการศึกษาทั่วไป	หมวดวิชาเฉพาะ
<p>กลุ่มวิชาสังคมศาสตร์</p> <ul style="list-style-type: none"> - วัฒนธรรมไทย - การสื่อสารของมนุษย์ - จิตวิทยาการจัดการตน - จิตวิทยาขั้นนำ - จิตวิทยาในชีวิตประจำวันและการทำงาน - จิตวิทยาครอบครัวและชีวิต - มนุษย์กับสังคม <p>กลุ่มวิชาสหศาสตร์</p> <ul style="list-style-type: none"> - การทำงานเป็นทีม - การพัฒนากลุ่มทำงานและองค์กร - การพัฒนาบุคลิกภาพผู้นำ - การเรียนรู้ผ่านกิจกรรมนิสิต - บัณฑิตอุดมคติ 1 - บัณฑิตอุดมคติ 2 - บัณฑิตอุดมคติ 3 - บัณฑิตอุดมคติ 4 - บัณฑิตอุดมคติ 5 - บัณฑิตอุดมคติไทย - ภูมิปัญญาไทย - วัฒนธรรมและประเพณีไทยในวิถีชีวิตไทย 	<p>คณะศิลปกรรมศาสตร์</p> <ul style="list-style-type: none"> - การฝึกวิชาชีพ - นฤมิตรศิลป์ - วิจารณ์ศิลป์ - วิชาชีพทัศนศิลป์ - สัมมนาคุรุศึกษาศิลป์ไทย - วิชาชีพคุรุขงศิลป์ - การจัดการแสดงนาฏศิลป์ - งานโครงการนาฏศิลป์ - การฝึกวิชาชีพนาฏศิลป์ <p>คณะสหเวชศาสตร์</p> <ul style="list-style-type: none"> - เวชศาสตร์ชุมชนสำหรับวิทยาศาสตร์สุขภาพ - การบริหารเบื้องต้นสำหรับห้องปฏิบัติการคลินิก - การวิเคราะห์ปัญหาในห้องปฏิบัติการเคมีคลินิก - จิตวิทยาการศึกษากับการพัฒนาผู้เรียน - ปฏิบัติงานห้องปฏิบัติการคลินิก 1 	<p>กลุ่มวิชาสังคมศาสตร์</p> <ul style="list-style-type: none"> - มนุษย์กับสังคมและวัฒนธรรม - มนุษย์กับสังคม - วัฒนธรรมไทย - จิตวิทยาเบื้องต้น - สังคมไทย - มนุษย์สัมพันธ์ - มนุษย์กับสิ่งแวดล้อม <p>กลุ่มมนุษยศาสตร์</p> <ul style="list-style-type: none"> - หลักการสื่อสารทางการพยาบาล 	<p>คณะพยาบาลศาสตร์</p> <ul style="list-style-type: none"> - จริยศาสตร์ทางการพยาบาล - ปฏิบัติการพยาบาลชุมชน - การพยาบาลชุมชน 1 - การพยาบาลชุมชน 2 <p>คณะวิทยาการจัดการ</p> <ul style="list-style-type: none"> - จริยธรรมธุรกิจ - ฝึกงานการโรงแรมและการท่องเที่ยว - การจัดการการท่องเที่ยว - หลักการมัคคุเทศก์ - สัมมนาการโรงแรมและการท่องเที่ยว - ไทยศึกษาเพื่อการท่องเที่ยว - จริยธรรมธุรกิจและบรรษัทภิบาล - สัมมนาทางการบัญชี <p>คณะวิศวกรรมศาสตร์</p> <ul style="list-style-type: none"> - การฝึกปฏิบัติงานในโรงงานวิศวกรรม

ตารางที่ 64 ตัวอย่างรายวิชาในหมวดวิชาการศึกษาทั่วไปและหมวดวิชาเฉพาะของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และมหาวิทยาลัยขอนแก่น (ต่อ)

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย		มหาวิทยาลัยขอนแก่น	
หมวดวิชาการศึกษาทั่วไป	หมวดวิชาเฉพาะ	หมวดวิชาการศึกษาทั่วไป	หมวดวิชาเฉพาะ
	<ul style="list-style-type: none"> - โภชนาการชุมชน - วิจัยทางวิทยาศาสตร์สุขภาพ - สัมมนาเทคนิคการแพทย์ - การฝึกงานทางโภชนาการและการกำหนดอาหาร 		

เมื่อพิจารณาด้านการจัดการเรียนการสอน พบว่า สามารถสอดแทรกการพัฒนาทักษะทางสังคมไว้ในรายวิชาต่างๆ ได้ ดังตัวอย่างการใช้กลวิธีการสอดแทรกการพัฒนาทักษะทางสังคมต่อไปนี้

ตัวอย่างการใช้กลวิธีการสอดแทรกการพัฒนาทักษะทางสังคมในรายวิชา

การสอดแทรกการพัฒนาทักษะทางสังคมในรายวิชาจะต้องมีการทำอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ อาจารย์ทุกคนควรให้ความสำคัญและร่วมมือกันทำอย่างจริงจัง การสอดแทรกนี้ต้องค่อยๆ ทำในลักษณะน้ำซึมบ่อทราย โดยให้นิสิตนักศึกษาได้รับรู้ลักษณะทางสังคมไปเรื่อยๆ อย่างไม่รู้สึกรู้ว่าอาจารย์กำลังให้สิ่งที่ดีนี้แก่ศิษย์ โดยอาจารย์ต้องทำด้วยความรู้สึกที่เป็นสุขและไม่ฝืนกับความรู้สึกตนเอง ดังนั้นอาจารย์ต้องมีการพัฒนาตนเองอยู่ตลอดเวลาให้พร้อมที่จะกระทำด้วยการแสดงออกถึงพฤติกรรมทางสังคมที่เป็นแบบอย่างทั้งการใช้คำพูด กิริยาท่าทางการเปิดใจรับฟังความคิดเห็นที่แตกต่างของลูกศิษย์ จนกระทั่งนิสิตนักศึกษาซึมซับทัศนคติและพฤติกรรมด้านบวกมาจากอาจารย์โดยไม่รู้ตัวและไม่รู้สีกว่ากำลังถูกอาจารย์บังคับให้ทำ จึงไม่เกิดความเบื่อหน่ายและเกิดการต่อต้านขึ้น

เนื่องจากอาจารย์เป็นแบบอย่างที่นิสิตนักศึกษาจะเลียนแบบได้ง่ายที่สุดในระหว่างที่ศึกษาอยู่ในรั้วมหาวิทยาลัย ดังนั้น นิสิตนักศึกษาจะได้รับการกระตุ้นย้ำเตือนจากการสอดแทรกทักษะทางสังคมในรายวิชาต่างๆ อยู่ตลอดเวลา การรับรู้ก็จะเป็นไปได้ง่ายยิ่งขึ้น ส่งผลให้นิสิตนักศึกษาสามารถแสดงพฤติกรรมทางสังคมที่พึงประสงค์ได้

ตัวอย่างกลวิธีในการสอดแทรกการพัฒนาทักษะทางสังคมในรายวิชา ดังแสดงในตารางที่ 65

ตารางที่ 65 ตัวอย่างกลวิธีในการสอดแทรกการพัฒนาทักษะทางสังคมสำหรับนิสิตนักศึกษา

ทักษะทางสังคม	กลวิธีในการสอดแทรกในรายวิชา
<p>ทักษะทางสังคม</p> <p>ด้านการติดต่อสื่อสาร</p> <p>ด้วยการใช้ถ้อยคำและ</p> <p>ท่าทาง</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● ให้ความสำคัญกับการใช้คำพูดและกิริยาท่าทางในการสื่อสารในห้องเรียน ทั้งการปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนและอาจารย์ ● อาจารย์ไม่ละเลยในการสังเกตพฤติกรรมการใช้คำพูดและท่าทางของนิสิตนักศึกษา ● อาจให้มีการนำเสนอรายงานในชั้นเรียนเพื่อฝึกการพูดสื่อสาร การแสดงท่าทางกับกลุ่มในทุกครั้งที่มีโอกาส เช่น การวิเคราะห์สถานการณ์ต่างๆ การถามความคิดเห็น โดยให้นิสิตนักศึกษหาโอกาสพูดเองและแสดงความคิดเห็นเพื่อเกิดการซึมซับ เข้าถึงความรู้สึกนึกคิดของตนเอง
<p>การรับฟังความคิดเห็น</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● กำหนดประเด็นเป็นสถานการณ์ ● เสนอแนวคิดในแต่ละสถานการณ์ ● นำเสนอในชั้นเรียน ● ให้เพื่อนกลุ่มอื่นร่วมวิพากษ์ วิจารณ์ เพื่อฝึกฝนทักษะทางสังคม การรับฟังความคิดเห็น เพื่อนและอาจารย์ที่แตกต่างจากความคิดเห็นของตนเอง
<p>ความรับผิดชอบต่อ</p> <p>ตนเอง/ผู้อื่น</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● บันทึกผลการปฏิบัติในการจัดทำรายงาน ● บันทึกผลการนำเสนอรายงานการค้นคว้าในประเด็นที่รับผิดชอบ ทั้งในด้านความตรงต่อเวลา ปริมาณและคุณภาพของงาน
<p>การรู้จักตนเอง</p> <p>ปรับตัวให้เข้ากับ</p> <p>วัฒนธรรมแบบแผน</p> <p>ความเป็นไทย</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● สังเกตและให้คำแนะนำ ดักเตือนอย่างเป็นมิตรแก่นิสิตนักศึกษาที่แต่งกายไม่เหมาะสม ผิดระเบียบ ● อาจารย์ให้คำแนะนำ ให้ปรับปรุงแก้ไขในการเข้าชั้นเรียนครั้งต่อไป ● พูดคุย แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับนิสิตนักศึกษาที่มีปัญหา เพื่อให้รู้จักทบทวนสำรวจตนเอง รู้จักสังคมและปฏิบัติให้สอดคล้องกับความเป็นไทย
<p>การทำงานกลุ่ม</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● จัดการเรียนการสอนให้มีการแบ่งกลุ่ม แบ่งหน้าที่ ● มีการตอบคำถามในฐานะตัวแทนของกลุ่มให้สอดคล้องกับเนื้อหาวิชาที่สอนในแต่ละสัปดาห์ ● หาโอกาสพูดคุยกับนิสิตนักศึกษาถึงปัญหา อุปสรรคที่เกิดขึ้นจากการทำงานเป็นกลุ่ม ● ช่วยหาวิธีแก้ไข ปรับปรุงให้ดีขึ้น ● สามารถช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการทำงาน ● มีความเป็นผู้นำ ผู้ตาม การควบคุมอารมณ์ จนกระทั่งทำให้เกิดการทำงานเป็นทีมที่ดี

7) การประเมินผล

ในรอบปี ดำเนินการประเมินผลรูปแบบการพัฒนาทักษะทางสังคม สำหรับนิสิตนักศึกษา ทั้งในระดับคณะวิชา ระดับมหาวิทยาลัย และภาพรวม ครอบคลุมด้าน นโยบาย หลักการและวัตถุประสงค์ เป้าหมาย หน่วยงานที่รับผิดชอบ ขั้นตอนการดำเนินการ และ กิจกรรม/โครงการ เพื่อนำข้อมูลไปใช้วางแผนและปรับปรุงรูปแบบการพัฒนาทักษะทางสังคม ต่อไป

การประเมินผลสามารถทำได้ตลอดเวลาเพื่อติดตามผลการปฏิบัติการ ในแต่ละเรื่องของทุกขั้นตอน เช่น การประเมินผลความพึงพอใจของอาจารย์และนิสิตนักศึกษาที่ เข้าร่วมกิจกรรม การประเมินเพื่อศึกษาพัฒนาการที่นิสิตนักศึกษาได้รับ การประเมินผลการให้ คำปรึกษาของอาจารย์ที่ปรึกษาและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง

รูปแบบการประเมินผลทำได้หลายวิธี เช่น การใช้แบบสอบถามอาจารย์ และนิสิตนักศึกษาที่เกี่ยวข้อง การสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้อง การสังเกตพฤติกรรมทักษะทางสังคม ของนิสิตนักศึกษา เป็นต้น

หน่วยงานหลักที่รับผิดชอบการประเมินผลนี้ คือ ฝ่ายกิจการนิสิตนักศึกษา ทั้งระดับมหาวิทยาลัยและระดับคณะวิชา

สรุปรูปแบบการพัฒนาทักษะทางสังคมสำหรับนิสิตนักศึกษา

รูปแบบการพัฒนาทักษะทางสังคมสำหรับนิสิตนักศึกษา สรุปได้ดังแผนภูมิที่ 31

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

1) แนวคิดหรือหลักการในการพัฒนาทักษะทางสังคมของนิสิตนักศึกษา

พฤติกรรมบ่งชี้ทักษะทางสังคม 5 ด้าน

- ทักษะทางสังคมในการติดต่อสื่อสารและมีมนุษยสัมพันธ์ระหว่างนิสิตนักศึกษาหรือนิสิตนักศึกษาด้วยการใช้ถ้อยคำ
- ทักษะทางสังคมในการติดต่อสื่อสารและมีมนุษยสัมพันธ์ระหว่างนิสิตนักศึกษากับอาจารย์ด้วยการใช้ถ้อยคำ
- ทักษะทางสังคมในการติดต่อสื่อสารและมีมนุษยสัมพันธ์ระหว่างนิสิตนักศึกษาหรือนิสิตนักศึกษาและอาจารย์ด้วยการใช้ท่าทาง
- ทักษะทางสังคมด้านลักษณะส่วนบุคคลในการทำงานกลุ่ม
- ทักษะทางสังคมด้านความรับผิดชอบต่องานและผู้อื่น

หลักสำคัญ 7 ประการในการดำเนินการศึกษาระดับปริญญาตรีของซิกเคอร์ริงและแกมตัน

- สนับสนุนให้อาจารย์และนิสิตนักศึกษาปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน
- สนับสนุนให้มีการร่วมมือกันในห้องนิสิตนักศึกษา
- ส่งเสริมให้มีการเรียนรู้แบบลงมือปฏิบัติ
- การให้ข้อมูลย้อนกลับ
- การใช้เวลาที่สัมพันธ์กับงาน
- การสื่อสารให้ทราบถึงความคาดหวังสูง
- การยอมรับนับถือความสามารถพิเศษและวิธีการเรียนที่หลากหลาย

แนวปฏิบัติที่ดีในการจัดกิจกรรม / โครงการ

- ศึกษาแนวปฏิบัติที่ดีจากแหล่งข้อมูลทั้งใน
- และนอกสถาบัน
 - นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาแนวปฏิบัติที่ดี
 - ในการพัฒนาทักษะทางสังคมวางแผนออกแบบกิจกรรม / โครงการพัฒนาทักษะทางสังคม สำหรับนิสิตนักศึกษาที่เหมาะสมกับบริบทของสถาบันต่อไป

2) แนวทางในการนำไปใช้เพื่อพัฒนานิสิตนักศึกษา 7 ประการ

- นโยบายของสถาบันอุดมศึกษาในการพัฒนาทักษะทางสังคม
- หลักการและวัตถุประสงค์
- เป้าหมายการพัฒนาทักษะทางสังคม
- หน่วยงานที่รับผิดชอบ
- ขั้นตอนการดำเนินการพัฒนาทักษะทางสังคม
- กิจกรรม / โครงการในการพัฒนาทักษะทางสังคม
- การประเมินผล

สถาบันวิทยบริการ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนภูมิที่ 31 รูปแบบการพัฒนาทักษะทางสังคมสำหรับนิสิตนักศึกษา

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนามาตรวัดทักษะทางสังคม 2) สํารวจทักษะทางสังคมของนิสิตนักศึกษา 3) เสนอรูปแบบการพัฒนาทักษะทางสังคมสำหรับนิสิตนักศึกษา
วิธีดำเนินการวิจัยมีขั้นตอนหลักดังนี้

1) พัฒนามาตรวัดทักษะทางสังคม เริ่มต้นด้วยการศึกษาทฤษฎี แนวคิดที่เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดกรอบโครงสร้างในการสร้างมาตรวัด แล้วจึงสร้างและพัฒนามาตรวัด จากนั้นตรวจสอบคุณภาพของมาตรวัด โดยศึกษาความตรงตามเนื้อหากับผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 10 คน และศึกษาความตรงตามเกณฑ์สัมพัทธ์ด้วยการทดลองใช้มาตรวัดกับกลุ่มตัวอย่างนิสิตนักศึกษา จำนวน 43 คน และอาจารย์ 1 คน รวมทั้งวิเคราะห์ความเที่ยงแบบความสอดคล้องภายในตามสูตรการหาสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค

2) สํารวจทักษะทางสังคมของนิสิตนักศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างนิสิตศึกษาระดับปริญญาบัณฑิตจากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยและมหาวิทยาลัยขอนแก่น จำนวน 1,120 คน โดยใช้เครื่องมือมาตรวัดทักษะทางสังคมที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น แล้ววิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ยของคะแนนทักษะทางสังคม ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์ความแปรปรวนสองทาง และวิเคราะห์ปกติวิสัยระดับประเทศ ระดับกรุงเทพมหานครและระดับภูมิภาค โดยใช้ค่าฐานนิยม

3) เสนอรูปแบบการพัฒนาทักษะทางสังคมสำหรับนิสิตนักศึกษา โดยนำผลการสำรวจข้างต้นมาใช้ร่างรูปแบบ แล้วนำเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 17 คน เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบ จากนั้นได้นำข้อเสนอของผู้ทรงคุณวุฒิมาปรับปรุงรูปแบบการพัฒนาทักษะทางสังคมสำหรับนิสิตนักศึกษา

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัย แบ่งออกเป็น 3 ประเด็นหลัก ดังนี้

ตอนที่ 1 พัฒนามาตรวัดทักษะทางสังคมสำหรับนิสิตนักศึกษา

1.1 ลักษณะของมาตรวัดทักษะทางสังคมสำหรับนิสิตนักศึกษา

มาตรวัดทักษะทางสังคมสำหรับนิสิตนักศึกษาที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมีลักษณะเป็นเครื่องมือวัดแบบการรายงานตนเอง โดยมาตรในการวัดเป็นแบบมาตรประมาณค่าที่สร้างขึ้นตามหลักการสร้างมาตรวัดจำแนกด้วยภาษาของออสกู๊ด ซูไซ และแทนเนนบวม (Osgood, Suci and

Tannenbaum, 1957) มีข้อคำถามจำนวน 22 ข้อ ซึ่งต้องเลือกตอบจากตัวเลือกคู่คำคุณศัพท์ที่มีความหมายตรงข้ามกัน โดยแบ่งระดับการตอบเป็น 7 ระดับ มีระดับคะแนน 7 ถึง 1

มาตรวัดทักษะทางสังคมสำหรับนิสิตนักศึกษา แบ่งเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของนิสิตนักศึกษา

ตอนที่ 2 เป็นการประเมินความรู้สึกและความคิดเห็นที่มีต่อตนเองของนิสิตนักศึกษาตามพฤติกรรมบ่งชี้ทักษะทางสังคมของนิสิตนักศึกษา 5 ด้าน ดังนี้

1. ทักษะทางสังคมในการติดต่อสื่อสารและมีมนุษยสัมพันธ์ระหว่างนิสิตนักศึกษากับนิสิตนักศึกษาด้านการใช้ถ้อยคำ
2. ทักษะทางสังคมในการติดต่อสื่อสารและมีมนุษยสัมพันธ์ระหว่างนิสิตนักศึกษากับอาจารย์ด้านการใช้ถ้อยคำ
3. ทักษะทางสังคมในการติดต่อสื่อสารและมีมนุษยสัมพันธ์ระหว่างนิสิตนักศึกษากับนิสิตนักศึกษาและอาจารย์ด้านการใช้ท่าทาง
4. ทักษะทางสังคมด้านลักษณะส่วนบุคคลในการทำงานกลุ่ม
5. ทักษะทางสังคมด้านความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น

1.2 คุณภาพของมาตรวัดทักษะทางสังคมสำหรับนิสิตนักศึกษา พบว่า

1.2.1 ผลการศึกษาความตรงตามเนื้อหา พบว่า ค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามอยู่ระหว่าง 0.80-1.00 ซึ่งอยู่ในระดับที่มีคุณภาพ แสดงว่ามาตรวัดนี้มีความตรงตามเนื้อหา

1.2.2 ผลการศึกษาความตรงตามเกณฑ์สัมพัทธ์ พบว่า ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนทักษะทางสังคมที่วัดได้จากนักศึกษาสัมพันธ์กับคะแนนที่อาจารย์ประเมินสูงมาก คือ มีค่าเท่ากับ 0.981

1.2.3 ผลการวิเคราะห์ค่าความเที่ยงแบบสอดคล้องภายในของมาตรวัดเท่ากับ 0.867 แสดงว่ามาตรวัดนี้มีความเที่ยงในการวัด

จากผลดังกล่าวแสดงว่า มาตรวัดทักษะทางสังคมที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมีความตรงและความเที่ยงที่เชื่อถือได้ จึงเป็นมาตรวัดทักษะทางสังคมที่มีคุณภาพ

ตอนที่ 2 ผลการสำรวจทักษะทางสังคมของนิสิตนักศึกษา

ผลการสำรวจทักษะทางสังคมของนิสิตนักศึกษา สรุปได้ดังนี้

2.1 ภูมิหลังของนิสิตนักศึกษา พบว่า มีความเหมือนและความแตกต่างดังนี้ นิสิตนักศึกษามีความคล้ายกันในด้านอัตราส่วนของนิสิตนักศึกษาชายต่อนิสิตนักศึกษาหญิงคือประมาณ 40 : 60 แต่มีความแตกต่างกันในด้านการกระจายระหว่างกลุ่มสาขาวิชาและที่พักอาศัยของทั้งสองมหาวิทยาลัย กล่าวคือ ในกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ ทั้งสองมหาวิทยาลัยมีสัดส่วนใกล้เคียงกัน คือ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ร้อยละ 38.9 มหาวิทยาลัยขอนแก่นร้อยละ 41.2 ในกลุ่มสาขาวิชา

วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยขอนแก่นมีสัดส่วนสูงกว่าจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย คือ มหาวิทยาลัยขอนแก่นร้อยละ 29.4 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยร้อยละ 16.7 และในกลุ่มสาขาวิชา สังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยมีสัดส่วนสูงกว่ามหาวิทยาลัยขอนแก่น คือ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยร้อยละ 44.4 มหาวิทยาลัยขอนแก่นร้อยละ 29.4

สัดส่วนการพักอาศัยมีความแตกต่างกันมากระหว่างนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยกับ นักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น กล่าวคือ นักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่นประมาณร้อยละ 75 คิด เป็น 3 ใน 4 ของนักศึกษาที่พักอยู่ในหอพักของมหาวิทยาลัย โดยประมาณร้อยละ 50 พักในหอพัก มหาวิทยาลัย และอีกร้อยละ 30 พักในหอพักนอกมหาวิทยาลัย ในขณะที่นิสิตจุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัยร้อยละ 27 เท่านั้นที่พักในหอพักมหาวิทยาลัย ส่วนการพักอาศัยกับบิดามารดาหรือ ผู้ปกครองหรือญาติพี่น้อง มีลักษณะที่แตกต่างกัน กล่าวคือ นิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยร้อยละ 50 พักกับบิดามารดา อีกร้อยละ 8.3 พักกับผู้ปกครองหรือญาติพี่น้องที่ไม่ใช่บิดามารดา สำหรับ นักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่นมีเพียงร้อยละ 12 ที่พักกับบิดามารดา และอีกร้อยละ 3.5 พักกับ ผู้ปกครองหรือญาติพี่น้องที่ไม่ใช่บิดามารดา

2. ทักษะทางสังคมทั้ง 5 ด้านของนิสิตนักศึกษา

2.1 ภาพรวมค่าเฉลี่ยทักษะทางสังคมของพฤติกรรมบ่งชี้ย่อยรายด้านของ กลุ่มตัวอย่างนิสิตนักศึกษาทั้งหมด

เมื่อพิจารณาพฤติกรรมบ่งชี้ย่อยรายด้าน พบว่า ทักษะทางสังคมในการติดต่อสื่อสารและมีมนุษยสัมพันธ์ระหว่างนิสิตนักศึกษากับนิสิตนักศึกษาตามพฤติกรรมบ่งชี้ ด้านการใช้ถ้อยคำอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ

ทักษะทางสังคมในการติดต่อสื่อสารและมีมนุษยสัมพันธ์ระหว่าง นิสิตนักศึกษากับอาจารย์ตามพฤติกรรมบ่งชี้ด้านการใช้ถ้อยคำ พบว่า อยู่ในระดับสูงทุกข้อ ยกเว้น พฤติกรรมการแสดงความคิดเห็นที่อาจารย์มักเห็นด้วยเท่านั้นที่อยู่ในระดับปานกลาง

ทักษะทางสังคมในการติดต่อสื่อสารและมีมนุษยสัมพันธ์ระหว่าง นิสิตนักศึกษากับนิสิตนักศึกษาและอาจารย์ตามพฤติกรรมบ่งชี้ด้านการใช้ท่าทาง พบว่า กิริยา ท่าทางที่แสดงออกระหว่างนิสิตนักศึกษาด้วยกันอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนพฤติกรรมกิริยาท่าทาง ที่แสดงออกระหว่างนิสิตนักศึกษากับอาจารย์อยู่ในระดับสูง

ทักษะทางสังคมตามพฤติกรรมบ่งชี้ด้านลักษณะส่วนบุคคลในการทำงานกลุ่ม พบว่า อยู่ในระดับสูงทุกข้อ ยกเว้นการควบคุมอารมณ์ตนเองและภาวะผู้นำอยู่ในระดับปานกลาง

ทักษะทางสังคมตามพฤติกรรมบ่งชี้ด้านความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น พบว่า อยู่ในระดับสูงทุกข้อ

2.2 ค่าเฉลี่ยทักษะทางสังคมตามพฤติกรรมบ่งชี้รายด้านของกลุ่มตัวอย่างนิสิต

นักศึกษา ในแต่ละมหาวิทยาลัย จำแนกตามชั้นปี กลุ่มสาขาวิชา และการพักอาศัย

เมื่อพิจารณาจำแนกตามชั้นปีของแต่ละมหาวิทยาลัย พบว่า นิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ชั้นปีที่ 1 มีค่าเฉลี่ยทักษะทางสังคมมากที่สุดเกือบทุกด้าน ยกเว้นด้านการใช้ทำทาง ซึ่งนิสิตชั้นปีที่ 4 มีค่าเฉลี่ยทักษะทางสังคมด้านนี้มากที่สุด ส่วนนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น ชั้นปีที่ 2 มีค่าเฉลี่ยทักษะทางสังคมมากที่สุดเกือบทุกด้าน ยกเว้นด้านการใช้ถ้อยคำระหว่างนิสิตนักศึกษา กับนิสิตนักศึกษา ซึ่งนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มีค่าเฉลี่ยทักษะทางสังคมด้านนี้มากที่สุด

เมื่อพิจารณาจำแนกตามกลุ่มสาขาวิชาของแต่ละมหาวิทยาลัย พบว่า นิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพมีค่าเฉลี่ยทักษะทางสังคมมากที่สุด จำนวน 3 ด้าน คือ ด้านการใช้ถ้อยคำระหว่างนิสิตนักศึกษากับนิสิตนักศึกษา ด้านการใช้ทำทาง และด้านความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น ส่วนกลุ่มสาขาวิชาสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์มีค่าเฉลี่ยทักษะทางสังคมมากที่สุด จำนวน 2 ด้าน คือ ด้านการใช้ถ้อยคำระหว่างนิสิตนักศึกษากับอาจารย์ และด้านการทำงานกลุ่ม นอกจากนี้ พบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น กลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพมีค่าเฉลี่ยทักษะทางสังคมมากที่สุดทั้ง 5 ด้าน

เมื่อพิจารณาจำแนกการพักอาศัยของนิสิตนักศึกษาของแต่ละมหาวิทยาลัย พบว่า นิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่อาศัยอยู่ในหอพักมีค่าเฉลี่ยทักษะทางสังคมมากกว่านิสิตที่อาศัยอยู่กับครอบครัวเกือบทุกด้าน ยกเว้นด้านการใช้ถ้อยคำระหว่างนิสิตนักศึกษากับอาจารย์ และนิสิตที่อาศัยอยู่ในหอพักและอาศัยอยู่กับครอบครัวมีค่าเฉลี่ยทักษะทางสังคมเท่ากันในด้านการทำงานกลุ่ม นอกจากนี้พบว่านักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่นที่อาศัยอยู่ในหอพักมีค่าเฉลี่ยทักษะทางสังคมมากกว่านักศึกษาที่อาศัยอยู่กับครอบครัว จำนวน 3 ด้าน คือ ด้านการใช้ถ้อยคำระหว่างนิสิตนักศึกษากับนิสิตนักศึกษา ด้านการใช้ถ้อยคำระหว่างนิสิตนักศึกษากับอาจารย์ และด้านการใช้ทำทาง ส่วนนักศึกษาที่อาศัยอยู่กับครอบครัวมีค่าเฉลี่ยทักษะทางสังคมมากกว่านักศึกษาที่อาศัยอยู่ในหอพัก จำนวน 2 ด้าน คือ ด้านการทำงานกลุ่ม และด้านความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น

2.3 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยทักษะทางสังคมทั้ง 5 ด้านและโดยรวมของกลุ่มตัวอย่างนิสิตนักศึกษาระหว่างจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยและมหาวิทยาลัยขอนแก่น สรุปได้ดังนี้

เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยทักษะทางสังคมทั้ง 5 ด้านของนิสิตนักศึกษาทั้งสองมหาวิทยาลัย พบว่า ด้านการใช้ถ้อยคำระหว่างนิสิตนักศึกษากับอาจารย์และด้านการใช้ทำทางมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ .05 ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาพฤติกรรมบ่งชี้ย่อย ด้านการใช้ถ้อยคำระหว่างนิสิตนักศึกษากับนิสิตนักศึกษา พบว่า พฤติกรรมบ่งชี้ย่อยที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ได้แก่ การใช้วาจาที่สุภาพ การใช้น้ำเสียงที่นุ่มนวล ซึ่งค่าเฉลี่ยมหาวิทยาลัยขอนแก่นสูงกว่าจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และความรู้จักปฏิเสธ ซึ่งค่าเฉลี่ยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยสูงกว่ามหาวิทยาลัยขอนแก่น

ด้านการใช้ถ้อยคำระหว่างนิสิตนักศึกษากับอาจารย์ พฤติกรรมบ่งชี้ย่อยที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ได้แก่ การใช้วาจาที่สูงภาพ การใช้น้ำเสียงอย่างเคารพ ซึ่งค่าเฉลี่ยมหาวิทยาลัยขอนแก่นสูงกว่าจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยทั้งสองข้อ

ด้านการใช้ท่าทาง พฤติกรรมบ่งชี้ย่อยที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ได้แก่ กิริยาท่าทางระหว่างนิสิตนักศึกษากับนิสิตนักศึกษา ซึ่งค่าเฉลี่ยมหาวิทยาลัยขอนแก่นสูงกว่าจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ด้านลักษณะส่วนบุคคลในการทำงานกลุ่ม พฤติกรรมบ่งชี้ย่อยที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ การเผชิญกับปัญหา ซึ่งค่าเฉลี่ยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยสูงกว่ามหาวิทยาลัยขอนแก่น

2.4 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยทักษะทางสังคมของนิสิตนักศึกษาทั้ง 5 ด้านจากการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทาง พบว่า

ปฏิสัมพันธ์ระหว่างมหาวิทยาลัยและกลุ่มสาขาวิชามีผลทำให้ค่าเฉลี่ยทักษะทางสังคมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนปฏิสัมพันธ์ระหว่างมหาวิทยาลัยและชั้นปีของนิสิตนักศึกษา ปฏิสัมพันธ์ระหว่างมหาวิทยาลัยและการพักอาศัยไม่มีผลทำให้ค่าเฉลี่ยทักษะทางสังคมทั้ง 5 ด้านแตกต่างกัน

ส่วนผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยทักษะทางสังคมรายคู่ของค่าเฉลี่ยทักษะทางสังคมของนิสิตนักศึกษาทั้ง 5 ด้านระหว่างกลุ่มสาขาวิชา โดยวิธีของเซฟเฟ่ กลุ่มสาขาวิชาที่แตกต่างกันมีผลทำให้ค่าเฉลี่ยทักษะทางสังคมในแต่ละด้านมีความแตกต่างกันดังนี้

ค่าเฉลี่ยทักษะทางสังคมในการติดต่อสื่อสารและมีมนุษยสัมพันธ์ระหว่างนิสิตนักศึกษากับนิสิตนักศึกษาตามพฤติกรรมบ่งชี้ด้านการใช้ถ้อยคำ ระหว่างสาขาวิชา มี 1 คู่ที่แตกต่างกันได้แก่ กลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพกับกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี

ค่าเฉลี่ยทักษะทางสังคมในการติดต่อสื่อสารและมีมนุษยสัมพันธ์ระหว่างนิสิตนักศึกษากับนิสิตนักศึกษาและอาจารย์ตามพฤติกรรมบ่งชี้ด้านการใช้ท่าทาง มี 1 คู่ที่แตกต่างกันได้แก่ กลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพกับกลุ่มสาขาวิชาสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์

ค่าเฉลี่ยทักษะทางสังคมตามพฤติกรรมบ่งชี้ด้านความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น มี 2 คู่ที่แตกต่างกันได้แก่ กลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพกับกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี และกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพกับกลุ่มสาขาวิชาสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์

2.5 ผลการวิเคราะห์ปกติวิสัยของคะแนนทักษะทางสังคมของนิสิตนักศึกษาในแต่ละด้านทั้ง 5 ด้านและโดยรวม พบว่า

ปกติวิสัยของคะแนนทักษะทางสังคมทั้ง 5 ด้านของนิสิตนักศึกษากลุ่มตัวอย่างทั้งหมดหรือปกติวิสัยระดับประเทศเท่ากับ 115 ตรงกับตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 38.0

ปกตวิสัยของคะแนนทักษะทางสังคมทั้ง 5 ด้านของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยหรือปกตวิสัยระดับกรุงเทพมหานคร เท่ากับ 115 ตรงกับตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 39.4
ปกตวิสัยของคะแนนทักษะทางสังคมทั้ง 5 ด้านของนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่นหรือปกตวิสัยระดับภูมิภาคเท่ากับ 123 ตรงกับตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 59.6

เมื่อพิจารณาจำแนกตามพฤติกรรมบ่งชี้รายด้าน พบว่า
ทักษะทางสังคมในการติดต่อสื่อสารและมีมนุษยสัมพันธ์ระหว่างนิสิตนักศึกษา
นิสิตนักศึกษาด้านการใช้ถ้อยคำ

ปกตวิสัยระดับประเทศ เท่ากับ 27 ตรงกับตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 39.4
ปกตวิสัยระดับกรุงเทพมหานครเท่ากับ 28 ตรงกับตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 48.3
ปกตวิสัยระดับภูมิภาค เท่ากับ 27 ตรงกับตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 39.9

ทักษะทางสังคมในการติดต่อสื่อสารและมีมนุษยสัมพันธ์ระหว่างนิสิตนักศึกษา
กับอาจารย์ด้านการใช้ถ้อยคำ

ปกตวิสัยระดับประเทศเท่ากับ 36 ตรงกับตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 62.7
ปกตวิสัยระดับกรุงเทพมหานครเท่ากับ 34 ตรงกับตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 44.6
ปกตวิสัยระดับภูมิภาคเท่ากับ 36 ตรงกับตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 58.3

ทักษะทางสังคมในการติดต่อสื่อสารและมีมนุษยสัมพันธ์ระหว่างนิสิตนักศึกษา
กับนิสิตนักศึกษาและอาจารย์ด้านการใช้ท่าทาง

ปกตวิสัยระดับประเทศเท่ากับ 11 ตรงกับตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 62.8
ปกตวิสัยระดับกรุงเทพมหานครเท่ากับ 11 ตรงกับตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 66.0
ปกตวิสัยระดับภูมิภาคเท่ากับ 11 ตรงกับตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 59.4

ทักษะทางสังคมด้านลักษณะส่วนบุคคลในการทำงานกลุ่ม

ปกตวิสัยระดับประเทศเท่ากับ 34 ตรงกับตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 61.6
ปกตวิสัยระดับกรุงเทพมหานครเท่ากับ 32 ตรงกับตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 43.4
ปกตวิสัยระดับภูมิภาคเท่ากับ 34 ตรงกับตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 61.2

ทักษะทางสังคมด้านความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น

ปกตวิสัยระดับประเทศเท่ากับ 12 ตรงกับตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 69.8
ปกตวิสัยระดับกรุงเทพมหานครเท่ากับ 11 ตรงกับตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 50.5
ปกตวิสัยระดับภูมิภาคเท่ากับ 12 ตรงกับตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 66.7

คณะวิชาที่มีปกติวิสัยสูงสุดเป็นอันดับที่ 1 ด้านทักษะทางสังคมในการติดต่อสื่อสารและมีมนุษยสัมพันธ์ระหว่างนิสิตนักศึกษา กับนิสิตนักศึกษาตามพฤติกรรมบ่งชี้ด้านการใช้ถ้อยคำคือ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ด้านทักษะทางสังคมในการติดต่อสื่อสารและมีมนุษยสัมพันธ์ระหว่างนิสิตนักศึกษา กับอาจารย์ตามพฤติกรรมบ่งชี้ด้านการใช้ถ้อยคำคือ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ด้านทักษะทางสังคมในการติดต่อสื่อสารและมีมนุษยสัมพันธ์ระหว่างนิสิตนักศึกษา กับนิสิตนักศึกษาและอาจารย์ตามพฤติกรรมบ่งชี้ด้านการใช้ท่าทางคือ คณะพยาบาลศาสตร์มหาวิทยาลัยขอนแก่น ด้านลักษณะส่วนบุคคลในการทำงานกลุ่มคือ คณะสหเวชศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ด้านความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่นคือ คณะวิศวกรรมศาสตร์มหาวิทยาลัยขอนแก่น

ตอนที่ 3 รูปแบบการพัฒนาทักษะทางสังคมสำหรับนิสิตนักศึกษา

รูปแบบการพัฒนาทักษะทางสังคมของนิสิตนักศึกษาที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น มี 2 ส่วน คือ แนวคิดหรือหลักการในการพัฒนาทักษะทางสังคมของนิสิตนักศึกษา และแนวทางในการนำไปใช้

3.1 ส่วนที่ 1 แนวคิดหรือหลักการในการพัฒนาทักษะทางสังคมของนิสิตนักศึกษา

แนวคิดหรือหลักการในการพัฒนาทักษะทางสังคมของนิสิตนักศึกษา ประกอบด้วยหลัก 3 ประการ คือ พฤติกรรมบ่งชี้ทักษะทางสังคม 5 ด้าน หลักสำคัญ 7 ประการในการดำเนินการศึกษาระดับปริญญาตรีของซิกเคอร์ริงและแกมสัน รวมทั้งแนวปฏิบัติที่ดีในการจัดกิจกรรม/โครงการพัฒนาทักษะทางสังคม กล่าวคือ

พฤติกรรมบ่งชี้ทักษะทางสังคม มี 5 ด้าน คือ

- 1) ทักษะทางสังคมในการติดต่อสื่อสารและมีมนุษยสัมพันธ์ระหว่างนิสิตนักศึกษา กับนิสิตนักศึกษาด้านการใช้ถ้อยคำ
- 2) ทักษะทางสังคมในการติดต่อสื่อสารและมีมนุษยสัมพันธ์ระหว่างนิสิตนักศึกษา กับอาจารย์ด้านการใช้ถ้อยคำ
- 3) ทักษะทางสังคมในการติดต่อสื่อสารและมีมนุษยสัมพันธ์ระหว่าง นิสิตนักศึกษา กับนิสิตนักศึกษาและอาจารย์ด้านการใช้ท่าทาง
- 4) ทักษะทางสังคมด้านลักษณะส่วนบุคคลในการทำงานกลุ่ม
- 5) ทักษะทางสังคมด้านความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น

หลักสำคัญ 7 ประการในการดำเนินการศึกษาระดับปริญญาตรีของซิคเคอริงและแกมสัน คือ

- 1) สนับสนุนให้อาจารย์และนิสิตนักศึกษาปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน
- 2) สนับสนุนให้มีการร่วมมือกันในหมู่นิสิตนักศึกษา
- 3) ส่งเสริมให้มีการเรียนรู้แบบลงมือปฏิบัติ
- 4) การให้ข้อมูลย้อนกลับ
- 5) การเน้นการใช้เวลาที่สัมพันธ์กับงาน
- 6) การสื่อสารให้ทราบถึงความคาดหวังสูง
- 7) การยอมรับนับถือความสามารถพิเศษและวิธีการเรียนที่หลากหลาย

แนวปฏิบัติที่ดีในการจัดกิจกรรม/โครงการพัฒนาทักษะทางสังคม

ในการพัฒนาทักษะทางสังคม จำเป็นต้องยึดแนวปฏิบัติที่ดีและแสวงหาแนวปฏิบัติที่ดีที่เหมาะสมกับบริบทของสถาบัน โดย

- 1) ศึกษาแนวปฏิบัติที่ดีที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาทักษะทางสังคมจากแหล่งข้อมูลที่หลากหลายทั้งในและนอกสถาบัน เช่น ผลการสำรวจทักษะทางสังคมด้วยมาตรวัดทักษะทางสังคมที่ผู้วิจัยพัฒนา สืบค้นข้อมูลผ่านอินเทอร์เน็ต หรือแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเครือข่ายกิจการนิสิตนักศึกษา เป็นต้น
- 2) นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาแนวปฏิบัติที่ดีข้างต้น ไปใช้ในการออกแบบหรือจัดกิจกรรม/โครงการพัฒนาทักษะทางสังคมที่เหมาะสมกับบริบทของสถาบัน

3.2 ส่วนที่ 2 แนวทางในการนำไปใช้เพื่อพัฒนานิสิตนักศึกษา

เพื่อให้การนำแนวคิดหรือหลักการ (จากส่วนที่ 1) ไปใช้พัฒนานิสิตนักศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพนั้น สถาบันอุดมศึกษาควรกำหนดแนวทางในการนำไปใช้ 7 ประการ ดังนี้

1) นโยบายของสถาบันอุดมศึกษาในการพัฒนาทักษะทางสังคม

สถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาควรกำหนดนโยบายการพัฒนาทักษะทางสังคมของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต ดังนี้

1. เร่งรัดส่งเสริมและพัฒนาทักษะทางสังคมของนิสิตนักศึกษาให้เป็นบัณฑิตในอุดมการณ์ที่มีคุณภาพและมีประสิทธิผลสูงกว่ามาตรฐานทั่วไป
2. จัดสรรทรัพยากรบุคคลและงบประมาณอย่างเหมาะสมและเพียงพอ ที่จะดำเนินการจัดกิจกรรม/โครงการพัฒนาทักษะทางสังคมให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้
3. ส่งเสริมและสนับสนุนบุคลากรให้มีความรู้ความเข้าใจ ตระหนักถึงความสำคัญของทักษะทางสังคมและภาระหน้าที่ในการจัดกิจกรรม/โครงการพัฒนาทักษะทางสังคม

4. สนับสนุนให้นิสิตนักศึกษามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและ
สร้างสรรค์กิจกรรม/โครงการพัฒนาทักษะทางสังคม

2) หลักการและวัตถุประสงค์

หลักการของรูปแบบการพัฒนาทักษะทางสังคมสำหรับนิสิตนักศึกษา ประกอบด้วยหลัก 3 ประการ คือ พฤติกรรมบ่งชี้ทักษะทางสังคม 5 ด้าน หลักสำคัญ 7 ประการในการดำเนินการศึกษาระดับปริญญาตรีของซิคเคอริงและแกมสัน และแนวปฏิบัติที่ดีในการจัดกิจกรรม/โครงการพัฒนาทักษะทางสังคมของนิสิตนักศึกษา ดังรายละเอียดในส่วนที่ 1

วัตถุประสงค์ เพื่อให้นิสิตนักศึกษาในหลักสูตรปริญญาบัณฑิตได้รับการส่งเสริมและพัฒนาให้มีทักษะทางสังคมทั้ง 5 ด้าน

3) เป้าหมายการพัฒนาทักษะทางสังคม

เป้าหมายการพัฒนาทักษะทางสังคมสำหรับนิสิตนักศึกษา คือ ผลิตบัณฑิตระดับปริญญาตรีที่มีทักษะทางสังคมสูง

4) หน่วยงานที่รับผิดชอบ

หน่วยงานที่รับผิดชอบ แบ่งออกเป็น 2 ระดับ คือ

4.1 ระดับมหาวิทยาลัย หน่วยงานหลักที่รับผิดชอบคือฝ่ายกิจการนิสิตนักศึกษาของมหาวิทยาลัย ซึ่งจะต้องประสานความร่วมมือกับหน่วยงานต่างๆ ทั้งภายใน ภายนอกและ/หรือระหว่างมหาวิทยาลัย เพื่อให้การบริหารจัดการมีความเข้มแข็งและสามารถขยายผลออกไปอย่างกว้างขวาง อาทิ ฝ่ายกิจการนิสิตนักศึกษาของคณะวิชาต่างๆ องค์การบริหารนิสิตนักศึกษา สโมสรนิสิตนักศึกษา เครือข่ายกิจการนิสิตนักศึกษาระหว่างมหาวิทยาลัย สมาคมศิษย์เก่า เป็นต้น

4.2 ระดับคณะวิชา หน่วยงานหลัก คือ ฝ่ายกิจการนิสิตนักศึกษาของคณะวิชา ซึ่งจะต้องประสานความร่วมมือกับหน่วยงานต่างๆ ทั้งภายใน ภายนอกและ/หรือระหว่างคณะวิชา อาทิ ฝ่ายวิชาการของคณะวิชาซึ่งครอบคลุมทั้งอาจารย์ที่ปรึกษาและอาจารย์ผู้สอน ศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษา คณะกรรมการบริหารนิสิตนักศึกษาของคณะวิชา คณะกรรมการชมรมต่างๆ ฝ่ายกิจการนิสิตนักศึกษาระหว่างคณะวิชาต่างๆ ภายในมหาวิทยาลัยเดียวกันหรือระหว่างมหาวิทยาลัย ซึ่งอาจจะรวมตัวกันในรูปแบบของเครือข่ายคณะวิชาระหว่างมหาวิทยาลัย เช่น เครือข่ายครุศาสตร์-ศึกษาศาสตร์ เครือข่ายแพทยศาสตร์-พยาบาลศาสตร์ เป็นต้น

อย่างไรก็ตาม เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล มหาวิทยาลัยหรือคณะวิชาอาจจัดตั้งหน่วยงานและคณะทำงาน อันประกอบด้วยคณาจารย์และนิสิตนักศึกษา เพื่อทำหน้าที่รับผิดชอบการพัฒนาทักษะทางสังคมของนิสิตนักศึกษาโดยตรง

5) ขั้นตอนการดำเนินการพัฒนาทักษะทางสังคม

ขั้นตอนการดำเนินการพัฒนาทักษะทางสังคม แบ่งออกเป็น 2 ระดับ คือ ระดับมหาวิทยาลัย และระดับคณะวิชา แต่ละระดับดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

ระดับมหาวิทยาลัย

5.1 สํารวจทักษะทางสังคมของนิสิตนักศึกษาทุกคณะ ทุกชั้นปี โดยใช้มาตรวัดทักษะทางสังคมที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น

5.2 เปรียบเทียบกับปกติวิสัย โดยนำผลคะแนนทักษะทางสังคมมาวิเคราะห์ทั้ง 5 ด้าน และโดยรวม จำแนกตามกลุ่มสาขาวิชาและคณะวิชา และนำปกติวิสัยในแต่ละด้านไป เปรียบเทียบกับเกณฑ์กลาง ซึ่งเป็นปกติวิสัยระดับประเทศรายด้าน (27, 36, 11, 34, 12 ตามลำดับ) ส่วนปกติวิสัยโดยรวม นำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์กลางซึ่งเป็นปกติวิสัยระดับกรุงเทพมหานคร (115) สำหรับมหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานคร หรือปกติวิสัยระดับภูมิภาค (123) สำหรับมหาวิทยาลัย ในภูมิภาค

5.3 คัดกรองนิสิตนักศึกษาทุกคณะ เป้าหมาย ออกเป็น 2 กลุ่ม โดยพิจารณาจากการเปรียบเทียบปกติวิสัยในข้อ 5.2 จะได้กลุ่มที่มีคะแนนสูงกว่าปกติวิสัย กับกลุ่มที่มีคะแนนต่ำกว่าปกติวิสัย จำแนกตามพฤติกรรมบ่งชี้ทักษะทางสังคมรายด้าน

5.4 ศึกษาแนวปฏิบัติที่ดีตามพฤติกรรมบ่งชี้ทักษะทางสังคมรายด้าน โดยพิจารณาจากการจัดอันดับคะแนนทักษะทางสังคมโดยรวม จำแนกตามกลุ่มสาขาวิชาและคณะวิชา กลุ่มสาขาวิชาหรือคณะวิชาที่อยู่อันดับสูงสุดถือเป็นแนวปฏิบัติที่ดีในด้านนั้นๆ

5.5 นำแนวปฏิบัติที่ดีมาวิเคราะห์เชื่อมโยงกับหลักสำคัญ 7 ประการในการ ดำเนินการศึกษาระดับปริญญาตรีของซิกเคอร์ริงและแกมสัน เพื่อฝ่ายกิจการนิสิตนักศึกษาของ มหาวิทยาลัยจะได้ใช้เป็นแนวทางในการกำหนดกิจกรรม/โครงการพัฒนานิสิตนักศึกษาที่เหมาะสม กับบริบทของสถาบัน รวมทั้งวางแผนจัดสรรด้านงบประมาณและทรัพยากรบุคคล ตลอดจน ประชาสัมพันธ์กิจกรรม/โครงการให้ทราบทั่วกันทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย

5.6 นำข้อมูลจากการสำรวจที่ได้จากข้อ 5.2 – 5.4 เสนอฝ่ายกิจการนิสิต นักศึกษาของคณะวิชาแต่ละคณะดำเนินการต่อไป

ระดับคณะวิชา

5.7 ฝ่ายกิจการนิสิตนักศึกษาของคณะวิชาจัดทำฐานข้อมูลทักษะทางสังคมของ นิสิตนักศึกษาภายในคณะ และวางแผนการบริหารจัดการที่เชื่อมโยงกับเครือข่ายทั้งภายในคณะ ภายนอกคณะและระหว่างมหาวิทยาลัย

5.8 ฝ่ายกิจการนิสิตนักศึกษาของคณะวิชาศึกษาและแสวงหาแนวปฏิบัติที่ดี ที่เหมาะสมกับบริบทของคณะวิชา เพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางออกแบบหรือจัดกิจกรรม/โครงการที่ สอดคล้องกับผลการสำรวจทักษะทางสังคม

5.9 ฝ่ายกิจการนิสิตนักศึกษาของคณะวิชาประสานงานกับฝ่ายวิชาการ เพื่อ เสนอข้อมูลให้แก่อาจารย์ที่ปรึกษาและอาจารย์ผู้สอนดำเนินการต่อไป

5.10 อาจารย์ที่ปรึกษาและนิสิตนักศึกษาในความดูแลร่วมกันวางแผนพัฒนาเป็นรายบุคคล ดังนี้

5.10.1 นิสิตนักศึกษาที่มีคะแนนทักษะทางสังคมต่ำทุกด้านควรได้รับการพัฒนาทุกด้านอย่างเป็นองค์รวม ส่วนผู้ที่มีคะแนนทักษะทางสังคมต่ำบางด้านนั้น อาจเน้นพัฒนาเฉพาะด้านที่ต่ำเป็นสำคัญ โดยเข้าร่วมกิจกรรม/โครงการที่เหมาะสม

5.10.2 นิสิตนักศึกษาที่มีคะแนนทักษะทางสังคมสูงทุกด้าน จำเป็นต้องพัฒนาอย่างเป็นองค์รวมต่อไป เพื่อรักษาระดับทักษะทางสังคมให้คงอยู่หรือเพิ่มมากขึ้น อาจพัฒนาตนเองโดยเข้าร่วมกิจกรรม/โครงการที่เหมาะสม หรืออาจจะเข้าร่วมกับคณาจารย์ในฐานะผู้ช่วยวิทยากรหรือเป็นต้นแบบทักษะทางสังคมด้านที่สูงนั้น

5.11 ประเมินความก้าวหน้าในการพัฒนาทักษะทางสังคมของนิสิตนักศึกษาโดย

5.11.1 นิสิตนักศึกษาจัดทำแฟ้มสะสมผลงาน เพื่อประเมินรายบุคคล

5.11.2 นิสิตนักศึกษาประเมินผลการจัดกิจกรรม/โครงการที่เข้าร่วม

5.11.3 คณะวิชาร่วมกับมหาวิทยาลัยสำรวจทักษะทางสังคมของนิสิตนักศึกษาด้วยการใช้มาตรวัดนี้วัดซ้ำอีกครั้งหนึ่ง เพื่อนำผลการสำรวจไปวางแผนการพัฒนาต่อไป พร้อมกับจัดทำฐานข้อมูลทักษะทางสังคมของนิสิตนักศึกษาอย่างต่อเนื่องและให้เป็นปัจจุบันเสมอ

6) กิจกรรม/โครงการในการพัฒนาทักษะทางสังคม

ในการออกแบบกิจกรรม /โครงการพัฒนาทักษะทางสังคมตามพฤติกรรมบ่งชี้ทั้ง 5 ด้าน ต้องคำนึงถึงแนวปฏิบัติที่ดีที่เหมาะสมกับบริบทของสถาบัน และยึดหลักสำคัญ 7 ประการในการดำเนินการศึกษาระดับปริญญาตรีของซิคเคอร์ริงและแกมสัน รวมทั้งผลการสำรวจทักษะทางสังคมของนิสิตนักศึกษาด้วย เพื่อจะได้จัดกิจกรรม /โครงการที่มีความหลากหลายทั้งในชั้นเรียนและนอกชั้นเรียน มีความยืดหยุ่นสูง สามารถที่จะตอบสนองนิสิตนักศึกษากลุ่มเป้าหมายที่มีทักษะทางสังคมแตกต่างกันในแต่ละด้าน อันจะช่วยให้นิสิตนักศึกษาได้มีโอกาสเลือกเรียนรู้และฝึกฝนอย่างกว้างขวางตามความต้องการของตน

7) การประเมินผล

ประเมินผลรูปแบบการพัฒนาทักษะทางสังคมสำหรับนิสิตนักศึกษา ทั้งในระดับคณะวิชา ระดับมหาวิทยาลัย และภาพรวม เพื่อปรับปรุงรูปแบบการพัฒนาทักษะทางสังคมต่อไป วิธีการประเมินผล ใช้แบบสอบถามอาจารย์และนิสิตนักศึกษาที่เกี่ยวข้อง ร่วมกับการสัมภาษณ์ และการสังเกตพฤติกรรมทักษะทางสังคมของนิสิตนักศึกษา ดำเนินการโดยฝ่ายกิจการนิสิตนักศึกษาทั้งระดับมหาวิทยาลัยและระดับคณะวิชา

อภิปรายผล

การอภิปรายผล แบ่งออกเป็น 3 ประเด็นหลัก ตามผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการพัฒนามาตรวัดทักษะทางสังคมของนิสิตนักศึกษา

ตอนที่ 2 ผลการสำรวจทักษะทางสังคมของนิสิตนักศึกษา

ตอนที่ 3 ผลการพัฒนารูปแบบการพัฒนาทักษะทางสังคมสำหรับนิสิตนักศึกษา

ตอนที่ 1 ผลการพัฒนามาตรวัดทักษะทางสังคมของนิสิตนักศึกษา

1.1 มาตรวัดทักษะทางสังคมสำหรับนิสิตนักศึกษาที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นมีลักษณะเป็น เครื่องมือวัดแบบการรายงานตนเอง โดยมาตรในการวัดเป็นแบบมาตรประมาณค่าที่สร้างขึ้นตาม หลักการของมาตรวัดจำแนกด้วยภาษา ของออสกู๊ด ซูไซ และแทนเนนบาวม (Osgood, Suci and Tannenbaum, 1957) มีข้อคำถามจำนวน 22 ข้อ ซึ่งต้องเลือกตอบจากตัวเลือกคู่คำคุณศัพท์ที่มีความหมายตรงข้ามกัน โดยแบ่งระดับการตอบเป็น 7 ระดับ มีระดับคะแนน 7 ถึง 1

ในการสร้างมาตรวัดทักษะทางสังคมสำหรับนิสิตนักศึกษานี้ ทุกขั้นตอนได้ ผ่านการตรวจสอบคุณภาพตามหลักการที่ถูกต้อง พบว่า เป็นมาตรวัดที่มีคุณภาพ สามารถนำไปใช้ ได้ทันที กล่าวคือ

1.1.1 เป็นมาตรวัดที่สร้างขึ้น โดยเริ่มต้นจากการศึกษาทฤษฎี หลักการที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดเป็นกรอบโครงสร้างมาตรวัด

1.2.2 เป็นมาตรวัดแบบประเมินตนเอง ซึ่งกระตุ้นให้นิสิตนักศึกษาสะท้อนเจตคติ ของตัวเองได้ดี

1.2.3 เป็นมาตรวัดที่ไปสำรวจคู่คำคุณศัพท์ที่มีความหมายจากกลุ่มตัวอย่างนิสิต นักศึกษา

จากการที่ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างของทั้งสองมหาวิทยาลัย พบว่า ในภาพรวมนิสิตนักศึกษามีทัศนคติที่ดีและให้ความร่วมมืออย่างดียิ่งในการตอบมาตรวัด แสดงว่า นิสิตนักศึกษามีความจริงใจในการตอบมาตรวัด โดยใช้เวลาในการตอบประมาณ 10-15 นาที เท่านั้น ทั้งนี้เนื่องจากเครื่องมือไม่ซับซ้อน กะทัดรัด ตามตรงตามเนื้อหาที่ต้องการจะวัด ง่ายต่อการตอบ เพราะเป็นการรายงานตนเองและเป็นแบบมาตรประมาณค่า

นอกจากได้คุณภาพของมาตรวัดตามหลักวิชาการแล้ว ยังได้สารสนเทศที่สามารถ นำไปประยุกต์ใช้เป็นเกณฑ์กลาง คือ ได้ปกติวิสัยระดับประเทศ ปกติวิสัยระดับกรุงเทพมหานคร และปกติวิสัยระดับภูมิภาค

1.2 จากการที่ผู้วิจัยตรวจสอบคู่คำคุณศัพท์ พบว่า การให้นิพนธ์นักศึกษากำหนดคู่คำคุณศัพท์โดยตรงยังไม่เหมาะสม และขาดทักษะการเขียนคำคุณศัพท์ ซึ่งสอดคล้องกับผลการสำรวจทักษะภาษาไทยของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยว่าในภาพรวมมีทักษะภาษาไทยค่อนข้างต่ำ จึงรวบรวมคู่คำคุณศัพท์ได้น้อยกว่าที่ต้องการ ทำให้ผู้วิจัยต้องเปลี่ยนวิธีการสำรวจคู่คำคุณศัพท์จากการใช้ประโยชน์บอกเล่ามาเป็นการเขียนสถานการณ์ (Scenario) ซึ่งวิธีนี้ช่วยให้นิสิตนักศึกษาสามารถเขียนคู่คำคุณศัพท์ได้จำนวนมากขึ้น

ส่วนใหญ่คู่คำคุณศัพท์ที่นิสิตนักศึกษากำหนดนั้น เป็นคำศัพท์ที่มักใช้กันในวัยของนิสิตนักศึกษา และมีบางคำที่สื่อความหมายไม่ชัดเจนตามพจนานุกรม ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนิสิตนักศึกษาอยู่ในวัยที่มีความสนใจในการสื่อสารต่อกัน โน้มเอียงไปในบางเรื่องที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับตนเองเป็นส่วนใหญ่ การใช้ภาษาของกลุ่มนิสิตนักศึกษามักชอบที่จะใช้ภาษาที่มีลักษณะเฉพาะรู้กันในหมู่พวกเดียวกัน เพื่อพยายามสร้างเอกลักษณ์ของกลุ่มขึ้นมา (มหาวิทยาลัย สุโขทัยธรรมมาธิราช, 2528) ดังนั้น ในการพัฒนามาตรวัดซึ่งเป็นการวัดทัศนคติของผู้ถูกถาม โดยตรง จึงควรปรับให้สอดคล้องกับลักษณะของผู้ตอบด้วย

ตอนที่ 2 ผลการสำรวจทักษะทางสังคมของนิสิตนักศึกษา

ผลการสำรวจทักษะทางสังคมของนิสิตนักศึกษามีประเด็นในการอภิปรายดังนี้

2.1 ผลการสำรวจทักษะทางสังคมของนิสิตนักศึกษากลุ่มตัวอย่างทั้งหมด พบว่ามีค่าเฉลี่ยทักษะทางสังคมอยู่ในระดับสูงทุกด้าน ยกเว้นทักษะทางสังคมในการติดต่อสื่อสารและมีมนุษยสัมพันธ์ระหว่างนิสิตนักศึกษากับนิสิตนักศึกษาตามพฤติกรรมบ่งชี้ด้านการใช้ถ้อยคำอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าการใช้ถ้อยคำในหมู่นิสิตนักศึกษาจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาอย่างจริงจังต่อไป นอกจากนี้จะเห็นได้ว่าไม่ปรากฏค่าเฉลี่ยทักษะทางสังคมในระดับต่ำ ทั้งนี้อาจมีสาเหตุมาจากกลุ่มตัวอย่างนิสิตนักศึกษาที่ตอบมาตรวัดเป็นกลุ่มนิสิตนักศึกษาจากมหาวิทยาลัยขอนแก่นและจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยซึ่งมีมาตรฐานค่อนข้างสูงอยู่แล้ว

2.2 ผลการสำรวจทักษะทางสังคมของกลุ่มตัวอย่างนิสิตนักศึกษาที่มีสถานภาพกลุ่มสาขาวิชาที่แตกต่างกัน พบว่า มีค่าเฉลี่ยทักษะทางสังคมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งประเด็นนี้บ่งชี้ว่ากลุ่มสาขาวิชาส่งผลต่อระดับทักษะทางสังคมของนิสิตนักศึกษา โดยกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพมีระดับทักษะทางสังคมสูงกว่ากลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและกลุ่มสาขาวิชาสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ ทั้งนี้กลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพเป็นกลุ่มสาขาวิชาที่มีศาสตร์และธรรมชาติการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับจรรยาบรรณวิชาชีพ และมาตรฐานวิชาชีพที่มีข้อกำหนดไว้ชัดเจน ในด้านความรับผิดชอบในวิชาชีพที่เกี่ยวข้องกับชีวิต

มนุษย์และสัตว์ การอุทิศตนต่อวิชาชีพและที่เกี่ยวข้องกับทักษะทางสังคม คือ ควบคุมอารมณ์ และพฤติกรรมให้เหมาะสมสภาพลักษณะวิชาชีพ

2.3 เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบปฏิติวิธีระดับกรุงเทพมหานครและระดับภูมิภาค พบว่า ปฏิติวิธีระดับภูมิภาคสูงกว่าระดับกรุงเทพมหานคร ทั้งนี้อาจมาจากสาเหตุดังนี้

นิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่นในภาพรวมมีวิถีชีวิตที่ถูกต้องหล่อมผ่าน กระบวนการขัดเกลาทางสังคม (Socialization) ซึ่งสอดคล้องกับภูมิหลังของนักศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่นที่พบว่า นักศึกษาร้อยละ 75 พักอาศัยอยู่ในหอพักของมหาวิทยาลัย ในขณะที่ นิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยร้อยละ 27 เท่านั้นที่พักในหอพักมหาวิทยาลัย สะท้อนให้เห็นว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่นมีโอกาสและเวลาเพียงพอที่จะเรียนรู้ประสบการณ์ทางสังคมทุกๆ ด้านที่เกิดขึ้นต่อเนื่องกันตลอดเวลา จากการปฏิสัมพันธ์กันในบรรยากาศและสภาพแวดล้อมของ มหาวิทยาลัยที่เป็นบ้านหล่อมที่ดี โดยเฉพาะด้านความเข้มแข็งของศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น ก่อให้เกิดวัฒนธรรมการปรับตัว อันเป็นปทัสถาน แบบแผนพฤติกรรมทางสังคมของ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ซึ่งเป็นแบบอย่างให้สมาชิกใหม่ได้เรียนรู้ระเบียบแบบแผน ความประพฤติ การถ่ายทอดวัฒนธรรมสืบทอดจากรุ่นหนึ่งสู่อีกรุ่นหนึ่งต่อไป

ประเด็นดังกล่าวค่อนข้างสอดคล้องกับความคิดเห็นของลิขิต อมาตยคง รองอธิการบดีฝ่ายพัฒนานักศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น (สัมภาษณ์, 5 มีนาคม 2551) ที่กล่าวว่า

... สภาพสังคมของมหาวิทยาลัยขอนแก่น ซึ่งเป็นมหาวิทยาลัยในภูมิกษณนั้น มี คณาจารย์และนักศึกษารวมกันเป็นกลุ่มสังคมใช้ชีวิตร่วมกันทั้งเป็นทางการและ ไม่เป็นทางการในมหาวิทยาลัย ดังนั้น มหาวิทยาลัยจึงต้องมีกฎเกณฑ์แบบแผน ของสังคมหล่อมหล่อม และปลูกฝังให้ทุกคนรู้จักหน้าที่และความรับผิดชอบใน การเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมมหาวิทยาลัย ทั้งนี้มหาวิทยาลัยได้รับความร่วมมือ จากคณาจารย์ในการดูแลเอาใจใส่ และมีปฏิสัมพันธ์ใกล้ชิดกับนักศึกษา จึงทำ ให้กระบวนการขัดเกลาทางสังคมของมหาวิทยาลัยค่อยๆ หล่อมหล่อมให้นักศึกษา ซึมซับ ยอมรับปทัสถานของมหาวิทยาลัยได้โดยง่าย จึงเป็นไปได้ว่านักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่นมีการปฏิบัติตนอยู่ในขอบเขตปทัสถานแห่งแบบแผนที่ดีงาม ของมหาวิทยาลัย รู้จักการวางตนให้สมควรกับกาลเทศะ ...

ตอนที่ 3 ผลการพัฒนารูปแบบการพัฒนาทักษะทางสังคมสำหรับนิสิตนักศึกษา

ผลการพัฒนารูปแบบการพัฒนาทักษะทางสังคมสำหรับนิสิตนักศึกษามีประเด็นในการอภิปราย ดังนี้

3.1 จากผลการวิจัยครั้งนี้ รูปแบบการพัฒนาทักษะทางสังคมสำหรับนิสิตนักศึกษานำเสนอ ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ แนวคิดหรือหลักการในการพัฒนาทักษะทางสังคมของนิสิตนักศึกษา และแนวทางในการนำไปใช้เพื่อพัฒนานิสิตนักศึกษา ซึ่งมีได้มีแต่เพียงแนวคิดเท่านั้น แต่มุ่งเน้นถึงการนำไปใช้อย่างเป็นทางการ โดยการยกตัวอย่างประกอบ ดังนั้นสถาบันอุดมศึกษาสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ทันที

3.2 ในการวิจัยนี้ ใช้หลักการสำคัญ 7 ประการในการดำเนินการศึกษาระดับปริญญาตรีของซิคเคอร์ริงและแกมสัน จะเห็นได้ว่า กิจกรรมของคณะวิชาและมหาวิทยาลัยที่เป็นแนวปฏิบัติที่ดีในการพัฒนาทักษะทางสังคมมีจุดเด่นทางด้านกิจกรรมบริการวิชาชีพที่มีสาระและรับใช้สังคมมากกว่าเป็นกิจกรรมบันเทิง ดังเช่นคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มีการฝึกปฏิบัติในหอผู้ป่วยและจัดโครงการบริการสุขภาพชุมชนเป็นประจำ (สมจิตร แคนศรีแก้ว รองคณบดีฝ่ายพัฒนานักศึกษา คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, สัมภาษณ์, 4 มีนาคม 2551) คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ก็มีกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์หลายรูปแบบ เช่น ค่ายอาสาพัฒนา อนุรักษ์พลังงานและสิ่งแวดล้อม (อันชริย์ ขันนั้ไทย ผู้ช่วยคณบดีฝ่ายพัฒนานักศึกษา คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, สัมภาษณ์, 4 มีนาคม 2551) กิจกรรมเหล่านี้ยังสอดคล้องกับแนวคิดของซิคเคอร์ริงและแกมสันอย่างชัดเจน เพราะช่วยส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้แบบลงมือปฏิบัติ มีการร่วมมือกันในหมู่นิสิตนักศึกษา อาจารย์และนักศึกษามีปฏิสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกันมากขึ้น

3.3 ข้อสังเกตที่น่าสนใจที่ได้จากการวิเคราะห์เชื่อมโยงแนวปฏิบัติที่ดีในการพัฒนาทักษะทางสังคมกับหลักสำคัญ 7 ประการในการดำเนินการศึกษาระดับปริญญาตรีของซิคเคอร์ริงและแกมสัน พบว่า แนวปฏิบัติที่ดีของทั้ง 5 คณะวิชาสอดคล้องกับหลักข้อที่ 2 คือ “สนับสนุน ให้มีการร่วมมือกันในหมู่นิสิตนักศึกษา” สะท้อนให้เห็นว่าทุกคณะวิชาสนับสนุนส่งเสริมให้นิสิตนักศึกษาร่วมมือร่วมใจกันจัดกิจกรรมอย่างเต็มที่ หรือเปิดโอกาสให้ทุกคนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรม/โครงการตามความถนัดและความสนใจของตนเองอย่างกว้างขวาง โดยมีอาจารย์เป็นผู้กำกับดูแลหรือเป็นผู้อำนวยความสะดวก คอยสนับสนุน ให้คำแนะนำช่วยเหลือพร้อมทั้งเสริมแรงแนวปฏิบัติที่ดีดังกล่าวสอดคล้องกับผลการศึกษาของแอสติน (Astin, 1996 อ้างถึงใน ธีรรัตน์ บุญนุช, 2543: 11) ที่พบว่า ลักษณะของกลุ่มเพื่อนและปริมาณปฏิสัมพันธ์ระหว่างนิสิตนักศึกษาในกลุ่มเพื่อนมีอิทธิพลมากที่สุดต่อการพัฒนาของนิสิตนักศึกษาในทุกๆ ด้าน ทั้งด้านการศึกษาและส่วนตัว ซึ่งกลุ่มเพื่อนส่วนใหญ่จะมีบทบาทนอกชั้นเรียน ดังนั้น กลุ่มต่างๆ ในมหาวิทยาลัยหรือ

ในคณะวิชา เช่น องค์การบริหารนิสิตนักศึกษา ชมรม ชุมนุม เป็นต้น จึงมีบทบาทสำคัญอย่างมากในการพัฒนาทักษะทางสังคมเหล่านี้

3.4 ผลการวิจัยครั้งนี้ ได้นำเสนอตัวอย่างกิจกรรม/โครงการพัฒนาทักษะทางสังคมที่มีความหลากหลาย ยืดหยุ่น เหมาะกับความแตกต่างของบุคคลและบริบทของคณะวิชา กลุ่มสาขาวิชา มหาวิทยาลัย ทั้งนี้ผู้วิจัยได้ยึดหลักการพัฒนางิจกรรมนิสิตนักศึกษาดังที่ธีรรัตน์ บุญนุช (2543: 42) ได้ให้ความเห็นไว้ว่า

...วิธีที่จะทำให้นิสิตนักศึกษาสนใจกิจกรรมมากขึ้น จำเป็นต้องปรับปรุงรูปแบบกิจกรรมนิสิตนักศึกษาให้ตรงเป้าหมายและประโยชน์ที่ได้กับตัวนิสิตนักศึกษาหรือเป็นกิจกรรมที่สัมพันธ์กับงานอาชีพ... และส่งเสริมกิจกรรมตามแบบที่นิสิตนักศึกษาต้องการ เพราะคนในวัยนี้มักจะไม่ชอบความจำเจของกิจกรรมที่เคยจัดเป็นประจำ ชอบการปรับเปลี่ยนรูปแบบที่แสดงถึงความคิดที่สร้างสรรค์...

3.5 ในการกำหนดกิจกรรมพัฒนาทักษะทางสังคม เพื่อพัฒนาให้นิสิตนักศึกษามีพัฒนาการอย่างต่อเนื่อง และเพื่อให้เกิดพลังร่วมของมหาวิทยาลัยอย่างเป็นพลวัตระหว่างนิสิตนักศึกษา กับนิสิตนักศึกษาและอาจารย์ ระหว่างสถาบันและภายในสถาบันนั้น หน่วยงานที่รับผิดชอบด้านบริหารมีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะจะต้องจัดสรรงบประมาณและทรัพยากรให้เหมาะสมและเพียงพอ มีการพัฒนาระบบฐานข้อมูลในเชิงรุก โดยจัดเก็บข้อมูลด้านทักษะทางสังคมของนิสิตนักศึกษาทั้งหมดและส่งต่อข้อมูลให้แก่ผู้ที่เกี่ยวข้อง อาทิ อาจารย์ที่ปรึกษา งานแนะแนว เครือข่ายกิจการนิสิตนักศึกษา เป็นต้น ตลอดจนร่วมมือกันในรูปของเครือข่ายสถาบันที่จะสามารถใช้ทรัพยากรร่วมกันได้ ส่วนหน่วยงานที่รับผิดชอบด้านวิชาการก็มีความสำคัญยิ่งเช่นเดียวกัน เพราะจะต้องส่งเสริมให้ทุกรายวิชาสอดแทรกกิจกรรมทักษะทางสังคม และเปิดโอกาสให้มีการเทียบโอนรายวิชาข้ามมหาวิทยาลัยได้

3.6 ในการดำเนินการพัฒนาทักษะทางสังคม จะเห็นได้ว่า อาจารย์ที่ปรึกษาเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาทักษะทางสังคมของนิสิตนักศึกษาเป็นรายบุคคล เพราะหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาต้องดูแลนิสิตนักศึกษาอย่างใกล้ชิดมากที่สุด รู้และเข้าใจถึงความแตกต่างของนิสิตนักศึกษาในความดูแลแต่ละคนอย่างถ่องแท้ เนื่องจากนิสิตนักศึกษายู่ในระยะวัยรุ่นตอนปลาย ซึ่งเป็นช่วงชีวิตที่ไวต่อการรับรู้ ไวต่อการเปลี่ยนแปลงและพัฒนา ถ้ามีผู้แนะแนวทางที่เหมาะสมกับพัฒนาการด้านต่างๆ ก็จะช่วยส่งเสริมให้นิสิตนักศึกษาเป็นบัณฑิตที่มีคุณภาพสูง แนวคิดนี้สอดคล้องกับวัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2543: 59) ที่ให้ความเห็นว่า “การจัดให้มีอาจารย์ที่ปรึกษาเป็นแนวทางหนึ่งที่ทำให้นิสิตนักศึกษาได้รับการดูแล เอาใจใส่ ในการอบรม

ตั้งสอนใกล้ชีวิตจนสามารถปรับเปลี่ยนแก้ไขพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมให้ดีขึ้นได้” และวัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา ยังได้เสนอว่า อาจารย์ที่ปรึกษาจะต้องยึดจรรยาบรรณดังนี้

1. รักษาความลับของศิษย์อย่างเคร่งครัด
2. พิทักษ์และปกป้องผลประโยชน์ของศิษย์
3. อุทิศเวลาเพื่องานอาจารย์ที่ปรึกษา
4. ให้การช่วยเหลืออย่างเต็มความสามารถ

ดังนั้น อาจารย์ที่ปรึกษาจึงมิใช่เป็นแค่เพียงผู้ลงนามในเอกสารลงทะเบียน แต่เป็น “ผู้พัฒนาชีวิตของนิสิตนักศึกษา”

ข้อค้นพบจากการวิจัย

จากงานวิจัยเรื่อง “การพัฒนารูปแบบการพัฒนาทักษะทางสังคมสำหรับนิสิตนักศึกษา” ได้ข้อค้นพบใหม่ดังนี้

1. ได้มาตรฐานวัดทักษะทางสังคมสำหรับนิสิตนักศึกษาที่มีคุณภาพ ซึ่งสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ทันที
2. ได้สารสนเทศเกี่ยวกับระดับทักษะทางสังคมของนิสิตนักศึกษาจากข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยเฉพาะได้คะแนนปกติวิสัยระดับประเทศ ปกติวิสัยระดับกรุงเทพมหานคร และปกติวิสัยระดับภูมิภาค

3. ได้รูปแบบการพัฒนาทักษะทางสังคมสำหรับนิสิตนักศึกษา ซึ่งสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ทันที ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ

3.1 แนวคิดหรือหลักการในการพัฒนาทักษะทางสังคมของนิสิตนักศึกษา ประกอบด้วยหลัก 3 ประการ คือ พฤติกรรมบ่งชี้ทักษะทางสังคม 5 ด้าน หลักสำคัญ 7 ประการในการดำเนินการศึกษาระดับปริญญาตรีของซิกเคอริงและแกมสัน รวมทั้งแนวปฏิบัติที่ดีในการจัดกิจกรรม/โครงการพัฒนาทักษะทางสังคม

3.2 แนวทางในการนำไปใช้เพื่อพัฒนานิสิตนักศึกษา มี 7 ประการ คือ นโยบายของสถาบันอุดมศึกษาในการพัฒนาทักษะทางสังคม หลักการและวัตถุประสงค์ เป้าหมายการพัฒนาทักษะทางสังคม หน่วยงานที่รับผิดชอบ ขั้นตอนการดำเนินการพัฒนาทักษะทางสังคม กิจกรรม/โครงการพัฒนาทักษะทางสังคม และการประเมินผล

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาควรกำหนดนโยบายที่ชัดเจนทางด้านการพัฒนาทักษะทางสังคมของนิสิตนักศึกษาควบคู่ไปกับด้านวิชาการ เพื่อยกระดับคุณภาพบัณฑิตให้ดียิ่งขึ้น
2. สถาบันอุดมศึกษาควรเร่งพัฒนาทักษะทางสังคมของนิสิตนักศึกษาในเชิงรุก โดยกำหนดนโยบายและทิศทางที่จะพัฒนาอย่างชัดเจน และเป็นหน้าที่ของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ทั้งฝ่ายกิจการนิสิตนักศึกษา ฝ่ายวิชาการและฝ่ายบริหารจะต้องร่วมมือกันพัฒนาอย่างจริงจัง อันจะก่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันในองค์กรอย่างกว้างขวาง และส่งผลต่อภาพลักษณ์ที่ดีขององค์กร

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. การนำมาตรวัดทักษะทางสังคมสำหรับนิสิตนักศึกษาไปใช้

1.1 สถาบันอุดมศึกษาควรนำมาตรวัดที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นนี้ไปสำรวจทักษะทางสังคมของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิตตั้งแต่เริ่มเข้าสู่ระบบ เพื่อจะได้้นำผลการสำรวจไปกำหนดทิศทางการพัฒนาและจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับนิสิตนักศึกษากลุ่มเป้าหมาย ขณะเดียวกันนิสิตนักศึกษาจะได้ทราบระดับทักษะทางสังคมของตนเองชัดเจนขึ้น ซึ่งจะช่วยให้ตัดสินใจวางแผนการพัฒนาตนได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีความเหมาะสมสอดคล้องกับตนเองและสภาพสังคมในปัจจุบัน

1.2 ควรศึกษาและทำความเข้าใจคู่มือการใช้มาตรวัดอย่างละเอียดก่อนนำไปใช้ และดำเนินการตามคู่มืออย่างเคร่งครัด โดยเฉพาะวิธีและเกณฑ์การตรวจให้คะแนน เพื่อจะได้ผลการสำรวจทักษะทางสังคมอย่างมีประสิทธิภาพ

1.3 เนื่องจากสภาพสังคมปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วตลอดเวลา อาจส่งผลให้ข้อมูลต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับทักษะทางสังคมเปลี่ยนแปลงตามไปด้วย ซึ่งการเปลี่ยนแปลงของข้อมูลเหล่านี้ อาจส่งผลต่อคุณภาพของมาตรวัดที่พัฒนาขึ้นได้ ดังนั้น เมื่อใช้มาตรวัดฉบับนี้ไประยะหนึ่งแล้ว ประมาณ 4-5 ปี ควรมีพัฒนาและปรับปรุงมาตรวัดให้มีคุณภาพและมาตรฐานยิ่งขึ้น ทั้งในด้านความตรงและความเที่ยง

1.4 ภายในระยะเวลา 4-5 ปี ควรมีการติดตามพัฒนาการและแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงปกตินิสัยทั้งระดับประเทศ ระดับกรุงเทพมหานคร และระดับภูมิภาค โดยความร่วมมือประสานงานกันระหว่างฝ่ายกิจการนิสิตนักศึกษาของมหาวิทยาลัย ซึ่งอาจดำเนินการในรูปของเครือข่าย เพื่อให้ได้ปกตินิสัยที่เป็นปัจจุบันและทันสมัยอยู่เสมอ

1.5 เนื่องจากแต่ละกลุ่มสาขาวิชามีศาสตร์และธรรมชาติการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับจรรยาบรรณวิชาชีพและมาตรฐานวิชาชีพที่แตกต่างกัน ดังนั้น ในการพัฒนาปรับปรุงมาตรวัดให้มีคุณภาพและมาตรฐานยิ่งขึ้น จึงควรคำนึงถึงข้อแตกต่างดังกล่าว ทั้งนี้แต่ละกลุ่มสาขาวิชาควร

กำหนดพฤติกรรมบ่งชี้ทักษะทางสังคมที่ครอบคลุม เหมาะสมกับลักษณะของกลุ่มสาขาวิชา หรืออาจจะเพิ่มพฤติกรรมบ่งชี้ย่อยหรือจำนวนข้อคำถามของมาตรวัดให้สอดคล้องกับทักษะที่พึงประสงค์ของแต่ละสาขาวิชา ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการนำมาตรวัดไปใช้ในครั้งต่อไป

2. การนำรูปแบบการพัฒนาทักษะทางสังคมสำหรับนิสิตนักศึกษาไปใช้

รูปแบบการพัฒนาทักษะทางสังคมสำหรับนิสิตนักศึกษาที่นำเสนอในงานวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ แนวคิดหรือหลักการในการพัฒนาทักษะทางสังคมของนิสิตนักศึกษา และแนวทางในการนำไปใช้เพื่อพัฒนานิสิตนักศึกษา ซึ่งมีข้อเสนอแนะดังนี้

นโยบาย

มหาวิทยาลัยและคณะวิชาควรส่งเสริมให้คณาจารย์และนิสิตนักศึกษามีส่วนร่วมในการวางแผนกำหนดรูปแบบการพัฒนาทักษะทางสังคมทุกชั้นตอน เริ่มตั้งแต่การร่างนโยบายไปจนกระทั่งถึงการประเมินผล เพื่อให้ประชาคมได้เข้าใจตรงกัน ตระหนักถึงความสำคัญและเห็นคุณค่าของการพัฒนาทักษะทางสังคม

ทั้งนี้ผู้แทนนิสิตนักศึกษาควรมีส่วนร่วมในการร่างนโยบายร่วมกับผู้บริหารและคณะกรรมการที่ได้รับแต่งตั้งให้ทำหน้าที่ร่างนโยบายในการพัฒนาทักษะทางสังคม ซึ่งจะทำให้ผู้แทนนิสิตนักศึกษาเกิดการเรียนรู้และเป็นการเริ่มต้นที่ดีร่วมกันระหว่างผู้บริหารและนิสิตนักศึกษาอีกด้วย

หลักการและวัตถุประสงค์

เพื่อให้การดำเนินงานพัฒนาทักษะทางสังคมสำหรับนิสิตนักศึกษาเป็นไปตามนโยบายที่วางไว้ ควรยึดหลักการ 3 ประการตามผลการวิจัยครั้งนี้

เป้าหมายการพัฒนาทักษะทางสังคม

ควรกำหนดเป้าหมายทั้งระยะสั้นและระยะยาวให้เหมาะสมกับบริบทของมหาวิทยาลัยและคณะวิชา

หน่วยงานที่รับผิดชอบ

ในการดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ ควรส่งเสริมให้เกิดการประสานความร่วมมือกันกับหน่วยงานต่างๆ ทุกระดับและทุกรูปแบบ โดยเฉพาะความร่วมมือระหว่างมหาวิทยาลัยและระหว่างคณะวิชา ซึ่งอาจจะรวมตัวกันในรูปแบบเครือข่ายต่างๆ เนื่องจากทักษะทางสังคมของนิสิตนักศึกษาจำเป็นต้องอาศัยการปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลหลายๆ กลุ่ม เพื่อให้ได้รับประสบการณ์ในการติดต่อสื่อสารหรือสมาคมกับบุคคลต่างๆ ในสังคมอย่างกว้างขวาง

ขั้นตอนการดำเนินการพัฒนาทักษะทางสังคม

ขั้นตอนการดำเนินการพัฒนาทักษะทางสังคมที่ได้นำเสนอไว้นั้นเป็นภาพกว้างในระดับมหาวิทยาลัย ระดับคณะวิชาไปจนถึงนิสิตนักศึกษาเป็นรายบุคคล ดังนั้นในการนำไปใช้ไม่

จำเป็นต้องดำเนินการตามที่เสนออย่างเคร่งครัด โดยสามารถที่จะปรับปรุงเปลี่ยนแปลงให้เหมาะสมยิ่งขึ้นได้ในแต่ละขั้นตอน

กิจกรรม/โครงการในการพัฒนาทักษะทางสังคม

1. ควรนำรูปแบบหรือตัวอย่างกิจกรรม/โครงการไปพิจารณาและดำเนินการให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม กิจกรรม/โครงการใดที่ประสบความสำเร็จหรือเป็นแนวปฏิบัติที่ดี ควรสนับสนุนให้นำไปขยายผลให้กว้างขวางยิ่งขึ้น โดยผ่านเครือข่ายต่างๆ เช่น เครือข่ายกิจการนิสิตนักศึกษา เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

2. ควรสนับสนุนส่งเสริมทุกๆ ด้านที่จะให้องค์การบริหารนิสิตนักศึกษา สโมสรนิสิตนักศึกษา รวมทั้งชมรมหรือชุมนุมต่างๆ มีส่วนร่วมในการเสนอจัดกิจกรรมนิสิตนักศึกษาด้านการพัฒนาทักษะทางสังคม ซึ่งจะทำได้กิจกรรม/โครงการที่หลากหลายรูปแบบมากขึ้น และสามารถสนองตอบความต้องการของนิสิตนักศึกษาอย่างแท้จริง

3. ตัวอย่างกิจกรรม/โครงการที่ได้นำเสนอไว้ในงานวิจัยครั้งนี้มีหลายประเภท บางกิจกรรมเหมาะกับการพัฒนาทักษะทางสังคมของนิสิตนักศึกษาในองค์กรวม บางกิจกรรมเหมาะกับนิสิตนักศึกษาที่มีทักษะทางสังคมสูงกว่าเกณฑ์ และบางกิจกรรมเหมาะกับนิสิตนักศึกษาที่มีทักษะทางสังคมต่ำกว่าเกณฑ์ ดังนั้น จึงควรเลือกกิจกรรม/โครงการให้เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย ไม่จำเป็นต้องยึดตามที่ระบุไว้ในงานวิจัยนี้

การประเมินผล

ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องควรมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผลทุกขั้นตอน และควรมีการเก็บรวบรวมข้อมูลหลายวิธี ทั้งแบบสอบถาม สัมภาษณ์ และสังเกตพฤติกรรมนิสิตนักศึกษาด้วย พร้อมทั้งจัดทำฐานข้อมูลอย่างเป็นระบบ เพื่อจะได้นำผลการประเมินไปปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงานต่อไปให้ดียิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. รูปแบบการพัฒนาทักษะทางสังคมสำหรับนิสิตนักศึกษาที่พัฒนาขึ้นนี้ ใช้การตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิ ดังนั้น จึงควรส่งเสริมให้มีการวิจัยเชิงทดลอง โดยการนำรูปแบบนี้ไปใช้จริง

2. ควรศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพมากขึ้น โดยเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาทักษะทางสังคม เพื่อให้ได้แนวปฏิบัติที่ดีของแต่ละกลุ่มสาขาวิชาและคณะวิชา

3. ควรศึกษาวิจัยต่อไปโดยทดลองใช้กับกลุ่มนิสิตนักศึกษาในสถาบันการศึกษาอื่นๆ ด้วย เช่น มหาวิทยาลัยเอกชน มหาวิทยาลัยราชภัฏ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล เป็นต้น เพื่อจะได้ทราบสารสนเทศของทักษะทางสังคมในสถาบันอุดมศึกษาต่างๆ ที่กว้างขวางยิ่งขึ้น อันจะนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพบัณฑิตต่อไป

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

กัลยา ติงศักดิ์ทิพย์. รายงานการวิจัยเรื่องคุณภาพบัณฑิตและปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพบัณฑิตของ
คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, 2530.

ขอนแก่น, มหาวิทยาลัย, กองกิจการนักศึกษา. คู่มือประกันคุณภาพกิจการนักศึกษา. ขอนแก่น:
กองกิจการนักศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2545.

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. ความคิดในการพัฒนาอุดมศึกษาไทยในรอบทศวรรษ.
กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2544. (งานวิจัยในโครงการ
จัดประชุมโต๊ะกลมไทย-อเมริกัน ว่าด้วยการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ศึกษาและการปฏิรูป
อุดมศึกษา)

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไข
เพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 พร้อมกฎกระทรวงที่เกี่ยวข้อง. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์
องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์, 2546.

คณะกรรมการข้าราชการพลเรือน, สำนักงาน. ทูมมนุษย์กับการพัฒนาสมรรถนะการบริหารทรัพยากร
บุคคล. กรุงเทพมหานคร: สำนักวิจัยและพัฒนาระบบงานบุคคล สำนักงานคณะกรรมการ
ข้าราชการพลเรือน, 2548.

คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ, สำนักงาน. การเรียนรู้ที่เหมาะสมกับสังคมไทย. กรุงเทพมหานคร:
สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ, 2544.

คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ, สำนักงาน. รายงานสรุปการประชุมสมัชชาแห่งชาติเรื่องวิกฤต
วัฒนธรรม: สภาพปัญหาและทางออก. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย,
2548.

คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ, สำนักงาน. มารยาทไทย. กรุงเทพมหานคร: สำนักงาน
คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ, 2546.

คมเพชร ฉัตรศุกกุล. มนุษย์สัมพันธ์. การแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา 1, 2(มกราคม-มิถุนายน,
2542): 33.

จรงค์ หงส์งาม. อติตรงคณบดีฝ่ายพัฒนานักศึกษา คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
สัมภาษณ์, 4 มีนาคม 2551.

- จิตติมา คงปาน. การพัฒนาแบบสำรวจความสนใจในอาชีพสำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, ภาควิชาการวัดผลและวิจัยทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, 2549.
- เจตนา นาควัชระ. เพื่อความอยู่รอดของมนุษยศาสตร์: รวมบทความทางวิชาการ (2525-2532). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2532.
- ชิตาภา สุขพลา. การสื่อสารระหว่างบุคคล. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์, 2548.
- ชัยพร วิชาวุธ. การวิจัยเชิงจิตวิทยา. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2523.
- ชุมพร ยงกิตติกุล. การวัดทางจิตวิทยาเบื้องต้น. กรุงเทพมหานคร: ภาควิชาจิตวิทยา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2524.
- ณัฐภรณ์ หลาวทอง. เอกสารประกอบการสอนวิชาการวัดและการประเมินผลทางการศึกษา. ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2548. (อัครา).
- โตโยต้าประเทศไทย, มูลนิธิ และมูลนิธิสตรี-ศฤงคาร. คำฟอสอน: ประมวลพระบรมราโชวาท และพระราชดำรัสเกี่ยวกับเด็กและเยาวชน. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์กรุงเทพ, 2543. ทบวงมหาวิทยาลัย. แผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 9 (พ.ศ.2545-2549). กรุงเทพมหานคร: สำนักงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัย, 2545.
- ทบวงมหาวิทยาลัย. รายงานการประชุมระดับโลกรื่องการอุดมศึกษาในศตวรรษที่ 21: วิสัยทัศน์ และการปฏิบัติ. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัย, 2541.
- ทิสนา เขมมณี. ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ. พิมพ์ครั้งที่ 5. ฉบับปรับปรุง. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2550.
- เทียนฉาย กิระนันท์. สังคมศาสตร์วิจัย. กรุงเทพมหานคร: คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2544.
- ธิดารัตน์ บุญนุช. การพัฒนากิจกรรมนิสิตนักศึกษา. กรุงเทพมหานคร: ทบวงมหาวิทยาลัย, 2543.
- ธีระพร อุวรรณโณ. เจตคติ: การศึกษาตามแนวทฤษฎีหลัก. กรุงเทพมหานคร: คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2535. (อัครา).
- นวลศิริ เปาโรหิตย์. วัยรุ่นกับการฆ่าตัวตาย: สาเหตุที่ป้องกันได้. วารสารแนะแนว 29, 158 (เมษายน-พฤษภาคม, 2538): 53.
- นพมาศ อึ้งพระ. ทฤษฎีบุคลิกภาพและการปรับตัว. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2546.

- บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์. **เทคนิคการสร้างเครื่องมือรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัย**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์สามเจริญพาณิชย์, 2534.
- บริหารวิชาการ, สำนัก. **โครงการศึกษาระดับความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตจากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย**. กรุงเทพมหานคร: ส่วนประกันคุณภาพ สำนักบริหารวิชาการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2548.
- ปนัดดา เจียรกุล. **แนวโน้มหลักสูตรวิชาการศึกษาทั่วไปของสถาบันอุดมศึกษา สังกัดทบวงมหาวิทยาลัยในทศวรรษหน้า**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา ภาควิชาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2541.
- ประคอง วรรณสูตร. **สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์**. ภาควิชาวิจัยการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2525.
- ประพัทธ์ สันติวารกร. **รองคณบดีฝ่ายพัฒนานักศึกษา คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น**. **สัมภาษณ์**, 4 มีนาคม 2551.
- ประนอม เดชชัย. **เสริมทักษะการเรียนรู้การสอนวิชาสังคมศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 2. เชียงใหม่: ภาควิชามัธยมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2536.
- ปัทมาวดี บุญยสวัสดิ์. **ผลการใช้เกมการเล่นพื้นบ้านของไทยที่มีต่อการพัฒนาทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา ภาควิชาประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2536.
- เปรม ตินสุลานนท์. **หนทางที่ควรไป**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ภาพพิมพ์, 2548. (ปาฐกถาพิเศษ ณ หอประชุม มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา).
- เปรมทิพย์ ทวีดิธรรม. **รองคณบดีฝ่ายกิจการนิสิต คณะสหเวชศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย**. **สัมภาษณ์**, 7 มีนาคม 2551.
- ผดุงชาติ สุวรรณวงศ์. **ทิศทางการปฏิรูปอุดมศึกษาของโลกในศตวรรษที่ 21**. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี, 2542.
- ผาสุก พงษ์ไพจิตร และคริส เบเคอร์. **เศรษฐกิจการเมืองไทยสมัยกรุงเทพฯ**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ซิลด์เวอร์ม, 2546.
- พร ศรียมก. **การพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อส่งเสริมสมรรถนะในการสอนงานของหัวหน้างานในโรงงานอุตสาหกรรม**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา ภาควิชาการศึกษานอกระบบ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2545.
- พรชูลี อาชวอำรุง. **การบรรยายเรื่อง Brain-based Learning**. ณ ห้องประชุมนานาชาติ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย วันที่ 1 มิถุนายน 2548.

- พรชูลี อาชวอำรุง. **การพัฒนาและทดลองใช้แบบวัดหลักการเพื่อการอุดมศึกษาปริญญาตรีใน
อุดมการณ์.** กรุงเทพมหานคร: คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2539.
- พรรณทิพย์ ศิริวรรณบุษย์. **ทฤษฎีจิตวิทยาพัฒนาการ.** พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร:
สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2547.
- พระเสด็จสุเรนทราธิบดี, เจ้าพระยา. **จรรยาแพทย์.** กรุงเทพมหานคร: องค์การค้าของคุรุสภา, 2504.
- พระเสด็จสุเรนทราธิบดี, เจ้าพระยา. **สมบัติของผู้ดีและภายหลังสมุดจากหนังสือพลเมืองดีตอนต้น
ตอนกลาง และตอนปลาย.** กรุงเทพมหานคร: กระทรวงวัฒนธรรม, 2550.
- พนิดา รัตตสาธุชน. **เจ้าหน้าที่โครงการ Art for All คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
สัมภาษณ์, 3 มีนาคม 2551.**
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. **วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์.** พิมพ์ครั้งที่ 6.
กรุงเทพมหานคร: ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2538.
- พิชิต ฤทธิจรูญ. **หลักการวัดผลและประเมินผลการศึกษา.** กรุงเทพมหานคร: เข้าสื่อออฟเคอร์มิสท์,
2545.
- ไพจิตร ฝักเจริญผล. **ความสัมพันธ์ระหว่างอัตมโนทัศน์ การปรับตัวและสติปัญญาของนักเรียน
ชั้นมัธยมปีที่ 1.** วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, ภาควิชาจิตวิทยา คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2523.
- ไพฑูรย์ โปธิสาร. **มาตรวัดจำแนกด้วยภาษา. สารานุกรมศึกษาศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ 33 (2546): 25-27.**
- ไพฑูรย์ สีนลารัตน์. **สภาพและปัญหาของวิชาการศึกษาทั่วไป.** กรุงเทพมหานคร: ภาควิชา
อุดมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2546.
- ไพฑูรย์ สีนลารัตน์. **หลักและพื้นฐานการอุดมศึกษาไทย.** กรุงเทพมหานคร: ภาควิชาอุดมศึกษา
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2541.
- ไพฑูรย์ สีนลารัตน์ และคณะ. **อิทธิพลทางการศึกษาของต่างประเทศที่มีต่อการจัดการศึกษา
ของไทย.** จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2550. (รายงานการวิจัย).
- ภาศิษฎา อ่อนดี. **ทักษะทางสังคมกับการปฏิบัติงานและมนุษยสัมพันธ์ของพยาบาลประจำการ
โรงพยาบาลศิริราช.** วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, ภาควิชาจิตวิทยาพัฒนาการ
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2539.
- มหิดล, มหาวิทยาลัย. **มหาวิทยาลัยในช่วงเปลี่ยนยุคสมัย.** กรุงเทพมหานคร: กองแผนงาน
มหาวิทยาลัยมหิดล, 2537.
- ยุดา รักไทย และปานจิตต์ โกญจนาวรรณ. **พูดอย่างชาญฉลาด.** พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพมหานคร:
เอ็กซ์เปอร์เน็ท, 2548.

- เยาวดี วิบูลย์ศรี. การวัดผลและการสร้างแบบสอบผลสัมฤทธิ์. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2549.
- รวีวงศ์ ศรีทองรุ่ง. การพัฒนาบุคลิกภาพเพื่อประชาสัมพันธ์. เพชรบุรี: โรงพิมพ์เพชรบุรีพรีนติ้ง แอนด์เปเปอร์, 2540.
- รังสี วิบูลย์อรอดกร. ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะทางสังคมและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในสังกัดกรมสามัญศึกษาในจังหวัดปราจีนบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์, สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2534.
- ลิขิต อมาตยคง. รองอธิการบดีฝ่ายพัฒนานักศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น. สัมภาษณ์, 5 มีนาคม 2551.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ, 2543.
- วนิดา เตียวพานิช. ผลการฝึกทักษะทางสังคมที่มีต่อการสื่อสารกับผู้ป่วยของนักศึกษาพยาบาล ชั้นปีที่ 2 วิทยาลัยสหราชอาณาจักร กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์, สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2537.
- วรรณสวัสดิ์ อุทัยพันธุ์. ผลของกลุ่มสัมพันธ์ที่มีต่อการพัฒนาทักษะทางสังคมของนักศึกษา ชั้นปีที่ 1 คณะบริหารธุรกิจบัณฑิต มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์, สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2540.
- วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา. ความเป็นครูและจรรยาบรรณวิชาชีพอาจารย์ระดับอุดมศึกษา. กรุงเทพมหานคร: ภาควิชาอุดมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2543.
- วารี ถิระจิตร. การพัฒนาการสอนสังคมศึกษาในระดับประถมศึกษา. กรุงเทพมหานคร: โครงการตำราและเอกสารทางวิชาการ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530.
- วิชัย วงษ์ใหญ่. วิสัยทัศน์การศึกษา. กรุงเทพมหานคร: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2543.
- วิชาการ, กรม. การวิจัยและพัฒนาศักยภาพของเด็กไทย. เอกสารรายงานการวิจัยทางการศึกษา อันดับที่ 249. กรุงเทพมหานคร: กรมวิชาการ, 2543.
- ศันสนีย์ นาคะสนธิ์. การศึกษาและพัฒนาทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดประดู่ในทรวงธรรม กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์, สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2545.

ศิริชัย กาญจนวาสี และคณะ. **สถิติประยุกต์สำหรับการวิจัย**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร:

โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2545.

ศิริเพิ่ม เขาวนศิลป์. **การปรับพฤติกรรมความวิตกกังวลทางสังคม**. เชียงใหม่: คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2543.

สมสมร วงศ์จิต, นิภาภรณ์ คีสมโชค และฉวีวรรณ บุญแห. (เรียบเรียง) **เครือข่ายหลัก: การพัฒนาบัณฑิตอุดมคติไทย**. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัย, 2547.

สมพร สุทัศน์ย์, ม.ร.ว. **การทดสอบทางจิตวิทยา**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2545.

สมจิต แคนสีแก้ว. รองคณบดีฝ่ายพัฒนานักศึกษา คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น. **สัมภาษณ์**, 4 มีนาคม 2551.

สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต. **การพัฒนาทักษะทางสังคม**. 2540. (อัดสำเนา) (เอกสารในการอบรมหลักสูตรการพัฒนาทักษะทางสังคม ระหว่างวันที่ 30 เมษายน – 2 พฤษภาคม 2540 ณ โรงพยาบาลชัยภูมิ จังหวัดปทุมธานี.)

สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต. หน่วยที่ 14 กิจกรรมและเครื่องมือประเมินทักษะทางสังคม. ใน เอกสาร **การสอนชุดวิชากิจกรรมและเครื่องมือแนะแนว หน่วยที่ 9-15**. หน้า 627-666. นนทบุรี: สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2533.

สมใจ ลักษณะ. เทคนิคการผสมผสานทักษะทางสังคมกับการฟังตนเองเพื่อให้นักเรียนแก้ปัญหาส่วนตัวได้. **วารสารแนะแนว 20**(มิถุนายน – กรกฎาคม, 2529): 14-17.

สิทธิานต์ จันทร์แจ่มใส. นักวิชาการศึกษา คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. **สัมภาษณ์**, 3 มีนาคม 2551.

สุขุมล เกษมสุข. **การสอนทักษะทางสังคมในชั้นประถมศึกษา**. กรุงเทพมหานคร: ภาควิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร, 2535.

สุธรรม อารีกุล และคณะ. **วิกฤตอุดมศึกษาไทย**. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการวิจัย, 2540.

สุนทร สุนันท์ชัย. **เทคนิคและวิธีสอนวิชาสังคมศึกษา**. พระนคร : สหบัณฑิต, 2514.

สุนทร โคมินและสนิท สมัครการ. รายงานการวิจัยเรื่องค่านิยมและระบบค่านิยมไทย: **เครื่องมือในการสำรวจวัด**. กรุงเทพมหานคร: สำนักวิจัย สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 2522.

สุภาพ ฒ นคร และคณะ. รายงานการวิจัย เรื่อง การศึกษา วิเคราะห์ รูปแบบที่เหมาะสมในการ **พัฒนาบัณฑิตอุดมคติไทย**. กรุงเทพมหานคร: สำนักมาตรฐานและประเมินผลอุดมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2547.

สุมน อมรวิวัฒน์, สวัสดิ์ จงกล และไพฑูรย์ สิ้นลารัตน์. **ปรัชญาญาณสยาม: บทวิเคราะห์ด้าน**

การศึกษา. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2542.

สุโขทัยธรรมมาธิราช, มหาวิทยาลัย. **เอกสารการสอนชุดวิชากิจกรรมและเครื่องมือแนะแนว.**

หน่วยที่ 9-15. นนทบุรี: สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2533.

เสรี โอภาส. **การศึกษาเปรียบเทียบทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ระหว่าง**

โรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนขนาดกลางและโรงเรียนขนาดใหญ่ในจังหวัดสุโขทัย.

วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, ภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย

เกษตรศาสตร์, 2532.

สำเนา ขจรศิลป์. **มิติใหม่ของกิจการนักศึกษา: การพัฒนานักศึกษา.** กรุงเทพมหานคร: ภาควิชา

การศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2542.

สำเร็จ บุญเรืองรัตน์, สุนันท์ ศลโกสุม และไพฑูรย์ โพธิสาร. **การเปรียบเทียบค่าความเชื่อมั่นของ**

การวัดผลตัวแปรพหุคูณตามสูตรของสำเร็จ บุญเรืองรัตน์ กับสูตรของรูลอน สูตรของ

สเปียร์แมน บราวน์ และสูตรของครอนบาค. วารสารการวัดผลการศึกษา 24(71): 41-48,

2545.

หรรษา แก้วพลูปกรณ์. **ผลการฝึกควบคุมความโกรธและทักษะทางสังคมที่มีต่อการลดพฤติกรรม**

ก้าวร้าวของนักศึกษาอาชีวศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2541.

อนาสตาซี, แอน. **การตรวจสอบเชิงจิตวิทยา. แปลโดย ประชุมสุข อาชาวำรุงและคณะ.**

กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2519.

อันชริย์ ขันนไทย. **ผู้ช่วยคบคิดฝ่ายพัฒนานักศึกษา คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.**

สัมภาษณ์, 4 มีนาคม 2551.

อุทุมพร (ทองอุไทย) จามรมาน. **มาตรฐานค่า. กรุงเทพมหานคร: ฟินนี่พับบลิชซิ่ง, 2548.**

อุมาพร ตรังคสมบัติ. **สร้าง EQ ให้ลูกคุณ. กรุงเทพมหานคร: ชันดำการพิมพ์, 2544.**

อุษณีย์ โพธิสุข. **สร้างเด็กให้เป็นอัจฉริยะ เล่มที่ 5: E.Q. ปัญหาหนักของมนุษยชาติ.**

กรุงเทพมหานคร: มูลนิธิสดศรี-สฤษดิ์วงศ์, 2545.

ภาษาอังกฤษ

Argyle, M. A. **Social Skills.** In **Learning and skills.** New York: Longman Group Limited, 1995.

Barnett, R. E. **The limits of competencies: knowledge, higher education and society.** London: Open University Press, 1994.

- Baron, R. A., and Byrne, D. **Social psychology**. Boston: Allyn & Bacon, 1981.
- Beach, D. S. **Personnel: the management of people**. New York: McMillian Publishing, 1980.
- Bellack, A. S., and Hersen, M. eds. **Behavioral assessment : a practical handbook** 4th ed.
Boston: Allyn and Bacon, 1998.
- Brawer, F. B. **New perspectives on personality development in college students**.
San Francisco: Jossey-Bass, 1973.
- Brill, N. I. **Teamwork: working together in human services**. New York: Lippincott, 1976.
- Campbell, A., and Luchs, K. S. eds. **Core competency-based strategy**. London : International
Thomson Business Press, 1997.
- Candler, Laura. **Teaching resources** [Online]. (n.d.). Available from:
www.home.att.net/~clnetwork/socialsk.htm [2008, March 13]
- Chewning, Teri Goad. **An investigation of the discriminant and concurrent validity of the
Social Skills Rating System-Teacher Form** [CD-ROM]. 1992. Abstract from: ProQuest
File: Dissertation Abstracts Item: 747442981
- Chickering, Arthur W., and Reisser, Linda. **Education and Identity**. 2nd ed. San Francisco:
Jossey Bass, 1993.
- Deil-Amen, Regina. To Teach or Not to Teach “Social” Skills: Comparing Community Colleges
and Private Occupational Colleges. **Teachers College Record**. 108, 3(March 2006):
397-421.
- DeVellis, R. F. **Scale development: theory and applications**. Newbury Park, California: Sage,
1991.
- Engelberg, Elisabeth, and Sjoberg, Lennart. Internet Use, Social Skills, and Adjustment.
CyberPsychology & Behavior. 7(February 2004): 41-47.
- Erikson, E. H. **Childhood and society**. 2nd ed. New York: Norton, 1963.
- Erikson, E. H. **Insight and responsibility**. New York: Norton, 1964.
- Eysenck, H. J., and Eysenck, S. **Personality inventory**. San Diego, CA: Education and Industrial
Testing Service, 1963.
- Ferguson, G. A. **Statistical analysis in psychology and education**. 6th ed. Singapore: McGraw-
Hill International Book, 1981.
- Fraenkel, J. R. **Helping students think and value: strategies for teaching the social studies**.
2nd ed. Englewood Cliffs, N. J.: Prentice-Hall, 1980.

- Flynn, F. J., and Chatman, J. A. **“What’s the norm here?” Social categorization as a basis for group norm development.** (n. p.), 2002.
- Furrer, Stephanie Dawn. **Measuring nonverbal cue detection: Implications for adults with ADHD** [CD-ROM]. 1999. Abstract from: ProQuest File: Dissertation Abstracts Item: 732040751
- Gable, R. K., and Wolf, M. B. **Instrument development in the affective domain: measuring attitudes and values in corporate and school settings.** Boston: Kluwer Academic, 1993.
- Gale, R. F. **Developmental behavior: a humanist approach.** London: The Macmillan, 1969.
- Goleman, D. **Working with emotional intelligence.** London: Bloomsbury, 1998.
- Gresham, F. M., and Elliot, S. N. **Social skills rating system (SSRS)**[Online]. 1990. Available from: www.thailis.uni.net/DAO/Search.nsp [2005, August 13].
- Groth-Marnat, G. **Handbook of psychological assessment.** 4th ed. Hoboken, N. J.: John Wiley & Sons, 2003.
- Guilford, J. P. **Fundamental statistics in psychology and education.** 4th ed. Tokyo: McGraw-Hill Kodakusha, 1973.
- Gulliksen, H. How to make meaning more Meaningful. In J. G. Snider, and C. E. Osgood. (eds.), **Semantic differential technique: a sourcebook.** 2nd ed. pp 89-95. Chicago: Aldine, 1972.
- Heath, D. H. **Growing up in college: liberal education and maturity.** San Francisco: Jossey-Bass, 1978.
- Herbert, A. and Marlore, Jr. **The structure of social intelligence (competence, skills, behavior)** [Online]. 1984. Available from: www.thailis.uni.net/DAO/Search.nsp. [2005, August 13]
- Holyoke, N. **A smart girl’s guide to manners: the secrets to grace, confidence and being your best.** n.p.: Pleasant Company Publication, 2005.
- Jarolimek, J. **Social studies competencies and skills: learning to teach as an intern.** New York: The Macmillan, 1977.
- Jenkins, J. J., Russell, W. A., and Suci, G. J. An atlas of semantic profiles for 360 words. **The American Journal of Psychology.** 1978.

- Joyce, B., and Weil, M. **Model of teaching**. 3rd ed. New Jersey: Englewood Cliffs, 1986.
- Keeves, John P., ed. **Educational research, methodology, and measurement: an international handbook**. Oxford: Pergamon Press, 1988.
- King, L. A., and Napa, C. K. What makes a available from: life good? **Journal of Personality and Social Psychology** 75 (1998): 156-165.
- Light, G., and Cox, R. **Learning and teaching in higher education**. London: Pual Chapman Publishing, 2001.
- Lopes, P.N., Salovey, P., and Straus, R. Emotional intelligence, personality, and the perceived quality of social relationships. **Personality and individual differences** 35(2003): 641- 658.
- Madrid, Jo Anna. **Computer-mediated comunication, social skills, and loneliness**. 2001.
- Miller, Sherry Renee. **Effects of social skills on attribueyions of success and failure in social and non-social situations** [CD-ROM]. 1990. Abstract from: ProQuest File: Dissertation Abstracts Item:747625531
- Nunnally, J. C. **Psychometric theory**. 2nd ed. New York: McGraw-Hill, 1978.
- Osgood, C.E., Suci, G. E., and Tannenbaum, P.H. **The measurement of meaning**. Urbana: University of Illinois Press, 1957.
- Pascarella, Ernest T., and Terenzini, Patrick T. **How college affects students findings and insights from twenty years of research**. San Francisco: Jossey-Bass, 1991.
- Perry, W.G. **Forms of intellectual and ethical development in the college years**. New York: Holt, Rinehart & Winston, 1970.
- Priestley, P., et al. **Social skills and personal problems solving: a handbook of methods**. London: Tavistock, 1978.
- Ramaekers, Marie Connie. **The effect of social skills on student development in the residence hall environment** [CD-ROM]. 1990. Abstract from: ProQuest File: Dissertation Abstracts Item: 747923031
- Raven, J. **Competence in modern society**. London: H.K. Lewis, 1984.
- Ray, S. O. 1998. **Social skills**[Online]. 1998. Available from:
www.buu.thailis.uni.th/dao/detail.nsp [2005, August 18]
- Riggio, R. E. **Social skills inventory manual**. California: Consulting Psychologists Press, 1989.

- Shaw, M. E., and Wright, J. W. **Scales for the measurement of attitudes**. New York: McGraw-Hill Book, 1967.
- Singh, M. ed. **Facing the challenges of globalization**. New Delhi: Pauls Press, 1990.
- Slavin, R. E. **Educational psychology: theory and practice**. 8th ed. Boston: Pearson, 2006.
- Taba, H. **Teachers' handbook for elementary social studies**. Introductory edition. Reading, Mass.: Addison-Wesley, 1967.
- UNESCO. International Standard Classification of Education: ISCED**[Online]. 1977.
Available from: www.UNESCO.org/education/information/nfs_unesco/doc/isced_1997.htm [2005, October 3]
- Wilkinson, J., and Canter, S. **Social skills training manual: assessment, programme design, and management of training**. Chichester: John Wiley & Sons, 1982.
- Williamson, E. G. **Student personal in college and universities**. New York: McGraw-Hill, 1961.

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ก

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบคุณภาพมาตรฐานวัดทักษะทางสังคม

กลุ่มที่ 1

ศาสตราจารย์กิตติคุณ คุณดวงเดือน พิศาลบุตร	คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
รองศาสตราจารย์ ไชยสิริ ปราโมช ณ อุษยา	คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
อาจารย์รศนาภรณ์ วีรวรรณ	ผู้ช่วยอธิการบดีด้านกิจการนิสิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
นายอำนาจ จันทร์เงิน	ผู้ตรวจราชการกระทรวงวัฒนธรรม
นางเพชรพริ้ง สารสิน	บริษัทการบินไทยจำกัด มหาชน

กลุ่มที่ 2

รองศาสตราจารย์ ดร. ชุมพร ขงกิตติกุล	คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
รองศาสตราจารย์ ดร. สิริพันธุ์ สุวรรณมรรคา	คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ณัฏฐภรณ์ หลาวทอง	คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อังศิรินทร์ อินทรกำแหง	สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
อาจารย์ ดร. อภิขญา ไชยวุฒิกรวานิช	คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบตรวจสอบคุณภาพมาตรฐานวัดทักษะทางสังคมของผู้ทรงคุณวุฒิ

โปรดให้ความเห็นตามแบบตรวจสอบคุณภาพมาตรฐานวัดทักษะทางสังคมต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพผู้ตอบมาตรฐานวัด

- เห็นด้วยทั้งหมด
- ข้อเสนอแนะเพื่อการแก้ไข

ตอนที่ 2 การแสดงออกทักษะทางสังคมของนิสิตนักศึกษา

ข้อ ที่วัด	ความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ
	สอดคล้อง	ไม่แน่ใจ	ไม่สอดคล้อง	
1				
3				
5				
7				
9				
11				
2				
4				
6				
8				
10				
12				
13				
14				
15				
16				
17				
18				
19				
20				
21				
22				

ผลการพิจารณาความตรงตามเนื้อหาของมาตรวัดทักษะทางสังคมของผู้ทรงคุณวุฒิ

พฤติกรรมบ่งชี้ ทักษะทางสังคม	ข้อ ที่ วัด	ผู้ทรงคุณวุฒิ					IOC
		1	2	3	4	5	
ด้านการใช้ถ้อยคำ (ระหว่างนิสิตนักศึกษากับ นิสิตนักศึกษา)	1	1	1	1	1	1	1.00
	3	1	1	1	1	1	1.00
	5	1	1	1	0	1	0.80
	7	1	1	1	0	1	0.80
	9	1	1	1	1	1	1.00
	11	1	1	0	1	1	0.80
ด้านการใช้ถ้อยคำ (ระหว่างนิสิตนักศึกษากับ อาจารย์)	2	0	1	1	1	1	0.80
	4	1	1	1	0	1	0.80
	6	1	1	1	1	1	1.00
	8	1	1	1	0	1	0.80
	10	1	1	1	1	1	1.00
	12	1	1	1	1	1	1.00
ด้านการใช้ท่าทาง (ระหว่างนิสิตนักศึกษากับ นิสิตนักศึกษากับอาจารย์)	13	1	1	1	1	1	1.00
	14	1	1	1	1	1	1.00
ด้านลักษณะส่วนบุคคล ในการทำงานกลุ่ม	15	0	1	1	1	1	0.80
	16	1	1	1	1	1	1.00
	17	1	1	1	1	1	1.00
	18	1	1	1	1	1	1.00
	19	1	1	1	1	1	1.00
	20	1	1	1	1	1	1.00
ด้านความรับผิดชอบต่อ ตนเองและผู้อื่น	21	1	1	0	1	1	0.80
	22	1	0	1	1	1	0.80

สรุปความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิได้ดังนี้

1. เปลี่ยนชื่อจาก “มาตรวัดทักษะทางสังคม” เป็น “มาตรวัดการประเมินตนเอง” เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างนิสิตนักศึกษากล้าเปิดเผยตนเอง
2. ปรับแก้ไขข้อความคำชี้แจงให้ชัดเจนขึ้น เป็นดังนี้
 “คำชี้แจง มาตรวัดนี้แต่ละข้อไม่มีคำตอบที่ถูกหรือผิด คำตอบที่ดีที่สุดคือคำตอบที่ตรงกับความรู้สึกที่แท้จริงของท่านมากที่สุด ข้อมูลทั้งหมดจะไม่เปิดเผยเป็นรายบุคคลและไม่มีผลกระทบต่อการศึกษาและเรื่องใดๆ ของท่าน ขอให้ท่านรู้สึกเป็นอิสระที่จะตอบตามความเป็นจริง”
3. ในตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพผู้ตอบมาตรวัด ให้ตัดข้อ 4 เรื่องโรงเรียน และข้อ 5 อาชีพบิดามารดา ออก เพราะข้อ 4 และข้อ 5 เกี่ยวข้องโดยตรงกับทักษะทางสังคมน้อยมากหรือแทบไม่มีเลย จึงไม่จำเป็นต้องถาม
4. ในตอนที่ 2 เปลี่ยนชื่อตอนจาก “การแสดงออกทักษะทางสังคมของนิสิตนักศึกษา” เป็น “การประเมินการแสดงออกของตนเอง”
5. ปรับภาษาของข้อคำถามให้เป็นภาษาพูดมากขึ้นและเหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นนิสิตนักศึกษา เช่น เพื่อน เป็น เพื่อนๆ
6. ปรับภาษาของข้อคำถามให้สละสลวย โดยเลือกใช้คำที่แตกต่างกันแต่คงความหมายเดิม เช่น จาก ท่านใช้วาจาพูดคุยกับเพื่อนอย่าง
เป็น ปกติ ท่านใช้คำพูดคุยกับเพื่อนๆ อย่าง
7. ปรับภาษาของข้อคำถามให้เป็นประโยคบอกเล่า หรือสร้างข้อคำถามเป็นประโยคที่มีสถานการณ์ อาทิ
 จาก เมื่อถูกเพื่อนเข้าใจผิด ท่าน.....
 เป็น บ่อยครั้ง เมื่อถูกเพื่อนๆ ชวนให้ทำในสิ่งที่ท่านไม่อยากทำ เช่น ชวนไปดื่มสุรา หรือเที่ยวกลางคืน ท่านจะ.....
8. ปรับแก้คำคุณศัพท์บางคู่ อาทิ
 จาก เสียสละเห็นแก่ตัว เป็น ส่วนรวมส่วนตัว
 จาก เคารพล้อเล่น เป็น เคารพไม่เคารพ
 จาก สุขภาพ หยาบคาย เป็น สุขภาพไม่สุขภาพ
 จาก นุ่มนวลแข็งกระด้าง เป็น นุ่มนวล.....ไม่นุ่มนวล
9. ปรับรูปแบบสเกล จากระดับข้อความ 7 ระดับให้เป็นระดับตัวเลข เพื่อให้สะดวกในการเลือกตอบยิ่งขึ้น

จาก

มาก ปานกลาง น้อย 2 ข้าง น้อย ปานกลาง มาก
พอๆกัน

--	--	--	--	--	--	--

เป็น

7	6	5	4	3	2	1
---	---	---	---	---	---	---

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

<p>รายนามผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาร่างรูปแบบการพัฒนาทักษะทางสังคมสำหรับนิสิตนักศึกษา</p>	
ศาสตราจารย์ประภาศรี สีหอำไพ	นายกสมาคมสตรีอุดมศึกษาแห่งประเทศไทย
รองศาสตราจารย์ เกศจักรหญิงสาริณีย์ กฤตยานันต์ รองคณบดีฝ่ายกิจการนิสิต คณะเกษตรศาสตร์	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
รองศาสตราจารย์ ทพ.ญ. สมศรี โรจนวัฒน์ศิริเวช รองคณบดีฝ่ายกิจการนิสิต	คณะทันตแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
รองศาสตราจารย์ ดร.สิริรุ่ง ปรีชานนท์	ผู้ช่วยอธิการบดีด้านกิจการนิสิต
	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วันชัย บุญรอด	รองคณบดีฝ่ายกิจการนิสิต สำนักวิชาวิทยาศาสตร์
	การกีฬา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ผู้ช่วยศาสตราจารย์วิทยา ไล่ทอง	รองคณบดีฝ่ายกิจการนิสิต คณะครุศาสตร์
	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชูพงศ์ ปัญจมะวัต	ผู้ช่วยอธิการบดีด้านกิจการนิสิต
	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ปัทมา อัดนโก	รองคณบดีฝ่ายกิจการนิสิต คณะอักษรศาสตร์
	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ผู้ช่วยศาสตราจารย์เพ็ญพรรณ ยังกง	อนุสาสกอหัพทกนิสิตหญิง
	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ลิขิต อมาตยคง	รองอธิการบดีฝ่ายพัฒนานักศึกษา
	มหาวิทยาลัยขอนแก่น
ผู้ช่วยศาสตราจารย์อัจฉราพรรณ ลีพันธ์	รองอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา มหาวิทยาลัย
	หอการค้าไทย
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ผ่องใส ศุภรรยารักษ์	คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย
ดร.สุรภี โสรัจกุล	รองอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา วิทยาลัยมิชชั่น
ดร.ครุณี ชูประยูร	คณบดีคณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกริก
อาจารย์ ดร.ชัยพร ภู่อประเสริฐ	รองคณบดีฝ่ายกิจการนิสิต
	คณะวิศวกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
อาจารย์วิภาวี ตลิ่งจิตร	รองคณบดีคณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกริก
ดร.สุวิมล ธนะผลเลิศ	ผู้อำนวยการสำนักบรรณสารสนเทศ
	คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายนามผู้ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับแนวปฏิบัติที่ดี
ระหว่างวันที่ 3-7 มีนาคม 2551

มหาวิทยาลัยขอนแก่น

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ลิจิต อมาตยคง	รองอธิการบดีฝ่ายพัฒนานักศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น
รองศาสตราจารย์ ดร. สมจิต แคนสีแก้ว	รองคณบดีฝ่ายพัฒนานักศึกษา คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ จงรักษ์ หงษ์งาม	รองคณบดีฝ่ายพัฒนานักศึกษา คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
อาจารย์ ดร. ประพัทธ์ สันติวรารกร	รองคณบดีฝ่ายพัฒนานักศึกษา คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
อาจารย์ อ้นชรีย์ ขนนไทย	ผู้ช่วยคณบดีฝ่ายพัฒนานักศึกษา คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

อาจารย์รศนาภรณ์ วีรวรรณ	ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายกิจการนิสิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เปรมทิพย์ ทวีดิธรรม	รองคณบดีฝ่ายกิจการนิสิต คณะสหเวชศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
นายสิทธิธานต์ จันทร์แจ่มใส	นักวิชาการศึกษา คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
นางสาวพนิดา รัตตสาธุชน	เจ้าหน้าที่ประจำโครงการ Art for all คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประเด็นสัมภาษณ์เกี่ยวกับแนวปฏิบัติที่ดีของคณะวิชา ได้แก่

1. สิ่งที่ทำให้นิสิตนักศึกษาในคณะวิชาของท่านมีคะแนนทักษะทางสังคมสูง
2. กิจกรรมเด่นที่สร้างเสริมทักษะทางสังคม
3. รูปแบบการจัดกิจกรรม/โครงการเด่นที่สัมพันธ์กับทักษะทางสังคม
4. หลักสูตร/รายวิชาที่สร้างเสริมประสบการณ์วิชาชีพและทักษะทางสังคม
5. ผู้ที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาทักษะทางสังคมของนิสิตนักศึกษา

ภาคผนวก ข

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบสอบถาม

เรื่อง

การพัฒนารูปแบบการพัฒนาทักษะทางสังคมสำหรับนิสิตนักศึกษา

คำชี้แจง แบบสอบถามชุดนี้เป็นส่วนหนึ่งของการทำวิทยานิพนธ์ในขั้นตอนการพัฒนามาตรวัดทักษะทางสังคมสำหรับนิสิตนักศึกษา จึงขอความร่วมมือจากท่าน โปรดอ่านสถานการณ์ต่างๆ ที่สถานการณ์และเขียนคำคุณศัพท์สั้นๆ ทั้งทางบวกและทางลบตามที่ท่านเห็นว่าตรงกับพฤติกรรมการแสดงออกของนิสิตนักศึกษาในแต่ละสถานการณ์ ดังได้ระบุไว้ในรายการทางด้านซ้ายมือของตาราง โดยเขียนคำคุณศัพท์เท่าที่ท่านจะนึกได้ลงในช่องว่างที่กำหนดไว้ทางด้านขวามือของตาราง

ขอบคุณนิสิตที่น่ารักทุกคน

ต่อไปนี้เป็นตัวอย่างคำคุณศัพท์ที่ตรงกับพฤติกรรมการแสดงออกทั้งทางบวกและทางลบ

พฤติกรรมการแสดงออก	คำคุณศัพท์	
	ทางบวก	ทางลบ
คำพูดคำจาที่ใช้	1. สุภาพ	1. หยาดคาย
	2.	2.
	3.	3.
น้ำเสียง	1. นุ่มนวล	1. แข็งกระด้าง
	2.	2.
	3.	3.
การแสดงความคิดเห็น	1. คล้อยตาม	1. โต้แย้ง
	2.	2.
	3.	3.
การรับฟังความคิดเห็น	1. ไม่มีอคติ	1. มีอคติ
	2.	2.
	3.	3.
การสนทนาโต้ตอบ	1. ตรงประเด็น	1. กำกวม
	2.	2.
	3.	3.
การรู้จักปฏิเสธ	1. กล้าพูดปฏิเสธ	1. หลีกเลี่ยงการพูดปฏิเสธ
	2.	2.
	3.	3.

สถานการณ์ที่ 1 : การแสดงออกด้วยถ้อยคำของตะวัน

บรรยากาศในการประชุมสโมสรนิสิตนักศึกษาในมหาวิทยาลัยของรัฐแห่งหนึ่ง

ตะวัน (ตำแหน่งประธาน): **“นี่คุณเสนอโครงการสงขวยอย่างนี้เข้ามาได้ยังไงกัน”** พูดแผดเสียงอย่างเหยียดหยาม พร้อมกับโยนกองเอกสารเสียงดังโครมลั่นห้องประชุม **“เอาเป็นว่าเก็บโครงการนี้ใส่ลิ้นชักไปเลย”**

พัชชา (ตำแหน่งกรรมการ): **“ใจเย็นๆ สิตะวัน ฟังเราอธิบายก่อนไม่ได้หรือ”**

ตะวัน: **“ไม่มีอารมณ์จะมานั่งฟังพวกปัญญาเน่้มหรือก เหนื่อยแรงเปล่าๆ ”**

พัชชา: **“ขอร้องล่ะ พูดกันดีๆ ก็ได้ อย่าเพิ่งด่วนสรุปตัดสินกันง่ายๆ อย่างนี้สิ โครงการนี้มีที่มาที่ไปที่น่าสนใจมาก รับรองว่าทุกคนจะไม่ผิดหวังแน่ ถ้าฉันเราขอใช้สิทธิในการเป็นสมาชิกกลุ่มชี้แจงข้อมูล”**

ตะวัน: **“อ้าว อยากรู้ก็พูดไปแต่ว่าพูดสั้นๆ หน่อยนะ”**

พัชชา: **“ขอบคุณ”**.....(เริ่มนำเสนอข้อมูล)

จากสถานการณ์ข้างต้น ในฐานะนิสิตนักศึกษาคณะหนึ่งขอให้ท่านระบุคำคุณศัพท์ที่ตรงกับพฤติกรรม
การแสดงออกด้วยถ้อยคำของตะวันและขอให้ท่านระบุคำคุณศัพท์ที่ตรงข้ามกับลักษณะพฤติกรรมการแสดงออก
ด้วยถ้อยคำของตะวัน

พฤติกรรมแสดงออกด้วยถ้อยคำ	คำคุณศัพท์	
	ทางบวก	ทางลบ
คำพูดคำจาที่ใช้	1	
	2	
	3	
น้ำเสียง	1	
	2	
	3	
การแสดงความคิดเห็น	1	
	2	
	3	
การรับฟังความคิดเห็น	1	
	2	
	3	
การสนทนาโต้ตอบ	1	
	2	
	3	
การรู้จักปฏิเสธ	1	
	2	
	3	

สถานการณ์ที่ 2 : การแสดงออกด้วยถ้อยคำของ *สมชาย* และ *วิซุดา*

บริเวณห้องพักรวมของอาจารย์มีจากกันเป็นสัดส่วน ขณะนั้นเป็นเวลา 12.15 น. อาจารย์คนกยังคงนั่งทำงานอยู่มุมห้องเพียงคนเดียว สักพักก็ได้ยินนิสิตนักศึกษา 2-3 คน ส่งเสียงคุยอะไร

วิซุดา : *ว่า ยัยอาจารย์สมรไม่อยู่อีกแล้ว มาที่ไรไม่เคยเจอเลย*

สมชาย : *ดูละบ่โอครเลยวะ จะให้ซีแก่เซ็นชื่อเพิ่มวิชาซะหน่อย*

วิซุดา : *ชั้นก็กะว่า จะมาเอาสมุดรายงานคืนเหมือนกัน*

สมชาย : *งั้นมารู้ดูที่โต๊ะกันดีกว่า* (เสียงคั่นและกระแทกข้าวของบน โต๊ะดังขึ้นเรื่อยๆ จนอาจารย์คนกต้องลุกขึ้นตรงมายังห้องพักของอาจารย์สมร)

อาจารย์คนก : *นี่พวกเธอทำอะไรกันนะ หรือโต๊ะอาจารย์ท่านทำไม*

สมชาย : *เงยหน้าขึ้นมองแล้วพูดว่า “พวกผมก็มีธุระสิครับ อาจารย์อาม ด้าย..”* (ลากเสียงยาวล้อเลียน)

อาจารย์คนก : *เธอนัดอาจารย์สมรไว้รีเปลา่ ครูมีความเห็นว้า...*

สมชายพูดขัดจังหวะขึ้นว่า : *ทำไมต้องนัดด้วยล่ะครับ ในเมื่อเป็นหน้าที่ที่อาจารย์จะต้องนั่งอยู่โต๊ะ*

วิซุดา : *พูดกลางหัวเราะพลางกระซิบกระซาบกับสมชายว่า “ไปกันเถอะพูดไปก็ไม่มีประโยชน์หรอก”*

อาจารย์คนก : *นี่ๆ หยุดฟังครูพูดให้จบก่อนสิ*

สมชายและวิซุดา ทำท่าไม่พอใจ ไม่อยากฟังอาจารย์คนกพูดต่ออยู่ ก็หันหลังกลับเดินตั้งออกไป เสียงบึงคากระทบประตูโครมใหญ่

จากสถานการณ์ข้างต้น ในฐานะนิสิตนักศึกษาคณะหนึ่งขอให้ท่านระบุคำคุณศัพท์ที่ตรงกับพฤติกรรม การแสดงออกด้วยถ้อยคำของ *สมชาย* และ *วิซุดา* และขอให้ท่านระบุคำคุณศัพท์ที่ตรงข้ามกับลักษณะพฤติกรรม การแสดงออกด้วยถ้อยคำของ *สมชาย* และ *วิซุดา*

คำพูดคำจาที่ใช้	1		
	2		
	3		
น้ำเสียง	1		
	2		
	3		
การแสดงความคิดเห็น	1		
	2		
	3		
การรับฟังความคิดเห็น	1		
	2		
	3		
การสนทนาโต้ตอบ	1		
	2		
	3		
การรู้จักปฏิเสธ	1		
	2		
	3		

สถานการณ์ที่ 3 : การแสดงออกด้วยท่าทางของนภ

บ่ายวันหนึ่ง อาจารย์แสงดาวเชิญนางสาวกานินิตนักศึกษาในความดูแลมาพบที่ห้องพักอาจารย์ เพื่อว่ากล่าวตักเตือน และแจ้งข้อมูลที่ทางฝ่ายกิจการนิสิตนักศึกษาโรงเรียนมาให้ทราบ และขอให้ท่านปรับปรุงการแต่งกายให้ถูกต้องตามระเบียบของมหาวิทยาลัย มิฉะนั้นท่านอาจถูกลงโทษตัดคะแนนความประพฤติ

นางนั้งฟังด้วยอาการตึงเครียดชักสีหน้าตลอดเวลา สักพักก็ลุกขึ้นยืนพรวดพราดไม่รอให้อาจารย์พูดจบหันมาจ้องหน้าอาจารย์แสงดาวพร้อมกับกล่าวว่า **“อาจารย์พูดจบหรือยัง หนูมีธุระต้องไปแล้ว”** ด้วยเสียงเย็นชาแล้วเดินสะบัดหน้ากระแทกประตูดังปังออกไป

จากสถานการณ์ข้างต้น ในฐานะนิสิตศึกษาคณหนึ่งขอให้ท่านระบุคำคุณศัพท์ที่ตรงกับพฤติกรรม การแสดงออกด้วยท่าทางของนภและขอให้ท่านระบุคำคุณศัพท์ที่ตรงข้ามกับลักษณะพฤติกรรมการแสดงออกด้วยท่าทางของนภ

พฤติกรรมการแสดงออกด้วยท่าทาง	คำคุณศัพท์	
	ทางบวก	ทางลบ
ลักษณะท่าทาง กิริยามารยาท	1	
	2	
	3	
แสดงสัมมาคารวะ เคารพยกย่อง	1	
	2	
	3	

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สถานการณ์ที่ 4 : การแสดงออกด้วยท่าทางของวัฒนา

บริเวณทางเดินเชื่อมอาคาร ขณะที่กานต์กำลังเดินข้ามฝั่งมายังอาคารหอสมุด วัฒนากับเพื่อนในกลุ่มเดินสวน ทางออกมาโดยที่วัฒนากำลังคุยส่งเสียงดังหยอกล้อโบกไม้โบกมือ และปลุกกันเล่น ไปมาจนวัฒนาเข้ามาปะทะกับกานต์อย่างแรง

กานต์: ร้องโหยด้วยความตกใจ

วัฒนา: หันมามองด้วยหางตาแล้วเดินตามกลุ่มเพื่อนไปอย่างไม่สนใจ

กานต์: นี่คุณ หยุดก่อนสิ รู้ตัวไหมว่าคุณทำอะไรไป คุณควรขอโทษก่อน ไม่ใช่ชนแล้วก็เดินหนีไปแบบนั้น

วัฒนา: หยุดเดินหนีขวามืองานจ้างประชิดตัวกานต์และทำท่าขี้ไหล่ ขึ้นลิ้นกระเป๋: ขอโทษก็ได้

(พูดกระแทกเสียง) ที่หลังอย่ามายุ่งขวางทางคนอื่นเขาอีกล่ะ (แล้วเดินกระแทกสั้นเท้าออกไป)

กานต์: (พูดไม่ออกเพราะยังเจ็บตัวอยู่ และงงเป็นอย่างมาก)

จากสถานการณ์ข้างต้น ในฐานะนิสิตนักศึกษาคนหนึ่งขอให้ท่านระบุคำคุณศัพท์ที่ตรงกับพฤติกรรม การแสดงออกด้วยท่าทางของ **วัฒนา** และขอให้ท่านระบุคำคุณศัพท์ที่ตรงข้ามกับลักษณะพฤติกรรม การแสดงออก ด้วยท่าทางของ **วัฒนา**

พฤติกรรมการแสดงออกด้วยท่าทาง	คำคุณศัพท์	
	ทางบวก	ทางลบ
ลักษณะท่าทาง กิริยามารยาท		
1		
2		
3		

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สถานการณ์ที่ 5 : การแสดงออกของยอดที่มีต่อการทำงานกลุ่ม

ในคณะหนึ่งแห่งของมหาวิทยาลัยของรัฐ สัปดาห์หน้าชมรมวิชาการมีกำหนดการจัดนิทรรศการเผยแพร่ความรู้ให้กับน้องๆ ชุมชนแออัด นายเบงค์สมาชิกคนหนึ่งของชมรม กล่าวกับ นายยอด หัวหน้าฝ่ายปฏิคมของชมรมว่า “อีกหนึ่งสัปดาห์ก็จะถึงงานนิทรรศการแล้ว นายยอดจะไปขอยืมอุปกรณ์จากหน่วยอาคารสถานที่นะ” ยอดนั่งเงียบไปสักพัก กำลังครุ่นคิดอยู่ว่า อาทิตย์หน้าจะมีการสอบย่อย แต่ก็ต้องเพื่อนออกไปโดยไม่แสดงความวิตกกังวล “ได้สิ เรามีสอบย่อยอาทิตย์หน้าพอดี แต่ยังไงงานของคณะเรารับผิดชอบอยู่แล้ว เสร็จงานนิทรรศการก็ยังมีเวลาอีก 3 วันก่อนจะสอบ ขยันๆ อย่างเราถึงอ่านไม่เข้าใจ ขอให้เพื่อนๆ ติวให้ก็ได้ รับรองเราไปช่วยงานแน่นอน”

จากสถานการณ์ข้างต้น ในฐานะนิสิตนักศึกษาคนหนึ่งขอให้ท่านระบุคำคุณศัพท์ที่ตรงกับพฤติกรรม การแสดงออกที่มีต่อการทำงานกลุ่มของยอดและขอให้ท่านระบุคำคุณศัพท์ที่ตรงข้ามกับลักษณะพฤติกรรม การแสดงออกที่มีต่อการทำงานกลุ่มของยอด

การแสดงออกในการทำงานกลุ่ม	คำคุณศัพท์	
	ทางบวก	ทางลบ
การควบคุมอารมณ์ตนเอง	1	
	2	
	3	
ภาวะผู้นำ-ผู้ตาม	1	
	2	
	3	
กฎระเบียบของกลุ่ม	1	
	2	
	3	

สถานการณ์ที่ 6 : การแสดงออกของคำวิที่มีต่อการจัดการกับความแย้งภายในกลุ่ม การช่วยเหลือสมาชิกกลุ่ม ความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น

เย็นวันศุกร์สัปดาห์สุดท้ายของการปิดภาคเรียนภาคต้นในมหาวิทยาลัยเอกชนย่านชานเมือง นิสิตนักศึกษาต่างแยกย้ายกันกลับบ้านหลังจากเหน็ดเหนื่อยกับกิจกรรมต่างๆ มาตลอดทั้งเทอม แต่คำวิ ซึ่งรับหน้าที่ในตำแหน่งหัวหน้าทีมงานออกแบบฉากละครเวทีประจำปีของมหาวิทยาลัย กลับรีบเร่งตรงไปยังโรงสร้างฉากด้วยความมุ่งมั่นว่า **“งานนี้เป็นหน้าเป็นตาของมหาวิทยาลัยที่สำคัญเป็นละครณรงศ์ให้เยาวชนใส่ใจวิกฤตภาวะโลกร้อน คนรุ่นใหม่อย่างเราต้องเสียสละไม่ย่อท้อต่อปัญหา กล้าคิดกล้านำเสนออย่างสร้างสรรค์ ถ้าเรายอมแพ้ไม่สู้สงสัยจะพาพี่น้องๆ เสียกำลังใจ ตามไปด้วย”** คิดพลางก็หันมาเห็นสกลรุ่นน้องในทีมงานมีสีหน้าเคร่งเครียดไม่รู้ว่าเรื่องอย่างเคยจึงทักว่า **“อ้าว สกลกนขยันมาตรงเวลาตามเคยนะน้อง ว่าแต่มีอะไรไม่สบายใจรีเปล่า เล่าให้พี่ฟังได้นะ”** สกลกระบายความคับข้องใจทันที **“ที่คำวิครับ ผมละเบื่อบើที่ต้องรอทำตามกฎเกณฑ์และระเบียบที่ไม่เห็นจะเข้าท่าเลย...”** คำวิปล่อยให้รุ่นน้องบ่นอีกยี่สิบวินาทีแล้ว จึงพูดอธิบายใจให้สกลตระหนักถึงความสำคัญและผลเสียที่จะตามมาเมื่อฝ่าฝืนระเบียบ แถมท้ายด้วยการถ่ายทอดเทคนิคของพวกพี่ๆ ต่อการรับมือกับปัญหาต่างๆ ในการทำงานของส่วนรวม จนกระทั่งสกลเริ่มมีท่าทีสบายใจ เพราะมองเห็นทางออก

จากสถานการณ์ข้างต้น ในฐานะนิสิตนักศึกษาคนหนึ่งขอให้ท่านระบุคำคุณศัพท์ที่ตรงกับพฤติกรรม การแสดงออกของคำวิที่มีต่อการจัดการกับความแย้งภายในกลุ่ม การช่วยเหลือสมาชิกกลุ่ม ความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่นและขอให้ท่านระบุคำคุณศัพท์ที่ตรงข้ามกับลักษณะพฤติกรรม การแสดงออกที่มีต่อการจัดการกับความขัดแย้งภายในกลุ่ม การช่วยเหลือสมาชิกกลุ่ม ความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่นของคำวิ

การแสดงออกในการทำงานกลุ่ม	คำคุณศัพท์	
	ทางบวก	ทางลบ
การจัดการกับความขัดแย้งภายในกลุ่ม	1	
	2	
	3	
การช่วยเหลือสมาชิกกลุ่ม	1	
	2	
	3	
การแสดงออกด้านความรับผิดชอบ	คำคุณศัพท์	
	ทางบวก	ทางลบ
ความรับผิดชอบต่อหน้าที่และบทบาทของตนเองและผู้อื่น	1	
	2	
	3	
การถือประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน	1	
	2	
	3	

มาตรการประเมินตนเอง

คำชี้แจง มาตรการนี้แต่ละข้อ ไม่มีคำตอบที่ถูกหรือผิด คำตอบที่ดีที่สุดคือคำตอบที่ตรงกับความรู้สึกที่แท้จริงของตัวท่านมากที่สุด ข้อมูลทั้งหมดจะไม่เปิดเผยเป็นรายบุคคล และไม่มีผลกระทบต่อการเรียนและเรื่องใดๆ ของท่าน ขอให้ท่านรู้สึกเป็นอิสระที่จะตอบตามความเป็นจริง

มาตรการประเมินตนเอง แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบ

ตอนที่ 2 การประเมินการแสดงออกของตนเอง

ขอขอบคุณท่านที่ให้ความร่วมมือ

อัจฉรา ไชยปัทมภ์

นิสิตหลักสูตรปริญญาตรีบัณฑิต

สาขาวิชาอุดมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

โทรศัพท์ 081-351-4867

E-mail : atchara_cu@yahoo.com

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบ

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ และเขียนข้อความลงในช่องว่าง ตามความเป็นจริง

1. เพศ

- (1) ชาย (2) หญิง

2. ระดับชั้นปี

- (1) ชั้นปีที่ 1 (2) ชั้นปีที่ 2 (3) ชั้นปีที่ 3
 (4) ชั้นปีที่ 4 (5) ชั้นปีที่ 5 (6) ชั้นปีที่ 6

3. คณะ

☐ (1) แพทยศาสตร์	☐ (2) ทันตแพทยศาสตร์
☐ (3) เภสัชศาสตร์	☐ (4) สัตวแพทยศาสตร์
☐ (5) สหเวชศาสตร์	☐ (6) เทคนิคการแพทย์
☐ (7) พยาบาลศาสตร์	☐ (8) สาธารณสุขศาสตร์
☐ (9) สำนักวิทยาศาสตร์การกีฬา	☐ (10) จิตวิทยา
☐ (11) วิทยาศาสตร์	☐ (12) วิศวกรรมศาสตร์
☐ (13) เทคโนโลยี	☐ (14) เกษตรศาสตร์
☐ (15) สถาปัตยกรรมศาสตร์	☐ (16) อักษรศาสตร์
☐ (17) ศิลปกรรมศาสตร์	☐ (18) เศรษฐศาสตร์
☐ (19) พาณิชยศาสตร์และการบัญชี	☐ (20) วิทยาการจัดการ
☐ (21) นิติศาสตร์	☐ (22) นิเทศศาสตร์
☐ (23) รัฐศาสตร์	☐ (24) ครุศาสตร์
☐ (25) ศึกษาศาสตร์	☐ (26) มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

4. ปัจจุบันอาศัยอยู่กับ

☐ (1) บิดา มารดา	☐ (2) ผู้ปกครองหรือญาติพี่น้อง
☐ (3) เพื่อน (พักอยู่ในหอพักของมหาวิทยาลัย)	☐ (4) เพื่อน (พักอยู่ในหอพักนอกมหาวิทยาลัย)
☐ (5) อื่นๆ (โปรดระบุ.....)	

ตอนที่ 2 การประเมินการแสดงออกของตนเอง

คำชี้แจงวิธีตอบ

1. มาตรวัดนี้มีจุดประสงค์ให้ผู้ตอบสำรวจความรู้สึก และความคิดเห็นบางประการที่มีต่อตนเอง ในเรื่องการแสดงออกด้วยการใช้ถ้อยคำและท่าทาง การทำงานกลุ่ม ความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น
2. มาตรวัดประกอบด้วยคำคุณศัพท์ ซึ่งจัดไว้เป็นคู่ๆ แต่ละคู่มีความหมายตรงข้ามกัน ระหว่างคำคุณศัพท์แต่ละคู่ มีช่องว่างแบ่งออกเป็น 7 ช่อง
3. วิธีตอบมาตรวัดให้ผู้ตอบทำเครื่องหมายวงกลมล้อมรอบตัวเลข เพียงตัวเลขเดียวเท่านั้นในแต่ละข้อ ลงในช่องที่ตรงตามความรู้สึกวบแรกที่เกิดขึ้น เมื่อตอบแล้วไม่ต้องแก้ไขใหม่

ตัวอย่างวิธีตอบ

โปรดทำเครื่องหมายวงกลมล้อมรอบตัวเลขเพียงตัวเลขเดียวเท่านั้นที่ตรงตามความรู้สึกวบแรกที่เกิดขึ้นของท่านมากที่สุด

1. ปกติท่านใช้คำพูดคุยกับเพื่อนอย่างไร.....

ถ้าผู้ตอบมีความเห็นว่า การใช้คำพูดของท่านมีลักษณะการแสดงออกที่เอนเอียงไปทางซ้ายคือ **สุภาพ** มาก ให้ทำเครื่องหมายวงกลมล้อมรอบเลข 7 ตรงช่องที่อยู่ใกล้กับ “สุภาพ”

สุภาพ	7	6	5	4	3	2	1	ไม่สุภาพ
-------	---	---	---	---	---	---	---	----------

ถ้าผู้ตอบมีความเห็นว่า การใช้คำพูดของท่านมีลักษณะการแสดงออกที่เอนเอียงไปทางขวาคือ **ไม่สุภาพ** มาก ให้ทำเครื่องหมายวงกลมล้อมรอบเลข 1 ตรงช่องที่อยู่ใกล้กับ “ไม่สุภาพ”

สุภาพ	7	6	5	4	3	2	1	ไม่สุภาพ
-------	---	---	---	---	---	---	---	----------

1. ปกติท่านใช้คำพูดคุยกับเพื่อนๆ อย่าง.....

รูปภาพ	7	6	5	4	3	2	1	ไม่รูปภาพ
--------	---	---	---	---	---	---	---	-----------

2. เมื่อพูดคุยกับอาจารย์ท่านใช้คำพูดที่.....

สุภาพมาก	7	6	5	4	3	2	1	สุภาพน้อย
----------	---	---	---	---	---	---	---	-----------

3. เวลาพูดคุยกับเพื่อนๆ ท่านใช้น้ำเสียงที่.....

นุ่มนวล	7	6	5	4	3	2	1	ไม่นุ่มนวล
---------	---	---	---	---	---	---	---	------------

4. ท่านใช้น้ำเสียงพูดคุยกับอาจารย์ อย่าง.....

เคารพ	7	6	5	4	3	2	1	ไม่เคารพ
-------	---	---	---	---	---	---	---	----------

5. บ่อยครั้งเมื่อมีการสนทนาได้ตอบกับเพื่อนๆ ท่านมักจะโต้ตอบอย่าง.....

ตรงประเด็น	7	6	5	4	3	2	1	ไม่ตรงประเด็น
------------	---	---	---	---	---	---	---	---------------

6. ปกติท่านสนทนากับอาจารย์อย่าง.....

มีมารยาท	7	6	5	4	3	2	1	ไม่มีมารยาท
----------	---	---	---	---	---	---	---	-------------

7. เมื่อท่านแสดงความคิดเห็นในกลุ่มเพื่อน เพื่อนๆ มักจะ.....

คล้อยตามท่าน	7	6	5	4	3	2	1	ไม่คล้อยตามท่าน
--------------	---	---	---	---	---	---	---	-----------------

8. เมื่อมีการแสดงความคิดเห็นกับอาจารย์ อาจารย์ส่วนใหญ่มัก.....

เห็นด้วยกับท่าน	7	6	5	4	3	2	1	ไม่เห็นด้วยกับท่าน
-----------------	---	---	---	---	---	---	---	--------------------

9. เมื่อใดที่เพื่อนๆ แสดงความคิดเห็น ท่านจะรับฟังความคิดเห็นอย่าง.....

ไม่มีอคติ	7	6	5	4	3	2	1	มีอคติ
-----------	---	---	---	---	---	---	---	--------

10. เมื่อใดที่อาจารย์มีแนวคิดที่ไม่เหมือนท่าน ท่านจะ.....

รับฟัง	7	6	5	4	3	2	1	ไม่รับฟัง
--------	---	---	---	---	---	---	---	-----------

11. บ่อยครั้งเมื่อถูกเพื่อนๆ ขวนให้ทำในสิ่งที่ท่านไม่ชอบทำ เช่น ขวนไปดื่มสุรา หรือเที่ยวกลางคืน ท่านจะ.....

ปฏิเสธ	7	6	5	4	3	2	1	ไม่ปฏิเสธ
--------	---	---	---	---	---	---	---	-----------

12. เมื่ออาจารย์เข้าใจท่านผิด ท่าน.....

กล้าชี้แจงความจริง	7	6	5	4	3	2	1	ไม่กล้าชี้แจงความจริง
--------------------	---	---	---	---	---	---	---	-----------------------

13. ขณะอยู่กับเพื่อนๆ ท่านมักแสดงกิริยาท่าทางต่อเพื่อนๆ อย่าง.....

มีมารยาท	7	6	5	4	3	2	1	ไม่มีมารยาท
----------	---	---	---	---	---	---	---	-------------

14. เมื่อพบอาจารย์ ท่านแสดงกิริยาท่าทางต่ออาจารย์อย่าง.....

มีสัมมาคารวะ	7	6	5	4	3	2	1	ไม่มีสัมมาคารวะ
--------------	---	---	---	---	---	---	---	-----------------

15. ในขณะที่ท่านทำงานกลุ่มร่วมกับเพื่อนๆ ท่านมักจะ.....

ควบคุมอารมณ์ได้	7	6	5	4	3	2	1	ควบคุมอารมณ์ไม่ได้
-----------------	---	---	---	---	---	---	---	--------------------

16. เมื่อทำงานในกลุ่มกับเพื่อนๆ ท่านมักจะ.....

เป็นผู้นำ	7	6	5	4	3	2	1	ไม่เป็นผู้นำ
-----------	---	---	---	---	---	---	---	--------------

17. ในบางครั้งเมื่อต้องเป็นสมาชิกของกลุ่ม ท่านจะ.....ผู้นำ

ให้เกียรติ	7	6	5	4	3	2	1	ไม่ให้เกียรติ
------------	---	---	---	---	---	---	---	---------------

18. บ่อยครั้งที่ทำงานกลุ่มกับเพื่อนๆ ท่านมักจะ.....

ทำตามกฎระเบียบ ของกลุ่ม	7	6	5	4	3	2	1	ไม่ทำตามกฎระเบียบ ของกลุ่ม
----------------------------	---	---	---	---	---	---	---	-------------------------------

19. เมื่อมีปัญหาขณะทำงานกลุ่มกับเพื่อนๆ ท่านแก้ปัญหาอย่างไร.....

ใช้เหตุผล	7	6	5	4	3	2	1	ใช้อารมณ์
-----------	---	---	---	---	---	---	---	-----------

20. เมื่อทำงานกลุ่มกับเพื่อนๆ ท่านช่วยเหลือเพื่อนสมาชิกทุกครั้งอย่าง.....

เต็มใจ	7	6	5	4	3	2	1	ไม่เต็มใจ
--------	---	---	---	---	---	---	---	-----------

21. เมื่อได้รับมอบหมายให้ทำงานใดๆก็ตาม ท่านปฏิบัติตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายอย่างไร.....

รับผิดชอบ	7	6	5	4	3	2	1	ไม่รับผิดชอบ
-----------	---	---	---	---	---	---	---	--------------

22. เมื่อท่านทำงานที่ได้รับมอบหมาย ท่านมักทุ่มเทเวลาเพื่อประโยชน์.....

ส่วนรวม	7	6	5	4	3	2	1	ส่วนตน
---------	---	---	---	---	---	---	---	--------

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

คู่มือการใช้มาตรวัดทักษะทางสังคมสำหรับนิสิตนักศึกษา

จุดมุ่งหมาย

มาตรวัดทักษะทางสังคมสำหรับนิสิตนักศึกษาร่างและพัฒนาขึ้น เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการสำรวจทักษะทางสังคมของนิสิตนักศึกษา และนำผลการสำรวจไปใช้ในการวางแผนรูปแบบการพัฒนาทักษะทางสังคมสำหรับนิสิตนักศึกษาต่อไป

ลักษณะของมาตรวัด

เป็นแบบมาตรประมาณค่าตามหลักการมาตรวัดจำแนกด้วยภาษา (Semantic Differential Scale) ของออสกูด ชูไซ และแทนเนนบวม มีข้อคำถาม จำนวน 22 ข้อ ซึ่งต้องเลือกตอบจากตัวเลือกคู่คำคุณศัพท์ที่มีความหมายตรงข้ามกัน โดยแบ่งระดับการตอบเป็น 7 ระดับ มีระดับคะแนน 7 ถึง 1

มาตรวัดทักษะทางสังคมสำหรับนิสิตนักศึกษารุ่นนี้ แบ่งเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ภูมิหลังของนิสิตนักศึกษา

ตอนที่ 2 เป็นการประเมินความรู้สึกและความคิดเห็นที่มีต่อตนเองของนิสิตนักศึกษาตามพฤติกรรมบ่งชี้ทักษะทางสังคมของนิสิตนักศึกษา 5 ด้าน ดังนี้

1. ทักษะทางสังคมในการติดต่อสื่อสารและมีมนุษยสัมพันธ์ระหว่างนิสิตนักศึกษากับนิสิตนักศึกษาด้วยการใช้ถ้อยคำ
2. ทักษะทางสังคมในการติดต่อสื่อสารและมีมนุษยสัมพันธ์ระหว่างนิสิตนักศึกษากับอาจารย์ด้วยการใช้ถ้อยคำ
3. ทักษะทางสังคมในการติดต่อสื่อสารและมีมนุษยสัมพันธ์ระหว่างนิสิตนักศึกษากับนิสิตนักศึกษาและอาจารย์ด้วยการใช้ท่าทาง
4. ทักษะทางสังคมด้านลักษณะส่วนบุคคลในการทำงานกลุ่ม
5. ทักษะทางสังคมด้านความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น

โครงสร้างของมาตรวัด

โครงสร้างมาตรวัดทักษะทางสังคมสำหรับนิสิตนักศึกษามีรายละเอียด ดังแสดงในตารางที่ 66

ตารางที่ 66 โครงสร้างมาตรวัดทักษะทางสังคมสำหรับนิสิตนักศึกษา

ลักษณะร่วม ทักษะทางสังคม	ประเด็นที่ มุ่งวัด	ระดับ บุคคล	จำนวน ข้อ	พฤติกรรมบ่งชี้ ทักษะทางสังคม	ข้อที่วัด	ข้อความถาม	ค่าคุณศัพท์	
							ทางบวก	ทางลบ
1. การติดต่อ สื่อสารและมี มนุษยสัมพันธ์ กับนิสิต นักศึกษา ขณะติดต่อ สื่อสารทาง สังคมกับผู้อื่น มีพฤติกรรม อย่างไร	การแสดงออก ด้วยการใช้ ถ้อยคำของ นิสิตนักศึกษา ขณะติดต่อ สื่อสารทาง สังคมกับผู้อื่น มีพฤติกรรม อย่างไร	นิสิต นักศึกษา กับนิสิต นักศึกษา	(6)	การใช้วาจา	1	ปกติท่านใช้คำพูด คุยกับเพื่อนๆอย่าง.....	สุภาพ	ไม่สุภาพ
				การใช้น้ำเสียง	3	เวลาพูดคุยกับเพื่อนๆท่านใช้น้ำเสียงที่.....	นุ่มนวล	ไม่นุ่มนวล
				การสนทนาโต้ตอบ	5	บ่อยครั้งเมื่อมีการสนทนาโต้ตอบกับ เพื่อนๆ ท่านมักจะโต้ตอบอย่าง.....	ตรง ประเด็น	ไม่ตรง ประเด็น
				การแสดง ความคิดเห็น	7	เมื่อท่านแสดงความคิดเห็นในกลุ่มเพื่อน เพื่อนๆ มักจะ.....	คล้อย ตามท่าน	ไม่คล้อย ตามท่าน
				การรับฟัง ความคิดเห็น	9	เมื่อใดที่เพื่อนๆ แสดงความคิดเห็น ท่านจะ รับฟังความคิดเห็นอย่าง.....	ไม่มีอคติ	มีอคติ
				การรู้จักปฏิเสธ	11	บ่อยครั้งเมื่อถูกเพื่อนๆ ชวนให้ทำในสิ่งที่ ท่านไม่ยอมทำ เช่น ชวนไปดื่มสุราหรือ เที่ยวกลางคืน ท่านจะ.....	ปฏิเสธ	ไม่ ปฏิเสธ

ตารางที่ 66 โครงสร้างมาตรฐานวัดทักษะทางสังคมสำหรับนิสิตนักศึกษา (ต่อ)

ลักษณะร่วม ทักษะทางสังคม	ประเด็นที่มุ่งวัด	ระดับ บุคคล	จำนวน ข้อ	พฤติกรรมบ่งชี้ ทักษะทางสังคม	ข้อที่วัด	ข้อคำถาม	ค่าคุณศัพท์			
							ทางบวก	ทางลบ		
การแสดงออก ด้วยการใช้ ถ้อยคำของ นิสิตนักศึกษา ขณะติดต่อ สื่อสารทาง สังคมกับผู้อื่น มีพฤติกรรม อย่างไร	นิสิต นักศึกษา กับอาจารย์	(6)	การใช้วาจา	2	เมื่อพูดคุยกับอาจารย์ ท่านใช้คำพูดที่.....	สุภาพมาก	สุภาพน้อย			
						การใช้น้ำเสียง	4	ท่านใช้น้ำเสียงพูดคุยกับอาจารย์อย่าง.....	เคารพ	ไม่เคารพ
						การสนทนาโต้ตอบ	6	ปกติท่านสนทนากับอาจารย์อย่าง.....	มีมารยาท	ไม่มี มารยาท
						การแสดงความคิดเห็น	8	เมื่อมีการแสดงความคิดเห็นกับอาจารย์ อาจารย์ส่วนใหญ่มัก.....	เห็นด้วย กับท่าน	ไม่เห็นด้วยกับท่าน
						การรับฟัง ความคิดเห็น	10	เมื่อใดที่อาจารย์มีแนวคิดที่ไม่เหมือนท่าน ท่านจะ.....	รับฟัง	ไม่รับฟัง
						การรู้จักปฏิเสธ	12	เมื่ออาจารย์เข้าใจท่านผิด ท่าน.....	กล้าชี้แจง ความจริง	ไม่กล้าชี้แจง ความจริง

ตารางที่ 66 โครงสร้างมาตรวัดทักษะทางสังคมสำหรับนิสิตนักศึกษา (ต่อ)

ลักษณะร่วม ทักษะทางสังคม	ประเด็นที่มุ่งวัด	ระดับ บุคคล	จำนวน ข้อ	พฤติกรรมบ่งชี้ ทักษะทางสังคม	ข้อที่วัด	ข้อความถาม	คำคุณศัพท์	
							ทางบวก	ทางลบ
	การแสดงออกด้วย การใช้ท่าทางขณะ ติดต่อสื่อสารทาง สังคมกับผู้อื่นมี พฤติกรรมอย่างไร	นิสิต นักศึกษา กับนิสิต นักศึกษา	(1)	กิริยาท่าทาง	13	ขณะอยู่กับเพื่อน ท่านมักแสดงกิริยาท่าทาง ต่อเพื่อนๆ อย่าง.....	มีมารยาท	ไม่มี มารยาท
		นิสิต นักศึกษา กับอาจารย์	(1)	กิริยาท่าทาง	14	เมื่อพบอาจารย์ ท่านแสดงกิริยาท่าทางต่อ อาจารย์อย่าง.....	มี สัมมาคารวะ	ไม่มี สัมมาคารวะ
2. การทำงาน เป็นกลุ่ม	ลักษณะส่วน บุคคลที่นิสิต นักศึกษา แสดงออกใน การทำงานกลุ่มมี พฤติกรรมอย่างไร	นิสิต นักศึกษา กับนิสิต นักศึกษา	(6)	การควบคุม อารมณ์ตนเอง	15	ในขณะที่ท่านทำงานกลุ่มร่วมกับเพื่อนๆ ท่านมักจะ.....	ควบคุม อารมณ์ได้	ควบคุม อารมณ์ ไม่ได้
				ภาวะผู้นำ	16	เมื่อทำงานในกลุ่มกับเพื่อนๆ ท่านมักจะ.....	เป็นผู้นำ	ไม่เป็นผู้นำ
				ภาวะผู้ตาม	17	ในบางครั้งเมื่อต้องเป็นสมาชิกของกลุ่ม ท่านจะ.....ผู้นำ	ให้เกียรติ	ไม่ให้ เกียรติ

ตารางที่ 66 โครงสร้างมาตรวัดทักษะทางสังคมสำหรับนิสิตนักศึกษา (ต่อ)

ลักษณะร่วม ทักษะทางสังคม	ประเด็นที่มุ่งวัด	ระดับ บุคคล	จำนวน ข้อ	พฤติกรรมบ่งชี้ ทักษะทางสังคม	ข้อที่วัด	ข้อความถาม	คำคุณศัพท์	
							ทางบวก	ทางลบ
				เคารพใน กฎระเบียบของ กลุ่ม	18	บ่อยครั้งที่ทำงานกลุ่มกับเพื่อนๆ ท่าน มักจะ.....	ทำตาม กฎระเบียบ ของกลุ่ม	ไม่ทำตาม กฎระเบียบ ของกลุ่ม
				การเผชิญกับ ปัญหา	19	เมื่อมีปัญหาขณะทำงานกลุ่มกับเพื่อนๆ ท่านแก้ปัญหาอย่างไร.....	ใช้เหตุผล	ใช้อารมณ์
				การช่วยเหลือ สมาชิกกลุ่ม	20	เมื่อทำงานกลุ่มกับเพื่อนๆ ท่านช่วยเหลือ เพื่อนสมาชิกทุกครั้งอย่าง.....	เต็มใจ	ไม่เต็มใจ
3. ความ รับผิดชอบต่อ ตนเองและผู้อื่น	การแสดงออกถึง ความรับผิดชอบต่อ ตนเองและผู้อื่น มีพฤติกรรม อย่างไร	นิสิต นักศึกษา กับนิสิต นักศึกษา	(2)	การปฏิบัติตน ตามหน้าที่	21	เมื่อได้รับมอบหมายให้ทำงานใดๆ ก็ตาม ท่านปฏิบัติตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย อย่างไร.....	รับผิดชอบ	ไม่ รับผิดชอบ
				การถือประโยชน์ ส่วนรวมมากกว่า ประโยชน์ส่วนตน	22	เมื่อท่านทำงานที่ได้รับมอบหมาย ท่านมัก ทุ่มเทเวลาเพื่อประโยชน์.....	ส่วนรวม	ส่วนตน

คุณภาพของมาตรวัดทักษะทางสังคมสำหรับนิสิตนักศึกษา

1. ความตรงตามเนื้อหา ค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามอยู่ระหว่าง 0.80-1.00 ซึ่งอยู่ในระดับที่มีคุณภาพ
2. ความตรงตามเกณฑ์สัมพันธภาพ ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนทักษะทางสังคมที่วัดได้จากนักศึกษาสัมพันธ์กับคะแนนที่อาจารย์ประเมินสูงมาก คือ มีค่าเท่ากับ 0.981
3. ค่าความเที่ยงแบบสอดคล้องภายในของมาตรวัดเท่ากับ 0.867

การดำเนินการวัดทักษะทางสังคม

การเตรียมความพร้อม

1. กำหนดวัน เวลา และสถานที่ล่วงหน้าและแจ้งให้ผู้ตอบทราบจุดมุ่งหมายของการวัด
2. เตรียมสถานที่ ผู้ดำเนินการ และผู้ช่วยให้เหมาะสมตามจำนวนผู้ตอบ
3. เตรียมอุปกรณ์ เช่น ดินสอ ปากกา ขางลบ
4. ผู้ดำเนินการควรศึกษาคำชี้แจงของมาตรวัดให้เข้าใจ

วิธีดำเนินการวัด

1. ผู้ดำเนินการชี้แจงให้ผู้ตอบตอบตามการรับรู้ ความคิด หรือความรู้สึกของตน พร้อมกับชี้แจงให้ผู้ตอบทราบว่า ผลของการตอบมาตรวัดจะไม่มีผลต่อคะแนนในวิชาใดๆ
2. เวลาในการตอบ 20 นาที
3. ผู้ดำเนินการควรแจ้งเตือนเวลาเมื่อเวลาผ่านไป 15 นาที และก่อนหมดเวลา 5 นาที

การตรวจให้คะแนน

มาตรวัดฉบับนี้มีจำนวนข้อคำถามทั้งหมด 22 ข้อ ใช้มาตราส่วนประเมินค่า 7 อันดับ ดังนั้นการให้คะแนนจึงเรียงลำดับคะแนนตั้งแต่ 7 คะแนนจนถึง 1 คะแนน โดยเริ่มจากคำคุณศัพท์ที่มีความหมายทางบวก ดังนี้

ทำเครื่องหมายวงกลมล้อมรอบเลข 7	ให้ 7 คะแนน
ทำเครื่องหมายวงกลมล้อมรอบเลข 6	ให้ 6 คะแนน
ทำเครื่องหมายวงกลมล้อมรอบเลข 5	ให้ 5 คะแนน
ทำเครื่องหมายวงกลมล้อมรอบเลข 4	ให้ 4 คะแนน
ทำเครื่องหมายวงกลมล้อมรอบเลข 3	ให้ 3 คะแนน
ทำเครื่องหมายวงกลมล้อมรอบเลข 2	ให้ 2 คะแนน
ทำเครื่องหมายวงกลมล้อมรอบเลข 1	ให้ 1 คะแนน

การแปลผลค่าคะแนนทักษะทางสังคม ใช้เกณฑ์การแบ่งระดับทักษะทางสังคมดังนี้

1.00 – 3.50	มีทักษะทางสังคมระดับต่ำ
3.51 – 5.50	มีทักษะทางสังคมระดับปานกลาง
5.51 – 7.00	มีทักษะทางสังคมระดับสูง

ปกติวิสัย (Norms)

ในการวิเคราะห์หาค่าปกติวิสัยนั้น สามารถพิจารณาได้จากคะแนนเฉลี่ย หรือมัธยฐาน หรือฐานนิยมของคะแนนทักษะทางสังคม ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ได้เลือกใช้ค่าฐานนิยม เนื่องจากต้องการเกณฑ์กลางของกลุ่มตัวอย่างนิสิตนักศึกษาสำหรับให้สมาชิกในกลุ่มได้ปฏิบัติตาม ทั้งในระดับประเทศ ระดับกรุงเทพมหานคร และระดับภูมิภาค

ปกติวิสัยของคะแนนทักษะทางสังคมโดยรวม มีดังนี้

1. ปกติวิสัยของคะแนนทักษะทางสังคมทั้ง 5 ด้านของนิสิตนักศึกษาหรือปกติวิสัยระดับประเทศเท่ากับ 115 ตรงกับตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 38.0
2. ปกติวิสัยระดับกรุงเทพมหานคร เท่ากับ 115 (สำหรับมหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานคร) ตรงกับตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 39.4
3. ปกติวิสัยระดับภูมิภาคเท่ากับ 123 (สำหรับมหาวิทยาลัยในภูมิภาค) ตรงกับตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 59.6

ปกติวิสัยของคะแนนทักษะทางสังคม จำแนกตามพฤติกรรมบ่งชี้รายด้าน มีดังนี้

1. ทักษะทางสังคมในการติดต่อสื่อสารและมีมนุษยสัมพันธ์ระหว่างนิสิตนักศึกษากับนิสิตนักศึกษาตามพฤติกรรมบ่งชี้ด้านการใช้ถ้อยคำ
 - ปกติวิสัยระดับประเทศ เท่ากับ 27 ตรงกับตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 39.4
 - ปกติวิสัยระดับกรุงเทพมหานคร เท่ากับ 28 ตรงกับตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 48.3
 - ปกติวิสัยระดับภูมิภาค เท่ากับ 27 ตรงกับตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 39.9
2. ทักษะทางสังคมในการติดต่อสื่อสารและมีมนุษยสัมพันธ์ระหว่างนิสิตนักศึกษากับอาจารย์ตามพฤติกรรมบ่งชี้ด้านการใช้ถ้อยคำ
 - ปกติวิสัยระดับประเทศ เท่ากับ 36 ตรงกับตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 62.7
 - ปกติวิสัยระดับกรุงเทพมหานคร เท่ากับ 34 ตรงกับตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 44.6
 - ปกติวิสัยระดับภูมิภาค เท่ากับ 36 ตรงกับตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 58.3
3. ทักษะทางสังคมในการติดต่อสื่อสารและมีมนุษยสัมพันธ์ระหว่างนิสิตนักศึกษากับนิสิตนักศึกษาและอาจารย์ตามพฤติกรรมบ่งชี้ด้านการใช้ท่าทาง

- ปกติวิสัยระดับประเทศ เท่ากับ 11 ตรงกับตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 62.8
- ปกติวิสัยระดับกรุงเทพมหานคร เท่ากับ 11 ตรงกับตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 66.0
- ปกติวิสัยระดับภูมิภาค เท่ากับ 11 ตรงกับตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 59.4
4. ทักษะทางสังคมตามพฤติกรรมบ่งชี้ด้านลักษณะส่วนบุคคลในการทำงานกลุ่ม
- ปกติวิสัยระดับประเทศ เท่ากับ 34 ตรงกับตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 61.6
- ปกติวิสัยระดับกรุงเทพมหานคร เท่ากับ 32 ตรงกับตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 43.4
- ปกติวิสัยระดับภูมิภาค เท่ากับ 34 ตรงกับตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 61.2
5. ทักษะทางสังคมตามพฤติกรรมบ่งชี้ด้านความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น
- ปกติวิสัยระดับประเทศ เท่ากับ 12 ตรงกับตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 69.8
- ปกติวิสัยระดับกรุงเทพมหานคร เท่ากับ 11 ตรงกับตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 50.5
- ปกติวิสัยระดับภูมิภาค เท่ากับ 12 ตรงกับตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 66.7

ข้อควรระวังในการเทียบคะแนนทักษะทางสังคมกับปกติวิสัย ตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ และระดับทักษะทางสังคม

ในการเปรียบเทียบคะแนนทักษะทางสังคมกับปกติวิสัย ตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์และระดับทักษะทางสังคมนั้น เป็นเพียงการเปรียบเทียบว่า ผู้ตอบมาตรวัดได้คะแนนอย่างไรเมื่อเปรียบเทียบกับผู้ตอบคนอื่นๆ แต่ไม่ได้หมายความว่าผู้ตอบมาตรวัดควรได้คะแนนอย่างไร

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ค

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สาขาวิชาตามมาตรฐานของ

International Standard Classification of Education: ISCED

หน่วยงาน United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization (UNESCO, 1997) ได้มีการปรับปรุงมาตรฐานการจัดระดับการศึกษานานาชาติ (ISCED: International Standard Classification of Education) จากเดิม 21 สาขาวิชา มาเป็น 25 สาขาวิชาภายใต้การจัดแบ่งกลุ่มได้ 9 กลุ่มโปรแกรม เมื่อเดือนพฤศจิกายน ค.ศ.1997 ดังรายละเอียดต่อไปนี้

- กลุ่ม 1 หลักสูตรทั่วไป (General Programmes)
 - หลักสูตรพื้นฐาน (Basic Programmes)
 - ภาษาและการคำนวณ (Literacy and numeracy)
 - การพัฒนาบุคลิกภาพ (Personal development)
- กลุ่ม 2 การศึกษา (Education)
 - การฝึกหัดครูและศึกษาศาสตร์ (Teacher training and education science)
- กลุ่ม 3 มนุษยศาสตร์และศิลปศาสตร์ (Humanities and Arts)
 - ศิลปศาสตร์ (Arts)
 - มนุษยศาสตร์ (Humanities)
- กลุ่ม 4 สังคมศาสตร์ ธุรกิจ และกฎหมาย (Social sciences, business and law)
 - สังคมศาสตร์และพฤติกรรมศาสตร์ (Social and behavioral science)
 - สิ่งพิมพ์และข้อมูลข่าวสาร (Journalism and information)
 - การบริหารธุรกิจ (Business and administration)
 - กฎหมาย (Law)
- กลุ่ม 5 วิทยาศาสตร์ (Sciences)
 - Life sciences
 - วิทยาศาสตร์กายภาพ (Physical sciences)
 - คณิตศาสตร์และสถิติ (Mathematics and statistics)
 - คอมพิวเตอร์ (Computing)

- กลุ่ม 6 วิศวกรรมศาสตร์ การผลิตและการก่อสร้าง (Engineering, manufacturing and construction)
- วิศวกรรมศาสตร์ (Engineering and engineering trades)
 - กระบวนการผลิต (Manufacturing and processing)
 - สถาปัตยกรรมและอาคาร (Architecture and building)
- กลุ่ม 7 เกษตรกรรม (Agriculture)
- เกษตรกรรม การป่าไม้ และการประมง (Agriculture, forestry and fishery)
 - สัตวแพทย์ (Veterinary)
- กลุ่ม 8 สุขภาพและสวัสดิการ (Health and welfare)
- สุขภาพ (Health)
 - การบริหารสังคม (Social services)
- กลุ่ม 9 การบริหาร (Service)
- การบริการบุคคล (Personal services)
 - การบริการขนส่ง (Transportation services)
 - การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม (Environment Protection)
 - บริการรักษาความปลอดภัย (Security services)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ง

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบวิเคราะห์สาระรายวิชาที่มหาวิทยาลัยเปิดดำเนินการสอน
ตามเกณฑ์มาตรฐานของ ISCED

ลำดับ	รายชื่อสถาบันมหาวิทยาลัย	กลุ่ม 1	กลุ่ม 2	กลุ่ม 3	กลุ่ม 4	กลุ่ม 5	กลุ่ม 6	กลุ่ม 7	กลุ่ม 8	กลุ่ม 9	ผลการวิเคราะห์
1	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	เปิดสอนครบ
2	มหาวิทยาลัยขอนแก่น	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	เปิดสอนครบ
3	มหาวิทยาลัยทักษิณ	-	✓	✓	-	✓	-	-	-	-	เปิดสอนไม่ครบ
4	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	✓	-	✓	✓	✓	✓	-	✓	✓	เปิดสอนไม่ครบ
5	มหาวิทยาลัยนเรศวร	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	เปิดสอนครบ
6	มหาวิทยาลัยบูรพา	✓	✓	✓	✓	✓	✓	-	✓	✓	เปิดสอนไม่ครบ
7	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม	-	✓	✓	✓	✓	✓	-	✓	✓	เปิดสอนไม่ครบ
8	มหาวิทยาลัยมหิดล	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	เปิดสอนครบ
9	มหาวิทยาลัยรามคำแหง	✓	✓	✓	✓	✓	✓	-	-	-	เปิดสอนไม่ครบ
10	มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์	-	-	✓	✓	✓	-	✓	✓	✓	เปิดสอนไม่ครบ
11	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	✓	✓	✓	✓	✓	✓	-	✓	✓	เปิดสอนไม่ครบ
12	มหาวิทยาลัยศิลปากร	-	✓	✓	-	✓	✓	-	✓	-	เปิดสอนไม่ครบ
13	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	เปิดสอนครบ
14	มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช	-	✓	✓	✓	✓	-	✓	✓	-	เปิดสอนไม่ครบ
15	มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี	-	-	✓	✓	✓	✓	✓	✓	-	เปิดสอนไม่ครบ
16	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	เปิดสอนครบ
17	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	เปิดสอนครบ
18	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี พระจอมเกล้าธนบุรี	-	-	✓	✓	✓	✓	-	-	-	เปิดสอนไม่ครบ
19	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี	-	-	-	✓	✓	✓	✓	✓	-	เปิดสอนไม่ครบ
20	มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง	-	-	✓	✓	✓	-	✓	-	-	เปิดสอนไม่ครบ
21	มหาวิทยาลัยแม่โจ้	-	-	-	✓	-	✓	✓	-	-	เปิดสอนไม่ครบ
22	มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์	-	-	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	เปิดสอนไม่ครบ
23	มหาวิทยาลัยบัณฑิต พัฒนบริหารศาสตร์	✓	-	-	✓	✓	-	-	✓	✓	เปิดสอนไม่ครบ
24	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี พระจอมเกล้าพระนครเหนือ	✓	-	✓	✓	-	✓	-	-	-	เปิดสอนไม่ครบ

**แบบวิเคราะห์สาระรายวิชาที่มหาวิทยาลัยเปิดดำเนินการสอน
ตามเกณฑ์มาตรฐานของ ISCED (ต่อ)**

ลำดับ	รายชื่อสถาบันมหาวิทยาลัย	กลุ่ม 1	กลุ่ม 2	กลุ่ม 3	กลุ่ม 4	กลุ่ม 5	กลุ่ม 6	กลุ่ม 7	กลุ่ม 8	กลุ่ม 9	ผลการวิเคราะห์
25	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง	-	-	✓	✓	✓	✓	✓	-	-	เปิดสอนไม่ครบ
26	มหาวิทยาลัยกรุงเทพ	-	-	✓	✓	✓	✓	-	-	-	เปิดสอนไม่ครบ
27	มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต	-	-	✓	✓	✓	✓	-	-	-	เปิดสอนไม่ครบ
28	มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต	-	-	✓	✓	-	✓	-	-	-	เปิดสอนไม่ครบ
29	มหาวิทยาลัยเกริก	-	-	✓	✓	-	-	-	-	-	เปิดสอนไม่ครบ
30	มหาวิทยาลัยชินวัตร	-	-	-	✓	-	✓	-	-	-	เปิดสอนไม่ครบ
31	มหาวิทยาลัยรังสิต	✓	-	✓	✓	✓	✓	-	✓	✓-	เปิดสอนไม่ครบ
32	มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น	-	-	-	-	-	-	-	✓	-	เปิดสอนไม่ครบ
33	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีมหานคร	-	-	-	✓	✓	✓	✓	-	-	เปิดสอนไม่ครบ
34	มหาวิทยาลัยศรีปทุม	-	-	✓	✓	-	✓	-	-	-	เปิดสอนไม่ครบ
35	มหาวิทยาลัยสยาม	-	-	✓	✓	✓	✓	-	✓	✓	เปิดสอนไม่ครบ
36	มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย	-	-	✓	✓	✓	✓	✓	-	-	เปิดสอนไม่ครบ
37	มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ	-	-	✓	✓	✓	✓	-	✓	✓	เปิดสอนไม่ครบ
38	มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเชีย	✓	-	✓	✓	-	✓	-	-	-	เปิดสอนไม่ครบ
39	มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์	-	-	✓	✓	✓	✓	-	-	-	เปิดสอนไม่ครบ
40	มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น	-	-	✓	✓	-	-	-	✓	✓	เปิดสอนไม่ครบ
41	มหาวิทยาลัยรัตนบัณฑิตศาสตร์และเทคโนโลยี	-	-	✓	✓	✓	-	-	-	✓	เปิดสอนไม่ครบ
42	มหาวิทยาลัยนานาชาติแสตมฟอร์ด	-	-	✓	✓	-	-	-	-	-	เปิดสอนไม่ครบ
43	ม.หัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ	✓	-	✓	✓	✓	-	-	✓	✓	เปิดสอนไม่ครบ
44	มหาวิทยาลัยคริสเตียน	✓	-	✓	✓	-	-	-	✓	✓	เปิดสอนไม่ครบ
45	มหาวิทยาลัยภาคกลาง	-	-	-	✓	✓	-	-	-	-	เปิดสอนไม่ครบ
46	มหาวิทยาลัยพายัพ	-	-	✓	✓	✓	-	-	✓	✓	เปิดสอนไม่ครบ
47	มหาวิทยาลัยเจ้าพระยา	-	-	✓	✓	✓	-	-	-	-	เปิดสอนไม่ครบ
48	ม.ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	-	-	✓	✓	-	✓	-	-	-	เปิดสอนไม่ครบ
49	มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล	-	-	✓	✓	-	✓	-	-	-	เปิดสอนไม่ครบ
50	มหาวิทยาลัยราชธานี	-	-	-	✓	-	✓	-	✓	✓	เปิดสอนไม่ครบ
51	มหาวิทยาลัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งเอเชีย	-	-	-	✓	-	✓	-	-	-	เปิดสอนไม่ครบ

**แบบวิเคราะห์สาระรายวิชาที่มหาวิทยาลัยเปิดดำเนินการสอน
ตามเกณฑ์มาตรฐานของ ISCED (ต่อ)**

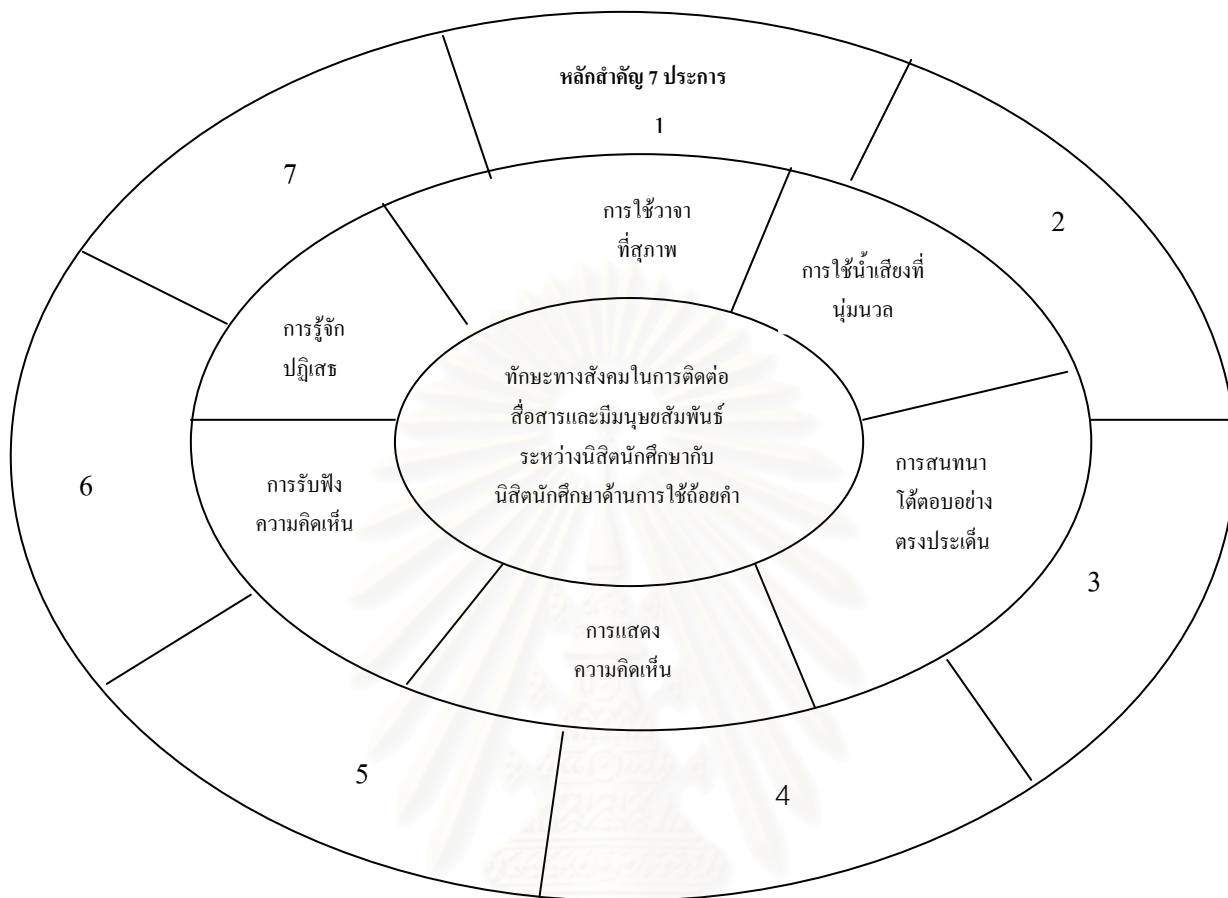
ลำดับ	รายชื่อสถาบันมหาวิทยาลัย	กลุ่ม 1	กลุ่ม 2	กลุ่ม 3	กลุ่ม 4	กลุ่ม 5	กลุ่ม 6	กลุ่ม 7	กลุ่ม 8	กลุ่ม 9	ผลการวิเคราะห์
52	มหาวิทยาลัยมหาดไทย	-	-	-	✓	-	-	-	-	-	เปิดสอนไม่ครบ
53	วิทยาลัยดุสิตธานี	-	-	-	✓	-	-	-	✓	✓	เปิดสอนไม่ครบ
54	วิทยาลัยเซนต์หลุยส์	-	-	-	-	-	-	-	✓	✓	เปิดสอนไม่ครบ
55	วิทยาลัยมิชชั่น	✓	-	✓	✓	✓	-	-	✓	-	เปิดสอนไม่ครบ
56	วิทยาลัยรัชดาภิเษก	-	-	-	✓	-	✓	-	-	-	เปิดสอนไม่ครบ
57	วิทยาลัยแสงธรรม	✓	-	✓	-	-	-	-	-	-	เปิดสอนไม่ครบ
58	วิทยาลัยเทคโนโลยีธมนบุรี	-	-	-	✓	-	✓	-	-	-	เปิดสอนไม่ครบ
59	วิทยาลัยเซนต์อัสสัมชัญ	-	-	-	✓	-	-	-	-	-	เปิดสอนไม่ครบ
60	วิทยาลัยปทุมธานี	-	-	-	✓	-	✓	-	-	-	เปิดสอนไม่ครบ
61	วิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ	-	-	✓	✓	-	-	-	-	-	เปิดสอนไม่ครบ
62	วิทยาลัยเซนต์เทเรซา-อินดิ	-	-	✓	✓	✓	-	-	-	-	เปิดสอนไม่ครบ
63	วิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี	-	-	-	✓	-	-	-	-	-	เปิดสอนไม่ครบ
64	วิทยาลัยสันตพล	-	-	-	✓	-	-	-	-	-	เปิดสอนไม่ครบ
65	วิทยาลัยโปลีเทคนิคภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	✓	-	-	✓	-	✓	-	-	-	เปิดสอนไม่ครบ
66	วิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย	-	-	✓	✓	-	-	-	-	-	เปิดสอนไม่ครบ
67	วิทยาลัยเทคโนโลยีภาคใต้	-	-	-	-	-	-	-	-	-	เปิดสอนไม่ครบ
68	วิทยาลัยศรีโสภณ	-	-	-	✓	-	-	-	-	-	เปิดสอนไม่ครบ
69	วิทยาลัยธานี	-	-	-	✓	-	-	-	-	-	เปิดสอนไม่ครบ
70	วิทยาลัยอิสลามยะลา	-	-	✓	✓	-	-	-	-	-	เปิดสอนไม่ครบ
71	วิทยาลัยนอร์ท-เชียงใหม่	-	-	-	✓	-	✓	-	-	-	เปิดสอนไม่ครบ
72	วิทยาลัยโยนก	✓	-	✓	✓	-	-	-	-	-	เปิดสอนไม่ครบ
73	วิทยาลัยลุ่มน้ำปิง	-	-	✓	✓	-	-	-	-	-	เปิดสอนไม่ครบ
74	วิทยาลัยอีสเทอร์น	-	-	-	✓	-	-	-	-	-	เปิดสอนไม่ครบ
75	วิทยาลัยนครราชสีมา	-	-	✓	✓	✓	-	-	✓	✓	เปิดสอนไม่ครบ
76	วิทยาลัยอินเตอร์เทค-ลำปาง	-	-	✓	✓	-	-	-	-	✓	เปิดสอนไม่ครบ

ภาคผนวก จ

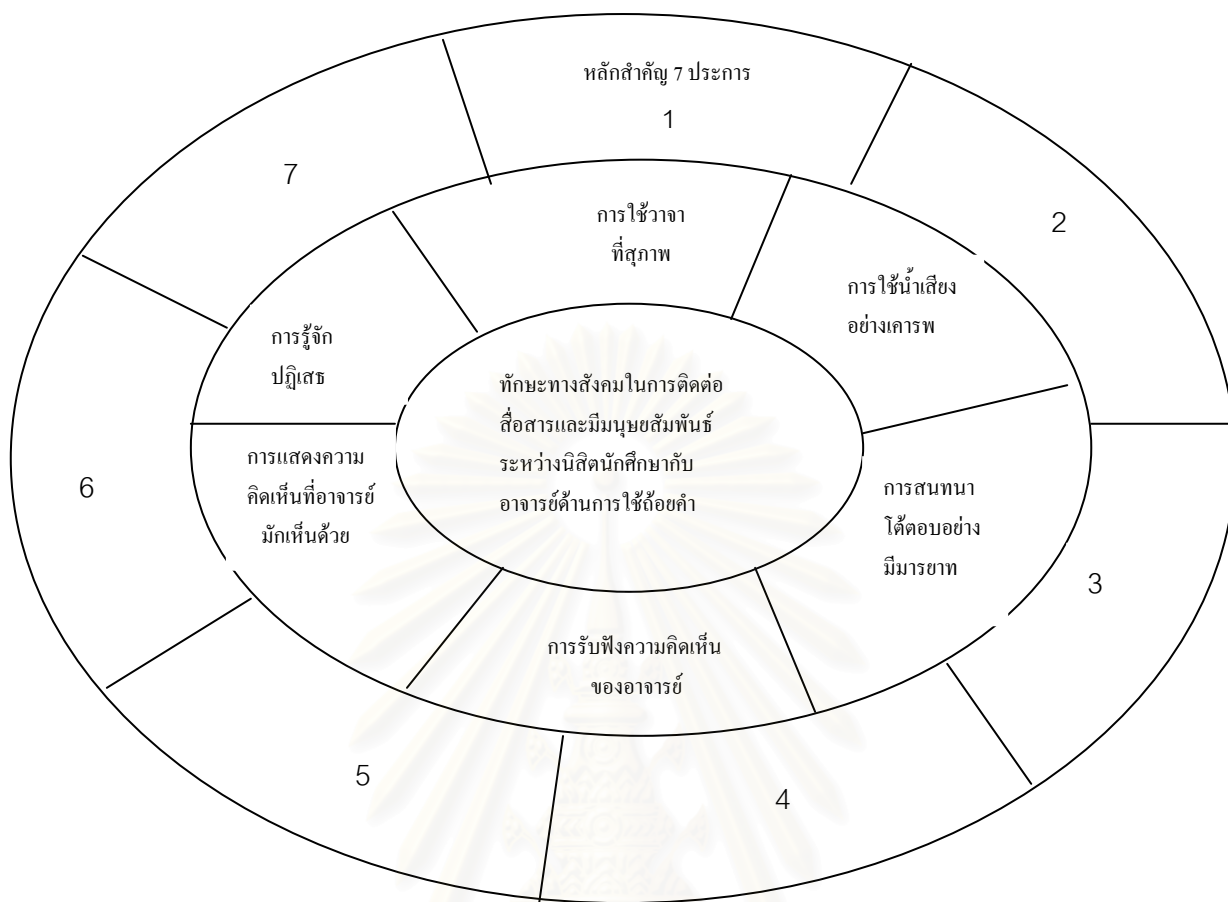
สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กรอบแนวคิดร่างรูปแบบการพัฒนาทักษะทางสังคมที่เสนอผู้ทรงคุณวุฒิ

แผนภูมิที่ 32 กรอบแนวคิดร่างรูปแบบการพัฒนาทักษะทางสังคมในการติดต่อสื่อสารและมีมนุษยสัมพันธ์ระหว่างนิสิตนักศึกษา กับนิสิตนักศึกษาด้านการใช้ถ้อยคำตามหลักสำคัญ 7 ประการในการดำเนินการศึกษาระดับปริญญาตรีของซิกเคอร์ริงและแกมสัน

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

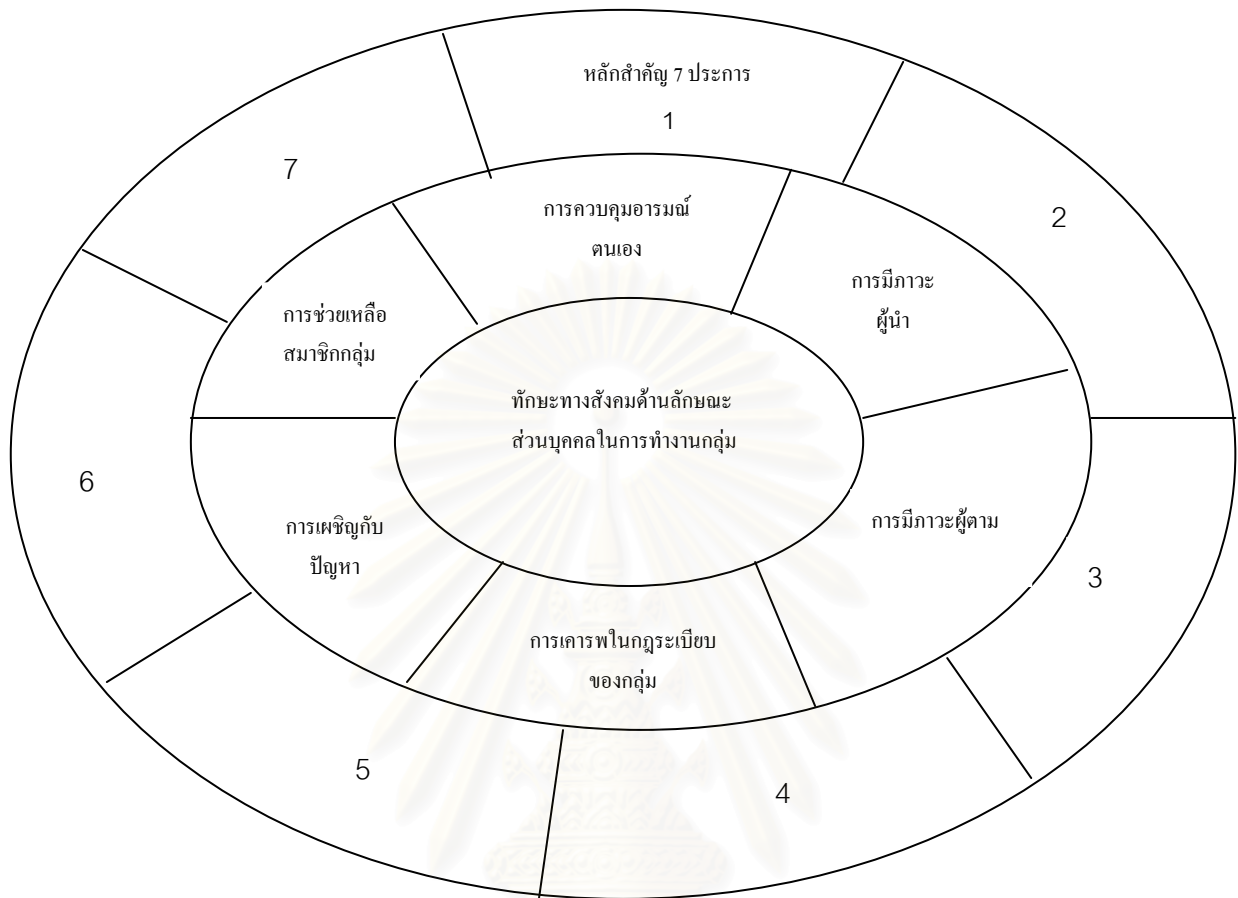
แผนภูมิที่ 33 กรอบแนวคิดร่างรูปแบบการพัฒนาทักษะทางสังคมในการติดต่อสื่อสารและมีมนุษยสัมพันธ์ระหว่างนิสิตนักศึกษากับอาจารย์ด้านการใช้ถ้อยคำตามหลักสำคัญ 7 ประการในการดำเนินการศึกษาระดับปริญญาตรีของซิกเคอริงและแกมสัน

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

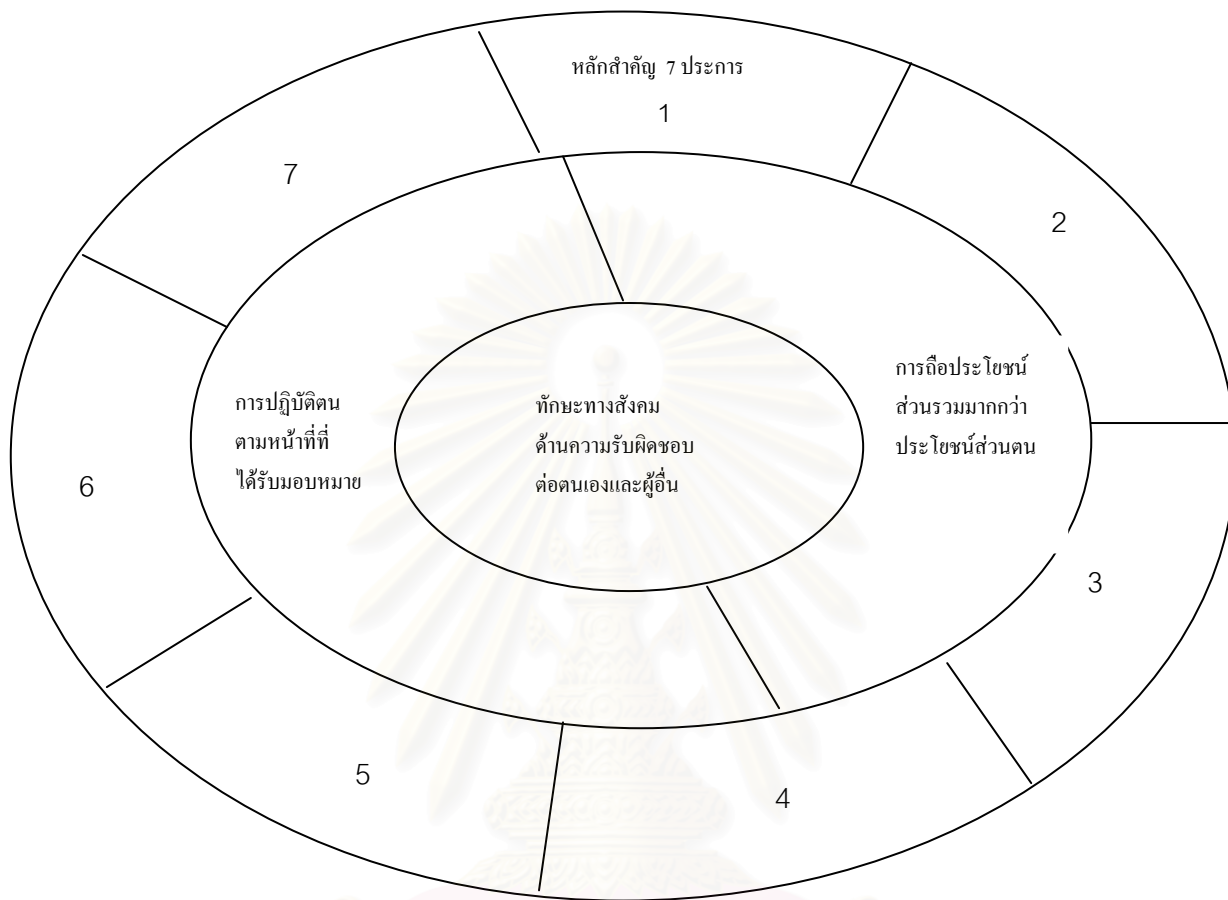
แผนภูมิที่ 34 กรอบแนวคิดร่างรูปแบบการพัฒนาทักษะทางสังคมในการติดต่อสื่อสารและมีมนุษยสัมพันธ์ระหว่างนิสิตนักศึกษากับนิสิตนักศึกษาและอาจารย์ด้านการใช้ทำทางตามหลักสำคัญ 7 ประการในการดำเนินการศึกษาระดับปริญญาตรีของซิกเคอร์ริงและแกมสัน

สงวนลิขสิทธิ์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนภูมิที่ 35 กรอบแนวคิดร่างรูปแบบการพัฒนาทักษะทางสังคมด้านลักษณะส่วนบุคคลในการทำงานกลุ่มตามหลักสำคัญ 7 ประการในการดำเนินการศึกษาระดับปริญญาตรีของซิกเคอร์ริงและแกมตัน

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

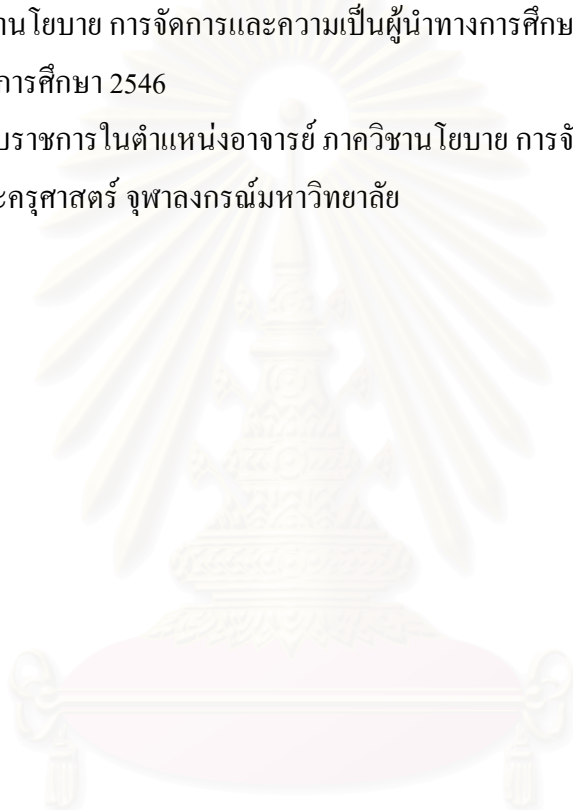

แผนภูมิที่ 36 กรอบแนวคิดร่างรูปแบบการพัฒนาทักษะทางสังคมด้านความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่นตามหลักสำคัญ 7 ประการในการดำเนินการศึกษาระดับปริญญาตรีของ
 ศึกษาศาสตร์บัณฑิตวิทยาลัย
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นางอัจฉรา ไชยปลั่งมภ์ เกิดเมื่อวันที่ 3 สิงหาคม 2505 ที่กรุงเทพมหานคร สำเร็จการศึกษาปริญญาครุศาสตรบัณฑิต จากคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม สำเร็จการศึกษาปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพื้นฐานการศึกษา จากคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปีการศึกษา 2532 และเข้าศึกษาต่อในหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาอุดมศึกษา ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปีการศึกษา 2546

ปัจจุบันรับราชการในตำแหน่งอาจารย์ ภาควิชา นโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย